

FRØYA KOMMUNE

KOMMUNESTYRET		Saksliste
Møtested: Kommunestyresalen, Frøya herredshus	Møtedato: 26.02.2015	Kl. 10.00

Møteinnkalling

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen, Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Kl. 10.00 – 11.00: Gjennomgang av ”Morgendagens omsorg” - analyse/resultatet v/Ottar Vist.

Sakliste:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
10/15	15/205 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15.01.15
11/15	15/204 REFERATSAKER
12/15	14/267 MORGENDAGENS OMSORG EKSTERN VURDERING OG TILRÅDING. NEDSETTING AV ARBEIDSGRUPPER MED MANDAT.
13/15	15/114 OPPRETTELSE AV NY FASTLEGEHJEMMEL VED FRØYA LEGEKONTOR
14/15	14/1640 PLAN FOR KOMMUNAL BEREDSKAPSLEDELSE - FRØYA KOMMUNE
15/15	15/175 VEINAVN PÅ FRØYA - VIDERE ARBEID
16/15	14/1654 HØRINGSUTTALELSE - FORVALTNINGSPLAN OG SKJØTSELSPLAN FOR VERNEOMRÅDENE I FROAN
17/15	15/170 GODSTRANSPORT I ØYREKKA
18/15	12/730 SÆTERVÅGEN FISKERIHAVN - FULLFØRING
19/15	13/1424 GODKJENNING AV FORPROSJEKT FOR LIGGEKAI PÅ SISTRANDA
20/15	14/1643 SAMARBEID INNEN BRANN- BRANNSYN SNILLFJORD-FRØYA- HITRA
21/15	14/271 IKT VERTSKOMMUNEAVTALE FRØYA OG HITRA KOMMUNER 2014

22/15	15/73 HØRINGSUTTALELSE - OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVERFUNKSJONEN FRA KOMMUNENE TIL SKATTEETATEN
23/15	14/1229 OPPDATERING/ENDRING AV VALGKRETSE
24/15	15/207 ORDFØRERENS ORIENTERING
25/15	15/206 RÅDMANNENS ORIENTERING

Sistranda, 20.02.15

Martin Nilsen
Varaordfører

Frida Hanø Kvingedal
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende steder:

Frøya herredshus, www.froya.kommune.no.

Melding til medlemmene:

Det bes om at spørsmål som ønskes besvart under møtet må være overlevert ordfører/leder med kopi til politisk sekretariat senest 1 uke før møtet, fortrinnsvis på e-post. Dette med bakgrunn i en mer effektiv møteavvikling.

Ap og Høyre har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00 i møterom A.

Borgelig gruppe har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00 i møterom B.

Sv har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00. Ta kontakt med OSK for ledig kontor.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/205	10/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Frida Hanø Kvingedal		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
10/15	Kommunestyret	26.02.2015

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15.01.15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 15.01.15 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 15.01.15.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/204	11/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Frida Hanø Kvingedal		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
11/15	Kommunestyret	26.02.2015

REFERATSAKER

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orintering.

Vedlegg:

- A Årsrapport 2014 fra Kommunalt Brukerråd.
- B Årsrapport 2014 fra Eldrerådet.
- C Kontrollrapport 2014 vedr. Skatteoppkreverfunksjonen for Frøya kommune.
- D Formannskapssak 28/15: Vedr. fordeling av konsesjonsvederlag for nye oppdrettstillatelser i 2014, med 2 vedlegg:
 - Tilsvar fra Frøya kommune datert 10.02.15.
 - Melding om vedtak fra Hitra kommune.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	14/267	12/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Beathe Sandvik Meland	G01	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
3/15	Eldrerådet	11.02.2015
3/15	Kommunalt Brukerråd	11.02.2015
9/15	Hovedutvalg for drift	10.02.2015
12/15	Kommunestyret	26.02.2015

MORGENDAGENS OMSORG EKSTERN VURDERING OG TILRÅDING. NEDSETTING AV ARBEIDSGRUPPER MED MANDAT.

Hovedutvalgets innstilling til kommunestyret:

1. Rapport fra OTV rådgiving AS- datert januar 2015- «ekstern vurdering av tjenestene» tas til orientering
2. Det nedsettes 4 arbeidsgrupper som jobber med kommunens utfordringer.
 - a. Utforming av heldøgnsomsorgen
 - b. Frivilligheten og pårørendeomsorgen
 - c. Hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi
 - d. Tjenester til barn og unge med spesielle behov
3. Valg av representanter i arbeidsgruppene:
 - a. Kommunestyret velger de politiske representantene i arbeidet
 - b. Frøya ungdomsråd, Brukerråd/eldreråd velger representanter fra brukersiden
 - c. Rådmann velger representanter fra tjenestene
 - d. Rådmann sørger også for at tillitsvalgte blir representert i alle gruppene

Hovedutvalg for drift (HFD) er prosjektets eier, rådmann utnevner en administrativ styringsgruppe. Styringsgruppen rapporterer månedlig status til HFD.

Enstemmig.

Hovedutvalgets behandling i møte 10.02.15:

Flg. omforente forslag til endring av pkt. 3 bokstav a og b ble fremmet:

3. Valg av representanter i arbeidsgruppene:
 - a. **Kommunestyret** velger de politiske representantene i arbeidet
 - b. **Frøya ungdomsråd, Brukerråd/eldreråd** velger representanter fra brukersiden

Eldrerådet og Brukerrådets uttalelse til kommunestyret:

Eldrerådet og brukerrådet støtter hovedutvalgets innstilling til kommunestyret.

Enstemmig

Forslag til vedtak:

1. Rapport fra OTV rådgiving AS- datert januar 2015- «ekstern vurdering av tjenestene» tas til orientering

2. Det nedsettes 4 arbeidsgrupper som jobber med kommunens utfordringer.
 - e. Utforming av heldøgnsomsorgen
 - f. Frivilligheten og pårørendeomsorgen
 - g. Hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi
 - h. Tjenester til barn og unge med spesielle behov
3. Valg av representanter i arbeidsgruppene:
 - i. Hovedutvalg for drift velger de politiske representantene i arbeidet
 - j. Brukerråd / eldreråd velger representanter fra brukersiden
 - k. Rådmann velger representanter fra tjenestene
 - l. Rådmann sørger også for at tillitsvalgte blir representert i alle gruppene

Hovedutvalg for drift (HFD) er prosjektets eier, rådmann utnevner en administrativ styringsgruppe. Styringsgruppen rapporterer månedlig status til HFD.

Vedlegg:

Rapport fra OTV rådgiving

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:

Frøya kommunestyre vedtok i møte 27/9-12, sektorplanen *helhetlig omsorgsplan for Frøya kommune 2012-2011*. Denne er førende for kommunens helse og omsorgstjeneste. I ettertid har samhandlingsreformen «inntatt» norske kommuner, og som Frøya kommunens omsorgsplan skisserer, har den nye reformen krevd omstilling av kommunehelsetjenesten på Frøya. Tjenestene har jobbet aktivt med dette, og mot de øvrige målene og tiltakene i planen. Noen mål er nådd, andre ikke.

Statlige myndigheter har nå bedt kommunen starte forberedelsene til «morgendagens omsorg» - her skisseres det nye og store utfordringer i fremtiden for kommunene innenfor de kommunale pleie – og omsorgstjenestene.

Omsorgsplan 2015 og 2020 beskriver en utvikling der kravene til kommunal helse og omsorg stadig økes. St. Melding 29- «morgendagens omsorg» er en mulighetsmelding som kommer med forslag til hvordan kommunene kan innrette seg framover.

Når kommunen nå skal inn i en betydelig og utfordrende prosess med å forme kommunens svar på «morgendagens omsorg» er det klart behov og ønske for i størst mulig grad å involvere ansatte, samt lokale bruker og interesseorganisasjoner videre i planprosessen. Slik involvering handler om å skape forståelse for nødvendige og ønskede endringer. Videre handler det om å få gode råd- til både selve prosessen og den fremtidige utformingen av tjenesten. Sist, men ikke minst handler det om et samspill mellom offentlig omsorg, frivillighet og pårørende for å sikre framtidige gode tjenester til kommunens innbyggere.

Med dette som bakteppe ble OTV rådgiving AS i desember 2014 innleid for å foreta en ekstern analyse av drift, struktur, kompetanse og ressursbruk i Frøya kommunes helse- og omsorgstjeneste.

Analysen skulle, i tillegg til hovedfokus på helse og omsorg, også inkludere en vurdering av samhandlingen med oppvekstsektoren når det gjelder tilbudet til utsatte barn og unge, og hvordan oppveksttjenestene framstår som forebyggende og mestingsorientert nok, eller kun har fokus på faglige opplæringsmål. Utfordringene med multi-nasjonalitet i gruppen barn og unge, og for helse/omsorgstjenestene, skulle også trekkes inn i analysen. Dette aspektet ble tatt inn da dette er en utfordring både lokalt i kommunene, men også en nasjonal trend.

OTV rådgiving har basert sin analyse på følgende:

- Skriftlig materiell- tilsendt fra kommunen- som viser organisering, kompetansesammensetning, rutinebeskrivelser etc.
 - a) kommunebesøk: møter med ledere fra helse og omsorg samt fra oppvekst, barnevern, skolehelsetjeneste og andre samhandlende tjenesteområder. Møter tillitsvalgte for de ansatte i helse og omsorg. Samtaler med nyetablerte felles forvaltningsenhet med Hitra. Fellesmøte med de politiske sektorutvalgene for helse og omsorg samt oppvekst. Eget møte med rådmannen sammen med sektorsjefene. Møte med brukerorganisasjonene samlet.

- Innhenting av styringsdata fra relevante kilder, KOSTRA, folkehelsedata, data fra NAV og videregående opplæring etc.

OTV rådgiving har nå kommet med sine anbefalinger.

Med OTV's anbefalinger, og tidligere skisserte utfordringer som grunnlag, anbefaler rådmannen følgende plan for videre arbeid:

Kommunestyret oppnevner til sammen 4 arbeidsgrupper til å jobbe med utvalgte tema knyttet til kommunens utfordringer.

Forslag til arbeidsgrupper:

1. Utforming av heldøgnsomsorgen
2. Frivilligheten og pårørendeomsorgen
3. hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi
4. Tjenester til barn og unge med spesielle behov

Gruppene konstituerer seg selv med en leder og en sekretær. Gruppen skal levere en sluttrapport. Alle gruppene starter med å gjennomgå mandatet – definere og konkretisere oppgaven, og lage en fremdriftsplan - denne skal sjekkes ut og godkjennes av styringsgruppen. Arbeidet løses av gruppa innenfor tidsrammen november 2015.

Gruppene tar med seg i arbeidet de forslag som framkommer i rapport fra OTV rådgiving.

Gruppene tar med i seg arbeidet «helhetlig omsorgsplan»

Gruppa bes før endelig oppstart av arbeidet vurdere om noe av arbeidsgruppas mandat best løses i et samarbeid med andre.

Arbeidet skal munne ut i et skriftlig forslag til strategi for perioden 2016 - 2028, og med angitte tiltak, for perioden 2016 – 2021.

Fremdriftsplan for arbeidet ble vedtatt i HFD 25.11.14:

Milepæl	Dato	Resultat
MP-1	November 2014	Informasjon og drøfting i hovedutvalg, brukerråd og elderråd om prosessen «morgendagens omsorg»
MP-2	Januar/februar 2015	Analyse gjennomgås. Beslutning om prioriterte tema i planprosessen. Dialogmøte, oppstart planprosess
MP-3	Februar 2015	Oppnevning av lokale arbeidsgrupper for de ulike samspilltema.
MP-4	April 2015	Rapport, med forslag til prioriterte tiltak og innsatsområder fra arbeidsgruppene.
MP-5	August 2015	Sluttarbeid i arbeidsgruppene Presentasjoner/nytt dialogmøte
MP-6	September 2015	Utarbeidelse av revidert plan Politisk behandling
MP-7	Oktober 2015	Høring
MP-8	November 2015	Sluttbehandling i politiske nemnder, råd og utvalg

Forslag til arbeidsgrupper med mandat:

Arbeidsgruppe	Mandat	Rådmannens Forslag
1.Utforming av heldøgns-omsorgen	*Fremme forslag til hvordan Frøya kommune skal dekke kommunens behov for heldøgns omsorg i perioden 2016 – 2028 samt prioriterte tiltak for perioden 2016 til 2021, herunder : *Vurdere mulig omlegging av driften innenfor det totale antall plasser i demensomsorgen og somatiske tilbud * Det bygningsmessige- funksjonelt? (Frøya sykehjem er 30 år, bygningsmessig trenger bygget «et løft») *Er det behov for flere heldøgnsboliger *Hvordan tilrettelegge tilbudet i øyrekka *Hvordan få til et enda sterkere fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid i fremtiden *Forslag til oppgavedeling mellom det offentlige og private ved evt utbygging og framtidig drift	6-7 stk PLO leder Fagperson/ansatt Rekr/tilfl.sjef Fagperson teknisk Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?
2.Frillighet Pårørende-omsorg	*Legge en strategi for formalisert samarbeid mellom Frøya kommune og de ulike lokale lag – og brukerorganisasjoner, herunder også de som representerer pårørendeomsorgen *Jobbe fram forslag til hvordan Frøya sykehjem kan oppleves som: det åpne sykehjemmet *Herunder samspill i bruk av lokalene til Frøya sykehjem. Dette innebærer mellom annet å foreslå tilpasninger for å skaffe rom for pårørende og frivillige i sykehjemmet i det daglige. *Bidra i prosess fram mot at Frøya sykehjem blir sertifisert som livsgledesykehjem *Vurdere opprettelse av velferdsråd/pasientombud- og finne deres plass og bidrag i frivilligarbeidet – som del av samlet frivilligstrategi	6 – 7 stk VL kultur/næring Frivilligsentralen Ansatt Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?
3.Hverdags-rehabilitering/ Velferds-teknologi	*Fremme forslag til kommunens strategi i videre arbeid knytta til velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering (fortsettelse av prosjekt «hverdagsrehabilitering) * Hvordan ta i bruk hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi – funksjonelle boliger i alle aldre *Vurdere om det skal startes et lokalt arbeid med å øke tilgjengeligheten i eksisterende boliger gjennom et prosjektarbeid knytta opp mot Fylkeskommunens og Husbankens prosjekt: - Kunnskap til rett tid – funksjonsattest for bolig	6-7 stk Rådgiver SU VL fam/helse Ansatt/fagperson Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?
4.Tjenester til barn og unge med spesielle/ sammensatte	* Hvordan få til et forpliktende/samordnet samarbeid mellom oppvekst og helse og omsorg, livsfasetenking for å forebygge framtidige ressurskrevende brukere	6-7 stk VL oppvekst VL hab/rehab BF tjenesten

behov	Gruppa bes for øvrig arbeide med å fremme forslag til: *Forpliktende samarbeid mellom PLO/helse og oppvekst for planlegging av gode livsløp for barn og unge med spesielle behov *Samarbeid for å bygge felles kompetanse og kompetansemiljø for ansatte som jobber med barn og unge med spesielle behov *Samarbeid om den daglige oppfølgingen av de aktuelle brukerne med fokus på samhandling, kvalitet og kostnadseffektivitet	Fagperson (er) Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?
-------	--	---

Rådmannens videre tilrådinger basert på rapport fra OTV rådgiving:

- Kommunestyret på Frøya anbefales å vedta strategisk utviklingsretning for kommunens helse- og omsorgstjenester. Hva skal kjennetegne daglig tjenestep praksis? Hvilke kvalitative kjennetegn skal tjenestene ha? Hvilke forventninger kan innbyggerne ha til kommunens ansvar, og hva må den enkelte fortsatt ta et ansvar for?
 - Rådmannens anbefaling: *Dette punktets ses i sammenheng med arbeidet som er påbegynt i pågående prosjekt: «administrativ utvikling» her utarbeides det serviceerklæringer og tjenestebeskrivelser. Hovedutvalget vil få disse til behandling – og vil da danne grunnlaget for en diskusjon om kvalitet på tjenestene. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*
- Hverdagsmestring vedtas som den bærende strategien i alle helse- og omsorgstjenester. Mestring også som grunnholdning i oppvekstsektorens daglige tjenesteadferd.
 - Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 3*
- Skolehelsetjeneste, barnevern og annen kompetanse med aksjer opp mot barn, må jobbe bedre tverrfaglig i praksis sammen med barnehage og grunnskole, og ikke bare ut fra eget fagståsted. Samt - skolehelsetjenesten spesielt bør styrkes og bli mer aktivt brukt for å utvikle leke-, lærings- og mestringsmiljøet for alle barn og unge på Frøya. Samarbeid med frivillige organisasjoner rettet mot barn og unge, er her en avgjørende strategi.
 - Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 4 som må se dette i sammenheng med oppstart av familiens hus og det eksisterende folkehelsearbeidet.*
- Frøya kommune lager egen utbyggingsplan for varierte type boformer som tilbud til både eldre og yngre tjenestemottakere som har et reelt behov for heldøgns tjenester. Kommunen inngår samarbeid med private utbyggere når det gjelder sentralt beliggende, universelt utformet boligmasse som alternativ bolig for de som ønsker en bedre tilrettelagt bolig for fortsatt egenmestring og for å unngå utvikling av hjelpebehov, samt ta en gjennomgang av Frøya Sykehjems bygningsmasse for en teknisk vurdering av muligheter for renovering, eventuelt sanering for å bygge nytt. I samme prosjekt bør kommunen ta stilling til sykehjemmets framtidige rolle, og hvor mange «plasser» som kommunen trenger, i kombinasjon med flere omsorgsboliger.
 - Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 1*

I tillegg bør gruppa vurdere følgende:

 - *Dette bør vurderes å tas med i kommunedelplan for Sistranda.*
 - *Sees opp mot vedtatte boligplanen.*
 - *Helhetlig omsorgsplan og boligplan må ses i sammenheng.*
 - *Teknisketat må ivareta en bygningsteknisk vurdering og legge plan for videre arbeid ut fra funn som gjøres.*
- Frøya kommune oppretter dialog med frivilligsamfunnet for å styrke frivillig deltakelse i å skape trygghet og aktivitet for brukere med behov for kommunale tjenester. Kommunens tjenester utvikler

arbeidsmåter som ivaretar behovet for å dokumentere hva frivillige kan bidra med, og gir frivillige rom for å bidra opp mot enkeltbrukere.

- a. Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 2.*
6. Når kommunen skal revidere sine rekrutterings- og kompetansestrategier, bør kommunen vise vilje til utvidelse av kompetansespennet inn til tjenestene. Type kompetanse som trengs skal behovsbaseres og ikke baseres på tradisjonell hjemmelsstyring.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Må ses i sammenheng med kompetansekartleggingen som er på tur å starte opp, med tanke på bruk av verktøy for denne jobben. Det skal utarbeides en kompetanseplan som inneholder spesifikke rekrutteringsstrategier rundt dette med helhetlig tenkning. Ansvar for oppfølgig ligger til rådmannen.*
7. Lederrollene i helse og omsorg bør tydeliggjøres og gis rom for å utøve endringsledelse. Merkantile og administrative oppgaver bør ivaretas av andre kompetansegrupper, i mindre grad helse- og omsorgskompetanse.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Ses i sammenheng med jobben som gjøres i administrativ utvikling, prosjektgruppe 2, Prinsipper i 2 – nivå modellen. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*
8. Forebyggende folkehelsearbeid som en av 4 hovedsatsinger i samfunnsdelen i kommuneplanen, bør være et utmerket utgangspunkt for at alle sektorer og deltjenester dokumenterer sine og felles tiltak rettet mot å unngå negativ utvikling av innbyggernes helse.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Folkehelsearbeider som per i dag er godt i gang må bli mer synlig i hele organisasjonen. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*

Vurdering:

St. Melding 29- «morgendagens omsorg» er en mulighetsmelding som kommer med forslag til hvordan kommunene kan innrette seg framover. Frøya kommune må nå ta tak i denne muligheten og stake ut kursen for helse og omsorgstjenesten de neste årene. Rådmann ønsker i den forbindelse å nedsette 4 arbeidsgrupper som jobber med kommunens konkrete utfordringer. Rådmann foreslår at hovedutvalg for drift velger de politiske representantene i arbeidet, brukerråd og eldreråd velger representanter fra brukersiden og at rådmann velger representanter fra faget. Rådmannen sørger også for at tillitsvalgtorganet blir representert i alle gruppene.

Rådmann foreslår at hovedutvalg for drift er prosjektets eier, og rådmann utnevner en administrativ styringsgruppe. Arbeidsgruppene/styringsgruppen melder status i arbeidet tilbake til hovedutvalg for drift – i hvert møte frem til november.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/114	13/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Mona Åsen	G21	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
8/15	Hovedutvalg for drift	10.02.2015
13/15	Kommunestyret	26.02.2015

OPPRETTELSE AV NY FASTLEGEHJEMMEL VED FRØYA LEGEKONTOR

Hovedutvalgets innstilling til kommunestyret:

Det opprettes 50 % fastlegehjemmel ved Frøya legekantor fra 01.03.15.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Det opprettes 50 % fastlegehjemmel ved Frøya legekantor fra 01.03.15.

Saksopplysninger:

Frøya kommune ved virksomhetsleder Familie og helse gjennomførte den 21.01.15 et samarbeidsutvalgsmøte med alle legene ved Frøya legekantor, der det ble konkludert med at det er behov for økning av den totale fastlegehjemmel med 50 %.

Bakgrunn for behovet er at det er og har over tid vært stort arbeidspress på grunn av økende folketall. To leger har vaktfritak og avviker flere fridager på grunn av alder (over 60 år), dette medfører økt belastning på de øvrige legene. Ved å øke fastlegehjemmel vil det være med på å rekruttere yngre allmennleger, og kontinuiteten blant legene vil også virke forebyggende ved å øke antall fastlegehjemmel ved legekantoret. Bedre kapasitet vil også bedre tilbudet til befolkningen på Frøya og det vil føre til at ventetiden for å komme til lege vil reduseres.

I kommunebarometeret for 2014 er Frøya kommune plassert som nr. 154 av 428 kommuner, med en scor på 2,8 på en skala fra 1 til 6, det 1 er lavest. Dette forteller at det per i dag ikke er mye ledig kapasitet på listene til fastlege, for 2014 utgjorde dette bare 3 %. Disse tallene har vært stabil over mange år.

Kommunen har plikt etter § 3 i forskrift om fastlegeordning i kommunene å tilby sine innbyggere tilgang på åpne fastlegelister. Denne forskriften sier følgende:

§ 3. Retten til å stå på liste hos fastlege:

Enhver som er bosatt i en norsk kommune, har rett til å stå på liste hos fastlege. Som bosatt regnes den som i folkeregisteret er registrert som bosatt i en norsk kommune. Rett til å stå på liste hos fastlege har også asylsøkere og deres familiemedlemmer når de er medlem av folketrygden, jfr. forskrift av 15. april 1997 nr. 315 om trygderefusjon for asylsøkere og deres familiemedlemmer. Den som har rett til å stå på liste hos fastlege, kan fremsette legeønske. Legeønsket skal søkes etterkommet så langt det er ledig plass på fastlegens liste unntatt i de tilfeller som følger av reglene i denne forskrift. Den som ikke selv velger fastlege, vil bli plassert på listen til fastlege med ledig listeplass. Den som ikke ønsker å være tilknyttet fastlegeordningen, gir melding om dette til kommunen.

Kapittel 4, § 11 i samme forskrift regulerer kommunens plikt til å ha tilstrekkelige fastlegelister og sier følgende:

§ 11. Ansvar for organiseringen av fastlegeordningen:

Kommunen skal tilrettelegge fastlegeordningen, herunder inngå avtaler med et tilstrekkelig antall leger om deltakelse i ordningen. I tillegg må det være ledig kapasitet på listene slik at befolkningens rettigheter etter §§ 5 og 6 i denne forskriften ivaretas.

Vurdering:

Per i dag er det 4,3 fastlegehjemmel ved Frøya legekantor, og det er ingen vakanse.

Frøya kommune er en kommune i vekst, og for å kunne ivareta dagens innbyggere samt møte fremtidig bosetning i kommunen, vurderes det som nødvendig å øke fastlegehjemlene i kommunen. Frøya legekantor har behov for økning av fastlegehjemmel for å sikre at det er nok legeressurser til å dekke oppgaver tilknyttet til kurativt legearbeid, offentlige legeoppgaver og andre oppgaver, herunder legevakt. Økning av legehjemmel vil også bidra til at fastlegene har fler ledige plasser på sine lister, noe som kan være utfordrende å overholde i dag jmf. § 3 i forskrift om fastlegeordning i kommunene.

Rekruttering av personer med god kompetanse er en utfordring for en kystkommune. Satsning på å rekruttere yngre allmennleger er viktig med bakgrunn i at det ved legekantoret nå er tre fastleger som er over 60 år. Og å behold ansatte med god kompetanse kan være en utfordring hvis arbeidsforholdene ikke er forenelig med et privat liv. Med økning av fastlegehjemmel vil blant annet vaktbelastningen og arbeidshverdagen for alle legene bli redusert, som vil føre til økt trivsel og muligheten for at de ansatte bli på Frøya slik at en unngår stadige utskiftninger av leger og bruk av vikarbyrå.

Opprettelsen av selve fastlegehjemmel krever ingen kostnad. Basistilskuddet som per 1. juli 2014 utgjør kr 421/listepasient, går inn i kommunens regnskap. Dette benyttes til å dekke legenes driftskostnader.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	14/1640	14/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Marit Wisløff Norborg	X26	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
5/15	Formannskapet	14.01.2015
14/15	Kommunestyret	26.02.2015

PLAN FOR KOMMUNAL BEREDSKAPsledelse - FRØYA KOMMUNE

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Plan for kommunal beredskapsledelse i Frøya kommune tas til orientering.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Plan for kommunal beredskapsledelse i Frøya kommune tas til orientering.

Vedlegg:

Plan for kommunal beredskapsledelse.

Saksopplysninger:

Arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap er svært viktig. Det er mange aktører som spiller avgjørende roller i dette arbeidet og kommunen er avhengig av god kommunikasjon, klare ansvarslinjer og god samhandling for å lykkes i dette arbeidet.

Frøya kommune har et viktig ansvar for beredskap og er pålagt beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven.

Kravet er å sikre et systematisk og helhetlig samfunnsikkerhetsarbeid.

Kommunen sitt ansvar er beskrevet i veileder for forskrift til lov om kommunal beredskapsplikt:

«Kommunen har et generelt og runnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder. Alle uønskede hendelser skjer i en kommune, og kommunene utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen og spiller en avgjørende rolle i alt beredskapsarbeid»

Plan for kommunal beredskapsledelse er en overordnet plan som sammen med fagplaner for beredskap, utarbeidet av kommunens forskjellige virksomheter, utgjør kommunens totale beredskapsplanverk.

En krise defineres som ulykker og andres påkjenninger som i art eller omfang går ut over det som regnes som normalrisiko og normalbelastning i fredstid.

Vurdering:

Etter brannen i januar 2014 har rådmannen bredt evaluert Frøya kommunes plan for kommunal beredskapsledelse. Rådmannen har fått tilbakemelding fra ledelsen, virksomhetsledere, ansatte og frivillige. Dette har resulterte i at plan for kommunal beredskapsledelse har blitt noe endret.

Følgende større endringer er foreslått:

1. 2.1: Målsettingen med planen er klarere beskrevet med henvisninger til forskrift til lov om kommunal beredskapsplikt.
2. 2.3: Klar gjennomgang av hvem som sitter i den kommunale beredskapsledelsen.
3. 3.1.2: Klar gjennomgang av hvem som skal motta beskjed ved en krise.
4. 3.2.2: Større møter og orientering til media holdes i kultur- og kompetansesenteret.
5. 3.2.2: 2 Satellitt telefoner kjøpes inn.
6. Vedlegg 1(s.8): Beredskapsledelsen er utvidet med vara for stedfortreder. Dette er gjort da vi erfarte at når en krise går over tid, og en i beredskapsledelsen ikke er tilstede, må stedfortreder få avlastning.
7. Vedlegg 1(s.9): Roller og ansvar for hvert enkelt medlem i beredskapsledelsen er beskrevet.
8. Vedlegg 1 (s.10): alle involvertes e-post adresser er redigert.
9. Vedlegg 3 (s.15): Kriseledelsen og andre ansatte skal få tilbud om debriefing.
10. Vedlegg 4 (s.16): Oppholdssted for evakuerte er beskrevet med telefonnummer.
11. 7.3: Sammenkalling av kriseteam: Telefonnummer til vakthavende lege og kriseteamets leder er lagt inn.
12. 8.3 Loggskjema for kriseledelse: det er nedsatt tre personer som har ansvar for loggføring i dataprogrammet (CIM).

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/175	15/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Jan Otto Fredagsvik		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
27/15	Formannskapet	17.02.2015
15/15	Kommunestyret	26.02.2015

VEINAVN PÅ FRØYA - VIDERE ARBEID

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret viser til arbeidet med veinavn og til innsigelser og innspill som er kommet etter at klagefristen var ute.
2. Da leder av navnekomiteen har trukket seg, vedtar kommunestyret å legge ned komiteen.
3. Kommunestyret ber rådmannen følge opp saka, avholde møte med grendelagene og fremme endelig sak for formannskapet.

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 17.02.15:

Sekretær i veinavngruppa Kitt Julie Hansen ga orientering vedr. veiadresseringsprosjektet. Eget notat ble lagt ved til rådmannens orientering.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret viser til arbeidet med veinavn og til innsigelser og innspill som er kommet etter at klagefristen var ute.
2. Da leder av navnekomiteen har trukket seg, vedtar kommunestyret å legge ned komiteen.
3. Kommunestyret ber rådmannen følge opp saka, avholde møte med grendelagene og fremme endelig sak for formannskapet.

Vedlegg:

Ingen.

Saksopplysninger:

Arbeidet med veinavn på Frøya ble igangsatt i 2003. Arbeidet stoppet opp og ble gjenopptatt i 2011. Komiteen er nær slutføring av arbeidet. I 2014 begynte de første veiskiltene å komme opp. Umiddelbart førte dette til reaksjoner og diskusjoner i flere grender, og ordfører og rådmann har mottatt flere innspill. Ordfører ba rådmannen se på saka, og formannskapet ble orientert om situasjonen i møte 14.januar d.å. Etter denne orienteringen trakk leder av komiteen, Helge Borgen, seg fra komiteen.

Vurdering:

Navnekomiteen har hatt en stor og til dels vanskelig jobb. Det er mange avveininger som må gjøres, bl.a. i møte mellom det som til daglig har vært brukt som veinavn, rettskrivingsleder og faglige råd fra språkrådet.

Rådmannen tar til etterretning at flere grendelag mener de har fått for lite informasjon og muligheter til innspill underveis i navneprosessen. Det er også skapt tvil om språkrådets rolle og mandat.

Etter som Helge Borgen har trukket seg fra komiteen, finner rådmannen det formålstjenlig å legge ned komiteen. Helge Borgen er også leder av hovedutvalget for drift, der prosjektet har vært politisk forankret. Ut fra denne situasjonen, finner rådmannen det riktig å legge ned navnekomiteen og at ansvaret for endelige vedtak nå legges til formannskapet.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	14/1654	16/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Øyvør Helstad	V08 &13	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
22/15	Formannskapet	17.02.2015
16/15	Kommunestyret	26.02.2015

HØRINGSUTTALELSE - FORVALTNINGSPLAN OG SKJØTSELSPLAN FOR VERNEOMRÅDENE I FROAN

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

- Frøya kommune glad for at det nå foreligger et utkast til forvaltningsplan og skjøtselsplan for verneområdene i Froan, men er kritisk til den korte høringsfristen som er satt.
- Det burde vært foretatt en grundig evaluering av hvordan vernet har fungert siden 1979 og fram til i dag. Denne evalueringen skulle vært bakgrunnen for en forvaltningsplan.
- Forvaltningsplanen må inneholde en større drøfting og konkrete mål på bosetting i Froan. Tiltak må skje lokalt for å bygge opp et inntektsgrunnlag og skape arbeidsplasser for de som er bosatte i Froan. Dette må sees i sammenheng med det som bl.a. skjer i Frøya ved Frøya videregående skole, Frøya kultur- og kompetansesenter, Blått kompetansesenter som er under bygging og det planlagte senteret Froheim på Sørburøy.
Ved å gi lokalbefolkningen fordeler av vernet, vil dette gi et mer positivt syn på vernet.
- Utfordringer med mye gås i beiteområdene må avklares. Eiendomskartene må oppdateres for Froan.
- Det må gis rom for fornuftige installasjoner som midlertidige samleke og leskur også i reservatet, uten å søke dispensasjon. Forvaltningsplanen må her kunne gi retningslinjer for hva som er tillatt. Ved behov må det også tillates å nødføre husdyr, det er krav at husdyrholder skal fore dyra når beite er utilgjengelig ved for eksempel snø- og isdekke.
- Hensikten med en forvaltningsplan burde være på et mer åpent grunnlag å drøfte balansen mellom bruk og vern i vernesonen. Dessuten står det ikke noe i verneforskriften om at oppdrett ikke er tillatt. Forvaltningsplanen sier det er tillatt med oppdrett der det er dyrlivsfredning, men såfremt det ikke forstyrrer dyre- og fugleliv unødvendig. Dette er en upresis formulering, og det må komme på plass mer presise retningslinjer over hvilke tiltak som ikke er tillatt. Man må også ta høyde for den utviklingen som skjer innen havbruksnæringen.
- Det må avklarers tydeligere med forsvaret om bruken av skytefeltet. Bruk må ikke forekomme i yngle- og hekketid.
- Brenning som skjøtsel må tilpasses lokale forhold. Det må brennes når det er bløtt i bakken og mot vinden for å sikre at mosen blir fjærnet. Arbeidet må utføres av fagfolk.
- Det må følge med økonomiske midler til gjennomføring av tiltak i Froan.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

- Frøya kommune glad for at det nå foreligger et utkast til forvaltningsplan og skjøtselsplan for verneområdene i Froan, men er kritisk til den korte høringsfristen som er satt.

2. Det burde vært foretatt en grundig evaluering av hvordan vernet har fungert siden 1979 og fram til i dag. Denne evalueringen skulle vært bakgrunnen for en forvaltningsplan.
3. Forvaltningsplanen må inneholde en større drøfting og konkrete mål på bosetting i Froan. Tiltak må skje lokalt for å bygge opp et inntektsgrunnlag og skape arbeidsplasser for de som er bosatte i Froan. Dette må sees i sammenheng med det som bl.a. skjer i Frøya ved Frøya videregående skole, Frøya kultur- og kompetansesenter, Blått kompetansesenter som er under bygging og det planlagte senteret Froheim på Sørburøy.
Ved å gi lokalbefolkningen fordeler av vernet, vil dette gi et mer positivt syn på vernet.
4. Utfordringer med mye gås i beiteområdene må avklares. Eiendomskartene må oppdateres for Froan.
5. Det må gis rom for fornuftige installasjoner som midlertidige samlekrve og leskur også i reservatet, uten å søke dispensasjon. Forvaltningsplanen må her kunne gi retningslinjer for hva som er tillatt. Ved behov må det også tillates å nødføre husdyr, det er krav at husdyrholder skal fore dyra når beite er utilgjengelig ved for eksempel snø- og isdekke.
6. Hensikten med en forvaltningsplan burde være på et mer åpent grunnlag å drøfte balansen mellom bruk og vern i vernesonen. Dessuten står det ikke noe i verneforskriften om at oppdrett ikke er tillatt. Forvaltningsplanen sier det er tillatt med oppdrett der det er dyrlivsfredning, men såfremt det ikke forstyrrer dyre- og fugleliv unødvendig. Dette er en upresis formulering, og det må komme på plass mer presise retningslinjer over hvilke tiltak som ikke er tillatt. Man må også ta høyde for den utviklingen som skjer innen havbruksnæringen.
7. Det må avklarers tydeligere med forsvaret om bruken av skytefeltet. Bruk må ikke forekomme i yngle- og hekketid.
8. Brenning som skjøtsel må tilpasses lokale forhold. Det må brennes når det er bløtt i bakken og mot vinden for å sikre at mosen blir fjærnet. Arbeidet må utføres av fagfolk.
9. Det må følge med økonomiske midler til gjennomføring av tiltak i Froan.

Vedlegg:

1. Høringsbrev, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 15.12.2014
2. Forvaltningsplan for verneområdene i Froan - Høringsforslag
3. Skjøtselsplan for verneområdene i Froan - Høringsforslag

Linker:

Kampen om gråsonene - Oppdrett i Froan landsapsvernområde.

Rapport fra Bygdeforskning 8/09

<http://d3861196.hosted418.moonrocketadmin.net/filarkiv/2009/12/15/14b275161deb52.pdf>

Saksopplysninger:

Se vedlagte utkast til forvaltningsplan og skjøtselplan for verneområdene i Froan.

Frøya kommune har den 15.12.2014 mottatt brev fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, hvor de ber om høringsuttalelse til forvaltningsplan og skjøtselplan for verneområdene i Froan (vedlegg 1).

Fristen for uttalelse er i utgangspunktet 13. februar, men Frøya kommune har fått utsettelse slik at saken kan behandles i formannskap og kommunestyre.

Arbeidet med forvaltningsplanen har pågått over lengre tid, men et høringsutkast ble oversendt Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) 27. januar 2012. Endelig godkjenning av høringsdokumentet ble oversendt fra Miljødirektoratet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 28.10.2014.

Forvaltningsplanen beskriver hva som er tillatt og hva som er forbudt gjennom verneforskriften. I forvaltningsplanen foreslås det flere tiltak for å ivareta verneverdiene innenfor verneområdene. Forvaltningsplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Skjøtelsesplanen er laget for å gi retningslinjer for skjøtselen av det spesielle kulturlandskapet i Froan, der kystlynghei utgjør den viktigste naturtypen. Skjøtelsesplanen er utarbeidet av Anders Bryn ved Norsk institutt for skog og landskap.

Froan

Froan landskapsvernområde, naturreservat og dyrelivsfredningsområde ble opprettet i 1979. I formålsbestemmelsen for disse verneområdene blir det særlig vist til at området utgjør et viktig leve- og yngleområde for fugl og sel og til at det utgjør et egenartet kystlandskap.

Verneområdene dekker den nordlige delen av øyrekka nord for Frøya og sjøområdene rundt og mellom øyene. Naturreservatet er ca. 400 km² og omfatter en rekke mindre øyer, skjær og fløer. Landskapsvernområdet omfatter et areal på ca. 122 km² rundt de større øyene i den sørøstlige delen av verneområdene. Øyer som var bebodde på vernetidspunktet er imidlertid holdt utenfor landskapsvernområdet. Dyre- og plantelivsfredninga dekker landskapsvernområdet, de bebodde øyene, et område rundt øyværet Halten helt nordøst i øyrekka, samt en sone på 2 km rundt naturreservatet og landskapsvernområdet.
(verneforskriften ligger som vedlegg 1 til forvaltningsplanen, side 133)

Froan er viktig både som hekke-, myte- og overvintringsområde for en rekke arter sjøfugl. Det fremkommer for eksempel at ca. 4 % av den estimerte hekkebestanden av rødlistearten makrellterne hekker i området, og at Froan på grunn av fravær av mink utgjør et viktig hekkeområde for rødlistearten teist. Det er videre kasteplasser for selartene steinkobbe og havert innenfor verneområdene, mens oter er vanlig.

Vurdering:

Det er positivt at det nå kommer på plass en forvaltningsplan og skjøtelsesplan for Froan.

Høringsfristen er 13. februar, men kommunen har fått utsatt denne slik at vi har muligheten til å behandle saken i formannskap og kommunestyret. Vi oppfatter høringsfristen som for kort til å få til en mer omfattende behandling av forvaltningsplanen. Vernet ble opprettet i 1979, men utkast til verneplanen kommer først 36 år etterpå, og da får kommune bare noen få uker på behandlingen.

I Froan pågår det en sak om grenseendring. Endringsforslaget innebærer at et areal på ca 7 km² rundt øyværet Halten innlemmes i landskapsvernområdet, som erstatning for to områder på til sammen ca 0,2 km² som tas ut av landskapsvernområdet for å benyttes til fiskeoppdrett. Frøya kommune behandlet høringsuttalelsen i FSK den 16.09.2014 og KST den 25.09.2014. Saken er ikke ferdigbehandlet (saksnr i ESA 12/1350, sak 116/14).

Evalueringsav vernet i Froan

Det er ikke foretatt en grundig evaluering av hvordan vernet i Froan har fungert i 36 år, og hvilke konsekvenser og endringer det har fått for området. Kommunen savner en slik grundig evaluering.

Bosetting

En viktig forutsetning for fredningsvedtaket var at det ikke skulle svekke livs- og næringsgrunnlaget for befolkningen på Froan. Dette fremgår uttrykkelig av den kongelige resolusjonen som var selve grunnlagsdokumentet for fredningsvedtaket. Så snart vedtaket var gjort virket det som miljøforvaltningen glemte denne viktige forutsetningen, nemlig at det ikke skulle være et rent vernevedtak – men en kombinasjon av bruk og vern.

Det er et uttalt satsningsområde i Frøya kommune at det skal bo folk i Froan. Utkastet har i alt for liten grad en offensiv drøfting av hva som bør gjøres for å stimulere næringsaktivitet i verneområdet, og på den måten sikre bosetting og forutsetningene for vernevedtaket. Frøya kommune mener også at fortsatt bosetting i Froan vil være positivt for opprettholdelse av vernet.

For å ha bosetting i Froan er det nødvendig med arbeidsplasser. Det er flere tiltak i forvaltningsplana som kan være med å skape lokal aktivitet. De mest åpenbare muligheter for sysselsetting vil være fiske, oppdrett og reiseliv. Videre må informasjon og tilsyn legges lokalt, og gi stillingsressurs i for eksempel Froheim som skal bygges på Sørburøya. Dette gjelder også forskning og undervisning.

Rådmannen vil også minne om at forskningsrådet nå er iferd med å få en base på Frøya som et resultat av arbeidet med Kultur- og kompetansesenteret og Blått kompetansesenter. Hvilke positive ringvirkninger kan dette få for bosettingen i Froan?

Ved å gi lokalbefolkningen fordeler av verneområdet, får vernetanken større legitimitet og vil kunne gi et mer positivt syn på vernet.

Landbruk

Den største utfordringen som landbruket har i Froan i dag er grååsbestanden som er helt ute av kontroll. Beiteene er så befengte med gåsemøkk at det er et spørsmål om tid før det bryter ut sykdom på sau eller gås eller at mattilsynet forbyr saueholderne å benytte slike beiter til sauebeite.

Landbruk og fiske, gjerne i kombinasjon er den menneskeskapte aktivitet som har påvirket landskapet i Froan mest.

Kartsituasjonen for Froan setter begrensninger for forvaltning av jordbruket. Særlig er de mange umatrikulerte jordsameiene en stor utfordring. Videre mangler det grenser og mange eiendommer står fortsatt som dødsbo eller de har uavklarte eierforhold.

Det er ikke grunnlag for å tro at det har vært kontrollert lyngbrenning som på Vestlandet i Froan. Mest sannsynlig har det vært brent av en mer tilfeldig karakter.

I et område med store miljøverdier, bør summen av fordeler ved brenning av røsslyng kunne vurderes opp mot de miljømessige ulemper som aske og sot opp i atmosfæren og brenning av jordsmonn gir. Lyngbrenning er et håndverk som må kunnes om det skal gi minimale miljøulemper og tilsvarende fordeler for jordbruk og fugleliv.

Det meste av brukbar torv i Froan er tatt ut og brukt til brennsel. Først ble det tatt torv av grunneierne og torvrettshaverne på de beste områdene. Så ble det stukket opp og ned torv, helst av folk som ikke hadde torvrettigheter, på de mindre øyer og holmer. Det var for eksempel folk fra Åfjord og Bjugn som var på Sørburøya og tok torv (Asbjørn Melkvik). Som kulturminne er torvbankene interessante der det etter flere hundre år, fortsatt vises hvor myrkanten opprinnelig gikk.

Naturreservatet bør beites for å kunne opprettholde tradisjonelt kystbeitelandskap.

Det må gis rom for fornuftige installasjoner som midlertidige samlekvæ og leskur, også i reservatet, uten å søke dispensasjon. Forvaltningsplanen må her kunne gi retningslinjer for hva som er tillatt, for å hindre unødvendig byråkrati for de som har dyr i Froan. Ved behov må det også tillates å nødføre husdyr, det er krav at husdyrholder skal gjøre det ved behov.

Forvaltningsplana nevner videre at det skal stimuleres til tradisjonell jordbruksdrift som ikke endrer landskapets karakter nevneverdig. I dag er det heller blitt slik at i de fleste tilfeller er mangel på tiltak som gjør at landet er i ferd med å gro igjen. Det er spådd at klimaet blir mildere og da vil også Froan få sin del av gjengroinga. I Frøya er det plantet ca. en million sitkagran fra 70-tallet og utover. En stor del av disse vokser godt og lite er tatt ut. Sitkagrana sette voldsomt med frø som sprer seg med vind, fugl og mennesker. Spesielt i områder uten husdyrbeite.

Skytefelt

Det er kun Sjøforsvaret som har direkte hjemmel til å gjennomføre øvelser i naturreservatet.

Forvaltningsplanen har ikke fått på plass konsekvenser av kampflybase på Ørlandet.

Det har nå vært en sak i Bjugn kommune hvor oppdrettsanlegg har fått pålegg om å avslutte virksomhet pga militær aktivitet. Det må komme på plass retningslinjer for praksis, slik at havbruk og militær aktivitet kan ha sameksistens.

Skytefelt i et naturreservat er vanskelig å akseptere for folk flest, og strider i mot folks rettsoppfatning. Militær aktivitet har store påvirkninger på området.

Fiske/havbruk/oppdrett

Fiskeri og havbruk er, og har vært, to bærebjelker for vår samfunnsutvikling. I dag er havbruksnæringen selve motoren for næringsutvikling på Frøya, men også kamskjell, sjøkreps, taskekrabbe og etter hvert tare/tang er og vil bli viktige profilråstoffer for regionen. Havbruk og fiskeri vil, etter all sannsynlighet, være styrende for verdiskapningen på Frøya fremover både på kort og lang sikt. En stadig økende global befolkningsvekst vil trolig medføre at markedet for sjømat også vil øke fremover. Viktige fokusområder er tilrettelegging av areal, rammebetingelser, arbeidskraft, kunnskap og kompetanse, profilering og marked (utdrag fra Strategisk næringsplan 2014 -2018 for Frøya).

Marin Strategiplan Trøndelag 2011-2014 er en viktig overordnet regional føring som er forankret i en felles fylkesplan for Trøndelag og er et styringsdokument for økt verdiskapning innen marin sektor i Trøndelag. *Trøndelag skal bli verdens ledende og mest bærekraftige havbruksregion og Norges viktigste på deler av den øvrige marine sektor.*

Det må sees på muligheten for bruk av arealet til framtidig næring, og ikke da bare dagens løsninger. Det er stor sannsynlighet for at andre former for oppdrett enn hva vi kjenner i dag vil komme, både med hensyn til arter og tekniske løsninger. Det er mye som skjer i den blå sektoren, og det forventes en stor vekst. Utviklingen går i den retning av at anleggene plasseres lenger ut i havet.

I Frøya er oppdrett helt klart den viktigste næringen, og dermed avhengig av arealer til sjøs. Mye av de grunne havområdene i Frøya er vernet i Froan.

Verneforskriften har ganske liberale regler for tradisjonelt fiske samt for landbruk – men tar ikke eksplisitt høyde for havbruk. Det er ganske spesielt at utkastet til forvaltningsplan uten nærmere begrunnelse sier nei til havbruk i verneområdet med den begrunnelse at det ikke har hjemmel i verneforskriften. Hensikten med en forvaltningsplan burde være på et mer åpent grunnlag å drøfte balansen mellom bruk og vern i vernesonen. Dessuten står det ikke noe i verneforskriften om at oppdrett ikke er tillatt. På det tidspunkt hvor verneforskriften ble gitt, hadde man ikke utstyr for å drive oppdrett i dette område.

I landskapsvernområder som er oppretter de senere årene er det satt av egne sone for oppdrett, etter at regjering og storting åpnet eksplisitt for dette under behandlingen av kystsonemeldingen i år 2000.

Forvaltningsplanen sier det er tillatt med oppdrett der det er dyrlivsfredning, men såfremt det ikke forstyrrer dyre- og fugleliv unødvendig. Dette er en upresis formulering, og det må komme på plass mer presise retningslinjer over hvilke tiltak som ikke er tillatt. Man må også ta høyde for den utviklingen som skjer innen havbruksnæringen. Det er stadig strukturendringer, og en lite statisk næring.

Ramsar

Froans Ramsar status tilsier også en mer balansert drøfting av forholdet mellom bruk og vern. Ramsarkonvensjonen har som sin «grunnlov» at det i områder som kommer inn under konvensjonen skal åpne for «klok bruk», det vil si næringsvirksomhet, menneskelig aktivitet mm som kan forenes med den beskyttelse man her ønsker å gi verdifulle våtmarksområder. Utkastet viser at miljøforvaltningen er klar over dette, men utkastet bærer i liten grad preg av hvordan miljøforvaltningen ser for seg at livs- og næringsgrunnlaget i Froan skal ivaretas.

Søppel

Forvaltningsplana sier at kartlegging av prioriterte områder for rydding av søppel skal skje i samarbeid med Frøya kommune. Bare kartlegging og beregning av mengde er en arbeidskrevende oppgave. For en del år siden ble en av de flere hundre strender i Froan ryddet for å få en ide om hvor mye flyteavfall som finnes. Det ble samlet sammen 40 m³ bare på denne stranda. Oppsamling og fjerning av søppel er arbeidskrevende og forbundet med store kostnader. Det er imidlertid ikke gitt noen økonomiske rammer for verken kartlegginga eller oppsamlinga.

Skjøtelsplan for verneområdet i Froan

Skjøtelsplana er detaljert og godt gjennomarbeidet.

På grunn av at kartsituasjonen i Froan er mangelfull blir også jordbruksareala som er gjengitt i AR 5 upresise. Det bør legges inn som en del av skjøtselen av området at AR 5 og eiendomsforholda rettes opp. Dette for å kunne utføre en forsvarlig forvaltning av området.

Angående skrot i sjøen, så er det blitt merkbart mindre de siste åra. Om grunnen er mindre søppel eller om det er syd-østlige vinder som er skylden er uvisst.

Det må gis rom for mekanisk fjerning / lyngslått av lyng og mose. Brenning forurensar og sender næringsstoffer og sot ut i miljøet. Det er i hvert fall feil å brenne på telen for da er gjerne mosen frosset og vil ikke bli brent.

Boks 5: I skjøtelsplana bør kanskje stå mer åpen så vi kan skaffe oss egne erfaringer.

Salixarter spres lett med beltemaskiner, gravemaskiner og brukt jordbruksredskap.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/170	17/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Andreas Kvingedal		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
23/15	Formannskapet	17.02.2015
17/15	Kommunestyret	26.02.2015

GODSTRANSPORT I ØYREKKA

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommune viser til de utfordringer man har med godstransport i øyrekka og da særlig til/fra Froan etter at knutepunktet for ruteopplegget ble flyttet fra Sistranda til Dyrøya. Her må det snarest finnes løsninger både på land og ikke minst på Frovær som ivaretar de krav man må kunne stille til sikker og ikke minst hygienisk håndtering av matvarer, samt transport av større godsmengder. Disse løsningene må skje i samarbeid mellom AtB, FosenNamsos Sjø og evt. private aktører på Dyrøya f.eks. SeaShell. Dette må være på plass når nye ruter settes i drift fra 6. april og Frøya kommune v/Trafikkrådet vil gjerne innta en aktiv rolle for å komme frem til tilfredsstillende løsninger. Fra kommunens side er det imidlertid et klart prinsipp at de løsninger som velges må være i regi av den transportøren som har konsesjon og uten kostnader for Frøya kommune, så lenge dette er et fylkekommunalt samband.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune viser til de utfordringer man har med godstransport i øyrekka og da særlig til/fra Froan etter at knutepunktet for ruteopplegget ble flyttet fra Sistranda til Dyrøya. Her må det snarest finnes løsninger både på land og ikke minst på Frovær som ivaretar de krav man må kunne stille til sikker og ikke minst hygienisk håndtering av matvarer, samt transport av større godsmengder. Disse løsningene må skje i samarbeid mellom AtB, FosenNamsos Sjø og evt. private aktører på Dyrøya f.eks. SeaShell. Dette må være på plass når nye ruter settes i drift fra 6. april og Frøya kommune v/Trafikkrådet vil gjerne innta en aktiv rolle for å komme frem til tilfredsstillende løsninger. Fra kommunens side er det imidlertid et klart prinsipp at de løsninger som velges må være i regi av den transportøren som har konsesjon og uten kostnader for Frøya kommune, så lenge dette er et fylkekommunalt samband.

Vedlegg:

Interpellasjon fra Frøya Høyre
Svar fra Ordfører

Saksopplysninger:

Etter at det nye ruteopplegget til øyrekka med knutepunkt på Dyrøya ble satt i drift, har det vært en stor utfordring angående godstransporten. Dette gjelder ikke minst transport av ferskvare utover til Froan, da man ikke har kjøleanlegg hverken på kaia eller ombord i Frovær. I tillegg til hadde man utfordringer vedrørende fisk fra Froan som skulle videre innover fra Dyrøya og ble stående på kaia.

Frøya Høyre hadde med bakgrunn i dette en interpellasjon i kommunestyret hvor man stilte spørsmål omkring hele godstransporten og hvor man ønsket en utredning om hvordan denne saken kan løses.

Vurdering:

Frøya kommune v/trafikkrådet har ved flere anledninger tatt opp spørsmålet omkring godstransporten både med AtB, Fylkeskommunen og FosenNamsos Sjø. Dette medførte at man i dag har en avtale med SeaShell når det gjelder lossing og kjøling av fisk fra øyrekka. Dette har fungert bra etter at denne ordningen ble igangsatt.

For transport av andre varer til sørværa(Mausund og Sula) så går denne transporten på hjul og er dermed løst, bortsett fra at man har en del utfordringer når det gjelder ruteopplegget. Slik det er i dag så starter ferga i rute fra Lomsøya kl. 09.00 på hverdager unntatt på fredag. Ferga har imidlertid liggekai på Dyrøya og går derfra ca. kl. 07.45 og til Lomsøya for å starte ruta kl. 09.00. Her får hverken biler eller passasjerer være med denne turen, da den ikke ligger inne i det opprinnelige anbudet. Bakgrunnen for dette er at ved anbudsutlysingen så var det forutsatt at ferga skulle ha liggekai på Sula. Slik det nå foregår så står godsbilen på Dyrøya allerede når ferga går tom til Lomsøya kl. 07.45 og kommer først med ferga kl. 10.30 via Lomsøya til Mausundvær. Dette skaper selvsagt frustrasjon og synes totalt unødvendig. På fredag som er den store «handledagen» så får ikke COOP Mausund sine varer før kl. 14.10 på ettermiddagen, som følge av at ferga ikke tar passasjerer eller biler med på turen utover fra Dyrøya for å starte ruta på Lomsøya.

Det samme gjelder for siste tur til Lomsøya på kveld og så retur fra Lomsøya til liggekai på Dyrøya. Turen fra Lomsøya til Dyrøya går med tom ferge.

Her må det skje en endring slik at man unngår at ferga går tom på denne strekningen to ganger pr. dag og dette er spilt inn til AtB senest fra Trafikkrådets møte den 05.02.2015.

Den største utfordringen for gods er imidlertid til/fra Froan. Som ovenfor nevnt har man løst transporten av fisk fra Froan i og med avtalen som er inngått med SeaShell. Imidlertid er utfordringene for godstransporten når det gjelder større volum med f.eks. byggevarer, samt ferskvare utover fremdeles ikke løst. Dette har gått bra nå i vinter med lave temperaturer, men det må løses med kjøling både på land og om bord i båten fra våren og utover sommeren/høsten.

Det vil i denne sammenheng være naturlig at man også her ser på en løsning i samarbeid med Sea Shell når det gjelder både kjølevarer og større godsmengder som f.eks. byggevarer. Slik det er i dag kommer alle mindre varer/ferskvarer i traller som trilles om bord over ferjelemmen. Dette har medført nestenulykker i og med store høydeforskjeller ved flo/fjære.

Denne løsningen må derfor erstattes av en sikrere håndtering av disse varene.

Selv om man løser kjøleproblematikken på land så vil man fremdeles ha en utfordring på Frovær, hvor ferskvarene må stå ute på dekk på varme sommerdager uten noen beskyttelse. Her må det finnes løsninger enten ved kjølehetter eller at det bygges et eget kjølerom. Slik det fungerer i dag vil alle kjølevarer få en forringet kvalitet og også mindre holdbarhet. Ansvar for tilstrekkelig kjøling på båten må være ansvaret til transportøren og denne løsningen må finnes i samarbeid mellom AtB og FosenNamsos Sjø.

For annet større gods må det inngås en avtale med SeaShell om at lasting/lossing kan foregå fra samme kai hvor man i dag mottar fisk. Utfordringen her er at Frovær da må anløpe to kaier som betyr en lengre tid ved kai og som derfor går utover ruteproduksjonen. Dette må kunne løses ved små endringer i ruteopplegget når det gjelder liggetid på Dyrøya.

Rådmannen er av den oppfatning at godstransporten, særlig til Froan på langt nær tilfredsstillende de krav man må kunne stille til sikker og ikke minst hygienisk håndtering av matvarer, samt transport av større godsmengder. Det må her kunne finnes løsninger i samarbeid mellom AtB, FosenNamsos Sjø og private aktører på Dyrøya som f.eks. SeaShell. Dette må være på plass når nye ruter settes i drift fra 6. april og Frøya kommune v/Trafikkrådet vil gjerne innta en aktiv rolle for å komme frem til tilfredsstillende løsninger. Fra kommunens er det imidlertid et klart prinsipp at de løsninger som velges må være i regi av den transportøren som har konsesjon og uten kostnader for Frøya kommune, så lenge dette er et fylkekommunalt samband.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	12/730	18/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Andreas Kvingedal	GNR 55/90,34	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
24/15	Formannskapet	17.02.2015
18/15	Kommunestyret	26.02.2015

SÆTERVÅGEN FISKERIHAVN - FULLFØRING

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret viser til saksutredningen og mener at utbyggingen av Sæthervågen fiskerihavn m/flytekai må fullføres i samsvar med vedtak i kommunestyret sak 79/14. Her ligger eneste fiskerimottak på fast Frøya og som er svært viktig for fiskerinæringen i Frøya.

Manglende finansiering pga. av redusert statstilskudd for 2015 finansieres ved bruk av ubrukte lånemidler, mot tilbakeføring i 2016 når endelig avklaring om statstilskudd for 2016 foreligger.

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 17.02.15:

Repr. Arvid Hammernes ba om at hans habilitet blir vurdert da han som tjenestemann har jobbet med saken tidligere. Repr. Hammernes ble enstemmig erklært inhabil i sakens behandling.

Forslag til vedtak:

Formannskapet viser til saksutredningen og mener at utbyggingen av Sæthervågen fiskerihavn m/flytekai må fullføres i samsvar med vedtak i kommunestyret sak 79/14. Her ligger eneste fiskerimottak på fast Frøya og som er svært viktig for fiskerinæringen i Frøya.

Manglende finansiering pga. av redusert statstilskudd for 2015 finansieres ved bruk av ubrukte lånemidler, mot tilbakeføring i 2016 når endelig avklaring om statstilskudd for 2016 foreligger.

Vedlegg:

Søknad om tilskudd fra Kystverket til fullføring av Sætervågen havn

Saksopplysninger:

I k-sak 79/14 ble følgende vedtak fattet når det gjelder fullføring av Sætervågen fiskerihavn:

Frøya kommunestyre viser til saksutredningen og mener at utbyggingen av Sætervågen fiskerihavn m/flytekai må fullføres. Her ligger eneste fiskerimottak på fast Frøya og som er svært viktig for fiskerinæringen i Frøya. Med bakgrunn i nytt kostnadsoverslag og søknad om tilskudd fra Kystverket, vedtar kommunestyret å etterbevilge kr. 19.754.179,90 inkl. mva til Sæthervågen som finansieres på følgende måte:

Tilskudd fra Kystverket	kr. 8.227.095,00
Momskompensasjon	kr. 3.821.154,00
Låneopptak	kr. 7.705.930,90
Til sammen	kr. 19.754.179,90

Med bakgrunn i dette vedtaket ble det søkt om tilskudd fra Kystverket. Det ble ved Statsbudsjettet for 2015 bevilget tilskudd på kr. 1.080.000,-. Dette betyr at vi har en manglende finansiering på kr. 7.147.000,-.

Vurdering:

Vi har vært i kontakt med Kystverket og de har åpnet for at vi nå på nytt søker om tilskudd til fullfinansiering av prosjektet, da med bakgrunn i flytekaier som skal være liggekaier for fiskebåtene, samt noe utbedring av allmenningskaia. Søknaden er utarbeidet og vedlegges saksutredningen. Søknadsfrist er 1. mars og svar på søknaden vil først foreligge ved fremlegging av statsbudsjettet for 2016. Dette betyr at vi ikke har svar på om vi får fullfinansiert prosjektet i henhold til vedtatt finansierungsplan i K-sak 79/14. Kystverket har i møte med administrasjonen signalisert at de vil stille seg positiv til søknaden, da dette er en viktig fiskerihavn for Frøya. Det må også tillegges at vi i tillegg til dette prosjektet også søker om tilskudd til liggekai på Sistranda. Begge søknadene vil bli oversendt innen fristen 1. mars 2015.

Vi er nå i en situasjon hvor vi ikke har finansiering for fullføring av prosjektet i henhold til forutsetning om et statstilskudd på kr. 8.227.000,-. Vi har muligheter for å stoppe deler av prosjektet, da vi foreløpig ikke har bestilt flytekaierne, reparasjon av allmenningskai, samt dekke(asfalt) på den nye kaia. Imidlertid må utdypingen fullføres, noe som medfører en kostnad på ca. kr. 500.000,-, samt at kaia allerede er fullført eksklusiv toppdekke. Fullføringen av kaia var allerede på det nærmeste fullført da statstilskuddet ble fremlagt, slik at det uansett har/vil påløpe utgifter på ca. kr. 3,9 mill. som uansett må finansieres dersom anlegget stoppes. Da vil ikke flytekaier være bygd og heller ikke fullføring av vedlikeholdet på allmenningskaia.. I den nye søknaden som nå oversendes til Kystverket er vedlikeholdet av allmenningskaia redusert i forhold til opprinnelig budsjett, da denne reparasjonen vil bli omsøkt på et senere tidspunkt i forbindelse med den kommunale bevilgning til allmenningskaier som er lagt inn i økonomiplanperioden.

Som det fremgår ovenfor så er det fullt mulig å stoppe deler av utbyggingen i påvente av behandling av tilskuddsøknaden til Kystverket. Dette vil imidlertid medføre noe kostnadsøkning i forhold til at man har en kontinuerlig fremdrift. Uansett må man imidlertid mellomfinansiere deler av utbyggingen ca. kr. 3,9 mill før evt. innvilgning av omsøkte tilskudd.

Rådmannen er av den formening at Sætervågen fiskerihavn må fullføres som planlagt og at manglene finansiering pga. av redusert statstilskudd for 2015 midlertidig finansieres ved bruk av ubrukte lånemidler fra prosjekt som ikke er igangsatt eller hvor midler er til gode, mot tilbakeføring i 2016 når endelig avklaring om statstilskudd foreligger.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	13/1424	19/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Andreas Kvingedal		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
25/15	Formannskapet	17.02.2015
19/15	Kommunestyret	26.02.2015

GODKJENNING AV FORPROSJEKT FOR LIGGEKAI PÅ SISTRANDA

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Teknisk forprosjekt for liggekai på Sistranda, datert 11.12.2014 godkjennes som fremlagt, med de endringer som er redegjort for i saksfremlegget.

Det søkes om tilskudd fra Kystverket på inntil 75% av kostnaden som er beregnet til kr. 48.380.000,-. For å kunne få prosjektet realisert hurtigere bes rådmannen innhente anbud på detaljprosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter så snart som mulig. Det forutsettes en fremdrift slik at prosjekteringen inkl. anbudsdokumentene skal være ferdig til utsending senest ved fremlegging av statsbudsjettet for 2016. Utgiftene dekkes over budsjettposten for liggekai på Sistranda, hvor det for 2015 er bevilget kr. 1 mill. Realiseringen av liggekaia forurensetter at søknaden om støtte fra Kystverket innvilges.

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 17.02.15:

Flg. omforente forslag til tillegg ble fremmet:

«Realiseringen av liggekaia forurensetter at søknaden om støtte fra Kystverket innvilges.»

Forslag til vedtak:

Teknisk forprosjekt for liggekai på Sistranda, datert 11.12.2014 godkjennes som fremlagt, med de endringer som er redegjort for i saksfremlegget.

Det søkes om tilskudd fra Kystverket på inntil 75% av kostnaden som er beregnet til kr. 48.380.000,-. For å kunne få prosjektet realisert hurtigere bes rådmannen innhente anbud på detaljprosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter så snart som mulig. Det forutsettes en fremdrift slik at prosjekteringen inkl. anbudsdokumentene skal være ferdig til utsending senest ved fremlegging av statsbudsjettet for 2016.

Utgiftene dekkes over budsjettposten for liggekai på Sistranda, hvor det for 2015 er bevilget kr. 1 mill.

Vedlegg:

Teknisk forprosjekt for liggekai på Sistranda, datert 11.12.2015

Saksopplysninger:

Frøya kommunestyre vedtok i 2013 å utrede muligheter for en liggekai i området Nesset – Hamarvik for større båter. Det ble nedsatt en gruppe bestående av representanter fra rederinæringen, Frøya Næringsforum og kommunen. I tillegg skulle man benytte seg av kompetansen til Trondheim Havn.

Det ble tidlig klart at det mest aktuelle alternativet var på Sistranda i forbindelse med den eksisterende moloen og det ble gitt et oppdrag til Norconsult for å utarbeide et skisseprosjekt og senere et forprosjekt for en liggekai som på yttersiden hadde plass til 2 større båter, hver på inntil 100 meter.

Dybden på kai skulle være på -8 meter LAT. På innsiden av kaia skulle også være muligheter for anløp av båter, men da for mindre båter og med en dybde ved kaia på -6 meter LAT.

Vurdering:

Forprosjektet er nå ferdigstilt og vi er nå i gang med å utarbeide søknad til Kystverket for tilskudd til kaia. Søknadsfrist er 1. mars for tildeling av midler i forbindelse med statsbudsjettet for 2016 som behandles til høsten 2015.

Forprosjektet viser en total kostnad for hele prosjektet på kr. 42.530.000,- ekskl. mva. I siste møte i prosjektgruppa ble det fra rederinæringen vist til de restriksjoner man har når det gjelder smitteproblematikk innen oppdrettsnæringen. Fendringen på kaia er planlagt med dekkfendring, noe som er uheldig i forhold til utfordringer man har når det gjelder smittefare. Det foreslås derfor en endret fendring som vil øke kostnaden med kr. 5 mill. Rådmannen mener at dette må legges inn i kostnadene, slik at man tilfredsstiller de krav man har for å hindre smitte. I tillegg er det fra de fremtidige brukerne av kaia bedt om en økt kapasitet for uttak av landstrøm i forhold til det som er forutsatt i forprosjektet. Økt kostnad er beregnet til kr. 850.000,-. I kommunens budsjett for 2015 er det avsatt kr. 1 mill til videre detaljprosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter, samt at det for 2016 er avsatt kr. 21,5 mill til utbygging. Det forutsettes videre et betydelig tilskuddsbeløp fra Kystverket.

I forbindelse med Kystdirektøren sitt besøk til Frøya høsten 2013 ble behovet for liggekai understreket både fra kommunen og ikke minst rederinæringen og med bakgrunn i dette ble det så besluttet å utrede en mulighet for liggekai.

Det prosjektet som nå foreligger er i samsvar med næringens ønske, både når det gjelder plassering og ikke minst utførelse. Ved den plassering som er valgt kan denne løsningen skape en småbåthavn helt innerst mot land under forutsetning av at småbåtforeningen foretar mudring. Dette er drøftet med småbåtforeningen som er enig i denne løsningen og som vil være med å løse deler av foreningens behov for flere småbåtplasser. Dette er et prosjekt som fullt ut må bekostes av småbåtforeningen og vil ikke berøre selve utbyggingen av liggekaia og bruken av denne.

Søknad til Kystverket er som tidligere nevnt under utarbeidelse og vil bli oversendt innen fristen på 1. mars 2015. For at man ikke skal miste tid når det gjelder utbygging av liggekaia så foreslår rådmannen at de midler som er bevilget i 2015-budsjettet benyttes til detaljprosjektering, slik at prosjektet kan sendes ut på anbud så snart tilsagn om tilskudd fra Kystverket foreligger.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	14/1643	20/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Andreas Kvingedal	M71	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
2/15	Hovedutvalg for drift	22.01.2015
20/15	Kommunestyret	26.02.2015

SAMARBEID INNEN BRANN- BRANNSYN SNILLFJORD-FRØYA- HITRA

Vedtak:

1. Brannforebyggende personell i Frøya og Hitra kommuner underlegges Sør-Fosen feiervesen fra 1. januar 2015. Eksisterende stillingsressurser på forebyggende samt leder forebyggende i hver av kommunene, dv. 70 % stillingsandel overføres til Sør-Fosen feiervesen fra hver av kommunene Frøya og Hitra fra samme dato.
2. Gjenværende reststillinger på 30 % i hver av kommune skal ivareta de lovmessig definerte leder beredskapsfunksjonene i den enkelte kommune
3. Det fremlegges egen sak for kommunestyrene om en sammenslåing av Frøya og Hitra brann- og redningstjeneste våren 2015, sammenslåingen tenkes gjennomført samtidig med innføring av nytt nødnett i regionen, antatt innført høsten 2015.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Brannforebyggende personell i Frøya og Hitra kommuner underlegges Sør-Fosen feiervesen fra 1. januar 2015. Eksisterende stillingsressurser på forebyggende samt leder forebyggende i hver av kommunene, dv. 70 % stillingsandel overføres til Sør-Fosen feiervesen fra hver av kommunene Frøya og Hitra fra samme dato.
2. Gjenværende reststillinger på 30 % i hver av kommune skal ivareta de lovmessig definerte leder beredskapsfunksjonene i den enkelte kommune
3. Det fremlegges egen sak for kommunestyrene om en sammenslåing av Frøya og Hitra brann- og redningstjeneste våren 2015, sammenslåingen tenkes gjennomført samtidig med innføring av nytt nødnett i regionen, antatt innført høsten 2015.

Vedlegg:

Ingen.

Saksopplysninger:

Regionen Snillfjord - Hitra – Frøya har hatt utfordringer knyttet til tjenesteområdene Brann- Feiing og Brannsyn. Ut i fra dette har det vært ført en del samtaler rundt samarbeid mellom de 3 kommunenes administrasjoner og en felles ROS-analyse for de tre kommunene er utarbeidet. I ettertid har Snillfjord kommune etablert et samarbeid med Orkdal kommune innenfor fagfeltet brann og er som sådan ikke lenger aktuell partner i et regionalt samarbeid med Hitra og Frøya.

Brannsjefene på Frøya og Hitra har ført samtaler om mulighetene for et utvidet samarbeid innenfor brann- og redning, fra før er det et operativt samarbeid mellom Hitra og Frøya på feiing gjennom Sør-Fosen feiervesen.

Regionen ønsker å beholde kvalifisert fagpersonell i stillingene både innenfor feiing og brann. Pr. dags dato er det tilsatt 2 feiere i 100 % stillinger i Sør-Fosen feiervesen som administrativt er underlagt brannsjefen på Hitra.

Nå fremmes det ønske om et utvidet samarbeid rundt tjenestene for blant annet å skape et utvidet brannfaglig arbeidsmiljø. Spesielt det å rekruttere samt beholde brannsynspersonell med oppgave brannsyn i særskilte brannobjekt har vært en utfordring siden dette er mindre stillingsbrøker i «ensomme» stillinger.

I første omgang tenkes det her på samarbeid innen brannsynsoppgavene, men et fullt sammenslått brann- og redningsvesen vurderes også innen et kort tidsperspektiv. Tidsperspektivet defineres av når et nytt nødnett fysisk innføres og er operativt over kommunegrensene.

Nye oppgaver

NOU (Norges offentlige utredninger) 2012:8 sammen med Stortingsmelding 35 (2008-2009) oppstiller nye oppgaver for fremtidens brann- og redningstjeneste, dette gjelder innenfor samfunnssikkerhet lokalt, regionalt og nasjonalt i relasjon til kommunal beredskapsplikt.

Endringer i oppgaver og nye krav til kompetanse vil fremover gi nye utfordringer for brannvesenene, relatert til mer spesialiserte og komplekse oppdrag. Følgende eksempel understrekes i NOU 2012:8:

- Trafikkulykker inkludert tunge kjøretøy
- Livbergende innsats ved drukningsulykker
- Tauredning
- Innsats rasulykker
- Behandling farlige stoffer
- Spesielt for vår region – lange og bratte undersjøiske tunneler
- Utvidet innsats i forbyggende arbeid ut i fra sårbarhetsanalyser

Dagens oppstillinger innenfor brann/ feiing på Frøya og Hitra:

4.1.1 Forebyggende brann

	Frøya	Hitra	Totalt
Antall innbyggere, 3 kvartal 2014	4.606	4.567	9173
Antall §13-objekter	54	40	94

4.1.2 Feiing

	Frøya	Hitra	Totalt
Piper totalt	1576	1692	3268
Piper feid i 2013	298	209	507

4.1.3 Beredskap:

	Frøya	Hitra	Totalt
Antall utrykninger pr. 1. des. 2014	63	56	119
Antall øvingstimer pr. mann i 2014	30	20	
Kort beskrivelse av vaktordning	4-delt OB-vakt, 3	4-delt OB-	

		mann h.tider		vakt,		
--	--	-----------------	--	-------	--	--

4.3 Personell (krav/reelt)

	Frøya	Hitra		Total t
Ansatte totalt	36	32		68
Brannsjef	0,2	0,2		0,4
Leder forebygg.	0,2	0,2		0,4
Forebyggende	0,4	0,4		0,8
Leder beredskap	0,2	0,2		0,4
Utrykningsleder	4	4		8
Brannkonstabel	32	27		59
Feier-/feierlærling				2

Vurdering:

Kommunenes administrasjon har registrert at sannsynligheten for snarlig inntredende av utredet samarbeid i orkdalsregionen pr. dags dato ikke er realistisk. Nå er det innmeldt behov som kommunene i vår region må løse og da har det vært et administrativt fokus på en organisering som på et senere tidspunkt eventuelt kan inkorporeres i et større tjenestesamarbeid i Orkdalsregionen.

Tematikken i diskusjonene mellom kommunenes administrasjoner har avdekket følgende løsninger

1. Feiing

Hitra og Frøya kommuner har allerede etablert Sør- Fosen Interkommunale feiervesen. Selskapet har 2 ansatte i fulltid og styret består av de 2 kommunenes brannsjef

2. Mulige løsninger brannsyn

Oppgaveporteføljen til Sør-Fosen Interkommunale feiervesen utvides til også å omfatte brannsyn i særskilte brannobjekt. I dag samarbeider brannsynspersonellet i de 2 kommunene i en viss grad om brannsynene, men dette er ingen formell samarbeidsrelasjon. Ved et utvidet samarbeid overføres de 2 kommunens ressurser inn i Sør-Fosen Interkommunale feiervesen hvorpå hver av kommunene beholder en 30 % stillingsressurs som ledere beredskap internt i hver kommune.

Sør-Fosen Interkommunale feiervesen vil i ettertid bestå av 2 feiere i 100 % stilling samt 2 brannsynspersonell som til sammen innehar 140 % stilling. En slik konstellasjon vil borge for utvidet fagmiljø for hele tjenesten og gjør tjenestene mer robust. En slik løsning bør inntre fra årsskifte 2014/15 og er et tiltak som etterspørres av kommunenes brannsynspersonell.

3. Mulige løsninger brann-/redningsvesen

Regionens brann-/redningsvesen omorganiseres totalt i tråd med delprosjekt Tjenestesamarbeid i Orkdalsregionen sone Frøya, Hitra og Snillfjord. Nå har Snillfjord kommune innledet et samarbeid med Orkdal på brann hvilket gjør samarbeid innover mindre aktuelt. Benytter Sør-Fosen feiervesen (endrer navn og funksjon) som overbygning med eget styre. Organiseringen kan eventuelt tre inn i samarbeid Orkdalsregionen dersom dette blir aktuelt på et senere tidspunkt. Dette innebærer et totalt samarbeid innenfor brann- redning/brannsyn/ feiing, dvs. et sammenslått brann- og redningsvesen i de to kommunene.

Effekt:

- All tjenesteproduksjon (feiing/ brannsyn/ utrykning) underlegges en administrasjon
- Utrykningsenhetene beholder sine lokaliteter
- Tilnærming til hel-stillinger medfører bedret fagmiljø.
- Økt mulig ressurstilgang for alle kommunene ved hendelser
- Mer robust organisering for de 2 kommunene innenfor lovpålagt tjenesteproduksjon innen fagområdet
- Forenkling rekrutteringsarbeid

Sone Hitra/Frøya/Snillfjord: forebyggende kontor «kysten», feiere, Hoved brannstasjonene Frøya og Hitra samt bistasjoner/depot i h.h.t. ROS-analyse. Denne soneinndelingen er i tråd med hovedprosjekt Tjenestesamarbeid i Orkdalsregionen, delprosjektrapport Brann og redning. Dette innebærer at et regionalt samarbeid mellom Hitra og Frøya senere kan inkorporeres direkte i et større samarbeid i Orkdalsregionen dersom dette på et senere tidspunkt blir iverksatt.

Oppstilling ønsket ved et totalt sammenslått brann- og feiervesen:

Hoved brannstasjon Frøya (Sistranda) tilknyttet 16 mannskaper inklusiv stasjonsleder

Hoved brannstasjon Hitra (Fillan) tilknyttet 16 mannskaper inklusiv stasjonsleder

Bistasjon Nordskaget i h.h.t. ROS-analyse, tilknyttet 8 mannskaper

Bistasjon Sandstad tilknyttet 8 mannskaper

Depot Sula tilknyttet 6 mannskaper inklusiv depotleder

Depot Mausundvær tilknyttet 6 mannskaper inklusiv depotleder

Depot Kvenvær tilknyttet 6 mannskaper inklusiv depotleder

2 årsverk feiing.

2 årsverk forebyggende, leder beredskap og leder forebyggende

Brannsjef 50 %

Fordeling kostnader

Ved kun overføring av feiertjenesten/ branntilsynsfunksjonen overføres stillingsandelene avsatt i kommunene fra kommunene til det interkommunale selskapet Sør-Fosen feiervesen. Dersom det blir et felles brannvesen foreslås følgende økonomisk oppsett som Rådmannsgruppa i Orkdalsregionen har lagt frem om kostnadsfordeling mellom kommunene:

Det betales en fast sum pr. kommune til det interkommunale brannvesenet på kr. 200.000,- indeksregulert. Restsummen fordeles etter følgende 2 formler jfr. tidligere utarbeid kostnadsfordeling benevnt Agdenesmodellen utledet under arbeidet med Tjenestesamarbeidet i Orkdalsregionen.

Basis-/grunnprinsipp for kostnadsfordeling/finansiering i tjenestesamarbeid:

Påløpte utgifter til drift, nyetablering og investeringer inndeckes av deltakerkommunene basert på slik kostnadsfordeling/finansiering (hver for seg eller i kombinasjon):

$$\text{Utjevningsfaktor} = \frac{\text{Kommunens frie inntekter pr innbygger}}{\text{Snitt frie inntekter pr innbygger i regionen}}$$

$$\text{Fordeling (kommunens andel)} = \frac{\text{Kostnader til fordeling}}{\text{Innbyggere i regionen}} * \text{Utjevningsfaktor} * \text{Innbyggertallet i kommunen}$$

Generelle kommentarer

Utfordringsbildet på Frøya og Hitra er gitt og spesielt fokus har vært rettet mot kompetanse samt «ensomme» stillinger/ brøkststillinger. Det er en omforent administrativ oppfatning om at tjenestene innenfor brann faglig best lar seg betjene gjennom et utstrakt samarbeid og helst da i faste strukturer. Det er videre en oppfatning, ut fra utfordringsbildet og tjenesteinnhold, av at på sikt bør regionens brann- og redningstjeneste slås sammen til en enhet. Spørsmålet er om det skal foretas en trinnvis utvikling mot målsettingen via sammenslåing av enkelte fagelement som feiing/ brannsyn eller om det skal velges allerede nå en totalt sammenslått brann- og redningstjeneste. Det antas at fremtidig kostnadsbilde blir best håndtert via en totalt sammenslått struktur.

De 2 kommunene har pr. dags dato ulikt behov for samarbeid.

Frøya kommune ser for seg en snarlig overføring av avsatte brannsynsressurser, men hvor en total sammenføring av brann- og redningstjenesten gjennomføres i løpet av 2015. Dette begrunnes med at dette er tidspunktet hvor nytt nødnett innføres i vår region, hvilket muliggjør kommunikasjon over kommunegrensene. Dette innebærer at det på sikt kan opprettes en felles overordnet vaktordning for de 2 kommunene. Dette vil nødvendiggjøre bruk av utrykningsledere i hver av kommunene.

Både Frøya og Hitra kommuner har inntil dette tidspunkt tilgang på nødvendig kompetanse og personell for å håndtere utrykningstjenesten.

Hitra kommune sine primærbehov retter seg hovedsakelig mot fremtidig rekruttering, arbeidsmiljø og et lærende fagmiljø. Det har de senere år vært problematisk regionalt å skaffe kompetent arbeidskraft til utlyste fagstillinger uten at disse er forankret i et hensiktsmessig fagmiljø. For de to kommunenes del vil en måloppnåelse innenfor utvidet fagmiljø være en stor gevinst i et regionalt samarbeidskonsept. Samtidig kan det oppnås en rasjonaliseringsgevinst gjennom sammenslåing av tjenestene på sikt, også da relatert til vaktordningene.

Generelt utfører små brannvesen arbeidsoppgavene sine så godt de kan, det blir allikevel problematisk å stå alene med det utvidede utfordringsbildet som nå kommer til uttrykk gjennom nylig fremlagt NOU 2012:8 som tidligere referert til. Et sammenslått brannvesen kan lære gjennom fagmiljøer, det er organisatorisk mer kostnadseffektivt, det bør gi økt kvalitet på tjenestene til befolkningen og både forebyggende personell og innsatsmannskapene får en enklere hverdag med bedre kompetanse og materiell som en konsekvens av utvidede læringsnett/ ressurser.

For å berede grunnen for et utvidet samarbeid ble det høsten 2014 gjennomført felles lønnsforhandlinger innenfor brann/ feiing i de to kommunene. Ved fremleggelse av sak om en sammenslåing av brann- og redningstjenesten vil det bli nødvendig med en total revidering av gjeldende vedtekter, ved kun inntreden av forebyggende tjenester kan dagens vedtekter fortsatt benyttes i et kortere perspektiv.

Med basis i dette fremmes saken for politisk behandling i de to kommunene.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	14/271	21/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Beathe Sandvik Meland	630 &10	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
10/15	Formannskapet	14.01.2015
21/15	Kommunestyret	26.02.2015

IKT VERTSKOMMUNEAVTALE FRØYA OG HITRA KOMMUNER 2014

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

- 1) Frøya kommunestyre godkjenner «IKT vertskommuneavtale mellom Frøya og Hitra kommuner» slik som vedlagt.
- 2) Hitra kommune blir vertskommune for samarbeidet og blir med det arbeidsgiver for personalet i felles IKT-tjeneste.
- 3) Avtalen trer i kraft fra og med 01.04.2015.
- 4) Avtalen godkjennes under forutsetning av at Hitra kommune fatter tilsvarende vedtak.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommunestyre godkjenner «IKT vertskommuneavtale mellom Frøya og Hitra kommuner» slik som vedlagt.
2. Hitra kommune blir vertskommune for samarbeidet og blir med det arbeidsgiver for personalet i felles IKT-tjeneste.
3. Avtalen trer i kraft fra og med 01.04.2015.
4. Avtalen godkjennes under forutsetning av at Hitra kommune fatter tilsvarende vedtak.

Vedlegg:

1. IKT vertskommuneavtale mellom Frøya og Hitra kommuner
2. Felles eKommunestrategi for Frøya og Hitra kommuner 2014-2018
3. Trinnvis fremdriftsplan for etablering av felles IKT- tjeneste for Frøya og Hitra kommuner 2015-2016

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

Gjeldende IKT planer for kommunene

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:

Avtalen inngås med bakgrunn i avklaringer i deltakerkommunene om at de ønsker en felles IKT – tjeneste for de to kommunene, og med slik hovedsakelig årsak:

- Ikke grunnlag for ønsket / tiltenkt Orkdalssamarbeid innenfor IKT
- Behov for mer felles og samordnet IKT – tjeneste for de interkommunale tjenestene som kommunene har felles
- Felles IKT – tjeneste for Frøya og Hitra i tråd med anbefalinger fra Sør Trøndelag fylkeskommune

Kommunene har i utredningsarbeidet forut for avtale belyst følgende som FORMÅL for felles IKT – tjeneste:

- Større fagmiljø og med det mindre sårbar
- Økonomiske besparelser gjennom felles innkjøp, oppgradering og opplæring

Frøya kommunestyre gjorde følgende enstemmige vedtak i sak 126/14 av 30.10.14.

1. *Det skal etableres en felles IKT-tjeneste for kommunene Frøya og Hitra. Etableringstidspunktet settes når administrasjonen har utarbeidet en trinnvis framdriftsplan for arbeidet, der målet er at kommunene får en fullstendig integrasjon og samordning av alle IKT-baserte systemer i Hitra og Frøya kommuner.*
2. *Det etableres felles datarom for Frøya og Hitra kommuner på Hitra / Hitra rådhus*
3. *Som vertskommune for den felles IKT tjenesten velges Hitra kommune. Relevant avtaleverk mellom kommunene utarbeides.*
4. *Felles kostnader knyttet til integrasjon gjennomføres innenfor en ramme for 2015 på totalt 1 Mkr, der kommunene dekker 50 % hver. Kommunene tar høyde for dette i økonomiplanarbeidet.*
5. *Arbeidet gjennomføres etter samme strategi som ble utredet for IKT-samarbeidet i Orkdalsregionen.*
6. *Det forsettes at både Frøya og Hitra kommuner gjør samme vedtak.*

Hitra og Frøya kommuner deltok i utredning om et bredt anlagt Orkdal-samarbeid. I dette inngikk også vurdering av mulig felles IKT-tjeneste for kommunene. Utredningene endte med at dette ikke ble realisert. Hitra og Frøya kommuner vurderer at et egne IKT-tjenester for kommunene kan medføre at vi blir sårbare i framtida. I tillegg gir interkommunalt samarbeid på mange tjenestoområder det naturlig og nødvendig å vurdere samarbeid.

Det foreligger nå prinsippavklaringer i Frøya og Hitra kommuner om at IKT-tjenestene skal slås sammen, og at Hitra kommune skal være vertskommune. Med utgangspunkt i disse avklaringene legges det nå fram forslag til avtale med vedlagte dokumenter for trinnvis framdriftsplan fram mot en fullt ut samordnet IKT-tjeneste. Dette er i samsvar med vedtak som ligger til grunn for sammenslåingen.

Det etableres felles datarom på Hitra (p.t. Hitra rådhus) for de nye og felles IKT-serverne.

Vurdering:

Med utgangspunkt i at det ikke ble funnet grunnlag for et bredt IKT-samarbeid i Orkdalsregionen og et stort interkommunalt samarbeid etablerer nå Frøya og Hitra et IKT-samarbeid med Hitra som vertskommune. Det etableres videre et felles datarom for Frøya og Hitra kommuner på Hitra hvor felles IKT servere blir plassert. Det er videre enighet om at det bevilges kr 500.000,- av hver av kommunene til å starte opp samordningen i 2015. Frøya kommunestyre bevilget derfor kl 500`til dette formålet i budsjett/handlingsplan 2015.

For 2016 og senere vil nivået på tidligere bevilgninger ligge som grunnlag for videre investeringer og drift i den nye felles IKT-tjenesten. Vertskommunen legger fram forslag til drift- og investeringsbudsjett i oktober for kommende år. Ved avtaleinngåelse blir det til sammen 4 årsverk i den nye felles IKT-tjenesten, 2 fra hver av kommunene. Personell som tidligere har hatt Frøya som arbeidsgiver overføres til Hitra kommune som ny arbeidsgiver i tråd med etablert praksis og regler rundt virksomhetsoverdragelse. Det betales ikke husleie for tjenesten, i tråd med gjeldende praksis for det øvrige interkommunale samarbeidet. Hitra og Frøya kommuner har begge relativt nye IKT-planer. Med utgangspunkt i disse to planene utarbeides det et nytt felles strategidokument som legges fram til behandling i de to kommunestyrene. I god tid før oppstart avklarer kommunene hvilket utstyr som skal inngå i felles IKT-tjeneste og hva som fortsatt skal kjøpes, eies og vedlikeholdes av kommunene hver for seg.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/73	22/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Kjersti Myhre	203	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
17/15	Formannskapet	27.01.2015
22/15	Kommunestyret	26.02.2015

HØRINGSUTTALELSE - OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVERFUNKSJONEN FRA KOMMUNENE TIL SKATTEETATEN

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Vi mener dagens kommunale løsning gir de beste resultatene og framstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Vi mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktpolitikk, fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering da lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Vi mener Frøya kommune, i form av å være organisert under «Kemnerkontoret i Orkalsregionen», selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Vi mener dagens kommunale løsning gir de beste resultatene og framstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Vi mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktpolitikk, fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering da lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Vi mener Frøya kommune, i form av å være organisert under «Kemnerkontoret i Orkalsregionen», selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Vedlegg:

1. Høringsbrevet
2. Høringsuttaelsen fra KS
3. Rapport fra Oslo Economics
4. Årsrapport skatt for 2014 for Frøya kommune

Saksopplysninger:

Vi viser til høringsbrev av 01.12.2014, og til eget brev fra departementet til alle landets kommuner av 04.12.2014 om at regjeringen ønsker å statliggjøre den kommunale skatteoppkrevingen. Frist for høringsuttalelser er satt til 02.03.2015.

Skatteoppkreverne står for fellesinnkrevingen av de fleste direkte skattene som fastsettes av Skatteetaten. Skatteoppkreving brukes om de samlede oppgaver som ligger til skatteoppkrevefunksjonen:

- **Innkrevning** av inntekts- og formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Fellesinnkrevingen innebærer at skatteoppkreveren krever inn skatter og avgifter på vegne av skattekreditorene (staten, fylkeskommuner og kommunene).
- **Arbeidsgiverkontrollen** omfatter primært kontrollen av lønnsområdet. Formålet med kontrollen er å påse at skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift blir beregnet, oppbevart, innberettet og innberalt i samsvar med de bestemmelsene som gjelder. Siden likning av lønnstakere baserer seg på innsendt lønns- og trekkoppgave fra arbeidsgiver, er kontrollen svært viktig for å oppnå korrekt skattegrunnlag.
- **Føring av skatteregnskapet** – oppkreverne fører skatteregnskapet for den enkelte kommune i Skatteregnskapssystemet (Sofie), som driftes av Skatteetaten. Skatteregnskapet avlegges månedlig for å fordele skatteinntektene i kommunene.

I dag har kommunene det administrative ansvaret for skatteoppkreverfunksjonen, mens Skatteetaten har ansvar for faglig oppfølging og styring.

Vurdering:

Skatteoppkreverfunksjonen i Frøya kommune er organisatorisk underlagt *Kemnerkontoret i Orkdalsregionen*. Kontoret ligger på Hitra, og betjener kommunene Frøya og Hitra med 2 årsverk i form av to ansatte med kontorsted Hitra rådhus.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Vi mener dagens kommunale løsning er den beste, da den gir svært gode resultater. Dagens skatteinnkreving har en innbetalingsgrad på 99,8 % av samlede krav for de viktigste skatteartene.

Vi mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for netto inntekstap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell.

Vi vil også peke på at spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den varslede kommunereformen.

Forslaget innebærer en klar risiko for provenytab (netto inntekstap til staten). Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått igjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkreivingsprosent (vedlagt rapport). Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Årsrapport for 2014 beskriver resultatene for Frøya kommune (vedlagt rapport).

Bergningene fra Oslo Economics viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytab i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkreivingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomme, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut. For de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsening for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og MVA har den kommunale innkrevingen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal løsningsgrad på 99,8 % mot statlig løsningsgrad på 99,4 %. Da det her er snakk om meget store beløp, vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for Frøya kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenytab synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for ovennevnte momenter, og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Nærheten til innbyggerne er også viktig for å bistå de vanskeligstilte skatteyderne. Lokalkunnskap og nærhet er viktig for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

Departementet hevder at skattinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det utøves «*liten grad av skjønn*». Vi mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til de gode resultatene. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	14/1229	23/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Frida Hanø Kvingedal	014	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
131/14	Kommunestyret	30.10.2014
1/14	Valgstyret	13.11.2014
2/15	Valgstyret	17.02.2015
23/15	Kommunestyret	26.02.2015

OPPDATERING/ENDRING AV VALGKRETSE

Vedtak:

Følgende stemmekretser slås sammen:

- Titran/Nordskag/Klubben med midlertidig stemmested for valget 2015.
- Skjønghalsen/Dyrøya med stemmested Dyrøy skole.
- Mausund/Sula/Froan med stemmested Mausund skole.

Nabeita, Sistranda, og Nettet opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita krets fra grendahuset Svanheim til Nabeita skole og Nettet krets fra grendahuset på Nettet til Frøya Næringspark.

Vedtatt med 4 mot 1 stemme.

Valgstyrets behandling i møte 17.02.15:

Venstre v/Arvid Hammernes fremmet flg. forslag til vedtak:

Følgende stemmekretser slås sammen:

- Titran/Nordskag med stemmested Nordskag
- Skjønghalsen/Dyrøya med stemmested Dyrøy oppvekstsenter

Nabeita, Sistranda, Nettet og Klubben opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita krets fra grendahuset Svanheim til Nabeita skole og Nettet krets fra grendahuset på Nettet til Frøya Næringspark.

Falt med 4 mot 1 stemme avgitt fra Arvid Hammernes.

Forslag til vedtak:

Følgende stemmekretser slås sammen:

- Titran/Nordskag/Klubben med midlertidig stemmested for valget 2015
- Skjønghalsen/Dyrøya med stemmested Dyrøy skole
- Mausund/Sula/Froan med stemmested Mausund skole

Nabeita, Sistranda, og Nettet opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita krets fra grendahuset Svanheim til Nabeita skole og Nettet krets fra grendahuset på Nettet til Frøya Næringspark.

Vedlegg:

Brev til grendalagene.

Svar fra Skjønghals kretslag og Klubben grendalag.

Skjema som viser stemmeberettigede og stemmekretser de 3 siste valgene.

Saksopplysninger etter forrige behandling i Valgstyret:

Valgstyret fattet flg. enstemmige vedtak 13.11.14.

"Saken utsettes. Viser til Valgstyresak 1/13, hvor Valgstyret ba om at grendalagene involveres i prosessen."

Det ble utsendt brev til flg. berørte grendalag: Titran, Klubben, Skjønhsalen, Sula og Sørburøy.

Det er kommet uttalelser fra Skønhsal krets og Klubben grendalag.

Det er kommet forslag på endring av navn på noen av kretsene dersom det blir sammenslåing.

- Titran/Nordskag/Klubben: Nytt navn
- Skjønhsalen/Dyrøya: Nytt navn "Ut-Frøya krets"
- Mausund/Sula/Froan: Nytt navn "Øyrekka krets"

Nye vurderinger er tatt etter høringsuttalelsene. Det er ikke kommet vesentlige nye momenter som tilsier at rådmannen ønsker å endre innstillingen.

Hovedårsaken til forslag om sammenslåing av stemmekretser er at Frøya kommune har alt for mange stemmekretser per i dag. Ved en eventuell kommunesammenslåing vil det bli enda færre kretser.

Saksopplysninger:

Frøya kommune har per i dag 11 stemmekretser.

Til sammenligning har Hitra per i dag 6 stemmekretser.

Ved en evt. kommunesammenslåing i fremtiden bør Frøya kommune allerede nå ta stilling til sammenslåing av stemmekretser. Ved å redusere antallet stemmekretser for 2015, vil overgangen til ytterligere reduksjon bli enklere å forholde seg til.

Flere av valgkretsene er så små at det ligger på grensen til å få gjennomført en stemmegivning i tråd med bestemmelsen om hemmelig valg pga gjenkjennelseeffekt.

Det betyr at stemmesedlene ikke kan grovtelles ute i enkelte kretser.

Uansett må urnen brytes da det skal foretas opptelling av stemmesedler når stemmestyreprotokollen skal føres.

Dette medfører at stemmestyrene kan se alle stemmesedlene og danne seg et bilde over hvem som har stemt hva.

Større kretser vil ivareta kravet om gjennomføring av hemmelige valg.

I dag er det de færreste som går til valglokalene. De aller fleste har mulighet til å ta bil.

De eldre blir uansett godt ivaretatt da de kan be om ambulerende stemmemottak i heimen noe flere og flere benytter seg av. Det samme gjelder forhåndsstemmegivning.

Ved å gjennomføre forhåndsstemmemottak på Sørburøy og Sula, slik vi har gjennomført det på Bogøya og Gjæsingen i mange år, vil innbyggerne bli godt ivaretatt.

Rekruttering av medlemmer til stemmestyrene i små kretser har vært vanskelig i mange år. Ved flere valg har det vært store utfordringer med å få enkelte stemmestyre på plass, spesielt på Sula og Sørburøy. På Sula har vi de siste valgene sendt folk fra fast-Frøya utover for å avvikle valget.

For valget i 2013 klarte vi på Sula å få til et stemmestyre med 3 personer med bare 1 vara.

På Sørburøy klarte vi å få til et stemmestyre på 3 personer med bare 1 vara.

Dette er veldig sårbart hvis det oppstår sykdom på valgdagene.

Kommunal og moderniseringsdepartementet har utviklet valgprogrammet "EVA" som alle kommunene i hele landet benytter.

Det har ved valgene i 2013 og 2015 vært vurdert om elektronisk avkryssing i manntallet skal tas i bruk i alle kretser i alle kommuner. For valget i 2013 var det 25 kommuner som hadde elektronisk avkryssing som prøveordning med meget godt resultat.

Det blir i tillegg til disse 25 kommunene utvidet med en del bykommuner for valget i 2015.

Bakgrunn for at det heller ikke for valget i 2015 blir elektronisk avkryssing i manntallet for hele landet er at KMD har satt ned et utvalg som skal revidere valgloven som forutsettes vedtatt i god tid før valget i 2017.

Elektronisk avkryssing i manntallet vil f.o.m. valget i 2017 bli gjennomført i alle stemmekretser i hele landet. Utdrag fra "EVA":

"Det er ønskelig (men ikke påkrevet) at kommunene har PC i valglokalet på valgdagen i 2015. Denne kan da brukes til å skrive ut stemmestyrets møtebok fra EVA, som er en rapport i systemet. Dette skal gjøres elektronisk i EVA. I tillegg kan man benytte PC til oppslag i manntallet for å kontrollere fremmedstemmer (ikke sette kryss, men kun oppslag). I 2017 planlegger vi for at alle kommuner skal kunne krysse av elektronisk i manntallet, så en oppkobling i 2015 vil forberede kommunene på valget i 2017. Hvis kommunene ønsker å ha PC i valglokalet på valgdagen, anser vi at denne bruken i 2015 ikke er kritisk. Derfor er det ikke nødvendig med Simula-bokser i valglokalet valgdagen i 2015, men for 2017 vil det bli påkrevet."

Det vil bli tatt i bruk PC-er i valglokalene for elektronisk avkryssing i manntallet i 2017 noe som vil by på utfordringer i de kretsene hvor vi ikke har lokaler med breibåndtilgang.

Mobilt nettverk er ikke tilrådelig da dette er veldig ustabilt.

I tillegg må det installeres Simulabokser i alle stemmekretsene slik at de som er operative på valg i KMD kan se at alle kretser i landet er tilgjengelig på valgdagen.

For gjennomføring av valget i 2017 i 11 kretser som vi har per i dag, må det kjøpes inn 11 PC-er, 11 Simulabokser samt installeres breibånd i de kretsene hvor skoler ikke kan benyttes.

Vurdering:

Som redegjort for ovenfor vil det komme store endringer for valget i 2017. En stor fordel vil være om det allerede ved valget i 2015 kan forberede slike endringer. Hitra kommune gjorde allerede store endringer ved valget i 2011 med reduksjon av stemmekretser, noe som gjør at de har fått en tryggere valggjennomføring og er godt forberedt på kommende endringer i valgloven.

Stemmelokalet på Nabeita må flyttes til Nabeita skole og stemmelokalet på Nesset må flyttes til Frøya Næringspark.

Stemmelokalet på Nordskag må ved valget i 2015 flyttes fra Nordskag skole til evt. SalMar sine lokaler grunnet renovering av Nordskag skole som ikke vil være ferdig ombygd.

Når det gjelder sammenslåing av kretser foreslås følgende felles valgkretser:

- Titran/Nordskag/Klubben med stemmested Nordskag skole (midlertidig løsning for 2015)
- Skjønhsalen/Dyrøya med stemmested Dyrøy skole
- Mausund/Sula/Froan med stemmested Mausund skole
- Nabeita, Sistranda, og Nesset opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita og Nesset.

Dersom en velger å slå sammen alle stemmekretsene i øyrekka, kan evt. øyrekka få et annet navn.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/207	24/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Frida Hanø Kvingedal		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
24/15	Kommunestyret	26.02.2015

ORDFØRERENS ORIENTERING

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
26.02.2015	15/206	25/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Frida Hanø Kvingedal		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
25/15	Kommunestyret	26.02.2015

RÅDMANNENS ORIENTERING

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Frida Hanø Kvingedal
Arkivsaksnr.: 15/205

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 15.01.15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 15.01.15 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 15.01.15.

FRØYA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Kommunestyret:

Møtested:	Møtedato:	Møtetid:	Av utvalgets medlemmer møte
Kommunestyresalen, Frøya herredshus	15.01.2015	10.00 – 16.10	18 av 23
Fra og med sak:	1/15		
Til og med sak:	9/15		

Faste representanter i Kommunestyret i perioden 2011 - 2015

<u>Arbeiderpartiet:</u> Berit Flåmo Kristin Reppe Storø Vida Zubaite-Bekken Helge Borgen Gunn Heidi Hallaren Frode Reppe Eli Ann Karlsen Pål Terje Bekken Elin A. Wahlvåg Torill Pettersen	<u>Sosialistisk Venstreparti:</u> Ola Vie <u>Fremskrittspartiet:</u> Olaf Reppe Jarl Arthur Dyrvik Vivian Dolen Sørđal Aleksander Søreng Peggy Alise Johansen	<u>Høyre:</u> Martin Nilsen Heidi Glørstad Nielsen <u>Senterpartiet:</u> Bjørnar Espnes <u>Venstre:</u> Arvid Hammernes Vibeke Franck Sehm Edvin Paulsen Lillian Holm
---	--	---

Faste representanter med forfall:

<u>Arbeiderpartiet:</u> Elin A. Wahlvåg Frode Reppe (forfall ikke meldt)	<u>Fremskrittspartiet:</u> Olaf Reppe Jarl Arthur Dyrvik Peggy Alise Johansen <u>Høyre:</u> Martin Nilsen	<u>Senterpartiet:</u> Bjørnar Espnes <u>Venstre:</u> Vibeke Franck Sehm Edvin Paulsen Lillian Holm
---	--	---

Vararepresentanter som møtte:

<u>Arbeiderpartiet:</u> Ann Kristin Kristoffersen	<u>Fremskrittspartiet:</u> Ingen vara møtte <u>Høyre:</u> Anders Gåsø	<u>Senterpartiet:</u> Jorunn Skarsvåg <u>Venstre:</u> Ingrid Skjærstein Johansen Fritz Magne Rudolfsen
---	--	--

Merknader:

1. Innkalling til møte med sakliste ble enstemmig godkjent.
2. Sak 2/15: Ingrid Aune, sjef for samfunns- og myndighetskontakt og Tormod Eggan, energidirektør ga en orientering vedr. status, kapitalbehov og finansieringsplan TrønderEnergi.
3. Repr. Heidi Glørstad Nielsen ble valgt til settevaraordfører.
4. Sak 2/15 ble behandlet før sak 1/15. Protokollen er ført som saklista ble ført.
5. Sak 5/15 – Erverv av grunn – Skarpsneset industriområdet ble trekt under godkjenning av saklista da den ble utsatt i formannskapet 14.01.15.
6. Repr. Aleksander Søreng etterlyser sak om godshåndtering øyrekka. Rådmann informerer om at sak vil komme opp i februarmøtet.
7. Folkehelsedebatt v/Folkehelsekoordinator Kristin Strømskag og John Tore Vik og Anne Lise Nessæther fra Fylkeskommunen. Oppstart kl. 11.10 – 13.00.

Underskrift:

Berit Flåmo
Ordfører

Helge Borgen
Protokollunderskriver

Janne Andersen
Sekretær

HOVEDUTSKRIFT

Utvalg : Kommunestyret
Møtedato: 15.01.2015

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
1/15	15/6 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.12.14
2/15	15/19 EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING I TRØNDER-ENERGI AS
3/15	15/5 BEVILLING AV MIDLER TIL HELHETLIG IDRETTSPARK
4/15	14/1232 SØKNAD OM FORSKUTTERING AV SPILLEMIDLER FOR RUNDLØPEBANE FRØYA IDRETTSPARK
5/15	14/120 SAKEN BLE TREKT
6/15	15/15 EVT. KJØP AV GNR. 21, BNR. 10 I FRØYA KOMMUNE
7/15	14/1109 KOMMUNEREFORMEN 2016 - GEOGRAFISK RETNINGSVALG
8/15	15/7 ORDFØRERENS ORIENTERING
9/15	15/8 RÅDMANNENS ORIENTERING

1/15

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.12.14

Vedtak:

Protokoll fra møte 11.12.14 godkjennes som framlagt.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 11.12.14 godkjennes som framlagt.

2/15

EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING I TRØNDER-ENERGI AS

Vedtak:

Frøya kommunestyre vedtar at Frøya kommune, som aksjonær i TrønderEnergi AS, på ekstraordinær generalforsamling i TrønderEnergi AS den 20.01.2015 skal stemme for styrets forslag til vedtak i sak 1/15, som angitt i styrets innkallelse til ekstraordinær generalforsamling av 5.11.2014.

Ordfører Berit Flåmo gis fullmakt til å representere Frøya kommune på den ekstraordinære generalforsamlingen i TrønderEnergi AS den 20.01.2015.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 15.01.15:

Ordfører Berit Flåmo ba om vurdering av sin habilitet på bakgrunn i at hun sitter som medlem i styret, og ble enstemmig kjent inhabil til sakens behandling.

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyre vedtar at Frøya kommune, som aksjonær i TrønderEnergi AS, på ekstraordinær generalforsamling i TrønderEnergi AS den 20.01.2015 skal stemme for styrets forslag til vedtak i sak 1/15, som angitt i styrets innkallelse til ekstraordinær generalforsamling av 5.11.2014.

Ordfører Berit Flåmo gis fullmakt til å representere Frøya kommune på den ekstraordinære generalforsamlingen i TrønderEnergi AS den 20.01.2015.

3/15

BEVILLING AV MIDLER TIL HELHETLIG IDRETTSPARK

Vedtak:

Kommunestyret bevilger 18.000.000- til etableringen av første del av Helhetlig idrettspark. Dette finansieres gjennom låneopptak, spillemidler, sponsormidler samt dugnadsinnsats. Dette dekker utgifter til bygging av basishall, nye garderobes og sekretariat og utskifting av banedekket i eksisterende hall. Dette beløpet vil også dekke prosjektledelses utgifter på ca 50.000.- til befaringer på ulike anlegg i Norge.

Vedtatt med 17 mot 1 stemme, avgitt fra Sp v/Jorunn Skarsvåg.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Formannskapet bevilger 18.000.000- til etableringen av første del av Helhetlig idrettspark. Dette finansieres gjennom låneopptak, spillemidler, sponsormidler samt dugnadsinnsats. Dette dekker utgifter til bygging av basishall, nye garderober og sekretariat og utskifting av banedekket i eksisterende hall. Dette beløpet vil også dekke prosjektledelses utgifter på ca 50.000.- til befaringer på ulike anlegg i Norge.

Enstemmig.

4/15

SØKNAD OM FORSKUTTERING AV SPILLEMIDLER FOR RUNDLØPEBANE FRØYA IDRETTSPARK

Vedtak:

Det bevilges forskudd til Nabeita idrettslag på spillemidler til utbygging av løpebane ved Frøya idrettspark med kr 1.083.500.- . Midler hentes fra kommunens disposisjonsfond.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Det bevilges forskudd til Nabeita idrettslag på spillemidler til utbygging av løpebane ved Frøya idrettspark med kr 1.083.500.- . Midler hentes fra kommunens disposisjonsfond.

Enstemmig.

5/15

ERVERV AV GRUNN - SKARPNESET INDUSTRIOMRÅDE

Saken ble trekt under godkjenning av sakslista.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Saken utsettes på bakgrunn av pågående forhandlinger.

Enstemmig.

6/15

EVT. KJØP AV GNR. 21, BNR. 10 I FRØYA KOMMUNE

Vedtak:

Frøya kommunestyre godkjenner kjøpekontrakt med Harald Rabben om kjøp av eiendommen Gnr. 21, bnr. 10 på Sistranda.

Kjøpesummen inklusive omkostninger på kr. 411.000,- dekkes ved bruk av midler fra prosjektnr. 551360 – Infrastruktur Blått kompetansesenter.

Enstemmig.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommunestyre godkjenner kjøpekontrakt med Harald Rabben om kjøp av eiendommen Gnr. 21, bnr. 10 på Sistranda.

Kjøpesummen inklusive omkostninger på kr. 411.000,- dekkes ved bruk av midler fra prosjektnr. 551360 – Infrastruktur Blått kompetansesenter.

Enstemmig.

7/15

KOMMUNEREFORMEN 2016 - GEOGRAFISK RETNINGSVALG

Vedtak:

1. Kommunestyret legger følgende geografiske retningsvalg til grunn for det videre arbeidet med kommunestrukturen:
 - Hitra kommune
 - Fosen-kommunene og Hitra-kommunene
 - Orkdalsregionen
 - Kystkommuner 4: Frøya, Hitra, Snillfjord og Hemne
 - Kystkommune 7: Frøya, Halså, Aure, Hemne, Snillfjord, Hitra og Smøla kommuner.
 - Se nærmere på om det kan være et potensiale knyttet til det allerede etablerte trepartssamarbeidet mellom Trondheim, Frøya og Hitra
2. Kommunestyret vedtar at det skal gjennomføres innbyggerhøring i form av en spørreundersøkelse i løpet av 2015.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at det blir gitt god informasjon til ansatte, innbyggere, media og aktuelle samfunnsaktører.
4. Kommunestyret vedtar at kommunereformen etableres som et prosjekt med en egen prosjektleder.
5. Styringsgruppa må fortløpende vurdere hvor mye ressurser som skal brukes på utredning av de ulike alternativene.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 15.01.15:

V, Sv, Sp og Frp fremmet følgende forslag til nytt vedtak:

«Saken utsettes.»

Falt med 7 mot 11 stemmer, avgitt fra Ap/H.

Ap og H fremmet følgende forslag til nytt pkt. 5:

«5. Styringsgruppa må fortløpende vurdere hvor mye ressurser som skal brukes på utredning av de ulike alternativene.»

V, Sv, Sp og Frp v/Aleksander Søren: fremmet følgende forslag til nytt vedtak:

«Som formannskapetets innstilling med følgende endring i pkt. 1:

- Hitra kommune
- Kystkommuner 4: Frøya, Hitra, Snillfjord og Hemne
- Kystkommuner 7: Frøya, Hitra, Snillfjord, Hemne, Aure, Halså og Smøla.»

Vivian Dolen Sørda. Frp, fremmet følgende forslag til nytt vedtak:

- «Frøya og Hitra
- Frøya, Hitra, Ørland og Bjugn.»

Votering:

Forslag fra Frp v/Vivian Dolen Sørda:	Falt med 1 mot 17 stemmer.
Forslag fra V, Sv, Sp og Frp v/Aleksander Søren:	Falt med 6 mot 12 stemmer.
Formannskapetets innstilling:	Vedtatt med 11 mot 7 stemmer.
Forslag fra Ap/H:	Enstemmig.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret legger følgende geografiske retningsvalg til grunn for det vidare arbeidet med kommunestrukturreformen:
 - Hitra kommune
 - Fosen-kommunene og Hitra-kommunene
 - Orkdalsregionen
 - Kystkommuner 4: Frøya, Hitra, Snillfjord og Hemne
 - Kystkommune 7: Frøya, Halså, Aure, Hemne, Snillfjord, Hitra og Smøla kommuner.
 - Se nærmere på om det kan være et potensiale knyttet til det allerede etablerte trepartssamarbeidet mellom Trondheim, Frøya og Hitra
2. Kommunestyret vedtar at det skal gjennomføres innbyggerhøring i form av en spørreundersøkelse i løpet av 2015.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at det blir gitt god informasjon til ansatte, innbyggere, media og aktuelle samfunnsaktører.
4. Kommunestyret vedtar at kommunereformen etableres som et prosjekt med en egen prosjektleder.

Enstemmig.

8/15

ORDFØRERENS ORIENTERING

Ordførerern ga følgende orienteringer:

- Kommunereformen er i fokus for tiden.
- Sluttseminar Kysten er klar.
- Formannskapsmøte med Trondheim og Hitra kommune, 3 parts samarbeidet. Dato: 20 og 21. april sted: Hitra.
- Ordfører orienterte om brev fra Hitra kommune; *Fordeling av konsesjonsvederlag for nye oppdrettstillatelser*, vedtak fattet i i Hitra kommunestyre i møte den 11.12.14.
Har ikke fattet noe svarbrev enda, svaret blir tatt inn i neste formannskapsmøte på vegne av kommunestyret.

Repr. Aleksander Sørensen stiller flg. spørsmål: Forhandlinger Frøya vindpark?

Ordfører: Kan ikke referere noe fra møtene enda, da planen ikke er ferdig. Planen skal behandles i formannskap og kommunestyret i mars måned.

9/15

RÅDMANNENS ORIENTERING

Rådmannen ga flg. orienteringer:

- Frivilligsentralen: Møte 22. desember der styret bestemte seg for å gå av. Administrasjonen har hatt møte med styreleder. Blir kalt inn til møte der de velger nytt styre.
- Utfordringer i forhold til flyktningeboliger. Kommer sak til formannskapet
- Rådmann ønsker velkommen til siste temamøte samfunnsplan, organisasjonen Frøya kommune i dag.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Frida Hanø Kvingedal
Arkivsaksnr.: 15/204

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

REFERATSAKER

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orintering.

Vedlegg:

- A Årsrapport 2014 fra Kommunalt Brukerråd.
- B Årsrapport 2014 fra Eldrerådet.
- C Kontrollrapport 2014 vedr. Skatteoppkreverfunksjonen for Frøya kommune.
- D Formannskapssak 28/15: Vedr. fordeling av konsesjonsvederlag for nye oppdrettstillatelser i 2014, med 2 vedlegg:
 - Tilsvar fra Frøya kommune datert 10.02.15.
 - Melding om vedtak fra Hitra kommune.

KOMMUNALT BRUKERRÅD I FRØYA KOMMUNE

ÅRSRAPPORT 2014

Det er holdt 4 møter og behandlet 10 saker i 2014.

Av de sakene som er behandlet nevner vi :

- Frøya Herredshus, universell utforming og tilgjengelighet.
Denne saken har Brukerrådet arbeidet med siden 2012 , men de vedtatte utbedringer er fremdeles ikke utført.
- Nabeita Oppvekstsenter.
Gjennomgang av tegninger og befaring på bygget.
- Dyrøy Oppvekstsenter.
Orientering om arbeid som er utført.
- Nordskag Oppvekstsenter.
Orientering om nybygg, brukerrådet får saken i 2015
- Frøya Kultur og Kompetansesenter.
Leder har deltatt på to befaringer.
- Fotgjengeroverganger i miljøgata på Sistranda.
Varslet om manglende merking i henhold til universell utforming.
- Kvalitetsløft Frøya, institusjon, hjemmebaserte tjenester, barne og familietjenesten.
- Morgendagens omsorg, Frøya kommune
- Budsjet og økonomiplan 2015

Leder har deltatt på møte på Hitra ang ”Kunnskap til rett tid - funksjonsattest for bolig” , i regi av Husbanken og Sør-Trøndelag fylkeskommune.
Målsettingen er at flere kan bli boende lengre hjemme.

Takk for god hjelp og greie orienteringer fra administrasjonen, og takk til vår utmerkede sekretær.

09.02.2015

Ivar Martin Johansen, leder

Årsmelding 2014 for Frøya Eldreråd

Eldrerådets medlemmer:

Bjørnar Flatval, leder
Laila Wedø, nestleder
Kjell Englund
Hans Hakkebo
Kjeld Stub

Avholdte møter: 6

Antall saker behandlet: 25

Rådet har gitt uttalelser til følgende saker:

- trafikksikkerhetsplan 2014 - 2018
- kvalitetsløft helse- og omsorgstjenestene
- inventar til korttidsavdelingen, og etablering av trådløst nett ved Frøya sykehjem
- reduksjon av dagbemanning ved trygdeboligen på Hamarvik
- økning av kommunal legeårsverk
- innspill til kommuneplanens samfunnsdel 2015 – 2027
- felles uttalelse sammen med brukerrådet til sak om Morgendagens Omsorg
- budsjett 2015 og handlingsplan for 2015 – 2018
- forslag til eget budsjett for 2015

Rådet har ellers vært opptatt av

- innføring av ordningen "Ut og hjem for en 100 lapp"
- bygging av seniorboliger
- oppstart/drift i de nye heldøgns omsorgsboligen på Beinskardet
- bygging av flere omsorgsboliger med heldøgns bemanning

Diverse kurs/møter:

Møte mellom elderrådet, leder i pensjonistforeningen og frivilligsentralen avholdt 9. april. Tema for dagen var Den Kulturelle Spaserstokken, Ut/hjem for en 100 lapp og Eldres Kulturmønstring. OTV rådgivning - deltatt på intervju ang. Morgendagens omsorg

Revidering samfunnsplanen - en representant fra elderrådet deltok på Fremtidsverksted

Via midler fra Den Kulturelle Spaserstokken har elderrådet også dette året støttet underholdning på julebordet for eldre, julekonsert på sykehjemmet og underholdning på Eldres Dag.

Eldres Dag ble også i år markert 1. oktober og foregikk i kantina på det nye kultur- og kompetansesenteret. Elever og lærere ved restaurant- og matfaglinjen på den videregående skolen hadde laget færikål og bakt masse gode kaker. På forhånd hadde de dekket bord og pyntet lokalene, og i tillegg serverte de. Eldrerådet takker den videregående skolens lærere og elever for godt utført arbeid.

Sistranda Mannskor underholdt under kaffen og Torstein Iversen var som vanlig på plass med trekkspill og sang både før middag og underveis gjennom arrangementet.

Både rådmann og ordfører deltok og dagens tale ble holdt av ordfører.

I år deltok nærmere 70 eldre på en svært hyggelig og vellykket markering. Eldres dag markeres mange steder rundt om i landet, men det er ingen selvfølge at dagen blir markert. Eldrerådet er derfor stolt av at det i vår kommune er politisk enighet om å sette av midler til en slik markering, og at det er etablert en administrativ ordning som gjør at vi får gjennomført markering av dagen.

Orienteringer til elderrådet:

Fra administrasjonen har elderrådet i løpet av 2014 blitt holdt orientert om situasjonen både ressursmessig og personalmessig i pleie- og omsorgstjenesten, og situasjonen ved de nye omsorgsboligene i Beinskardet, trygdeboligene på Hamarvik og sykehjemmet spesielt. Videre har rådet mottatt orientering om hjelpestønad, omsorgslønn og Livsglede for eldre.

10. desember var det juleavslutning på Frøya Hotell og ordfører, rådmann og virksomhetsleder pleie- og omsorg deltok sammen med elderrådet.

Rapport fra Eldreombud Bjørnar Flatval

Eldreombudet har hatt fast tid 2 timer pr. uke på frivilligsentralen og har hatt et godt samarbeide med sentralen. Det har vært en del henvendelser til ombudet om blant annet hjelp til utfylling av reiseregninger for helsereiser, men lite av andre henvendelser.

Eldreombudet har deltatt på alle medlemsfester i pensjonistforeningen for å orientere om ombudets arbeid.

Eldrerådet vil i 2015 legge noen av sine møter ute i distriktene i et forsøk på å gjøre rådet og ikke minst eldreombudetstjenestene bedre kjent for publikum.

Skatteetaten

Saksbehandler
Oddlaug Johanne Flønæs

Deres dato

Vår dato
16.02.2015

Telefon
95920971

Deres referanse

Vår referanse
2014/141127

Kommunestyret i Frøya kommune
Postboks 152
7261 SISTRANDA

FRØYA KOMMUNE	Mottatt: 17.02.15
Arkiv: 203,	Rnr: 774/15
Saksbeh: KJM	Jnr: 15/73-4
Kassasjon:	Bøvel:

Kontrollrapport 2014 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Frøya kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

2. Om skatteoppkreverkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2014	Antall årsverk 2013	Antall årsverk 2012
1,4	1,4	2,8

For 2012 er antall årsverk rapportert samlet for Hitra og Frøya.

2.2 Organisering

Kommunene Meldal, Snillfjord, Hitra, Frøya, Orkdal, Rindal og Agdenes er samordnet til Kemerkontoret i Orkdalsregionen.

3. Måloppnåelse

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Frøya kommune viser per 31. desember 2014 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 568 293 358 og utestående restanser² på kr 10 316 912, herav berostilte krav på kr 116 090. Skatteregnskapet er avlagt av kommunens skatteoppkrever 19. januar 2015.

3.2 Innkreivingsresultater

Vi har gjennomgått innkreivingsresultatene per 31. desember 2014 for Frøya kommune.

Resultatene viser følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlige skattytere 2012	19,5	96,9 %	94,8 %	95,6 %	94,8 %
Arbeidsgiveravgift 2013	57,8	100,0 %	99,9 %	99,9 %	99,8 %
Forskuddsskatt personlige skattytere 2013	65,8	99,6 %	99,2 %	99,3 %	99,4 %
Forskuddstrekk 2013	306,3	100,0 %	100,0 %	99,9 %	99,9 %
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2013	29,2	100,0 %	99,9 %	100,0 %	100,0 %
Restskatt upersonlige skattytere 2012	23,2	100,0 %	99,4 %	99,7 %	99,1 %

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

3.3 Arbeidsgiverkontroll

Arbeidsgiverkontrollen for Frøya kommune ble utført av egen arbeidsgiverkontrollør ved avdelingskontoret på Hitra. I tillegg er det kjøpt kontroller av Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag.

Resultater for kommunen per 31. desember 2014 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere	Minstekrav antall kontroller (5 %)	Antall utførte kontroller 2014	Utført kontroll 2014 (i %)	Utført kontroll 2013 (i %)	Utført kontroll 2012 (i %)	Utført kontroll 2014 region (i %)
227	11	11	4,8 %	3,8 %	1,6%	4,8 %

Utført kontroll i 2012 ble rapportert samlet for Hitra og Frøya.

4. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2014 gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll og skatteregnskap. Siste stedlige kontroll ble avholdt 6. juni 2014.

Skattekontoret har i 2014 i tillegg gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll.

5. Resultat av utført kontroll

- **Intern kontroll**

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at skatteoppkreverens overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

- **Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap**

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

- **Skatte- og avgiftsinnkreving**

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

- **Arbeidsgiverkontroll**

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og utføres i tilstrekkelig omfang.

6. Ytterligere informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlinger i 2014 gitt pålegg og anbefalinger som er meddelt skatteoppkreveren i rapport av 24. juni 2014.

Skatteoppkreverkontoret har gitt tilbakemelding på pålegg og anbefalinger som er gitt.

Vennlig hilsen

Stein-Ove Hjortland
fung. avdelingsdirektør
Skatt Midt-Norge

Ida Moen

Kopi til:

- Kontrollutvalget for Frøya kommune
- Kemnerkontoret i Orkdalsregionen
- Riksrevisjonen

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet

Møtedato:
17.02.2015
Saksbehandler:
Beathe Sandvik Meland

Arkivsaksnr:
14/1335
Arkivkode:

Møtebok

Sak nr:
28/15
Gradering:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

28/15 Formannskapet

17.02.2015

VEDR. FORDELING AV KONSESJONSVEDERLAG FOR NYE OPPDRETTSTILLATELSER I 2014**Vedtak:**

Vedlagte brev sendes fra Frøya kommune til Hitra kommune som tilsvaer til deres brev av 12.12.14 i sak om konsesjonsvederlag for nye oppdrettstillatelser. (Deres arkivsak 2014/2221-10)

Enstemmig.**Forslag til vedtak:**

Vedlagte brev sendes fra Frøya kommune til Hitra kommune som tilsvaer til deres brev av 12.12.14 i sak om konsesjonsvederlag for nye oppdrettstillatelser. (Deres arkivsak 2014/2221-10)

Vedlegg:

Brev til Hitra kommune

Saksopplysninger:

Frøya kommunestyre gjorde i sak 134/14, 30.10.14 følgende enstemmige vedtak

1. Kommunestyret i Frøya kommune slutter seg ikke til modell for fordeling av vederlag for tildeling av grønne oppdrettstillatelser i 2014 slik den ble foreslått av Strategigruppen i Kysten er klar 26.08.14.
2. Etter kommunestyrets oppfatning følger ikke avtaleforslaget i tilstrekkelig grad opp regjeringens ambisjoner om å gi vertskommunene en større andel av salgsinntektene ved nye oppdrettskonsesjoner.

Frøya kommune mottok den 12.12.14 kopi av brev sendt fra Hitra kommunestyre til «kysten er klar» vdr samme sak.

Frøya kommune har nå formet et tilsvaer i saken. Forslag til brev ligger vedlagt.

Rett utskrift bevitnes:

Dato: 18.02.15

Frøya kommune

Politisk sekretær

Utskrift til: Saksbehandler Beathe Sandvik Meland for videre oppfølging av saken.

FRØYA KOMMUNE

Kraft og mangfold

HITRA KOMMUNE
ved ordfører

7240 FILLAN

Deres ref.
14/1335/bfl

Arkivkode

Sted, dato
Sistranda, 10.02.2015

VDR KONSESJONSVEDERLAG FOR NYE OPPDRETTSTILLATELSER I 2014 - SVAR FRA FRØYA KOMMUNE

Det vises til «Melding om vedtak» – fattet av Hitra kommunestyre i sak 113/14 i møte den 11.12.2014.

Frøya kommune ved ordfører har orientert kommunestyret om nevnte vedtak. Frøya kommune behandlet saken i formannskap den 17. februar og vedtok at ordfører gir skriftlig tilbakemelding til Hitra kommune.

Det registreres at Hitra kommune uttrykker skuffelse. Det refereres til den modellen som ble foreslått av «kysten er klar», der fire av de samarbeidene kommuner fattet et negativt vedtak. Dette oppfattes som et «alvorlig tillitsbrudd». Det er også med stor bekymring at det i vedtaket sies at slik denne saken har utviklet seg, har den blitt en trussel for videre samarbeid.

Det er kommunestyret som innenfor den myndigheten som er gitt i kommuneloven, er suveren til å fatte vedtak. Det er ingen samarbeidsfora som kan forskutter vedtak i kommunestyret.

Undertegnede påpekte nettopp dette da saken ble drøftet i «Kysten er klar» samarbeidet.

Det er grunn til å være enig i at ordningen ikke er robust nok til å ivareta helheten og kan derfor føre til at kommuner langs kysten opplever en urettferdig fordeling. Det er likevel å håpe at våre kommuner ikke settes opp mot hverandre, men evner å se de felles interesser og fordeler i et nært og godt samarbeid videre.

Frøya kommune vil også påpeke at de beklager den måten Hitra kommune beskriver og tolker SALMAR sitt valg av fordeling av nye konsesjoner.

Det viser til tidligere behandling i Frøya kommunestyre, den 30.10.14, der det enstemmig ble fattet følgende vedtak:

1. Kommunestyret i Frøya kommune slutter seg ikke til modell for fordeling av vederlag for tildeling av grønne oppdrettstillatelser i 2014 slik den ble foreslått av Strategigruppen i Kysten er klar.

2. Etter kommunestyrets oppfatning følger ikke avtaleforslaget i tilstrekkelig grad opp regjeringens ambisjoner om å gi vertskommunen en større andel av salgsinntektene ved nye oppdrettskonsesjoner.

Hitra kommune ber om at kommunene som fattet negativt vedtak ser at det ble feil og omgjør sine vedtak.

Frøya kommune kan ikke se at det har kommet ny informasjon som vil føre til at kommunestyret vil fattet annet vedtak.

Med hilsen
Frøya kommune

Berit Flåmo
Ordfører

Gjenpart:

Kopibok, Arkiv
«Kysten er klar» ved Leif Harald Hansen
Agdenes kommune
Bjugn kommune
Hemne kommune
Osen kommune
Rissa kommune
Roan kommune
Snillfjord kommune
Ørland kommune
Åfjord kommune

HITRA KOMMUNE

Fellestjenester

233/043
OSM

06.02.15

585/13

14/1335-4

Melding om vedtak

Kysten er klar

Att. Leif Harald Hanssen

Dato
12.12.2014

Deres ref.

Vår ref. / Arkivkode
2014/2221-10 /

Saksbehandler
Ann-Vigdis Risnes Cowburn

Fordeling av konsesjonsvederlag for nye oppdrettstillatelser - Ny behandling

Hitra kommunestyret fattet følgende vedtak i sak 113/14 i møte den 11.12.2014:

Siden 2007 har det vært jobbet opp mot sentrale myndigheter for å få gjennomslag for en arealavgift til vertskommuner for oppdrettsanlegg. Det var derfor et skritt i riktig retning da vi i fjor høst fikk nyheten om at den nye og såkalte grønne konsesjonsrunden ville innebære at deler av konsesjonsvederlaget til staten skulle omfordeles til «berørte kommuner». Dette ble av Nettverk fjord- og kystkommuner (NFKK) sett som en bekreftelse på at vertskommunene var en berettiget part i forhold til skatter og avgifter fra oppdrettsnæringen.

Selv om dette kunne oppleves som et gjennombrudd i kampen for arealavgift uttrykte NFKK tydelig at dette gir ingen forutsigbarhet, og ingen årlige inntekter. Her er vi enige om at kampen for å få et endelig gjennombrudd for arealavgift eller tilsvarende må fortsette. Det ble videre påpekt at måten denne tildelinga skjedde på kunne få veldig uheldige og urettferdige utslag dersom betydningen «berørte kommuner» ville bety noen få kommuner – noen få mer eller mindre tilfeldig utvalgte og heldige. Dette fikk vi tydelig erfare da SALMAR skulle fordele sine 8 grønne konsesjoner på ulike lokaliteter og kommuner.

SALMAR's tildelte rettigheter i de sørtrønderske kommuner nest størst i Hitra kommune. Allikevel fikk ikke Hitra kommune lagt noen grønne konsesjoner til kommunen, hverken hele eller deler av dem. Dette synes ganske søkt, særlig når man leser argumentasjonen som brukes og det faktum at SALMAR fordeler nye konsesjoner og derav vederlag andre steder med både halvdel, tredjedel og firedel. Vi går ut i fra at SALMAR med dette ikke gir uttrykk for at selskapets lokaliteter på Hitra er verdiløse og derav er villig til å frigi dem.

SALMARS hjemkommune Frøya kom derimot svært godt ut i denne tildelinga. Det uheldige i måten avgiftene fra disse grønne konsesjonene blir fordelt på kommer markant fram her. Staten har på denne måten gitt SALMAR anledning til å overta statens egen oppgave, nemlig fordeling

av skatter og avgifter. I sum betød dette at SALMARS hjemkommune Frøya fikk 16 av de 32 avgiftsmillionene som gikk til trønderske kommuner.

Det var nettopp en slik situasjon Kysten er klar (KEK) var enige om å forhindre og i stedet bli enige om en modell som var basert på rettferdige og riktige prinsipper når det gjelder bruken av vår kommunale sjøallmenning. Det er derfor svært beklagelig at denne modellen nå ikke får gjennomslag. Kommunene i KEK var enige i den utarbeidede fordelingsmodellen. Når så 4 kommuner bryter avtalen og gjennomfører vedtak som kun er fordelaktige for sine egne kommuner fører dette til et alvorlig tillitsbrudd.

Denne saken ble lenge håndtert meget godt gjennom det samarbeidende organet KEK. I framtida er vi i stadig større grad også avhengige av samarbeid for å lykkes med våre felles utfordringer. Tillit er i denne sammenheng svært viktig. Slik denne saken etter hvert utviklet seg har den blitt en trussel for videre samarbeid, et samarbeid som er helt nødvendig dersom man skal gagne havbruksnæringa og det framtidige utviklingspotensiale som kysten og våre kommuner har. For Hitra kommune ble dette tillitsbruddet kostende i underkant av 6 millioner kroner i første omgang. Vi er forberedt på at den tapte tilliten denne prosessen har ført til vil koste oss alle adskillig mer i årene som kommer. Vi har derfor en klar oppfordring til kommunene som brøt ut av den omforente avtalen om å revurdere sine beslutninger. Tillitsbruddet har allerede skjedd men det kan reduseres betraktelig hvis en i ettertid ser at dette ble feil og omgjør sine vedtak. En slik beslutning ville i tilfelle vært en investering i framtida for oss alle.

Rett utskrift bekreftes.

Med hilsen

Ann-Vigdis Risnes Cowburn
Politisk sekretær

Kopi til:
Agdenes kommune
Bjugn kommune
Frøya kommune
Hemne kommune
Osen kommune
Rissa kommune
Roan kommune
Snillfjord kommune
Ørland kommune
Åfjord kommune

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Beathe Sandvik Meland
Arkivsaksnr.: 14/267

Arkiv: G01

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Eldrerådet
Kommunalt Brukerråd
Hovedutvalg for drift
Kommunestyret

MORGENDAGENS OMSORG, -EKSTERN VURDERING OG TILRÅDING NEDSETTING AV ARBEIDSGRUPPER MED MANDAT

Forslag til vedtak:

1. Rapport fra OTV rådgiving AS- datert januar 2015- «ekstern vurdering av tjenestene» tas til orientering
2. Det nedsettes 4 arbeidsgrupper som jobber med kommunens utfordringer.
 - a. Utforming av heldøgnsomsorgen
 - b. Frivilligheten og pårørendeomsorgen
 - c. Hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi
 - d. Tjenester til barn og unge med spesielle behov
3. Valg av representanter i arbeidsgruppene:
 - a. Hovedutvalg for drift velger de politiske representantene i arbeidet
 - b. Brukerråd / eldreråd velger representanter fra brukersiden
 - c. Rådmann velger representanter fra tjenestene
 - d. Rådmann sørger også for at tillitsvalgte blir representert i alle gruppene
4. Hovedutvalg for drift (HFD) er prosjektets eier, rådmann utnevner en administrativ styringsgruppe. Styringsgruppen rapporterer månedlig status til HFD.

Vedlegg:

Rapport fra OTV rådgiving

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:

Frøya kommunestyre vedtok i møte 27/9-12, sektorplanen *helhetlig omsorgsplan for Frøya kommune 2012-2011*. Denne er førende for kommunens helse og omsorgstjeneste. I ettertid har samhandlingsreformen «inntatt» norske kommuner, og som Frøya kommunens omsorgsplan skisserer, har den nye reformen krevd omstilling av kommunehelsetjenesten på Frøya. Tjenestene har jobbet aktivt med dette, og mot de øvrige målene og tiltakene i planen. Noen mål er nådd, andre ikke.

Statlige myndigheter har nå bedt kommunen starte forberedelsene til «morgendagens omsorg» - her skisseres det nye og store utfordringer i fremtiden for kommunene innenfor de kommunale pleie – og omsorgstjenestene.

Omsorgsplan 2015 og 2020 beskriver en utvikling der kravene til kommunal helse og omsorg stadig økes. St. Melding 29- «morgendagens omsorg» er en mulighetsmelding som kommer med forslag til hvordan kommunene kan innrette seg framover.

Når kommunen nå skal inn i en betydelig og utfordrende prosess med å forme kommunens svar på «morgendagens omsorg» er det klart behov og ønske for i størst mulig grad å involvere ansatte, samt lokale bruker og interesseorganisasjoner videre i planprosessen. Slik involvering handler om å skape forståelse for nødvendige og ønskede endringer. Videre handler det om å få gode råd- til både selve prosessen og den fremtidige utformingen av tjenesten. Sist, men ikke minst handler det om et samspill mellom offentlig omsorg, frivillighet og pårørende for å sikre framtidige gode tjenester til kommunens innbyggere.

Med dette som bakteppe ble OTV rådgiving AS i desember 2014 innleid for å foreta en ekstern analyse av drift, struktur, kompetanse og ressursbruk i Frøya kommunes helse- og omsorgstjeneste.

Analysen skulle, i tillegg til hovedfokus på helse og omsorg, også inkludere en vurdering av samhandlingen med oppvekstsektoren når det gjelder tilbudet til utsatte barn og unge, og hvordan oppveksttjenestene framstår som forebyggende og mestringsorientert nok, eller kun har fokus på faglige opplæringsmål. Utfordringene med multi-nasjonalitet i gruppen barn og unge, og for helse/omsorgstjenestene, skulle også trekkes inn i analysen. Dette aspektet ble tatt inn da dette er en utfordring både lokalt i kommunene, men også en nasjonal trend.

OTV rådgiving har basert sin analyse på følgende:

- Skriftlig materiell- tilsendt fra kommunen- som viser organisering, kompetansesammensetning, rutinebeskrivelser etc.
 - a) kommunebesøk: møter med ledere fra helse og omsorg samt fra oppvekst, barnevern, skolehelsetjeneste og andre samhandlende tjenesteområder. Møter tillitsvalgte for de ansatte i helse og omsorg. Samtaler med nyetablerte felles forvaltningsenhet med Hitra. Fellesmøte med de politiske sektorutvalgene for helse og omsorg samt oppvekst. Eget møte med rådmannen sammen med sektorsjefene. Møte med brukerorganisasjonene samlet.
- Innhenting av styringsdata fra relevante kilder, KOSTRA, folkehelsedata, data fra NAV og videregående opplæring etc.

OTV rådgiving har nå kommet med sine anbefalinger.

Med OTV`s anbefalinger, og tidligere skisserte utfordringer som grunnlag, anbefaler rådmannen følgende plan for videre arbeid:

Kommunestyret oppnevner til sammen 4 arbeidsgrupper til å jobbe med utvalgte tema knyttet til kommunens utfordringer.

Forslag til arbeidsgrupper:

1. Utforming av heldøgnsomsorgen
2. Frivilligheten og pårørendeomsorgen
3. hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi
4. Tjenester til barn og unge med spesielle behov

Gruppene konstituerer seg selv med en leder og en sekretær. Gruppen skal levere en sluttrapport. Alle gruppene starter med å gjennomgå mandatet – definere og konkretisere oppgaven, og lage en fremdriftsplan - denne skal sjekkes ut og godkjennes av styringsgruppen. Arbeidet løses av gruppa innenfor tidsrammen november 2015.

Gruppene tar med seg i arbeidet de forslag som framkommer i rapport fra OTV rådgiving.
Gruppene tar med i seg arbeidet «helhetlig omsorgsplan»

Grappa bes før endelig oppstart av arbeidet vurdere om noe av arbeidsgruppas mandat best løses i et samarbeid med andre.

Arbeidet skal munne ut i et skriftlig forslag til strategi for perioden 2016 - 2028, og med angitte tiltak, for perioden 2016 – 2021.

Fremdriftsplan for arbeidet ble vedtatt i HFD 25.11.14:

Milepæl	Dato	Resultat
MP-1	November 2014	Informasjon og drøfting i hovedutvalg, brukerråd og eldreråd om prosessen «morgendagens omsorg»
MP-2	Januar/februar 2015	Analyse gjennomgå. Beslutning om prioriterte tema i planprosessen. Dialogmøte, oppstart planprosess
MP-3	Februar 2015	Oppnevning av lokale arbeidsgrupper for de ulike samspilltema.
MP-4	April 2015	Rapport, med forslag til prioriterte tiltak og innsatsområder fra arbeidsgruppene.
MP-5	August 2015	Sluttarbeid i arbeidsgruppene Presentasjoner/nytt dialogmøte
MP-6	September 2015	Utarbeidelse av revidert plan Politisk behandling
MP-7	Oktober 2015	Høring
MP-8	November 2015	Sluttbehandling i politiske nemnder, råd og utvalg

Forslag til arbeidsgrupper med mandat:

Arbeidsgruppe	Mandat	Rådmannens Forslag
1.Utforming av heldøgns-omsorgen	*Fremme forslag til hvordan Frøya kommune skal dekke kommunens behov for heldøgns omsorg i perioden 2016 – 2028 samt prioriterte tiltak for perioden 2016 til 2021, herunder : *Vurdere mulig omlegging av driften innenfor det totale antall plasser i demensomsorgen og somatiske tilbud * Det bygningsmessige- funksjonelt? (Frøya sykehjem er 30 år, bygningsmessig trenger bygget «et løft») *Er det behov for flere heldøgnsboliger *Hvordan tilrettelegge tilbudet i øyrekka *Hvordan få til et enda sterkere fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid i fremtiden	6-7 stk PLO leder Fagperson/ansatt Rekr/tilfl.sjef Fagperson teknisk Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?

	*Forslag til oppgavedeling mellom det offentlige og private ved evt utbygging og framtidig drift	
2.Frillighet Pårørende-omsorg	*Legge en strategi for formalisert samarbeid mellom Frøya kommune og de ulike lokale lag – og brukerorganisasjoner, herunder også de som representerer pårørendeomsorgen *Jobbe fram forslag til hvordan Frøya sykehjem kan oppleves som: det åpne sykehjemmet *Herunder samspill i bruk av lokalene til Frøya sykehjem. Dette innebærer mellom annet å foreslå tilpasninger for å skaffe rom for pårørende og frivillige i sykehjemmet i det daglige. *Bidra i prosess fram mot at Frøya sykehjem blir sertifisert som livsgledesykehjem *Vurdere opprettelse av velferdsråd/pasientombud- og finne deres plass og bidrag i frivilligarbeidet – som del av samlet frivilligstrategi	6 – 7 stk VL kultur/næring Frivilligsentralen Ansatt Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?
3.Hverdags-rehabilitering/ Velferds-teknologi	*Fremme forslag til kommunens strategi i videre arbeid knytta til velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering (fortsettelse av prosjekt «hverdagsrehabilitering») * Hvordan ta i bruk hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi – funksjonelle boliger i alle aldre *Vurdere om det skal startes et lokalt arbeid med å øke tilgjengeligheten i eksisterende boliger gjennom et prosjektarbeid knytta opp mot Fylkeskommunens og Husbankens prosjekt: - Kunnskap til rett tid – funksjonsattest for bolig	6-7 stk Rådgiver SU VL fam/helse Ansatt/fagperson Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?
4.Tjenester til barn og unge med spesielle/sammensatte behov	* Hvordan få til et forpliktende/samordnet samarbeid mellom oppvekst og helse og omsorg, livsfasetenking for å forebygge framtidige ressurskrevende brukere Gruppa bes for øvrig arbeide med å fremme forslag til: *Forpliktende samarbeid mellom PLO/helse og oppvekst for planlegging av gode livsløp for barn og unge med spesielle behov *Samarbeid for å bygge felles kompetanse og kompetansemiljø for ansatte som jobber med barn og unge med spesielle behov	6-7 stk VL oppvekst VL hab/rehab BF tjenesten Fagperson (er) Tillitsvalgt Politiker Bruker/repr Andre?

	*Samarbeid om den daglige oppfølgingen av de aktuelle brukerne med fokus på samhandling, kvalitet og kostnadseffektivitet	
--	---	--

Rådmannens videre tilrådinger basert på rapport fra OTV rådgiving:

1. Kommunestyret på Frøya anbefales å vedta strategisk utviklingsretning for kommunens helse- og omsorgstjenester. Hva skal kjennetegne daglig tjenestepraksis? Hvilke kvalitative kjennetegn skal tjenestene ha? Hvilke forventninger kan innbyggerne ha til kommunens ansvar, og hva må den enkelte fortsatt ta et ansvar for?
 - a. Rådmannens anbefaling: *Dette punktets ses i sammenheng med arbeidet som er påbegynt i pågående prosjekt: «administrativ utvikling» her utarbeides det serviceerklæringer og tjenestebeskrivelser. Hovedutvalget vil få disse til behandling – og vil da danne grunnlaget for en diskusjon om kvalitet på tjenestene. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*
2. Hverdagsmestring vedtas som den bærende strategien i alle helse- og omsorgstjenester. Mestring også som grunnholdning i oppvekstsektorens daglige tjenesteadferd.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 3*
3. Skolehelsetjeneste, barnevern og annen kompetanse med aksjer opp mot barn, må jobbe bedre tverrfaglig i praksis sammen med barnehage og grunnskole, og ikke bare ut fra eget fagståsted. Samt - skolehelsetjenesten spesielt bør styrkes og bli mer aktivt brukt for å utvikle leke-, lærings- og mestrings-miljøet for alle barn og unge på Frøya. Samarbeid med frivillige organisasjoner rettet mot barn og unge, er her en avgjørende strategi.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 4 som må se dette i sammenheng med oppstart av familiens hus og det eksisterende folkehelsearbeidet.*
4. Frøya kommune lager egen utbyggingsplan for varierte type boformer som tilbud til både eldre og yngre tjenestemottakere som har et reelt behov for heldøgns tjenester. Kommunen inngår samarbeid med private utbyggere når det gjelder sentralt beliggende, universelt utformet boligmasse som alternativ bolig for de som ønsker en bedre tilrettelagt bolig for fortsatt egenmestring og for å unngå utvikling av hjelpebehov, samt ta en gjennomgang av Frøya Sykehjems bygningsmasse for en teknisk vurdering av muligheter for renovering, eventuelt sanering for å bygge nytt. I samme prosjekt bør kommunen ta stilling til sykehjemmets framtidige rolle, og hvor mange «plasser» som kommunen trenger, i kombinasjon med flere omsorgsboliger.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 1*

I tillegg bør gruppa vurdere følgende:

 - *Dette bør vurderes å tas med i kommunedelplan for Sistranda.*
 - *Sees opp mot vedtatte boligplanen.*
 - *Helhetlig omsorgsplan og boligplan må ses i sammenheng.*
 - *Teknisketat må ivareta en bygningsteknisk vurdering og legge plan for videre arbeid ut fra funn som gjøres.*

5. Frøya kommune oppretter dialog med frivilligsamfunnet for å styrke frivillig deltakelse i å skape trygghet og aktivitet for brukere med behov for kommunale tjenester. Kommunens tjenester utvikler arbeidsmåter som ivaretar behovet for å dokumentere hva frivillige kan bidra med, og gir frivillige rom for å bidra opp mot enkeltbrukere.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Tas inn i mandatet til arbeidsgruppe 2.*
6. Når kommunen skal revidere sine rekrutterings- og kompetansestrategier, bør kommunen vise vilje til utvidelse av kompetansespennet inn til tjenestene. Type kompetanse som trengs skal behovsbaseres og ikke baseres på tradisjonell hjemmelsstyring.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Må ses i sammenheng med kompetansekartleggingen som er på tur å starte opp, med tanke på bruk av verktøy for denne jobben. Det skal utarbeides en kompetanseplan som inneholder spesifikke rekrutteringsstrategier rundt dette med helhetlig tenkning. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*
7. Lederrollene i helse og omsorg bør tydeliggjøres og gis rom for å utøve endringsledelse. Merkantile og administrative oppgaver bør ivaretas av andre kompetansegrupper, i mindre grad helse- og omsorgskompetanse.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Ses i sammenheng med jobben som gjøres i administrativ utvikling, prosjektgruppe 2, Prinsipper i 2 – nivå modellen. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*
8. Forebyggende folkehelsearbeid som en av 4 hovedsatsinger i samfunnsdelen i kommuneplanen, bør være et utmerket utgangspunkt for at alle sektorer og deltjenester dokumenterer sine og felles tiltak rettet mot å unngå negativ utvikling av innbyggernes helse.
 - a. Rådmannens anbefaling: *Folkehelsearbeider som per i dag er godt i gang må bli mer synlig i hele organisasjonen. Ansvar for oppfølging ligger til rådmannen.*

Vurdering:

St. Melding 29- «morgendagens omsorg» er en mulighetsmelding som kommer med forslag til hvordan kommunene kan innrette seg framover. Frøya kommune må nå ta tak i denne muligheten og stake ut kursen for helse og omsorgstjenesten de neste årene. Rådmann ønsker i den forbindelse å nedsette 4 arbeidsgrupper som jobber med kommunens konkrete utfordringer. Rådmann foreslår at hovedutvalg for drift velger de politiske representantene i arbeidet, brukerråd og eldreråd velger representanter fra brukersiden og at rådmann velger representanter fra faget. Rådmannen sørger også for at tillitsvalgtorganet blir representert i alle gruppene.

Rådmann foreslår at hovedutvalg for drift er prosjektets eier, og rådmann utnevner en administrativ styringsgruppe. Arbeidsgruppene/styringsgruppen melder status i arbeidet tilbake til hovedutvalg for drift – i hvert møte frem til november.

Frøya kommune

Helse og omsorg

**En ekstern vurdering av tjenestene
foretatt av OTV Rådgivning AS**

Januar 2015

Data og referansegrunnlag

Til grunn for den eksterne analysen av helse- og omsorgstjenestene i Frøya kommune, ligger blant annet følgende:

- ✓ Skriftlig informasjon oversendt fra kommunen og hentet ut fra kommunens hjemmeside, så som planer, årsmelding, funksjonsbeskrivelser, organisasjonsoversikt, kommunens egen analyse av pleie og omsorg, etc.
- ✓ De føringer og strategier som gis fra statlige myndigheter gjennom lovverk, gjennom meldinger til Stortinget etter 2005, offentlige utredninger som omfatter sektoren samt resultater fra forskning.
- ✓ Data fra offentlig tilgjengelig statistikk vedrørende primærkommunenenes helsetjenester, pleie og omsorg samt oppvekstområdet (KOSTRA 2013). Videre - befolkningsstatistikk og prognoser utarbeidet av SSB.
- ✓ Kunnskapsgrunnlag og vurderinger gitt av ulike aktører på Frøya gjennom 15 møter avviklet 8., 9. og 10. desember 2014. Ekstern rådgiver møtte ledere, tillitsvalgte, politikere, brukerråd, samt at rådgiver fikk besøke sykehjem og omsorgsboliger.
- ✓ Rådgivers egne erfaringer fra tilsvarende analyseprosjekt i over 100 ulike kommuner de siste 20 årene.

Analysen av helse- og omsorgstjenestene har hovedfokus på pleie og omsorg, men også vurdere relevante data og kunnskapsgrunnlag fra helsetjenesten samt fra oppvekstområdet.

Hovedfunn

Pleie- og omsorgstjenestene på Frøya framstår som relativt velfungerende. Det er, sammenlignet med andre kommuner, få avslag på søknad om tjeneste. Rådgiver fikk ikke inntrykk av en tjeneste i krise, det var ingen dramatisk å spore i beskrivelsene fra informantene i de ulike møtene i desember.

Data fra blant annet KOSTRA (kommune-stat-rapportering, kommunenes egne innmeldte tall til staten/SSB) viser følgende når det gjelder pleie- og omsorgstjenestene:

Indikator i KOSTRA, 2013-tall	Frøya	Snitt for kommunene i Sør-Trøndelag	Snitt for kommunene i landet
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester i kr	414.786	370.382	369.636
Årsverk i brukerretta tjenester pr. mottaker	0,61	0,50	0,48

Noe av forklaringen på at Frøya har så sterk årsverksinnsats og har så høye driftsutgifter per tjenestemottaker, kan ligge i følgende forhold (se vedlegg til notatet: Beregnet utgiftsbehov 2013. Dette er statens vurdering av kommunens ressursbehov innenfor pleie og omsorg):

- Andelen eldre innbyggere 80 – 89 år ligger 42 % over landssnitt.
- Andelen innbyggere over 16 år med utviklingshemming er 49 % høyere.
- Reiseavstander innen sone, dvs. samla belastning på reise/transport i kommunens hjemmetjenester. Dette er beregnet til 72 % mer belastende enn landssnitt.

Dette kan bety at Frøya kommune har ressursmessige utfordringer knyttet til geografi og spesielle brukerbehov, samt større andel eldre enn snitt. Når det gjelder alderssammensetning for Frøya, viser prognoser følgende utvikling:

Utvikling av antallet og andelen eldre 80+ i Frøya kommune 2015 – 2040, og for totalbefolkningen, prognoser ut fra middels innvandring

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
80-89 år	222	192	198	258	302	344
90 +	47	52	55	49	55	75
Sum 80+	269	244	253	307	357	419
Totalt folketall prognoser	4578	4770	4987	5201	5372	5512
Andelen 80+ i %	5,9	5,1	5,0	5,9	6,6	7,6

Andelen og nominelt antall innbyggere 80+, viser en nedadgående tendens fram mot 2025 – 2030, for deretter å vokse kraftig fram mot 2040. Dette kan bety at utfordringene for helse-, pleie- og omsorgstjenestene i Frøya kommune, ikke nødvendigvis blir større innenfor kommunens eldrebefolkning før etter 2030.

Geografien

Dette elementet vil fortsatt utgjøre en ressursmessig, kvalitativ og strukturell utfordring. Hvordan bosetting fordeler seg mellom øyrekka og «hovedøya» i årene framover, vil ha betydning for hvordan tjenesten skal utvikles, grad av sentralisering av enkelttilbud etc. Det vil være urealistisk å legge opp til en utbygging av heldøgnsstilbud både til eldre og yngre brukere av tjenestene, desentralisert. Videre utbygging av heldøgns omsorg må også på Frøya, skje på ett sted sentralt i kommunen. Erfaringer fra andre distriktskommuner og øysamfunn langs kysten, viser at rikelig tilgang til tilrettelagte boliger i sentrum av kommunen, for leie eller kjøp, reduserer presset både på kommunale botilbud, og de ambulante hjemmetjenestene.

Ekstern rådgiver ble presentert for vurderinger som tilsa at opp til nylig var det ikke uvanlig at flytting fra bolig på øyrekka, hadde medført flytting direkte inn til sykehjemmet, uten at behovet for sykehjemstilbud var til stede. Dette hadde medført at presset mot sykehjemmet ble ekstra stort, noe som rammet kommunens mulighet til aktivt bruk av korttidsplassene. I tillegg var nok flere av de som hadde flyttet inn på sykehjemmet for langtidsplass, blitt boende der svært lenge, og ble definert som «feilplassert», for tidlig tildelt et høyt tjenestenivå, i hovedsak på grunn av geografi.

Beinskardet omsorgsboliger har allerede, og vil videre kunne endre denne praksis.

Sykehjem og omsorgsboliger

Det er ulike regelverk som regulerer tjenester, økonomi etc. om innbyggeren bor i sykehjem (på langtidsplass) eller om innbyggeren bor i omsorgsbolig. På sykehjem er du som beboer definert som institusjonsbeboer, der du betaler etter egen vederlagsforskrift og der kommunen er ansvarlig for å finansiere hjelpemidler, medisiner, forbruksmateriell etc. Bor du i en omsorgsbolig, kan du fortsatt motta heldøgns omsorg, som på langtidsplass i sykehjem, men det gjelder andre regler for egenbetaling, og der staten betaler for medisiner ut over definert egenandel (som for alle andre i landet, uansett alder og funksjonsnivå), forbruksmateriell samt at hjelpemidler tildeles individuelt av hjelpemiddelsentralen.

Norge er eneste land i Skandinavia som har dette skillet i regelverk og finansiering, alt etter benevning av boformen. På en måte kan en si at når kommunen velger å tildele langtidsplass på sykehjem, som arena for heldøgns pleie og omsorg, overfører staten merkostnader til kommunen. Dette sammenlignet med om kommunen velger å tildele heldøgns omsorg/tjeneste i bofellesskap eller/og omsorgsbolig. Beboere i omsorgsbolig (som Beinskardet) defineres etter dagens regelverk, som hjemmeboende, sjøl om de mottar heldøgns helse- og omsorgstjenester.

Erfaringene på Frøya med omsorgsboliger som arena for heldøgns tjeneste, er relativt ny. Ekstern rådgiver fikk presentert oppfatninger om at det var i hovedsak sykehjemmet som er og skal være boformen for å kunne yte og motta heldøgns omsorg, og at omsorgsboliger blir sett på som en brukbar mellomstasjon, før flytting til sykehjemmet.

Dette kan være utfordrende for Frøya kommune, både ressursmessig og kvalitativt. Særlig ut fra den lite egne bokvalitet som dagens sykehjem utgjør. Dersom innbyggerne fortsatt har en oppfatning om at det kun er sykehjemmet som er egne bo-arena for å kunne få trygg heldøgns omsorg, har kommunen utfordringer.

I kommunens egen ressursanalyse av pleie- og omsorgstjenesten, til orientering for Hovedutvalg for drift 14. oktober 2013, underkapitlet som omtaler Beinskardet omsorgsbolig, står det følgende: «Fra tidligere saksbehandling har politikerne vært tydelige

på at det skal legges til rette for heldøgns tjenester i omsorgsboligen». Dette er et viktig politisk signal, og helt i tråd med nasjonale anbefalinger (ref. Melding til Stortinget nr. 25, 2005-2006 og Melding nr. 29, 2013, m. fl.). Svært mange kommuner viser i praksis innenfor sine helse- og omsorgstjenester, at de gir kvalitativt gode og trygge heldøgns omsorgstjenester i omsorgsboliger og bo-kollektive arenaer. Dette forutsetter at boligene bygges med fellesareal, at nærhet til hjelp er tilstrekkelig for å gi opplevelse av trygghet for hjelp og at bokvaliteten er slik at den oppleves som verdig og stimulerer til et mest mulig normalt liv.

I de kommuner som har praktisert heldøgns omsorg i omsorgsboliger, har tjenesten klart å dreie sykehjemmets funksjon mest mulig over til korttidsopphold, for behandling, rehabilitering, observasjon, oppfølging etter sykehusbehandling, eventuell terminal pleie etc. Dette vil bli sykehjemmenes sentrale funksjon framover, og i mindre grad bli benyttet til langtids boform. I disse kommunene er legetetthet i sykehjem langt større enn gjennomsnittlig, mer som behandlende leger, spesialkompetanse hos sykepleierne er tydeligere og utstyrsparken mer ut fra behandlingsoppgavene, og ikke ut fra sykehjemmet som en boform. I disse kommunene er som regel sykehjemsdekningen per 80+ også vesentlig lavere enn i gjennomsnittskommunen. Sykehjemsdekningen i norske kommuner varierer svært mye, fra under 10% 80+ (Stjørdal 7%, Hurum 7,5%, Re 8,5%) til godt over 40 % 80+ (Bykle 80%, Valle 47%). Frøya har en institusjonsdekning på 21,8 % 80+, mens landssnitt er 18, 8%.

Tallene viser at kommunene velger forskjellig og at omsorgstilbudet dermed blir ulikt. Når det gjelder kvalitative og ressursmessige effekter av de ulike strategiene, kan vises til SØF-rapport fra 2005 (senter for økonomisk forskning). Denne er en av flere rapporter som viser at de såkalte hjemmetjenesteorienterte kommunene (lav sykehjemsdekning) yter heldøgns tjenester av minst like god kvalitet, med mindre ressursinnsats og når flere – sammenlignet med de institusjonsorienterte kommunene (høy sykehjemsdekning).

Frøya sykehjem

Under driftsorientering ved Frøya sykehjem, registrerte ekstern rådgiver at det var misnøye med de fysiske rammene ansatte skulle yte omsorg innenfor, og at bokvaliteten ikke var slik den burde være. OTV Rådgivning AS innehar ikke teknisk kompetanse til å kunne vurdere muligheter for renovering av sykehjemmets bygningsmasse opp til ønsket standard, eller om en bør anbefale sanering og eventuelt nybygging. Det er likevel tydelig at beboerrom uten eget bad ikke er ønsket standard, verken ut fra dagens forventninger eller de forventninger som morgendagens tjenestemottakere vil ha. Det er også innlysende at de fysiske rammene ikke er ideelle for ansattes arbeidshverdag. Dette bør Frøya kommune ta tak i relativt omgående. Dersom det skal bygges nytt sykehjem, bør kommunen legge en samla plan for alle typer boligfasiliteter som kan tilbys innbyggere med et tjenestebehov som ikke kan ytes i

innbyggernes opprinnelige bolig. I samme slengen anbefales kommunen å definere hvilken funksjon morgendagens sykehjem skal ha innenfor en helhetlig helse- og omsorgstjeneste. Omsorgspolitikken er i stor grad også boligpolitikk.

Ansatte i en brytningstid

Det har i flere år blitt reist spørsmål om hvorvidt ansatte, de ulike profesjonene i helse- og omsorgstjenestene, har hatt en daglig tjenesteadferd i tråd med intensjonen i lovverket samt i tråd med ønsket tjenestepraksis. Omsorgsbegrepet kan ofte bli oppfattet som passiviserende og uttrykk for en overtakende adferd. Stortinget og skiftende regjeringer har gjennom forskrifter og lovformuleringer lagt vekt på at pleie og omsorg skal ivareta mestringsevnen og funksjonsrestene hos den enkelte tjenestemottakeren. Profesjonsutdanningene har kanskje ikke tydeliggjort mestrings- og aktiviseringsperspektivet godt nok, ergo- og fysioterapeuter med et annet fagfokus har ikke plass i den tradisjonelle pleie- og omsorgstjenesten. Frøya har for eksempel svært lav dekning med fysioterapikompetanse i sykehjem (0,12 timer per uke per beboer – landssnitt er 0,38), mens legedekningen i sykehjem er bra (0,60 timer per uke per beboer, landssnitt på 0,46). Sett utenfra, ut fra den funksjon som Frøya sykehjem faktisk har, er legedekningen meget god. I kommuner hvor sykehjemmet har en tydeligere behandlingsfunksjon som helseinstitusjon, og ikke i like stor grad som boform/langtidsplasser, er legedekningen enda høyere.

Ekstern rådgiver fikk synspunkter fra informantene som tyder på at ansattegruppen totalt har forbedrings-potensiale når det gjelder systematisk forebyggende og mestringsorientert praksis. Påstandene er at det varierer mellom enheter og funksjoner i hvor stor grad mestringsorienteringen preger samspillet mellom ansatte og tjenestemottakere. Dette påstås også å ha med utdanningsnivået å gjøre. KOSTRA-tall fra 2013 indikerer at Frøya kommune har, i pleie og omsorg, god fagdekning. Andelen årsverk brukerretta tjenester med fagutdanning i pleie og omsorg, er på Frøya 82 % mens landssnitt er 74 %.

Staten gir nå signaler i lovverk og forskrifter om behov for nyorientering som skal ligge til grunn for utdanning og praksis. Følgende stikkord er representativt for utviklingen, og som stiller de ansatte på nye utfordringer hva gjelder daglig tjenestepraksis:

- ✓ Hverdagsrehabilitering, hverdagsmestring.
- ✓ Aktiv omsorg.
- ✓ Tilrettelegging for en aktiv hverdag for demente.
- ✓ Velferdsteknologi og hjelpemidler i vid forstand.
- ✓ Ikke gjøre for eller ta over oppgaver for – der innbyggeren kan motiveres til sjøl å mestre.
- ✓ Normalisering av boformer, som kan motivere til selvstendighet og verdighet.

KOSTRA-tallene for 2013 viser at Frøya bruker lite ressurser til aktivisering og støttetjenester per innbygger 18+. Frøya bruker i 2013, 318 kr per innbygger 18+ mens landssnitt var 1049 kr. Dersom dette ikke bare er «ett-årig unntak», men uttrykk for en trend eller en bevisst prioritering, kan det være en indikasjon på en gjennomgående lite aktiviserende tjeneste. Når hver 5 innbygger på Frøya som er 80 år eller eldre bor på institusjon, kan det også indikere at eldreomsorg i stor grad er institusjonell, med fare for å fungere passiviserende.

Ekstern rådgiver møtte også på Frøya representanter for ledere, tillitsvalgte, brukerutvalg, politikere etc. som var enige i perspektivene, og at dette var noe som måtte prege morgendagens omsorg. Ekstern rådgiver vil også minne om at et av hovedargumentene bak den pågående samhandlingsreformen, nettopp er behovet for dette perspektivskiftet – mindre fokus på ensidig passiv behandling og pleie – mer fokus på ansvarliggjøring, aktivisering, forebygging og mestring. Å gi aktivt rom for frivillig innsats i samspill med den kommunale tjenesten, er ett av tilleggselementene i denne reformen (ref. NOU 11: 2011 – Innovasjon i omsorg).

For å lykkes enda bedre med dette perspektivskiftet, kan kommunen blant annet vurdere følgende:

- ✓ Kommunestyret kan fatte tydelige vedtak på hva som skal kjennetegne daglig tjenestepraksis, samspillet mellom ansatte og tjenestemottakere.
- ✓ Tjenestebeskrivende enkeltvedtak skal fattes uansett type boform mottakeren tildeles eller bor i.
- ✓ Konkrete avtaler med frivillige (pårørende, naboer, organisasjoner etc.) skriftfestes i enkeltvedtakene, som frivillig bidrag til helheten.
- ✓ Lederne må gis rom for å utøve endringsledelse, og fungere som veiledere for å utvikle ens og ny praksis.
- ✓ Det er ikke lenger lov å drive egen tjenestepraksis etter eget hode, på tvers av vedtak og tjenestens intensjoner.

Ekstern rådgiver er overbevist om at ansatte i helse- og omsorgstjenestene på Frøya vil lykkes med denne omstillingen, til beste for innbyggerne/tjenestemottakerne og for de ansattes egen arbeidssituasjon.

Folkehelsa

Data fra folkehelseinstituttet gir noen indikasjoner på hva som kan være og bli utfordringene når det gjelder folks helse på Frøya. Kort kan en oppsummere noe av dette bildet slik:

- Frøya er en kommune med stor andel arbeidsinnvandring. Dette kan bety en utfordring for helsetjenestene, barnehage og grunnskole, og hvor helseproblemer,

mistilpasning i skole etc. kan bli resultatet dersom kommunen ikke lykkes med en integrerende strategi og forebyggende arbeid.

- Utdanningsnivået i befolkningen er lavt. Den blå sektoren stimulerer ikke nødvendigvis barn og unge til å ta videre utdanning, det er gode penger å tjene ved sesongarbeid i næringslivet. I verste fall kan dette føre til at mange faller ut fra arbeidslivet, fordi de ikke har nødvendig fagutdanning til å jobbe i et næringsliv som framover vil kreve mer faglig ballast. Lavt utdanningsnivå i en befolkning kan, i følge forskning, være ensbetydende med større innslag av sosiale og helsemessige problemer.
- Mistrivsel blant barn i grunnskolen/ungdomsskolen er større enn gjennomsnittlig.
- Frafall fra videregående opplæring er markant høyere enn i andre kommuner (29% på Frøya mot 23% for kommunene i Sør-Trøndelag i snitt).
- Ellers er det de tradisjonelle livsstilsutfordringene som overvekt, røyking, diabetes type-2 etc. samt muskel/skjelettlidelser som er tydelige utfordringer i folkehelsesammenheng på Frøya.

Disse indikatorene viser hvor nødvendig det er at folkehelsearbeidet ikke er et anliggende alene for helsetjenestene, men at ansvaret ligger på samtlige kommunale enheter, samt på lokalt næringsliv og et samvirke med videregående opplæring. At Frøya kommune har satt folkehelse sentralt på agendaen som 1 av 4 overordna satsingsområder, tyder på at kommunen nettopp tar forebyggende helsearbeid på alvor. Honnør til kommunen for dette!

Barn og unge, innbyggere under 67 år

Frøya kommune vil trolig ikke ha de største utfordringene innenfor helse og omsorg, innenfor eldregruppen 67+, i alle fall ikke de nærmeste 10 til 15 årene. Derimot viser folkehelsedataene (se ovenfor), KOSTRA-data fra kommunens grunnskole, samt generelle utviklingstrekk i det norske velferdssamfunnet, at det er innenfor gruppen barn og unge samt voksne under 67 år at utfordringene for den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil øke. Statens helsereform (samhandlingsreformen) har klar strategi om at primærkommunene må ta større ansvar for tilbud til innbyggerne som sliter med rusavhengighet, som har psykiske lidelser eller som har behov for målretta rehabilitering etter midlertidig funksjonsnedsettelse.

KOSTA for 2013 viser innenfor grunnskoleopplæring, at andelen elever i grunnskolen på Frøya som får spesialundervisning etter eget forvaltingsvedtak, er stigende med årstrinnene. Tallene er slik:

Indikator	Frøya 2013	Sør-Trøndelag 2013	Landet 2013
Andelen elever 1. til 4. trinn med spesialundervisning	5,0	5,4	5,3
Andelen elever 5. til 7. trinn med spesialundervisning	12,9	10,1	9,7

Andelen elever 8. til 10. trinn med spesialundervisning	16,6	11,1	10,7
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	25,3	17,6	17,6

Når hver 6. elev på ungdomstrinnet har vedtak om spesialundervisning, er det grunn til å spørre hva dette skyldes. Skyldes det reelle behov for spesialundervisning på grunn av manglende evne og kapasitet til å oppfylle læringsmål? Skyldes det mistilpasning eller kulturelle trekk i barns oppvekstmiljø der skole og utdanning ikke blir verdsatt? Er vedtak om spesialundervisning rette medisinen, eller fører vedtak om spesialundervisning til segregering, stigmatisering og en bekreftelse på at barnet ikke mestrer?

OTV Rådgivning AS mener Frøya kommune bør gå grundigere inn i dette temaet, for å finne alternative tiltak, eventuelt se på hvordan tilrettelagt opplæring kan skje uten vedtak på spesialundervisning. Det kan være fare for at den praksis eller den situasjon for barn i grunnskolen som disse KOSTRA-tallene viser, gir som resultater senere i oppvekst og voksenliv preget av mangel på mestring, dårlige sjølbilder og negativ utvikling hos flere enkeltpersoner. Dette kan føre til rusavhengighet, psykiske lidelser vanskelig med jobbtilhørighet og flere følgekostnader for individ og samfunn. En slik negativ utvikling vil kunne utfordre helse- og omsorgstjenestene i neste omgang, både ressursmessig og faglig.

Dersom KOSTRA-tallene for 2013 gir et noenlunde riktig bilde, kan det være betenkelig å registrere at andelen lærere med videregående utdanning eller lavere, er større for Frøya enn i andre kommuner:

Andel lærere med videregående utdanning eller lavere	Frøya	Snitt for Sør-Trøndelag	Landet
	18,2	5,7	6,8

Tallene i KOSTRA indikerer også at årsverk helsesøstre og fysioterapeuter per 10000 innbyggere 0-5 år er lavere dimensjonert enn gjennomsnittlig. Dette er ikke avgjørende, men viktigst er hvordan skolehelsetjeneste, barnevern etc. jobber sammen med barnehage og grunnskole. At helsesøster har kontordag ved skoler og er tilgjengelig for elevene, er vel og bra. Men, det aller viktigste er vel at denne alternative kompetansen fra helse, barnevern etc. blir brukt til å tilrettelegge og utvikle barnas/elevenes leke/læringsmiljø. Inntrykket fra samtaler og orienteringer på Frøya er vel at de ulike faggruppene jobber til dels godt hver for seg, men i mindre grad jobber sammen tverrfaglig i leke og læringsmiljøet. Inntrykket er at en jobber profesjonsdelt og ikke tilstrekkelig tverrfaglig profesjonelt.

Organisering, struktur

Måten virksomheter organiseres på, antall ledere og ledernivå, størrelse på driftsenheter etc. er kun et redskap for å realisere definerte produksjons- og kvalitetsmål. «Boksologi» er en aktivitet som sjelden løser vesentlige utfordringer i organisasjoner, ei heller i kommunene. Andre elementer eller forhold ved organisasjonen kan være langt mer avgjørende for kvalitet på tjenestene og grad av ressurs hensiktsmessighet. Det kan være blant annet følgende:

- Graden av utviklingsorientert bedriftskultur der verdigrunnlag og målsettinger er tydelige, forstått og akseptert.
- En åpen kultur for drøfting av hvordan praksis skal utformes for å realisere målene.
- Lojalitet i forhold til beslutninger, men åpen drøfting i forkant.
- At det er aksept for ledelse, og at lederrollene er avklart og ikke blir slukt av daglig drift og merkantile funksjoner.
- At den enkelte medarbeider blir sett, veiledet og belønnet for innsats i ønsket retning. Likegyldighet i forhold til resultat kan skape passivitet.

OTV Rådgivning AS ser ingen grunn til å foreslå strukturelle justeringer. Dagens organisasjonskart (inklusive siste justering vedtatt medio 2014) virker rimelig hensiktsmessig, og bør få anledning til å fungere over tid før eventuelle justeringer foreslås. Ekstern rådgiver er mer opptatt av de 4 punktene over, særlig at ledere gis rom for å utøve lederskap.

Kompetanse og rekruttering

Dagens bemanning i pleie og omsorg sies av informanter fra møtene 8. – 10. desember, å være relativt ok. Det påpekes at presset på de ansatte oppleves å være betenkelig stort. Andre mener at årene framover vil by på større utfordringer når det gjelder å kunne rekruttere faglig kvalifisert personell til både helsetjenestene og pleie/omsorg. Dette kan omfatte alle faggrupper, men kanskje mest når det gjelder helsefagarbeidere.

Vedlegg til notatet – *aldersbæreevne for 4 kommuner i regionen* – viser at andelen innbyggere i yrkesaktiv alder i disse 4 kommunene, per innbygger 67+,- viser klar nedadgående trend. Frøya og Hitra er i følge disse prognosene, bedre stilt enn Hemne og Snillfjord. Disse tallene kan indikere at alle 4 kommuner vil møte større utfordringer med å rekruttere blant egne innbyggere, enn hva situasjonen er i dag. En kan håpe at fortsatt stor arbeidsinnvandring til Frøya vil bety økt tilgang til fagpersoner også til helse og omsorg. Kommunens samarbeid med Hitra om kompetanseutvikling og samarbeidsavtale med utdanningssektoren, bør videreutvikles som ett av flere tiltak for å sikre tilstrekkelig faglig kompetanse til sektoren.

Frøya vil ha store behov for ny kompetanse i årene framover, delvis på grunn av at nye og faglig krevende oppgaver tilføres kommunene fra spesialisthelsetjenestene. Dette vil også bety at kommunen må være villig til å tenke nytt når det gjelder hvilken kompetanse og hvilke utdanningsgrupper som kan være aktuelle å rekruttere inn til tjenestene. Det er ingen tvil om at Frøya også trenger flere ansatte med aktiviserings- og mestringskompetanse, miljøarbeidere etc.

Ressurser og ressursbruk

Frøya kommune har i pleie og omsorg prioritert sykehjemstilbud til sine pleietrengende eldre. Nesten hver 5. innbygger over 80 år på Frøya er sykehjemsbeboer, 18,9 % i 2013, mens landssnitt ligger på 13,8 %. Samtidig viser tallene i KOSTRA at sykehjemsplassene på Frøya utgjør hele 26,1 % av totalt antall brukere av pleie- og omsorgstjenester, mens landssnitt er 18,4 %.

På samme tid viser brutto driftskostnader per kommunal plass i institusjon kr 774 105 for Frøya, mens landssnitt er kr 994 850. Tallene kan indikere følgende:

- Sykehjemmet driftes billig, og at det er press mot personalet.
- Det reelle hjelpebehovet hos beboerne på Frøya sykehjem er i snitt lavere enn i andre kommuner med annen driftsprofil.
- Sykehjemmet brukes i hovedsak som boform, i mindre grad til behandling, varierte typer korttidstilbud – sammenlignet med landssnitt.

Trolig er det en kombinasjon av disse 3 forholdene som er forklaring på kostnadsdifferansene.

KOSTRA viser at andelen av hjemmeboende brukere med store bistandsbehov er større på Frøya enn gjennomsnittlig, for aldersgruppen 0-66 år.

	Frøya	Sør-Trøndelag	Landet
Andelen hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (i %)	26,5	19,9	19,6
Andelen hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år (i %)	11,6	12,3	12,9
Andelen hjemmetjenestemottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over (i %)	10,5	10,6	11,7

Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken for brukere utenfor institusjon, er lavt.

	Frøya	Sør-Trøndelag	Landet
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, brukere utenfor institusjon.	7,0	8,9	10,1

Dette kan indikere at mange hjemmeboende får tjenester, men de får lite antall timer. Dette er en strategi som i så fall kan være betenkelig, dersom den fører til at de med størst behov ikke prioriteres.

Interkommunalt tjenestesamarbeid

Frøya skal ha honnør for satsing på interkommunalt samarbeid på flere av de faglig krevende tjenesteområdene. Dette samarbeidet kan gjerne videreutvikles, men forutsetter at samarbeidet oppleves i de samarbeidende kommunene som jevnbyrdig og likeverdig, med relativt likt fokus i samarbeidskommunene. Rådgiver vil også utfordre samarbeidsordningene til å søke nye samarbeidskommuner for gjennom dette å styrke den faglige plattformen, den faglige og erfaringsmessige bredden og dermed redusere sårbarheten.

Frivilligheten, samarbeid med pårørende og lokalsamfunn

Vedlegg til notatet *–omsorgskoeffisienten for 4 kommuner i regionen* – viser en utvikling der de kommunale tjenestene på Frøya de nærmeste 10 årene vil ha rimelig tilgang til omsorgsstøtte fra familie og pårørende. Men fra ca. 2025 og fram mot 2040, kan denne ressursen bli kraftig redusert. Dette er en utvikling som omfatter de fleste norske kommuner, men er likevel utfordrende nok for Frøya. Omsorgskoeffisienten er et uttrykk for antallet innbyggere 55+ i kommunen per innbyggere 85+. Forskning viser at det er blant innbyggerne 55 år til 67 år hvor omsorgsbidraget er størst.

Denne situasjonen for Frøya og velferdskommunene i Norge, gjør det nødvendig å utvikle et enda mer konstruktivt samarbeide med pårørende, men også med andre frivillige ressurser i lokalsamfunnet. Å utfordre både friske alderspensjonister og andre ikke-yrkesaktive til å bidra, vil også kunne virke forebyggende for de som bidrar. Alle trenger vi noe å engasjere oss i, å vite at noen etterspør oss, etc.

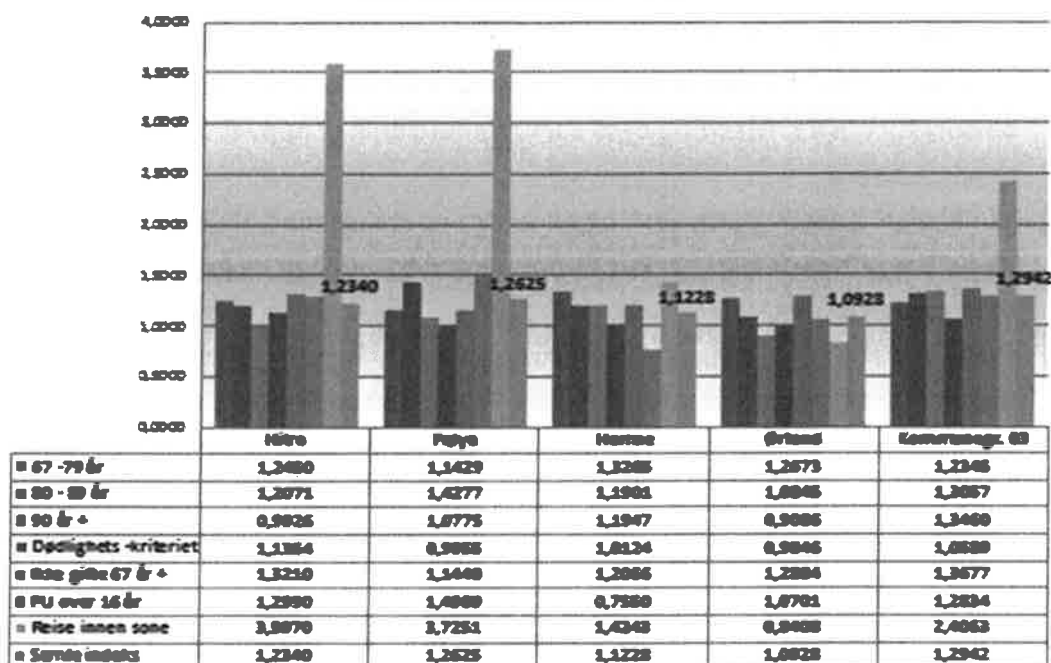
Frivilligsentralen kan gis en sentral funksjon i arbeidet med å styrke samarbeidet med frivilligheten på Frøya.

TILRÅDINGER

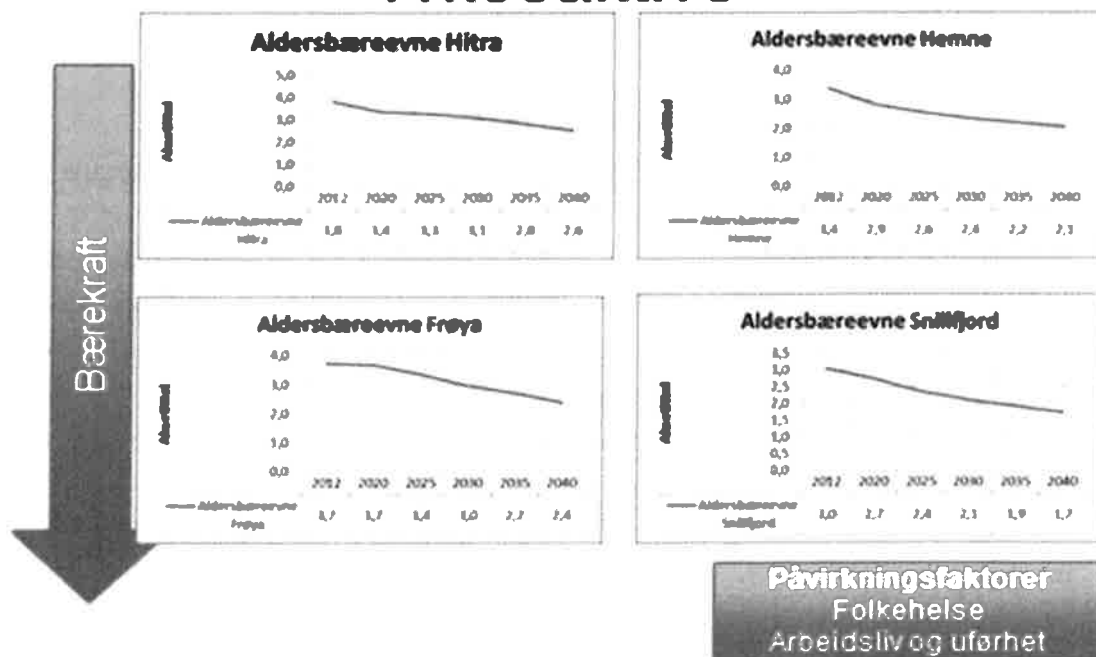
Ut fra den informasjon som OTV Rådgivning AS har om helse og omsorg, med hovedvekt på pleie og omsorg i Frøya kommune, og holdt opp mot nasjonale styringssignaler og reformer, tilrås følgende:

- 1) Kommunestyret på Frøya anbefales å vedta strategisk utviklingsretning for kommunens helse- og omsorgstjenester. Hva skal kjennetegne daglig tjenestepraksis? Hvilke kvalitative kjennetegn skal tjenestene ha? Hvilke forventninger kan innbyggerne ha til kommunens ansvar, og hva må den enkelte fortsatt ta et ansvar for?
- 2) Hverdagsmestring vedtas som den bærende strategien i alle helse- og omsorgstjenester. Mestring også som grunnholdning i oppvekstsektorens daglige tjenesteadferd.
- 3) Skolehelsetjeneste, barnevern og annen kompetanse med aksjer opp mot barn, må jobbe bedre tverrfaglig i praksis sammen med barnehage og grunnskole, og ikke bare ut fra eget fagståsted.
- 4) Frøya kommune lager egen utbyggingsplan for varierte type boformer som tilbud til både eldre og yngre tjenestemottakere som har et reelt behov for heldøgns tjenester. Kommunen inngår samarbeid med private utbyggere når det gjelder sentralt beliggende, universelt utformet boligmasse som alternativ bolig for de som ønsker en bedre tilrettelagt bolig for fortsatt egenmestring og for å unngå utvikling av hjelpebehov.
- 5) Frøya kommune oppretter dialog med frivilligsamfunnet for å styrke frivillig deltakelse i å skape trygghet og aktivitet for brukere med behov for kommunale tjenester. Kommunens tjenester utvikler arbeidsmåter som ivaretar behovet for å dokumentere hva frivillige kan bidra med, og gir frivillige rom for å bidra opp mot enkeltbrukere.
- 6) Når kommunen skal revidere sine rekrutterings- og kompetansestrategier, bør kommunen vise vilje til utvidelse av kompetansespennet inn til tjenestene. Type kompetanse som trengs skal behovsbaseres og ikke baseres på tradisjonell hjemmelsstyring.
- 7) Lederrollene i helse og omsorg bør tydeliggjøres og gis rom for å utøve endringsledelse. Merkanthet og administrative oppgaver bør ivaretas av andre kompetansegrupper, i mindre grad helse- og omsorgskompetanse.
- 8) Ta en gjennomgang av Frøya Sykehjems bygningsmasse for en teknisk vurdering av muligheter for renovering, eventuelt sanering for å bygge nytt. I samme prosjekt bør kommunen ta stilling til sykehjemmets framtidige rolle, og hvor mange «plasser» som kommunen trenger, i kombinasjon med flere omsorgsboliger.
- 9) Forebyggende folkehelsearbeid som en av 4 hovedsatsinger i samfunnsdelen i kommuneplanen, bør være et utmerket utgangspunkt for at alle sektorer og deltjenester dokumenterer sine og felles tiltak rettet mot å unngå negativ utvikling av innbyggernes helse.
- 10) Skolehelsetjenesten spesielt bør styrkes og bli mer aktivt brukt for å utvikle leke-, lærings- og mestrings-miljøet for alle barn og unge på Frøya. Samarbeid med frivillige organisasjoner rettet mot barn og unge, er her en avgjørende strategi.

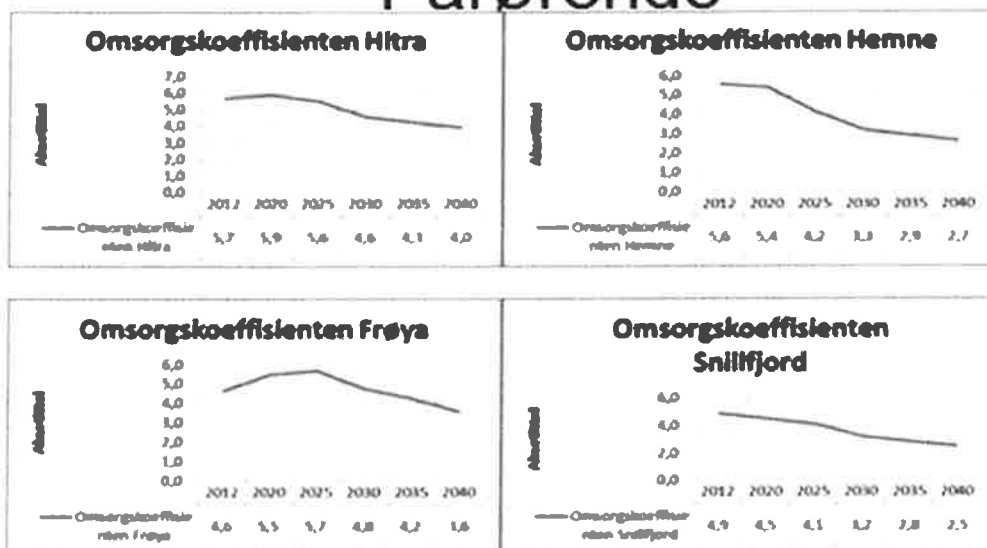
Beregnet utgiftsbehov 2013

Yrkesaktive

Pårørende

Pårørende fremover?

Andre krav

Samspill

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Mona Åsen
Arkivsaksnr.: 15/114

Arkiv: G21

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Hovedutvalg for drift
Kommunestyret

OPPRETTELSE AV NY FASTLEGEHJEMMEL VED FRØYA LEGEKONTOR

Vedtak:

Forslag til vedtak:

1. Det opprettes 50 % fastlegehjemmel ved Frøya legekantor fra 01.03.15.

Saksopplysninger:

Frøya kommune ved virksomhetsleder Familie og helse gjennomførte den 21.01.15 et samarbeidsutvalgsmøte med alle legene ved Frøya legekantor, der det ble konkludert med at det er behov for økning av den totale fastlegehjemmel med 50 %.

Bakgrunn for behovet er at det er og har over tid vært stort arbeidspress på grunn av økende folketall. To leger har vaktfritak og avviker flere fridager på grunn av alder (over 60 år), dette medfører økt belastning på de øvrige legene. Ved å øke fastlegehjemmel vil det være med på å rekruttere yngre allmennleger, og kontinuiteten blant legene vil også virke forebyggende ved å øke antall fastlegehjemmel ved legekantoret. Bedre kapasitet vil også bedre tilbudet til befolkningen på Frøya og det vil føre til at ventetiden for å komme til lege vil reduseres.

I kommunebarometeret for 2014 er Frøya kommune plassert som nr. 154 av 428 kommuner, med en scor på 2,8 på en skala fra 1 til 6, det 1 er lavest. Dette forteller at det per i dag ikke er mye ledig kapasitet på listene til fastlege, for 2014 utgjorde dette bare 3 %. Disse tallene har vært stabil over mange år.

Kommunen har plikt etter § 3 i forskrift om fastlegeordning i kommunene å tilby sine innbyggere tilgang på åpne fastlegelister. Denne forskriften sier følgende:

§ 3. Retten til å stå på liste hos fastlege:

Enhver som er bosatt i en norsk kommune, har rett til å stå på liste hos fastlege. Som bosatt regnes den som i folkeregisteret er registrert som bosatt i en norsk kommune. Rett til å stå på liste hos fastlege har også asylsøkere og deres familiemedlemmer når de er medlem av folketrygden, jfr. forskrift av 15. april 1997 nr. 315 om trygderefusjon for asylsøkere og

deres familiemedlemmer. Den som har rett til å stå på liste hos fastlege, kan fremsette legeønske. Legeønsket skal søkes etterkommet så langt det er ledig plass på fastlegens liste unntatt i de tilfeller som følger av reglene i denne forskrift. Den som ikke selv velger fastlege, vil bli plassert på listen til fastlege med ledig listeplass. Den som ikke ønsker å være tilknyttet fastlegeordningen, gir melding om dette til kommunen.

Kapittel 4, § 11 i samme forskrift regulerer kommunens plikt til å ha tilstrekkelige fastlegelister og sier følgende:

§ 11. Ansvar for organiseringen av fastlegeordningen:

Kommunen skal tilrettelegge fastlegeordningen, herunder inngå avtaler med et tilstrekkelig antall leger om deltakelse i ordningen. I tillegg må det være ledig kapasitet på listene slik at befolkningens rettigheter etter §§ 5 og 6 i denne forskriften ivaretas.

Vurdering:

Per i dag er det 4,3 fastlegehjemmel ved Frøya legekantor, og det er ingen vakanse. Frøya kommune er en kommune i vekst, og for å kunne ivareta dagens innbyggere samt møte fremtidig bosetning i kommunen, vurderes det som nødvendig å øke fastlegehjemlene i kommunen. Frøya legekantor har behov for økning av fastlegehjemmel for å sikre at det er nok legeressurser til å dekke oppgaver tilknyttet til kurativt legearbeid, offentlige legeoppgaver og andre oppgaver, herunder legevakt. Økning av legehjemmel vil også bidra til at fastlegene har fler ledige plasser på sine lister, noe som kan være utfordrende å overholde i dag jmf. § 3 i forskrift om fastlegeordning i kommunene.

Rekruttering av personer med god kompetanse er en utfordring for en kystkommune. Satsning på å rekruttere yngre allmennleger er viktig med bakgrunn i at det ved legekantoret nå er tre fastleger som er over 60 år. Og å behold ansatte med god kompetanse kan være en utfordring hvis arbeidsforholdene ikke er forenelig med et privat liv. Med økning av fastlegehjemmel vil blant annet vaktbelastningen og arbeidshverdagen for alle legene bli redusert, som vil føre til økt trivsel og muligheten for at de ansatte bli på Frøya slik at en unngår stadige utskiftninger av leger og bruk av vikarbyrå.

Opprettelsen av selve fastlegehjemmel krever ingen kostnad. Basistilskuddet som per 1. juli 2014 utgjør kr 421/listepasient, går inn i kommunens regnskap. Dette benyttes til å dekke legenes driftskostnader.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Marit Wisløff Norborg
Arkivsaksnr.: 14/1640

Arkiv: M74

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Hovedutvalg for drift
Kommunestyret

PLAN FOR KOMMUNAL BEREDSKAPSLEDELSE - FRØYA KOMMUNE

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Plan for kommunal beredskapsledelse i Frøya kommune tas til orientering.

Vedlegg:

1. Plan for kommunal beredskapsledelse.

Saksopplysninger:

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er svært viktig. Det er mange aktører som spiller avgjørende roller i dette arbeidet og kommunen er avhengig av god kommunikasjon, klare ansvarslinjer og god samhandling for å lykkes i dette arbeidet. Frøya kommune har et viktig ansvar for beredskap og er pålagt beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven. Kravet er å sikre et systematisk og helhetlig samfunnsikkerhetsarbeid.

Kommunen sitt ansvar er beskrevet i veileder for forskrift til lov om kommunal beredskapsplikt:

«Kommunen har et generelt og runnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder. Alle uønskede hendelser skjer i en kommune, og kommunene utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen og spiller en avgjørende rolle i alt beredskapsarbeid»

Plan for kommunal beredskapsledelse er en overordnet plan som sammen med fagplaner for beredskap, utarbeidet av kommunens forskjellige virksomheter, utgjør kommunens totale beredskapsplanverk.

En krise defineres som ulykker og andres påkjenninger som i art eller omfang går ut over det som regnes som normalrisiko og normalbelastning i fredstid.

Vurdering:

Etter brannen i januar 2014 har rådmannen bredt evaluert Frøya kommunes plan for kommunal beredskapsledelse. Rådmannen har fått tilbakemelding fra ledelsen, virksomhetsledere, ansatte og frivillige. Dette har resulterte i at plan for kommunal beredskapsledelse har blitt noe endret.

Følgende større endringer er foreslått:

1. 2.1: Målsettingen med planen er klarere beskrevet med henvisninger til forskrift til lov om kommunal beredskapsplikt.
2. 2.3: Klar gjennomgang av hvem som sitter i den kommunale beredskapsledelsen.
3. 3.1.2: Klar gjennomgang av hvem som skal motta beskjed ved en krise.
4. 3.2.2: Større møter og orientering til media holdes i kultur- og kompetansesenteret.
5. 3.2.2: 2 Satellitt telefoner kjøpes inn.
6. Vedlegg 1(s.8): Beredskapsledelsen er utvidet med vara for stedfortreder. Dette er gjort da vi erfarte at når en krise går over tid, og en i beredskapsledelsen ikke er tilstede, må stedfortreder få avlastning.
7. Vedlegg 1(s.9): Roller og ansvar for hvert enkelt medlem i beredskapsledelsen er beskrevet.
8. Vedlegg 1 (s.10): alle involvertes e-post adresser er redigert.
9. Vedlegg 3 (s.15): Kriseledelsen og andre ansatte skal få tilbud om debriefing.
10. Vedlegg 4 (s.16): Oppholdssted for evakuerte er beskrevet med telefonnummer.
11. 7.3: Sammenkalling av kriseteam: Telefonnummer til vakthavende lege og kriseteamets leder er lagt inn.
12. 8.3 Loggskjema for kriseledelse: det er nedsatt tre personer som har ansvar for loggføring i dataprogrammet (CIM).

FRØYA KOMMUNE
Kraft og mangfold

FRØYA KOMMUNE
PLAN FOR KOMMUNAL BEREDSKAPSLEDELSE

F R Ø Y A

Vedtatt av Frøya kommunestyre i møte 27.08.09 i sak, PS 105/09
Oppdatert 19.12.14 av MWN

1. INNHOLDSFORTEGNELSE	
2. ORGANISERING	S. 3
2.1 Målsetting	S. 3
2.2 Definisjoner	S. 3
2.3 Kommunal beredskapsledelse	S. 3
3. VARSLING OG INNKALLING	S. 4
3.1 Varsling av den kommunale beredskapsledelse	S. 4
3.1.1 Støttefunksjoner	S. 4
3.1.2 Varlingsmønster	S. 4
3.2 Innkalling av den kommunale beredskapsledelsen	S. 4
3.2.1 Varslingsplan	S. 4
Vedlegg 1	S. 8
3.2.2 Kontorlokaler, samband	S. 4
4. OPPGAVER	S. 6
4.1 Ansvarsfordeling	S. 6
4.2 Beredskapsledelsens oppgaver	S. 6
5. FULLMAKTER OG SENTRALE KRISEPLANER	S. 6
5.1 Delegert fullmakt	S. 6
Vedlegg 2	S. 12
5.2 Beredskapsledelsens informasjonsopplegg	S. 6
Vedlegg 3	S. 13
5.3 Evakuering og forpleining	S. 6
5.4 Ansvar	S. 6
5.6 Evakuerings- og forpleiningsplan	S. 6
Vedlegg 4	S. 16
5.7 Nedtrappingsfase/etterbehandling	S. 6
5.8 Evaluering	S. 7
6. TELEFON OG ADRESSELISTE	S. 16
6.1 Viktige beredskapstelefoner	S. 16
Vedlegg 5	S. 17
7. KRISETEAM I FRØYA KOMMUNE	S. 21
7.1 Formål	S. 21
7.2 Varsling	S. 21
7.3 Sammenkalling kriseteam	S. 21
8.0 SKJEMAER FOR BRUK I EN KRISESITUASJON	S. 22
8.1 Sjekkliste for gjennomføring av kriseledelse	S. 22
8.2 Skjema for registrering av ankomne personer	S. 25
8.3 Loggskjema for kriseledelse	S. 25
8.4 Loggføring CIM	S. 25

2. ORGANISERING

2.1 MÅLSETTING

Kommunene sitt ansvar er beskrevet i veileder for forskrift til lov om kommunal beredskapsplikt:

«Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder. Alle uønskede hendelser skjer i en kommune, og kommunene utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen og spiller en avgjørende rolle i alt beredskapsarbeid»

Beredskapsledelsen i Frøya kommune skal koordinere og lede alle kommunale tiltak når en krise oppstår.

Nødvendige tiltak skal normalt gjennomføres i samsvar med gjeldende planer for beredskapen i de forskjellige utøvende virksomheter.

All krisehåndtering skal gjennomføres på lavest mulig nivå.

Krisen innfor egen kommune skal normalt løses i egen regi.

2.2. DEFINISJONER

Krise defineres som ulykker og andre påkjenninger som i art eller omfang går ut over det som regnes som normalrisiko og normalbelastning i fredstid.

I denne planen forstås det som krise når ordfører eller stedfortreder innkaller den kommunale beredskapsledelse i henhold til denne definisjon.

Plan for kommunal beredskapsledelse er en overordnet plan som sammen med fagplaner for beredskap, utarbeidet av kommunens forskjellige enheter, utgjør kommunens totale beredskapsplanverk.

2.3 KOMMUNAL BEREDSKAPSLEDELSE

Den kommunale beredskapsledelse består av:

- Ordfører
- Rådmann
- Assisterende rådmann
- Kommunalsjef
- Økonomisjef
- Virksomhetsleder strategi og utvikling
- Virksomhetsleder pleie og omsorg
- Lensmann
- CIM koordinator
- Virksomhetsleder for offentlig servicekontor
- Teknisk sjef
- Andre fagpersoner i kommunen som anses nødvendige

3. VARSLING OG INNKALLING

3.1. VARSLING AV DEN KOMMUNALE BEREDSKAPSLEDELSEN

En hver ansatt i Frøya kommune skal, når han/hun får kjennskap til en krise, gjennomføre nødvendige strakstiltak for å begrense skaden. Eventuell akutt meddelelse (info) gis til personer i alvorlig fare.

Ved større uhell skal den kommunale beredskapsledelsen varsles.

3.1.1 STØTTEFUNKSJONER

- Personell: Medarbeidere i Offentlig Servicekontor
- Kopieringsmaskin med skannermulighet til e-post.

3.1.2 VARSLINGSMØNSTER

Rådmann er den som skal motta beskjed ved en krise. Dersom rådmann er fraværende er det ordfører som skal motta varselet.

Konklusjon: Dersom den du søker er fraværende kontakter du nestemann på lista.

1. Rådmann
2. Ordfører
3. Assisterende Rådmann
4. Varaordfører
5. Kommunalsjef
6. Økonomisjef
7. Virksomhetsleder strategi og utvikling
8. Virksomhetsleder Teknisk
9. Virksomhetsleder pleie og omsorg
10. Virksomhetsleder offentlig Servicekontor

3.2 INNKALLING AV DEN KOMMUNALE BEREDSKAPSLEDELSE

Rådmann (eventuell stedfortreder) vurderer krisens omfang. Rådmann informerer ordfører, og ordfører avgjør om den kommunale beredskapsledelse skal innkalles.

3.2.1 VARSLINGSPLAN/VIKTIGE PRIORITERTE TELEFONER

Vedlegg 1

3.2.2 KONTORLOKALER, SAMBAND

Kontor for beredskapsledelsen er møterom Kya (møterom C).

Operativt område er i lokalene på herreshuset.

Større møter og orienteringer til media holdes i kultur- og kompetansesenter.

Intern kommunikasjon/informasjonsflyt skal også i krisesituasjoner i hovedprinsippet følge vanlige kommandolinjer (tjenestevei).

Teknisk kommunikasjonsutstyr vil normalt være:

- www.dsb-cim.no
- Telefon

- Mobiltelefon
- E-post
- Brann- og redningsvesenet radiosamband.
- Satellitt telefoner

Hovednøkkel til kommunale kontorer skal finnes i nøkkelskap i Offentlig Servicekontor og hos vakthavende brannbefal.

Hovednøkkel for beredskapsledelsen er tilgjengelig etter avtale.

En satellitt telefon stasjoneres på rådmanns kontor og en satellitt telefon håndteres av virksomhetsleder i offentlig servicekontor, som har ansvar for innkalling av beredskapsledelsen, gjennom CIM, ved en hendelse.

Ved et eventuelt strømbrydd på herredshuset skal nød aggregat, plassert hos uteseksjonen på Nabeita, tas i bruk. Aggregatet plasseres ved vareinntaket.

Ved et eventuelt strømbrydd på Kysthaven, hvor legekontolet er plassert, har legekontolet ikke tilgang på strøm. Hvis denne situasjonen oppstår må Frøya sykehjem tas i bruk.

4. OPPGAVER

4.1 ANSVARSFORDELING

Ordfører har det overordnede/strategiske ansvar.

Rådmannen har det operative ansvar.

4.2 BEREDSKAPSLEDELSENS OPPGAVER

1. Innhente opplysninger om situasjonen i kommunen
2. Avklare ansvarsforhold/arbeidsfordeling til politi/lensmann.
3. Ta beslutninger om å iverksette tiltak for å hindre skader på personer, natur, miljø og materielle verdier.
4. Prioritere ressurser fra kommunens side.
5. Utarbeide og sende ut informasjon til befolkning og media.
6. Gi rapport om situasjonen i kommunen til Fylkesmannen.

Kommunal beredskapsledelse er en overordnet funksjon og beredskapsledelsen skal ikke delta på skadestedet.

5.0 FULLMAKT OG SENTRALE KRISEPLANER

5.1. DELEGERT FULLMAKT TIL KOMMUNAL BEREDSKAPSLEDELSE

Kommunestyret har vedtatt fullmakter til kommunal beredskapsledelse i fredstid. Det vises til vedtak i Frøya kommunestyre PS 131/07 Vedlegg 2

5.2 BEREDSKAPSLEDELSENS INFORMASJONSOPPLEGG

5.2.1 INFORMASJONSANSVAR

Ordføreren har det overordnede informasjonsansvar.

Rådmann er ordførerens nærmeste medarbeider

5.2.2 INFORMASJONSPLAN

Vedlegg 3

5.3. EVAKUERING OG FORPLEINING

- Politi har ansvar for evakuering og rådmannen setter inn en person til å være tilstede for de som er evakuert.
- Offentlig Servicekontor har ansvar for organisering av mat ved en større hendelse og kontakter 3 rådgivere i virksomheten strategi og utvikling.

5.4 ANSVARSFORDELING LENSMANN – BEREDSKAPSLEDELSE

- Lensmannen/politi har selvstendig ansvar for ledelse av redningstjenesten på skadesteder innen kriseområdet.

5.5 EVAKUERINGS- OG FORPLEININGSPLAN

Vedlegg 4

5.6 NEDTRAPPPINGSFASE/ETTERBEHANDLING

Beredskapsledelsen vedtar:

- At krisen er over og at kommunen går tilbake til vanlig drift
- Om (og eventuelt hvor lenge) opplegg for kriseinformasjonen skal opprettholdes etter at beredskapsledelsens andre oppgaver er avsluttet.
- Igangsetting av nødvendig tiltak for oppfølging av alt innsatspersonell.

5.7 EVALUERING

Vurdering/gjennomgang av hendelsesforløp av krisen vurderes så snart som mulig etter at krisen er avsluttet.

Vurderingen gjelder alle oppgaver og aktiviteter som tilligger kommunal beredskapsledelse.

Det skal utarbeides en skriftlig rapport etter evaluering.

Ved vesentlige avvik fra planen skal denne endres umiddelbart.

Vedlegg 1

VARSLINGSPLAN

BEREDSKAPSLEDELSEN	STEDFORTREDER	VARA STEDFORTREDER
Ordfører Berit Flåmo Tlf.: 915 80 214	Varaordfører Martin Nilsen Tlf.: 455 13 550	Hovedutvalgsleder Helge Borgen Tlf.: 478 25 961
Rådmann Svanhild Mosebakken Tlf.: 992 78 533	Ass. Rådmann Beathe S. Meland. Tlf.: 952 88 121	Kommunalsjef Roger Fredheim Tlf.: 917 60 190
Ass rådmann Beathe S. Meland Tlf.: 952 88 121	Kommunalsjef Roger Fredheim Tlf.: 917 60 190	Økonomisjef Kjersti Myhre Tlf.: 415 60 560
Kommunalsjef Roger Fredheim Tlf.: 917 60 190	Virksomhetsleder Tove Karlsen Tlf.: 476 60 073	Virksomhetsleder Sissel Skoran Tlf.: 996 39 325
Økonomisjef Kjersti Myhre Tlf.: 415 60 560	Regnskapssjef Zivile Mickuniene Tlf.: 481 51 587	Kommuneadvokat Kristine Stokholm Østerballe Tlf.: 957 09 868
Virksomhetsleder Marit Wisløff Norborg Tlf.: 482 62 789	Rådgiver Jan Otto Fredagsvik Tlf.: 951 15 599	Folkehelsekoordinator Kristin Strømskag Tlf.: 482 44 868
Virksomhetsleder Mattis Aune Tlf.: 900 34 301	Virksomhetsleder Berit Gulbrandsen Tlf.: 918 32 496	Ny virksomhetsleder helse
Virksomhetsleder Sigrid Hanssen Tlf.: 482 44 840	Fagleder drift Arvid Hammernes Tlf.: 905 95 171	Arbeidsformann Ivar Meland Tlf.: 415 17 560
Lensmann Inge Dahlø Tlf.: 810 11 584	1. betjent Tlf.: 02800	
CIM – Servicevert Janne Andersen Tlf.: 974 10 285	Servicevert Harriet Strand Tlf.: 416 62 499	Virksomhetsleder Frode Larsen Tlf.: 468 99 945
Informasjonsansvarlig Frode Larsen Tlf.: 468 99 945	Servicevert Siv-Tove Skarshaug Tlf.: 951 83 332	Servicevert Heidi Midtsian Tlf.: 979 71 266
TILTREDELSE ETTER BEHOV	STEDFORTREDER	
Brannsjef Andreas Kvingedal Tlf.: 951 15 588	Varabrannsjef Johan Pettersen Tlf.: 477 59 821	
Kommunelege/smittevernlege Steven Crozier Tlf.: 958 29 175	Vakthavende lege Tlf.: 72 44 70 80	
Kirkekontoret		

Tlf.: 906 02 547		
Leder kriseteam Roger Jenssen Tlf.: 975 36 376	Helsesøster Eli Kristin Fredagsvik Tlf.: 72 46 33 32	
Personalsjef Kirsten R. Antonsen Tlf.: 909 35 766	Lønnskonsulent Rita Ø. Lie Tlf.: 952 91 821	
ATB Tlf.: 02820		
Mesta, Orkdal trafikkstasjon Tlf.: 72 44 54 00		
TRØNDER ENERGI, Reg. Vest Tlf.: 73 54 16 00		

Roller og ansvar:

- Ordfører er informasjonsansvarlig mot media og beslutningstaker på vegne av kommunestyret.
- Rådmann er beredskapsledelsens operative leder.
- Assisterende rådmann skal bistå rådmann i beredskapsledelsen og har ansvar for oversikt over menneskelige ressurser.
- Kommunalsjef skal bistå rådmann i beredskapsledelsen og har et spesielt ansvar rettet mot oppvekst.
- Virksomhetsleder for strategi og utvikling skal bistå rådmann i forhold til beredskapsplan og skal bistå ordfører i forhold til media og informasjon.
- Økonomisjef skal bistå rådmannen i beredskapsledelsen og har et spesielt ansvar i forhold til økonomiske spørsmål.
- Virksomhetsleder for pleie og omsorg skal bistå rådmann i beredskapsledelsen og har et spesielt ansvar rettet mot pleie og omsorg, og bruk av helsepersonell.
- Teknisk sjef skal bistå rådmann i beredskapsledelsen og har et spesielt ansvar for å styre ressurser opp mot driftsavdelingen og tekniske tjenester.
- Lensmann er bindepunktet mellom beredskapsledelsen og innsatsledelsen.
- CIM koordinator skal loggføre hendelser som besluttes av beredskapsledelsen og ta ut situasjonsrapporter i CIM som skal sendes til Fylkesmannen, samt kalle inn beredskapsledelsen via CIM.
- Informasjonsansvarlig har ansvar for informasjon på kommunens hjemmeside, e-post til ansatte og sosiale medier, samt et ansvar for koordinering av offentlig servicekontor.

Frivillige lag og foreninger: www.froya.kommune.no.

Ansvar for etablering av beredskapsledelse: Ordfører

Etableringssted: Frøya herredshus, møterom Kya møterom C).

Sentralbord: 72463200

E-post: postmottak@froya.kommune.no

VIKTIGE PRIORITERTE TELEFONER

Sentralbord	72 46 32 00
Legekontor	72 44 70 80
Legevakt	72 48 01 00
NØDTELEFONER	113 – Lege
	110 – Brann
	112 – Politi

E-postadresser til bruk i beredskapsplan

Ordfører Berit Flåmo	berit.flamo@froya.kommune.no
Varaordfører Martin Nilsen	martin.nilsen@froya.kommune.no
Hovedutvalgsleder Helge Borgen	Helge.borgen@froya.kommune.no
Rådmann Svanhild Mosebakken	Svanhild.mosebakken@froya.kommune.no
Assisterende rådmann Beathe S. Meland	Beathe.sandvik.meland@froya.kommune.no
Kommunalsjef Roger Fredheim	Roger.fredheim@froya.kommune.no
Økonomisjef Kjersti Myhre	Kjersti.myhre@froya.kommune.no
Virksomhetsleder Marit W. Norborg	marit.wisloff.norborg@froya.kommune.no
Rådgiver Jan Otto Fredagsvik	Jan.otto.fredagsvik@froya.kommune.no
Folkehelsekoordinator Kristin Strømskag	Kristin.stromskag@froya.kommune.no
Regnskapssjef Zivile Mickuniene	Zivile.mickuniene@froya.kommune.no
Kommuneadvokat Kristine S. Østerballe	Kristine.stokholm.osterballe@froya.kommune.no
Virksomhetsleder Tove Karlsen	Tove.karlsen@froya.kommune.no
Virksomhetsleder Sissel Skoran	Sissel.skoran@froya.kommune.no
Virksomhetsleder teknisk	Sigrid.hanssen@froya.kommune.no
Fagleder Arvid Hammernes	Arvid.hammernes@froya.kommune.no
Arbeidsformann Ivar Meland	ivar.meland@froya.kommune.no
Servicevert Janne Andersen	Janne.andersen@froya.kommune.no
Servicevert Harriet Strand	harriet.strand@froya.kommune.no
Virksomhetsleder Berit Gulbrandsen	berit.gulbrandsen@froya.kommune.no
Lensmann Inge Dahlø	post.sor-trondelag@politiet.no
Vara brann	johan.pettersen@froya.kommune.no
Personalsjef Kirsten R. Antonsen	Kirsten.antonsen@froya.kommune.no
Lønnskonsulent Rita Ø. Lie	Rita.oiangen.lie@froya.kommune.no
Kommunelege Steven Crozier	Steven.crozier@froya.kommune.no
Sogneprest	sokneprest@froya.kirken.no
Virksomhetsleder Frode Larsen	Frode.larsen@froya.kommune.no
Servicevert Heidi Midtsian	Heidi.midtsian@froya.kommune.no
Servicevert Siv-Tove Skarshaug	Siv.tove.skarshaug@froya.kommune.no
Leder krisepsyk.team Roger Jenssen	roger.jenssen@froya.kommune.no
Vara krisepsyk.team	Eli.kristin.fredagsvik@froya.kommune.no
Brannsjef Andreas Kvingedal	Andreas.kvingedal@froya.kommune.no
Varabrannsjef Johan Pettersen	Johan.pettersen@froya.kommune.no
Trønderbilene (buss)	post@tronderbilene.no
Fosen Trafikklag (båt)	firmapost@fosen.no

Mesta, Orkdal trafikkstasjon	firmapost@mesta.no
Trønder Energi AS	firmapost@tronderenergi.no
Nrk Sør-Trøndelag	trondelag@nrk.no
Radio 1, Trondheim	kontakt@radio1.no
TV 2	02255@tv2.no
Adresseavisen	redaksjon@adresseavisen.no
Hitra*Frøya	post@hitra-froya.no
Froya.no	Tore.stromoy@nrk.no
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	postmottak@fmst.no
FIG leder Bjørg Karin Lassen	bjorg.karin.lassen@marineharvest.com
NAV Hitra Frøya	nav.froya@nav.no
Fiskeridirektoratet	postmottak@fiskeridir.no
Mattilsynet	postmottak@mattilsynet.no
Frøya legekantor	anna.kristoffersen@froya.kommune.no
Frøya sykehjem	mattis.aune@froya.kommune.no
Frøya Frivilligsentral	post@froya.frivilligsentral.no
Frøya nye næringsforening	post@froyanaering.no
Prestekontoret Frøya	kirkekontoret@froya.kirken.no
Hamos IKS	firmapost@hamos.no
Havbrukstjenesten AS	post@havbrukstjenesten.no
Fosen Verkstedservice AS	kristian.karlsen@fosen.no
Frøya Taxisentral	runestenvik@live.no

VEDLEGG 2

5.1 DELEGERT FULLMAKT TIL KOMMUNAL BEREDSKAPSLEDELSE

I krisesituasjoner jfr. Kommunens beredskapsplan, har ordfører følgende fullmakter:

1. Disponere inntil –en – million kroner jmf. Vedtak i kst sak: 131/07
Til nødvendig hjelp til kriserammende til forpleining m.m. skadebegrensning og nødvendige sikringstiltak for å verne liv, verdier og miljø, hjelp ved akutt behov for opprydding og utbedring av materielle skader og funksjonsforstyrrelser.
2. Omdisponere kommunalt personell og maskiner/redskaper til påtrengende hjelpetiltak, og utføring av andre nødvendige oppgaver som situasjonen krever.
3. Stanse midlertidig enkelte av kommunens virksomheter hvor dette er nødvendig for å om dirigere ressurser til redningstjeneste m.m.
4. Pålegge overtid- og ekstraarbeid.
5. Utøve nødvendig kommunal myndighet som situasjonen krever.

Rammebeløpet ovenfor i punkt 1, kan overskrides ved påtrengende behov, om bevilgende folkevalgte organ ikke kan sammenkalles.

Oversikt over forbruk av midler etter ovenstående skal så snart som mulig forelegges formannskapet/kommunestyret til godkjenning.

I ordførerens fravær delegeres fullmakter videre til (i prioritert rekkefølge) varaordfører, hovedutvalgsleder, rådmann eller stedfortredende rådmann.

VEDLEGG 3

5.2 BEREDSKAPSLÉDELSENS INFORMASJONSPLAN

INFORMASJONENS MÅLSETTING

Informasjon i krise skal gis hurtig og korrekt til:

- Kommunale virksomheter
- Rammede/involverte
- Pårørende
- Befolkningen generelt
- Lensmann
- Fylkesmann
- Media

SERVICEKONTORETS OPPGAVER KNYTTET TIL INFORMASJONEN

1. Innhente opplysninger om situasjonen og rapportere til beredskapsledelsen.
2. Gi informasjon til befolkningen om situasjonen på norsk, engelsk, polsk, bulgarsk og litauisk.
3. Informere befolkning og lensmann om farlige situasjoner kan oppstå og bidra til at ytterlige skader unngås.
4. Informere befolkning og lensmann om helsemessige og sosiale forhold, vareomsetning, energi, kommunikasjon osv.
5. Informere egne ansatte.
6. Informere media.
7. Henviser publikum/media til sted hvor de kan vente på videre informasjon.
8. Henviser pårørende til rette vedkommende.

OVERORDNEDE INFORMASJONSPRINSIPPER VED KRISEHÅNDTERING

Informasjon er et lederansvar. Den som leder krisehåndteringen er ansvarlig for at informasjon blir gitt – korrekt, raskt og målrettet.

Informasjon skal gis samordnet fra alle ledd og framstå enhetlig for mottageren.

Informasjon skal komme aktivt fra den som har ansvaret.

Informasjon skal bygge på dialog med omverdenen.

INFORMASJONSANSVAR

Det er ordfører som har det overordnede informasjonsansvar. Informasjon skal gis i samråd med øvrig kriseledelse.

Beredskapsledelsen skal holde seg orientert om krisens utvikling og opprette informasjonskanaler slik at all informasjon gis riktig og ensartet

INFORMASJONSKANALER

ETABLERING AV INFORMASJONSKONTOR FOR PUBLIKUM, PÅRØRENDE OG MEDIER.

Pressekonferanser: Frøya kultur og kompetansesenter
Venterom: Herredshuset, kantina.

Ved evakuering av mennesker skal en (eller flere) fra Offentlig Servicekontor og rådmannens stab være tilstede i mottaket og der håndtere informasjonsansvaret. Representanten skal sammen med medisinsk ansvarlig regulere forbindelse mellom evakuerte og mediene.

Kriseteam i kommunen innkalles ved behov etter beredskapsledelsens bestemmelse. Den enkelte virksomhetsleder innkaller betjening etter egen fagplan.

INFORMASJON ETTER KRISEN

Kriseledelsen vurderer en nedtrappingsplan for kriseinformasjon i samråd med førstelinjetjenesten – Offentlig Servicekontor og kriseteamet som har fanget informasjonsbehovet.

DEBRIFING AV ANSATTE

Kriseledelsen tilbyr debriefing av ansatte som har behov for dette etter krisen.

VEDLEGG 4

5.6 EVAKUERINGS- OG FORPLEININGSPLAN

Ansvarlig: rådmann

Evakuering av lokalbefolkning kan bli satt i gang av lensmann.

OPPGAVER:

1. Skaffe oversikt over evakueringsområdet (hvem som bor der)
2. Informere befolkningen i det området som skal evakueres om hva de skal ta med seg.
3. Skaffe egnede transportmidler.
4. Samle personer i egnede lokaler når ikke innkvartering kan skje direkte.
5. Foreta registrering over hvem som evakueres hvor, hvem som flytter på egen hånd m.m.
6. Kontrollere at evakueringsområdet er tomt og sette ut vaktmannskaper.
7. Bistå ved behandling av skadde og personer med psykiske problemer m.m.
8. Samarbeide nært med lensmann/skadestedsledelsen.
9. Sørge for forpleining og eventuelt klær.
10. Ivareta omsorgsfunksjon. Avtale med prest, frivillige organisasjoner og lignende.
11. Gi løpende informasjon.

Oppholdssteder for evakuerte:

Sted	Telefon
Hotell Frøya, Sistranda	72 46 45 01
Nye Bryggen, Siholmen	72 44 78 20
Hotell Dolmsundet, Hitra	72 44 04 40
Hitra Camping og Kro	72 44 37 30

VEDLEGG 5

6.0 TELEFON OG ADRESSELISTER

6.1 VIKTIGE BEREDSKAPSTELEFONER

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Krisesekretariatet	Overordnet beredskapsmyndighet	Tlf: 73 19 92 90 Faks: 73 19 91 01 73 19 90 07/06
Sør-Trøndelag Politidistrikt	Politiberedskap/LRS	Tlf: 02800 Faks: 73 89 99 01
Lensmannen i Frøya	Politiberedskap/LRS	Tlf: 810 11 584
Områdesjef SHV	Militær beredskap/ Støttefunksjoner til sivilt beredskap	Tlf: 55 69 70 00
Gruppeleder FIG Björg Karin Lassen	Sivildforsvarets fredsinnsatsgruppe	Tlf: 72 44 63 14
Mesta, Sandstad		Tlf: 05200
NAV Hitra og Frøya	Statlig etat med beredsk. Ansvar	Tlf: 55 55 33 33
Fiskeridirektoratet, Siholmen	Statlig etat med beredsk. Ansvar	Tlf: 72 44 66 90 Faks: 72 44 66 91
Mattilsynet for Hitra og Frøya	Veterinærberedskap	Tlf: 06040
Trønder Energi	Strømforsyning- og nett	Tlf: 73 54 16 00

KOMMUNALE ENHETER MED BEREDSKAPSANSVAR

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Beredskapstelefon Frøya kommune	Vakthavende brannsjef	Mob: 480 53 146
Frøya legekantor	Lege og helseberedskap	Tlf: 72 44 70 80
Legevaktsentralen	Legevakt	Tlf: 95 91 90 40
Frøya Sykehjem	Pleie- og omsorgstjenestene Institusjon og Hjemmebasert	Tlf: 72 46 36 00
Frøya Frivilligsentral	Kontaktpunkt for frivillige hjelpemannskaper	Tlf: 95 91 90 40
Frøya Næringsforum	Kontaktpunkt mot næringslivet	Tlf: 72 44 69 85 Faks: 72 44 72 91
Prestekontoret i Frøya		Tlf: 72 46 33 90
Nabeita Vedlikeholdsstasjon	Teknisk drift og vedlikehold	Tlf: 72 44 61 86
Rådmannen i Frøya	Beredskapsleder	Mob: 992 78 533
Ordføreren i Frøya		Mob: 915 80 214
Kommunalsjef	Beredskapsledelse	Mob: 917 60 190
Virksomhetsleder teknisk		Tlf: 72 44 62 16 Mob: 482 448 40
Vaktttelefon	Vann og avløp	Tlf: 480 73 963
Informasjonsansvarlig	Beredskapsledelsen	Mob: 482 62 789

INTERKOMMUNALE ENHETER MED BEREDSKAPSANSVAR

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Mattilsynet for Hitra og Frøya	Kontroll med vann og næringsmidler	Tlf: 06040
HAMOS AS	Renovasjon	Tlf: 72 48 37 00
Havbrukstjenesten	Veterinærtjeneste - fisk	Tlf: 72 44 93 77

TRANSPORT OG DRIVSTOFF

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Fosen Verkstedservice	Busstransport	Tlf: 72 44 63 18
Frøya Taxisentral	Persontransport	Tlf: 72449145
Best	Drivstoff	Tlf: 72 44 88 60

ENTREPRENØRER

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Alf Magne Skarsvåg	Entreprenør	Mob: 975 61 888
KN Entreprenører	Entreprenør	Tlf.: 72 44 09 90

REPARASJONS- OG VEDLIKEHOLDSFIRMA

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Snekkerservice Frode Riiber	Rep. bygg	Tlf: 913 13 77
Aas Rørleggerservice	Rørlegger	Tlf: 72 46 40 40
Elektroteam	El. Installasjon	Tlf: 930 91 200
Best	Mek verksted	Tlf: 72 44 88 60

DAGLIGVARER

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Coop Prix – Sistranda	Dagligvarer	Tlf: 979 94 900
Coop Marked Hamarvik	Dagligvare	Tlf: 72 44 88 30 Faks: 72 44 88 59
Coop Marked Mausund	Dagligvare	Tlf: 72 44 86 51 Faks: 72 44 85 90
Coop Marked Sula	Dagligvare	Tlf: 72 44 84 50
Kiwi	Dagligvare	Tlf.: 72 44 96 44 Faks: 72 44 96 45
Rema 1000	Dagligvare	Tlf: 72 44 92 00
Coop Marked Nordskag	Dagligvare	Tlf.: 979 94 915

Coop Marked Dyrøy		Dagligvare	Tlf.: 72 44 75 80
Sørburøy kooperative innkjøpslag		Dagligvare	Tlf.: 72 44 89 14

PRESSE

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Lokalavisa Hitra-Frøya	Presse, avis	Tlf: 72 44 04 00
Adresseavisa	Presse, dagsavis	Tlf: 72 50 00 00
www.froya.no	Nettavis	www.froya.no

ANDRE

NAVN/ENHET	FUNKSJON	TELEFON
Frøya Ambulanse	Bilambulanse	Tlf: 113
Wold Transport	Transportbåt	Mob: 907 01 000
Redningsskøyta,	Redningstjeneste	Tlf. 916 79 638
Luftambulanse	Rednings- og ambulansetjeneste	Tlf: 113
Sparebank 1-Midt-Norge	Kontaktbank	Tlf: 07300 Faks: 72 46 31 10

7.0 KRISETEAM I FRØYA KOMMUNE

7.1 Formål:

Kriseteamet har ansvar for å sikre og organisere psykososialt støtte til mennesker som har vært involvert i ulykker/kriser og dere pårørende. Det skal dreie seg om ulykker/krisesituasjoner hvor påkjenninger for enkeltpersoner, familier eller lokalmiljøer bør bearbeides av personell som kan konsentrere seg om denne delen av akuttberedskapen.

Rutiner ved dødsfall, ulykke eller kris hendelse som tilsier vurdering av psykososialt oppfølging ved kommunalt kriseteam.

7.2 VARSLING:

Når dødsfall, ulykke eller kris hendelse skjer utenfor kommunen, må den som først får melding av lensmann eller prest, sørge for at vakthavende lege varsles snarest.

Når dødsfall, ulykke eller kris hendelse skjer i kommunen, vurderes behovet for kriseteamet sammen med, eller av vakthavende lege.

Kriseteamet er tilknyttet AMK-sentralen.

7.3 SAMMENKALLING KRISETEAM:

Det er vakthavende lege som har ansvar for å innkalle kriseteamet. Innkalling kan delegeres til medarbeider i teamet.

Hvis situasjonen oppstår på helg, vurderer legen behovet for å innkalle hele eller deler av teamet ut i fra situasjonen.

Innkalling av kriseteam:

Vakthavende lege	Tlf.: 72 44 70 80
Kriseteamets leder: Roger Jenssen	Tlf.: 975 36 379

8.0 LOGG FOR DEN KOMMUNALE KRISELEDELSE

8.1 Sjekkliste for gjennomføring av kriseledelsens første oppgaver

Oppgave

Utført kl

Kriseledelse bestående av

Avklare ansvarsforholdet til lensmann.

Skaffe første oversikt over inntruffet hendelse fra skadestedsledelsen.

Fylkesmannen varsles ved kriser som omfatter områder utenfor kommunens grenser.

Kalle inn nødvendige ledere av faginstanser (egne og eventuelt eksterne) etter behov.

Navn

Navn

Navn

Navn

Navn

Iverksette informasjonstjeneste

Iverksette gjeldende kommunale fagplaner.

Plan for

Plan for

Plan for

Plan for

Opphør av kommunal kriseledelse

Opphør av kriseinformasjon

8.2 REGISTRERING AV ANKOMNE PERSONER

Oppmøtested:

Dato:

[illegible]

8.3 Loggskjema for kriseledelse

Logg (brukes kun hvis ledelsen ikke har tilgang på strøm)

Dato: __/__/__

Side ____ av ____

Nr	Tid	Fra	Til	Hendelse	Hva er gjort	Merknad	Sign.

CIM – dataprogram for loggføring

I samarbeid med Fylkesmannens beredskapsavdeling skal Frøya kommune bruke dataprogrammet CIM for loggføring av hendelser. Når Internett ikke er tilgjengelig skal all loggføring skje på vedlagt skjema.

Servicevert Janne Andersen CIM

Servicevert Harriet Strand CIM

Prosjektleder Frode Larsen CIM

Innlogging: www.dsb-cim.no

Velg fylke og kommune

Trykk ok

Logg inn brukernavn og passord.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Jan Otto Fredagsvik
Arkivsaksnr.: 15/175

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

VEINAVN PÅ FRØYA - VIDERE ARBEID

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret viser til arbeidet med veinavn og til innsigelser og innspill som er kommet etter at klagefristen var ute.
2. Da leder av navnekomiteen har trukket seg, vedtar kommunestyret å legge ned komiteen.
3. Kommunestyret ber rådmannen følge opp saka, avholde møte med grendelagene og fremme endelig sak for formannskapet.

Vedlegg:

Ingen.

Saksopplysninger:

Arbeidet med veinavn på Frøya ble igangsatt i 2003. Arbeidet stoppet opp og ble gjenopptatt i 2011. Komiteen er nær slutføring av arbeidet. I 2014 begynte de første veiskiltene å komme opp. Umiddelbart førte dette til reaksjoner og diskusjoner i flere grender, og ordfører og rådmann har mottatt flere innspill. Ordfører ba rådmannen se på saka, og formannskapet ble orientert om situasjonen i møte 14.januar d.å. Etter denne orienteringen trakk leder av komiteen, Helge Borgen, seg fra komiteen.

Vurdering:

Navnekomiteen har hatt en stor og til dels vanskelig jobb. Det er mange avveininger som må gjøres, bl.a. i møte mellom det som til daglig har vært brukt som veinavn, rettskrivingsleder og faglige råd fra språkrådet.

Rådmannen tar til etterretning at flere grendelag mener de har fått for lite informasjon og muligheter til innspill underveis i navneprosessen. Det er også skapt tvil om språkrådets rolle og mandat.

Etter som Helge Borgen har trukket seg fra komiteen, finner rådmannen det formålstjenlig å legge ned komiteen. Helge Borgen er også leder av hovedutvalget for drift, der prosjektet har vært politisk forankret. Ut fra denne situasjonen, finner rådmannen det riktig å legge ned navnekomiteen og at ansvaret for endelige vedtak nå legges til formannskapet.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Øyvør Helstad

Arkiv: V08 &13

Arkivsaksnr.: 14/1654

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

Kommunestyret

HØRINGSUTTALELSE - FORVALTNINGSPLAN OG SKJØTSELSPLAN FOR VERNEOMRÅDENE I FROAN

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune glad for at det nå foreligger et utkast til forvaltningsplan og skjøtselsplan for verneområdene i Froan, men er kritisk til den korte høringsfristen som er satt.
2. Det burde vært foretatt en grundig evaluering av hvordan vernet har fungert siden 1979 og fram til i dag. Denne evalueringen skulle vært bakgrunnen for en forvaltningsplan.
3. Forvaltningsplanen må inneholde en større drøfting og konkrete mål på bosetting i Froan. Tiltak må skje lokalt for å bygge opp et inntektsgrunnlag og skape arbeidsplasser for de som er bosatte i Froan. Dette må sees i sammenheng med det som bl.a. skjer i Frøya ved Frøya videregående skole, Frøya kultur- og kompetansesenter, Blått kompetansesenter som er under bygging og det planlagte senteret Froheim på Sørburøy.
Ved å gi lokalbefolkningen fordeler av vernet, vil dette gi et mer positivt syn på vernet.
4. Utfordringer med mye gås i beiteområdene må avklares. Eiendomskartene må oppdateres for Froan.
5. Det må gis rom for fornuftige installasjoner som midlertidige samleleve og leskur også i reservatet, uten å søke dispensasjon. Forvaltningsplanen må her kunne gi retningslinjer for hva som er tillatt. Ved behov må det også tillates å nødføre husdyr, det er krav at husdyrholder skal fore dyra når beite er utilgjengelig ved for eksempel snø- og isdekke.
6. Hensikten med en forvaltningsplan burde være på et mer åpent grunnlag å drøfte balansen mellom bruk og vern i vernesonen. Dessuten står det ikke noe i verneforskriften om at oppdrett ikke er tillatt. Forvaltningsplanen sier det er tillatt

med oppdrett der det er dyrlivsfredning, men såfremt det ikke forstyrrer dyre- og fugleliv unødvendig. Dette er en upresis formulering, og det må komme på plass mer presise retningslinjer over hvilke tiltak som ikke er tillatt. Man må også ta høyde for den utviklingen som skjer innen havbruksnæringen.

7. Det må avklarers tydeligere med forsvaret om bruken av skytefeltet. Bruk må ikke forekomme i yngle- og hekketid.
8. Brenning som skjøtsel må tilpasses lokale forhold. Det må brennes når det er bløtt i bakken og mot vinden for å sikre at mosen blir fjærnet. Arbeidet må utføres av fagfolk.
9. Det må følge med økonomiske midler til gjennomføring av tiltak i Froan.

Vedlegg:

1. Høringsbrev, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 15.12.2014
2. Forvaltningsplan for verneområdene i Froan - Høringsforslag
3. Skjøtelsplan for verneområdene i Froan - Høringsforslag

Linker:

Kampen om gråsonene - Oppdrett i Froan landsapsvernområde.

Rapport fra Bygdeforskning 8/09

<http://d3861196.hosted418.moonrocketadmin.net/filarkiv/2009/12/15/14b275161deb52.pdf>

Saksopplysninger:

Se vedlagte utkast til forvaltningsplan og skjøtselplan for verneområdene i Froan.

Frøya kommune har den 15.12.2014 mottatt brev fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, hvor de ber om høringsuttalelse til forvaltningsplan og skjøtselplan for verneområdene i Froan (vedlegg 1).

Fristen for uttalelse er i utgangspunktet 13. februar, men Frøya kommune har fått utsettelse slik at saken kan behandles i formannskap og kommunestyre.

Arbeidet med forvaltningsplanen har pågått over lengre tid, men et høringsutkast ble oversendt Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) 27. januar 2012. Endelig godkjenning av høringsdokumentet ble oversendt fra Miljødirektoratet til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 28.10.2014.

Forvaltningsplanen beskriver hva som er tillatt og hva som er forbudt gjennom verneforskriften. I forvaltningsplanen foreslås det flere tiltak for å ivareta verneverdiene innenfor verneområdene. Forvaltningsplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Skjøtselsplanen er laget for å gi retningslinjer for skjøtselen av det spesielle kulturlandskapet i Froan, der kystlynghei utgjør den viktigste naturtypen. Skjøtselsplanen er utarbeidet av Anders Bryn ved Norsk institutt for skog og landskap.

Froan

Froan landskapsvernområde, naturreservat og dyrelivsfredningsområde ble opprettet i 1979. I formålsbestemmelsen for disse verneområdene blir det særlig vist til at området utgjør et viktig leve- og yngleområde for fugl og sel og til at det utgjør et egenartet kystlandskap.

Verneområdene dekker den nordlige delen av øyrekka nord for Frøya og sjøområdene rundt og mellom øyene. Naturreservatet er ca. 400 km² og omfatter en rekke mindre øyer, skjær og fløer. Landskapsvernområdet omfatter et areal på ca. 122 km² rundt de større øyene i den sørøstlige delen av verneområdene. Øyer som var bebodde på vernetidspunktet er imidlertid holdt utenfor landskapsvernområdet. Dyre- og plantelivsfredninga dekker landskapsvernområdet, de bebodde øyene, et område rundt øyværet Halten helt nordøst i øyrekka, samt en sone på 2 km rundt naturreservatet og landskapsvernområdet. (verneforskriften ligger som vedlegg 1 til forvaltningsplanen, side 133)

Froan er viktig både som hekke-, myte- og overvintringsområde for en rekke arter sjøfugl. Det fremkommer for eksempel at ca. 4 % av den estimerte hekkebestanden av rødlistearten makrellterne hekker i området, og at Froan på grunn av fravær av mink utgjør et viktig hekkeområde for rødlistearten teist. Det er videre kasteplasser for selartene steinkobbe og havert innenfor verneområdene, mens oter er vanlig.

Vurdering:

Det er positivt at det nå kommer på plass en forvaltningsplan og skjøtselsplan for Froan.

Høringsfristen er 13. februar, men kommunen har fått utsatt denne slik at vi har muligheten til å behandle saken i formannskap og kommunestyret. Vi oppfatter høringsfristen som for kort til å få til en mer omfattende behandling av forvaltningsplanen. Vernet ble opprettet i 1979, men utkast til verneplanen kommer først 36 år etterpå, og da får kommune bare noen få uker på behandlingen.

I Froan pågår det en sak om grenseendring. Endringsforslaget innebærer at et areal på ca 7 km² rundt øyværet Halten innlemmes i landskapsvernområdet, som erstatning for to områder på til sammen ca 0,2 km² som tas ut av landskapsvernområdet for å benyttes til fiskeoppdrett. Frøya kommune behandlet høringsuttalelsen i FSK den 16.09.2014 og KST den 25.09.2014. Saken er ikke ferdigbehandlet (saksnr i ESA 12/1350, sak 116/14).

Evalueringsplan av vernet i Froan

Det er ikke foretatt en grundig evaluering av hvordan vernet i Froan har fungert i 36 år, og hvilke konsekvenser og endringer det har fått for området. Kommunen savner en slik grundig evaluering.

Bosetting

En viktig forutsetning for fredningsvedtaket var at det ikke skulle svekke livs- og næringsgrunnlaget for befolkningen på Froan. Dette fremgår uttrykkelig av den kongelige resolusjonen som var selve grunnlagsdokumentet for fredningsvedtaket. Så snart vedtaket var gjort virket det som miljøforvaltningen glemte denne viktige forutsetningen, nemlig at det ikke skulle være et rent vernevedtak – men en kombinasjon av bruk og vern.

Det er et uttalt satsningsområde i Frøya kommune at det skal bo folk i Froan. Utkastet har i alt for liten grad en offensiv drøfting av hva som bør gjøres for å stimulere næringsaktivitet i verneområdet, og på den måten sikre bosetting og forutsetningene for vernevedtaket. Frøya kommune mener også at fortsatt bosetting i Froan vil være positivt for opprettholdelse av vernet.

For å ha bosetting i Froan er det nødvendig med arbeidsplasser. Det er flere tiltak i forvaltningsplana som kan være med å skape lokal aktivitet. De mest åpenbare muligheter for sysselsetting vil være fiske, oppdrett og reiseliv. Videre må informasjon og tilsyn legges lokalt, og gi stillingsressurs i for eksempel Froheim som skal bygges på Sørburøya. Dette gjelder også forskning og undervisning. Rådmannen vil også minne om at forskningsrådet nå er iferd med å få en base på Frøya som et resultat av arbeidet med Kultur- og kompetansesenteret og Blått kompetansesenter. Hvilke positive ringvirkninger kan dette få for bosettingen i Froan?

Ved å gi lokalbefolkningen fordeler av verneområdet, får vernetanken større legitimitet og vil kunne gi et mer positivt syn på vernet.

Landbruk

Den største utfordringen som landbruket har i Froan i dag er grååsbestanden som er helt ute av kontroll. Beitene er så befengte med gåsemøkk at det er et spørsmål om tid før det bryter ut sykdom på sau eller gås eller at mattilsynet forbyr saueholderne å benytte slike beiter til sauebeite.

Landbruk og fiske, gjerne i kombinasjon er den menneskeskapte aktivitet som har påvirket landskapet i Froan mest.

Kartsituasjonen for Froan setter begrensninger for forvaltning av jordbruket. Særlig er de mange umatrikulerte jordsameiene en stor utfordring. Videre mangler det grenser og mange eiendommer står fortsatt som dødsbo eller de har uavklarte eierforhold.

Det er ikke grunnlag for å tro at det har vært kontrollert lyngbrenning som på Vestlandet i Froan. Mest sannsynlig har det vært brent av en mer tilfeldig karakter.

I et område med store miljøverdier, bør summen av fordeler ved brenning av røsslyng kunne vurderes opp mot de miljømessige ulemper som aske og sot opp i atmosfæren og brenning av jordsmonn gir. Lyngbrenning er et håndverk som må kunne om det skal gi minimale miljøulemper og tilsvarende fordeler for jordbruk og fugleliv.

Det meste av brukbar torv i Froan er tatt ut og brukt til brennsel. Først ble det tatt torv av grunneierne og torvrettshaverne på de beste områdene. Så ble det stukket opp og ned torv, helst av folk som ikke hadde torvrettigheter, på de mindre øyer og holmer. Det var for eksempel folk fra Åfjord og Bjugn som var på Sørburøya og tok torv (Asbjørn Melkvik). Som kulturminne er torvbankene interessante der det etter flere hundre år, fortsatt vises hvor myrkanten opprinnelig gikk.

Naturreservatet bør beites for å kunne opprettholde tradisjonelt kystbeitelandskap.

Det må gis rom for fornuftige installasjoner som midlertidige samleke og leskur, også i reservatet, uten å søke dispensasjon. Forvaltningsplanen må her kunne gi retningslinjer for hva som er tillatt, for å hindre unødvendig byråkrati for de som har dyr i Froan. Ved behov må det også tillates å nødføre husdyr, det er krav at husdyrholder skal gjøre det ved behov.

Forvaltningsplana nevner videre at det skal stimuleres til tradisjonell jordbruksdrift som ikke endrer landskapets karakter nevneverdig. I dag er det heller blitt slik at i de fleste tilfeller er mangel på tiltak som gjør at landet er i ferd med å gro igjen. Det er spådd at klimaet blir mildere og da vil også Froan få sin del av gjengroinga. I Frøya er det plantet ca. en million sitkagran fra 70-tallet og utover. En stor del av disse vokser godt og lite er tatt ut. Sitkagrana sette voldsomt med frø som sprer seg med vind, fugl og mennesker. Spesielt i områder uten husdyrbeite.

Skytefelt

Det er kun Sjøforsvaret som har direkte hjemmel til å gjennomføre øvelser i naturreservatet. Forvaltningsplanen har ikke fått på plass konsekvenser av kampflybase på Ørlandet.

Det har nå vært en sak i Bjugn kommune hvor oppdrettsanlegg har fått pålegg om å avslutte virksomhet pga militær aktivitet. Det må komme på plass retningslinjer for praksis, slik at havbruk og militær aktivitet kan ha sameksistens.

Skytefelt i et naturreservat er vanskelig å akseptere for folk flest, og strider i mot folks rettsoppfatning. Militær aktivitet har store påvirkninger på området.

Fiske/havbruk/oppdrett

Fiskeri og havbruk er, og har vært, to bærebjelker for vår samfunnsutvikling. I dag er havbruksnæringen selve motoren for næringsutvikling på Frøya, men også kamskjell, sjøkreps, taskekrabbe og etter hvert tare/tang er og vil bli viktige profilråstoffer for regionen. Havbruk og fiskeri vil, etter all sannsynlighet, være styrende for verdiskapningen på Frøya fremover både på kort og lang sikt. En stadig økende global befolkningsvekst vil trolig medføre at markedet for sjømat også vil

øke fremover. Viktige fokusområder er tilrettelegging av areal, rammebetingelser, arbeidskraft, kunnskap og kompetanse, profilering og marked (utdrag fra Strategisk næringsplan 2014 -2018 for Frøya).

Marin Strategiplan Trøndelag 2011-2014 er en viktig overordnet regional føring som er forankret i en felles fylkesplan for Trøndelag og er et styringsdokument for økt verdiskapning innen marin sektor i Trøndelag. *Trøndelag skal bli verdens ledende og mest bærekraftige havbruksregion og Norges viktigste på deler av den øvrige marine sektor.*

Det må sees på muligheten for bruk av arealet til framtidig næring, og ikke da bare dagens løsninger. Det er stor sannsynlighet for at andre former for oppdrett enn hva vi kjenner i dag vil komme, både med hensyn til arter og tekniske løsninger. Det er mye som skjer i den blå sektoren, og det forventes en stor vekst. Utviklingen går i den retning av at anleggene plasseres lenger ut i havet.

I Frøya er oppdrett helt klart den viktigste næringen, og dermed avhengig av arealer til sjøs. Mye av de grunne havområdene i Frøya er vernet i Froan.

Verneforskriften har ganske liberale regler for tradisjonelt fiske samt for landbruk – men tar ikke eksplisitt høyde for havbruk. Det er ganske spesielt at utkastet til forvaltningsplan uten nærmere begrunnelse sier nei til havbruk i verneområdet med den begrunnelse at det ikke har hjemmel i verneforskriften. Hensikten med en forvaltningsplan burde være på et mer åpent grunnlag å drøfte balansen mellom bruk og vern i vernesonen. Dessuten står det ikke noe i verneforskriften om at oppdrett ikke er tillatt. På det tidspunkt hvor verneforskriften ble gitt, hadde man ikke utstyr for å drive oppdrett i dette område.

I landskapsvernområder som er oppretter de senere årene er det satt av egne sone for oppdrett, etter at regjering og storting åpnet eksplisitt for dette under behandlingen av kystsonemeldingen i år 2000.

Forvaltningsplanen sier det er tillatt med oppdrett der det er dyrlivsfredning, men såfremt det ikke forstyrrer dyre- og fugleliv unødvendig. Dette er en upresis formulering, og det må komme på plass mer presise retningslinjer over hvilke tiltak som ikke er tillatt. Man må også ta høyde for den utviklingen som skjer innen havbruksnæringen. Det er stadig strukturendringer, og en lite statisk næring.

Ramsar

Froans Ramsar status tilsier også en mer balansert drøfting av forholdet mellom bruk og vern. Ramsarkonvensjonen har som sin «grunnlov» at det i områder som kommer inn under konvensjonen skal åpne for «klok bruk», det vil si næringsvirksomhet, menneskelig aktivitet mm som kan forenes med den beskyttelse man her ønsker å gi verdifulle våtmarksområder. Utkastet viser at miljøforvaltningen er klar over dette, men utkastet bærer i liten grad preg av hvordan miljøforvaltningen ser for seg at livs- og næringsgrunnlaget i Froan skal ivaretas.

Søppel

Forvaltningsplana sier at kartlegging av prioriterte områder for rydding av søppel skal skje i samarbeid med Frøya kommune. Bare kartlegging og beregning av mengde er en arbeidskrevende oppgave. For en del år siden ble en av de flere hundre strender i Froan ryddet for å få en ide om hvor mye flyteavfall som finnes. Det ble samlet sammen 40 m³ bare på denne stranda. Oppsamling og fjerning av søppel er arbeidskrevende og forbundet med store kostnader. Det er imidlertid ikke gitt noen økonomiske rammer for verken kartlegginga eller oppsamlinga.

Skjøtselsplan for verneområdet i Froan

Skjøtselsplana er detaljert og godt gjennomarbeidet.

På grunn av at kartsituasjonen i Froan er mangelfull blir også jordbruksareala som er gjengitt i AR 5 upresise. Det bør legges inn som en del av skjøtselen av området at AR 5 og eiendomsforholda rettes opp. Dette for å kunne utføre en forsvarlig forvaltning av området.

Angående skrot i sjøen, så er det blitt merkbart mindre de siste åra. Om grunnen er mindre søppel eller om det er syd-østlige vinder som er skylden er uvisst.

Det må gis rom for mekanisk fjerning / lyngslått av lyng og mose. Brenning forurensar og sender næringsstoffer og sot ut i miljøet. Det er i hvert fall feil å brenne på telen for da er gjerne mosen frosset og vil ikke bli brent.

Boks 5: I skjøtselsplana bør kanskje stå mer åpen så vi kan skaffe oss egne erfaringer.

Salixarter spres lett med beltemaskiner, gravemaskiner og brukt jordbruksredskap.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

FRISTA KOMMUNE	Mottatt: 22.12.14.
VOS 213	Ref: 6863/14.
Saksbehandler: OTH	Jnr: 14/1654-1
Behandlet:	Besvart:

Saksbehandler
Ellen Arneberg
Miljøvern-avdeling

Innvalgstelefon
73 19 91 19

Vår dato
15.12.2014
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/9232-432.1
Deres ref.

adresseliste

Forvaltningsplan og skjøtselsplan for verneområdene i Froan - Frøya kommune - Høring

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sender med dette utkast til forvaltningsplan og skjøtselsplan for verneområdene i Froan (Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, Frøya kommune), på høring til berørte parter og myndigheter, kommune og organisasjoner.

Høringsdokumentene kan lastes ned fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelags hjemmeside: <http://www.fylkesmannen.no/Sor-Trondelag/Horinger/>

Dersom noen ønsker høringsdokumentene tilsendt i papirform, ta kontakt med Ellen Arneberg tlf. 73 19 91 19, eller epost: ellen.arneberg@fylkesmannen.no

Saksgang

Arbeidet med forvaltningsplanen for verneområdene i Froan har pågått over en lengre periode. Fordi deler av området har Ramsarstatus, skal Miljødirektoratet ha planer til faglig gjennomgang før de sendes ut på høring. Et utkast til det dokumentet som nå sendes på høring ble oversendt Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) for faglig gjennomgang 27.januar 2012.

Arbeidet med skjøtselsplanen for kulturlandskapet i Froan tar utgangspunkt i et arbeid som Anders Bryn ved Norsk institutt for skog og landskap påbegynte i 2007 med registrering av naturtyper i Froan. Fylkesmannen tok initiativ til å utvide prosjektet slik at det meste av kulturlandskapet nå er registrert, og det er gitt anbefalinger for videre oppfølging.

Skjøtselsplanen ble oversend til faglig gjennomgang 02. april 2013.

Endelig tilbakemelding fra Miljødirektoratet på begge planene forelå 01.oktober 2014.

Kort om dokumentene

Forvaltningsplanen gir retningslinjer for forvaltningen av verneområdene med utgangspunkt i verneforskriften. Den skal sikre en forutsigbar og enhetlig forvaltning av området ved å gi konkrete råd om bruk, skjøtsel, informasjon og tilrettelegging i tråd med verneforskriften. Forvaltningsplanen er ikke juridisk bindende, men gir retningslinjer for forvaltningen av området. I

forvaltningsplanen foreslås det flere tiltak for å ivareta verneverdiene innenfor verneområdene.

En har valgt å gi forholdsvis detaljert gjennomgang av noen utvalgte arter og naturtyper i naturbeskrivelsen i forvaltningsplanen fordi det har vært spørsmål knyttet til dette i forbindelse med den løpende forvaltningen av området. Forvaltningsplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og vil bli publisert i Fylkesmannens rapportserier.

Hensikten med skjøtelsesplanen er å opprettholde den kulturelt betingede naturtypen kystlynghei og samtidig sørge for gode forhold for fugl og pattedyr som omfattes av verneforskriften. Skjøtelsesplanen er ment å være et praktisk hjelpemiddel i tråd med verneformålet, og helst fungere som en rettesnor og veiledning for bruken av verneområdet. Skjøtelsesplanen er utarbeidet av Anders Bryn ved Norsk institutt for skog og landskap og vil bli publisert i deres publikasjonsserier.

Høring

Fylkesmannen ber høringsinstansene komme med innspill til feil eller mangler, eller kommentarer til innholdet generelt.

Frist for høringen er 13. februar 2015.

*Utsatt
til FSK, KS*

Høringsuttalelser sendes til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim eller på epost til fmstpostmottak@fylkesmannen.no.

Dette brevet sendes til alle grunneiere/rettighetshavere, Frøya kommune, offentlige etater og relevante organisasjoner, jfr. vedlagt adresseliste. Dersom dere ser at det er aktuelle høringsparter som mangler ber vi om tilbakemelding på dette.

Vi håper på en god og konstruktiv høringsrunde.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Ellen Arneberg
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg: Adresselister
Kopi: Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM
Statens naturoppsyn v/Georg Bangjord Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Adresseliste Froan – organisasjoner

Høringsinstans	Adresse
Frøya kommune	Postboks 152, 7261 Sistranda
AVINOR AS (2 eks)	Postboks 150, 2061 Gardermoen
Biologisk institutt	Universitetet i Oslo, Postboks 1066, Blindern, 0316 Oslo
Trondhjems Turistforening	Sandgata 30, 7012 Trondheim
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (2 eks)	Boks 3021 Lade, 7441 Trondheim
Fiskeridirektoratet (2 eks)	Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen
Fakultetet for naturvitenskap og teknologi	Realfagbygget, NTNU, 7491 Trondheim
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening	Pb 5471, Majorstuen 0305 Oslo
Forsvarsbygg (5 eks)	Postboks 405 Sentrum, 0103 Oslo
Friluftslivets fellesorganisasjon	Nedre Slottsgate 25, 0157 Oslo
Friluftsrådernes Landsforbund	Gamle Drammensvei 203, 1337 Sandvika
Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes, 5817 Bergen
Kongelig Norsk Båtforbund	Vågebyveien 23, 0569 Oslo
Kommunenes sentralforbund	Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Kystverket (2 eks)	Postboks 4104, 6025 Ålesund
Luffartstilsynet	Postboks 243, 8001 Bodø
Natur og Ungdom	Postboks 37 Sentrum, 7011 Trondheim
NHO Reiseliv	Postboks 5465 Majorstuen, 0305 Oslo
Sør-Trøndelag Bondelag	Kongens gate 30, 7012 Trondheim
Norges Dykkerforbund	Serviceboks 1, Ullevål Stadion, 0840 Oslo
Fiskarlaget Midt-Norge	Postboks 1263 Sluppen, 7462 Trondheim
Norges Jeger- og Fiskerforbund, Sør-Trøndelag	Sigurd Bergs allé 3, 7043 Trondheim
Norges Fjellstyresamband	Stortingsgt. 30, 0161 Oslo

Norges Geologiske Undersøkelser (2 eks)	Leiv Eirikssons v. 39, 7491 Trondheim
Norges handikapforbund	Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo
Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité	0840 Oslo
Norges Fiskerihøgskole	Breivika, 9037 Tromsø
Norges Kystfiskarlag	8380 Ramberg
Norges Luftsportforbund	Postboks 383 Sentrum, 0102 Oslo
Norges Miljøvernforbund	Postboks 539, 5806 Bergen
Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag	Sandgata 30, 7012 Trondheim
Norges Orienteringsforbund	0840 Oslo
Norges Seilforbund	Ullevål Stadion, 0840 Oslo
Norges Skogeierforbund	Postboks 1438 Vika, 0115 Oslo
Norges Surfforbund	Finner bare e-postadresse: styre.nsr@gmail.com
Norges vassdrags- og energidirektorat	Boks 5091 Majorstuen, 0301 Oslo
Norges vassdrags- og energidirektorat - region Midt	Vestre Rosten 81, 7075 Tiller
Norsk Biologforening	Postboks 1066 Blindern, 0316 Oslo
Norsk Bergindustri	Postboks 7072 Majorstuen, 0306 Oslo
Sør-Trøndelag bonde- og Småbrukarlag	Trollahaugen 2B, 7018 Trondheim
Norsk Botanisk Foreining, Trøndelagsavdelingen	Vitenskapsmuseet, 7013 Trondheim
Norsk Industri	Pb 7072 Majorstuen, 0306 Oslo
Norsk institutt for naturforskning	Tungasletta 2, 7485 Trondheim
Norsk institutt for skog og landskap	Postboks 115, 1431 Ås
Norsk Orkideforening, v/Steinar Samsing Myhre	Enebakkveien 605, 1440 Siggerud
Norsk Ornitologisk Foreining, avdeling Sør-Trøndelag	Postboks 139, 7401 Trondheim
Norsk Sau og Geit	Postboks 104, 1431 Ås

Norskog	Postboks 123, Lilleaker, 0216 Oslo
Norsk Zoologisk Forening	Boks 102 Blindern, 0314 Oslo
NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi	Realfagbygget, NTNU, 7491 Trondheim
NTNU, Ringve botaniske hage	Lade allé 58, 7041 Trondheim
NTNU, Vitenskapsmuseet	7491 Trondheim
Oljedirektoratet (2 eks)	Postboks 600, 4003 Stavanger
Riksantikvaren (2 eks)	Boks 8196 Dep., 0034 Oslo
SABIMA	Postboks 6784 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Sjøfartsdirektoratet	Postboks 2222, 5509 Haugesund
Statens landbruksforvaltning	Postboks 8140 Dep., 0033 Oslo
Statens Kartverk	3507, Hønefoss
Statkraft SF	Postboks 200 Lilleaker, 0216 Oslo
Statnett SF	Postboks 5192 Majorstua, 0302 Oslo
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum, 7801 Namsos
Taretrålfiskernes Forening	6294 Fjærtøft
Universitetet for miljø- og biovitenskap	1432 Ås
Universitetet i Bergen	Postboks 7800, 5020 Bergen
Universitetet i Tromsø	9037 Tromsø
Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage	Postboks 1172, Blindern, 0318 Oslo
Vegdirektoratet	Boks 8142 Dep. 0033 Oslo
WWF – Midt-Norge v/Marte Sendstad	Boks 6784, St. Olavs plass., 0130 Oslo
Forum for natur og friluftsliv	Sangata 30, 7012 Trondheim
Sør-Trøndelag jordskifterett	Statens hus, 7468 Trondheim
Sør-Trøndelag Røde kors	Nardovegen 4B, 7032 Trondheim
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen, 7468 Trondheim
Telenor telecom solutions	7004 Trondheim
Trondheimsregionens friluftsråd	Tempevegen 22, 7004 Trondheim

Trøndelag sjøforsvarsdistrikt	Trondheim mil, 7004 Trondheim
TrønderEnergi AS	7496 Trondheim
SalMar ASA	7266 Kverva
138 Luftving	Postboks 800 Postmottak, 2617 Lillehammer
Redningsselskapet	Postbok 103, 1325 Lysaker
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Att: Alf Petter Tenfjord, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
NTNU Vitenskapsmuseet	Att: Per-Gustav Thingstad, 7491 Trondheim
Hans Olav Brendberg	7286 Sørburøy
Fiskeridirektoratet Region Trøndelag	Postboks 185 Sentrum, 5904 Bergen

Eier/berørt	Bostedsadresse	Postnr	Poststed
AARVIK ERLAND SVERRE	LEINBAKKAN 75	7089	HEIMDAL
AASLUND ARNT-HARALD		7100	RISSA
ANDERSEN ALFHILD BERGLIOT	GYLDENPRISVEIEN 43	5056	BERGEN
ANDERSEN JULIANNE SERINE	ØVRE SOLBAKKEN 71	7550	HOMMELVIK
ANTONSEN AGNAR ANTON			
ANTONSEN KARI	OLAV MAGNUSSONS VEG 5	7046	TRONDHEIM
ANTONSEN KNUT	ØVRE FLATÅSVEG 47 F	7079	FLATÅSEN
ANTONSEN ODD VILFRED	NYVEILIA 92	7072	HEIMDAL
AUNE INGRID AUKAN	BRUNDALSGRENDA 16	7058	JAKOBSLI
BERG HJALMAR RIKVALD			
BERG JAN ERIK		7243	KVENVÆR
BERG OLE HERMANN		7286	SØR BURØY
BERG TOR MORTEN		7243	KVENVÆR
BOLLINGMO TOR	FREDLY	7070	BOSBERG
BRENDBERG HANS OLAV	NEDRE GÅRDEN	7286	SØR BURØY
BRENDBERG LINE	NEDRE GÅRDEN	7286	SØR BURØY
BROGREN ANDERS	POSTGRÄND 6A,S-831 30 ØSTERSUND		
BUBERG KAREN IRENE		7633	FROSTA
BUGGE ERLING	OLE AASVEDS VEG 8	7048	TRONDHEIM
BUGGE GUNN	BRATTREINFLATA 4 H	7026	TRONDHEIM
BUGGE HÅKON KRISTOFFER		7176	LINESØYA
BUGGE JAN ELLING		7176	LINESØYA
BYE DAGFINN OLAV	STRANDVEGEN 47	6065	ULSTEINVIK
BYE EINAR KRISTIAN	STRANDVEIEN 7	7042	TRONDHEIM
BYE KAREN MARIE		7260	SISTRANDA
BYE PER VIDAR	BEKKEVOLLVEIEN 18 D	1087	OSLO
BYE WILLY	LACHMANNS VEI 5 B	495	OSLO
DAHL VERA	OKSTADØY 97	7029	TRONDHEIM
DAHL VERA	OKSTADØY 97	7029	TRONDHEIM
DAHL ØRJAN	ØSTRE HALLSETVANGEN 4 A	7027	TRONDHEIM
DRAGSNES ROBIN		7270	DYRVIK
EDVARSEN EINAR	HAUGES GATE 36 B	3019	DRAMMEN
EDVARSEN TERJE	HYLLVEIEN 13 A	3408	TRANBY
ENGDAL WENCHE WERKLAND	ENGDAL	6686	VALSØYBOTN
ENOKSEN RITA	ERLEND S VEG 2	7023	TRONDHEIM
ERVIK FISK OG INVEST AS		7270	DYRVIK
FILLINGSNES ALF KRISTIAN	GJÆSINGEN	7285	GJÆSINGEN
FILLINGSNES INGA BERGLIOT	GJÆSINGEN	7285	GJÆSINGEN
FOSS GRETHA	VENUSVEGEN 10	7036	TRONDHEIM
FOSS HARALD REIDAR	ØVRE FLATÅSVEG 3 B	7079	FLATÅSEN
FOSS HEIDI	ASBJØRN ØVERÅS VEG 5 D	7036	TRONDHEIM
FOSSUM MONA J ORKELBOG	NEDRE FLATÅSVEG 108	7099	FLATÅSEN
Froan Forretningsdrift AS		7286	SØR BURØY
FRØSETH LAILA SYNNØVE	MYRSUNDVEGEN 28	7074	SPONGDAL
GAARDEN ARNFINN KARL	VICTORIA BACHKES VEI 23	7040	TRONDHEIM
GAARDEN EDITH		7242	KNARRLAGSUND
GAARDEN STEINAR INGAR	LEIL.16,MARCUS THRANES GATE 4 D	473	OSLO
GJESSING AGNAR JOHAN	VOLLABAKKEN 3	7030	TRONDHEIM
GJESSING EGIL	KVARTSVEIEN 8	1430	ÅS
GJESSING ROGER	KÅRVÅG	6530	AVERØY
GRØNSKAG HARDIS MARIE	V/JARLE GUNNAR GRØNSKAG,SELSBAKK	7027	TRONDHEIM

Eier/berørt	Bostedsadresse	Postnr	Poststed
GRØNSKAG JARLE GUNNAR	SELSBAKK ØVRE 34	7027	TRONDHEIM
GRØNSKAG KOLBJØRG REIDUN		7285	GJÆSINGEN
GÅRDEN ALF SVERRE	Angelltrøvegen 174	7048	TRONDHEIM
GÅRDEN ARVE		7286	SØR BURØY
GÅRDEN BJØRN OTTO		7286	SØR BURØY
GÅRDEN DAGFINN AUDUN	KVITSTEINVEGEN 44	7027	TRONDHEIM
GÅRDEN LILLY JOSEFINE		7286	SØR BURØY
GÅRDEN MAY-BRITT		7242	KNARRLAGSUND
HAARSTAD IREN		7286	SØR BURØY
HALTEN NEKOLAI DAHLS MINNE STIFT	Postboks 86	7261	SISTRANDA
HAMMER HALLGEIR	STØLAN	7270	DYRVIK
HANSEN SOLBJØRG MARIE	SKJERMVEGEN 50 A	7023	TRONDHEIM
HARØY MARIAN WÆRØY	POSTBOKS 187	7159	BJUGN
HATLEBREKKE VIBECH T	KARISVINGEN 8	7040	TRONDHEIM
RUNE HAUGEN	Rydningen 12 B	7027	TRONDHEIM
HAUGEN BRIT		7252	DOLMØY
HAUGEN ELLBJØRN	MARTIN BARSTADS VEG 3 D	7056	RANHEIM
HAUGEN IDA RAGNHILD		7286	SØR BURØY
HAUGEN JARLE		7260	SISTRANDA
HAUGEN JOHNNY KARL	OLE ROSS' VEG 53	7092	TILLER
HAUGEN MAGNE ALF	V/RUNE HAUGEN,RYDNINGEN 12 B	7027	TRONDHEIM
HAUGLUND KIRSTEN EMILIE	STEIN	8920	SØMNA
HEGGELUND JAN B	SKINSTADVEIEN	3370	VIKERSUND
HELLAN ASLE INGEBRIKT	NEDRE GRANÅSLIA 20	7047	TRONDHEIM
HOFF LINDA TORGENSEN	RØNNINGSVEGEN 6	7045	TRONDHEIM
HOFFART ØYSTEIN	OLE VIGS VEI 4	7043	TRONDHEIM
HOVDE AGNES	V/JON HOVDE,HOVDE	6386	MÅNDALEN
ILSTAD GUNN BIRGIT	SUNNLANDSSKRENTEN 46 C	7032	TRONDHEIM
JENSEN ELI ALVILDE		7170	ÅFJORD
JENSEN FINN HALVARD	MELLOMILA 4 C	7018	TRONDHEIM
JENSEN KNUT ROALD	MYRSNIPEVEGEN 27 F	7082	KATTEM
JENSEN VIGDIS		7153	GARTEN
JENSSEN BJØRN MUNRO	HENRIK MATHIESENS VEI 28	7015	TRONDHEIM
JOHANSEN ARNE		7263	HAMARVIK
JOHANSEN DAGRUN SYNNØVE	NORDSLETTVEGEN 10 H	7038	TRONDHEIM
JOHANSEN ELI MARIE	KONGENSGATE 22	6300	ÅNDALSNES
JOHANSEN KARSTEN JOHAN		7284	MAUSUND
JOHANSEN SUSANN	SØR BURØY	7286	SØR BURØY
JOHANSEN TOR		7105	STADSBYGD
JOHANSEN TRYGVE HENRY	FLATÅSENGET 43 C	7099	FLATÅSEN
JULIANSEN ARVID			
KLEIVEN ANITA	DRAGSTEN	7039	TRONDHEIM
KLEIVEN VEGARD	DRAGSTEN	7039	TRONDHEIM
KRAFT HEGE AANNØ	ERVIKA	7160	BJUGN
KRISTOFFERSEN INGRID		7252	DOLMØY
LANDRØ EVA FOSS	FANNREMSVEGEN 10	7320	FANNREM
LARSEN EINAR EMIL		7770	FLATANGER
LARSEN INGER-MARIE	OLE VIGS VEI 4	7043	TRONDHEIM
LARSEN WALDEMAR		7770	FLATANGER
LIE ANN-M RUGELSJØEN	FAGERLIVEIEN 18 E	7020	TRONDHEIM
LIND JUDIT PEGGY	OLAV MAGNUSSONS VEG 1	7046	TRONDHEIM

Eier/berørt	Bostedsadresse	Postnr	Poststed
LIUTKUS KORNELIJUS	SØR BURØY	7286	SØR BURØY
LIUTKUVIENE RENATA	SØR BURØY	7286	SØR BURØY
LØVENG BENTE L GÅRDEN	FEREN	7530	MERÅKER
MADSVÅG MERETE A AARVIK		7270	DYRVIK
MATHIESEN RAGNA OLENE	POSTBOKS 55	4086	HUNDVÅG
MATHIESEN TORE KRISTIAN	POSTBOKS 55	4086	HUNDVÅG
MATHISEN ARNFINN KALMER	MARIE SØRDALS VEG 9 C	7036	TRONDHEIM
MATHISEN BJØRN	RISØY	7286	SØR BURØY
MATHISEN MATHIS EDVIND	MARIE SØRDALS VEG 14 F	7036	TRONDHEIM
MATHISEN MATHIS EDVIND	MARIE SØRDALS VEG 14 F	7036	TRONDHEIM
MATHISEN STEFFEN AAS	TEGLVERKSTUNET 3 B	7048	TRONDHEIM
MATHISEN TORGER JOHAN	UTSIKTEN 13	6530	AVERØY
MELKVIK ARNFINN WILMAR		7286	SØR BURØY
MELKVIK ASBJØRN GEORG		7286	SØR BURØY
MELKVIK EDMUND GEORG		7286	SØR BURØY
MELKVIK GEORG KRISTIAN	SØR BURØY	7286	SØR BURØY
MELKVIK HELGE	JØRGEN B. LYSHOLMS VEI 3	7041	TRONDHEIM
MELKVIK STEINAR MARGIDO	NYHEIMSVEN 19 C	7058	JAKOBSLI
MELKVIK TERJE	SØR BURØY	7286	SØR BURØY
MELKVIK UNNI	HARRY BORTHENS VEI 8 D	7040	TRONDHEIM
MELLEMSETER JØRGEN G		7240	HITRA
MIKALSEN MAY BENTE STRAND		7247	HESTVIKA
MOEN ANTON	V/TORDIS MARIE MOEN,BISPEGATA 4	7013	TRONDHEIM
MOEN HARRY REIDULF			
MOEN IDAR	VIKASUNDET	7270	DYRVIK
MOEN JON GUTTORM	VIKASUNDET	7270	DYRVIK
MOEN LEIF HEROLD	V/ADV. ROY GUNNAR JOHANSEN,POSTBO	7419	TRONDHEIM
MOEN PEDER ELIER	V/JENNY MOEN,ASBJØRN ØVERÅS VEG 1	7036	TRONDHEIM
MONSØ SNEFRID SYNNØVE		7125	VANVIKAN
NERGÅRD MARGIT EMILIE	TEGLVERKSTUNET 3 A	7048	TRONDHEIM
Frøydís Norheim	Måltrostveien 6 b	1404	Siggerud
NYVOLL ODDVEIG STRAND		7247	HESTVIKA
OLSEN EDEL ALVILDE	REINSVEGEN 88	7717	STEINKJER
OLSEN JANNE SYNNØVE	NEDRE FLATÅSVEG 48 A	7099	FLATÅSEN
OLSEN ODD ARNOLD	BLOMSTERVEIEN 11	7142	UTHAUG
OLSEN SOLVEIG	SAUPSTADRINGEN 29 B	7078	SAUPSTAD
RINNAN GUNNAR	SKARSLEITE 1 B	7089	HEIMDAL
RINNAN WILLY V/ANN-KARIN RINNAN	FLATÅSENGET 25 D	7099	FLATÅSEN
RODAHL TOMMY		7260	SISTRANDA
ROLANDSEN ANBJØRG			
RUGELSJØEN INGER-HANNE	IDUNAVÄGEN 26,371 41 KARLSKRONA		
RUGELSJØEN MARTHA	TYHOLTVEIEN 99	7046	TRONDHEIM
RUGELSJØEN PER IVER	NJORDS VEG 5 B	7032	TRONDHEIM
RUGELSJØEN TORILL	EVENTYRVEGEN 35	7056	RANHEIM
SIMONSEN SVERRE ARNULF		7100	RISSA
STEINSHEIM KARI		7176	LINESØYA
STRAND AUD		7247	HESTVIKA
STRAND HILDE ANITA		7250	MELANDSJØ
STRØMBERG ASTRID HARRIET	ASBJØRN ØVERÅS VEG 8 J	7036	TRONDHEIM
STØEN EVELYN	NORDÅSSLØYFA 18	1251	OSLO
Borghild Støen		7260	Sistranda

Eier/berørt	Bostedsadresse	Postnr	Poststed
STØEN LAILA HELENE	HARRY BORTHEMS VEI 9	7040	TRONDHEIM
STØEN ROLF	ØVRE FLATÅSVEG 83 A	7079	FLATÅSEN
STØEN TERJE		8064	RØST
STØEN TORE	KOLSTADFLATA 29 C	7098	SAUPSTAD
STØLEN NANN JONNY		7203	VINJEØRA
SUNDLI ANNA		7246	SANDSTAD
SVENDSEN BERIT	OLE AASVEDS VEG 8	7048	TRONDHEIM
SØRENSEN WENCHE MATHISEN	TAMBS LYNCHES VEG 5	7033	TRONDHEIM
Thorbjørn Sørgård	Bratsbergveien 347	7039	TRONDHEIM
SØRGÅRD SOLVEIG HELENE	SAUPSTADRINGEN 6 C	7078	SAUPSTAD
SØRMO ARNE OLAV	HJELSEGLIA 5	7509	STJØRDAL
SØRMO EUGEN GRAVNINGEN	ØVRE SOLBAKKEN 71	7550	HOMMELVIK
SØRMO EUGENIE GRAVNINGEN	HJELSEGLIA 5	7509	STJØRDAL
TOBIASSEN ASLE ERIK	ALEXANDER HOLSTS VEG 1	7058	JAKOBSLI
TOBIASSEN ODD JONNY	LEISTADGRENDEN 10	7047	TRONDHEIM
TOBIASSEN ODDRUN	BRUNDALEN 3 A	7058	JAKOBSLI
Svein Erik Tolnes	Uglaveien 27	7024	TRONDHEIM
TORGENSEN SVEIN ROGER	BLAKLIEGGEN 8	7036	TRONDHEIM
TØLLEFSEN JOHANNE	KLÆBUVEIEN 42	7030	TRONDHEIM
ULVAN LILLIAN		7242	KNARRLAGSUND
ULVÆR PETTER OLE		7280	SULA
VINJE BODIL ELIN	POTTEMAKERVEGEN 1 B	7046	TRONDHEIM
Sølvi Wig Andersen Walle	Saturnveien 9	7036	TRONDHEIM
WERKLAND ANITA	HAMARVIK	7263	HAMARVIK
WERKLAND ASLAUG HELENE	HOLTEN 9 B	7200	KYRKSÆTERØRA
WERKLAND JANNE BEATHE		7287	SAUØY
WERKLAND JANNE BEATHE		7287	SAUØY
WERKLAND MAGNE HARALD		7286	SØR BURØY
WERKLAND ODD KONRAD	GAMMEL-LINA 59	7028	TRONDHEIM
WERKLAND STIG RAGNAR	V/JARL ARVID MOEN, GRANLIVEGEN 29	7024	TRONDHEIM
WERKLAND WILLY	ØSTRE HALLSETVANGEN 3 C	7027	TRONDHEIM
WÆRØ ALFHILD	SKYTTERDALEN 7	1337	SANDVIKA
WÆRØ GUTTORM	V/RANDI JØRGINE WÆRØ	7260	SISTRANDA
WÆRØE TOR JOHANNES	AUSTFLATA 4	7048	TRONDHEIM
WÆRØY HILMAR OTTO	HOLTEN 3	7200	KYRKSÆTERØRA
WÆRØY HÅKON EIDE	V/ROSE-MARIE ERIKSEN, TONSTADBRINKE	7091	TILLER
ØSTMARK JANNICKE	KATTEMSVEGEN 50	7080	HEIMDAL
ÅRVIK ODD BERTHIL	EINMOEN 34	7054	RANHEIM

FORVALTNINGSPLAN FOR VERNEOMRÅDENE I FROAN

HØRINGSFORSLAG

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Miljøvernavdelingen
Desember 2014

Forsidebilder

1	2
3	4

1. Revebjelle , Foto Anders Bryn
2. Kystlandskap i Froan, Foto Ellen Arneberg
3. Steinkobbe i Froan, Foto Anders Bryn
4. Havørn, Foto Asgeir Lorås

Historisk sagn

Innen den folkelige fortellertradisjon som lever og har levd langs kysten inntar sagn og annet tradisjonsstoff knyttet til Guri Kunna og til Ut-Frovær en sentral plass. Rikdommen i fantasiens Ut-Frovær er nærmest grenseløs; kornåkrene bølger gule så langt øyet kan se, kyrne er så feite at de glinser, og det er nok melk til en hel by bare i ett eneste kujur. Sola skinner alltid i Ut-Frovær og det er gull og grøde i ubeskrivelige mengder. I dette fantastiske riket hersker Guri Kunna, en dronning som har magiske evner og ufattelige krefter, hun kan opptre både som heks og hersker.

I gamle dager påsto mange fiskere å ha sett døtrene til Guri, de var vakrere enn noen kunne drømme om, og mange kunne gå i ørske i lang tid om de bare hadde fått et glimt av håret til en av disse jentene. Men dersom man kom jentene for nær ble de forvandlet til fisker og forsvant i dypet.

Guri kom en gang i klammeri med en skomakerkall på Bremneset fordi han var seindrektig med et par støvler som han skulle gjøre for henne. Hun kastet da et svært berg etter han. Heldigvis for skomakerkallen bommet hun, men berget kalles Skomakersteinen og ligger på Bremnestuva, inne på Frøya. En gang skjøt hun med pil og bue etter en mann, og pilspissen kilte seg fast i en bergsprekk på Horsøyan.

Guri bodde ellers i Ulvstua i Halten, eller på Kunna når hun var oppe fra Ut-Frovær. Med disse stedene som utgangspunkt la hun så ut på reise langs kysten. Ofte dro hun i mørke vinternetter for å dra levra ut av torsken. På disse toktene var hun oftest ikke alene, men hadde med seg en hale av havmenn og annet skrømt. Og hun tok seg ikke fram over bølgene ved hjelp av vind og seil slik som vanlige folk, nei, hun seilte på en diger kvernstein.

En gang prøvde Guri, sammen med mannen sin, å dra Frøylene innover til Hitra. De festet et tau til øyene og rodde til Fjellværøya. Der tok de spenntak og halte og dro alt de maktet. Men tauet røk og begge falt baklengs. Mannen datt på østsida av Vingvågen og laget der et stort hull i berget. Guri Kunna ble sittende

ved Børøysundet, der baken fortsatt er godt synlig i fjellet. Dette stedet kalles derfor for "Kjærringræva".

Forord

Verneområdene i Froan ble etablert ved kgl. resolusjon 14. desember 1979.

Den faglige bakgrunnen for fredningen var i første rekke beliggenhet og urørthet. I tillegg var området svært viktig både for havert og hekkende sjøfugl. Initiativet til naturvernet kom opprinnelig fra lokalbefolkningen for å verne Froan mot enda et militært skytefelt.

Da arbeidet med vern av Froan kom i gang for alvor tidlig på 1970-tallet, var sikring av havertens yngleplasser ett av de viktigste temaene. Haverten som tidligere hadde vært en viktig ressurs for kystbefolkningen, var utover i forrige århundre stadig blitt redusert i antall. Like etter 2. verdenskrig var bestanden svært lav, og i 1953 ble haverten i Sør-Trøndelag totalfredet, etter initiativ fra kunstmaleren Arnold T. Gisvold. På det tidspunktet var knapt noen andre havertlokaliteter enn Froan kjent i Norge. Bestanden har økt betydelig som følge av fredningen. Froan er fortsatt landets viktigste yngleområde for havert.

1974 gjennomførte Otto Frengen og Nils Røv den første totalregistreringen av hekkende fugler i Froan. Dette arbeidet, sammen med registreringer av sel, ble et viktig grunnlag for vern av området. Siden den gang har vi fått mer kunnskap om områdets betydning også i andre deler av året blant annet gjennom et omfattende kartleggings- og overvåkningsprosjekt som ble avsluttet i 2006. Resultatene viser at Froan har internasjonale kvaliteter til alle årstider. Froan fikk status som Ramsar-område (internasjonalt viktig våtmarksområde) i 1996.

Vi observerer i dag betydelig tilbakegang for mange sjøfuglbestander i Norge. Dette har flere årsaker, men en viktig faktor er minken som er spredt over det meste av landet. Froan og et par andre øyvær på kysten av Sør-Trøndelag er fortsatt uten mink, og det er i disse områdene vi finner den største sjøfuglproduksjonen.

Kulturlandskapet, og spesielt den truede naturtypen kystlynghei, var ikke fremhevet spesielt i forbindelse med vernet i 1979. Kunnskapen om denne naturtypen er økt betydelig i de senere år og en ser at manglende hevd og

påfølgende gjengroing gjør at den er truet mange steder langs kysten. Vitenskapsmuseet og Norsk institutt for skog og landskap ved Anders Bryn har gjort et omfattende registreringsarbeid som gjør at vi i dag sitter med detaljerte kart over forekomst og status for kystlynghei i Froan. Det er også registret mange andre naturtyper gjennom dette arbeidet.

Denne forvaltningsplanen skal være et redskap i arbeidet med å ta vare på de unike naturverdiene i Froan. Målet er å gi konkrete retningslinjer for en bruk av områdene som ikke går på bekostning av verneformålet på kort og lang sikt. Det foreslås en rekke tiltak for å beskytte naturkvalitetene mot skade og ødeleggelse. Det skisseres også et opplegg for hvordan en kan gi befolkningen og besøkende i Froan informasjon som kan være nyttig å ha med seg når en ferdes på land og til sjøs og vil unngå å forstyrre dyrelivet unødige. En skjøtselsplan for naturtyper i Froan, med særlig vekt på kystlyngheia utgis samtidig med denne forvaltningsplanen.

Det er et felles ansvar å ta vare på naturverdiene i Froan, til det beste for dem som bor der i dag og for framtidige generasjoner.

Trondheim desember 2014

Stein-Arne Andreassen
miljøverndirektør

Innhold

Historisk sagn	3
Forord.....	5
Innhold	7
1 Innledning	13
1.1 Formålet med forvaltningsplanen	14
1.2 Forvaltningsplanen og naturmangfoldloven	14
1.3 Verneform og avgrensing	16
1.3.1. Naturreservat	18
1.3.2. Landskapsvernområde.....	19
1.3.3. Dyrelivsfredningsområde	21
1.4 Froan som Ramsarområde.....	21
1.5 Forbehold om endring av grense	23
1.6 Marin verneplan og Froan.....	23
2 Områdebeskrivelse og naturkvaliteter	25
2.1 Beliggenhet	25
2.2 Klima	26
2.3 Landskap og geologi	26
2.4 Dyrelivet i Froan	26
2.4.1 Havert	28
2.4.2 Steinkobbe.....	30
2.4.3 Oter	31
2.4.4 Storskarv	32
2.4.5 Toppskarv	33
2.4.6 Havørn	35
2.4.7 Ærfugl	36

2.4.8 Grågåss	37
2.4.9 Teist.....	38
2.4.10 Krykkje	39
2.5 Vegetasjon og flora	40
2.5.1 Kulturlandskap	42
2.6 Kystlandskapet i Froan.....	44
2.7 Marint mangfold i Froan	45
2.7.1 Skjellsand	45
2.7.2 Tareskog.....	46
2.7.3 Tang	47
2.7.4 Kamskjellforekomster	47
2.8 Fremmede arter	48
2.8.1 Fremmede arter – status og mål	48
2.8.2 Fremmede arter – utfordringer og tiltak	49
2.9 Mål for forvaltningen av naturkvalitetene i Froan	50
2.9.1 Mål for viktige naturkvaliteter i Froan	51
2.9.2 Mål for sel (havert og steinkobbe).....	52
2.9.3 Mål for teist.....	53
2.9.4 Mål for storskarv.....	54
2.9.5 Mål for kulturlandskap og viktige naturtyper i Froan	55
3 Brukerinteresser.....	56
3.1 Landbruk.....	58
3.1.1 Status og mål.....	58
3.1.2 Landbruk - aktuelle bestemmelser	60
3.1.3 Landbruk - utfordringer og tiltak	65
3.2 Fiske	67
3.2.1 Status og mål.....	67
3.2.2 Fiske - aktuelle bestemmelser	68

3.2.3 Fiske – utfordringer og tiltak	70
3.3 Skjellsanking	72
3.3.1 Status og mål	72
3.3.2 Aktuelle bestemmelser	73
3.3.3 Utfordringer og tiltak	74
3.4 Oppdrettsvirksomhet	74
3.5 Jakt og eggsanking	75
3.5.1 Status og mål	75
3.5.2 Jakt - aktuelle bestemmelser	75
3.5.3 Eggsanking – aktuelle bestemmelser	77
3.6 Uttak av skjellsand	78
3.6.1 Status og mål	78
3.6.2 Aktuelle bestemmelser	78
3.6.3 Utfordringer og tiltak	80
3.7 Høsting av tang og tare	80
3.7.1 Status og mål	80
3.7.2 Aktuelle bestemmelser	81
3.8 Skytefelt	82
3.8.1 Status og mål	82
3.8.2 Aktuelle bestemmelser	85
3.8.3 Utfordringer og tiltak	86
3.9 Lavtflyging	87
3.9.1 Status og mål	87
3.9.2 Aktuelle bestemmelser om lavtflyging	87
3.10 Ferdsel på land og til sjøs	88
3.10.1 Status og mål	88
3.10.2 Ferdsel - aktuelle bestemmelser	88
3.10.3 Søknader om dispensasjon fra ferdselsforbud	90

3.10.4 Utfordringer og tiltak	90
3.11 Friluftsliv og turisme	90
3.11.1 Status og mål	90
3.11.2 Friluftsliv og turisme – aktuelle bestemmelser	92
Tilrettelegging for friluftsliv i naturreservatet	92
Telting og rasting i naturreservatet.....	93
Tilrettelegging for friluftsliv i landskapsvernområdet	93
Ferdsl i landskapsvernområdet	93
Ferdsl med båt i hele området.....	94
Telting og rasting i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet.....	94
Turisme – retningslinjer i Froan.....	94
Ørn- og selsafari	95
3.11.3 Utfordringer og tiltak	95
3.11.4 Bruk av fyrstasjonene i Froan	97
3.12 Bygg og anlegg	98
3.12.1 Status og mål	98
3.12.2 Aktuelle bestemmelser.....	100
3.12.3 Vedlikehold av bygg og anlegg.....	103
3.12.4 Restaurering av bygg og anlegg	104
3.12.5 Oppføring av nye bygninger og påbygging	104
3.12.6 Oppføring av bygninger og anlegg i landskapsvernområdet i forsvarsøyemed	105
3.12.7 Vedlikehold eller nybygg?.....	105
3.12.8 Byggetiltak i dyrelivsfredningsområdet.....	106
3.12.9 Utfordringer og tiltak	106
3.13 Forskning og undervisning	107
3.13.1 Status og mål	107
3.13.2 Aktuelle bestemmelser.....	109

3.13.3	Bruk av verneområdene i Froan i undervisningssammenheng	109
3.13.4	Ringmerking og instrumentering av fugl.....	111
3.13.5	Utfordringer og tiltak	112
4	Forvaltning av verneområdet	113
4.1	Skjøtsel	113
4.2	Informasjon og formidling	114
4.3	Annen forvaltning i området	115
4.3.1	Oljevernberedskap	115
4.3.2	Rydding av drivavfall	117
4.4	Kunnskapsbehov og plan for overvåkning.....	117
4.4.1	Dyrelivet.....	118
4.4.2	Kulturlandskapet i Froan	118
4.4.3	Ferdsel	118
4.5	Plan for naturoppsyn	119
5	Saksbehandling	121
5.1	Forvaltningsmyndighet.....	121
5.2	Rådgivende utvalg for verneområdene i Froan	121
5.3	Regler for saksbehandling	122
5.3.1	Naturmangfoldloven §§ 8 - 12	123
5.3.2	Generelle retningslinjer for saksbehandling:	124
5.3.3	Spesifiserte dispensasjonshjemler for Froan	124
5.3.4	Den generelle dispensasjonsbestemmelsen	125
5.3.5	Utenforliggende virksomhet.....	128
5.3.6	Brudd på vernebestemmelsene.....	129
5.3.7	Forholdet til annet regelverk.....	129
5.4	Tilskudd til tiltak i verneområdet	130
6	Litteratur	130
	Vedlegg 1 Verneforskrift Froan:.....	133

Vedlegg 2 Notat om kulturminneverdier i Froan	138
Vedlegg 3 Overvåkningsprosjekter i Froan anno 2010	143
Vedlegg 4 Informasjonsplakat	144
Vedlegg 5 Eksisterende mandat for RU Froan	145
Vedlegg 5 Utkast til tiltaksplan	146

1 Innledning

Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning ble fredet ved kongelig resolusjon 14. desember 1979. Initiativet til naturvernet kom opprinnelig fra lokalbefolkningen for å verne Froan mot enda et militært skytefelt. Det faglige grunnlaget for verneforslaget var registreringer av hekkende sjøfugl og ynglende sel i 1974 i regi av Miljøverndepartementet.

Froan er med sine 761 km² det største og viktigste verneområdet av marin karakter i landet per i dag.

Naturverdiene i Froan er i hovedsak naturbetinget (avhengig av klima, beliggenhet, naturkreftenes påvirkning og samspillet mellom arter), men også noe er kulturbetinget (avhengig av beite, slått og lyngbrenning).

Bestemmelsene for området er nedfelt i *Forskrift om vern for Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, innenfor Froøyene, Frøya kommune, Sør-Trøndelag*. Denne vil for enkelhets skyld kalles *verneforskriften* videre i forvaltningsplanen.

Verneforskriftens kapittel II lyder:

Formålet med fredningen er å verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap.

Forvaltning av verneområder skal kunne gi rom for en bruk av områdene som ikke går på bekostning av verneformålet, både på kort og lang sikt, og som samtidig holder seg innenfor rammene av verneforskriften.

Forvaltningsplanen for verneområdene i Froan er utarbeidet med utgangspunkt i verneforskriften, sammen med forvaltningsmyndighetenes erfaringer og rådgivende utvalgs tilrådinger i årene etter at områdene ble fredet.

Forvaltningsplaner for verneområder med Ramsarstatus (se 1.4) Ramsarområder skal faglig godkjennes av Miljødirektoratet.

Skjøtsel skal i følge verneforskriften kap VIII skje etter plan godkjent av Miljøverndepartementet. Denne hjemmelen ble delegert til forvaltningsmyndigheten (Fylkesmannen) 26. august 1983.

1.1 Formålet med forvaltningsplanen

Forvaltningsplanens formål er å gi retningslinjer for bevaringen av naturmiljøet i Froan, med tilhørende prosesser og mangfold av arter og vegetasjon, i tråd med verneformålet og innenfor rammene gitt i verneforskriften.

Forvaltningsplanen utdyper verneformålet og de enkelte bestemmelsene i verneforskriftene til verneområdene i Froan. Forvaltningsplanen inneholder også sammendrag av kunnskap om viktige naturverdier, samt setter opp konkrete mål for forvaltningen av disse.

1.2 Forvaltningsplanen og naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal miljørettsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes ved utøving av all offentlig myndighet – også ved utforming av forvaltningsmål, tiltak og retningslinjer i forvaltningsplaner for verneområder.

Gjennom verneplanprosessen og gjennom diverse naturvitenskaplige undersøkelser siden den gang, er mye kunnskap om området registret og dokumentert. Denne kunnskapen er viktig, men må suppleres med til enhver tid oppdatert kunnskap fra nyere forskning, og informasjon tilgjengelig via databaser som Naturbase og Artskart. Vi har søkt å bruke den mest oppdaterte litteraturen i arbeidet med denne forvaltningsplanen. Det er henvist til denne litteraturen underveis i teksten, og den er også listet opp i kapittel 6.

Dersom det er tvil om et tiltaks negative innvirkning for verneverdiene kommer føre-var-prinsippet i NML § 9 inn. Forvaltningsmyndighetene vurderer tiltaket i forhold til risiko for skade på verneverdiene.

Vernebestemmelsene vil normalt hindre at det kan gjøres vesentlige inngrep i verneområdet. Fylkesmannen vurderer det slik at forvaltningsplanen, med de retningslinjer som er foreslått, er positiv for artene og naturtypene i Froan, jf. naturmangfoldlovens §§ 4 og 5.

Fylkesmannen mener at kjent kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologisk tilstand i Froan er tilstrekkelig til å kunne fremme forvaltningsplanen, og anser at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Videre mener Fylkesmannen at det foreligger nok kunnskap om effekten av retningslinjene og foreslåtte tiltak til å kunne si at føre-var-prinsippet ikke vil tillegges særlig vekt i denne saken, jf. naturmangfoldlovens § 9.

Aktiviteter og virksomheter som kan tillates i områdene er beskrevet og utdypet i denne forvaltningsplanen og skal ligge innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften med tilhørende retningslinjer. I tillegg vil forvaltningsmyndigheten måtte ha en viktig oppgave i å følge med på at ikke den samlede belastningen i verneområdene blir for stor. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom vernet legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området, og at de foreslåtte tiltakene ikke vil ha vesentlig negativ effekt på naturtyper, arter eller økosystem.

Prinsippene i § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder vil være aktuelle å vurdere i forbindelse med skjøtsel og tilrettelegging i verneområdene.

Tidsramme

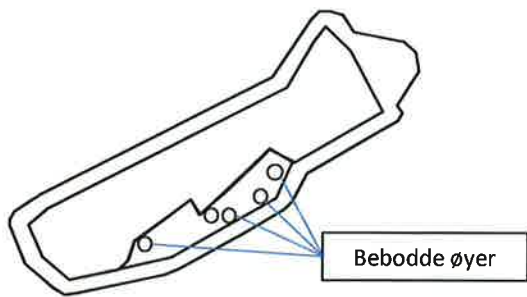
Forvaltningsplanen for verneområdene i Froan har en tidsramme på 10 år fra den er godkjent. Tabeller for mål og tiltak (se vedlegg) kan endres fortløpende ettersom forvaltningsutfordringene endrer seg, og kan derfor ha en kortere varighet.

1.3 Verneform og avgrensing

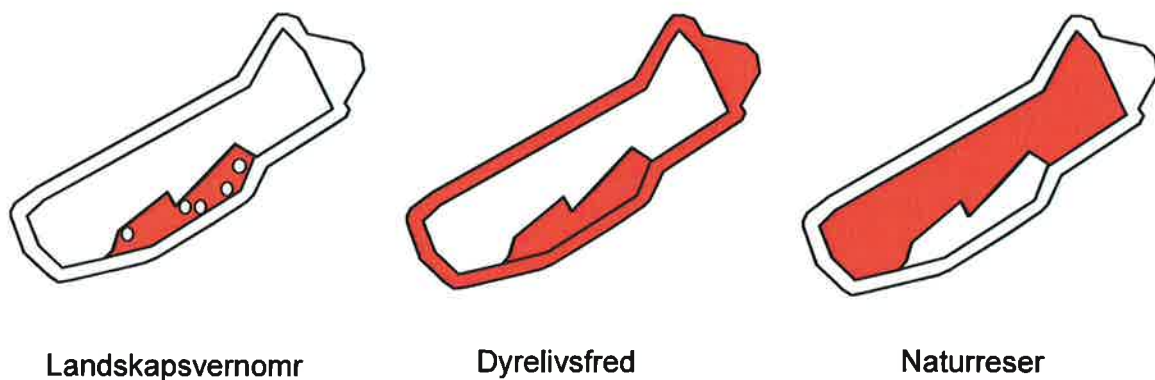
Vernet i Froan ble opprettet 14. desember 1979 i henhold til naturvernloven (lov om naturvern av 19. juni 1970) og består av tre ulike verneformer: naturreservat, landskapsvern og dyrelivsfredning. Området er vernet med utgangspunkt i et sammenhengende areal med vesentlig felles verdier. De tre verneformene gjenspeiler at man i verneprosessen har gjort tilpasninger til lokale hensyn. I forvaltningssammenheng gir dette konsekvenser i form av at det blir ulike regler innad i verneområdet, alt etter hvilken verneform arealet omfattes av. Avgrensingen av de forskjellige verneformene fremgår i Figur 1, 2 og 3. Skissene i disse figurene vil brukes videre i teksten for å illustrere hvor i området en befinner seg.

I 2009 kom naturmangfoldloven (Lov 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold) som omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fattar beslutninger med konsekvenser for naturen. Loven erstatter naturvernloven og deler av viltloven og lakse- og innlandsfiskekloven.

Selv om naturvernloven nå er opphevet, gjelder forskrifter som er opprettet med hjemmel i naturvernloven (jf. Overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77). Enkelte bestemmelser i naturmangfoldloven kommer imidlertid direkte til anvendelse også i eldre områder.

Figur 2 Skjematisk oversikt over vernegrensene i Froan

Figur 3 Skjematisk oversikt over verneformer i Froan

1.3.1. Naturreservat

Opprettelsen av naturreservatet i Froan ble hjemlet i naturvernloven § 8:

Område som har urørt, eller tilnærmet urørt natur eller utgjør spesiell naturtype og som har særskilt vitenskapelig eller pedagogisk betydning eller som skiller seg ut ved sin egenart, kan fredes som naturreservat.

Naturreservat er den strengeste formen for vern etter naturvernloven. Formålet er vanligvis knyttet til rent naturfaglige forhold. Alle typer inngrep kan forbys.

Naturreservatet utgjør den arealmessig største andelen av verneområdene i Froan med ca 400 km².

For naturreservatet i Froan er alle planter samt fugl, sel og oter fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse (se verneforskriftens kapittel IV). Det er ikke lov å oppføre bygninger og anlegg, og inngrep/tiltak som kan endre de naturgitte forhold er ikke tillatt.

Fra og med 1. april til og med 10. august er all ferdsel på land i naturreservatet forbudt. Fra og med 10. september til og med 15. november er all ferdsel forbudt på kasteplasser for sel.

Det er allikevel åpnet for visse aktiviteter i naturreservatet knyttet til grunneieres tilgang til tradisjonell næring og høsting. Det er også åpnet for ferdsel blant annet i forbindelse med redningsarbeid, forvaltnings- og skjøtselsarbeid og Sjøforsvarets øvingsfelt (se kapittel IV punkt 6 i verneforskriften).

1.3.2. Landskapsvernområde

Opprettelsen av landskapsvernområdet i Froan ble hjemlet i naturvernloven § 5:

For å bevare egenartet eller vakkert natur- eller kulturlandskap kan arealer legges ut som landskapsvernområde. I landskapsvernområdet må det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfelle om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig

I 2013 ble det bestemt at naturmangfoldlovens § 36 andre ledd skal ha tilbakevirkende kraft i eksisterende landskapsvernområder. Relevant i denne sammenheng er setningene: *I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkning av tiltakene i området.*

Denne endringen er gjort for å sikre at formålet med vern av landskapsvernområder oppnås, dvs. at områdets særpreg og karakter bevares.

Årsaken til at det også er regulert tiltak som isolert sett ikke alltid vil kunne sies å gi en vesentlig endring av landskapets særpreg eller karakter, er at summen av flere slike tiltak, sett i sammenheng med andre tiltak, vil kunne medføre en slik vesentlig endring.

Verneformen brukes ofte for å ta vare på kulturlandskap i aktiv bruk. Bevaring av landskapsbildet og landskapsopplevelsen er en sentral målsetting ved opprettelse av landskapsvernområder.

Landskapsvernet i Froan dekker et areal på ca 80 km². Øyene Ytre Gjæsingen, medregnet Lyngøya og Valsøya, Sørburøy med Sørøyflesa, Nordøy med Gårdahausten, Risøy, Værøy, Sauøy med Store Bogøy samt Store og Lille Lyngøya er unntatt fra landskapsvernet, og har kun dyrelivsfredning.

Restriksjonsnivået i landskapsvernområdet i Froan er gjennomgående lavere enn i naturreservatet, men bestemmelsene om dyrelivsfredning (§ 14, se under) gjelder også innenfor landskapsvernområdet. Det er ikke ferdselsrestriksjoner i landskapsvernområdet.

Tiltak som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig slik som større uttak av masse, bygging av veger og oppføring av bygninger, anlegg med mer er ikke tillatt i landskapsvernområdet i Froan.

Operativ virksomhet knyttet til ambulanse, politi og brannvern er tillatt i landskapsvernområdet. Det samme gjelder offentlig oppsyn, forvaltning og skjøtsel i regi av forvaltningsmyndigheten. Oppdyrking og vanlig landbruksdrift, vedlikehold av eksisterende bygninger, havneanlegg med mer, arbeid i forbindelse med fyr- og merkevesenet er tillatt. Forvaltningsmyndigheten kan

også gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og andre anlegg knyttet til fiske- og jordbruksnæring og i forsvarsøyemed.

1.3.3. Dyrelivsfredningsområde

Opprettelsen av dyrelivsfredningsområdet i Froan ble opprettet med hjemmel i naturvernlovens § 14:

Kongen kan gjøre vedtak om at dyrearter eller dyresamfunn som er sjeldne eller står i fare for å forsvinne, fredes i hele landet eller i bestemte områder. I et område som har særlig betydning som tilholdssted for en rekke arter kan pattedyr og fugler fredes. Vedtak i medhold av første og annet ledd gjelder også artenes hi, reir og egg.

Dyrelivsfredningen er ikke et arealvern, men skal beskytte pattedyr- og fuglearter mot jakt, fangst skade og unødig forstyrrelse innenfor et angitt areal.

Bestemmelsene om dyrelivsfredning i Froan gjelder innenfor yttergrensene av landskapsvernområdet (også på de bebodde øyene), i Haltenområdet og i en 2 km bred randsone omkring verneområdene og Halten. Det er ikke ferdselsrestriksjoner i området med dyrelivsfredning.

Innenfor den angitte dyrelivsfredningen er alle fuglearter samt deres reir og egg, alle selarter og oter i utgangspunktet fredet hele året mot jakt, fangst, skade og unødig forstyrrelse. Det finnes her noen unntak i verneforskriften.

Det er ikke tillatt å innføre nye dyrearter i området med dyrelivsfredning.

1.4 Froan som Ramsarområde

Konvensjonen om vern av våtmarker, Ramsarkonvensjonen, trådte i kraft 21. desember 1975 med formål å beskytte våtmarksområder generelt og særlig som leveområde for vannfugler. Etter hvert har målsetningen blitt utvidet, og omfatter i dag ivaretagelse av våtmarker både som leveområde for flora og

fauna, og som viktig naturressurs for mange mennesker. Miljødirektoratet er norsk vitenskaps- og forvaltningsmyndighet for konvensjonen.

Konvensjonen har i dag tre hovedpilarer:

- å forvalte internasjonalt viktige våtmarksområder (Ramsarområder) slik at deres økologiske funksjoner ('ecological character') opprettholdes
- å sørge for fornuftig (bærekraftig) bruk ('wise use') av våtmarker generelt i forvaltning og arealplanlegging, herunder bl.a. kartlegge og gjennomføre verneplaner for våtmarker
- deltagelse i internasjonalt samarbeid om våtmarker – for eksempel bistandssamarbeid.

Froan naturreservat og landskapsvernområde fikk status som Ramsarområder i 1996. Begrunnelsen var blant annet at området:

- er et viktig referanseområde/typeområde på grunn av størrelsen, beliggenheten og de omfattende gruntvannsområdene
- er leveområde for sjeldne og trua arter av fugl og pattedyr
- er et viktig overvintrings-, hekke- og myteområde for en rekke sjøfuglarter
- har mer enn 1 % av den biogeografiske populasjonen for en rekke sjøfuglarter, samt selarten havert.

Siste reviderte Ramsar Information Sheet finnes på Ramsar.org.

Norge har forpliktet seg til å sikre den økologiske funksjonen til Ramsarområdene sine gjennom bærekraftig forvaltning som bygger på beste tilgjengelige kunnskap om områdenes verdier og tålegrenser. Forvaltningsplaner skal utarbeides for samtlige områder, og kontroll og overvåking skal gjennomføres inne i områdene og i tilgrensende influensarealer og buffersoner. Hvert tredje år rapporterer medlemslandene til Ramsarkonvensjonen om status for de utpekte områdene. Videre er det krav om løpende rapportering ved eventuell risiko for endringer i økologisk karakter, tilstand eller status i Ramsarområdene.

Det at et verneområde er ført på listen over viktige Ramsarområder innebærer ikke noen formelle restriksjoner utover verneforskriftens bestemmelser, men Ramsarstatusen må tas med i forvaltningsmyndighetens skjønnsutøvelse.

1.5 Forbehold om endring av grense

Det er igangsatt en prosess med sikte på en endring i vernegrensene for verneområdene i Froan. Et forslag til grenseendring var på høring sommeren 2014. Naturreservatet foreslås ikke endret. To lokaliteter for fiskeoppdrett er anbefalt grenset ut av vernet, samtidig som man foreslår å legge et nytt landskapsvern rundt Halten. Det er kun utformingen av vernekartet som foreslås endret, og ikke forskriftene for øvrig.

Det nye landskapsvernområdet vil bli behandlet på samme måte som eksisterende landskaps vern. Den eksisterende dyrelivsfredningen vil opprettholdes i områdene som eventuelt innlemmes i landskapsvernområdet.

1.6 Marin verneplan og Froan

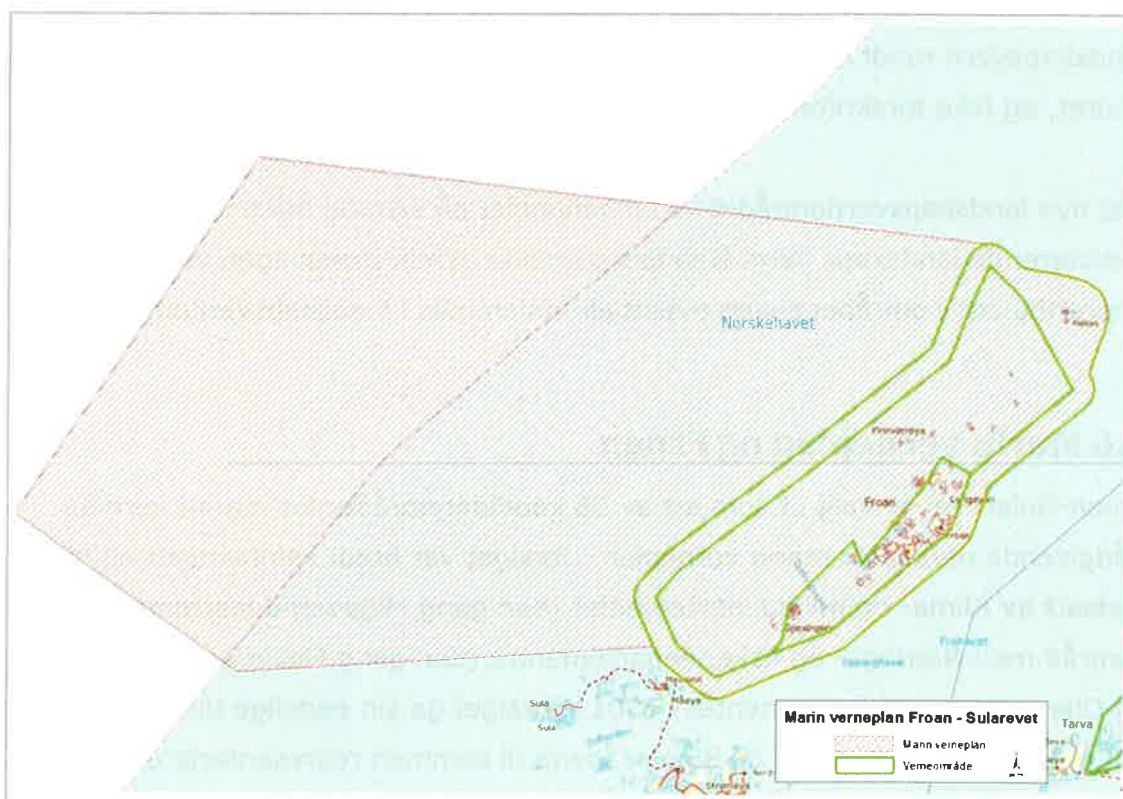
Froan-Sularevet er valgt ut som ett av 36 kandidatområder for marint vern av Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av Klima- og miljødepartementet (den gang Miljøverndepartementet) i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet (den gang Fiskeridepartementet) og Olje- og energidepartementet i 2001. Utvalget ga sin endelige tilrådning i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur langs kysten og skjærgården. Ved utvelgelsen ble særegenhet og representativt, sett i forhold til regioner og kyststrekninger, vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåkning.

Utvalget delte områdene inn i 6 kategorier:

1. Poller
2. Strømrrike lokaliteter
3. Spesielle gruntvannsområder
4. Fjorder

6. Transekter kyst-, hav- og sokkelområder

Det foreslåtte verneområdet Froan – Sularevet strekker seg fra naturvernområdene i Froan i Sør-Trøndelag, og ut forbi kanten der hvor kontinentalsokkelen skråner ned mot de dype delene av Norskehavet.

Figur 4 Foreslått marint vern ved Froan-Sularevet

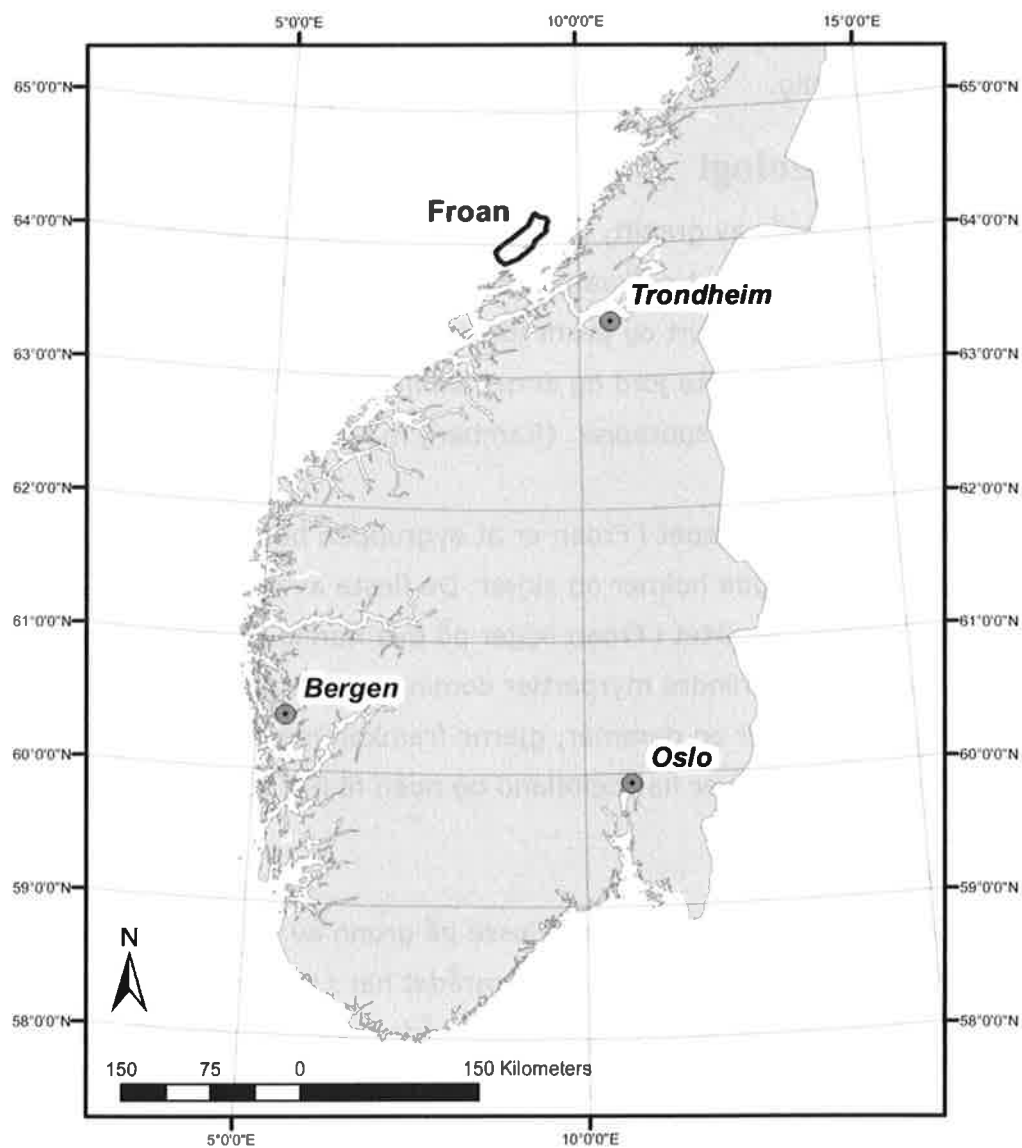
Formålet med fredning av Froan-Sularevet vil være å ta vare på verneverdier som er representative for den indre del av midtnorsk sokkel, og ta vare på spennvidden i naturtyper og de særegne kvaliteter knyttet til Froan og korallrevet på Sularyggen. Området er viktig blant annet fordi det ikke har vært utsatt for tråling.

Pr 2014 avventer Fylkesmannen videre oppdrag om oppstart av vernet for Froan-Sularevet.

2 Områdebeskrivelse og naturkvaliteter

2.1 Beliggenhet

Froan, Frøyene eller Froværet ligger i Frøya kommune i Sør-Trøndelag, og er en gruppe øyer i havet vel 40 kilometer vest for Fosenhalvøya. Navnet Froan kommer trolig av «fraade», som en betegnelse på havets skumming når det slår mot land.

Figur 5 Froans beliggenhet (kart: Anders Bryn 2011)

Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning strekker seg fra rett nord for Mausundvær i sørvest til og med Halten i nordøst. Området er ca 50 km langt og 10 km bredt og består totalt av ca 2.500 øyer, holmer og skjær. Området strekker seg i nord-sør retning mellom 64°13 'N og 63°52 'N og i øst-vest retning mellom 9°25 'E og 8°38 'E.

2.2 Klima

Froan har kystklima med mye nedbør og høy luftfuktighet. Vintrene er milde og vanligvis frost- og snøfrie. Somrene er kalde. Regionen har over 200 døgn med nedbør, men nedbørsmengden per dag er nødvendigvis ikke så høy. Øygruppa ligger ytterst mot Norskehavet og er utsatt for stormer og høye bølger. Sterke sørvestlig vinder er vanlig.

2.3 Landskap og geologi

Berggrunnen i Froan består av granitt, dioritt og monzonitt. Disse bergartene består av mineraler som feltspat og kvarts og har lite næringsstoffer. Bergartene er tungt forvitterlige og gir et surt og grunt jordsmonn hvor bare lite kravfulle planter kan vokse. Det finnes lite jord og annet løsmateriale, og strandkanter med fin sand forekommer kun sporadisk. (Ramberg m.fl. 2006).

Det karakteristiske ved landskapet i Froan er at øygruppen består av flere hundre øyer, samt en mengde holmer og skjær. De fleste av øyene er lave og småkuperte. Det høyeste punktet i Froan ligger på øya Kunna og er 47 moh. Nakent fjell, lyngrabber og mindre myrpartier dominerer øygruppen. På enkelte øyer finnes det mange pytter og dammer, gjerne framkommet som et resultat av torvuttak til brensel. En del øyer har beiteland og noen få har litt dyrket jord.

2.4 Dyrelivet i Froan

Naturverneområdene i Froan står i en særklasse på grunn av sin beliggenhet, sin betydelige størrelse og sine naturkvaliteter. Området har i første rekke stor betydning som hekke-, myte- og overvintringsområde for en rekke sjøfuglarter og da spesielt karakterartene storskarv, toppskarv, grågås, rødnebbterne, teist, siland og ærfugl. Videre er området viktig for overvintrende lom, alkefugl og flere

dykkender. Froan har også stor betydning for trekkende og rastende fugl til alle årstider.

Froan er viktig leve- og yngleområde for steinkobbe, havert og oter. Froans pattedyrfauna er et resultat av beliggenheten langt fra fastlandet. Foruten våre to kystselarter, havert og steinkobbe, som er vanlige i området året rundt, er grønlandssel og klappmyss registrert. Blant hvalene opptrer nise og spekkhogger hyppigst, men både vågehval, grindhval, knølhval og kvitnos forekommer også. Oteren er i dag tallrik. Vånd opptrer i perioder i stort antall. Området skiller seg fra andre kystområder ved at det ikke har mink.

Froan er både et nasjonalt og internasjonalt viktig område for sjøfugl. Artsdiversiteten er ikke spesielt høy for hekkende fuglearter, (ca. 50), men mange av artene opptrer svært tallrike. Grunnlaget for de store fugleansamlingene er primært den gode næringstilgangen i de omkringliggende gruntvannsområdene. Ellers har også øyenes isolerte beliggenhet med liten menneskelig forstyrrelse betydning her.

Froan er et viktig hekkeområde for svartbak, gråmåke, fiskemåke og sildemåke (Røv 2006). Froan har som eksempel 10 % av hekkende nordlig sildemåke, og 5 % av antatt hekkebestand av svartbak i Norge.

Totalt har hekkebestanden av måker i Froan gått tilbake med en tredjedel de siste 30 år. De artene som har gått mest tilbake er fiskemåke og sildemåke. Også gråmåke har gått noe tilbake, men ikke i samme grad som de to mindre artene. Svartbak er den eneste måkearten som ikke har gått tilbake i antall. Den har i stedet hatt en beskjeden økning, og da særlig i naturreservatet. Disse bestandsendringene sammenfaller med endringer i andre deler av landet.

Av spurvefuglene dominerer heipiplerke, skjærpiplerke og steinskvett med flere hundre par hver, men også linerle, gjerdesmett, svarttrost, stær og kråke er vanlige hekkefugler. Av andre spesielle hekkefugler kan nevnes lunde, som hekker med over 70 par i Halten.

Under er utvalgte arter av pattedyr og fugl beskrevet mer i detalj.

2.4.1 Havert

Haverten er den største av våre kystseier. Hannen kan bli over 3 m lang med en vekt på over 300 kg, mens hunnen blir opptil 2,5 meter lang og har en vekt på opptil 200 kg. Haverten varierer i farge fra brun til grå, og er lett å kjenne igjen på den lange, krumme snuten. Hannen har i tillegg flere store hudfolder på halsen.

Figur 6 Havert i Froan (foto Morten Ekker)

Froan har landets største ynglebestand av havert. I forbindelse med kasteperioden (yngleperioden) fra september til november, og parringstiden

umiddelbart etter er trolig nær halvparten av den norske forplantningsdyktige havertbestanden samlet i Froan.

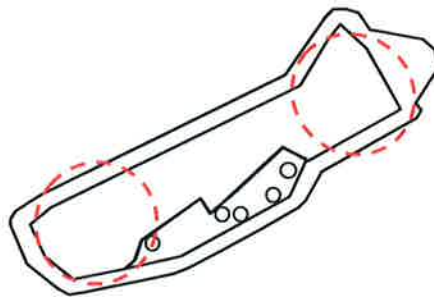
I 1870 – 80 årene var det i yngleperioden 500-600 havert i området, men på grunn av hardt jakttrykk gikk antallet dramatisk tilbake i tiden som fulgte. Omkring 1910 anslo professor Collet antallet voksne dyr til under 200. I følge selskytter Johan Torgnesvik var stammen på ca. 100 voksne dyr i 1915-20 årene.

Etter siste krig var bestanden antagelig ytterligere redusert, og andre forekomster av havert i Norge var knapt kjent på denne tiden.

De nyeste tellingene av havert tyder på at det årlig kastes (fødes) ca. 250 unger i Froan, noe som tilsvarer at en totalbestand på omtrent 1200 dyr er knyttet til Froan i yngletiden (Røv 2006).

Det er imidlertid antatt at langvarig hard beskatning av havert på Vega har hindret havertbestanden i å øke i Froan (Henriksen og Røv, 2004). På vårtellingene i 2005 ble det registrert 211 havert i Froan. Dette representerer

trolig et minimum av det antallet som finnes mer eller mindre gjennom hele året i området. De store variasjonene gjennom året skyldes at sel fra omkringliggende områder kommer til Froan for å kaste. Merkeforsøk av havert viser at unger som fødes i Froan, sprer seg både nordover til Nordland og sørover til Sogn og Fjordane.

Figur 7 Kasteplassene for haverten ligger hovedsakelig i området fra Finnværet til Halten og i Grogna (innenfor de stiplede sirklene)

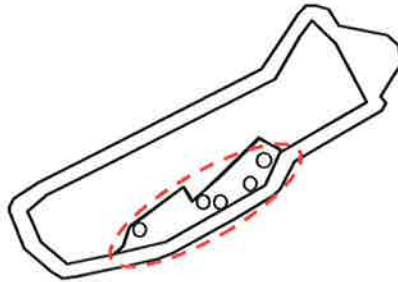
Yngleplassene for havert i Froan ligger hovedsakelig i området fra Finnværet til Halten og i Grogna. Det er sannsynlig at kastingen har lange tradisjoner på de områdene som brukes.

Havertens unger har hvit pels og ligger på skjæret i 2-4 uker etter fødselen. I disse ukene dier de mora og tredobler kroppsvekten sin. Når dieperioden er over, feller ungen den hvite fødselspelsen, og går på sjøen. I dieperioden er haverten svært sårbar for forstyrrelse.

Ungene fødes fra slutten av september og fram til et stykke ut i november på de ytterste og mest værutsatte skjærene. En regner med at dette har sammenheng med at der ute berget ungene livet for fangstmennene i tidligere tider. Selv om det nå ikke er jakt på sel i området, foretrekker fortsatt de fleste havertene de tradisjonelle kasteplassene ytterst i skjærgården. Resultatet er av og til at mange nyfødte unger blir skyllet på havet og omkommer når det er uvær.

2.4.2 Steinkobbe

Mens havertens hovedområde i Froan er i nord og i Grogna, så finner man de fleste steinkobbene i sentrale og sørlige deler av området. Steinkobben finnes i likhet med haverten i et stort antall i Froan.

Figur 8 Steinkobben finnes hovedsakelig i sentrale og sørlige deler av området

Steinkobben er en av de minste selene i norske farvann. Hannene blir ca. 155 cm og hunnene ca. 150 cm lange. Voksne hanner veier opptil 100 kg og hunner 80 kg.

Steinkobben kaster (føder unger) siste halvdel av juni. Hunnene legger seg på land når de føder ungene. Den hvite pelsen på ungene dras av med en gang og ungene går på sjøen rett etter fødselen. Steinkobben er spesielt sårbar for forstyrrelser i kasteperioden siden den oppholder seg nærmere folk og fordi de kaster i en periode der folk ferdes ute på sjøen.

Figur 9 Steinkobbe i fjæra ved Nordøya, Froan (foto Anders Bryn)

I 1992 ble bestanden av steinkobbe anslått til å være omtrent 300 dyr (Røv, 1992), mens det i midten av august i 2004 ble talt opp 622 dyr inklusive unger (Røv 2006). Dette tallet gir et minimumstall for hvor mye steinkobbe det er i området. Tellingene viser at bestanden av steinkobbe har økt betydelig siden fredningen av området og at Froan i dag er et av de viktigste områdene for arten langs norskekysten. Metodisk har det vist seg å være best å telle steinkobber under hårfellingen i august. På denne tiden ligger dyrene for det meste på land. Steinkobben er i motsetning til haverten trolig relativt stasjonær i Froan. Steinkobben opptrer også oftere i smulere farvann enn haverten.

2.4.3 Oter

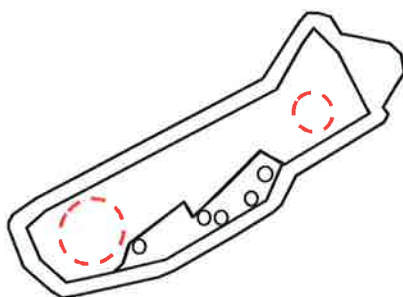
I 1974 ble det ikke observert oter i Froan da Frengen og Røv (1975) gjorde sine registreringer i området, men en fikk meldinger om at arten kunne forekomme. Da Røv gjorde nye registreringer i 2005 observerte han 12 oter (Røv 2006). Mye tyder altså på at oteren igjen er vanlig i Froan.

Oteren er først og fremst en fiskespiser. Oter er det eneste landpattedyret i Froan som kan være en predator på sjøfugl. Om eller i hvor stor grad oterbestanden påvirker de ulike sjøfuglartene er ikke nærmere dokumentert. En anser oteren som en naturlig del av økosystemet i Froan, og betrakter de endringene som eventuelt skjer i økosystemet når den nå er tilbake, som en naturlig forskyvning av bestandssammensetningen.

2.4.4 Storskarv

Storskarven med sine kolonier er kanskje det mest iøynefallende trekk ved Froans hekkefuglfauna. Froan er landets viktigste hekkeområde for storskarv sør for Lofoten. Dersom en ser bort fra noen mindre kolonier sørvest av Sula og Orskjæra i Møre og Romsdal, er Froan sørgrensen for hekkende storskarv her i landet.

Storskarvbestanden i Froan inngår i det nasjonale overvåkningsprogrammet for sjøfugl som startet i 1986, i regi av Norsk Institutt for Naturforskning (NINA). Det blir gjennomført årlige totaltelling og bestanden var i 2006 slik den var i 1974, da Otto Frengen og Nils Røv for første gang telte opp bestanden. Det har imidlertid vært en variasjon i antall hekkende storskarv i løpet av de 30 siste årene.

Figur 10 De største hekkeforekomstene for storskarv: Grogna i sør, Horsøyan i nord.

De største hekkeforekomstene ligger i dag innenfor naturreservatet i Grogna og ved Horsøyan. Koloniens geografiske fordeling og størrelse har variert. Ett gjennomgående trekk er at bestanden i Grogna økte framover til begynnelsen av 1990-årene til omkring 1000 par, men har så holdt seg stabil. I Froan for øvrig har bestanden variert omkring et nivå på ca. 1500 par. Årsaken til at antallet

storskarv i Froan ikke har økt slik som ellers i Midt-Norge er sannsynligvis at bestanden her er bestemt av områdets bæreevne, og at den reguleres av tetthetsavhengige faktorer (Røv 1994).

Det har vært en klar tendens til at det er blitt færre, men større kolonier i Froan og at disse ligger på større og mindre værutsatte holmer enn tidligere. Dette er trolig et resultat av at tradisjonene med å "slå skarv" har opphørt og at hekkeplassene nå er fredet. (Røv 2006)

Enhver ferdsel i nærheten av koloniene i hekketiden kan allikevel ha store negative effekter (Røv 2006).

Figur 11 Storskarvkoloni (foto Nils Kristian Grønvik)

2.4.5 Toppskarv

Toppskarv hekker i mindre antall enn storskarven i Froan, men finnes likevel i et betydelig antall kolonier mer eller mindre skjult i bergsprekker og steinurer. De fleste toppskarvkoloniene ligger i landskapsvernområdet eller på øyer med bare

dyrelivsfredning. Froan er en av de viktigste hekkelokalitetene for toppskarv i Sør-Norge.

Tellingene foretatt mellom 1974 og 1986 viste at toppskarvbestanden i Froan i denne perioden holdt seg relativt stabil rundt 1000 hekkende par. Mellom 1986 og 1994 var det imidlertid en sterk nedgang i antall hekkende par både nord og sør i området. Nedgangen i nordområdene har fortsatt helt fram til i 2005. I 1994 ble det kun talt opp 326 hekkende toppskarvpar i Froan, mens dette i 2005 igjen hadde økt til ca. 500. Kunna har optimale hekkeplasser for toppskarv, med storsteinet ur og god beskyttelse både mot predasjon og ugunstige værforhold. Området har til og med 2005 hatt den største kolonien av toppskarv i Froan, hvor antall hekkende par har variert omkring 200. De siste tellingene i 2006 viser imidlertid en kraftig nedgang også i denne kolonien, med bare 36 hekkende par.

Mangelen på trygge hekkeplasser vil kunne ha betydning for toppskarvens bestandsutvikling og produksjon, og det er viktig å unngå direkte forstyrrelse av toppskarvkoloniene. Når toppskarvkoloniene blir forstyrret slik at fuglene forlater reirene, er de utsatt for reirpredasjon fra både måker og kråkefugl. Menneskelig ferdsel kan forårsake forstyrrelse. Det er registrert at voksne toppskarv er bytte for havørn, og det forekommer også at toppskarv blir tatt av oter (Røv 2006).

Figur 12 Toppskarv i Froan (foto ukjent)

2.4.6 Havørn

Froan er et viktig område for havørna. Det ble i 2005 registrert 18 havørnpar i området, mens det i 1974-1975 ble registrert kun 2 par i hele Froan. Arten har dermed økt betydelig i Froan i likhet med resten av kysten etter at den ble fredet og fram til i dag. Byttedyrundersøkelser viser at havørna spiser en rekke av de vanligste artene i Froan. Den foretrekker i tillegg til fisk større fuglearter som ærfugl, toppskarv, store måker og grågås.

En anser havørn som en naturlig del av økosystemet i Froan og betrakter de endringene som skjer i økosystemet når den nå er tilbake, som en naturlig forskyvning av bestandssammensetningen.

Figur 13 Havørn i Froan (foto Asgeir Lorås)

2.4.7 Ærfugl

Ærfuglen er meget vanlig i Froan. Tellingene fra 2005 tyder på at det er omtrent 2800 hekkende par i området. Likevel var den i tidligere tider betydelig mer tallrik i Froan. I begynnelsen av forrige århundre anslo professor Nordhagen bestanden til å være omtrent 5000 par (Nordhagen 1917). I de senere år tyder tellingene på en nedgang på omtrent 20 % fra 1988 og fram til 2005. Resultatene viser imidlertid at Froan er et viktig hekkeområde for ærfugl, som er en art som har vist en bekymringsfull nedgang i bestanden i Trøndelag, bl.a. i Trondheimsfjorden (Lorentsen 2005). Froan er et viktig myteområde for ærfugl og det er blitt registrert hele 35.000 individer under myteperioden i juli – august. Som overvintringsområde er også Froan viktig for ærfuglen og i 2005 og 2006 ble det foretatt vintertellingene som viser at det er over 5.000 ærfugl i området om vinteren.

Faktaboks: Myting

Myting el. fjærskifte (av lat. mutare, forandre, skifte) er en periodisk felling og fornying av fjær. Mange fugler feller fjær etter hekkingen, og flere arter har også en fjærfelling før paringstiden.

Nedgangen i bestanden følger nedgangen ellers i regionen, og en anser det ikke som aktuelt å sette inn noen tiltak for ærfuglen i Froan gjennom denne forvaltningsplanen.

Figur 14 Rugende ærfugl på Halten (foto Asgeir Lorås)

2.4.8 Grågås

Tidlige tellinger av grågås skilte ikke mellom hekkende og mytende gjess. Det er derfor vanskelig å sammenligne disse med nyere tellinger. Follestad anslo imidlertid i 1985 at det totale antallet hekkende grågås i Frøya kommune var 350 – 400 par. I 2005 ble det telt 897 grågås i hekkeområdene på våren. Siden noen fugler allerede lå på reir på denne tiden er dette klare minimumstall. De fleste av disse var nok hekkende fugler, og man må kunne anta at et minimumsantall for hekkende grågås i Froan i 2005 var på 500 par (Røv 2006).

Økningen i grågåsantallet følger samme mønster som ellers i landet. Årsaken til økningen er sannsynligvis en kombinasjon av endringer i forvaltningen av arten og leveområdene samt at landbruket har endret driftsform både her i Norge og i andre land.

De aller fleste av gjessene som går til hekking i Froan befinner seg i områdene knyttet til de større øyene og holmene utenfor naturreservatet og da i all hovedsak i landskapsvernområdet eller de bebodde øyene. Froan er et svært viktig myteområde for grågåsa, og på det meste (i 1986) ble det registrert omkring 5000 mytende grågjess i Froan. Fra 1997 og fram til 2005 har antallet mytende grågjess vært noenlunde stabilt i underkant av 2000 individer. En av grunnene til at grågåsa nå i mindre grad enn tidligere bruker Froan som myteområde kan være den store havørnbestanden i området. Grågåsa er sårbar i myteperioden og stadig jaktende havørn kan forstyrre grågåsa når den går i land på holmene for å beite. Det er også vist at mytende gjess lett blir forstyrret av enhver form for menneskelig aktivitet. Derfor foretrekker gåsa de minst trafikkerte delene av naturreservatet i myteperioden (Røv 2006).

I dag fungerer Froan som et friområde for grågås. Når jakta starter 1. august (tidligjakt på grågås fra lokal forvaltningsplan) i områder rundt Froan, trekker det en god del gås ut til Froan, siden det i dette området ikke løsnos skudd på grunn av jaktforbudet.

2.4.9 Teist

Froan er det viktigste hekkeområdet for teist i Sør-Norge, trolig også i landet, kanskje med så mye som 10 % av totalbestanden (Røv 2006). En viktig grunn til den store bestanden i Froan er at det ikke finnes villmink i området.

Teisten hekker i steinurer og bergsprekker der den kan finne trygg reirplassering, og i Froan er områdene ved Kunna/Kalvene og Halten de viktigste hekkeplassene. Særlig iøynefallende er en stor koloni i moloen på Halten. Teisten er vanskelig å telle. Den telles på hekkeplassen, men siden den hekker i jordhuler vil en vanskelig kunne telle alle de hekkende individene. Den beste

teistellingen ble gjort i Froan av Lorentsen og Larssen i 1988 og viste at det da var minimum 6000 individer i Froan.

Figur 15 Teist i Halten (foto Nils Kristian Grønvik)

En har registrert en nedgang i teistpopulasjonen på Halten mellom 1988 og 2005 (Røv 2006). Ellers i Europa anses bestanden av teist for å være stabil. Det har vært diskutert om oterbestanden kan ha gitt en nedgang i antallet teist lokalt i Froan. Oteren er i første rekke en fiskespise og det er derfor lite sannsynlig at oteren spiller en rolle her (Røv 2010 pers med). Dersom det skulle være tilfelle regner en med at teistbestanden igjen vil stabilisere seg.

Forskerne (Røv og Lorentsen pers med 2010) mener imidlertid det er svært viktig at området holdes minkfritt også i fremtiden. Teisten er også sårbar for taretråling fordi den finner maten sin i tareskogen lokalt. Videre er teisten svært sårbar for oljesøl.

2.4.10 Krykkje

Ved Halten fyr ligger den eneste krykkjekolonien i Sør-Trøndelag. Kolonien etablerte seg i Halten så tidlig som i 1920-årene. I 1963 var det 725 hekkende krykkjepar i Halten, mens det i toppåret 1974 var ca. 1700 krykkjepar i Halten. Ved siden av kolonien på Halten har det også hekket krykkje på Horsøyene og Gimsan.

I 2005 ble det talt opp 197 voksne krykkjer i kolonien på Halten, noe som tilsier

at minimum 100 par er knyttet til kolonien. En slik nedgang som vist i Halten er også gjeldende for resten av norskekysten og i Midt-Norge har nedgangen siden 1970-tallet og fram til i dag vært på 75 % - 85 %.

Figur 16 Krykkje i Halten (foto Trygve Fjærli)

2.5 Vegetasjon og flora

Vegetasjonen i Froan reflekterer i stor grad havpåvirkningen og klimaet, med mange salttålede strandplanter i strandsonen og en utpreget vestlig flora tilpasset milde vintre og kalde fuktige somre (Bryn 2008).

I tillegg til havpåvirkning og klima, er det geologi, mennesker, fuglelivet og det faktum at Froan utgjør en øygruppe, som har vært med på å forme vegetasjonen slik en ser den i dag.

Geologien i Froan består av harde bergarter som forvitrer langsomt. Disse gir et surt og tynt jordsmonn. Jordsmonnet gir derfor ikke grobunn for en rik og sjelden flora, men er godt egnet for røsslyng og andre arter karakteristiske for kystlynghei.

I 2008 foretok Norsk Institutt for skog og landskap en vegetasjonskartlegging i Froan. Denne kartleggingen viser at store deler av landskapet i Froan kan karakteriseres som atlantisk kystlynghei som i dag begynner å bli en sjelden

naturtype. Kartleggingen viser at deler av kystlyngheiene samt mindre områder med tidligere slåttemark er i ferd med å gro igjen.

Deler av vegetasjonen i Froan er strukturert av naturlige prosesser som bølger, sjøsprøyt og sterk vind. Bart fjell finner man i utsatte lavereliggende områder. Fukthei utgjør også store arealer, mens grasmyr og fukt- og strandeng utgjør mindre arealer.

Floraen på land er dominert av strandplanter, lyngheiplanter og vanlige kulturspredte "ugrasplanter". Typiske kystnære planter, for eksempel revebjelle og bjørnnkam er godt representert. Det er registrert ca. 270 karplantearter og ca. 175 arter av mose i området.

Figur 17 Revebjelle på Bogøya, Froan (foto Anders Bryn)

Variasjonen i floraen i Froan er beskjedent, men på øya Kunna kan man finne et noe mer variert planteliv. Kunna har mange bergkløfter som gir vekstvilkår for store bregner og ulike skyggeplanter, bl.a. skogsarter som gauksyre, smørtelg og trollurt. Det er sparsomt med trær og busker i Froan, men på noen steder på Kunna finnes det mindre holt med rogn, bjørk og vier samt innslag av osp og rognasal. Einer finnes i hele området nord til Halten. Det finnes også noen mindre tresettinger på Sauøya og Sørburøya.

Siden Nordhagens undersøkelser fra 1914-1915 (Nordhagen 1917) har det skjedd tydelige endringer i vegetasjonen. Blant annet har det skjedd en viss gjengroing av åpne vannspeil samt framgang av skog og kratt. Sistnevnte har

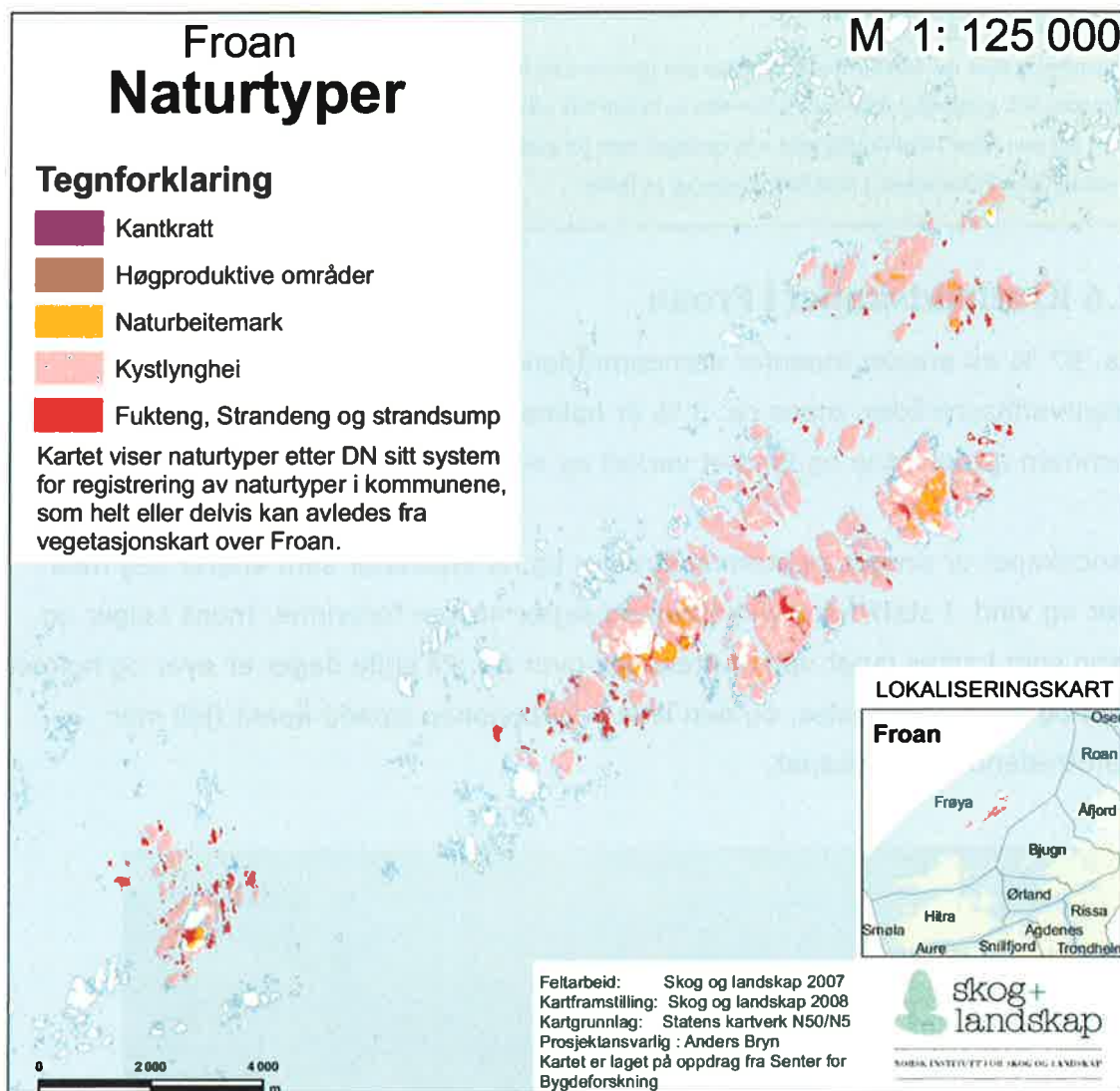
trolig sammenheng med at lyngbrenning, som tidligere var vanlig, til dels har opphørt samt at beitetrykket fra husdyr er redusert.

For en mer detaljert beskrivelse av vegetasjonen i Froan vises det til skjøtelsesplanen (Bryn 2012)

2.5.1 Kulturlandskap

Kystlynghei utgjør hoveddelen av kystlandskapets landdel i Froan og inneholder en viktig del av området biologiske mangfold. Den atlantiske kystlyngheia var tidligere den mest utbredte naturtypen på kysten i Norge og Vest-Europa.

Med kystlynghei menes treløse, svi- og beiteskapte heisamfunn langs kysten. Dette er en kulturbetinget vegetasjonstype formet ved beite, slått og brenning gjennom tusenvis av år. Når denne bruken opphører, gror områdene igjen, og kystlynghei er i dag en truet naturtype både nasjonalt og internasjonalt (se Norsk rødliste for naturtyper 2011). I Norge det også besluttet å lage en egen handlingsplan for kystlynghei. Figur 18 viser kart over kystlynghei i deler av Froan samt et utvalg av andre kartlagte naturtyper (Bryn 2008).

Figur 18 Naturtyper i Froan (Bryn 2008)

Dette registreringsarbeidet er supplert i forbindelse med arbeidet med skjøtelsplanen for Froan i 2011.

Kunnskapen om kystlynghei som et viktig og truet kulturlandskap har økt betydelig de senere år. Bevaringen av kystlyngheier er direkte avhengig av at det enten drives tradisjonelt jordbruk med beitedyr (spesielt utgangersau) og periodisk brenning av lyngområdene, eller at en går inn med aktiv skjøtsel for å etterligne denne driftsformen.

Faktaboks: Gjengroing

Gjengroing skjer når åpent jordbrukslandskap gror igjen med busker, kratt og skog og er en helt naturlig biologisk prosess. Slik gjengroing skjer overalt hvor trær og busker kan vokse, og ikke blir hindret ved jordbearbeiding, slått eller ved dyr som beiter i tilstrekkelig grad. Gjengroingen skjer på arealer som tidligere var innmark med åker og eng, så vel som tidligere beiteområder i utmarka, i skogen og på fjellet.

2.6 Kystlandskapet i Froan

Ca. 97 % av arealet innenfor verneområdene i Froan er hav og gruntvannsområder, mens ca. 3 % er holmer skjær og noen større øyer. Til sammen utgjør vann og land et variert og egenarter kystlandskap.

Landskapet er preget av store sjøarealer og himmelflater som endrer seg med vær og vind. I sterk vind vil holmer og skjær nesten forsvinne, mens bølger og vann som kastes langt opp i luften, ses over alt. På stille dager er øyer og holmer med og uten bebyggelse, og den lave vegetasjonen ispedd åpent fjell mer framtrædende i landskapet.

Figur 19 Kystlandskapet i Froan (foto Ellen Arneberg)

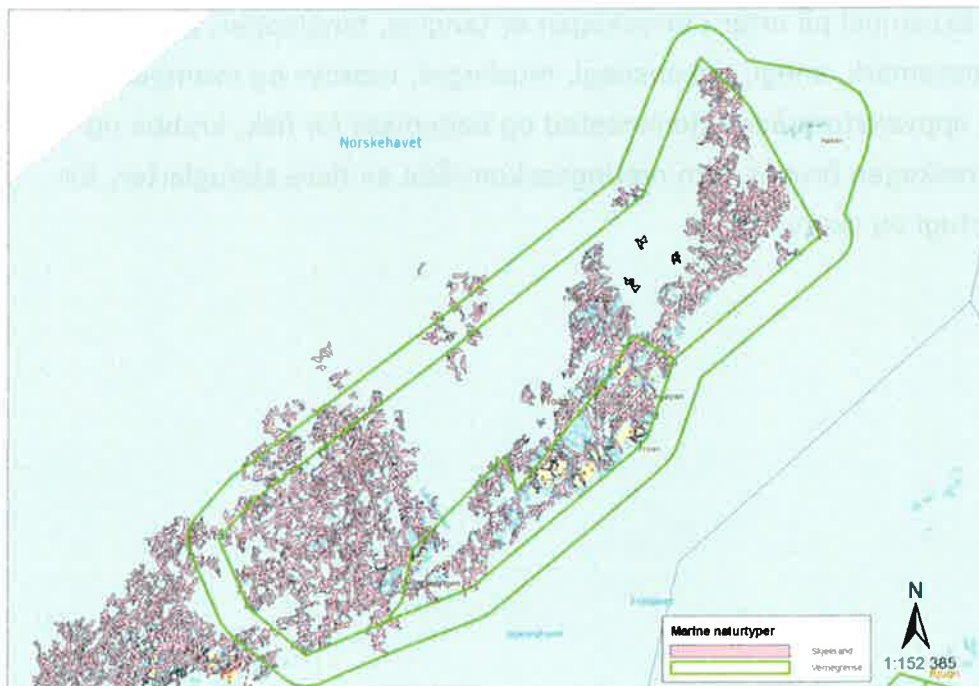
2.7 Marint mangfold i Froan

I Froan finnes det et rikt marint arts mangfold. De senere årene er dette mangfoldet bedre kjent gjennom forskjellige kartlegginger av blant annet skjellsandforekomster, tareskoger og kamskjellforekomster.

I naturreservatet er alt under havoverflaten omfattet av vernet. I landskapsvernområdet er de marine verdiene ikke en del av verneformålet, og i dyrelivsfredningsområdet er livsmiljøet, herunder de marine verdiene, ikke vernet.

2.7.1 Skjellsand

Skjellsand er delvis nedbrutte kalkskall fra skjell og andre marine organismer. Skjellsand fungerer som gyte- og oppvekstområder for flere fiskearter. Større krepsdyr benytter skjellsandbankene til parringsplasser og ved skallskifte, i tillegg til at de finner matgrunnlag her. Skjellsand regnes som en ikke fornybar ressurs innenfor overskuelige tidsrammer (DN- håndbok 19).

Figur 20 Skjellsandforekomster i Froan. (Naturbasen 2012)

I Froan er det registrert over 200 viktige og svært viktige forekomster med skjellsand under havoverflaten.

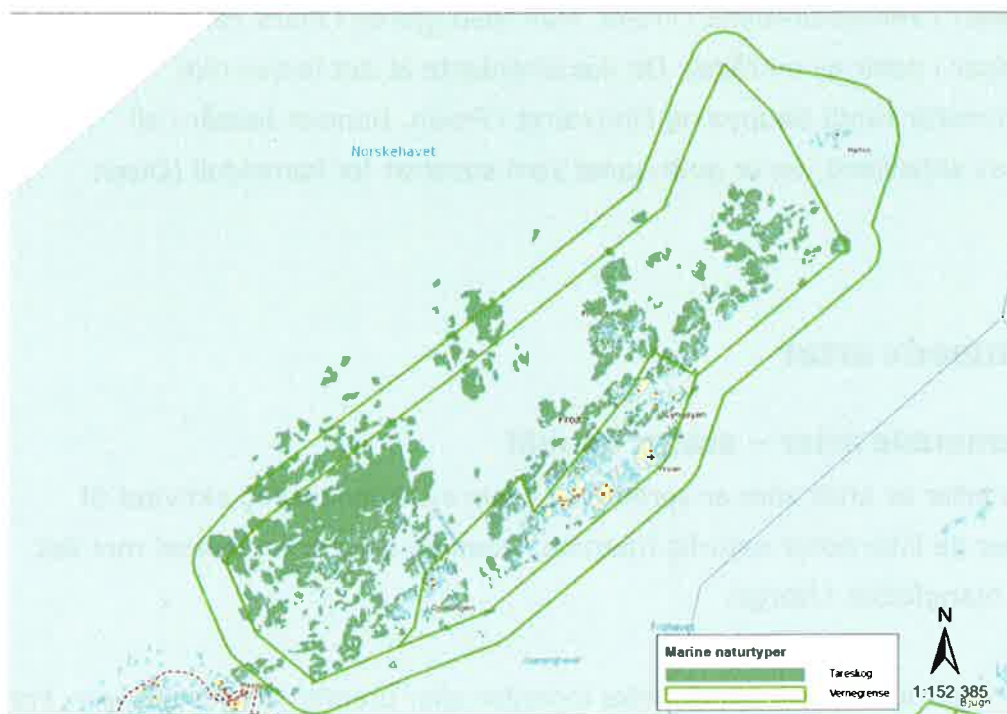
2.7.2 Tareskog

I Norge brukes begrepet "tareskog" om sammenhengende områder bevokst med stortare (*Laminaria hyperborea*). Stortareskog finnes på hardbunnsområder under lavvannsgrensen. Stortareskog er knyttet til områder med stor bølgepåvirkning eller sterk strøm, og kan her dominere fra lavvannsmerket og ned til 20-25 m dyp.

Stortareplantenes stive, opprette stilk kan bli opptil 3 meter høye og danner et tredimensjonalt habitat som er rikt på andre alger og dyr. På optimale lokaliteter utkonkurrerer stortaren de andre tareartene gjennom å vokse seg høy og skygge for annen vegetasjon.

Taren er inndelt i tre deler; blad, stilk og festeorgan. Bladet er ettårig, mens stilken og festeorganet er flerårige. Taren tar opp næringsstoffer gjennom bladets overflate og ikke gjennom røtter.

Tareskogen har en grunnleggende betydning for plante- og dyresamfunnet der den vokser. Eksempel på arter i tareskogen er tanglus, tanglopper, andre krepsdyr, børstemark, snegl, nakensnegl, muslinger, mosdyr og svamper. Det er et yngle- og oppvekstområde, gjemmested og beiteplass for fisk, krabbe og hummer. Tareskogen brukes som næringssøkområde av flere sjøfuglarter, for eksempel ærfugl og skarv.

Figur 21 Viktige tareskogforekomster i Froan. (Naturbasen 2012)

I Froan er det registrert over 200 viktige og svært viktige forekomster av naturtypen "større tareskogforekomster" (Naturbasen 2012).

2.7.3 Tang

Tang forekommer grunnere enn tare. Tang er et dominerende element i det krevende og spesielle miljøet i tidevannssonen, og utgjør viktige næringsområder for sjøfugl. Produksjonen av tang bidrar også med organisk tilførsel til både gruntvannsområdene og de dypere partiene utenfor.

2.7.4 Kamskjellforekomster

Stort kamskjell (*Pecten maximus*) er i Norge utbredt fra svenskegrensen i sør til og med Nordland i nord. De norske forekomstene utgjør den nordligste utbredelsen av arten. Kamskjell finnes så langt sør som til Marokko. De største forekomstene her til lands finnes i Nordland nord til polarsirkelen, i Trøndelagsfylkene og på Vestlandet.

Stort kamskjell kan leve i forskjellige sedimenttyper, men opptrer typisk i strømrrike områder og gjerne på skjellsand. Det er ikke gjort systematiske

undersøkelser i verneområdene i Froan. Men NGU gjorde i mars 2009 undersøkelser i deler av området. De dokumenterte at det finnes rike skjellforekomster rundt Sauøya og Finnværet i Froan. Bunnen består i all hovedsak av skjellsand, og er godt egnet som substrat for kamskjell (Olsen 2009).

2.8 Fremmede arter

2.8.1 Fremmede arter – status og mål

Fremmede arter er arter som er spredt ved hjelp av menneskelig aktivitet til områder der de ikke hører naturlig hjemme. Noen av dem er en trussel mot det biologiske mangfoldet i Norge.

Fremmede arter kan ha sin opprinnelse innenfor eller utenfor Norges grenser. Fra sine naturlige leveområder sprer de seg ved hjelp av menneskelig aktivitet, til områder de ikke ville klart å nå på egen hånd.

Fremmede arter er ikke alltid skadelige. Ofte kan de leve side om side med naturlige hjemmehørende arter uten noen synlig negativ effekt. Noen av nykommerne utgjør imidlertid en trussel, først og fremst ved at de fortrenger stedlige arter og forstyrrer lokale økosystemer. Artsdatabankens Svarteliste legges til grunn for arbeidet med fremmede arter: Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012 (Gederaas, L, Moen T.L, Skjelseth, S & Larsen L.-K (red). Artsdatabanken, Trondheim). Fremmede arter kan endre norsk natur, og kan virke negativt inn på næringer og samfunnets bruk av naturen.

Det er ikke registrert mange fremmede arter i Froan. Det er innplantet noe gran, sitkagran og bergfuru, hovedsakelig på Skjellholmen ved Prestøya og på Sauøya. Kanadagås opptre foreløpig ikke i noe stort antall i Froan og det ble registrert 61 ikkehekkende fugler under tellinger sommeren 2005. Det er også registrert pinnsvin og brunrotte i Froan. Begge disse er innført av mennesker.

Per i dag finnes det ikke mink innenfor verneområdene i Froan, men det er mink i Sula-Mausundområdet. Minken er således ikke langt unna, og kan sannsynligvis

klare å komme seg ut til Froan. Forekomst av mink i Froan vil være svært uheldig for fuglelivet i Froan.

Mål for fremmede arter

- Fremmede arter skal ikke forekomme i naturreservatet i Froan. Fremmede arter skal ikke utgjøre en risiko for landskapets art og karakter i landskapsvernområdet.
- Området skal holdes minkfritt.

2.8.2 Fremmede arter – utfordringer og tiltak

Per i dag er det ikke kjent at fremmede arter er noe vesentlig problem for verneverdiene i Froan. Det er imidlertid viktig at en jevnlig sjekker at det ikke foregår uheldig spredning eller innføring av slike arter.

Tiltak

Fremmede arter som har stort spredningspotensiale eller som direkte truer verneformålet skal fjernes i hele verneområdet.

Fremmede arter i naturreservatet og landskapsvernområdet skal kartlegges og det skal lages en prioritering av hvilke arter som bør fjernes, hvor og når.

Mink må holdes unna verneområdene i Froan. Dersom den allikevel klarer å innta området må den bekjempes umiddelbart.

Det skal lages et opplegg for rapportering av eventuelle minkforekomster i hele området slik at tiltak for fjerning kan settes i verk så raskt som mulig.

Forekomster av mink på naboøyer til verneområdene i Froan skal registreres, og bør om mulig begrenses, som et forebyggende tiltak.

2.9 Mål for forvaltningen av naturkvalitetene i Froan

Under er det foreslått mål for forvaltningen av naturkvalitetene i Froan. Begrepene naturkvalitet og bevaringsmål er forklart i kapittel 1.

Mål for naturkvalitetene i Froan

Hovedmålet for forvaltningen av verneverdiene i Froan er å la de naturlige svingningene i kystøkosystemet skje fritt, samtidig som negative påvirkningsfaktorer holdes på et minimum. Målet er å ha et økosystem i naturlig utvikling.

Froan er av spesiell betydning for bevaring av det biologiske mangfoldet i kystsonen. Viktige kvaliteter i denne sammenheng er:

- Områdets størrelse
- Fravær av mink og tilstedeværelse av oter og havørn
- Områdets relativt uberørte tilstand
- Funksjonsområde gjennom hele året for vannfugl og havørn
- Kjerneområde for ynglende steinkobbe og havert
- Et verdifullt kulturlandskap og kystlandskap

Artene i Froan inngår i et økosystem som i hovedregelen skal få utvikle seg uforstyrret. Et unntak fra dette er en del naturtyper i kulturlandskapet som er avhengig av hevd.

Mange av de fugle- og dyreartene som gjør Froan verneverdig vil imidlertid kunne påvirkes av faktorer som ikke forvaltes innenfor avgrensingen av verneområdene eller med hjemmel i verneforskriften. Fugl og pattedyr i verneområdet er avhengige av fiskebestandene i havområdene rundt, som igjen er avhengig av forvaltningen av fiskeinteressene og havbrukene.

Selbestandene, og særlig haverten, vil være avhengige av hvordan forvaltningen av artene skjer utenfor området og hvilke bestandsmål som settes for dem i regionen. Utenfor Froan er det fiskerimyndighetene som bestemmer forvaltningen av selbestandene i Norge.

Forsøpling og eventuelle oljeutslipp er også ytre trusler som virker inn på økosystemet i Froan og gjør hekkeplasser, yngleplasser og naturtyper mindre attraktive for dyr og planter. Den beste løsningen hadde vært at disse typene forurensing opphørte helt, men en må per i dag bøte på skadene ved opprydding og å ha god beredskap i tilfelle utslipp.

En introduksjon av mink vil være svært ødeleggende for økosystemet i Froan, og er en type trussel en må prioritere å sikre seg mot.

På vernetidspunktet i 1979 var bestanden av havørn og oter lavere enn den er i dag på grunn av at de da ble sett på som skadedyr, og en hadde et målrettet uttak av sånne arter. Etter at havørn og oter ble fredet i henholdsvis 1968 og 1982 har antallet økt, noe som igjen kan ha gitt nedgang i bestandene av andre naturlig forekommende arter. Mest sannynlig vil dyre- og fuglebestandene stabilisere seg på et annet nivå når oter og ørn igjen har etablert seg i området. De naturlig forekommende rovdyrene er en viktig del av økosystemet i Froan.

Tiltak

Alle tiltakene som foreslås i denne planen skal være rettet inn mot å nå hovedmålet med forvaltningen av naturverdiene i Froan. Se tiltaksplanen i vedlegg 5.

2.9.1 Mål for viktige naturkvaliteter i Froan

For å bryte det overordnede målet med naturlig utvikling i et kystøkosystem opp i noen konkrete delmål, har en valgt ut 5 naturkvaliteter:

- Sel
- Storskarv
- Teist
- Kulturlandskap og naturtyper

Under er det foreslått egne mål hvor hver av disse naturkvalitetene. Konkretisering av bevaringsmål og overvåking vil gjøres etter hvert som fagsystemet til Miljødirektoratet utvikles.

2.9.2 Mål for sel (havert og steinkobbe)

Leveområdene for sel skal opprettholdes i god stand

De to viktigste selartene i Froan har til dels forskjellig adferd og funksjonsområder innenfor verneområdene. Felles for dem er imidlertid at de trenger ro i yngletiden, og en vurderer det som riktig å sette bevaringsmål der en søker å sikre gode forhold på selenes yngleplasser.

Viktige punkter i verneforskriften knyttet til forvaltningen av sel:

For hele området gjelder: Alle selarter er fredet hele året mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse.

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra bestemmelsene for regulering av arter som kan forstyrre den naturlige balansen i området, herunder kontrollert desimering av sel. Se kapittel 3 for videre diskusjon av dette punktet.

I naturreservatet gjelder i tillegg: I tidsrommet f.o.m. 1. april tom 10. august er all ferdsel på land forbudt. I tidsrommet f.o.m 10. september t.o.m. 15. november er all ferdsel forbudt på kasteplasser for sel.

Ferdselsforbudet i naturreservatet gjelder ikke for en del beskrevne aktiviteter i forskriftens kap. IV pkt 6. Fylkesmannen vil likevel henstille til at ferdsel i nærheten av kasteplassene unngås også der ferdsel er tillatt.

I naturreservatet vil ilandstigningsforbud bli overholdt strengt, og Fylkesmannen vil føre en streng praksis ved dispensasjonssøknader.

Tiltak:

- Menneskelig forstyrrelse og forurensning skal begrenses til et minimum på kasteplasser for havert og steinkobbe.
- Det skal produseres et sårbarhetskart for Froan der kasteplasser og varsomhetssoner rundt kasteplassene er inntegnet.
- Det skal utarbeides et opplegg for kanalisering av ferdsel vekk fra kasteplasser for sel.
- Sjøppelaksjoner og oljerydding på kasteplassene til sel skal prioriteres.

2.9.3 Mål for teist

Antall hekkende teist skal ikke ha lokal nedgang i Froan.

Bakgrunnen for at det er laget et eget mål for teist i denne forvaltningsplanen er at den har en bestand som er knyttet til verneområdene i Froan hele året, samt at en regner med at endringer i denne bestanden vil kunne gi informasjon om eventuelle endringer i økosystemet.

Viktige punkter i verneforskriften knyttet til forvaltningen av teist:

For hele området gjelder: Alle fuglearter herunder deres reir og egg er fredet hele året mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse.

I naturreservatet gjelder i tillegg: I tidsrommet f.o.m. 1. april tom 10. august er all ferdsel på land forbudt.

Ferdselsforbudet i naturreservatet gjelder ikke for en del beskrevne aktiviteter i verneforskriftens kap IV pkt 6.

Tiltak:

- Menneskelig forstyrrelse i verneområdene skal holdes på et minimum
- Introduksjon av mink skal forebygges
- Taretråling må begrenses.

- Bestanden av teist må overvåkes men hensyn til årsaker til svingninger i antallet. Trusler må identifiseres.
- Forebyggende tiltak mot mink må igangsettes.
- Sårbarhetskart skal produseres der hekkeplasser for teist er avmerket.
- Forvaltningsmyndigheten skal samarbeide med andre myndigheter for å unngå at det åpnes for taretråling i naturvernområdene i Froan.

2.9.4 Mål for storskarv

Hekkesuksessen til storskarv lokalt i Froan skal ikke forringes.

Froan er et viktig hekke- og overvintringsområde for storskarv, og de karakteristiske storskarvkoloniene gjør den til den mest iøynefallende fuglearten i Froan. Bestanden antas å være bestemt av områdets bæreevne (mattilgang og tilgang til hekkeplasser) og at den reguleres av tetthetsavhengige faktorer (Røv 1994). Den henter føde i gruntvannsområdene rundt øyene, og er sånn sett en viktig indikator på tilstanden til økosystemet.

Viktige punkter i verneforskriften knyttet til forvaltningen av skarv:

For hele området gjelder: *Alle fuglearter herunder deres reir og egg er fredet hele året mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse.*

I dyrelivsfredningsområdet er verneforskriftens bestemmelser ikke til hinder for at "fastboende grunneiere til øybefolkningens eget bruk" kan skyte eller fange skarv i tiden f.o.m 1.10 t.o.m. 1.2 dersom bestanden etter forvaltningsmyndighetens vurdering kan tåle slik belastning. Se kap VI pkt 2 og strekpunkt 2. Da skarv bare kan tas ut etter at forvaltningsmyndighetens har vurdert uttaket opp mot bestandens tåleevne, må en ta kontakt med forvaltningsmyndigheten ved ønske om uttak av skarv. Se under kapittel om jakt.

I naturreservatet gjelder i tillegg: *I tidsrommet f.o.m. 1. april tom 10. august er all ferdsel på land forbudt.*

Ferdselsforbudet i naturreservatet gjelder ikke for en del beskrevne aktiviteter i kap IV pkt 6.

Tiltak:

- Overvåke bestanden av storskarv. Trusler må identifiseres.
- Informasjon til folk som ferdes med båt i naturreservatet i ferdselsforbudtiden må være lett tilgjengelig

2.9.5 Mål for kulturlandskap og viktige naturtyper i Froan

Kulturlandskapet og andre viktige naturtyper i Froan skal bevares på en tilfredsstillende måte.

Kystlynghei er en viktig faktor i det egenartede kystlandskapet i Froan. Over halvparten av landarealet i Froan er dekket av den etter hvert sjeldne og trua naturtypen kystlynghei (Norsk rødliste 2011), som er en menneskeskapt naturtype. De viktigste arealene med kystlynghei ligger innenfor den ytre avgrensingen av landskapsvernområdet i Froan, også på de øyene som kun har dyrelivsfredning.

Sortering og prioritering av områder med kulturlandskap – hovedlinjer i videre forvaltning

Arealene med kystlynghei er til dels i en gjengroingsfase, og trenger beitende sau for å holdes i hevd. Det er ikke realistisk at all kystlynghei i Froan vil kunne holdes i hevd i fremtiden. Vi mener derfor det er nødvendig å sortere arealene og prioritere noen arealer framfor andre.

Vi anbefaler i denne forvaltningsplanen at skjøtselen og videre oppfølging av kystlyngheia konsentreres innenfor den ytre avgrensingen av landskapsvernområdet og ikke i naturreservatet. I naturreservatet er det ønskelig å holde menneskelig forstyrrelse på et minimum. Beiting er ikke forbudt i naturreservatet, men forvaltningsmyndigheten vil i samsvar med skjøtselsplanen prioritere tiltak knyttet til kulturlandskapet i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningen. Den beiting som foregår i naturreservatet i dag kan således fortsette uhindret.

På øyene der det kun er dyrelivsfredning har ikke forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gå inn med skjøtsel av kulturlandskapet uten samtykke fra grunneier. Dette fordi livsmiljøet til dyre- og fugleartene som lever der ikke er vernet, og ikke er en del av verneformålet. Samtidig er det i på disse øyene at de mest verdifulle arealene med kystlynghei finnes. Det er et mål å ha en god dialog med grunneiere og rettighetshavere med tanke på å få til avtaler om ivaretagelse av kulturlandskapet. Grunneiere og rettighetshavere oppfordres til å følge de retningslinjer som skisseres i en skjøtselsplan for området.

Tiltak:

Tiltak for bevaring av kulturlandskapet beskrives i skjøtselsplanen.

3 Brukerinteresser

Landarealet i verneområdene i Froan er i all hovedsak i privat eie. Noen mindre eiendommer rundt offentlige anlegg og interesser, slik som kommunale tjenester og anlegg i forbindelse med kystverkets installasjoner, er i offentlig eie.

Bebyggelsen i Froan finner vi hovedsakelig innenfor den ytre avgrensingen av landskapsvernområdet, men tyngden er på de større øyene som kun er berørt av dyrelivsfredning.

Befolkningsutviklingen i Froan har i de siste årene vært negativ. Det er imidlertid et ønske fra Frøya kommune om å opprettholde bosettingen i Froan (Kommunedelplanen for Frøya kommune, vedtatt i 2010).

Landområdene i Froan, da spesielt i dyrelivsfredningsområdet og i landskapsvernområdet, er preget av menneskelig bruk. Med tiden har denne bruken bidratt til å skape det varierte og egenartete kystlandskapet vi kjenner i dag. Fra foredraget til kongelig resolusjon fremheves også disse kvalitetene; *"...av stor interesse i nasjonal sammenheng å bevare de natur- og kulturhistoriske verdier som deler av dette varierte og karakteristiske midtnorske kystlandskapet representerer. Disse kvalitetene er særlig knyttet til områdene rundt de bebodde øyene sørøst og nordøst i det aktuelle området. Her vil en kombinasjon av landskapsvern og dyrelivsfredning kunne gi landskap og fauna tilstrekkelig beskyttelse".*

Brukerinteressene i Froan knytter seg i dag til landbruk, fiske, friluftsliv, forskning, turisme og sjøforsvarets virksomhet. Det er også stor interesse for å drive havbruk/fiskeoppdrett i landskapsvernområdet.

3.1 Landbruk

Figur 22 Villsau (foto Asgeir Lorås)

3.1.1 Status og mål

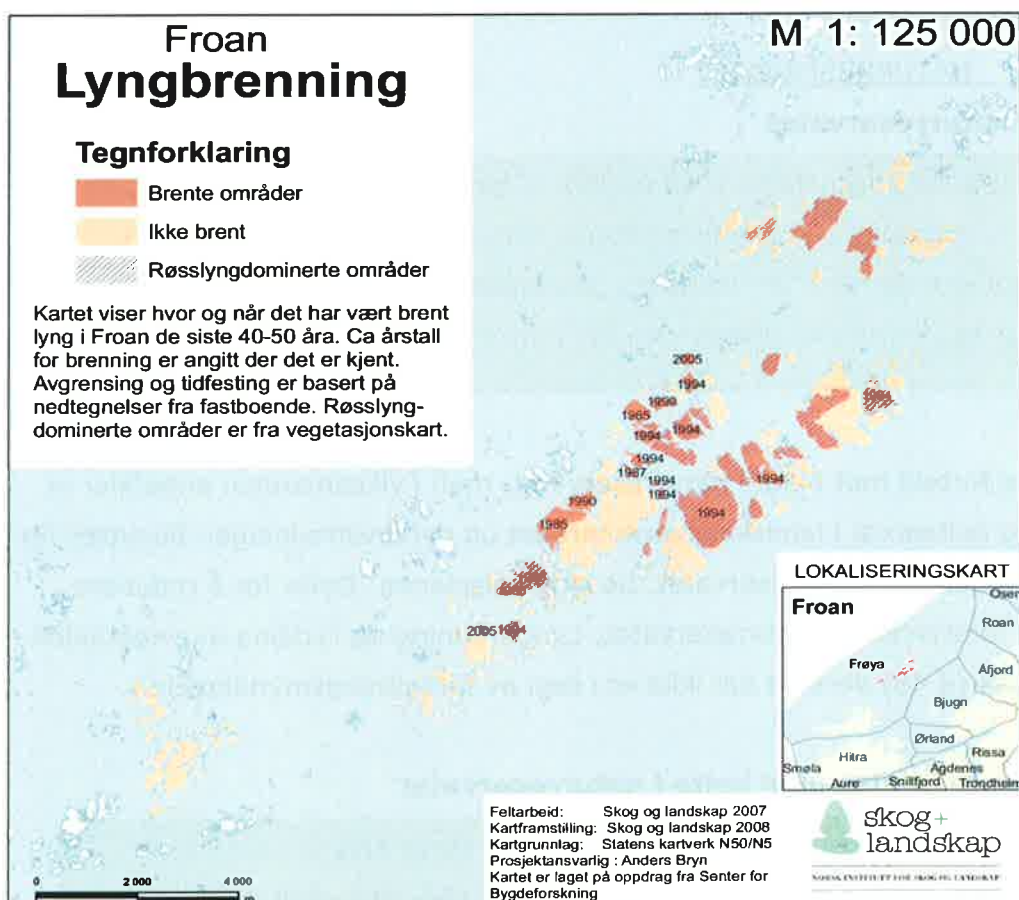
Landbruksnæringen har preget både landskapet og kulturen i Froan helt frem til i dag. Det er sannsynlig at de første faste bosetterne på slutten av 1700- tallet hadde husdyr med seg til Froan, og antallet dyr økte trolig i takt med befolkningsutviklingen. Det er også diskutert om de store øyene ble brukt til utmarksbeite for sau av fastboende fiskere på Fosen, Hitra og Frøya før bosettinga i Froan tok til, men dette er ikke nærmere dokumentert.

Froan har 115 da med fulldyrket areal, ca. 50 da med overflatedyrket areal og 280 da med innmarksbeite. Den dominerende bruken av området i landbrukssammenheng er utmarksbeite. I 2014 var det to beitebrukere med dyr i Froan som til sammen hadde i underkant av 700 sau på beite.

Vegetasjonen i Froan bærer preg av langvarig utnyttelse. Store områder har velutvikla lynghei eller grasdekke, skapt gjennom kontinuerlig lyngbrenning, husdyrbeiting, slått og drenering. I tillegg er det gjennom tidene tatt ut mye torv

i Froan, noe som også synes godt i terrenget, gjerne som mindre dammer eller felt med manglende torv.

Lyngbrenning og lyngslått har vært brukt for å opprettholde gode vinterbeiter. Det antas at lyngbrenning startet da det kom husdyr til Froan, altså på 1700-tallet, uten at dette er datert med pollenanalyser (Bryn 2008). Tradisjonelt har brenningen i Froan foregått på ettervinteren. Tidsintervallet for brenningen er ikke nærmere dokumentert for Froan, men generelt i Norge ble det brent med 25-40 års mellomrom. I rapporten til Skog og landskap (Bryn 2008) er det et kart over øyer som har blitt brent de siste 40-50 årene, se figur 23.

Figur 23 Områder i Froan landskapsvern- og dyrelivsfredningsområder hvor lyng er brent de siste 40- 50 årene basert på opplysninger fra lokalbefolkningen (Skog og landskap 2008).

Mål for landbruket

- I områder som tradisjonelt er brukt til beite, og da særlig i viktige områder med kystlynghei, er det et mål å opprettholde beite.
- Forvaltningsmyndigheten prioriterer i første rekke å støtte opp om en videreføring av beite i landskapsvern- og dyrelivsfredningsområdet, og her må det jobbes aktivt med å opprettholde bruken av beitedyr på naturtyper som er avhengige av beite.

3.1.2 Landbruk - aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

Beiting i naturreservatet

Bestemmelsene i verneforskriften er ikke til hinder for beiting. (kap. IV, punkt 6, strekpunkt 2 i verneforskriften). Utover det er all vegetasjonen fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse, og nye plantearter må ikke innføres (verneforskriftens kap. IV, punkt 1).

Det er ikke forbud mot beite i naturreservatet, men Fylkesmannen anbefaler at tilgjengelig beiteareal i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningen benyttes før en tar i bruk areal i naturreservatet. Se skjøtelsesplanen. Dette for å redusere ferdsel og forstyrrelse i naturreservatet. Lyngbrenning og rydding av vegetasjon må omsøkes (§ 48) dersom det ikke er i regi av forvaltningsmyndigheten.

Ferdsel i forbindelse med beite i naturreservatet

Ferdselsforbudet i naturreservatet (verneforskriftens kap. IV, pkt 4), er ikke til hinder for ferdsel i forbindelse med utøvelse av jordbruk, herunder tilsyn med beitedyr (verneforskriftens kap. IV, pkt 6, strekpunkt 5).

All ferdsel innenfor naturreservatet skal skje hensynsfullt ovenfor dyrelivet. Det er krav om et visst tilsyn med dyr på beite, uavhengig av vern. Forvaltningsmyndigheten vil oppfordre til at pålagt tilsyn med beitedyr planlegges nøye for å unngå unødige forstyrrelser i periodene med ferdselsforbud

(f.o.m. 1. april t.o.m. 10. august). Det samme gjelder i tidsrommet f.o.m 10. september t.o.m. 15. november ved og i nærheten av kasteplassene for sel.

Oppsetting av leskur, sankekve og gjerding i forbindelse med beite i naturreservatet:

Inngrep eller annen virksomhet som vil endre de naturgitte forhold er ikke tillatt i naturreservatet. Dette gjelder for eksempel gjødsling, oppføring av bygninger, drenering og henlegging av avfall, (verneforskriftens kap. IV, punkt 3.)

Å sette opp gjerder i naturreservatet er ikke tillatt. Et gjerde kan utgjøre en trussel spesielt for sjøfugl i området, og med bakgrunn i verneformålet er det derfor ikke ønskelig med slike innretninger i naturreservatet.

Å sette opp et sankekve, både permanente og midlertidige, er forbudt i naturreservatet. I tilfeller det er behov for sankekve må en søke om dispensasjon fra forskriftens kapittel IV punkt 3. Søknaden må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven. Kveets utforming (om det er skånsomt og ikke setter varige spor i terrenget, at det er lett å ta ned igjen etter bruk), samt en redegjørelse for behovet vil være viktig vurderingskriterier.

I forbindelse med beite av utegangersau er det krav om at terreng og vegetasjon skal gi tilstrekkelig ly, jf. § 18 i forskrift om velferd for småfe. Både vegetasjon og naturlige terrengformasjoner kan i denne sammenheng gi tilstrekkelig ly. Mattilsynet gjør en vurdering av hver enkelt lokalitet når de får inn søknader om beitetillatelse. Dersom det ikke er tilstrekkelig med naturlig le gir ikke Mattilsynet beitetillatelse.

I de tilfellene det ikke er tilstrekkelig med naturlig le kan det være ønskelig å sette opp et leskur. Eventuelle søknader må behandles etter § 48 i naturmangfoldloven. Hver søknad vil vurderes konkret. En søknad om oppsetting av leskur i naturreservatet bør inneholde opplysninger om behovet for et leskur samt gi opplysninger om mulig plassering og utforming. Det vil bli lagt vekt på om det finnes annet tilgjengelig beiteland. Dersom dette finnes vil det som

hovedregel ikke gis dispensasjon. Se kapittel 5 og bruken av den generelle dispensasjonshjemmelen (§48).

Såing og tilleggsforing i naturreservatet

Såing av beiteplanter og tilleggsforing i naturreservatet er ikke tillatt. Eventuelle søknader som slike tiltak må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

Generelt om landbruk i landskapsvernområdet:

Inngrep eller annen virksomhet som kan endre landskapets art eller karakter vesentlig er forbudt (verneforskriften kap. V, punkt 1.)

Oppdyrking og vanlig jordbruksdrift er tillatt, (verneforskriftens kap. V, punkt 3, strekpunkt 2)

Store deler av Froan landskapsvernområde er å anse som et kulturpåvirket landskap (Skog og landskap 2008). I disse områdene er det ønskelig å opprettholde vanlig jordbruksdrift. Unntaket kan være områder med spesielle biologiske verdier for eksempel spesielle plantearter og naturtyper, eller vegetasjon som fungerer som ly for hekkende fugler, som kan påvirkes negativt av tiltak som beite, lyngbrenning, gjødsling eller oppdyrking.

Verneforskriften er ikke til hinder for utøvelse av vanlig jordbruksdrift i landskapsvernområdet. Med dette menes jordbruk tilsvarende den driften som har vært vanlig opp mot vernetidspunktet på eksisterende og tidligere utnyttede landbruksarealer. Dette omfatter pløying, gjødsling, såing med arter og sorter vanlig i jordbruket og mindre arbeider med grøfting og lignende på innmarka nødvendig for eksisterende drift. Planting av skog er et eksempel på aktivitet som kan endre landskapets karakter, og som ikke er tillatt uten en dispensasjon fra verneforskriften.

Utgangspunktet er at man ønsker å stimulere til en drift som ikke endrer landskapets karakter nevneverdig. Dette for å opprettholde kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet som har tilpasset seg gjennom lang tids bruk.

Nye driftsformer i landskapsvernområdet skal godkjennes av forvaltningsmyndigheten for å sikre at disse ikke kommer i konflikt med verneformålet.

I landskapsvernområdet er det ikke søknadspliktig å gjenoppta slått og beite i områder med kystlynghei så lenge dette ikke er i konflikt med verneformålet.

Verneforskriften er ikke til hinder for oppdyrking av arealer i landskapsvernområdet dersom dette ikke innebærer en vesentlig endring av landskapets karakter.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg, herunder veger, i tilknytning til fiske- og jordbruksnæringen, og i forsvarsøyemed (verneforskriftens kap V, pkt 4).

Grøfting og drenering regnes her som anlegg.

Tillatelse til grøfting og drenering av områder kan gis dersom det er knyttet til oppdyrking av arealer i jordbrukssammenheng. Dette må omsøkes på samme måte som andre tiltak.

Øvrig grøfting og drenering er ikke tillatt i landskapsvernområdet, siden dette kan endre landskapets art og karakter vesentlig, og det kan utgjøre en trussel for trua og sårbare naturtyper som strandeng og kystlynghei.

Eksempler på tiltak som ikke er søknadspliktig etter verneforskriften i landskapsvernområdet:

- Beite og stell av arealer som fremdeles bærer preg av tidligere beitebruk
- Vedlikehold av gjerder, grøfter og kanaler.
- Inngjerding av buskap på innmark.

- Rydding av områder som er under gjengroing, som et ledd i restaurering av lynghei. Dette bør skje i tråd med prinsipper nedfelt i skjøtselsplanen.
- Oppsetting av midlertidige sanketrøer i utmark som tas bort etter hver bruk.
- Normal bruk av eksempelvis kunstgjødsel på områder som tradisjonelt har vært gjødslet er tillatt så lenge det ikke kommer i konflikt med verneformålet.

Eksempler på tiltak som er søknadspliktig i henhold til verneforskriften i landskapsvernområdet:

- etablering av nye grøfter/dreneringsledninger
- planering
- oppfylling av terrenget
- masseutskifting
- bruk av driftsmetoder eller husdyrarter som ikke kan defineres som vanlig jordbruksdrift (må vurderes i det konkrete tilfellet)
- gjerding i utmark
- sette opp nye bygninger

Bygninger og anlegg knyttet til landbruk i landskapsvernområdet

Vedlikehold av eksisterende bygninger er tillatt (verneforskriften kap. V, punkt 3, 3. strekpunkt.)

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg, herunder veger, i tilknytning til jordbruksnæringen (verneforskriften kap. V, punkt 4).

Det kan gis tillatelse til oppføring og påbygging av nødvendige driftsbygninger for å kunne utføre landbruksdrift. En søknad om oppføring eller påbygging av bygninger og anlegg må inneholde dokumentasjon av behovet for bygningen/anlegget, opplysninger om plassering, utforming og innredning (gjelder bygninger).

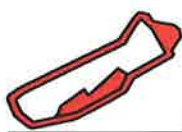
Det kan også etter søknad gis tillatelse til å sette opp leskur i forbindelse med beite i landskapsvernområdet.

Generelt for bygg og andre tekniske inngrep i landskapsvernområdet, se kap.3.12.

Gjerding i landskapsvernområdet i forbindelse med landbruk:

Gjerder regnes som anlegg og reguleres etter kap. V pkt. 1 og 4 i verneforskriften. Krav om tillatelse er satt for at forvaltningsmyndigheten kan sikre at plassering og utforming og det totale omfanget ikke er i strid med verneformålet. Tillatelse vil normalt bli gitt når det foreligger et dokumentert behov. En søknad om oppsetting av gjerde må dokumentere behovet, samt gi opplysninger om utforming og plassering.

Å gjerde inn tun og innmark for å unngå å få beitedyr nært innpå bebyggelse er søknadspliktig.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

Landbruk i dyrelivsfredningsområdet

Det er ingen bestemmelser i verneforskriften som direkte regulerer landbruksinteressene i dyrelivsfredningsområdet. Det er imidlertid viktig at landbruksaktivitet ikke er til unødig skade og forstyrrelse for dyrelivet i området.

3.1.3 Landbruk - utfordringer og tiltak

Landbruket er i stadig utvikling, og det er viktig at landbruket i Froan får utvikle seg i tiden. I enkelte tilfeller vil ikke nye driftsformer være forenlige med å holde i hevd naturverdiene som er skapt gjennom tradisjonelt landbruk. I slike tilfeller må landbruksnæringen og forvaltningen ha en dialog om hvordan dette kan løses.

En annen utfordring er å sikre tilgangen til nok beitedyr også i fremtiden for å holde det verdifulle kulturlandskap i hevd.

I Froan meldes det om betydelige beiteskader fra grågås. Grågåsa beiter ned gressområder som er viktige sommerbeiter for landbruket, og områder som er aktuelle for slått til vinterfor.

Tiltak:

- Forvaltningsmyndigheten vil prioritere tiltak som kan fremme bevaring av kulturlandskapet i Froan, men da primært i landskapsvernområdet. Forvaltningsmyndigheten skal følge med på utviklingen i beiteområdene i landskapsvernområdet og naturreservatet. Beitetrykket må vurderes i forhold til plantelivet og dyrelivet. Blir det aktuelt med særskilte skjøtselstiltak skal det skje i samråd med beitenæringen.
- Forvaltningsmyndigheten skal, på initiativ fra lokale aktører, være en aktiv part i diskusjonen om eventuelle forebyggende tiltak mot gåseskader på beiteområdene i Froan.
- Forvaltningsmyndigheten vil være behjelpelig med å få til dialog mellom grunneiere og husdyrholdere for å sikre adgang til beite i viktige områder for kulturlandskapet.

3.2 Fiske

Dette kapittelet dekker tradisjonelt fiske.

3.2.1 Status og mål

Figur 24 Fiskemottaket på Sørburøy (Foto Asgeir Lorås)

Froan og Frohavet har vært og er viktig for lokale fiskere, både de som er bosatt i Froan og de som bor i fiskeværerne Sula og Mausund. Det fiskes med garn, line og jukse. Krabbefangst er også vanlig og regnes her inn under fiske.

Mål for fiske:

- Næringsfiske i Froan skal få utvikle seg innenfor de rammene verneforskriften for gir.
- En skal søke å finne en riktig balanse mellom fiskeressurser og mattilgang for dyr og fugl i verneområdene.

3.2.2 Fiske - aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

Fiske er i utgangspunktet tillatt i naturreservatet. Verneforskriften kap. IV punkt 6, 2. strekpunkt.

Verneforskriften er heller ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg og installasjoner, se kap IV punkt 6, 1. strekpunkt.

I naturreservatet er det ferdselsforbud på land deler av året, men ferdsel i forbindelse med utøvelse av fiske er unntatt dette forbudet.

Bygninger og anlegg i naturreservatet i tilknytning til fiske

Det er tillatt å vedlikeholde eksisterende anlegg, dersom en ikke endrer funksjon eller størrelse på anlegget. Å gjøre større endringer på eksisterende anlegg og sette opp nye anlegg er ikke tillatt.

Generelt for bygg og andre tekniske inngrep i naturreservatet, se kap.3.12 i forvaltningsplanen.

Ferdsel i forbindelse med fiske i naturreservatet

Verneforskriften er ikke til hinder for ferdsel på land i naturreservatet i tilknytning til tradisjonelt næringsfiske.

Det er ikke tillatt å gå i land under ferdselsforbudstiden i forbindelse med fritidsfiske.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

I landskapsvernområdet kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg i tilknytning til fiskenæringen, jf kap. V punkt 4.

Forskriften for landskapsvernområdet regulerer ikke næringen ytterligere, men det skal vises aktsomhet overfor fugle- og dyrelivet i hele området.

Fiske i landskapsvernområdet

Ingen former for fiske reguleres av verneforskriften i landskapsvernområdet, verken fritidsfiske eller næringsfiske.

Nødvendige driftsbygninger i forbindelse med fiske i landskapsvernområdet

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring av nødvendige driftsbygninger i landskapsvernområdet for behov knyttet til tradisjonelt næringsfiske. Eksempelvis kan dette være bygninger for lagring av fiskeutstyr. Det er en målsetting å opprettholde den tradisjonelle utnyttelse av området.

En søknad om oppføring av driftsbygning i forbindelse med fiskenæring må inneholde dokumentasjon av det konkrete behovet, informasjon om plassering, utforming og innredning.

Generelt for bygg og andre tekniske inngrep i landskapsvernområdet, se kap.3.12.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

I områdene med kun dyrelivsfredning regulerer ikke verneforskriften forhold som påvirker fiskerinæringen direkte.

3.2.3 Fiske – utfordringer og tiltak

Lokalt mener man at fiskebestanden i Froan er gått ned på grunn av økt bestand av sel, samt at fisken har mye kveis på grunn av høy selbestand. Det er ulike oppfatninger i fagmiljøene om årsakssammenhengene her.

I Miljøverndepartementets tilrådning til i forbindelse med vernet i 1979 ble følgende vurdering gitt (fra foredraget til Kongelig resolusjon):

Miljøverndepartementet mener at en forsvarlig forvaltning av selbestanden langs norskekysten forutsetter at viktige yngleområder sikres og at bestandsutviklingen i disse holdes under oppsyn og kontroll. Etablering av en bestandsstørrelse som sikrer artenes foryngelse og samtidig begrenser mulighetene for skader på fisk og fiskerredskaper til et rimelig nivå, er avhengig av forskning og registrering med sikte på klarlegging av bestandsstørrelser og årsakssammenhenger.

De bestemmelser som det legges opp til i denne saken gir etter departementets mening et riktig og nødvendig grunnlag og muligheter for de to berørte departementer til å finne fram til en ønsket balanse mellom produksjonsrate og høsting av den naturressurs som selstammene ved Froøyene representerer. Disse forhold vil kunne belyses og avklares nærmere bl.a. gjennom det utvalg som skal oppnevnes i forbindelse med forvaltningen av verneområdene.

Det var denne vurderingen som lå til grunn for punkt VII første strekpunkt i verneforskriften. En naturlig balanse i denne sammenheng er altså en balanse mellom bruk og vern av fisk og arter som spiser fisken.

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i pkt. IV, V og VI for regulering av bestanden av arter som kan forstyrre den naturlige balansen i området, herunder kontrollert desimering av sel. (Verneforskriftens kapittel VII)

En reduksjon av selbestanden for å få bukt med kveisproblematikken i Froan vil av forskjellige grunner være problematisk for den økologiske balansen i Froan, men en velger å differensiere noe mellom de ulike selartene med bakgrunn i ulik bruk av området og sårbarhet.

Havert er i Froan hovedsakelig i yngletiden og parringstiden (september til november). I denne perioden spiser den lite. Dersom dette sesongbestemte

selantallet skal reduseres i Froan, må det gjøres dramatiske endringer i havertbestanden generelt. Dette er ikke forsvarlig. Jakt i på havert i Froan i ordinær jakttid vil kun redusere den lille lokale bestanden og ikke ha særlig innvirkning på de store mengdene med sel som kommer til Froan for å yngle og pare seg. Uttak i av havert i yngle- eller parringstiden er ikke aktuelt. Søknader om uttak av havert vil derfor bli avslått.

Steinkobben opptrer i en mer lokal bestand, og er i Froan gjennom hele året. Et kontrollert uttak av denne arten som et forvaltningstiltak er derfor mindre problematisk enn for haverten, da uttaket kan skje i ordinær jakttid. Dersom det kommer søknader med godt dokumenterte begrunnelser for et uttak av steinkobbe, kan forvaltningsmyndigheten vurdere å gi slik tillatelse innenfor landskapsvernområdet og dyrelivsfredningen. En søknad om uttak av steinkobbe må være konkret og synliggjøre et godt opplegg for uttaket. Tillatelse vil normalt ikke gis i naturreservatet. Enhver søknad må vurderes konkret.

Faktaboks: Kvotejakt på sel

Bestanden av steinkobbe og havert forvaltes med kvotejakt i Norge. Bestanden av sel i Froan vil derfor til en viss grad forvaltes av jegere utenfor verneområdet. Jakttid for steinkobbe i Norge er fra 2. januar – 30. april og fra 1. august – 30. september, og for havert er fra 2. januar – 30. september. Årlig kvote settes av Fiskeridirektoratet.

Eventuelle søknader vil vurderes etter forskriftens kap VII første strekpunkt og prinsippene i naturmangfoldloven § 8-12. Den totale belastningen av slikt uttak er sentral å vurdere.

Et eventuelt uttak av steinkobbe i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet må evalueres opp mot om ønsket effekt oppnås. Denne evaluering kan gjøres i samråd med Rådgivende utvalg for Froan.

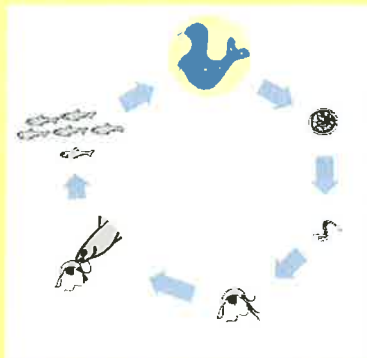
Tiltak:

Det foreslås ingen konkrete tiltak

Faktaboks: Kveis

Ordet kveis brukes ofte om småmark. Kveis i fisk er rundormer (Nematoder). Leverkveis (*Anisakis*) og torskekveis (*Pseudoterranova*) regnes som problemarter i matfisk.

Torskekveisen er uønsket i matfisksammenheng fordi den setter seg i fiskekjøttet. Kveisen, som er en parasitt, kommer inn i selen når denne spiser kveisinfisert fisk. Torskekveisen blir kjønnsmoden og produserer egg i magesekken hos sel. Eggene kommer ut i vannmassene gjennom selens avføring. Eggene blir til larver (larvestadie 1) som blir spist av små bunnlevende krepsdyr. I krepsdyrene modnes larven til larvestadie 2, som er kveisen en finner i fiskekjøttet. Krepsdyrene er igjen mat for fisken som selen spiser, og vi fisker.

Siden torskekveisen er avhengig av sel som vert for å fullføre sin livssyklus, har tilstedeværelsen av sel betydning for kveis i fisk. I Stortilngsmelding 27 (2003-2004) står det at «...med sel tilstede har det vist seg at mengden av torskekveis er lite avhengig av selbestandens størrelser». Det blir mer torskekveis når selen spiser fisk som beiter på bunnen, enn når den spiser fisk i de frie vannmassene. Økningen i kveis skyldes i følge stortingsmeldingen at bestanden av sild har gått ned og selen har mer bunnfisk på matseddelen. En annen faktor av betydning er sjøtemperaturen. Økt sjøtemperatur gir økt klekking av egg og sannsynligvis dermed økt forekomst av kveis.

Sjøfugl, for eksempel storskarv, er vertskap for kveis i larvestadiet, dvs det samme stadiet som hos fisken. En økt sjøfuglbestand skal derfor i teorien ikke medføre økt mengde kveis i fisk siden selen ikke spiser sjøfugl.

3.3 Skjellsanking

3.3.1 Status og mål

Froan er et område med rike forekomster av mange skjellarter. Skjellressursene ble tidligere ikke utnyttet, men i de siste 20 årene har kommersielle interesser høstet av skjellressursene i Froan. I Norge foregår all kamskjellfangst ved dykking.

I juni 2010 gjennomførte Havforskningsinstituttet undersøkelser av kamskjellforekomstene i Froan. Resultater av alderssammensetningen var i samsvar med tidligere undersøkelser, og tyder på at reproduksjonsevne og rekruttering i bestanden som høstes er god og varierer lite mellom år.

Mål for skjellsanking:

Det må være en god dialog mellom næringen og forvaltningen for å sikre at høsting av skjell ikke forringer verneverdiene.

3.3.2 Aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

Naturlige skjellforekomster er en viktig del av dietten til fugler som oppholder seg i Froan vår og høst. Skjellsanking er ikke en tradisjonell bruksform og defineres ikke inn under begrepet "fiske". Skjellsanking som på noe vis skader fugl og sel unødig er forbudt. Dette gjelder også dersom skjellsanking skader artenes næringstilgang.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

Verneforskriften er ikke til hinder for sanking av skjell i landskapsvernområdet.

Sanking av skjell og muslinger som næring var trolig ikke aktuelt i området på vernetidspunktet. Den spesifiserte dispensasjonshjemmelen i verneforskriften kap V pkt. 4 åpner derfor ikke for å gi tillatelse til å sette opp bygninger og andre tekniske installasjoner i landskapsvernområdet i forbindelse med kommersiell sanking av skjell og muslinger.

3.3.3 Utfordringer og tiltak

Forvaltningsmyndigheten kjenner per i dag for lite til aktiviteten av skjellsanking i Froan.

Tiltak:

Forvaltningsmyndigheten ønsker å kartlegge hvor skjellsanking foregår i verneområdene i Froan.

3.4 Oppdrettsvirksomhet

Oppdrettsvirksomhet og forholdet til verneforskriftene for verneområdene i Froan har vært gjenstand for grundig vurdering både hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet).

NATURRESERVATET

I naturreservatet er det forbud mot oppdrettsvirksomhet og annen form for endring av det naturlige systemet ut over de unntak som forskriften nevner.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

I landskapsvernområdet er det forbud mot oppdrettsvirksomhet.

Det vises her til Miljøverndepartementets vedtak 28.09.2012 der det framgår at det ikke finnes hjemmel hverken i verneforskriften eller i naturmangfoldloven til å tillate fiskeoppdrett i Froan landskapsvernområde.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

I dyrelivsfredningsområder er det tillatt å drive med oppdrett såfremt det ikke forstyrrer dyre- og fuglelivet unødige.

3.5 Jakt og eggsanking

3.5.1 Status og mål

Per i dag foregår det ikke jakt i Froan. Det foregår noe sanking av egg fra gråmåke og svartbak.

Mål for jakt og eggsanking:

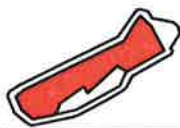
- Jaktforbudet skal overholdes i hele verneområdet, og lovlig jakt på skarv skal alltid veies opp mot bestandens tåleevne.
- Sanking av egg skal skje i henhold til verneforskriften

3.5.2 Jakt - aktuelle bestemmelser

For hele området gjelder at alle fuglearter herunder deres reir og egg, alle selarter og oter er fredet hele året mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse (verneforskriftens kap IV, punkt 2 og kap. VI punkt 1)

Det finnes per i dag ikke annet jaktbart vilt i Froan enn fugl og sel. I praksis er jakt i Froan derfor ikke tillatt.

En skiller i denne planen mellom ordinær jakt, og uttak av arter i forvaltningssammenheng. Uttak av fremmede arter som et forvaltningstiltak regnes heller ikke som jakt. Slike uttak skal bare skje på initiativ fra forvaltningsmyndigheten eller i samråd med denne.

NATURRESERVATET

I naturreservatet åpnes det ikke for jakt på fugl, sel og oter.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET OG

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

I dyrelivsfredningsområdet er bestemmelsene ikke til hinder for at fastboende grunneiere, til øybefolkningens eget bruk, kan skyte eller fange skarv i tiden f.o.m 1.10 t.o.m. 1.2 dersom bestanden etter forvaltningsmyndighetens vurdering kan tåle slik belastning.

Bestemmelsene om dyrelivsfredning gjelder også i landskapsvernområdet.

Da skarv bare kan tas ut etter at forvaltningsmyndighetens har vurdert belastningen opp mot bestandens tåleevne, må en ta kontakt med forvaltningsmyndigheten i forkant av jakt og fangst av skarv. Forvaltningsmyndigheten skal vurdere om bestanden kan tåle slik belastning før jakt kan skje.

Med fastboende grunneiere menes folk som er registrert bosatt i Froan i folkeregisteret. Fastboende som ønsker å jakte skarv må før uttak vurdere hvor mye skarv det er ønske om å ta ut og hvor en ønsker å ta den ut og melde dette inn for forvaltningsmyndigheten.

I og med at en har laget et eget mål for storskarv i denne planen blir det ekstra viktig å følge med på eventuelle uttak av arten. En kan per i dag ikke påregne at samtykke til slik jakt blir gitt.

3.5.3 Eggsanking – aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

I naturreservatet er all eggsanking forbudt.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET OG

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

Alle fuglearter, herunder deres reir og egg er fredet hele året mot jakt, fangst, skade og unødig forstyrrelse, jf. verneforskriften. Det er imidlertid åpnet for eggsanking knyttet til egen eiendom.

Fastboende grunneiere, til øybefolkningens eget bruk, kan samle egg fra gråmåke og svartbak på egen eiendom, jf verneforskriftens kap. VI pkt 2, 2. strekpunkt.

Grunneier må være fastboende i Froan for å kunne sanke egg på egen eiendom. Med fastboende grunneiere menes grunneiere som er registrert bosatt i Froan i folkeregisteret.

Eggsanking til kommersielle formål er forbudt, men grunneier kan etter verneforskriften gi/selge egg til naboer.

Tiltak

Det foreslås ingen spesielle tiltak

3.6 Uttak av skjellsand

3.6.1 Status og mål

Skjellsandressursene i Froan ble kartlagt i forbindelse med et nasjonalt program for kartlegging av marint biologisk mangfold. Prosjektet ble ledet av NIVA og oppdragsgiverne var blant annet Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Fiskeridirektoratet. Denne informasjonen er lagt inn i Naturbasen til Miljødirektoratet. Se kapittel 2 for mer informasjon om skjellsandressursene i Froan.

Tidligere har skjellsandressursene hovedsakelig blitt kartlagt som en næringsressurs, det er først i nyere tid en har kartlagt disse forekomstene for å få oversikt over naturtypen. Vi vet lite om skjellsandens økologiske funksjon, derfor vet vi også lite om konsekvensen av å forbruke av denne ressursen. Forbruk av en ikke-fornybar ressurs uten å kjenne til ressursens omfang, eller de konsekvenser uttak av masse vil kunne ha på marine økosystemer, samsvarer ikke med nasjonale mål om en forsvarlig ressursutnytting og føre-var-prinsippet.

Fra gammelt ble det tatt ut skjellsand for å gruse vegene i Froan, noe som ikke gjøres i så stor grad lenger.

Mål for skjellsanduttak:

- Uttak av skjellsand skal ikke forekomme i naturreservatet.
- I landskapsvernområdet bør uttak av skjellsand begrenses til et minimum.
- Uttak av skjellsand over flomålet (midlere høyvannstand) skal ikke forekomme.

3.6.2 Aktuelle bestemmelser

Uttak av skjellsand i Norge generelt blir regulert gjennom kontinentalsokkelloven. Fylkeskommunen er konsesjonsmyndighet etter denne loven. Dette gjelder kommersielle uttak i områder som ikke er undergitt privat eiendomsrett. I områder undergitt privat eiendomsrett regulerer uttak av skjellsand gjennom plan- og bygningsloven. Kommunen er myndighet etter denne loven.

NATURRESERVATET

Uttak av skjellsand i naturreservatet reguleres av vernebestemmelsenes kap. IV pkt. 3. Det heter at **"Inngrep eller annen virksomhet som kan endre naturgitte forhold, så som oppfylling, uttak av masse...er ikke tillatt."**

I naturreservatet i Froan er det forbudt å ta ut skjellsand. En kan ikke påregne å få dispensasjon til uttak av skjellsand verken på land eller i sjøen i naturreservatet.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

"Inngrep eller annen virksomhet som kan endre landskapets art eller karakter vesentlig, herunder større uttak eller utfylling av masse, bygging av veger, oppføring av bygninger, anlegg m.v. er ikke tillatt", jf kap. V pkt. 1.

Det finnes lite skjellsand på land i landskapsvernområdet i Froan. Uttak av skjellsand på land (over midlere høyvannstand) skal ikke forekomme i landskapsvernområdet.

Et større skjellsanduttak i flomålet vil kunne endre landskapets art eller karakter. Mindre skjellsanduttak til privat bruk er ikke søknadspliktig etter verneforskrifter i landskapsvernområdene. Med mindre uttak menes her at grunneiere kan ta ut inntil 1 m³ skjellsand pr år. Skjellsand i flomålet har lav fornyelsesrate, men et uttak på inntil 1 m³ antas ikke å føre til vesentlig skade på verneformålet.

Større uttak av skjellsand på land og under havoverflaten er forbudt.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

Verneforskriften regulerer ikke skjellsanduttak i områder kun berørt av dyrelivsfredning.

3.6.3 utfordringer og tiltak

Kunnskapsmangelen er en utfordring når det gjelder forvaltning av skjellsand. I fremtiden bør det være et mål å få ytterligere kunnskap om betydningen av denne naturtypen. Dette er noe som må løses på nasjonalt nivå.

Tiltak:

Det foreslås ingen spesielle tiltak

3.7 Høsting av tang og tare

3.7.1 Status og mål

Froan har store områder med stortareskogbunn, se kapittel 2. Tareskogen har stor betydning som oppvekstområde for fiskeyngel, som igjen er næringskilde for mange sjøfuglarter.

Det er ikke åpnet for taretråling innenfor Froan naturreservat, landskapsvernområde og område med dyrelivsfredning gjennom taretrålingsforskriften for Sør-Trøndelag av 6.4.2009. Forskriften revideres i 2014.

I forbindelse med arbeidet med utforming av Marin Verneplan for norskekysten 30. juni 2004 kom Rådgivende utvalg for Marin Verneplan, med endelig tilrådning og forslag til referanseområder (se tidligere omtale). I denne tilråningen er det

foreslått sju områder som skal representere taretrålefrie områder langs norskekysten. Ett av disse er Froan.

Mål for høsting av tang og tare:

- Froan naturreservat skal være et referanseområde for taretrålingsfrie områder også i fremtiden.
- Tang kan høstes på tradisjonelt vis innenfor hele verneområdet.
- Eventuelle søknader om å tillate ny teknologi til høsting av mikro- og makroalger skal behandles etter prinsippene i NML og ses i lys av intensjonen på vernetidspunktet.

3.7.2 Aktuelle bestemmelser

Det utvikles stadig ny teknologi for mer effektiv høsting av naturressurser, dette gjelder også høsting av tang og tare. I enkelte tilfeller kan det være en utfordring å vurdere hvilken konsekvens nye høstingsmetoder har på naturmiljøet.

NATURRESERVATET

Vegetasjonen er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse. (verneforskriftens kap. IV punkt 1.) Virksomhet som kan endre de naturgitte forhold er ikke tillatt (verneforskriftens kap. VI punkt 3).

Tang og tareskjæring er unntatt denne bestemmelsen (verneforskriftens kap. IV punkt 6, 2. strekpunkt)

Ferdsl i naturreservatet i forbindelse med tang- og tareskjæring er tillatt. (verneforskriftens kap. IV punkt 6, 5. strekpunkt)

I naturreservatet åpner verneforskriften for skjæring av tang og tare. Dette vil fortsatt være tillatt

Taretråling anses som en virksomhet som kan endre de naturgitte forholdene i naturreservatet og er dermed ikke tillatt. En såpass industriell høsting har ikke vært gjort tradisjonelt og vil være i strid vernebestemmelsene som i naturreservatet også gjelder sjøbunnen.

Tang- og tarehøsting i stor skala kan være med på å forringe verneverdiene i dette spesielle gruntvannsområdet. Skånsom tang- og tareskjæring på enkelte lokaliteter kan være mindre problematisk. Ferdsel i ferdselsforbudstiden er tillatt i tilknytning til slik tareskjæring.

DYRELIVSFRENINGSSOMRÅDET

I landskapsvernområdet om områdene med dyrelivsfredning er ikke høsting av tang og tare i strid med verneforskriften. Det er i dag ikke åpnet for taretråling i verneområdene i Froan jf. taretrålingsforskriften for Sør-Trøndelag av 6.4.2009.

Det henstilles om at eventuell høsting skjer i dialog med forvaltningsmyndigheten.

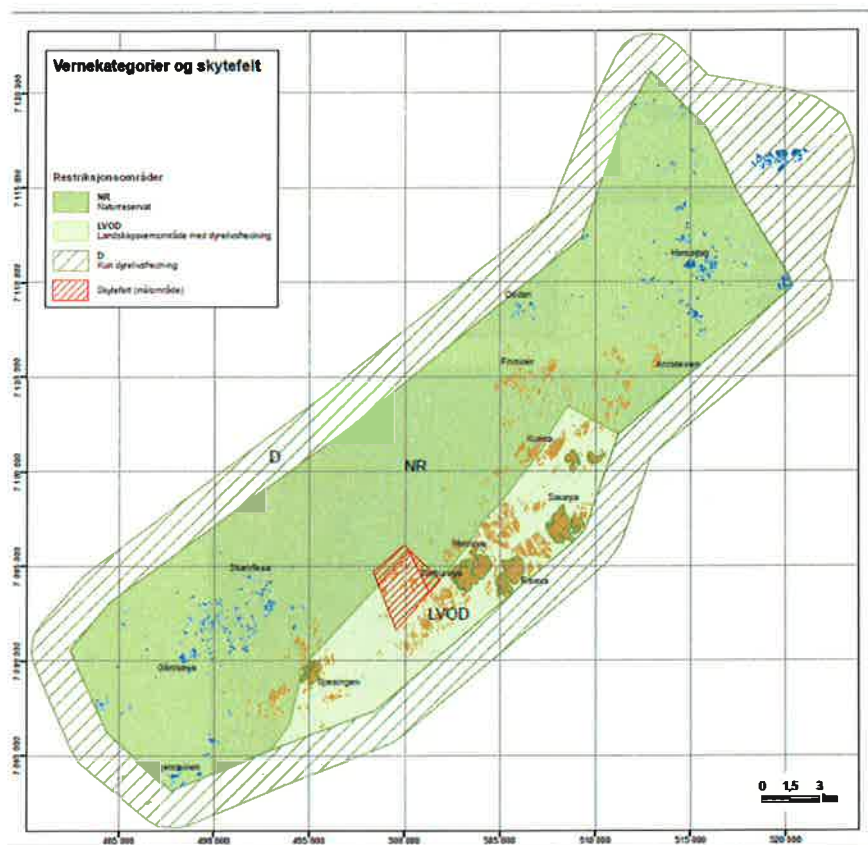
Tiltak

- Forvaltningsmyndigheten vil følge opp arbeidet med taretrålingsforskriften Sør-Trøndelag slik at Froan også i fremtiden kan være et referanseområde for områder der det ikke åpnes for taretråling.

3.8 Skytefelt

3.8.1 Status og mål

Sjøforsvarets skytefelt Burøyfeltet T1 (vest for Sørburøy) ligger innenfor grensene til naturreservatet og landskapsvernområdet i Froan, se figur 24. Skytefeltet er det eneste bombarderingsfeltet Sjøforsvaret har i Norge. Feltet er i aktiv bruk og regnes som viktig for Sjøforsvaret og de allierte fartøyene som benytter feltet. Det eksisterer kun ett tilsvarende skytefelt i Nord- Europa.

Figur 25 Skytefelt T1 – og vernegrensene (kart Bryn 2012)

Øvingsperioden i skytefeltet strekker seg fra 1. august til 1. april. Sjøforsvaret har øvelser fra 5 - 10 ganger i året i feltet.

Selve skytefeltet T1 er 7,85 km², og nedslagsfeltet for skytingen skal være innenfor avgrensingen. Skyteretningen for feltet er mot nord nordvest, og skytende fartøy skal være innenfor det som er merket "T1 Frohavet fareområde" i figur 25. Typisk skyteavstand vil være ca. 12 km. Fartøyene seiler da gjerne fram og tilbake på en linje.

T1 Frohavet målområde og fareområde

Hovedbruker

Sjøforsvaret

Koordinater/beliggenhet

Målområde: N 63°59'30" Ø 09°00'00"

N 63°58'30" Ø 09°02'20"

N 63°57'05" Ø 08°58'90"

N 63°58'45" Ø 08°58'00"

Fareområde felt T-1: N 64°01'00" Ø 08°53'00"

N 64°02'00" Ø 09°03'00"

N 63°58'00" Ø 09°05'00"

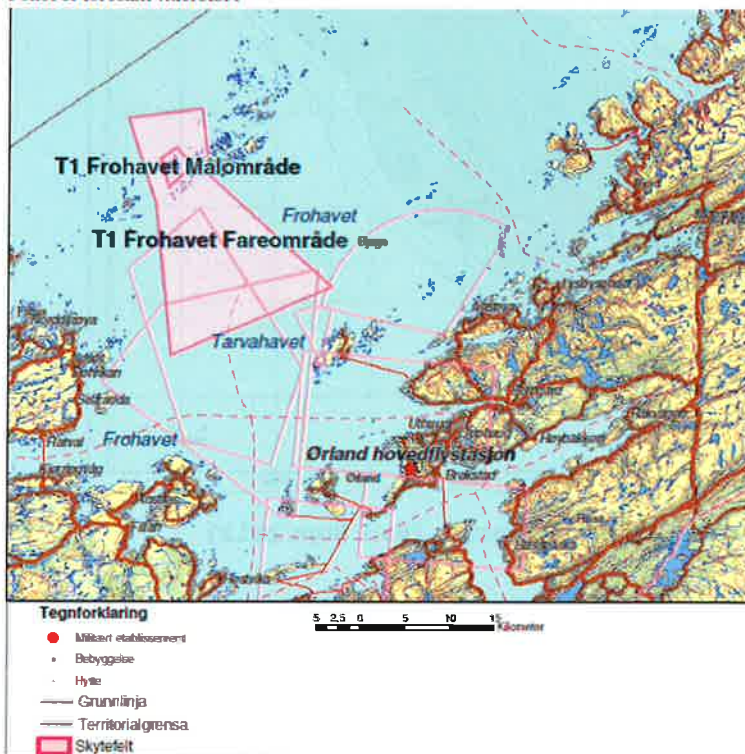
N 63°52'00" Ø 09°23'00"

N 63°47'00" Ø 09°02'00"

N 63°56'00" Ø 08°58'00"

Status iht helhetsplan

Feltet er foreslått videreført

Figur 26 fra NOU 2004:7 Forsvarets skyte- og øvingsfelt

Det skal i hovedsak skytes i sjø. Nedslaget blir observert fra en bunker på Arøya. I enkelte tilfeller kan også øyer og holmer treffes, noe som gjør at det kan være fare for blindgjengere på øyer og holmer i skytefeltet.

Sjøforsvaret er ikke pålagt noen ekstra rutiner eller oppgaver som en følge av at de opererer i et vernet område, men de rydder området etter øvelse. I forkant av øvelser varsler Sjøforsvaret grunneierne om den aktiviteten som skal være i området. Er det større øvelser, går de ut i media og informerer om dette.

Sjøforsvarets «Instruks for skyting med kanon» sier at feltet kan brukes i periodene 1. januar - 1. april og 1. august - 31. desember. I perioden 1. september - 20. oktober skal ikke feltet brukes før kl. 11.00 på grunn av krabbefisket.

Ny kampflybase på Ørlandet vil i følge Sjøforsvaret ikke gi økt behov for øvelser. Luftforsvaret har så langt (november 2014) ikke konkretisert om det finnes planer for økt aktivitet i områder i Froan.

Mål:

Forvaltningsmyndigheten skal jobbe for at eventuelle negative effekter på dyrelivet i Froan som følge av skytefeltsaktivitetene, skal begrenses til et minimum.

3.8.2 Aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

Militære øvelser kan bare foregå i forbindelse med Sjøforsvarets virksomhet i øvelsesfeltet Burøy-Frohavet (verneforskriftens kap. IV pkt 5). I den forbindelse er Sjøforsvaret ikke berørt av ferdselsrestriksjonene i området (verneforskriftens kap IV, pkt 6, 3. strekpunkt).

Henlegging av avfall er forbudt, jf kap IV, pkt 3.

Gjennomføring av militære øvelser i naturreservatet

Det er kun Sjøforsvaret som har direkte hjemmel til å gjennomføre militære øvelser i naturreservatet, øvrige deler av Forsvaret må ha dispensasjon fra verneforskriften.

Militære øvelser kan være en trussel mot dyrelivet i området. Tiltak direkte hjemlet i verneforskriften skal i størst mulig grad ta hensyn til verneformålet..

Opprydding etter øvelser

Det er viktig at området ryddes for eksplosiver og annet avfall etter øvelsen. Dette gjelder også i landskapsvernområdet.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

Dagens militære aktivitet er en forstyrrelse av dyre- og fuglelivet. Hvorvidt den er unødig bør vurderes grundig av Sjøforsvaret i forkant av øvelsene.

Det er viktig at den militære aktiviteten ikke direkte truer hekkende fugl og kastende sel. Det henstilles derfor om at det vises aktsomhet i hekkesesongen og i perioder hvor sel kaster. Øvelser bør planlegges ut i fra disse hensynene.

3.8.3 Utfordringer og tiltak

At Sjøforsvaret bruker området helt fram til 1. april på våren kan være uheldig i forhold til en del "tidlighekkere" slik som for eksempel storskarv og havørn. Det vil være gunstig om Sjøforsvaret kan korte inn sin øvingsperiode fra 8 måneder til 7 måneder, altså til 1. mars. Sjøforsvaret mener selv at en tidligere sluttdato på våren vil få store konsekvenser for feltets verdi. Tradisjonelt har det vært NATO- aktivitet i Norge hvert år i mars måned, og det er viktig at NATO fartøyene får muligheten til å bombardere. Tidligste sluttdato Sjøforsvaret ser som realistisk er 20. mars.

Hvordan faunaen og ulike habitater påvirkes av Sjøforsvarets øvingsvirksomhet er ikke godt nok kartlagt, noe det bør jobbes for å få bedre oversikt over.

Tiltak:

- Det skal avklares nærmere med Sjøforsvaret om når de skal avslutte sin øvingsaktivitet i skytefeltet om våren.
- Effekten skytefeltet har på verneformålet bør klarlegges bedre.

3.9 Lavtflyging

3.9.1 Status og mål

Lavtflyging i sårbare områder er forstyrrende for fugle- og dyrelivet, og bør spesielt unngås i tider hvor de enkelte dyrearter har spesielt behov for ro, for eksempel i kaste- og yngletiden samt hekkesesongen for sjøfugl.

Omfanget av lavtflyging er ikke kjent. Luftforsvaret flyr til tider over Froan, og i den forbindelse kan det foregå noe lavtflyging. Det har også foregått lavtflyging med helikopter i regi av Kystverket i forbindelse med inspeksjon langs kysten.

Mål for lavtflyging:

Lavtflyging over verneområdene i Froan bør holdes på et minimum

3.9.2 Aktuelle bestemmelser om lavtflyging

Mange verneforskrifter har forbud mot lavtflyging, men et sånt forbud finnes ikke i verneforskriften for naturområdene i Froan. Her gjelder kun generelt at "alle fuglearter, herunder deres reir og egg, alle selarter og oter er fredet hele året mot blant annet skade og unødige forstyrrelser (verneforskriften kap VI pkt 1)."

Det er viktig at det utvises høy grad av aktsomhet til dyrelivet dersom flyging over området må foregå i de mest sårbare periodene, dette er hovedsakelig tidene med ferdselsforbud i området, jf. verneforskrift. Det er en fordel om flyging gjennomføres i størst mulig grad over åpen sjø.

Siden verneforskriften ikke regulerer denne type aktivitet direkte i noen av verneområdene i Froan, er det avgjørende å ha god dialog med de aktuelle aktørene for å unngå unødig forstyrrelse på dyrelivet i sårbare perioder.

Tiltak:

Det skal tas initiativ til en dialog med forsvaret og andre slik at de i størst mulig grad unngår å fly lavt over Froan.

3.10 Ferdsel på land og til sjøs

3.10.1 Status og mål

Mange av de artene som benytter Froan som leve- hekke- og yngleområde er sårbare for forstyrrelser, derfor er det nødvendig å begrense den menneskelige ferdselen i området. Siden det på vernetidspunktet var forholdene ved hekkeområdene og kaste plassene som det var mest fokus på, ble det satt et forbud i naturreservatet mot å gå i land i perioden fra 1. april til 10. august, samt på kaste plasser for sel fra 10. september til 15. november. I senere tid er det dokumentert at Froan også har store kvaliteter både som vinterområde for en rekke fuglearter, og som et viktig område i trekk tidene høst og vår. I tillegg er området særlig viktig som fjærfellingsområde (myteområde) for bl.a. grågås, ærfugl og silender fra juli til september.

I kapitlene som beskriver de ulike brukerinteressene, er bestemmelser om ferdselsrestriksjoner også diskutert nærmere.

Mål for ferdsel

Menneskelig ferdselen skal ikke være forstyrrende på naturkvalitetene i verneområdene

Tilstrekkelig informasjon skal være tilgjengelig for besøkende og publikum slik at de kan ta hensyn til verneverdiene til lands og til vanns.

3.10.2 Ferdsel - aktuelle bestemmelser

Ferdsel til sjøs

Det er ingen restriksjoner på ferdsel til sjøs i verneområdene i Froan. Denne type ferdsel kan ha negative konsekvenser for fugle- og dyrelivet og særlig i yngleperiodene. En henstiller derfor folk om å holde seg i god avstand til hekkekolonier og kaste plasser i yngleperiodene.

Ferdsel på land

NATURRESERVATET

I tidsrommet f.o.m 1. april til 10. august er all ferdsel på land forbudt,
I tidsrommet f.o.m 10. september til 15. november er all ferdsel forbudt på kasteplasser for sel, jf kap. IV pkt. 4.

Ferdselsrestriksjonene er ikke til hinder for følgende;

- Ferdsl i ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtsel- og forvaltningsøyemed.
- Ferdsl i forbindelse med forswarets virksomhet i øvelsesfeltet Burøy-Frohavet.
- Ferdsl i forbindelse med utøvelse av tradisjonelle næringer som fiske, jordbruk, tang- og tareskjæring, grunneieres høsting av ville bær og tilsyn med beitedyr.
- Ferdsl i forbindelse med "fyr- og merkevesenets" virksomhet (Kystverket).

Det er viktig å merke seg at det er forbud mot ferdsel i Froan naturreservat i den angitte ferdselsforbudstiden og det skal kun være i særlige tilfeller at det gis dispensasjon fra dette forbudet. De grupper som kan få lov til å bruke landområdene i denne tiden går frem av verneforskriften (se over).

HELE OMRÅDET

For hele naturvernområdet Froan er alle fuglearter, herunder deres reir og egg, alle selarter og oter fredet hele året mot unødige forstyrrelser.

All ferdsel bør skje varsomt med hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

3.10.3 Søknader om dispensasjon fra ferdselsforbud

Forvaltningsmyndigheten registrerer at det er flere brukerinteresser som ønsker å ferdes i naturreservatet i forbudstiden. Denne type ferdsel er ikke hjemlet i forskriften, og forvaltningsmyndigheten vil måtte vurdere slike søknader etter § 48 i naturmangfoldloven (se også Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, Miljødirektoratets veileder M106 -2014).

Generelt må enhver søknad om fritak fra ferdselsforbudet begrunne hvorfor aktiviteten ikke like gjerne kan foregå utenom restriksjonssperioden, videre må søker oppgi gode grunner til hvorfor aktiviteten ikke kan skje utenfor grensene av naturreservatet eller kasteplasser for sel. Søker må også oppgi hvordan ferdselen skal utføres og hvilke hensyn som kan tas.

3.10.4 Utfordringer og tiltak

Ferdselsrestriksjoner har skapt utfordringer for enkelte brukerinteresser som ønsker å bruke landområdene i naturreservatet også i ferdselsforbudstiden, for eksempel til forskning og friluftsliv.

Tiltak:

- Det må gjøres en gjennomgang av informasjonen knyttet til ferdselsrestriksjonene i området. Sårbarhetskart bør lages.
- Informasjon om sårbare områder gjennom sesongen bør gjøres tilgjengelig for folk som ferdes til sjøs.
- Oppsynet/naturformidling bør styrkes og være tilgjengelig for folk som ønsker å bruke områdene på en hensynsfull måte.

3.11 Friluftsliv og turisme

3.11.1 Status og mål

Miljøtilpasset turisme i tilknytning til større verneområder er et nytt nasjonalt satsningsområde, som forvaltningen av verneområdene er bedt om å tilpasse innen rammene av den enkelte vernebestemmelse. Målet er å øke forståelsen for

vernet spesielt, og bevaring av natur generelt, noe som også kan bidra til å sikre verneformålet.

I St. prp. nr. 65 (2002-2003) sies det i den såkalte "Fjellteksten" blant annet at: "Initiativ som bidrar til utvikling av kvalitetsturisme, med respekt for det naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle miljøet, bør dyrkes fram og støttes." Det presiseres at det skal skje innenfor rammene av verneforskriften.

Reiseliv som næring er lite utviklet i Froan. Innenfor naturreservatet er det noe sjøbasert safarivirksomhet på sjøfugl og sel. I landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet er det en del overnattingsplasser, da spesielt i Halten. Der er destinasjonsselskaper som jobber med markedsføring av Froan, i tillegg til den enkelte bedriften.

Det er lite tilrettelagt for friluftsliv i området, dette gjelder både stier, telt- og rasteplasser.

Mål for friluftsliv og turisme:

- Forvaltningsmyndigheten skal jobbe for å tilpasse naturbasert reiseliv i Froan innenfor rammene av verneforskriften og "Fjellteksten".
- Initiativ som bidrar til utvikling av kvalitetsturisme, med respekt for det naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle miljøet, bør oppmuntres og støttes.
- I utviklingen av reiselivet skal det tas hensyn til dyre- og plantelivet i området, og i utøvelse av reiselivsaktiviteter i området skal det spesielt vises hensyn til leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr.
- Hensynsfull ferdsel skal være et mål for friluftslivet i hele området.
- Enkel tilrettelegging for det naturvennlige og enkle friluftslivet kan være aktuelle tiltak i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet. Det skal legges særlig vekt på hensynet til sårbar vegetasjon og sårbart dyreliv ved tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel.

3.11.2 Friluftsliv og turisme – aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

I hele naturreservatet gjelder ferdselsrestriksjonene i perioder av året, se kap. 3.8. for mer informasjon.

Oppføring av bygninger, anlegg og andre innretninger er ikke tillatt, jf kap. IV pkt 3.

Dersom området skal benyttes i reiselivssammenheng må dette ikke være i konflikt med verneformålet.

Tilrettelegging for friluftsliv i naturreservatet

Alle former for tekniske installasjoner og tilrettelegging for friluftsliv er i utgangspunktet forbudt. Eventuelle dispensasjoner må behandles etter § 48. Hensiktsmessigheten av å plassere slike installasjoner innenfor naturreservatet vil vurderes opp mot alternative plasseringer utenfor ved behandlingen av slike søknader. Forbudet mot ferdsel i perioder er et viktig argument mot slike dispensasjoner.

Faktaboks: Telting og rasting i utmark

Plass til rasting, solbad, overnatting eller liknende må ikke tas i innmark uten eierens eller brukerens samtykke.

I utmark må plass som nevnt i foregående ledd ikke tas til utilbørlig fortrengsel eller ulempe for andre.

Rasting eller telting må ikke skje når det kan medføre nevneverdig skade på ungskog, eller skogforyngelsesfelt. Telt må ikke settes opp så nær bebodd hus (hytte) at det forstyrrer beboernes fred og i hvert fall ikke nærmere enn 150 meter. Reglene om avstand fra bebyggelse gjelder likevel ikke på område som særskilt er innredet for telting. Departementet kan gi forskrift om å tillate telting nærmere enn 150 meter fra bebodd hus (hytte) i kystnære områder.

Telting eller annet opphold er ikke tillatt i mer enn 2 døgn om gangen uten eierens eller brukerens samtykke. Samtykke til lengre opphold trengs likevel ikke på høgfjellet eller på område fjernt fra bebyggelse, medmindre det må regnes med at oppholdet kan medføre nevneverdig skade eller ulempe.

(fra friluftsløven § 9, revidert januar 2012)

Ferdsel i naturreservatet i forbindelse med friluftsliv og turisme

Man kan fritt gå i land i naturreservatet i perioder uten ferdselsforbud.

Dispensasjon fra ferdselsforbudet i forbindelse med friluftsliv og turisme må vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven.

Det er tidligere gitt dispensasjoner til ilandstigning på Vingleia fyr og Finnværet fyr, og i forbindelse med forskning og overvåking. Søker må oppgi formål og sannsynliggjøre at ferdselen er nødvendig, vil være begrenset i tid og rom, ikke være til skade for naturverdiene eller evr ha stor samfunnsnytte.

Telting og rasting i naturreservatet

I perioder med ferdselsforbud i naturreservatet er telting og rasting på land ikke tillatt. I perioder uten ferdselsforbud er telting og rasting tillatt innenfor rammene av friluftsløven.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

Inngrep eller annen virksomhet som kan endre landskapets art eller karakter vesentlig, herunder større uttak eller utfylling av masse, bygging av veger, oppføring av bygninger, anlegg m.v. er ikke tillatt. Henlegging av avfall er forbudt. Jf. kap V pkt 1.

Tilrettelegging for friluftsliv i landskapsvernområdet

Mindre tilretteleggingstiltak som ikke endrer landskapets art eller karakter vesentlig er normalt kurante, men skal forelegges forvaltningsmyndigheten før igangsetting. Dette for å kunne ha en dialog om tiltakets omfang og formål, og om tiltaket krever søknad om dispensasjon fra verneforskriften til å kunne gjennomføres. Større tiltak er ikke tillatt.

Ferdsel i landskapsvernområdet

Det er ingen ferdselsrestriksjoner i landskapsvernområdet.

HELE OMRÅDET

Generelt skal det ikke foregå aktivitet som kan forstyrre dyrelivet unødig i området.

Allmennhetens adgang til å bedrive enkelt friluftsliv etter friluftsloven er ikke ment å skulle få begrensinger etter verneforskriften. I samsvar med norsk friluftstradisjon er det fri ferdsel i området jf. friluftsloven, men i verneforskriften er ferdsel regulert i hele eller deler av naturreservatet i perioder av året, dette på grunn av hensyn til hekkende fugl og kasteplasser for sel. En oppfordrer alle til å ta hensyn til verneverdiene i området i friluftsliv- og turismesammenheng.

Ferdsel med båt i hele området

Ferdsel med og båt og havkajakk er tillatt i hele naturvernområdet hele året. I dyrelivsfredningsområdet er det tilrettelagt med gjestebåthavner.

Ferdselen skal foregå på en måte som ikke gir skade eller unødig forstyrrelse av fugle- og dyrelivet i verneområdene.

Telting og rasting i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet

Verneforskriften setter ingen restriksjoner mot telting og rasting i landskapsvernområdet eller dyrelivsfredningsområdet. Områdene som egner seg godt til slik type aktivitet er de bebodde øyene i Froan. Det er viktig at all telting og rasting skjer i henhold til friluftslovens bestemmelser.

Turisme – retningslinjer i Froan

Reiselivsbedrifter som bruker Froan i turistsammenheng bør sette seg grundig inn i bestemmelsene for verneområdene. Videre skal det vises hensyn til dyre- og fugleliv spesielt i sårbare perioder på året.

Av hensyn til naturverdiene, vil det generelt ikke gis dispensasjon til ferdsel på land i naturreservatet i ferdselsforbudtiden. Reiselivsbedrifter som bruker verneområdene i Froan i sine produkter bør ha et bevisst forhold til vernekvalitetene i området:

- Bedriften bør basere seg på natur- og kulturbasert turisme.
- Bedriften bør stille spesielt høye krav til vertskap og guider. Formidling og læring bør være en sentral del av produktet.
- Bedriften bør bidra aktivt til natur- og kulturvern, ha god kjennskap til egen miljøpåvirkning og alltid utøve en føre-var-holdning.
- Bedriften bør kunne bidra positivt i lokalsamfunnet og utøve et generelt samfunnsansvar.
- Bedriften bør gi gjestene gode opplevelser og skape møteplasser som gir medarbeidere og gjester innsikt i lokalkultur, -samfunn og miljø.

For øvrig vises det til bestemmelser i friluftsløven.

Ørn- og selsafari

Aktivitetsturisme som ørn- og selsafari må foregå på en ytterst skånsom måte i verneområdene i Froan. Ferdsel til vanns reguleres ikke med verneforskriften, men all unødig forstyrrelse av dyrelivet er forbudt i hele naturvernområdet Froan. Derfor henstiller forvaltningsmyndigheten at safari med hensikt å oppsøke dyr i området foregår på følgende premisser:

- Unngå aktivitet i hekkeperiodene for sjøfugl og på kasteplasser til sel.
- Hold god avstand til hekke- og kasteplasser.
- Senk farten på båten i god tid før du nærmer deg aktuell lokalitet.

3.11.3 Utfordringer og tiltak

Hovedutfordringen med å utvikle reiseliv i et område som Froan, er at det må gjøres på en slik måte at det ikke kommer i konflikt med verneformålet. Samtidig bør det skje på lokalsamfunnet sine premisser.

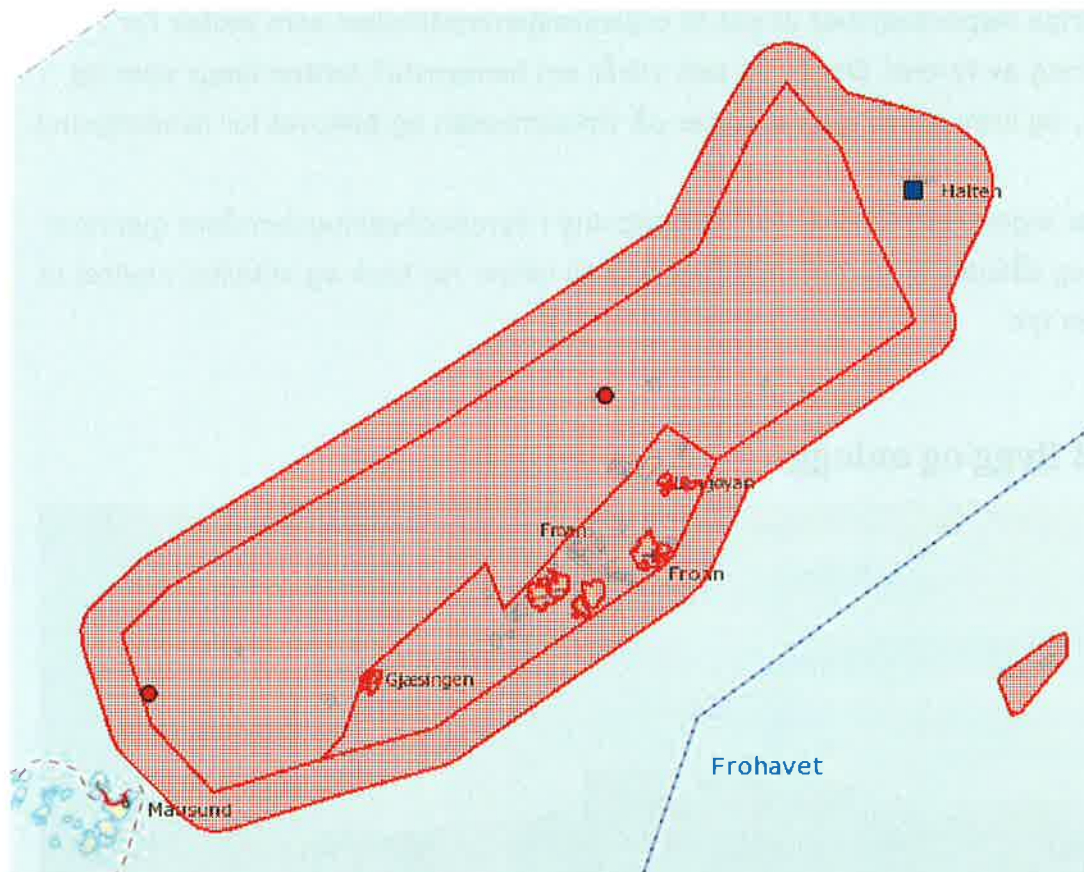
Et reiselivstilbud som i utgangspunktet ikke har innvirkning på verneverdiene kan over tid allikevel være en belastning. Dette gjelder for eksempel dyresafari (sel og sjøfugl) og andre aktiviteter der man kommer nært på dyr eller ferdes på konsentrerte områder på land. Generelt må forstyrrelse av vilt antas å være den potensielt største negative virkningen av et økt omfang av organisert reiseliv.

Tiltak:

- Det skal sammen med kommunen og lokale reiselivsaktører gjøres en gjennomgang av hvilken tilrettelegging som er ønskelig i Froan. Da knyttet til et enkelt reiseliv basert på naturopplevelser. Dette må gjøres i tråd med retningslinjer i forvaltningsplanen.
- Forvaltningsmyndigheten skal jobbe for tiltak som kan bidra til at besøkende kan oppleve dyrelivet i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet uten å forstyrre unødig.
- Sammen med kommune og lokale reiselivsaktører skal det utvikles informasjon til alle grupper om vernekvaliteter i området, for å oppnå forståelse for naturvennlig friluftsliv. Det bør utvikles informasjon om områdets geografi og naturverdier samt informasjon om naturvernområdene og restriksjoner i disse. Det kan være aktuelt å utarbeide et ferdselskart med god natur- og kulturminneinformasjon. I dette kartet legges det inn turforslag med info om de ulike stedene en kommer.
- Det er viktig at det finnes informasjonsbrosjyrer for verneområdet i Froan som er lett tilgjengelig lokalt og på nettet.
- Forvaltningsmyndigheten skal følge utviklingen av ferdsel (form og omfang) nøye, samt registrere effekten av områdets bruk i forhold til slitasje og sårbare arters utvikling.

3.11.4 Bruk av fyrstasjonene i Froan

I naturreservatet i Froan er det to fyr, Vingleia og Finnværet. I dyrelivsfredningsområdet ligger Halten fyr, som er et mye brukt utfartssted om sommeren.

Figur 267 Fyr i Froan. Vingleia nede til venstre, Finnværet i midten og Halten øverst. (Kilde: Kystverket 2011)

Det er ønskelig at fyrene tas vare på også etter at den tradisjonelle driften er opphørt, derfor har Kystverket inngått avtale med lag og foreninger om drift av nedlagte fyr langs kysten. Dette er aktuelt for Vingleia fyr, Finnværet fyr og Halten fyr (ble avbemannet i 2005).

Fyrene er viktige besøkssteder i naturreservatet i Froan, og vil kunne være viktige punkt for å nå reisende i Froan med informasjon om naturkvaliteter og regelverk i området.

Dersom det er ønskelig med ilandstigning på Vingleia og Finnværet i ferdselsforbudstiden i naturreservatet, må det søkes om dispensasjon til dette. En slik søknad vil vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven.

Flerårige dispensasjoner er gitt til organisasjoner/stiftelser som jobber for bevaring av fyrene. Det er da satt vilkår om hensynsfull ferdsel langs stier og veier, og krav om årlige rapporter på virksomheten og behovet for ilandstigning.

Det er ingen restriksjoner for ilandstigning i dyrelivsfredningsområdet gjennom året og således er verneforskriften ikke til hinder for bruk og aktivitet knyttet til Halten fyr.

3.12 Bygg og anlegg

Figur 278 Sauøya (foto Nils Kristian Grønvik)

3.12.1 Status og mål

Froan med Halten utgjør et unikt kystkulturlandskap i vår region. Bebyggelsen i Froan omfatter både fiskevær og spredt bebyggelse på enkeltøyer.

Kombinasjonsbruk med jordbruk og fiske har vært nødvendig for de fastboende i

Froan, og gårdene har tradisjonelt vært små og bygningene relativt beskjedne. Likevel er det stor variasjon i området, fra de lavmælte rorbuene på Halten, til den mer villapregede bebyggelsen på Sørburøy, som fremdeles har fast bosetting. Tilknytningen til fisket gjør at det finnes mange naust, brygger og rorbuer, hvor fiskerne hadde periodevis tilhold. Fyr, kystmerker, kaier, industribygg, fiskemottak, moloer, fundamenter og tufter er også en del av denne kystkulturen.

NATURRESERVATET

I naturreservatet er det lite tekniske installasjoner. Det som finnes er i all hovedsak knyttet til de gamle fyrene Vingleia og Finnværet som Kystverket eier.

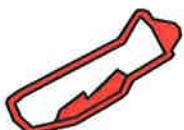
På Valøya hvor Finnværet fyr ligger, er det i tillegg ei gammel hytte som ble brukt i forbindelse med laksefiske i området.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

I landskapsvernområdet er det i dag hovedsakelig eldre bygninger fra tidligere bosetting og som i dag brukes som fritidsbebyggelse. I tillegg har Sjøforsvaret enkelte installasjoner i forbindelse med sin skytefeltsvirksomhet i området. På Arøya har de en bunker og ei brygge.

Øyer som har bebyggelse i dag er Kunna og Nordbuan. Disse har også brygge for ilandstigning.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

Da vernet ble etablert ble de øyene som på det tidspunktet hadde fast bosetting unntatt landskapsvern, og ble kun berørt av dyrelivsfredningen. Med unntak av det generelle hensynet til dyrelivet, er aktiviteten på disse øyene i liten grad er berørt av bestemmelsene i verneforskriften.

Dette gjelder øyene Gjæsingan, Vardøy, Sørburøy, Nordøya, Risøya, Sauøya, Halten og Lyngøyan.

Mål for bygg og anlegg:

- Det varierte og egenartede kystlandskapet i Froan landskapsvernområde skal ikke forringes på grunn av tekniske inngrep.
- Forvaltningen av området skal bidra til at bygninger med kulturhistorisk verdi kan ivaretas gjennom bruk.
- Det skal ikke bygges nye bygninger i naturreservatet.
- I områder med dyrelivsfredning, må ikke nye tiltak komme i konflikt vernebestemmelsene.

3.12.2 Aktuelle bestemmelser

NATURRESERVATET

Oppføring av bygninger, anlegg og andre innretninger, herunder framføring av luftledninger, er ikke tillatt. Inngrep eller annen virksomhet som kan endre de naturgitte forhold, så som oppfylling, uttak av masse, drenering, bruk av kjemiske bekjempningsmidler, gjødsling, henlegging av avfall eller utslipp av konsentrerte forurensningstilførsler er ikke tillatt (se kap. IV pkt 3 i verneforskriften).

Bestemmelsen i pkt 3 er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger, anlegg og installasjoner (se kap. IV pkt 6 i verneforskriften)

Naturrestatet skal sikres mot små og store inngrep som med tiden kan endre de naturgitte forhold.

Vedlikehold er tillatt, se presisering av denne bestemmelsen senere i kapitlet.

LANDSKAPSVERNOMRÅDET

Tiltak som alene eller sammen med andre kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig er ikke tillatt. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkning av tiltakene i området.

Inngrep eller annen virksomhet som kan endre landskapets art eller karakter vesentlig, herunder større uttak eller utfylling av masse, bygging av veger, oppføring av bygninger, anlegg m.v. er ikke tillatt, jf kap. V pkt. 1 i verneforskriften.

Bestemmelsene er ikke til hinder for (se kap. V pkt. 3 i verneforskriften)

- Oppdyrking og vanlig jordbruksdrift
- Vedlikehold av eksisterende bygninger, havneanlegg m.v.
- Arbeid i forbindelse med fyr- og merkevesenet virksomhet.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg, herunder veger, i tilknytning til fiske- og jordbruksnæringen, og i forsvarsøyemed, se kap V pkt 4 i verneforskriften.

Mange små inngrep kan endre landskapets art og karakter like mye som et stort, derfor er også landskapsvernområdet vernet mot nye tekniske inngrep. Det er lite tekniske inngrep i landskapsvernområdet i dag. Eventuelle søknader om dispensasjon fra verneforskriften vil bli vurdert konkret i hvert enkelt tilfelle.

Vedlikehold av bygg og anlegg er tillatt. Eksisterende, lovlig oppførte tiltak og innretninger, som for eksempel båtfester og brygger, kan fortsatt ha normal bruk og vanlig vedlikehold.

Vegbygging er ikke tillatt i landskapsvernområdet. Eksisterende veger/stier kan vedlikeholdes. Vedlikehold av eksisterende veier må skje på en slik måte at vegen ikke endrer karakter. Man tenker her på et arbeid som skal holde veien ved like med tilsvarende standard som på vernetidspunktet. Det vil normalt være

tillatt med nødvendig grusing og grøfting langs veier, men ikke endring til annet dekke som for eksempel asfalt. Når det gjelder grusing tenker man dessuten i denne sammenheng kun på en fornying av bærelag/slitelag der dette finnes fra før.

Dersom man ønsker å legge grusdekke på en gressgrodd vei, vil dette gå utover vedlikeholdsbegrepet, slik det er ment i forskriften. Å rette ut en sving eller legge en veg/kjørespor i endret trase, er ikke tillatt uten etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten. Det samme gjelder dersom man ønsker å utvide vegen i bredden.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg, herunder veger, i tilknytning til fiske- og jordbruksnæringen, og i forsvarsøyemed.

3.12.3 Vedlikehold av bygg og anlegg

Vedlikehold av eksisterende bygg og anlegg er tillatt både i naturreservatet og landskapsvernområdet.

Vedlikehold av bygninger i landskapsvernområdet skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og være tilpasset landskapet. Hensynet til landskap skal være tungtveiende ved bygningsmessige endringer. Fargebruk som medfører at bygninger unødig stikker seg frem skal unngås. Materialbruk og bygningsmessige arbeider skal være av en slik karakter at bebyggelsen fremstår harmonisk og godt tilpasset omkringliggende miljø.

Tillatt vedlikehold på bygg og anlegg er alt av innvendig vedlikehold, og utvendig vedlikehold som består i utskifting av materialer og/eller komponenter, som for eksempel dører eller vinduer av lignende utførelse og dimensjon. Utskifting av kledningsbord eller taktekkingsmateriale med nye av lignende type er også

vedlikehold etter dette punktet. Bedre isolering faller innenfor definisjonen av vedlikehold.

Vedlikehold omfatter ikke fasadeendringer, utvendige ombygginger eller utvidelse av bygninger. Dette krever tillatelse, se nedenfor.

3.12.4 Restaurering av bygg og anlegg

Restaurering er søknadspliktig dersom det går ut over vedlikeholdsbegrepet, dette gjelder både i landskapsvernområdet og i naturreservatet.

Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke sterke hensyn til verneverdiene eller kulturfaglige hensyn sier noe annet.

Søknader om restaurering av bygg utover kapittel V pkt 4 behandles etter naturmangfoldloven § 48. Søknader i naturreservatet behandles strengere enn i landskapsvernområdet.

3.12.5 Oppføring av nye bygninger og påbygging

Oppsetting av nye bygg er ikke tillatt i landskapsvernområdet eller i naturreservatet.

I landskapsvernområdene kan oppføring av nødvendige nybygg eller påbygginger knyttet til fiske- og jordbruksnæring og i forsvarsøyemed tillates etter søknad. Slike søknader må være knyttet til et reelt behov som ikke kan dekkes opp med eksisterende anlegg. Den samlede belastningen for området, samt hvilken påvirkning det påfører kystlandskapet, vil bli ilagt vekt i vurderingen av slike søknader.

Nybygg vil normalt være aktuelt i tilfeller der dette er gunstigere enn utvidelse av eksisterende hus. Dette av hensyn til landskapet eller bygningsmiljøet i landskapsvernområdet.

Det vil normalt ikke gis tillatelse til oppføring av nye bygninger i naturreservatet.

3.12.6 Oppføring av bygninger og anlegg i landskapsvernområdet i forsvarsøyemed

Tillatelser til eventuelle oppføring og påbygging av bygninger og anlegg i forsvarsøyemed kan gis etter søknad (verneforskriftens kap. V, pkt 4). En eventuell søknad bør dokumentere behovet for bygningen/anlegget, oppgi ønsket plassering og utforming. Søknaden bør også inneholde vurdering av konsekvenser for verneformålet og en begrunnelse av hvorfor bygningen ikke kan plasseres utenfor landskapsvernområdet.

3.12.7 Vedlikehold eller nybygg?

Noen vurderinger av skillet mellom vedlikehold og nybygg/påbygging:

- Vedlikehold som endrer bygningens karakter skal vurderes som ombygging. Med ombygging menes bygningsmessige endringer innenfor eksisterende grunnflate.
- Når bærende konstruksjoner skiftes ut og når bygningen fremstår som i det vesentlige fornyet jf. plan- og bygningsloven § 20-1b, er det ikke lenger snakk om vedlikehold, men om ombygging. Endring av takvinkel eller høyder betraktes også som ombygging og krever tillatelse
- Ombygging gjelder tiltak som innebærer bruk av andre materialer og/eller dimensjoner for ytterpanel, dører og vinduer, pipeløp og taktekking.
- Innvendig ombygging som ikke endrer bruken av bygningen er tillatt.
- Arbeider som gjøres med sikte på å endre bruken av en bygning i landskapsvernområdet, da fra bygninger som opprinnelig ble brukt i fiske- og jordbruksnæring eller forsvarsøyemed til noe annet, er ikke tillatt.

Viktige vurderinger ved nybygg/påbygging i landskapsvernområdet (kap V pkt 4):

- Hensynet til landskap skal være tungtveiende ved bygningsmessige endringer. Tradisjonen med hensyn til plassering i terreng, form og materialbruk er viktig å videreføre, for eksempel panel, takutstikk, tekking og farge. Terrenginngrep må minimaliseres.

- Utbedring av eksisterende hus bør prioriteres dersom det er teknisk mulig. En bør vurdere om det er andre hus som er ute av bruk som kan dekke behovet for tilbygg framfor å oppføre nye hus.
- Tilbygg bør underordne seg eksisterende hus, enten ved å videreføre uttrykket eller gjennom å markere at det er nytt.

Søknader om påbygg/ombygging av bygninger og anlegg med kulturhistorisk verdi skal til uttalelse hos kulturvernmyndighetene (Sør-Trøndelag fylkeskommune). Se vedlegg 2 for mer informasjon om behandling av søknader etter kulturminneloven.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

3.12.8 Byggetiltak i dyrelivsfredningsområdet

Verneforskriften regulerer ikke spesifikt byggetiltak innenfor områder med kun dyrelivsfredning, der er det plan- og bygningsloven som regulerer byggetiltakene. Dersom det er tiltak som kan berøre dyrelivet, for eksempel byggetiltak eller andre tekniske inngrep på viktige hekke- og yngleplasser i området, ønsker forvaltningsmyndigheten disse sakene til uttalelse.

Generelt skal ikke tiltak i verneområdene skade eller påføre dyrelivet unødige forstyrrelser. Det skal vises hensyn til dyrelivet ved gjennomføring av tekniske inngrep.

3.12.9 Utfordringer og tiltak

Forvaltningsmyndigheten ser klare utfordringer i å ta vare på det helhetlige kystlandskapet i Froan. Det er i dag manglende oversikt over omfanget av kulturminnekvalitetene i Froan. Spesielt gjelder dette de større øyene omkring Sauøya, hvor det er behov for en kartlegging av hvilke kulturhistoriske kvaliteter som finnes. Et slikt kartleggingsarbeid bør gjennomføres som grunnlag for den videre forvaltningen av kulturminnene på øyene. Sør-Trøndelag fylkeskommune er ansvarlig for registrering, informasjon og skjøtsel av kulturminner (ved tiltak som ikke er i strid med verneforskriften).

Tiltak:

All eksisterende bebyggelse samt øvrige tekniske installasjoner i landskapsvernområdet og naturreservatet må dokumenteres med bilder.

Det må gjennomføres systematiske registreringer av automatisk fredete kulturminner og nyere tids kulturminner (inkl. både nyregistreringer og kjente registrerte lokaliteter). Dette må skje i regi av Sør-Trøndelag Fylkeskommune som kulturminnemyndighet.

Det er viktig å informere om verdifulle kulturminner/kulturmiljøer i verneområdene i Froan både til besøkende og lokalbefolkningen. Dette må skje i samarbeid med Sør-Trøndelag Fylkeskommune.

Videre bør det informeres om SMIL og andre tilskuddsordninger fra sentrale, regionale og lokale myndigheter, som grunneiere og andre kan benytte seg av for å ivareta gamle bygningsmiljø, samt viktige kulturlandskap og kulturmiljø.

3.13 Forskning og undervisning

3.13.1 Status og mål

En god forvaltning av verneverdiene i Froan er avhengig av god og oppdatert kunnskap om området. Verneverdiene, beliggenheten og graden av urørthet gjør også at verneområdene i Froan er svært attraktive i forskningssammenheng. Det er gjennomført mye forskning i området og denne forskningen vil ligge som en "kunnskapsbase" i forvaltningen av Froan.

Den første systematiske registreringen av sjøfugl og sjøpattedyr i området ble gjort i 1974 av Frengen og Røv (1975) etter oppdrag fra Miljøverndepartementet. Resultatet fra disse undersøkelsene utgjorde det faglige grunnlaget for fredning i 1979. Gjennom åra som har gått er det gjort en rekke undersøkelser av sjøfugl og kystsel i Froan. Resultatene av disse fram til 1998 er sammenfattet i en egen fagrapport (Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 1998).

I forslag til marin verneplan fra 30. juni 2004 foreslås Froan som et referanseområde. Dette kan være viktig både i forhold til både overvåkning og forskning.

Det har foregått ringmerking av fugl i Froan over lang tid. Ringmerking vil ikke alltid være knyttet til forskning eller relevant for verneområdeforvaltningen. Sør-Trøndelag ringmerkingsgruppe har i flere år fått tillatelse til ringmerking av fugl både på Halten, Sauøya og Sørburøya. I tillegg har NINA gjort ringmerking av krykkje gjennom prosjektet SEAPOP i Gimsan og Halten.

Mål for forskning og undervisning:

Forskning og undervisning kan gjennomføres så lenge aktiviteten ikke er i strid med verneforskriften.

Forskning i Froan skal bidra til å sikre en god og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdet.

Forskningskunnskapen skal gjøres tilgjengelig og operativ for forvaltningen og andre som er interesserte i Froan som natur- og kulturområde.

Froan skal være et godt forvaltet referanseområde som skal være tilgjengelig for relevant forskning knyttet til tilstanden her sammenlignet med tilsvarende kystøkosystemer.

3.13.2 Aktuelle bestemmelser

De generelle vernebestemmelsene for landskap, plante- og dyreliv, ferdsel og forurensing gjelder for alle former for forskning og undervisning i verneområdene.

I verneforskrift kapittel IX står følgende; "Miljøverndepartementet kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene for vitenskapelige undersøkelser eller arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i spesielle tilfeller når det ikke strider mot formålet med fredningen og vernet".

Denne bestemmelsen er opphevet og erstattet med § 48 i naturmangfoldloven. Her fremheves ikke vitenskapelige undersøkelser på samme måte. I det nye lovverket er forskning i stor grad sidestilt med andre aktiviteter i verneområdet.

I naturreservatet og landskapsvernområdet må forsknings- og undervisningsprosjekter (inkl. ringmerking/instrumentering) som krever faste installasjoner eller som på annen måte er i strid med verneforskriften, ha dispensasjon. Det gjelder også dispensasjon fra ferdselsforbudet i naturreservatet. Søknader om aktiviteter knyttet til slike prosjekter i naturvernområdene i Froan behandles etter naturmangfoldloven § 48.

Bestemmelsene gjelder i all hovedsak for alle tre verneformene, men det vil bli praktisert strengest i naturreservatet.

3.13.3 Bruk av verneområdene i Froan i undervisningssammenheng

Undervisning bør begrenses til et minimum i naturreservatet, og det bør vurderes om slik aktivitet kan kanaliseres til andre områder.

I hvert enkelt tilfelle bør også tidspunktet for undervisningsopplegget vurderes, siden det er enkelte perioder naturmiljøet er mer sårbar enn i andre.

Dispensasjon fra ferdselsforbud i naturreservatet i undervisningssammenheng vil bli vurdert opp mot truslene tiltaket utgjør for naturverdiene.

Froan har et helt unikt kystkulturlandskap, og dette bør også kunne formidles i en undervisningssammenheng. Kystkulturen kan i stor grad oppleves i de bebodde områdene av Froan som kun er berørt av dyrelivsfredning, men også i landskapsvernområdet. Verneforskriften er ikke til hinder for slik aktivitet, men det må vises hensyn til naturmiljøet.

Retningslinjer ved bruk av § 48 til dispensasjon til forskning og undervisning.

Ved vurdering av søknader om dispensasjon fra verneforskriften for forskning i verneområdet, bør følgende legges til grunn:

- Forskning i Froan som er dispensasjonsavhengig bør være stedsbegrenset. Dersom forskningen eller undervisningen kan gjennomføres hensiktsmessig utenfor verneområdet, bør det normalt ikke gis tillatelse til slik aktivitet.
- Forskning som ikke er relevant for vernet, verneformålet eller forvaltningsmyndighetens kunnskapsbehov, bør legges utenfor verneområdet. Fagområder med spesiell betydning/relevans for å oppnå en kunnskapsbasert forvaltning prioriteres.
- Dersom forskningen kan komme i konflikt med verneformålet, skal det normalt ikke gis tillatelse til slik aktivitet.
- Eventuell forskning bør vurderes opp mot omfanget av inngrep og forstyrrelser, jf. naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning. Spesielt strengt vil dette vurderes i naturreservatet. Forskningsaktivitet skal så langt råd samordnes.
- Innsamling av belegg av planter eller avlaving av dyr kan unntaksvis tillates dersom det er en videreføring av tidligere godkjente forskningsprosjekt eller det har stor betydning for forvaltningen av verneområdet.
- Som vilkår bør det settes at data som er samlet inn fra verneområdet skal oversendes forvaltningsmyndigheten i systematisert og digital form. Eventuelle publikasjoner skal også oversendes i trykt og digital form.

- Prosjektene bør gjøres kjent for befolkningen i Froan
- Forskningen bør være i regi av en forsknings- eller utdanningsinstitusjon.

Også her skal prinsippene i naturmangfoldloven vurderes i hvert enkelt tilfelle.

3.13.4 Ringmerking og instrumentering av fugl

HELE OMRÅDET

Alle fuglearter, herunder deres reir og egg, alle selarter og oter er fredet hele året mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf kap IV pkt.2 og kap. VI pkt 1 i verneforskriften.

Ringmerking og også instrumentering (radiomerking, lysloggere) er viktige verktøy for å få bedre kunnskap om trekkende fugl. For ringmerking/instrumentering av fugl innenfor verneområdene i Froan kreves det dispensasjon fra bestemmelsen om at alle fuglearter er fredet mot jakt, fangst og unødig forstyrrelse. Søknader om ringmerking/instrumentering bør ha en prosjektskisse som beskriver behovet for inngrepet og relevans for verneforvaltningen eller forskning.

NATURRESERVATET

Omfanget av denne aktiviteten innenfor naturreservatet bør begrenses til et minimum.

DYRELIVSFREDNINGSOMRÅDET

I områder med dyrelivsfredning er ringmerking/instrumentering av fugl søknadspliktig. En søknad må vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven.

Det må foreligge tillatelse fra grunneier for å kunne gjennomføre ringmerking og instrumentering.

Det er viktig at artsobservasjonene gjøres tilgjengelige for forvaltningsmyndigheten og andre interesserte. Dersom dataene ikke blir publisert gjennom et forskningsprosjekt, bør dataene legges inn i Artsdatabanken sine databaser for artsobservasjoner. Forvaltningsmyndigheten må i hver enkelt sak vurdere om det er hensiktsmessig å sette vilkår om at dataene skal gjøres tilgjengelige og legges inn årlig i Artsdatabankens Artsobservasjon eller andre baser.

3.13.5 Utfordringer og tiltak

Tiltak:

- Forvaltningsmyndigheten bør lage en til en hver tid oppdatert oversikt over forskning- og undervisningsprosjekter som foregår i Froan
- Forvaltningsmyndigheten bør følge opp både forsknings- og undervisningsprosjekter som pågår i Froan.

4 Forvaltning av verneområdet

4.1 Skjøtsel

I verneforskriften kapittel VIII, heter det at skjøtselen skal skje etter plan godkjent av Miljøverndepartementet. Ved kgl.res av 26.08.1983 ble de punkter i vernebestemmelsene som tillar Miljøverndepartementet myndighet til å godkjenne skjøtelsesplaner delegert til Fylkesmannen.

I forvaltningsplanen brukes skjøtsel om nødvendige tiltak for å nå bevaringsmålene. Skjøtsel initieres av forvaltningsmyndigheten, men kan gjennomføres av andre. Skjøtselstiltak kan for eksempel være:

- slått
- gras- og lyngbrenning
- rydding
- restaurering
- kanalisering av ferdsel

Naturmangfoldloven § 47 regulerer hvilke skjøtselstiltak forvaltningsmyndigheten kan utføre uten samtykke fra grunneier, og uten dispensasjon fra verneforskriften. Bestemmelsen fastslår at grunneier så vidt mulig skal varsles på forhånd når skjøtselstiltak iverksettes (se naturmangfoldloven § 47 tredje ledd). Hvis grunneier eller rettighetshaver ikke har tinglyst sin rett eller har ukjent adresse slik at forvaltningsmyndighetene ikke har mulighet til å varsle, foreligger det ingen varslingsplikt. Det samme gjelder hvis tiltaket haster.

De økonomiske fordelene som følger av skjøtselstiltaket skal tilfalle grunneier (se naturmangfoldloven § 47 fjerde ledd).

Naturmangfoldloven § 47 gir forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, hjemmel til å foreta en del tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag. Ikke alle tiltak for å oppnå ønsket natur- eller kulturtilstand er imidlertid tillatt etter naturmangfoldloven § 47.

Skjøtselshjemmelen omfatter ikke høsting av naturlige ressurser og tiltak som medfører vesentlig endring av naturtilstanden da vernearbeidet tok til. Beiting inngår heller ikke i denne skjøtselshjemmelen.

For tiltak som ikke omfattes av skjøtselshjemmelen i naturmangfoldloven § 47, kreves tillatelse fra grunneier. Oppnås ikke slik avtale må man gå veien om ekspropriasjon).

Forvaltningsmyndigheten skal i henhold til naturmangfoldloven § 47, "så vidt mulig" inngå avtale med grunneier/rettighetshaver. Med dette menes at grunneier må inneha kompetanse til å utføre skjøtselen, ha mulighet til å gjennomføre skjøtselstiltaket og at det er avsatt budsjettmidler til tiltaket. Forvaltningsmyndighetene kan altså ikke pålegge grunneier å foreta skjøtselstiltak selv, men kan inngå avtale med andre om å utføre skjøtselstiltaket hvis grunneier selv ikke ønsker eller har mulighet til å utføre det.

Utgifter til skjøtsel dekkes av forvaltningsmyndigheten når dette på forhånd er avtalt. Midler til skjøtsel i verneområder legges inn i miljøforvaltningens årlige budsjetter, og må meldes inn til forvaltningsmyndigheten innen 15. november året før (Forvaltningsmyndigheten samler opp slike innspill til bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn om tiltak i verneområder).

4.2 Informasjon og formidling

Hovedhensikten med informasjon i og rundt verneområdene er å veilede slik at folk får økt kunnskap og forståelse for verneverdiene i området. Gjennom god og målrettet informasjon vil man sikre at de som ferdes i verneområdene på best mulig måte kan rette seg etter de krav som gjelder, og tar de hensyn som trengs.

Mål for informasjon og formidling

- God informasjon er avgjørende for en god forvaltning i Froan.
- En skal søke å ha god og oppdatert informasjon om ulike forhold i naturvernområdene i Froan til en hver tid.

- Eksisterende informasjon om naturvernområdene i Froan skal være lett tilgjengelig og forståelig for lokalbefolkning og besøkende

I verneområdene i Froan, er det satt opp informasjonsskilt på lett synlige plasser hvor det er erfaring for at folk ferdes. Det er større informasjonstavler på alle kaiene i området (Gjesingen, Sørburøy, Sauøy, Lyngøy, Kunna, Finnværet Fyr, Halten), og det er utplassert infotavle på Siholmen på Fast-Frøya. For å markere vernegrensen er det satt opp små standardiserte skilt på viktige passeringpunkter for grense.

Våren 2006 ble det utarbeidet en ny informasjonsbrosjyre for verneområdene i Froan.

Gjennom forvaltningsplanprosessen er det kommet fram at kunnskapen lokalt om vernebestemmelsene i området ikke er god nok. Det er også et stort behov for ytterligere informasjon om området til tilreisende.

Plan for formidling:

I tabellen over tiltak (vedlegg 5) er alle de aktuelle formidlingstiltakene for Froan samlet. Prioriteringer vil gjøres i samarbeid med SNO og rådgivende utvalg for Froan.

4.3 Annen forvaltning i området

4.3.1 Oljevernberedskap

Oljevernberedskapen i Norge ivaretas av privat, kommunal og statlig beredskapsapparat. Den statlige beredskapen er en tilleggsbeskyttelse som er rettet inn mot fare for, eller bekjempelse av, større tilfeller av skipsforurensninger eller forurensing fra ukjente kilder. Kystverket har ansvaret for drift og utvikling av statens beredskap mot akutt forurensning.

Ansvarlig forurensar har aksjonsplikt (hindre forurensing/avverge skade) og varslingsplikt. Kommunen har aksjonsplikt (subsidiær i forhold til ansvarlig forurensers aksjonsplikt) ved akutte hendelser. Aksjonsplikten gjelder

kommunen hvor hendelsen inntreffer, eller der virkningen av hendelsen viser seg, eller der det kan treffes tiltak for å finne videre forurensning. Kystverket skal sørge for beredskap mot større tilfeller av fare for akutt forurensning, eller akutt forurensning som ikke er dekket av den kommunal eller private beredskapen.

Dersom et akutt utslipp bekjempes av ansvarlig forurensner eller kommunal beredskap, vil Kystverket innta en tilsynsfunksjon. Kystverket skal kunne overta en aksjon helt eller delvis dersom den private eller kommunale beredskapen ikke strekker til. I slike tilfeller vil den private, kommunale og statlige beredskapen sammen bekjempe utslippet, under ledelse av Kystverket. Kystverket har samarbeidsavtaler om bistand fra andre myndigheter og organisasjoner ved uønskede hendelser.

Dersom en ulykke inntreffer og olje spres i verneområdene i Froan vil dette ha store konsekvenser for naturkvalitetene i området. Det er viktig at innsatsen i et slikt tilfelle settes inn på rett sted så raskt som mulig for å minimere skaden.

Faktaboks: Oljevernberedskap

Kystverkets beredskapsavdeling har **døgnvakttelefon 33 03 48 00** for mottak og behandling av meldinger om fare for akutt forurensning eller inntruffet akutt forurensning av olje og kjemikalier. **Akutte utslipp skal varsles til 110.**

Tiltak:

Områder som trenger særskilt beskyttelse til ulike tider av året må identifiseres. Kontaktmøter med Kystverket skal gjennomføres.

Forvaltningsmyndigheten må lage og vedlikeholde sårbarhetskart for verneområdene i Froan.

Sårbarhetskartet skal være tilgjengelig for kommunen og Kystverkets beredskapsavdeling til bruk ved akutt oljeforurensning.

4.3.2 Rydding av drivavfall

Det samler seg årlig store mengder drivavfall i fjærområdene i hele verneområdet i Froan. Det vil kreve store ressurser å rydde alt dette til enhver tid.

Rydding av drivavfall i Froan er viktig. Det vil være viktig å prioritere hvilke områder som skal ryddes, da det ikke er mulig å få ryddet alt hvert år.

Slik forvaltningsmyndigheten vurderer behovet vil det være viktig å rydde drivavfall i de viktigste leveområdene for fugl og sel. Selve ryddingen må løses på en slik måte at den ikke forstyrrer områdene unødig.

I tillegg kan det være viktige områder for reiselivet som bør prioriteres for rydding. Dette gjelder spesielt Vingleia, Finnværet, Halten.

Tiltak:

Forvaltningsmyndigheten bør i samarbeid med grunneier, Frøya kommune og Statens naturoppsyn utarbeide en prioriteringsliste over hvilke områder som skal ryddes for søppel og drivavfall og hvordan dette skal løses i praksis.

4.3 Tiltak

I tabellen i vedlegg 5 er aktuelle tiltak samlet, både de som er viktige for å nå mål knyttet til naturkvaliteter eller brukerinteresser og de som er av mer generell karakter. Det er forvaltningsmyndigheten som i stor grad har ansvaret for disse tiltakene, i samarbeid med andre aktører.

4.4 Kunnskapsbehov og plan for overvåkning

Forvaltningsmyndigheten ser behov for overvåkning og oppfølgende undersøkelser på en rekke områder i Froan. Det foregår mye overvåkning i Froan allerede, og i tilknytning til arbeid med bevaringsmål i denne planen kan det bli foreslått overvåking knyttet til arbeidet med å nå målene. Flere av disse

forslagene har som hensikt å skaffe bedre informasjon og kunnskap om dagens status, andre har som hensikt å følge utviklingen over tid.

Det pågår i dag et arbeid i regi av Miljødirektoratet for å standardisere bevaringsmålene og tilknyttet tilstandsovervåkning. På sikt ser man for seg at overvåkningsdata legges inn i en egen database og slik gjøres tilgjengelige for forvaltningen og interesserte.

4.4.1 Dyrelivet

Overvåkning i forbindelse med oppsatte mål i kapittel 2 skal prioriteres.

Det er flere arter som overvåkes i dag i regi av ulike institusjoner, både Havforskningsinstituttet og Norsk institutt for naturforskning er sentrale aktører. Noen av prosjektene er gjengitt i vedlegg 3. Det er viktig at overvåkning på sjøpattedyr og sjøfugl har høy prioritet også i fremtiden.

Fylkesmannen i Sør- Trøndelag gjør systematiske tellinger i flere sjøfuglreservater. Dette arbeidet må videreføres.

4.4.2 Kulturlandskapet i Froan

I forbindelse med arbeidet med skjøtelsplanen for Froan gjøres det opp en status for verdiene i kulturlandskapet. Det vil være behov for å oppdatere denne statusen regelmessig for å kunne si noe om utviklingen.

4.4.3 Ferdsel

Forvaltningsmyndigheten har som målsetting at ferdselen i sårbare områder registreres systematisk.

Det er viktig å få en registrering av bruken av skytefeltet og hvilke konsekvenser det har for på naturkvalitetene. Dette for å kunne drøfte med forsvaret om aktiviteten i feltet bedre kan tilpasses naturverdiene i området.

4.5 Plan for naturoppsyn

Statens Naturoppsyn (SNO), ved lokalkontoret på Fosen har ansvaret for oppsynet av verneområdene i Froan. SNO Fosen driver oppsynet i samarbeid med Indre kystvakt, Kystverket og personer fra lokalbefolkningen i Froan.

Det er viktig å peke på at det er et klart skille mellom forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet i verneområdene. Forvaltningsmyndigheten er de som gir eventuelle dispensasjoner eller avslag, mens oppsynet utfører oppdrag på vegne av forvaltningsmyndigheten enten det er i form av kontroll, informasjon, skjøtsel, kartlegging eller registrering.

Det vil også i fremtiden vil være viktig med tilstedeværelse av oppsyn i verneområdet. Statens naturoppsyn vil ofte være den som står for nødvendige registrering av aktivitet og overvåkning av flora og fauna.

SNO er også en viktig aktør for forvaltningsmyndigheten i forbindelse med organisering og utføring av skjøtsel- og tilretteleggingstiltak.

Forvaltningsmyndigheten vil årlig fremme behov for oppsyn, skjøtsel- og tilretteleggingsarbeid og overvåkning/registreringer i verneområdet. Behovene skal være knyttet opp til den til enhver tid gjeldende tiltakstabellen, se vedlegg 5. Forvaltningsmyndigheten vil i disse møtene gjennomgå bevaringsmålene som er satt for verneområdet og gi en vurdering av tilstand.

Figur 289 Kystvakta i Froan (Foto Nils Kristian Grønvik)

5 Saksbehandling

5.1 Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er forvaltningsmyndighet for verneområdene i Froan. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues.

5.2 Rådgivende utvalg for verneområdene i Froan

I miljøverndepartementets foredrag til kongelig resolusjon foreslås det å opprette et rådgivende utvalg for verneområdene i Froan (RU Froan).

I verneforskriftens kap. X, 2. ledd, står følgende om rådgivende utvalg; "Til å bistå fylkesmannen med forvaltningen oppnevnes et rådgivende utvalg med representanter fra kommunen, grunneierne, Universitetet i Trondheim, fiskerimyndigheten og forvaltningsmyndigheten."

Rådgivende Utvalget Froan (RU- Froan) har eksistert helt siden vernet ble opprettet, men har ikke vært benyttet aktivt i forvaltningen gjennom hele perioden. Et nytt utvalg ble konstituert i desember 2011 og nyoppnevnes i etterkant av neste kommunevalg i 2015. Utvalgets mandat vil revideres i løpet av perioden. Eksisterende mandat ligger i vedlegg 8.

Medlemmene i RU blir valgt for en 4 års periode. Medlemmene er valgt inn som representanter for sine institusjoner/interessegrupper. I 2012 er følgende institusjoner/interessegrupper representert i RU- Froan:

- Fylkesmannen i Sør- Trøndelag
- Fiskeridirektoratet region Trøndelag
- NTNU v/ Vitenskapsmuseet
- Grunneierne i Froan
- Frøya kommune

Det er også oppnevnt et varamedlem for hvert av medlemmene. Utvalget skal settes sammen slik at det tilfredsstiller de kravene som likestillingsloven setter til statlige utvalg.

5.3 Regler for saksbehandling

Forvaltningsmyndigheten kan gi unntak fra vernebestemmelsene etter skriftlig søknad. Forvaltningsmyndigheten foretar en selvstendig vurdering, men vil konferere med landbruks- eller kulturminneforvaltningen ved behov. Rådgivende utvalg for Froan er også aktuelle å konferere i prinsipielle saker.

Det følger av alminnelig forvaltningsmessige regler at forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår i en tillatelse for å ivareta verneformålet. Noen vilkår står direkte beskrevet i verneforskrift og/eller forvaltningsplan. Forvaltningsmyndigheten må uansett alltid vurdere om det skal settes vilkår for å ivareta verneformålet/verneverdiene. Vilkår vil kunne omfatte at det skal tas spesielle hensyn til verneformål/verneverdiene, at det i forkant av tiltaket /aktiviteten meldes til Statens naturoppsyn, og rapporteringsplikt etter avsluttet tiltak/aktivitet (fotodokumentasjon, kjørebok med mer).

Det bør vurderes om det i enkelte saker skal sendes kopi til grunneier og relevante organisasjoner. Dette bl.a. fordi organisasjoner kan ha klagerett på vedtak etter forvaltningsloven § 28 første ledd dersom de har rettslig klageinteresse.

Miljødirektoratet er klageinstans for alle vedtak hjemlet i verneforskriften. Klage på enkeltvedtak sendes forvaltningsmyndigheten, og klagefristen er tre uker etter at brevet er mottatt. Klagen skal vise til vedtaket det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes. Forvaltningsmyndigheten vurderer om vedtaket opprettholdes, og eventuell oversendelse til Miljødirektoratet for videre klagebehandling og endelig vedtak.

Det kan gis flerårige tillatelser for aktiviteter som gjentas regelmessig. Det kan settes vilkår for slike aktiviteter. Det vil normalt ikke bli gitt tillatelser for mer enn 3-5 år.

Vanlige saksbehandlingsregler skal følges jf. forvaltningsloven og naturmangfoldloven. Det følger av naturmangfoldloven § 7 at bestemmelsene i §§8-12 skal vektlegges som retningslinjer i alle beslutninger som berører naturen.

Dette er nærmere omtalt i Miljødirektoratets veileder M106 2014 Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter.

5.3.1 Naturmangfoldloven §§ 8 - 12

I naturmangfoldloven kap. 2 er det fastsatt prinsipper for offentlig beslutningstaking som myndighetene skal legge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. § 7. Disse prinsippene omtales i loven som:

- kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
- føre-var-prinsippet (§ 9)
- økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
- kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11)
- miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

Prinsippene er ikke selvstendige vedtakshjemler, men skal legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold etter andre bestemmelser.

Dette innebærer at prinsippene skal være en del av vurderingen i dispensasjonssaker i verneområder, både ved vedtak med hjemmel i spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, og ved vedtak etter naturmangfoldloven § 48 (se under). Det skal fremgå av vedtakene hvordan prinsippene har vært anvendt i den konkrete sak, og hvilken vekt de er tillagt.

De må også gå klart frem av vedtaket at vilkårene for å gi dispensasjon er til stede. Vurderingen av miljørettte prinsippene er en del av vurderingen av om vilkårene i den aktuelle dispensasjonsbestemmelsen er oppfylt. Dersom vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis dispensasjon og eventuelt omfang av en dispensasjon.

5.3.2 Generelle retningslinjer for saksbehandling:

- Alle søknader om tiltak som krever tillatelse/dispensasjon etter verneforskriften sendes forvaltningsmyndigheten.
- Større saker, og saker av prinsipiell viktighet, bør oversendes fra forvaltningsmyndigheten til Rådgivende utvalg for Froan for vurdering. Hvilke saker dette angår vurderes av forvaltningsmyndigheten. Det rådgivende utvalget kan på eget initiativ ta opp saker til vurdering.
- Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes først etter verneforskriften, før den eventuelt vurderes etter andre særlover. Avslag etter verneforskriften kan ikke overstyres av andre særlover.
- I all saksbehandling skal det gjøres en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på verneverdiene og formålet med vernet.
- Sør-Trøndelag fylkeskommune skal få alle saker som berører kulturminner til uttalelse før vedtak fattes.
- Følgende skal ha kopi av alle vedtak: Miljødirektoratet, Frøya kommune og Statens naturoppsyn. Fylkeskommunen skal ha kopi av vedtak som berører kulturminner.
- Fra 1. april 2014 skal alle enkeltvedtak etter naturmangfoldloven også legges i Miljøvedtaksregisteret (<http://www.miljovedtak.no/>).

5.3.3 Spesifiserte dispensasjonshjemler for Froan

Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser i verneforskrifter angir konkrete aktiviteter eller tiltak som forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til. Slike bestemmelser er ofte uttrykk for konkrete avveininger av bruker- eller eierinteresser i verneområdet i forbindelse med opprettelsen av vernet. De spesifiserte dispensasjonshjemlene i verneforskriften for Froan finnes i:

Kapittel V pkt 4

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg, herunder veger i tilknytning til fiske- og jordbruksnæringen, og i forsvarsøyemed.

Kap VII

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i pkt IV, V og VI for

- *regulering av bestanden av arter som kan forstyrre den naturlige balansen i området, herunder kontrollert desimering av sel.*

Disse spesifiserte dispensasjonshjemlene er nærmere beskrevet under temaene tidligere i dokumentet.

5.3.4 Den generelle dispensasjonsbestemmelsen

I forskriften kapittel IX er det åpnet for at forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon for vitenskapelige undersøkelser, arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i spesielle tilfelle dersom det ikke strider mot formålet med fredningen og vernet.

I naturmangfoldloven er det i § 48 gitt en ny generell dispensasjonsbestemmelse som også er gitt virkning for verneforskrifter etter naturvernloven, jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77. At bestemmelsen gjelder for eldre vernevedtak medfører at generelle dispensasjonsregler i eldre verneforskrifter, slik som kapittel IX i forskriften for Froan, erstattes med NML § 48. (De spesifiserte dispensasjonshjemlene, se ovenfor, gjelder fremdeles).

Naturmangfoldlovens § 48

Naturmangfoldloven § 48 første ledd sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Bestemmelsen gjelder i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene. Vurderingen vil i noen grad avhenge av verneform. Denne dispensasjonsbestemmelsen kan ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket.

Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller, eller spesielle eller særlige tilfeller, som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Spesielle eller særlige tilfeller må fremstå som noe annet enn "vanlige" behov. Forvaltningsmyndigheten bør særlig vurdere konsekvensene av en dispensasjon, f.eks. om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag. Et vilkår for å bruke denne bestemmelsen er at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet og eventuelt legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene.

Unntaksbestemmelsen kan benyttes også hvis hensynet til vesentlig samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Bruken av denne bestemmelsen er restriktiv. Dette er knyttet til at innholdet i vernevedtakene tilsier at det jevnlig vil inntreffe interessemotsetninger mellom verneinteressene og andre interesser. Saker som har stor lokal interesse eller regional betydning kan generelt ikke være tilstrekkelig som grunnlag for dispensasjon etter denne bestemmelsen. Forvaltningspraksis har også tidligere i all hovedsak vært i tråd med en slik fortolkning. En omfattende saksbehandling ved opprettelse av verneområder, hvor både lokale og sentrale myndigheter er trukket inn, er et tungtveiende argument mot at forvaltningen gjennom dispensasjoner skal ha vid hjemmel til å treffe vedtak som kan innebære at verneverdiene blir vesentlig redusert eller ødelagt. Lovteksten må likevel forstås slik at man ikke er helt avskåret fra å kunne gjennomføre tiltak med bakgrunn i en dispensasjon, for eksempel viktige kommunikasjonsanlegg som riksveger, flyplasser, jernbaner mv. En forutsetning bør da være at det ikke finnes alternative løsninger, eller at alternative løsninger blir så mye dyrere eller omfattende at det vil være av "vesentlig samfunnsmessig betydning" at det blir gitt en dispensasjon.

I følge føringene som ligger i rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Miljødirektoratet Veileder M106 2014) og Ot.prp. nr. 52 (om naturmangfoldloven), så kan saker med sterk lokal eller regional interesse og betydning, generelt ikke være tilstrekkelig som grunnlag for dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Søknadene vil behandles etter naturmangfoldloven og prinsippene som er nedfelt i denne (jf. § 7) §§8-12.

Eksempel:

Søknader om dispensasjon til ferdsel etter § 48 og vurdering etter prinsippene §§ 8-12 i naturmangfoldloven

Her brukes vurderinger om dispensasjon til ferdsel som et eksempel på bruk av prinsippene i naturmangfoldloven og dispensasjon etter § 48. Tilsvarende vurderinger skal gjøres ved all behandling av søknader om dispensasjon.

Naturmangfoldloven § 8 (kunnskapsgrunnlaget):

Kunnskapsgrunnlaget om effekten av ulike ferdselsformer er mangelfullt. For enkelte aktiviteter er det åpenbart hva som blir konsekvensen, mens i andre tilfeller er det usikkert hvor stor skade aktiviteten vil medføre på naturmangfoldet. Det er vanlig i slike tilfeller å benytte **føre-var-prinsippet**, jf. **naturmangfoldloven § 9**, ved å opprettholde ferdselsforbudet slik at verneverdien ikke forringes.

Det er til enhver tid viktig å vurdere den **samla belastningen** området blir påført ved økt ferdsel, jf. **§ 10 i naturmangfoldloven**. Det er her viktig å vurdere hvilke aktuelle lokaliteter som kan benyttes, og hvilke som er ekstra sårbare og bør unngås. I enkelte saker kan det bli aktuelt å be tiltakshaver endre lokalitet med bakgrunn i den samla belastningen.

Det er viktig at det settes vilkår som gjør at tiltaket/aktiviteten gir minst mulig skade på naturmiljøet. Den ekstra kostnaden som måtte påløpe som følge av vilkåret er det tiltakshaver som skal bære jf. **§ 11 i naturmangfoldloven**. Punkter som bør vurderes i slike søknader er valg av transportmiddel, reisetidspunkt og hyppighet.

Lokaliteten som det søkes dispensasjon om må vurderes ut fra om det er andre lokaliteter som kan egne seg bedre enn den omsøkte, jf. **§ 12 i naturmangfoldloven**. Dersom det finnes andre lokaliteter som kan egne seg like godt til omsøkt formål utenfor reservatet, skal det flyttes. I noen tilfeller finnes det ingen alternativer, eksempel når fyrene skal besøkes eller når det skal

forskes på arters bruk av nettopp Froan. For slike aktiviteter må en eventuell dispensasjon vurderes dersom det ikke er i strid med verneformålet for øvrig.

Hver enkelt søknad vil bli behandlet individuelt og strengt. Siden det i slike tilfeller må gis dispensasjon fra verneforskrift etter § 48 i NML, vil det bli en løpende evaluering av tillatelser. En eventuell dispensasjon kan inndras dersom aktiviteten viser seg å bli en trussel mot verneformålet, det er brudd på vilkår eller dersom det ellers foreligger nye momenter i saken.

Det er laget en egen veileder der bruken av § 48 er nærmere beskrevet (Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter Veileder M106-2014 _ Miljødirektoratet)

5.3.5 Utenforliggende virksomhet

Forskrifter gitt med hjemmel i naturvernloven og naturmangfoldloven gjelder ikke for virksomhet utenfor vernegrensene. Det er derfor viktig at grunneiere, kommuner og andre offentlige og private instanser forvalter tilgrensende området på en slik måte at ikke verneverdiene innenfor et verneområde blir forringet.

I naturmangfoldlovens § 49 er det fastsatt en særskilt bestemmelse for virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov og som kan virke inn på naturverdiene i et verneområde. I slike tilfeller skal den aktuelle myndigheten legge vekt på hensynet til disse verdiene i vurderingen av om en tillatelse bør gis og ved fastsetting av eventuelle vilkår. Bestemmelsen gjelder for tiltak som skjer utenfor verneområdet, men som kan ha negativ effekt på verneverdiene innenfor området, f.eks. gjennom forurensing, endring i vannstand, drenering eller ved retningsendring av vassdrag.

For virksomhet utenfor verneområdene som ikke krever tillatelse, vil det være en aktsomhetsplikt for den enkelte, jf. naturmangfoldloven § 6. Den innebærer at enhver plikter å opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet.

5.3.6 Brudd på vernebestemmelsene

Naturmangfoldloven (§§ 69, 71, 73, 74 og 75) regulerer straff ved brudd på verneforskrifter og eventuelle vilkår gitt i en dispensasjon. Ved slike brudd vil omgjøring /tilbakekallelse av dispensasjon og/eller anmeldelse kunne bli vurdert.

5.3.7 Forholdet til annet regelverk

Naturmangfoldloven gjelder side om side med annet lovverk. Tiltak i verneområder må ha tillatelse både etter naturmangfoldloven og etter det regelverket tiltaket generelt reguleres etter. Ved byggevirkksomhet er det nødvendig med tillatelse både etter verneforskriften og plan- og bygningsloven. Motorferdsel i verneområder krever tillatelse både etter verneforskriften og motorferdselloven. Dersom et tiltak ikke er regulert i verneforskriften, gjelder annen lovgivning alene.

For verneområder hvor det ikke er egne bestemmelser om motorferdsel, reguleres motorferdselen kun av motorferdselloven. I verneområder hvor det er tillatt med jakt og fiske gjelder særlovene på dette området. I vedtak etter verneforskriften bør det derfor informeres om at det også er nødvendig med tillatelse etter annet regelverk.

Hvis det er motstrid mellom bestemmelser, går normalt verneforskriften foran andre lover eller forskrifter. Dette gjelder i prinsippet også ved påbudt rådighet etter annet regelverk.

Normalt vil verneforskriftene ha strengere bestemmelser om bruk og tiltak i et verneområde enn det

Som gjelder etter annet lovverk. Det kan imidlertid være unntak fra dette, for eksempel kan plan- og bygningslovens bestemmelser om bygging i strandsonen være strengere enn en verneforskrift som åpner for byggetiltak for bestemteformål. En tillatelse etter verneforskriften skal ikke medføre endring i praksis etter annen lovgivning, og skal holdes innenfor rammen av annet regelverk.

Når det gjelder vedtak etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 er det tatt inn en saksbehandlingsregel om at søknad

om dispensasjon skal behandles av forvaltningsmyndigheten for verneområdet før den ev blir behandlet etter annet regelverk, jf. § 48

Tredje ledd.»

Froan er et Ramsarområde, men denne statusen innebærer ikke noen formelle restriksjoner utover verneforskriften bestemmelser, men Ramsarstatusen må tas med i forvaltningsmyndighetens skjønnsutøvelse.

5.4 Tilskudd til tiltak i verneområdet

Det kan søkes tilskudd til tiltak for å fremme verneformålet. Tiltak må meldes inn til forvaltningsmyndigheten, som vurderer om det skal prioriteres i den årlige bestillingsdialogen med Statens naturoppsynet videre inn gjennom Miljødirektoratet. Det bevilges midler i henhold til søknad en gang pr. år, og tiltak må meldes inn innen 15. november til Fylkesmannens miljøvernavdeling for tiltak i påfølgende år (Fylkesmannen melder søknaden inn til Miljødirektoratet i den såkalte bestillingsdialogen med Statens naturoppsyn).

6 Litteratur

Bryn, A. 2008. Kystlynghei i Froan. Vegetasjon, beite og skjøtsel av kulturlandskap. Oppdragsrapport fra Skog og landskap 15/08: 52 s.

Direktoratet for naturforvaltning. Håndbok 17 – 2001 (revidert 2010). Områdevern og forvaltning.

Direktoratet for naturforvaltning. Håndbok 19 - Kartlegging av marint biologisk mangfold - revidert utgave

Follestad, A. 1985 Sjøfuglundersøkelser på kysten av Sør-Trøndelag I 1985. Rapport DN, Viltforskningen. 46s

Frengren, O. & Rørv, N. 1975. Faunistiske undersøkelser på Frøyene i Sør-Trøndelag, 1974. - K. Norske Vidensk. Selsk. Museet. Rapp. Zool. Ser. 1975,7: 42 s.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 1998. Vern av biologisk mangfold. Tema: Våtmarksområdene II Verneområdene i Froan – oversikt over naturfaglig kunnskap 2/98 72 s.

Gederaas, L., Moen T.L, Skjelseth, S & Larsen L.-K (red) Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen, G & Rørv, N. 2004. Kystsel, havert og steinkobbe. Tapir Akademisk Forlag. 131 s.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.) 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim

Lorentsen, S.-H. 2005. Det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl. Resultater til og med hekkesesongen 2005. NINA Rapport 97. 49 s.

Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
<http://www.lovdata.no/all/nl-20090619-100.html>

Miljødirektoratet 2014. Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter. Veileder M106

Moen, A. Vegetasjonsatlas for Norge 1998. Statens kartverk, Norge.

Naturbase 2012. Direktoratet for naturforvaltning

Nordhagen, R. 1917 Planteveksten paa Froøene og nærliggende øer. Bidrag til kundskapen om naturforholdene i Norges skjærgård. Aktietrykkeriet i Trondhjem

Olsen, H. A., Bøe, R., Totland, O., Grefsrud, E. S. 2009 Bunnforhold og kamskjellforekomster – kartlegging av to områder i Froan

Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Ramberg, I. B., Nøttvedt, A. & Bryhni, I (red.) 2006 Landet blir til: Norges geologi. Teknologisk forlag, Oslo

Røv, N. 1993. Konsekvenser for kystsel av petroleumsvirksomhet i Midt-Norge. - NINA Oppdragsmelding 185: 1-21

Røv, N. 1994 Breeding distribution, population status and regulation of breeding numbers in the northeast-Atlantic Great Cormorant *Phalacrocorax carbo carbo*. Dr. Scient thesis in terrestrial ecology, University for Trondheim

Røv, N. 2006 Kartlegging og overvåking av sjøfugl og sjøpattedyr i Froan. Sluttrapport. – NINA Rapport 202. 36 s
St. prp. nr. 65 (2002-2003) Fjellteksten

Vedlegg 1 Verneforskrift Froan:

Verneforskriften ligger også under lokale forskrifter på Lovdata.no. Originalen er skannet inn her:

VERNEBESTEMMELSER FOR FROAN NATURRESERVAT OG LANDSKAPSVERN-OMRÅDE MED TILHØRENDE DYRELIVSFREDNING, FRØYA KOMMUNE

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 5, § 8 og § 14, jfr. §§ 6 og 10 er det ved kgl.res. av 14.12.1979 opprettet et naturreservat, et landskapsvernområde og dyrelivsfredning innenfor Froøyene i Frøya kommune, Sør-Trøndelag.

II

Formålet med fredningen er å verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap.

III

Fredningen berører gnr.66, bnr. 1-199.

Grensene for naturreservatet, landskapsvernområdet og dyrelivsfredningen fremgår av nedenforstående beskrivelser og av kart i målestokk 1 : 100 000, datert Miljøverndepartementet august 1979. Kartet oppbevares i Miljøverndepartementet, hos fylkesmannen og i kommunen.

Grensebeskrivelse for naturreservatet og landskapsvernområdet:

"Froan naturreservat" omfatter et øy- og havområde som i sør er avgrenset av en linje som med utgangspunkt i Seibalen (pkt. 1) går i øst-nordøstlig retning til Nordkråktaren (pkt. 2, stake), videre i nordøstlig retning til Ørnholmfluene (pkt. 3, stake), for herfra å bøye av i nord-nordøstlig retning til grensemerke på vestsida av Valøya (pkt. 4) nordvest av ytre Gjæsingen. Videre går grensen i nordøstlig retning midtsunds mellom Langøya og Emåsværet til Storflua (pkt. 5) nord for Melåte og Bratholmen. Herfra bryter grensen av i sør-sørøstlig retning til Bilholmen (pkt. 6), for deretter igjen å gå i nordøstlig retning via Nordøyflesa til nordspissen av Søndre Silkø (pkt. 7), videre i samme retning til sørøstligste punkt på Store Kalven (pkt. 8), videre gjennom sundet mellom Store Kalven og Kunna til Skodskjærene (pkt. 9). Herfra går grensen i sørøstlig retning til Måsøskjær (pkt. 10). Her bryter grensen av i nordøstlig retning for å gå frem til reservatets østligste punkt (pkt. 11), på østre øy i Gimsan. Reservatets grense mot nordøst går herfra i nord-nordvestlig retning til Seiskjæret (pkt. 12) og videre til Skålen (pkt. 13) og bryter av mot nordvest til Utgrundskjæret (pkt. 14), reservatets nordligste punkt. Herfra går grensen i sør-sørvestlig retning via Avåtskjærene (pkt. 15) til Grønskjærene (pkt. 16), bryter av mot sørvest til Trollskjærene (pkt. 17), går videre i noenlunde samme retning til Vest-Kråka (pkt. 18) og Rambjørtaren (pkt. 19). Herfra går reservatets vestgrense i sør-sørøstlig retning til Håskjærfluene (pkt. 20) og derfra til Seibalen (pkt. 1).

"Froan naturreservat" dekker et samlet areal på ca. 400 km².

Froan landskapsvernområde omfatter med unntak av nedenfor nevnte øyer et øy- og havområde sørøst for naturreservatet. Landskapsvernområdet har følgende ytre avgrensning:

Med utgangspunkt i staken ved Nordkråktaren (pkt. 2 i reservatgrensen) går grensen i øst-nordøstlig retning til Flotra (pkt. 21), videre i nordøstlig retning til sørøstre punkt på Klumpen (pkt. 22), videre til ytre punkt på Sauøyskaget (pkt. 23), derfra til det østligste punkt på Bogøyene (pkt. 24) og i nord-nordøstlig retning til Måsø-skjær (pkt. 10 i reservatgrensen). Mot nordøst, nordvest og nord har reservatet og landskapsvernområdet felles grense (pkt. 2-10 i reservatgrensen).

Innenfor denne ytre avgrensning er øyene ytre Gjæsingen, medregnet Lyngøya og Valsøya, Sørburøy med Sørøyflesa, Nordøy med Gårdahausten, Risøy, Værøy, Sauøy med Store Bogøy, Store og Lille Lyngøy unntatt fra landskapsvernområdet, som derved dekker et nettoareal (d.v.s. ovennevnte øyer ikke medregnet) på ca. 80 km².

Dyrelivsfredningen gjelder i området innenfor den ytre avgrensning av landskapsvernområdet og øygruppen Halten og innenfor en avstand av 2 km fra landskapsvernområdets og reservatets yttergrenser, jfr. markering på kart.

Med øygruppen Halten menes øygruppen begrenset av Seiskjøret (pkt. 12 i reservatgrensen), Flesa, Svarten og Skålen (pkt. 13).

Grensene for naturreservatet og landskapsvernområdet skal markeres.

IV

For Froan naturreservat gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse utover det som følger av tillatt ferdsel og virksomhet i medhold av pkt. IV, 6, VII og VIII.
Nye plantearter må ikke innføres.
2. Alle fuglearter, herunder deres reir og egg, alle selarter og oter er fredet hele året mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jfr. også pkt. 4 og pkt. VII.
Nye dyrearter må ikke innføres.
3. Oppføring av bygninger, anlegg og andre innretninger, herunder framføring av luftledninger, er ikke tillatt. Inngrep eller annen virksomhet som kan endre de naturgitte forhold, så som oppfylling, uttak av masse, drenering, bruk av kjemiske bekjemningsmidler, gjødsling, henlegging av avfall eller utslipp av konsentrerte forurensningstilførsler er ikke tillatt.

4. I tidsrommet f.o.m. 1. april t.o.m. 10. august er all ferdsel på land forbudt. I tidsrommet f.o.m. 10. september t.o.m. 15. november er all ferdsel forbudt på kasteplasser for sel.
5. Militære øvelser kan bare foregå i forbindelse med Sjøforsvarets virksomhet i øvelsesfeltet Burøy-Frohavet.
6. Bestemmelsene i pkt. 1-5 er ikke til hinder for:
 - vedlikehold av eksisterende bygninger, anlegg og installasjoner
 - fiske, tang- og tareskjæring, høsting av ville bær for grunneiere, og beiting
 - ferdsel i ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed
 - ferdsel i forbindelse med forsvarets virksomhet i øvelsesfeltet Burøy-Frohavet
 - ferdsel i forbindelse med utøvelse av fiske, jordbruk, tang- og tareskjæring eller annen tradisjonell næring, herunder grunneiers høsting av ville bær og tilsyn med beitedyr
 - ferdsel i forbindelse med fyr- og merkevesenets virksomhet

V

For Froan landskapsvernområde gjelder følgende bestemmelser:

1. Inngrep eller annen virksomhet som kan endre landskapets art eller karakter vesentlig, herunder større uttak eller utfylling av masse, bygging av veger, oppføring av bygninger, anlegg m.v. er ikke tillatt.
Henlegging av avfall er forbudt.
2. I landskapsvernområdet gjelder bestemmelsene om dyrelivsfredning, jfr. pkt. VI, 1-2.
3. Bestemmelsene i pkt. 1 og 2 er ikke til hinder for:
 - utøvelse av virksomhet i ambulanse-, politi-, brannvern, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed
 - oppdyrking og vanlig jordbruksdrift
 - vedlikehold av eksisterende bygninger, havneanlegg m.v.
 - arbeid i forbindelse med fyr- og merkevesenets virksomhet
4. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring og påbygging av bygninger og anlegg, herunder veger, i tilknytning til fiske- og jordbruksnæringen, og i for-

svarsøyemed.

VI

Følgende bestemmelser om dyrelivsfredning gjelder innenfor yttergrensene av landskapsvernområdet, i Haltenområdet og i en 2 km bred randsone omkring verneområdene og Halten:

1. Alle fuglearter, herunder deres reir og egg, alle selarter og oter er fredet hele året mot jakt, fangst, skade og unødig forstyrrelse, med unntak som nevnt i pkt. 2.

Nye dyrearter må ikke innføres.

2. Bestemmelsene i pkt. 1 er ikke til hinder for at fastboende grunneiere til øybefolkningens eget bruk kan
 - samle egg fra gråmåke og svartbak på egen eiendom
 - skyte eller fange skarv i tiden f.o.m. 1.10. t.o.m. 1.2. dersom bestanden av de aktuelle arter etter forvaltningsmyndighetens vurdering kan tåle slik belastning.

VII

Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i pkt. IV, V og VI for

- regulering av bestanden av arter som kan forstyrre den naturlige balansen i området, herunder kontrollert desimering av sel.
- virksomhet av mindre omfang, varighet eller betydning som ikke medfører varige ulemper, skader eller endringer i forhold til fredningsformålet.

VIII

Skjøtsel som er nødvendig for å oppfylle formålet med fredningen skal utføres av forvaltningsmyndigheten eller av den forvaltningsmyndigheten bestemmer. Skjøtselen skal skje etter plan godkjent av Miljøverndepartementet.

IX

Miljøverndepartementet kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene for vitenskapelige undersøkelser eller arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i spesielle tilfelle når det ikke strir mot formålet med fredningen og vernet.

X

Forvaltningen av vernebestemmelsene tillegges fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Til å bistå fylkesmannen med forvaltningen oppnevnes et rådgivende utvalg med representanter fra kommunen, grunneierne, Universitetet i Trondheim, fiskerimyndighetene og forvaltningsmyndigheten.

Vedlegg 2 Notat om kulturminneverdier i Froan

KULTURMINNER OG KULTURLANDSKAP I FROAN

Notat fra Sør-Trøndelag fylkeskommune 2010.

Froan med Halten utgjør et unikt kystkulturlandskap i vår region, der den lavmælte bebyggelsen på mange av øyene forsterker den karakteristiske siluetten ut mot Frohavet.

Arkeologien

Det er uvisst hvor gamle de eldste fiskeværene på Trøndelagskysten er. Titran og Sula er omtalt i skriftlige kilder fra slutten av middelalderen, og her var det også egne kirker. De *eldste* bosettingssporene i Trøndelag finner vi langs hele ytterkysten av Fosen. Særlig på Hitra og Frøya er det funnet mange slike boplasser. De eldste sporene fra den såkalte Fosnatradisjonen i eldre steinalder (ca. 9400-8200 f.Kr.) er påvist på Fast-Frøya.

På Vestlandet har en funnet spor etter hus og båtstøer som ble benyttet under sesongfiskerier. Disse er datert til 500-tallet. På Trøndelagskysten finnes også slike anlegg, blant annet på Halmøya og Villa i Flatanger, Almenningsværet i Roan og ved Kvalværet og Hjertøya i Bogøyværet utenfor Frøya. Her finner vi samlinger eller enkeltliggende tufter av stein med tilhørende båtstøer. De sparsomme undersøkelsene som er gjort har gitt dateringer som peker mot siste del av vikingtid og middelalderen, ca. 1000-1400-tallet.

Herunder følger en knapp og tentativ oversikt over de opplysninger om funn og fornminner som er kjent fra Froan naturreservat og landskapsvernområde.

Opplysningene er innhentet fra Tilvekstfortegnelsen til NTNU

Vitenskapsmuseet og den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden:

På *Nordbuan* NØ for Kunna er det funnet et avlangt fiskesøkke av stein, da en skulle anlegge en båtstø "på et sted, hvor fiskere i eldre tid vites at ha holdt til." Videre er det på *Kunna* funnet et ovalt fiskesøkke under jordarbeid ca. 20-30 m fra sjøen. SØ for Kunna, ca. 20 favner dypt, er det fisket opp en hodestor klump av flint. Dette kan være ballastflint fra et skip.

Fra *Sauøya* er det kjent et stort antall flintfunn. Det er imidlertid uklart hvor stor andel av materialet som er naturlig råflint eller bearbeidet av mennesker.

Interessant nok er det også opplysninger om en rundt tuft på vestsiden av Sauøya. På *Avløysa* ved Sauøya er det også gjort flintfunn.

På *Bogøya* Ø for Sauøya er det funnet en bearbeidet klebersteinsplate. Dessuten et avlangt fiskesøkke av kleber. Dette skal være funnet inne i muren til en av 5-6 runde tufter som skal finnes her. Nede ved sjøen skal det være en båtstø.

På *Eivindsholmen* NØ for Sauøya er det funnet en liten kanonkule ved flomålet. Det oppgis at dette ikke er sjeldent, og at slike kuler er benyttet som saltknusere.

På *Sørburøy* er det gjort funn av dyrebein (havert og storskarv) dypt under bakken, noe som kan tyde på mulig bosetting. Videre er det på *Husøya* ved Halten funnet 2 flintbiter.

Kulturminner fra nyere tid

Væreierperioden, fra den første private væreier kjøpte området på 1600-tallet til folket her ble selveiere på 1920-tallet, utgjør en svært interessant historie, som man kan si ble videreført helt til fiskemottaket på Halten ble nedlagt på 1980-tallet.

De første fastboende skal ha slått seg ned på 1770-tallet, etter at den nye væreieren kjøpte øyene og bygde et handelssted på Sauøya. I perioder har øyene hatt stor aktivitet, både fra tilreisende fiskere, men også fastboende leilendinger, husmenn, strandsittere, underlagt væreieren. I Froan har det vært mangesidig livberging, med ekstensivt fiske i et ytre, værhardt kystområde. Dunsanking og selfangst har lange tradisjoner, det samme har torvtekt, brenning og lyngslått.

På 18- og store deler av 1900-tallet ble de større fiskeriene viktig, med alt fra klippfisktørking til trandamperi. Med den økte aktiviteten kom også dampbåt og post omkring 1890, og sykehus på Husøya omkring 1900. Etter at Ny Jord og Sør-Trøndelag landbruksselskap kjøpte Froan på 1920-tallet ble det reist flere bureisingsbruk.

Bebyggelsen omfatter både fiskevær og spredt bebyggelse på enkeltøyer. Kombinasjonsbruk for jordbruk og fiske har vært nødvendig for de fastboende i

Froan, og gårdene har tradisjonelt vært små, bygningene relativt beskjedne. Husene har gjerne vært plassert med tanke på best mulig le for vind og vær. Likevel er det stor variasjon i området, fra de lavmælte rorbuene på Halten, til den mer villapregede bebyggelsen på Sørburøy, som fremdeles har fast bosetting. Tilknytningen til fisket gjør at finnes mange naust, brygger og rorbuer, hvor fiskerne hadde periodevis tilhold.

Det er viktig å ta vare på spor av den mangslungne aktiviteten i Froan og Halten, både det som er knyttet til væreiersetene, men også til hverdagslivet på øyene helt inntil våre dager. Bebyggelsen på Halten og hovedbruket i Froan, Sauøya, står i en særstilling, men den spredte bebyggelsen som finnes på mange av øyene er også viktige kulturhistoriske spor som gir området sin særpregede karakter. Fyr, kystmerker, kaier, industribygg, fiskemottak, moloer, fundamenter og tufter er også den del av denne kystkulturen.

Status og utfordringer knyttet til kulturminnene

Generelt sett kan en si at kystbebyggelsen er blitt hyppigere fornyet over tid på grunn av klimaslitasje og knapphet på bygningsmaterialer, og sjøtrafikken som ga sterkere impulser og vilje til endring. Dette innebærer at bygninger som omkring 100 år er kysten er sjeldnere og har dermed høyere aldersverdi enn i innlandet.

Når det gjelder kystnære kulturlandskap regulert til spesialområde bevaring/hensynssoner har Sør-Norge langt flere enn Midt- og Nord-Norge. Den eldre bebyggelsen langs kysten i vårt fylke er slik sett sårbar fordi det er lite igjen og fordi lite er sikret med formelt vern.

Innenfor Froan og Halten er Vingleia fyr og Halten fyr fredet etter Kulturminneloven. Froan kapell er listeført og behandles som om den var fredet. Gjennom gjeldende kommuneplan er Halten regulert som kulturmiljø og LNF-sone med byggeforbud. For bygninger fra før 1850 skal tiltak som omfatter riving og vesentlig endring varsles kulturminnemyndighet, før vedtak gjøres. Utover dette er det formelle vernet for nyere tids kulturminner i Froan svakt.

SEFRAK-registeret er det mest omfattende registreringen, hvor det i all hovedsak ble registrert bygninger fra før 1900. Denne registreringen innebærer ikke en

formell vernestatus, men den gir en indikasjon på høy alder. Til sammen ble det registrert ca. 60 bygninger, men det foreligger ingen oppdatert status på hvor mange av disse som fremdeles står. På 1970- og -80-tallet ble det gjennomført omfattende dokumentasjon av rorbuene på Halten, og det ble på 1990-tallet utarbeidet et forslag til bebyggelsesplan med retningslinjer for Halten.

Fraflyttingen fra Froan har ført til mange utfordringer. Mange bygninger står til forfalls, både våningshus, uthus og sjøhus. Det er også mange hus som er ombygd til fritidsboliger, og det etterspørres større arealer enn i den tradisjonelle bebyggelsen. Dette kan utløse ønsker om påbygg og nybygg som bryter med den tradisjonelle målestokken.

En annen utfordring er at bebyggelsen tar med seg trekk fra innlandets fjell og skogshytter, som mørke farger, store takutstikk, inngjerdede større terrasser, forseggjorte detaljer og staffasje på fasadene. Hager med større plener kan også være en utfordring. Svaret på dette er å bryte større bygningsvolumer ned i flere små frittliggende bygninger samt å bli bevisstgjort på enkelheten i den tradisjonelle bebyggelsen.

Retningslinjer for forvaltningen

Den store variasjonen i tidsspenn og byggeskikk innenfor Froan og Halten gjør at generelle retningslinjer for nybygging er utfordrende, og det vil være behov for å vurdere øyene på ulik måte, ut i fra den stedegne byggeskikken og om det gjelder fast bosetting eller fritidsbebyggelse. Retningslinjer for dette bør utarbeides gjennom kommuneplanarbeidet.

Det er positivt at eldre bebyggelse får en bruk som forsvarer vedlikeholdet, og dersom kulturlandskapet i Froan og Halten skal ivaretas for fremtiden er det nødvendig med vedlikehold og bruk av eksisterende bygninger.

Alle rivesaker innenfor Froan og Halten bør forelegges kulturminnemyndigheten før vedtak gjøres, slik at man får vurdert kulturminneverdiene, uavhengig av alder. Det at det står et hus på en eiendom bør ikke innebære at det skal kunne bygges nytt, men utgangspunktet skal være at eksisterende hus restaureres.

Ved restaurering av kulturhistorisk interessant bebyggelse bør dette skje etter antikvariske prinsipper, i tråd med tidligere dokumentert utførelse og bruk av tradisjonelle materialer og håndverksteknikker. Originale bygningsdeler bør primært beholdes, sekundært skiftes ut med kopier.

Nybygg bør fortrinnsvis tillates på steder der det er dokumentert tidligere bebyggelse, gjerne på eksisterende tufter og grunnmurer. Bebyggelsen må legges godt inn i terrenget. Unødvendige inngrep, graving eller sprenging, som etterlater seg store arr i landskapet bør unngås.

En forsiktig nybygging vil være i tråd med å ivareta øyenes kulturminneverdier, selv om dette nødvendigvis også er innenfor 100-metersbeltet til sjøen, dersom det gjøres på tidligere bebygde tomter/tufter.

I forbindelse med restaurering, istandsetting og nybygg skal eksisterende situasjon dokumenteres med enkel oppmåling og foto i forbindelse med søknad.

Fremtidige tiltak

Det er i dag manglende oversikt over omfanget av kulturminnekvalitetene i Froan. Spesielt gjelder dette de større øyene omkring Sauøya, hvor er det behov for en kartlegging av hvilke kulturhistoriske kvaliteter som finnes. Et slikt kartleggingsarbeid bør gjennomføres som grunnlag for den videre forvaltningen av kulturminnene på øyene.

Vedlegg 3 Overvåkningsprosjekter i Froan anno 2010

Følgende overvåkningsprosjekter foregår i Froan anno 2011;

Art	Ansvarlig institusjon	Hyppighet	Formål
Havert	Havforskningsinstituttet	Hvert 5 år	Oversikt over utviklingen i havertbestanden i Norge.
Sildemåke	NINA (Seapop)	Årlig så lenge prosjektet Seapop kjøres	
Teist	NINA (Seapop)	Årlig så lenge prosjektet Seapop kjøres	Telles hver vår Halten og Kunna
Storskarv	NINA	Årlig	Telles fra fly
Mytende grågås		Årlig	
Havørn	NINA (nasjonal havørnprosjekt)	Årlig	Det merkes årlig havørn i Froan Samles også inn fjær.

Vedlegg 4 Informasjonsplakat

Froan naturreservat og landskapsvernområde

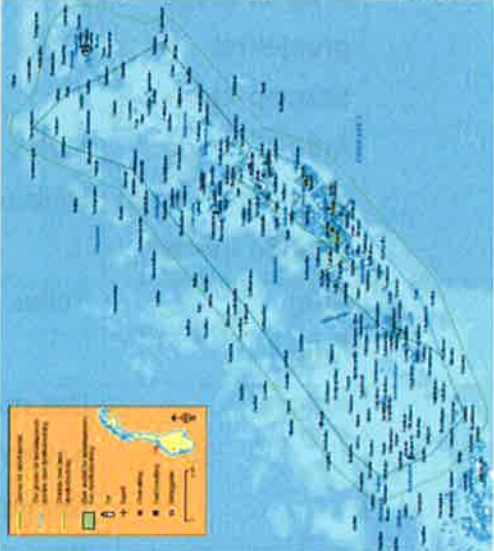
Utdrag av vernebestemmelsene

Med hjemmel i lov om naturvern av 19. juni 1970 ble det ved kongelig resolusjon av 14. desember 1970 opprettet Froan naturreservat i kommunen i Trøndelag fylke. Reservatet er utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde og er utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde.

Formålet med fredningen er å verne om et utvalgt og særlig verdifulle område som har betydning for kulturarven og som har betydning for landskapsvernområdet.

Fredningsbestemmelsene består av følgende:

- I bestemmelse 1, 1. og 2. punkt, vil området og de områdene som er utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde, være utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde.
- Alle bygninger, hus, stier, og andre bygninger og anlegg som er utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde, vil være utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde.
- Alle bygninger, hus, stier, og andre bygninger og anlegg som er utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde, vil være utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde.
- Alle bygninger, hus, stier, og andre bygninger og anlegg som er utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde, vil være utpekt som et område med dyreliv og landskapsvernområde.

Flora

Floraen i Froan naturreservat og landskapsvernområde er utvalgt og særlig verdifulle. Det er utvalgt og særlig verdifulle områder som har betydning for kulturarven og som har betydning for landskapsvernområdet.

Fugler

Fuglene i Froan naturreservat og landskapsvernområde er utvalgt og særlig verdifulle. Det er utvalgt og særlig verdifulle områder som har betydning for kulturarven og som har betydning for landskapsvernområdet.

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Storhegg

Forvaltningsplan for Froan – høringsutkast 2014

144

Vedlegg 5 Eksisterende mandat for RU Froan

Følgende mandat er gjeldende for det Rådgivende utvalget for naturvernområdene i Froan pr januar 2012*:

1. *Utvalget skal behandle saker av prinsipiell karakter og saker av større omfang. Utvalget skal selv ta saker opp til behandling, eller få seg forelagt saker av Miljøverndepartementet eller forvaltningsmyndigheten til uttalelse.*
2. *Utvalget skal fungere som planorgan ved utarbeidelse av skjøtelsesplaner eller ved utredning av særskilte skjøtselstiltak.*
3. *I saker hvor det søkes om dispensasjon fra verne- og fredningsbestemmelsene skal utvalget uttale seg. Unntatt fra denne regelen er dispensasjonssøkninger fra ferdselsforbudet, og mindre vesentlige saker hvor tidsrammen m.v. vil gjøre det urimelig med lang saksbehandlingstid.*
4. *Utvalget skal kunne fremme forslag til budsjett for drift og skjøtsel av området. Utvalget kan ikke gjøre vedtak som betinger inngrep som strider mot vernebestemmelsene eller godkjent skjøtelsesplan. Utvalget skal få seg forelagt forslag til budsjett til uttalelse.*
5. *Utvalget skal ha minimum 1 møte pr. år. Oppsynet skal kunne møte i utvalgets møter hvis forvaltningsmyndigheten innkaller dem.*
6. *Årsrapport sendes utvalgsmedlemmene til orientering.*

Utvalget velger selv formann.

Utvalgets medlemmer får dekket reise- og oppholdsutgifter. Forøvrig dekkes tapt arbeidsfortjeneste når dette er aktuelt og utvalgets medlemmer er privat næringsdrivende eller på annen måte taper sin arbeidsfortjeneste p.g.a. møter i utvalget.

Fylkesmannen er sekretær for utvalget.

**Saksbehandler har ikke klart å finne ut når mandatet ble vedtatt eller av hvem. Sittende utvalg har akseptert ordlyden slik den er, og har vedtatt at mandatet ikke endres før de har funnet en arbeidsform som fungerer. (E. Arneberg januar 2012)*

Vedlegg 5 Utkast til tiltaksplan

naturbase ID	Tema	Måltrelevans	Tiltak	Ansvarlig	Kommentar
VV00000521 LVO, VV00000719 DLF	Beite - dialog	landbruk, naturkvaliteter , kulturlandskap	Forvaltningsmyndigheten vil være behjelpelig med å få til dialog mellom grunneiere og husdyrholdere for å sikre adgang til beite i viktige områder for kulturlandskapet.	Fylkesmannen i samarbeid med Frøya kommune	
VV00000521 LVO, VV00000719 DLF	Beite - Gåseskader	landbruk, naturkvaliteter	Forvaltningsmyndigheten skal, på initiativ fra lokale aktører, være en aktiv part i diskusjonen om eventuelle forebyggende tiltak mot gåseskader på beiteområdene i Froan.	Fylkesmannen i samarbeid med Frøya kommune	Tiltaksmidler er de siste årene blitt brukt for å støtte beitetiltak i verneområdene.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Formidling	friluftsliv og turisme, naturkvaliteter ,	Det er viktig at det finnes informasjonsbrosjyrer for verneområdet i Froan som er lett tilgjengelig lokalt og på nettet.	Fylkesmannen	Det bør utvikles informasjon om områdets geografi og naturverdier samt informasjon om naturvernområdene og restriksjoner i disse. Det kan være aktuelt å utarbeide et ferdselskart med god natur- og kulturminneinformasjon. I dette kartet legges det inn turforslag med info om de ulike stedene en kommer.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Formidling - ferdsel	ferdsel, naturkvaliteter	Det skal utarbeides et opplegg for kanalisering av ferdsel vekk fra kasteplasser for sel og viktige hekkeplasser for fugl - eget sårbarhetskart for ferdsel produseres. Informasjon om sårbare områder gjennom sesongen skal gjøres tilgjengelig for folk som ferdes til sjøs.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Formidling - hekkeplasser storskarv	storskarv	Henstille om ingen eller kun varsom ferdsel rundt hekkeplasser for storskarv i hele naturvernområdet i Froan	Fylkesmannen	Storskarven hekker også i området som ikke har ilandstigningsforbud. Fylkesmannen og SNO bør kartlegge disse plassene og synliggjøre de gjennom informasjon til brukere av området, og samtidig henwise om varsom ferdsel.

VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Formidling - kasteplasser for sel	sel	Henstille om ingen eller kun varsom ferdsel i nærheten av kasteplasser i hele naturvernområdet i Froan	Fylkesmannen	Det vil være behov for en gjennomgang av informasjonen som foreligger om aktuelle kasteplasser. Fylkesmannen må i samarbeid med SNO arbeid seg frem til en informasjonsstrategi for dette.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Kartlegging og overvåking - sårbarhetskart	sel, turisme og friluftsliv, naturkvaliteter, teist, storskarv	Det skal produseres et sårbarhetskart for Froan der kasteplasser og yngleplasser og varsomhetssoner rundt disse er inntegnet. Det må lages en informasjonsstrategi for formidlingen av kartet.	Fylkesmannen, SNO, forskermiljøet	Hovedmålet med kartet skal være å gi publikum mulighet til å ta hensyn til sårbare områder gjennom året. Hensynssoner rundt hekke- og yngleplasser gir publikum mulighet til å velge andre ruter når de ferdes i båt. Hovedfokus i kartet må være: o Leve- og hekkeområder for fugl o Yngle- og kasteplasser for sel Det vil være behov for en gjennomgang av informasjonen som foreligger om aktuelle kasteplasser.
VV00000521 LVO, VV00000719 DLF	Formidling - Telting og rasting	friluftsliv og turisme	Forvaltningsmyndigheten skal synliggjøre aktuelle plasser for telting og rasting i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet.	Fylkesmannen, SNO og Frøa kommune	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	forskning og undervisning		Forvaltningsmyndigheten bør lage en til en hver tid oppdatert oversikt over forskning- og undervisningsprosjekter for foregår i Froan	Fylkesmannen	Forvaltningsmyndigheten er interessert i å følge opp prosjekter som kan gi viktig informasjon i forvaltningen av områdene. Forskning, undervisning og overvåking knyttet til bevaringsmålene skal prioriteres.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Fremmede arter	fremmede arter, naturkvaliteter	Fremmede arter i naturreservatet og landskapsvernområdet skal kartlegges og det skal lages en prioritering av hvilke arter som bør fjernes, hvor og når.	Fylkesmannen	Viktig at tiltak i forbindelse med fremmede arter blir høyt prioritert i bestillingsdialogen.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Fremmede arter - mink	fremmede arter, naturkvaliteter; teist, storskarv	Det skal lages et opplegg for rapportering av eventuelle minkforekomster i hele området slik at tiltak for fjerning kan settes i verk så raskt som mulig ved eventuell spredning.	Fylkesmannen	Uttak av mink i avgrensa områder er et felt som SNO begynner å få utvidet kompetanse på. Denne kunnskapen og kompetansen må stilles til disposisjon om det kommer melding om mink i Froan. Tiltak må iverksettes og prioriteres høyt i bestillingsdialogen.

utenfor verneområdene	Fremmede arter - mink	fremmede arter, naturkvaliteter ; teist, storskarv	Forekomster av mink på nabøyer til verneområdene i Froan skal registreres, og om mulig begrenses, som et forebyggende tiltak.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Kartlegging og overvåking - beite	BM kulturlandskap	Forvaltningsmyndigheten skal følge med på utviklingen i beiteområdene i landskapsvernområdet og naturreservatet.	Fylkesmannen	Beitetrykket må vurderes i forhold til plantelivet og dyrelivet. Blir det aktuelt med særskilte skjøtselstiltak skal det skje i samråd med beitenæringen.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR	Kartlegging og overvåking - bygg og anlegg	bygg og anlegg	Registrering av bygg og anlegg	Fylkesmannen	All eksisterende bebyggelse samt øvrige tekniske installasjoner i landskapsvernområdet og naturreservatet må dokumenteres med bilder.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Kartlegging og overvåking - ferdsel		Forvaltningsmyndigheten skal følge utviklingen av ferdsel (form og omfang) nøye, samt registrere effekten av områdets bruk i forhold til slitasje og sårbare arters utvikling.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR	Kartlegging og overvåking - kamskjell		Rekruttering i kamskjellbestanden skal undersøkes og overvåkes.	Fylkesmannen i samarbeid med andre aktører	Kamskjellbestanden i området er undersøkt av NIVA, det vil være naturlig at Fylkesmannen inngår et samarbeid med dem om videre overvåkning.
VV00000521 LVO, VV00000719 DLF	Kartlegging og overvåking - kulturlandskap	landbruk, kulturlandskap	Forvaltningsmyndigheten skal følge med på utviklingen i kulturlandskapet og justere forvaltningen i forhold til endring i tilstanden	Fylkesmannen	Forvaltningsmyndigheten ønsker å prioritere tiltak som kan fremme bevaring av kulturlandskapet i Froan, men da primært i landskapsvernområdet. Forvaltningsmyndigheten skal følge med på utviklingen i beiteområdene i landskapsvernområdet og naturreservatet. Beitetrykket må vurderes i forhold til plantelivet og dyrelivet. Blir det aktuelt med særskilte skjøtselstiltak skal det skje i samråd med beitenæringen.

VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Kartlegging og overvåking - teist		Bestanden av teist må overvåkes men hensyn til årsaker til svingninger i antallet. Trusler må identifiseres.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Kartlegging og overvåking - storskarv	storskarv	Undersøke grunner til svingninger i storskarbestanden. Trusler må identifiseres.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Kulturlandskap	naturkvaliteter , landbruk, kulturlandskap	Spesifikke tiltak for bevaring av kulturlandskapet i Froan, først og fremst i landscapsvernområdet er omtalt i egen skjøtselsplan for området.	Fylkesmannen	Skjøtselsplanen må brukes aktivt.
	Lavtflyging	FM naturkvaliteter	Det skal tas initiativ til en dialog med forsvaret og andre slik at de i størst mulig grad unngår å fly lavt over Froan.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Oljevernbered skap	BM sel, FM turisme og friluftsliv, FM naturkvaliteter	Kontaktmøter med Kystverket om oljevernberedskapen i Froan og prioriteringer	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF-7	Oljevernbered skap	naturkvaliteter , teist, sel, storskarv	Forvaltningsmyndigheten må lage og vedlikeholde sårbarhetskart for verneområdene i Froan. Sårbarhetskart skal være tilgjengelig for kommunen og Kystverkets beredskapsavdeling til bruk ved akutt oljeforurensing.	Fylkesmannen, SNO, forskermiljøet	Områder som trenger særskilt beskyttelse til ulike tider av året må identifiseres. Spesielt sårbare områder for oljeutslipp i Froan bør kartlegges og gjøres kjent for aktører som har ansvaret for oljevernberedskapen i området. Det kan hende at dette kartet kan avledes av sårbarhetskartet for ferdsel.

VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Sjøforsvaret	skytefeltet, naturkvaliteter	Det skal holdes dialogmøter med Sjøforsvaret om bruken av skytefeltet	Fylkesmannen	Det bør avklares nærmere med Sjøforsvaret om når de bør avslutte sin øvingsaktivitet i skytefeltet om våren. Effekten skytefeltet har på verneformålet bør klarlegges bedre
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Søppel	sel, turisme og friluftsliv, naturkvalitet, skarv, teist,	Det skal lages en prioriteringsliste for områder som skal ryddes for søppel og drivavfall - Søppelaksjoner kan være en måte å gjerne søppel fra disse stedene på	Fylkesmannen og SNO og Frøya kommune	Utarbeide en liste over prioriterte områder for rydding av drivavfall og søppel. Følgende områder bør inkluderes i denne listen: o Leve- og hekkeområder for fuglo Yngle- og kasteplasser for selo Aktuelle reiselivsdestinasjoner som Halten, Vingleia, Finnværet og Kunna. Gjennomføre jevnlig ryddeaksjoner i området etter prioritert liste. Kasteplasser, hekkeplasser og plasser av spesiell interesse for friluftsliv og turisme skal prioriteres.
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Taretråling	taretråling, naturkvaliteter , teist, storskarv	Forvaltningsmyndigheten vil følge taretrålingsforskriften Sør-Trøndelag og følge med på hvordan forskriften praktiseres i verneområdene.	Fylkesmannen	
VV00000521 LVO, VV00000684 NR, VV00000719 DLF	Tilrettelegging	friluftsliv og turisme	Det skal sammen med kommunen og lokale reiselivsaktører gjøres en gjennomgang av hvilken tilrettelegging som er ønskelig i Froan. Da knyttet til et enkelt reiseliv basert på naturopplevelser. Dette må gjøres i tråd med retningslinjer i forvaltningsplanen. Muligheten for å lage et utkikkspunkt for folk som vil se på fugl og sel skal utredes	Fylkesmannen	Forvaltningsmyndigheten skal jobbe for tiltak som kan bidra til at besøkende kan oppleve dyrelivet i landskapsvernområdet og dyrelivsfredningsområdet uten å forstyrre unødige. Et eksempel kan være tilrettelegging for publikum som ønsker å se på selen uten å forstyrre den, I samarbeid med øvrige aktører (kommune, lokalsamfunnet og SNO) må aktuelle lokaliteter drøftes, eierskap til et slikt utsiktspunkt må avklares og kostnader må stipuleres nærmere. Tiltaket skal fungere som en kanalisering av ferdselen.

Brukere og roller

Bremnes, Kai Andor (kabr)

■ Drift Teknisk, Leder (1786)[Skjønhs, Svein Ronny]

Eriksen, Tor Gunnar (tger)

Ervik, Jon (joer)

Espnes, Oddvar (odes)

Falkenberg, Otto Fredrik (otfa)

Fjærli, Trygve (trfj)

Grytvik, Bjørnar (bgr)

Haftorsen, Anton (atho)

Hammernes, Arvid (avha)

Hansen, Kitt Julie (kjha)

Hanssen, Sigrid (sigh)

Helstad, Øyvør (oyhe)

Hitra, Feier (feier)

Iversen, Hedley (hedi)

Johansen, Janne (jajo)

Johansen, Magne (majo)

Johansen, Rolf (rojo)

Johansen, Øyvind (øyjo)

Kvernø, Marvin (makv)

Kvingedal, Andreas (ankv)

Larsen, Terje (tela)

Lien, Silje Meslo (sili)

Meland, Ivar (ivme)

Pettersen, Johan (jope)

Romul, Mikael (miro)

Saksvik, Anders (ansak)

Skjønhs, Svein Ronny (srsk)

Stenvik, Elisabeth (elst)

Stordahl, Eilif (eist)

Strømme, Arne (aist)

■ sup, Superbruker Renhold (1762)[Johansen, Janne]

■ sup, Superbruker Teknisk (47)[Kvingedal, Andreas]

■ Teknisk, Fagleder drift (78)[Hammernes, Arvid]

■ Teknisk, Virksomhetsleder (17)[Kvingedal, Andreas]

Vikaskag, Håkon (håvi)

■ VT, Verneombud Uteetat (23)[Larsen, Terje]

Aase, Halvard Mikal (hmaa)

Oppdragsrapport fra Skog og landskap XX/2015

Skjøtselsplan for verneområdene i Froan

Anders Bryn

Utkast per 29.09.14

Forord

Skjøtselsplanen for verneområdene i Froan er lagd på oppdrag for Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelinga.

Skjøtselsplanen er skrevet parallelt med forvaltningsplanen for verneområdene i Froan, og bør sees i sammenheng med den. Skjøtselsplanen oppgir tilstand og anbefalt skjøtsel, førstnevnte basert på dokumenterte trusselvurderinger, sistnevnte basert på økologiske og kulturhistoriske forhold. Forvaltningsplanen derimot, gir føringer for hvordan vernearealene skal forvaltes, slik at bruken av området ikke går på bekostning av verneformålet.

Skjøtselsplanen er skrevet av Anders Bryn, som også har vært prosjektleder. Deler av verneområdene ble vegetasjonskartlagt i 2007 i forbindelse med forskningsprosjektet Froan-scenarier, ledet av Norsk senter for bygdeforskning. Feltarbeidet for de områdene som i hovedsak faller utenfor naturreservatet og landskapsvernområdet ble gjennomført sommeren 2007 av Anders Bryn og Yngve Rekdal. Feltarbeidet for de områdene som i hovedsak faller innenfor naturreservatet og landskapsvernområdet ble gjennomført sommeren 2011 av Anders Bryn.

Den interne kvalitetssikring har seniorrådgiver Yngve Rekdal stått for. Rådgiver Ellen Arneberg hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelinga har kommet med innspill til rapporten. Ragnhild Hyggen har digitalisert felldata, mens kartbearbeiding er utført av Michael Angeloff. Kartpresentasjon er utført av Anne-Barbi Nilsen og Michael Angeloff.

Bjørn Gården takkes for båtskyss i løpet av feltarbeidet somrene 2007 og 2011. For øvrig takkes familiene Gården, Sverre Haarstad og Tommy Rodahl for praktisk hjelp og informasjon!

Eli Fremstad (NTNU), Reidar Elven (UiO), Liv S. Nilsen (DN) og Asbjørn Moen (NTNU) takkes for gode innspill til forståelsen av hestehavreenger, fuktheier og andre vanskelige vegetasjonstyper. Guri R. Woxholtt takkes for hjelp med litteratur.

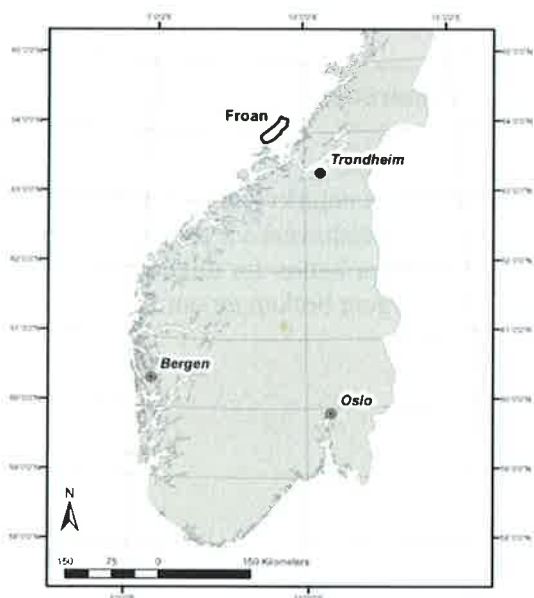
Landskapene i Froan er i stadig endring. I denne sammenheng har kalkrike hestehavreenger på skjellsand en noe usikker status i Froan. Denne naturtypen kan derfor stå som eksempel på at skjøtselsplanen bør oppdateres etter hvert som ny kunnskap kommer til.

Anders Bryn, Ås, september 2014

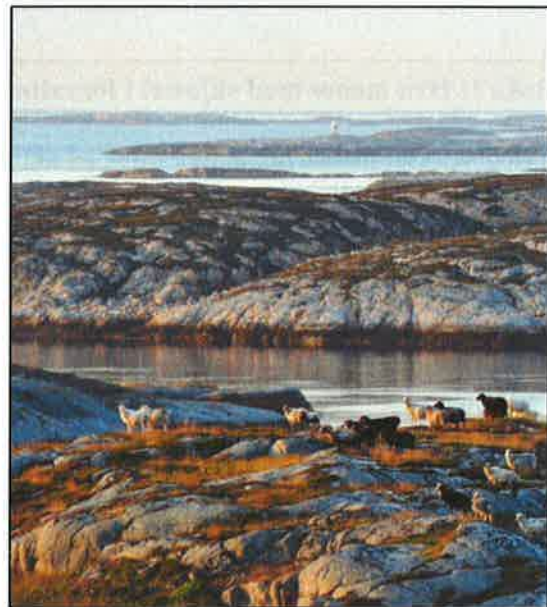
1 Innledning

Froan naturreservat og landskapsvernområde, med tilhørende dyrelivsfredning, ble fredet ved kongelig resolusjon 14. desember 1979. Froan er med sine 761 km² det største verneområdet av marin karakter i landet per i dag (Figur 1). Vernet i Froan består av tre ulike verneformer: naturreservat, landskapsvern med dyrelivsfredning og områder med kun dyrelivsfredning.

I kapittel VIII i verneforskriften for naturvernområdene i Froan fra 1979, står det at skjøtsel som er «nødvendig for å oppfylle formålet med fredningen» kan utføres etter en godkjent plan. Skjøtsel av vernede områder er også hjemlet i § 47 i naturmangfoldloven (Anonym 2009). Skjøtselplanen for Froan er ment som et hjelpemiddel i arbeidet med å ivareta verdifulle kulturlandskap og naturtyper som avhenger av tradisjonell menneskelig aktivitet. Med utgangspunkt i nærmere oppsatte mål for forvaltningen av de ulike vernekategoriene og en kartlegging av tilstanden i kulturlandskapet, beskriver planen hvilke skjøtselstiltak som bør gjennomføres i ulike områder. I tillegg er det kartlagt naturtyper som ikke avhenger av tradisjonell menneskelig aktivitet, men hvor andre typer tiltak kan være nødvendig eller hvor fravær av inngrep og forstyrrelser er viktig for å opprettholde naturkvalitetene.

Figur 1. Yttergrensene for Froan verneområde i Frøya kommune, Sør-Trøndelag. Verneområdet omfatter 761 km² med godt over 3000 øyer.

Figur 2: Vegetasjonen i øyriket Froan er dominert av kystlynghei, skapt gjennom århundrer med beiting og lyngbrenning. Foto Anders Bryn.

I Froan særpreges kulturlandskapet av kystlynghei dominert av røsslyng, gjerne i mosaikk med grasrik kystlynghei, beitevoller og kulturpåvirkte strandenger (Moen m. flere 2006a, Bryn 2008). Den vesteuropeiske kystlyngheia har gått sterkt tilbake, både i Norge og internasjonalt (Haaland 2002, DN 2006, Nilsen m. flere 2009). Gjengroing etter opphørt utmarksbeiting, lyngbrenning og lyngslått¹ er den mest arealdekkende årsaken til tilbakegangen i Norge, men skogplanting bidrar lokalt (Fremstad m. flere 1991, Aarrestad

¹ Flere av dagens eldre innbyggere i Froan deltok i lyngslått som ungdommer. I tillegg var riving av lyng svært vanlig i Froan (Nordhagen 1917). Se Boks 2: Hvorfor det er så lite røsslyng på de bebodde øyene i Froan.

2009, Norderhaug & Johansen 2011). I tillegg bidrar nitrogengjødsling fra forurenset luft til økende gjengroing (Hårdtle m. flere 2006). Tilstand og hevd av kulturlandskapet i Froan varierer sterkt. Noen øyer og lokaliteter er i god hevd, mens andre har gått ut av bruk for lenge siden og nærmer seg naturtilstanden.

Ifølge verneforskriften for Froan fra 1979 er formålet med fredningen «å verne om et rikt og interessant dyre- og planteliv og bevare leve- og yngleområdene for fugl, sel og andre pattedyr i et variert og egenartet kystlandskap». Denne skjøtelsesplanen retter seg mot det landbaserte miljøet (Figur 2), og vil i liten grad ta opp tiltak relatert til marine miljøer.

De tre verneformene i Froan gjenspeiler ulikheter i naturkvaliteter, mens tilpasninger til lokale interesser er gjort gjennom verneforskriften. I forvaltningssammenheng gir dette konsekvenser i form av at det er ulike regler som gjelder, alt etter hvilken verneform en ønsker å utføre tiltak i. Dette medfører at også skjøtelsesplanens tiltak vil variere geografisk avhengig av vernekategori og målsetting. Ettersom det neppe er mulig å ta vare på all kystlynghei i Froan, og fordi reglene i naturreservatet er laget for å bevare «områder som har urørt, eller tilnærmet urørt natur», vil skjøtelsesplanen i hovedsak foreslå tiltak innenfor vernekategorien landskapsvernområde (hvor det også er dyrelivsfredning). Selv om de bebodde øyene er unntatt fra landskapsvernet (men ikke dyrelivsfredningen), kan skjøtelsesplanen også brukes som et frivillig forvaltningsverktøy for skjøtselstiltak i disse områdene.

Boks 1: Hva menes med skjøtsel i forvaltning av verneområder?

«Med skjøtsel menes her aktive tiltak på økologisk grunnlag, som forvaltningsmyndigheten setter i gang for å ta vare på områdets naturkvaliteter i samsvar med verneformålet. Nært samarbeid med grunneiere og rettighetshavere vil ofte være viktig for å oppnå et godt resultat. Ulike typer verneområder har behov for ulike typer skjøtselstiltak. Det er bl.a. viktig å ta utgangspunkt i den tidligere bruken av området. Skjøtselstiltak kan for eksempel være:

- restaurering
- rydding
- tynning
- styving
- hogst
- beiting
- slått
- brenning
- enkel tilrettelegging for å kanalisere ferdsel av hensyn verneverdiene.

Ikke alle skjøtselstiltak vil være omfattet av skjøtselshjemmelen i naturmangfoldloven, og krever derfor avtale med grunneier før et tiltak iverksettes. Dette gjelder for eksempel beiting.»

Teksten er hentet fra Forvaltningshåndboka (DN 2010, side 15)

2 Områdebeskrivelse

Områdebeskrivelsene gir en generell introduksjon til de registrerte naturverdiene i Froan verneområde, samt en kortfattet beskrivelse av noen av kulturverdiene. Områdebeskrivelsene omfatter også registrerte natur- og kulturverdier som ikke gir grunnlag for videre behandling i skjøtelsesplanen.

2.1 Informasjon fra Naturbasen til Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet)

Vern

Naturbasen oppgir de vernekategorier som omtales i både forvaltningsplanen og skjøtelsesplanen. Her følger en meget kort oppsummering av vernekategoriene.

Naturreservatet (Naturbasen; VV 00000684 Froan) ble opprettet i 1979 og dekker omkring 404 km². Reservatet fikk også internasjonal RAMSAR status i 1996 (IUCN IA, RAMSAR).

Figur 3. Øyene i Froan er stedvis merket med standardiserte skilt som opplyser om vernekategorien. Foto Anders Bryn.

Figur 4. Informasjonstavle om landskapsvernet og naturreservatet, på Finnværer Fyr. Foto Anders Bryn.

Det meste av Froan omfattes av vernekategorien dyrelivsfredning (Naturbasen; VV 00000719 Froan), med unntak av naturreservatet. Dyrelivsfredningen omfatter 275 km², når den overlappende vernekategorien naturreservat ikke medregnes. Dyrelivsfredningen omfatter også de bebodde øyene som er unntatt fra landskapsvernet (se under).

De ubebodde øyene omfattes av vernekategorien landskapsvernområde og dyrelivsfredning (Naturbasen; VV00000521, Froan), også vedtatt i 1979. Området omfatter 82,5 km². Landskapsvernområdet har også internasjonal status (IUCN IV, RAMSAR).

Det er igangsatt en prosess med justering av vernegrensene i Froan. Beskrivelsen her tar ikke hensyn til eventuelle endringer som måtte komme i den forbindelse.

Naturtyper etter DN håndbok 13

En rekke øyer har registrerte naturtyper etter DN's håndbok 13 (1999, 2006). Kunna (Naturbasen; BN 00037580 Kunna) er registrert med kategorien «viktig» for naturtypen kystlynghei, men strandeng og strandsump, tangvoll og andre viktige naturtyper er også registrert. Prestøya (Naturbasen; BN 00037563 Prestøya) er registrert med kategorien «viktig» for naturtypen kystlynghei, men andre viktige naturtyper er også registrert. Store Risøya (Naturbasen; BN 00037555 Store Risøya) er registrert med kategorien «viktig» for naturtypen kystlynghei, men andre viktige naturtyper er også registrert. Sørburøya og Nordøya (Naturbasen; BN 00037583 Sørburøya og Nordøya) er registrert med kategorien «viktig» for naturtypen kystlynghei, men strandeng og strandsump, småbiotoper og andre viktige naturtyper er også registrert. Gjæsingen (Naturbasen; BN 00037562 Gjæsingen) er registrert med kategorien «viktig» for naturtypen kystlynghei, men strandeng og strandsump, tangvoll og andre viktige naturtyper er også registrert.

Figur 5. Grasdominert kystlynghei i veksling med beitevoll etablert gjennom drenering av myr på Nordøya. Foto Anders Bryn.

Kulturlandskap

Under registreringen av Nasjonalt verdifulle kulturlandskap på 1990-tallet (Gaukstad m. flere 1994), ble tre av øyene i Froan definert som regionalt verdifulle (Naturbasen; FKF 00000331 Froan). Den samlede vurderinga av Sauøya, Nordøya og Sørburøya, ble satt til «områder med stor verdi», med «middels» prioritering for forvaltninga.

2.2 Informasjon fra Artskart til Artsdatabanken

En rekke arter er registrert i Froan og finnes tilgjengelige i web-klienten Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no/>). Plantemangfoldet på noen av øyene i Froan er godt beskrevet av Moen m. flere (2006a), mens fuglelivet i Froan er godt dokumentert av Røv (2006). Bestandsutvikling for noen fuglearter i Froan (ærfugl, storskarv og teist) er dokumentert i forbindelse med Det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl (Lorentsen & Christensen-Dalsgaard 2009).

Rødlista (Artsdatabanken 2010)

Fra den offisielle Rødlista (Kålås m. flere 2010) er det flere arter som er registrert i Froan.

I kategorien «Kritisk truet» (CR) har lomvi flest observasjoner innen verneområdene og er registrert i hele Froan. Åkerrikse ble registrert somrene i 1985 på Burøyholman og ved Helvetet, samt i 2011 på Sauøya. Hauksanger er tidligere registrert på Valøya i Gjæsingen, mens hortulan er registrert på Husøya i Halten.

I kategorien «Sterkt truet» (EN) har krykkje mange registreringer, og kolonien på Husøya i Halten har særlig mange treff. Dvergspurv er registrert ved Gjæsingen, mens svarthalespove er registrert i Halten. Knekkand er registrert ved Ytre Gjæsingen, mens vierspurv er registrert i Halten.

I kategorien «Sårbar» (VU) er det registrert en rekke fuglearter for Froan. Arten som er best dokumentert for Froan er teist. Andre forholdsvis frekvente arter er makrellterne, alke, lunde og brushane. Av andre arter som er registrert i Froan, bør sanglerke, vannrikse, myrhauk, rosenfink, bergand, tyrkerdue og svartrødstjert nevnes. Av karplanter og moser i kategorien «Sårbar» (VU) finnes to arter. Smånesle er registrert på Kunna, Sauøya, Værøya, Nordøya og Sørburøya. Oddsåtemose er registrert på Sauøya.

Figur 6. Krykkje har status som «sterkt truet» i Rødlista, her fra sin hovedkoloni på Husøya i Halten. Foto Anders Bryn.

Figur 7. Sitkagran står i den nye Svartelista og er i spredning fra plantefelt i Froan, her fra Sauøya. Foto Anders Bryn.

Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste (Artsdatabanken 2012)

Det er flere innførte arter i Froan. Fra et spredningsperspektiv er det viktig å legge merke til særlig tre arter som er listet i den nye offisielle Svartelista (Gederaas m. flere 2012) med svært høy risiko for spredning (SE): rynkerose, sitkagran og buskfuru. Sitkagran og buskfuru er plantet i Froan og er kjent for å kunne spre seg ut i kystlynghei i regionen (Thorvaldsen 2011). Rynkerose er registrert med ett funn på Kunna (Artskart; 81408), men arten finnes også på andre øyer i Froan, blant annet i Halten.

2.3 Informasjon fra Askeladden til Riksantikvaren (RA)

I den offisielle kulturminnebasen, Askeladden (2011), er det registrert 3 områder med kulturminner i Froan, alle innenfor områdene med dyrelivsfredning. Froan kirke fra 1904 (Figur 8) er registrert som en listeført kirke (Askeladden; 84201 - Kirkested - Froan kirkested). Gravplassen 270 meter nordvest for kirken bør sees i sammenheng, selv om den ikke har noen formell vernestatus.

Figur 8. Froan kirke på Sauøya fra 1904. Foto Anders Bryn.

Figur 9. Kompassrosen eller soluret på Husøya i Halten. Foto Anders Bryn.

I Halten finnes andre registrerte kulturminner i Askeladden, ett enkeltminne og et bygningsmiljø. Kompassrosen (eller soluret) på Husøya er et automatisk fredet enkeltminne med en sikringssone på 5 meter (Askeladden; 136433 - Arkeologisk lokalitet). Kompassrosen er fra førreformatorisk tid og tilstanden er intakt (Figur 9). Fyr- og losstasjonen i Halten har en rekke vedtaksfredete kulturminner, deriblant et fyr fra 1875, et maskinhus, et uthus / skjul, en bolig og et naust (Askeladden; 87471 - Teknisk/industriell lokalitet – Halten Fyrstasjon).

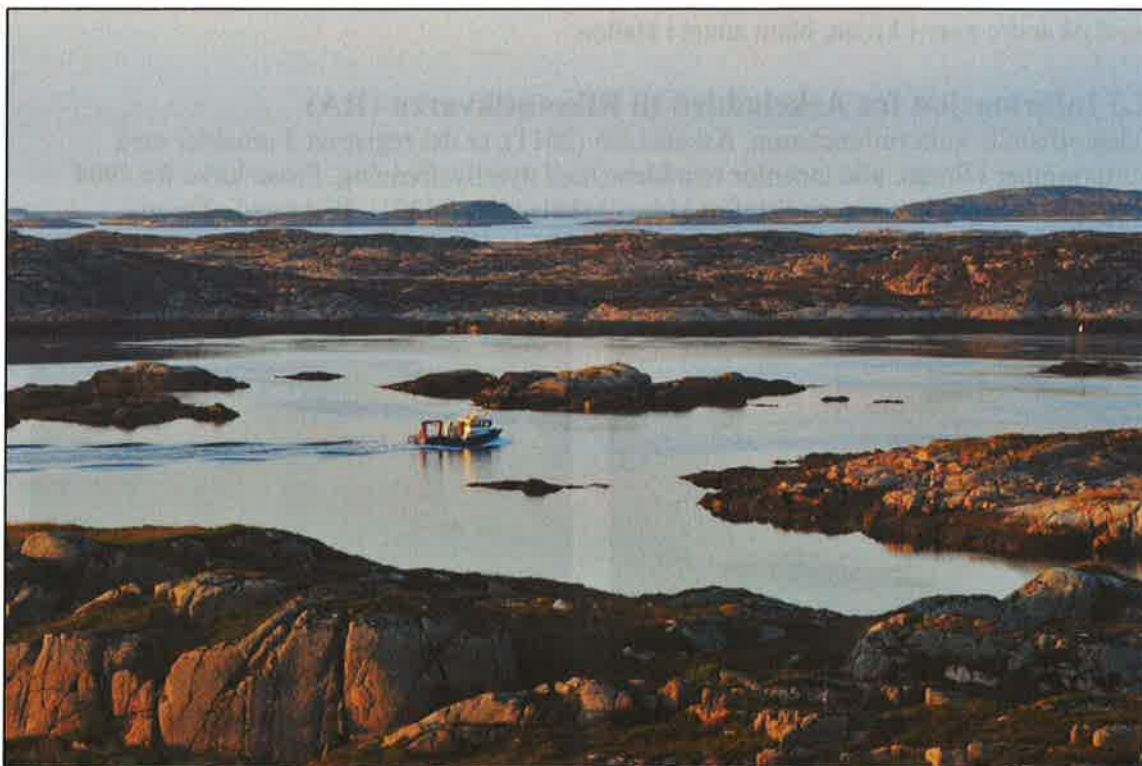
2.4 Beliggenhet

Øygruppa Froan ligger nord i Frøya kommune, nordvest i Sør-Trøndelag fylke (Figur 1). Froan består av en rekke øyer som strekker seg fra Tromsa og Gjøsing i sørvest til Halten i nordøst. Gjøsing i sør ligger omkring 11 km nord for Frøya, mens Halten ligger omkring 35 km vest for fastlandet.

I forbindelse med skjøtelsplanen ble det kartlagt over 3000 øyer i Froan, inkludert et stort antall mindre øyer, holmer og skjær. Kartlagt areal utgjør 19 646 dekar, og avgrensinga av de kartlagte øyene finnes i figur 21. I grove trekk dekker kartlegginga alle øyene mellom Tryggholmen og Årtalet i sørvest til Finnværet og Andsteinen i nordøst.

2.5 Landskap og topografi

Landskapet i Froan er sterkt preget av skjærgården. Froan tilhører strandflatas landskap inne på sokkelen og domineres av lave og kuperte øyer. Disse landskapsformene skyldes en kombinasjon av berggrunn, istid, hav og klima. Det høyeste punktet i øygruppa finnes på Kunna og er 47 m høyt. Mellom øyene finnes fiskerike gruntvannsområder som danner mye av ressursgrunnlaget både for dyreliv og bosetning. I det nasjonale referansesystemet for landskap ligger Froan og øyene innenfor i landskapsregion 24 Kystbygdene på Nordmøre og i Trøndelag (Puschmann 2005).

Figur 10. Kystlandskap fra Nordøya i Froan. Foto Anders Bryn.

2.6 Geologi

Berggrunnen i Froan varierer lite i alder og opprinnelse. I følge berggrunnskart i målestokk 1:250 000 (Askvik & Rokoengen 1981, Wolff 1989, Solli m. flere 1997) domineres landskapet av prekambrisk grunnfjell og omdannede dybbergarter fra ordovicium. Bergartene består av granitt, dioritt og monzonitt som alle er rike på mineraler av feltspat og kvarts. Dette gir bergarter som har lite næringsstoffer, de er lite forvitterlige og gir surt og grunt jordsmonn med langsom plantevekst (Ramberg m. flere 2006). Dioritten finnes på øyene nord i Froan, monzonitten utgjør et mindre tverrgående belte rett nord for hovedøyene, mens granitten dominerer og finnes sør for beltet av monzonitt.

2.7 Løsmasser

Froan var som resten av landet dekket av is under siste istid. Hovedretninga på isens bevegelse gikk fra sørøst mot nordvest (Ramberg m. flere 2006), dvs. omtrent direkte på tvers av øygruppas lengderetning. Strandforskyvningskurver fra Frøya tilsier at Froan har steget omtrent 50 m siden istida (Reite 1990b). Likevel er det lagt igjen lite løsmasser. I følge kvartærgeologisk kart over Sør-Trøndelag er løsmassedekket innen kartleggingsområdet i hovedsak fraværende (Reite 1990a). De løsmassene som en gang ble avsatt som bunnmorene under isen, er for lengst vasket vekk av havet under landhevinga i perioden etter istiden.

Froan er dominert av tynt jorddekke og bart fjell. Humuslaget er særdeles tynt, og dette har antagelig blitt forsterket gjennom langvarig lyngbrenning, beiting og lyngslått (Fremstad m. flere 1991, Haaland 2002). Der det per i dag finnes løsmasser, skyldes dette i hovedsak prosesser etter siste istid. Løsmassene utgjør to distinkt forskjellige typer, torvjord og strandavsetninger. Torvjorda finnes i forsenkninger i terrenget og skyldes langsom oppbygning av organisk materiale. Svært mye av torvjorda på de største øyene i Froan har vært tatt ut til ulike formål, og omkring 12 km² av de kartlagte øyene har hatt mye eller litt torvuttak (Bryn 2008).

Figur 11. Mange av øyene i Froan er sterkt eksponert for bølger, og bart fjell utgjør mange steder et belte mellom sjøen og de vegeterte områdene lenger inn. Foto Anders Bryn.

Figur 12. På tre øyer mellom Andsteinen og Finnværøya er det betydelige avsetninger med kalkrik skjellsand. Vegetasjonen på skjellsand domineres av hestehavre. Foto Anders Bryn.

Strandavsetningene finnes som smale bånd langs vikene og bukter og inngår i havets dynamikk av flo og fjære, strømmer, bølger og vind. Noen få beskytta vikene har større sammenhengende strandpanner, strandsumper, strandenger og mudderbanker, f. eks innerst i Sørvalen på Sauøya. Det er også registrert noen få rullesteinstrender spredt i Froan, men generelt har de liten dekning. I tillegg finnes enkelte tidligere dyrka områder med bedre

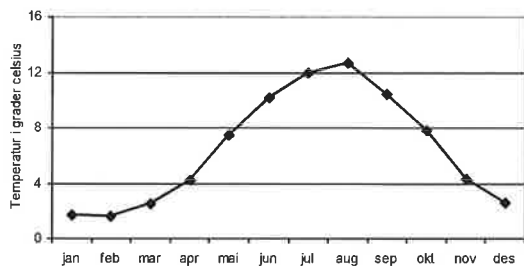
humusdekke, som i hovedsak skyldes at man før gjødsla opp enger med husdyrgjødsel og tang og tare.

Tre av øyene rett vest for Andsteinen (Fagerholmen, Øyvindsholmen og Henriksholmen) har forholdsvis betydelige avsetninger med kalkrik skjellsand, hvilket klart skiller seg ut fra resten av øyene i Froan. Det er kartlagt betydelige skjellsandforekomster (22,67 km²) på havbunnen fra Andsteinen i sørvest til Andsteinen i nordøst (Naturbasen; BN 00054086 Froan), men større landbaserte forekomster ble først dokumentert ved kartlegging i 2011. Ifølge Nordhagen (1917) finnes det antakelig noen flere lokaliteter med skjellsand, men da helst under torv i myrer eller som fragmenter i enkelte beskytta strandenger.

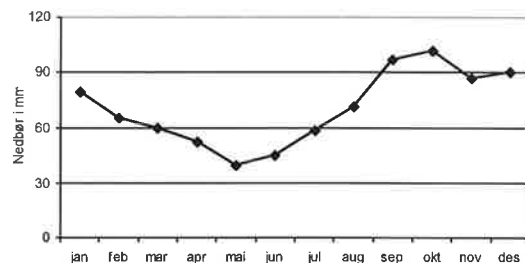
2.8 Klima

Froan ligger i en "sterkt oceanisk seksjon" (Moen m. flere 1998), som beskriver et kystnært klima med frekvent nedbør og høy luftfuktighet. Vintrene er milde, og somrene preges av nærheten til havet med forholdsvis lave temperaturer. Området ligger utsatt til for frontaktivitet og sterk sørvestlig vind. Nærmeste meteorologiske målestasjon for det kartlagte området ligger i Halten (16 m o.h.). Målingene i Halten tok til i september 1983 og normalverdier fra dette området representerer derfor perioden 1983-1990.

Fra målingene i Halten framgår det at Froan har et kystpreget temperaturregime, karakterisert med milde vintrer og forholdsvis kalde somre (DNMI 2008). I normalperioden har januar og februar omtrent like lave temperaturer, med månedsmiddel på henholdsvis 1,7°C og 1,6°C (Figur 13). Høyeste månedsmiddel ligger på 12,7°C, som er målt for august. Den årlige gjennomsnittstemperaturen for perioden 1983-1990 var 6,5°C, men denne økte til 7,5°C i perioden 1997-2007. Vekstsesongens lengde, dvs. antall døgn med gjennomsnittstemperatur over eller lik 5°C, ligger rett under 200 døgn. Vinteren er i gjennomsnitt frost- og snøfri. Korte perioder med frost og snø opptrer likevel en gang i blant i de kaldeste vintermånedene. Eksempelvis har det i perioden 1983-1990 vært registrert alt mellom 9°C og -14°C i januar.

Figur 13. Månedlige middeltemperaturer fra Halten målestasjon (16 m o.h.) for siste normalperiode. Data fra DNMI 2008.

Figur 14. Månedlige nedbør for Halten målestasjon (16 m o.h.) for siste normalperiode. Data fra DNMI 2008.

I perioden 1983 til 1990 kom det i snitt nedbør 295 døgn i året (DNMI 2008). Nedbørhyppigheten og luftfuktigheten er med andre ord svært høy. Likevel er nedbørsnormalen for året forholdsvis lav med kun 845 mm. Nedbørvariasjonene fra år til år er betydelige. I 1998 kom det 1030 mm nedbør, mens det i 2002 kom bare 674 mm. Ekstremverdiene er også svært varierende. Nedbørmålingene viser at våren og forsommeren har minst nedbør (Figur 14). I mai måned er månedsnormalene for perioden 1983-1990 kun 39 mm. Fra mai og utover øker nedbøren jamt mot oktober, som har den høyeste månedsnormalen med 102 mm. Mange av øyene er i tillegg salt- og fuktpåvirket gjennom sjøsprøyt.

Figur 15. Kystlandskap ved Finnværet i Froan. Foto Anders Bryn.

Figur 16. Gamle naust preger mange av de bosatte områdene og vitner om kystfiskets betydning i Froan. Foto Anders Bryn.

2.9 Vegetasjon, flora og fauna

Froan ligger innenfor den sterkt oseaniske seksjonen og tilhører i hovedsak den Atlantiske floraprovinns (Moen m. flere 1998). Dette skyldes først og fremst nærheten til havet og det vintermilde og fuktige klimaet. Vegetasjonen i Froan reflekterer i stor grad havpåvirkninga og klimaet, med mange salttålende strandplanter i strandsonen og en utpreget vestlig flora tilpasset milde vintre og relativt kalde, fuktige somre (Figur 18). Relativt kalde somre og i noen grad perioder med vinterkulde, begrenser en del varmekjære arter, f. eks de aller fleste varmekjære treslag. I tillegg til havpåvirkninga og klimaet, kommer fire overordnede prosesser: geologien, mennesker, fuglelivet og det faktum at Froan utgjør en øygruppe.

Geologien i Froan består av harde bergarter som forvitrer langsomt. Disse gir et surt og tynt jordsmonn, hvilket passer ypperlig for røsslyng og andre karakteristiske arter tilhørende kystlynghei (Fremstad m. flere 1991). Intakte kystlyngheier dominert av røsslyng har stor utbredelse i Froan, først og fremst innen landskapsvernområdet med dyrelivsfredning og på de bebodde øyene, men også på en del øyer i naturreservatet.

Figur 17. Småtjern med andemat i Gjæsingen. Foto Anders Bryn.

Figur 18. Revebjelle er en klart vestlig art som finnes på mange av øyene i Froan. Foto Anders Bryn.

Den skogløse kystlyngheia dominert av røsslyng er etablert og vedlikeholdt gjennom menneskelig påvirkning som brenning, lyngslått og helårs beite (Haaland 2002, Tveraabak 2004 og 2009, Bryn m. flere 2010). Dette har ytterligere redusert jordsmonnet, og resultatet i Froan er en klar dominans av grunnlendte områder med kystlynghei. På de største øyene ble en del områder gjødslet opp med husdyrgjødsel og tang og tare til innmark. Mye av denne

innmarka ligger nå brakk, og på de øyene som ikke brennes eller beites, vil landskapet etter hvert preges av gjengroing.

Det er registrert omkring 270 høyerestående planter og 175 mosearter på øyene i Froan (Aune & Frisvoll 1983). De fleste artene i Froan er naturlige, men enkelte er innførte. Naturlig skog, da først og fremst av rogn, osp og bjørk, kan helt sikkert utvikles på vindbeskytta lokaliteter med noe bedre jordsmonn. Det er imidlertid vanskelig å bedømme ut fra dagens kulturpregede vegetasjon hvor omfattende potensialet for gjengroing med skog vil være etter opphør av brenning og beite, spesielt med hensyn til den sterke vindpåvirkninga og det grunne jordsmonnet som dominerer i Froan (Moen m. flere 2006b, Bryn m. flere 2012). På Sørburøya, der hvor det ikke har vært beitedyr eller slått de siste tiåra, ser rogn ut til å spre seg godt også på grunne og vindutsatte lokaliteter, så potensialet for gjengroing med skog er antakelig stort. Siden Nordhagens registreringer fra 1914 -1915 (1917) har klynger med osp, rogn og bjørk ekspandert blant annet på Kunna, Sauøya og Nordøya (Aune & Frisvoll 1983, Bryn 2008). Plantefelt av buskfuru på Skjellholmen fra 1930-åra viser at det klimatiske potensialet for skog er til stede. Fra plantefeltene med buskfuru og sitkagran på Sauøya sprer særlig sitkagran seg ut i kystlyngheiene som omgir plantefeltene (Figur 7). Rynkerose er trolig også i spredning i Froan, mens andre arter som prakthjelm, ulike piletrær og fagerfredløs ikke er registrert utenfor hagene de er plantet ut i.

Gjennom torvtekt er også betydelige mengder torv tatt ut. Dette har resultert i svært mange mindre pytter og smådammer. Disse domineres av noen få arter, som andemat, flotgras, hesterumpe, tjønnaks, myrhatt eller grøftesoleie. En noe større dam finnes sørøst på Sauøya.

Høye fuglebestander påvirker vegetasjonen gjennom gjødsling og beiting. På holmer og skjær vil toppskarv, teist, ulike arter måker og andre fugler bidra med gjødsel. På grasrike områder vil særlig gås inngå i beitedynamikken sammen med sau (Røv 2006). Dyrelivet i Froan bærer ellers sterkt preg av at det er et godt stykke til øygruppa fra fastlandet eller større øyer. Minken er fraværende, men piggsvin er innført.

I terrengforsenkninger og langs sprekksoner i berggrunnen finnes mindre arealer med myr. En god del myr er drenert til beitemark og mye annen myr er redusert p.g.a. torvtekt. På grunn av høy nedbør og tynt jordsmonn er det større arealer med fukthei. Langs beskytta strender og i viker finnes det produktive strandenger (Kristiansen 1988). Ellers er det meste av strandsonen (epilittoral og supralittoral) dominert av bart fjell.

Figur 19. Steinkobbe i fjæra ved Nordøya, Froan. Foto Anders Bryn.

Figur 20. Steinkobbe i fjæra ved Gjøesingen, Froan. Foto Anders Bryn.

Fuglelivet og sjøpattedyr i Froan er godt beskrevet av Røv (2006). Mange av de mindre øyene i Froan ligger forholdsvis isolert til og er lite forstyrret av menneskelig aktivitet. Ifølge Røv (2006) regnes derfor Froan som et spesielt viktig område for en rekke hekkende fuglearter, deriblant storskarv, toppskarv, grågås, ærfugl, tyvjo, fiskemåke, nordlig

sildemåke, svartbak, makrellterne, rødnebbterne, teist og havørn. Froan er også viktig som overvintringsområde for islom, smålom, toppskarv, svartbak, havelle og siland, samt som myteområde for grågås, ærfugl og siland. Froan har også store bestander av havert, steinkobbe og oter (Figur 19 og 20). Hekkebestandene av hegre er stabilt høy, mens grågås, havørn, oter og kystsel har hatt økende bestander siden 1970-tallet (Røv 2006).

2.10 Kartlagt areal og vegetasjonstyper i Froan verneområde

De landbaserte vegetasjonstypene i Froan ble kartlagt i august 2007 og 2011. Typene er nærmere beskrevet i rapporten fra første kartlegginga (Bryn 2008) og inndelinga følger systemet for vegetasjonskartlegging til Norsk institutt for skog og landskap (Rekdal og Larsson 2005). Det totale landarealet i Froan verneområde er på omkring 22 945 dekar, mens det er kartlagt omkring 19 646 dekar (inkludert ferskvann). Av totalt landareal er det rundt 3206 dekar som ikke er kartlagt (Figur 21), hvorav 72 % er i naturreservatet og 28 % i dyrelivsfredningsområdet utenfor avgrensingen til landskapsvernområdet. Innen den ytre avgrensinga til landskapsvernområdet hvor det også er dyrelivsfredning er alt land kartlagt, med unntak av mindre holmer og skjær.

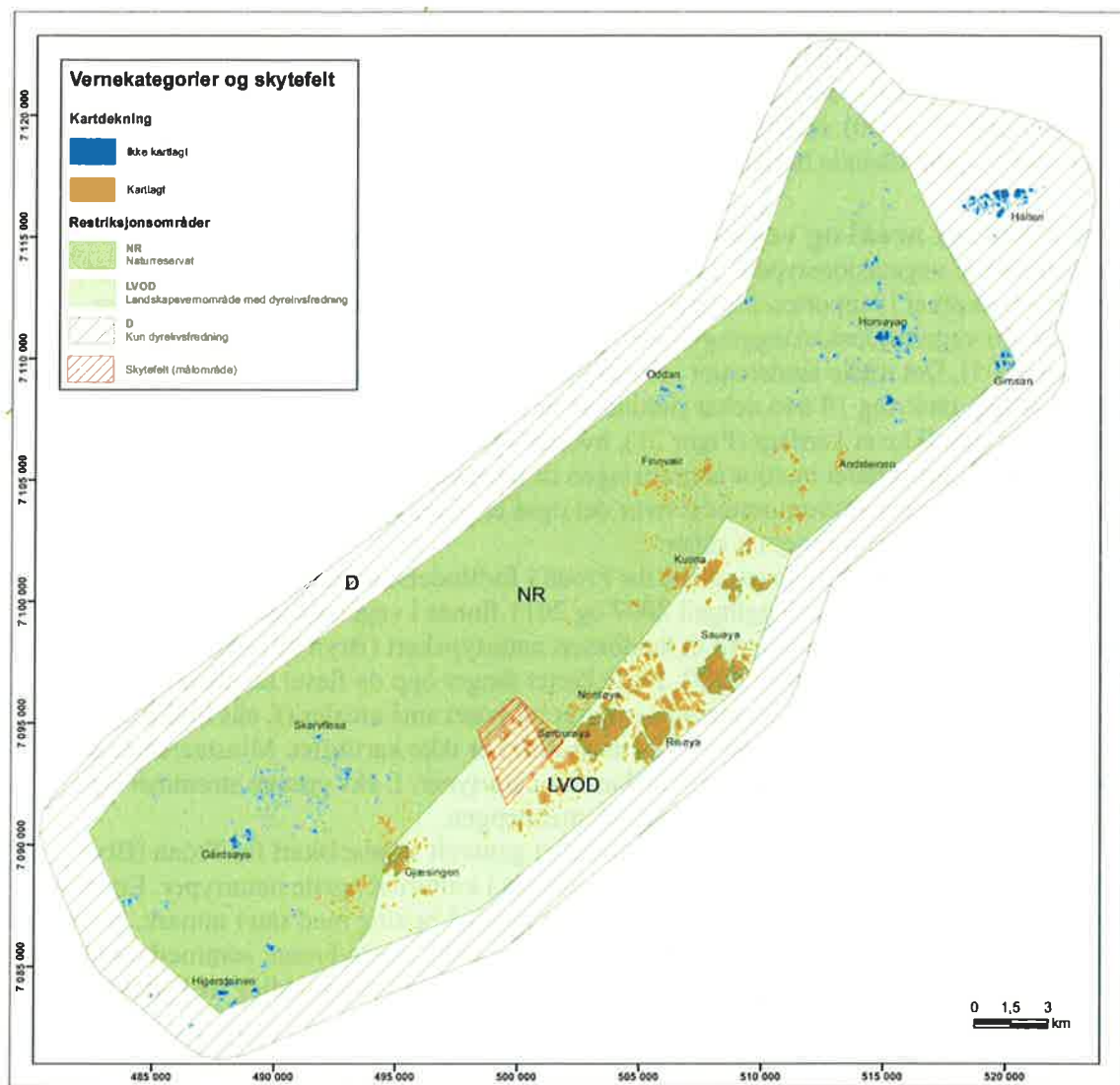
Det er framstilt 5 ulike temakart for Froan i forbindelse med skjøtelsplanen. All grunninformasjonen fra kartlegginga i 2007 og 2011 finnes i vegetasjonskartet (Bryn 2011a). Fra vegetasjonskartet er det avledet et landbasert naturtypekart (Bryn 2011b), etter metodikken beskrevet av Bryn (2007). Dette kartet fanger opp de fleste landbaserte naturtypene i Froan, men naturtyper som opptrer på svært små arealer (f. eks kilder eller dammer) eller i veldig smale soner (f. eks tangvoller) er ikke kartfestet. Minstearialet på avgrensa enheter er omkring 1 dekar. Havbaserte naturtyper, f. eks grunne strømmer og undervannssenger, er ikke kartlagt i denne sammenhengen.

Fra vegetasjonskartet er det også avledet et generelt skjøtelskart for Froan (Bryn 2011c) som viser hvilke tiltak som bør gjennomføres i kulturbetingede naturtyper. Ettersom skjøtelsen av kulturlandskapet i Froan må baseres mye på beiting med sau i utmark, er det også avledet to temakart som viser beitepotensialet på ulike øyer i Froan: sommerbeite for sau (Bryn 2011d) og vinterbeite for sau (Bryn 2011e). Metodikken for avledning av beitekart i Froan er beskrevet av Bryn (2008).

Boks 2: Om hvorfor det er så lite røsslyng på de bebodde øyene i Froan

«Den toneangivende plante i lyngheden [i Froan] var *Calluna* [røsslyng]; men dette gjælder dog ikke uten visse indskrænkninger. Hvis man, først kommer iland paa de mest bebodde øer, maa man nemlig lete efter *Calluna*, saa sjelden er den. Paa Sauø og Nordø f. eks., er *Empetrum* [krekling] og *Vaccinium uliginosum* [blokkebær] ganske dominerende, selv i utmarken. Dette forhold virket til en begyndelse noget forvirrende, indtil jeg fik opløsning paa gaaden: det var atter menneskene og husdyrene som havde virket revolutionerende. *Calluna* kaldes derute for «ku-løng», fordi den ætes af kjørne (og sauene med). Om vinteren og vaaren, naar det er knapt med fôr, tyr folk til denne nødhjælp og river «løng» i sækkevis til husdyrene. Dette foregik vistnok før i tiden i en meget større utstrækning end nu (det samme gjælder anvendelsen af tare). Det er jo let forstaaelig at en slik lyngriving som har paagaat i menneskealdere, sluttelig maa merkes, i særdeleshed paa saadanne smaa øer.»

Rolf Nordhagen 1917, side 84

Figur 21. Avgrensing av delområder for bevaring og skjøtsel innen Froan verneområde.

På grunn av ulike kartgrunnlag kan arealtall variere noe fra andre rapporter. Vi har brukt de sist oppdaterte kartene fra Norge Digitalt (nedlasting oktober 2011).

Arealstatistikken for vegetasjonstypenes fordeling innen de ulike vernekategoriene er gitt i tabell 1. Dominerende vegetasjonstyper i Froan er kystlynghei, røsslynghei, bart fjell, fukt- og strandenger og fukthei. Det er også god dekning av beitevoll og grasmyr, samt spredte forekomster av rishei, åpent bebygd areal, ferskvann, rismyr og anna nytta areal.

Tabell 1. Areal tall og vegetasjonstypenes fordeling innen ulike restriksjonsområder i Froan per august 2011. Areal er oppgitt i dekar. Forkortelser: D = Dyrelivsfredning, LVOD = Landkapsvern og dyrelivsfredning, LVODS = Landkapsvern, dyrelivsfredning og skytefelt, NR = Naturreservat, NRS = Naturreservat og skytefelt. Ved beregning av areal i mosaikkfigurer utgjør hovedtypen 2/3 av arealet.

Vegetasjon	Vegetasjonstype	D	%	LVOD	%	LVODS	%	NR	%	NRS	%	Totalsum	%
2e	Rishei	61,4	0,8	11,1	0,1			8,2	0,1			80,7	0,4
3b	Høgstaudeeng		-	7,7	0,1							7,7	0,0
6a	Lav- og lyngrik furuskog	4,7	0,1		-							4,7	0,0
6b	Blåbærfuruskog		-	5,4	0,1							5,4	0,0
6c	Engfuruskog		-	8,7	0,1							8,7	0,0
7b	Blåbærgranskog	3,0	0,0		-							3,0	0,0
9a	Rismyr	27,1	0,3	2,2	0,0			6,7	0,1			36,0	0,2
9c	Grasmyr	449,0	5,5	158,3	2,0							607,3	2,6
9d	Blautmyr	0,96	0,0		-							0,96	0,0
9e	Starrsump	1,2	0,0		-							1,2	0,0
10a	Kystlynghei	2 672,5	32,9	2 328,0	29,9	91,5	19,0	1 113,3	17,0			6 205,3	27,0
10b	Røsslynghei	1 787,8	22,0	2 886,9	37,1	48,9	10,1	232,3	3,6			4 955,9	21,6
10c	Fukthei	1 019,8	12,5	187,8	2,4			159,00	2,4			1 366,5	6,0
10d	Knauser og kratt	8,2	0,1		-							8,2	0,0
10e	Fukt- og strandenger	259,6	3,2	1 035,6	13,3	55,4	11,5	751,7	11,5			2 102,4	9,2
11b	Beitevoll	519,3	6,4	24,5	0,3							543,8	2,4
12b	Ur og blokkmark	1,5	0,0	2,1	0,0							3,6	0,0
12c	Bart fjell	269,3	3,3	1 093,1	14,1	286,5	59,4	1 965,5	30,1	19,4	100,0	3 633,8	15,8
12e	Bebyggd areal, åpent	81,0	1,0		-							81,0	0,4
12f	Anna nytta areal	12,9	0,2	1,5	0,0							14,5	0,1
	Ferskvann	45,4	0,6	22,7	0,3							68,0	0,3
	Ikke kartlagt	909,6	11,2		-			2 296,6	35,2			3 206,2	14,0
Areal		8 134,2	100,0	7 775,5	100,0	482,3	100,0	6 533,3	100,0	19,4	100,0	22 944,7	100,0
	Hav	266 424,1		69 054,2		5 223,6		395 202,6		2 303,5		738 207,9	
Totalt areal		274 558,3		76 829,7		5 705,8		401 735,9		2 322,9		761 152,6	

Boks 3: Inndeling av kystlynghei

Naturtypen kystlynghei, slik den er definert av Direktoratet for naturforvaltning (DN 1999, 2006), kartfestes gjennom to vegetasjonstyper i systemet til Skog & Landskap (Rekdal & Larsson 2005). Begge typene har kulturpreget heivegetasjon, opptrer på opplendt og grunnlendt areal, og finnes under den klimatiske skoggrensa i kyst- og fjordstrøk. De to vegetasjonstypene hos Skog & Landskap er:

1. *Kystlynghei (10a)*: Vegetasjon dominert av ulike lyngarter, men med høyt innslag av krekling i Froan. Andre vanlige arter i typen er blokkebær, røsslyng, slåttestarr og torvull. Ørevier, osp, rogn, bjørk og einer synes å være i spredning.
2. *Røsslynghei (10b)*: Artsfattig vegetasjon totalt dominert av røsslyng. Typen er sterkt formet av lyngbrenning og utmarksbeiting med sau.

Typene i Froan er mer detaljert beskrevet hos Bryn (2008). Basert på tilleggsinformasjon, kan utforminger som avviker fra hovedtypene skilles ut. De vanligste i Froan er:

- Sterkt beitepåvirka kystlynghei med høy grasdekning (10ag)
- Spesielt grunnlendt og tørr kystlynghei (10a>>)
- Spesielt grunnlendt og tørr røsslynghei (10b>>)

I tillegg er det kartlagt gråmoseutforminger (10am), typer med høgt innslag av ørevier (10a og 10b), og typer med noe grunnlendt og tørr mark (10a> og 10b>). Kystlynghei dominert av mjølbær finnes spredt, men ble ikke kartlagt.

I denne rapporten brukes dermed begrepet kystlynghei på to måter:

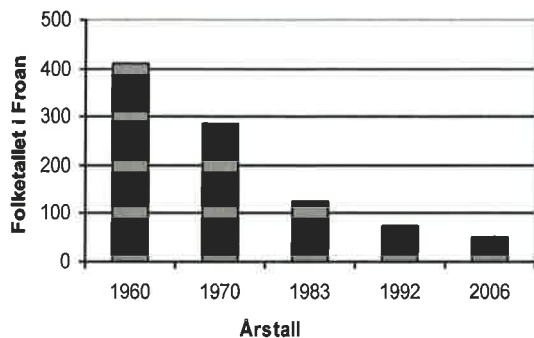
1. Dersom det er «*naturtypen kystlynghei*» som omtales, så er det en samlebetegnelse som omfatter vegetasjonstypene kystlynghei (10a) og røsslynghei (10b), samt alle utforminger som avviker fra disse hovedtypene.
2. Dersom det er «*vegetasjonstypen kystlynghei*» som omtales, så er det kun Skog & Landskap sin vegetasjonstype 10a som omfattes, samt alle utforminger som avviker fra denne hovedtypen.

2.11 Kulturhistoriske verdier

De viktigste naturressursene i Froan har alltid knyttet seg til havet. Fiske og annen havbruk var de dominerende ressursene for befolkninga i kyststrøkene i Sør-Trøndelag (Sømme 1954). Likevel er kombinasjonsbruket nøkkelen til å forstå den norske bosettingen (Christensen 2002), og Froan er intet unntak (Figur 23). I tillegg til fiske fra de produktive gruntvannsområdene utnyttet innbyggerne andre ressurser som tang og tare, torv, dun, krabbe, O-skjell, kobbe og hval, samt mange av øyene til utmarksbeite og lyngslått.

Øygruppa ble trolig bosatt en gang på 16-1700-tallet, men de fastboende fiskerne på Fosen, Hitra og Frøya utnyttet trolig øyområdet til både fiske, kobbeveiding og dunsanking lenge før den tid (Wold 2001). De større øyene ble sannsynligvis også brukt til utmarksbeite for sau, men dette er ikke dokumentert. Halten ble tidlig et av de største fiskeværene, og kunne rundt forrige århundreskiftet ha bortimot 1000 mennesker samlet i skreisesongen.

Eiendommene og rettighetene til Froan ble i 1694 solgt til Hans Kaas i Trondheim, men skiftet eiere mange ganger fram til 1779, hvor Henrik Borthen kjøpte Froværet. Hans familie var væreiere fram til 1923. På det meste var det 35 husmannsplasser knyttet til væreieren, som alle bl.a. hadde arbeidspplikt for væreieren. Da tok staten over og i perioden etter husmannsforordninga av 1928 kjøpte etter hvert froværingene seg løs fra væreiersystemet.

Figur 22. Folketallet i Froan. Data fra Direktoratet for naturforvaltning 2005.

Figur 23. Gårdsbruk på Nordøya. Drenert beitevoll i forgrunnen. Foto Anders Bryn.

Froan var fra mellomkrigsåra et viktig industristed for lokalbefolkninga. I alt har det i Froan vært flere hermetikkfabrikker, to trandamperier, hvalflenseri, fem dampskipskaier, mange sildesalterier og anlegg for torskerogn, kaviar og O-skjell. Froan hadde også flere skolekretser og posthus, samt tre bemannede fyr. På det meste var det over 400 fastboende, med adskillig større midlertidig arbeidsstokk i fiskesesongen. Samtidig var det omkring 100 storfe og 7-800 sau på helårsbeite i Froan. Bosetninga og befolkningsutviklinga har siden 2. verdenskrig vært negativ (Figur 22). I 2006 var det 51 fastboende, fordelt på Sørburøya, Nordøya, Sauøya, Risøya og Gjæsingen. De fleste husene i Froan er nå derfor ferie- og fritidsboliger.

3 Brukerinteresser

3.1 Generelle brukerinteresser

Bruken av Froan har endret seg mye de siste 50 åra og befolkningsutviklingen har vært negativ (Figur 22). Det tradisjonelle kystfisket og landbruket i Froan er derfor langt mindre omfattende enn tidligere, samtidig som nye brukergrupper har kommet til. I dag knytter brukerinteressene i Froan seg først og fremst til landbruk, fiske, fiskeoppdrett, friluftsliv og rekreasjon, samt forskning og turisme (Figur 24 og 25). I tillegg er det militær virksomhet i Froan (skytefeltet) og kystverket har naturlig nok flere installasjoner på øyene.

Figur 24. Lokalbefolkninga driver krabbefiske i Froan 2011. Foto Anders Bryn.

Figur 25. Villsau på beite i Froan 2011. Foto Anders Bryn.

3.2 Eiendomsstrukturer og bosetning

Landområdene i Froan er i all hovedsak i privat eie. Noen mindre eiendommer rundt offentlige anlegg og interesser, slik som kommunale tjenester og anlegg i forbindelse med kystverkets installasjoner, er i offentlig eie.

Den private eiendomsstrukturen i Froan kan være utfordrende med hensyn til skjøtsel og bruk av kystlynghei, men dette vil først og fremst gjelde øyene som er unntatt landskapsvern (men med dyrelivsfredning). Ettersom kystlynghei er en naturtype som avhenger av bruk (beiting, brenning og lyngslått), vil grunneierens interesse for landskapsskjøtsel være avgjørende for om eiendommens arealer skjøttes eller ikke. Ettersom det er få beitebrukere i Froan, vil det også være avgjørende med tilgang til beitedyr i skjøtselssammenheng. På øyer med mange grunneiere kan interessen for skjøtsel av kulturlandskapet variere og tiltak kan skape utfordringer f. eks knyttet til gjerder og beiting (Figur 26 og 27) eller brenning av lyng. I forhold til både utmarksbeiting og brenning av kystlynghei, samt for skjøtsel av mer produktiv innmark, kan eiendomsstrukturen skape utfordringer for en helhetlig skjøtsel av sammenhengende kulturlandskap.

Figur 26. Nedfalt utmarksgjerde som ikke lenger tjener formålet. Foto Anders Bryn.

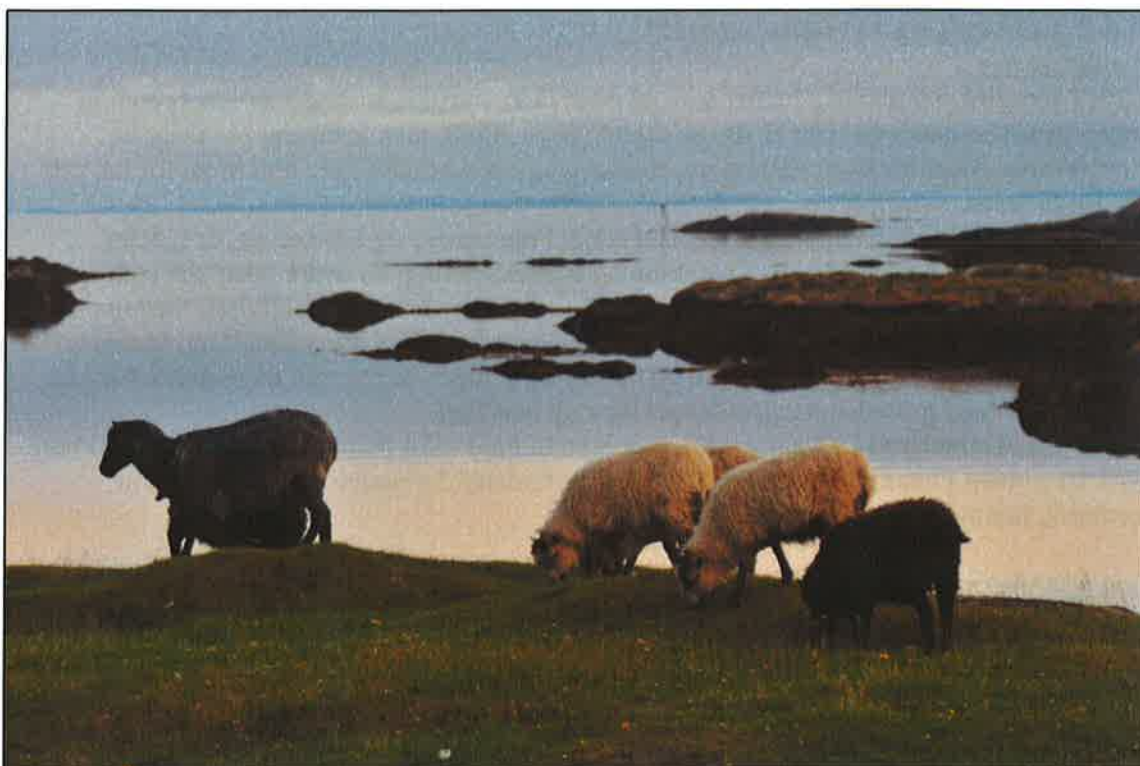
Figur 27. Utmarksgjerde som viser effektene av sauebeiting. Foto Anders Bryn.

De fleste hus i Froan er i dag fritidsboliger, men på Sørburøya, Nordøya og Risøya er det fastboende. På Gjæsingen og i Halten er det mange fritidsboliger, men ingen fastboende i dag. Med unntak av Finnværøya og Halten, er de fleste husene i Froan innenfor den ytre avgrensingen av landskapsvernområdet, og de fleste husene er på de større øyene som kun er berørt av dyrelivsfredning. På Nordbuen og Kunna er det imidlertid også fritidsboliger innen landskapsvernområdet med dyrelivsfredning.

3.3 Landbruk og utmarksbeiting med sau

Vegetasjonen i Froan er i stor grad formet gjennom ulike jordbruksaktiviteter, spesielt lyngbrenning, beiting med sau, drenering av myrer og torvuttak, i noe mindre grad oppdyrking av naturlig drenert mark. I forhold til skjøtsel og bruk av kulturlandskapet i Froan er dagens sauebaserte landbruk den mest relevante brukerinteressen. Sauen holdes i flokker av varierende størrelse på en rekke av øyene, hvorav Nordøya, Kunna og Værøya har flest dyr. I 2007 var det rundt 495 sau på helårs beite i Froan (Bryn 2008), mens det i 2010 var omkring 400 hvorav noen kun på sommerbeite (Figur 28).

Det aller meste av dagens utmarksbeiting foregår innenfor landskapsvernområdet, delvis på de bebodde øyene unntatt fra landskapsvernet. På Finnværøya, Storkalven og noen mindre øyer var det i 2011 også utmarksbeiting innenfor naturreservatet. I Gjæsingen foregikk det ikke utmarksbeiting på noen av øyene, og all dyrka mark er ute av hevd.

Figur 28. Utmarksbeiting med sau i grasrik kystlynghei på Sørburøya. Foto Anders Bryn.

Med unntak av noen små arealer med beitevoll på Kunna og Nordbuan, finnes all jordbruksmark på de bebodde øyene som er unntatt fra landskapsvernet. Det høstes ikke lenger fôr fra innmarka i Froan, annet enn gjennom beiting med sau. I følge AR5, som ikke har full dekning i Froan, skal det være omkring 115 da med fulldyrket areal, ca. 50 da med overflatedyrket areal og rundt 280 da med innmarksbeite. En del av disse arealene i Froan må trygt kunne sies å være ute av hevd (Figur 29 og 30). Noen av arealene har ikke vært høstet på lang tid, mens andre arealer er forsumpet fordi gamle grøfter har grodd igjen. Det oppgitte arealet med fulldyrka mark, overflatedyrka mark og innmarksbeite er derfor ikke lenger riktig, og dessuten mindre interessant i et skjøtselsperspektiv. I et skjøtselsperspektiv er tilstanden mer interessant, og den varierer fra lokalitet til lokalitet.

Figur 29. Areal registrert som innmarksbeite i AR5 på Nordøya. Arealet er i dag forsumpet på grunn av manglende drenering, og ute av hevd. Foto Anders Bryn.

Figur 30. Areal registrert som fulldyrka mark i AR5 på Sauøya. Arealet var i god hevd i 2007, men i 2011 var arealet forsumpet og ute av hevd. Foto Anders Bryn.

3.4 Landbruk og vernekategorier

Naturreservat

I 2011 foregikk det utmarksbeiting bare på noen få av øyene. Omfanget av lyngbrenning innen naturreservatet de siste 50 åra er ukjent (Bryn 2008), men antakelig har deler av Finnværøya, Store Flatøya, Fåfengøya, Kråkøya og noen mindre øyer blitt brent for ikke alt for lenge siden.

Vegetasjonen på disse øyene, blant annet Finnværøya og Storkalven, er tydelig kulturpåvirket gjennom både lyngbrenning og utmarksbeiting. På andre øyer, slik som Sauholman og Bukkholmen, peker stedsnavnet til tidligere beitebruksaktivitet. Med unntak av de større øyene, vil de fleste øyene være mindre egnet for helårs utmarksbeiting. Mange av de mindre øyene er dominert av bart fjell og har lav eller ingen beiteverdi, mens andre har kun smale soner med grunnlendte strandenger og mye bart fjell.

Bestemmelsene i verneforskriften er ikke til hinder for beiting med sau. Heller ikke ferdelsforbudet i naturreservatet, er til hinder for ferdsel i forbindelse med utøvelse av jordbruk, herunder tilsyn med beitedyr.

Landskapsvernområde (med dyrelivsfredning)

I 2011 foregikk det utmarksbeiting på mange av øyene. I tillegg brennes det år om annet lyng (Bryn 2008). Vegetasjonen og landskapskarakteren på disse øyene er tydelig kulturpåvirket og i stor grad skjøtselsavhengig. De fleste større øyene, og mange av de mellomstore, er godt egnet for helårs utmarksbeiting. Noen av de mindre og mer haveksponerte øyene er dominert av bart fjell og har lav eller ingen beiteverdi.

Bestemmelsene i verneforskriften er ikke til hinder for beiting med sau eller brenning av lyng innenfor landskapsvernområdet. Det er ikke ferdelsforbud på noen av øyene.

Kun dyrelivsfredning

I 2011 foregikk det utmarksbeiting og noe lyngbrenning på mange av de bebodde øyene med dyrelivsfredning innenfor den ytre avgrensinga til landskapsvernområdet (Bryn 2008). I områdene utenfor den ytre avgrensinga til landskapsvernområdet, men hvor det fortsatt er dyrelivsfredning, foregikk det ikke utmarksbeiting i 2011. Med unntak av Halten, finnes det kun mindre øyer, holmer og skjær i disse områdene.

Vegetasjonen og landskapskarakteren på disse øyene er tydelig kulturpåvirket og i stor grad skjøtselsavhengig. De fleste større øyene og mange av de mellomstore, er godt egnet for helårs utmarksbeiting.

Bestemmelsene i verneforskriften er ikke til hinder for landbruksdrift, slik som beiting med sau, slått av enger eller brenning av lyng. Det er ikke ferdelsforbud på noen av øyene.

Figur 31. Fritidsboliger i Gjæsingen. Foto Anders Bryn.

Figur 32. Fritidsboliger på Rorsøya i Halten. Foto Anders Bryn.

4 Naturkvaliteter, mål og skjøtsel

4.1 Plan for å fremme verneformålet i Froan

Av forvaltningsplanen for verneområdene i Froan går det fram at det er et mål «at en lar de naturlige svingningene i kystøkosystemet skje fritt, samtidig som man søker å holde negative påvirkningsfaktorer på et minimum. En ønsker å ha et økosystem i naturlig utvikling».

Ifølge forvaltningsplanen er Froan av spesiell betydning for bevaring av det biologiske mangfoldet i kystsonen. Forvaltningsplanen trekker frem følgende kvaliteter i denne sammenheng:

- Områdets størrelse
- Fravær av mink og tilstedeværelse av oter og havørn
- Områdets relativt uberørte tilstand
- Funksjonsområde gjennom hele året for vannfugl og havørn
- Kjerneområde for ynglende steinkobbe og havert
- Et verdifullt kulturlandskap, spesielt kystlyngheiene

Artene i Froan inngår i et økosystem som i hovedregelen skal få utvikle seg uforstyrret, eller kun skjøttet gjennom tradisjonel drift av kystlynghei, f. eks beiting og lyngbrenning. For å følge opp naturkvalitetene i Froan foreslås det i forvaltningsplanen å lage egne bevaringsmål for sel, storskarv, teist og kulturlandskap. Det er et mål at de særpregede naturtypene i Froan skal ivaretas for fremtiden.

Verneområdene i Norge skal forvaltes etter det såkalte forvaltningshjulet. I planleggingsfasen inngår fastsetting av bevaringsmål for verneområdene. Et bevaringsmål skal definere den tilstanden en ønsker at en naturkvalitet i verneområdet skal ha, og skal være målbare. Bevaringsmålene skal alltid være i tråd med verneformålet. Fastsetting av bevaringsmål er en løpende oppgave i forvaltningen av verneområder. For Froan vil bevaringsmålene settes etter hvert som man tar tak i de forskjellige utfordringene i området. Ved hjelp av tiltak og

overvåking kan tilstanden til naturkvaliteten vurderes opp mot bevaringsmålet, og igjen rapporteres inn og være bakgrunn for videre planlegging og forvaltning.

4.2 Samlet vurdering av tilstanden for verneverdiene

Verneverdiene i Froan verneområde er meget store. Dette gjelder både fugle- og dyrelivet knyttet til havet og det skjøtelsbetingede kulturlandskapet som er dominert av kystlynghei. Generelt er tilstanden for verneverdiene god.

Figur 33. Havørn som jages av svartbak i landskapsvernområdet i Froan. Foto Anders Bryn.

Figur 34. I tillegg til storskarv er det mye toppskarv i Froan, her fra Gjæsingen. Foto Anders Bryn.

4.3 Trusler mot verneverdiene

Søppel og skrot

Flere av øyene i Froan verneområde har mye søppel og skrot, særlig gjenstander av plast og trevirke (Figur 35). Skrotet samler seg i beskytta viker og på strandenger, men kan stedvis skylls flere titalls meter inn på øyene. Søppel og skrot vil først og fremst utgjøre en estetisk trussel i verneområdene, men fiskegarn, fiskenøter, tauverk, ståltråd og annet kan på ulike måter skade for eksempel fugler, oter og sel.

Gjengroing etter redusert lyngbrenning og beiting

Truslene mot kystlyngheia i Froan skyldes i hovedsak redusert omfang og frekvens av lyngbrenning, samt opphør av beiting med sau og lyngslått. Den påfølgende gjengroinga

endrer på kort sikt artssammensetninga og vegetasjonens fysiognomi, på lang sikt også landskapets karakter. Noen øyer beites og brennes fortsatt, og der vedlikeholdes kystlyngheia godt. Andre øyer har ikke blitt brent på lang tid og beites ikke. På de øyene gror landskapet igjen og røsslyngdominansen går tilbake.

Gjengroing etter redusert slått og beiting

Det foregår også gjengroing av beitemark og tidligere dyrka mark, samt på en del tidligere beita strandenger og fuktenger. Dette endrer også artssammensetning, fysiognomi og landskapets karakter, men har også konsekvenser for andre artsgrupper. For eksempel benytter grågåsa grasdekte arealer som beitemark, og gjengroing vil redusere naturkvaliteten for grågås i Froan. Det samme vil gjelde for tidligere beita strandenger på beskytta lokaliteter.

Figur 35. Søppel og skrot i strandsonen på Andsteinen i naturreservatet. Foto Anders Bryn.

Gjengroing etter grøfting og torvuttak

En del av gjengroinga av beitevoller i Froan må tilskrives at tidligere dreneringer og grøfter ikke lenger vedlikeholdes (Figur 29 og 30). Mye av innmarka og beitevollene er etablert gjennom drenering og grøfting av grasmyrer, stedvis også av fuktenger og høytliggende strandenger.

Det foregår også en langsam gjengroing av torvmyrer etter utstrakt torvuttak i Froan. Denne gjengroinga kan imidlertid neppe vurderes som en trussel mot verneformålet, og bør ikke hindres. Reetableringen av torvmyrer vil ta svært lang tid.

Det foregår en langsam gjengroing av naturlige tjern og ferskvann i Froan. Denne prosessen er delvis naturlig og vel dokumentert allerede av Nordhagen (1917) blant annet for tjernet sørøst på Sauøya. Aune & Frisvoll dokumenterte sommeren 1982 at gjengroinga av dette tjernet har fortsatt siden starten av forrige århundre (1983).

Fremmede arter

Fremmede og innførte arter kan spre seg i Froan, men trusselbildet varierer sterkt avhengig av hvilken art det gjelder. Utsetting av f. eks mink i Froan ville vært katastrofalt for fuglelivet, mens de få pinnsvinene som finnes på Sørburøya og Nordøya neppe utgjør noen stor samlet trussel.

Av høyerestående planter utgjør trolig rynkerose den største trusselen som fremmed og innført art, men det er uvisst hvor raskt den vil spre seg i Froan. Planta sitkagran og buskfuru sprer seg fra plantefeltene ut i omkringliggende kystlynghei, og hører ikke hjemme i Froan (Figur 7; Gederaas m. flere 2012). Plantefeltet med buskfuru på Skjellholmen fungerer for øvrig som kjernelokalitet for hekkende hegrer (Figur 36).

Figur 36. Plantefeltet med buskfuru på Skjellholmen hører ikke hjemme i Froan, men er samtidig viktig som hekkelokalitet for hegre. Foto Anders Bryn.

Figur 37. Vedlikehold av eksisterende bygningsmasse i naturreservatet vil være positivt i en kulturhistorisk sammenheng. Fra Finnværret fyr. Foto Anders Bryn.

Boks 4: Tilstanden av naturtypen kystlynghei i Froan

Tilstanden til naturtypen kystlynghei i Froan varierer mye. Særlig viktig er den historiske bruken som går langt tilbake i tid, spesielt utmarksbeiting med sau og ku, lyngbrenning, lyngslått og lyngriving (Nordhagen 1917, Moen m. flere 2006a, Bryn 2008). I dag er det først og fremst utmarksbeiting med sau og lyngbrenning som avgjør videre utvikling.

I grove trekk kan vi dele naturtypen kystlynghei inn i 3 tilstandsklasser, basert på informasjon fra vegetasjonskartet (Bryn 2011a):

- *Røsslynghei i hevd:* lyngheier som trolig har vært brent de siste 50 åra, gjerne i nyere tid, og som fortsatt domineres av røsslyng. Typen bør skjøttes gjennom fortsatt lyngbrenning og helårsbeiting med sau.
- *Kystlynghei i varierende hevdtilstand:* lyngheier hvor tilstanden varierer mye. Mye av denne lyngheia er ute av hevd, men mye er også i hevd selv om røsslyngen mangler (se Boks 2). Typen kan med fordel beites hele året av sau. Dersom typen brennes, bør formålet være restaurering av røsslyng.
- *Grasdominert kystlynghei i hevd:* lyngheier som holdes i hevd gjennom god avbeiting med sau, stedvis også av grågå. Typen bør skjøttes gjennom helårsbeiting med sau. Typen bør kun unntaksvis brennes, og da bare dersom lyngen er i ferd med å dominere.

Skytefeltets målområde

Skytefeltets målområde omfatter øyer med røsslynghei som bør brennes og beites. For eksempel har Brannøya fortsatt røsslynghei i brukbar tilstand. Dersom militære restriksjoner i skytefeltets målområde hindrer landskapsskjøtsel, vil restriksjonene utgjøre en trussel mot skjøtelsbetinget kystlynghei i Froan landskapsvernområde.

4.4 Retningslinjer og tiltak for hele området

Følgende generelle retningslinjer og tiltak for landbasert skjøtsel bør gjelde for hele verneområdet i Froan, slik de er oppsummert i Skjøtelskartet (Bryn 2011c). All skjøtsel og fremferd i verneområdene bør generelt foregå på en måte som ikke forstyrrer dyre- og fuglelivet (se kap. 4.1).

Kystlynghei i varierende hevd

Lyngdominert og kulturpreget heivegetasjon i varierende hevdtilstand (Figur 38). Typen er dominert av krekling med varierende innslag av andre lyngarter, samt slåttestarr og torvull på fuktige lokaliteter. Stedvis er det oppslag av ørevier, osp, rogn, einer og bjørk. Typen har trolig ikke vært brent på over 50 år. Dominansen av krekling og andre lyngarter over røsslyng i typen på Sauøya, Nordøya, Sørburøya og Værøya skyldes antakelig tidligere lyngslått (se Boks 2), som gikk sterkt utover røsslyngen. Dominansen av krekling og andre lyngarter over røsslyng på de andre øyene i Froan skyldes antakelig fravær av brenning og beiting med sau over lang tid. Uansett årsak, bør typen skjøttes gjennom beiting med sau, gjerne året igjennom, men da med tilgang til områder med røsslyngdominerte vinterbeiter innenfor samme øya. I utgangspunktet bør ikke typen brennes (se Boks 5), men dersom den brennes bør formålet være restaurering av røsslynghei. Brenning bør da kun forekomme på lokaliteter hvor røsslyng er jevnt tilstede.

Røsslynghei i hevd

Røsslyngdominert og kulturpreget heivegetasjon som stort sett er i god hevd (Figur 39). Typen er sterkt formet av lyngbrenning og beiting. Typen har vært brent de siste 50 åra, gjerne i nyere tid (Bryn 2008), men på noen øyer er røsslyngen nå storvokst. Typen bør skjøttes gjennom fortsatt lyngbrenning og helårsbeiting med sau (se Boks 5). Øyer med gammel og storvokst røsslyng bør prioriteres for brenning. Lyngbrenninga bør registreres systematisk.

Figur 38. Kystlynghei i varierende hevd, her dominert av krekling. Foto Anders Bryn.

Figur 39. Røsslynghei i hevd, her dominert av kortvokst røsslyng. Foto Anders Bryn.

Grasdominert kystlynghei i hevd

Lynghei i god hevd som er dominert av beitetålende grasarter (Figur 28). Typen er sterkt beitepåvirka som gjerne opptrer på lokaliteter med noe bedre jordsmonn. På noen øyer

skyldes høy grasdekning fuglegjødning eller beiting av grågå. Typen bør skjøttes gjennom helårs beiting med sau. Utforminger hvor grasdekninga skyldes fuglegjødning (Figur 46) trenger ikke å beites.

Beitevoll i hevd

Kulturbetinga vegetasjon skapt gjennom beiting, slått og rydding. En del beitevoller var tidligere slått og jevnlig oppgjødning med tang, fiskeavfall og husdyrmøkk. Typen er i god hevd gjennom beiting med sau, og omfatter mange ulike utforminger. Gras og beitetålende urter dominerer. Mye av beitevollene i Froan har utgangspunkt i drenerte myrer, fuktenger og strandenger. Typen bør skjøttes gjennom helårsbeiting med sau. På tidligere innmark kan typen også skjøttes gjennom slått. Dreneringer bør vedlikeholdes for å unngå forsumping.

Beitevoll ute av hevd

Kulturbetinga vegetasjon skapt gjennom beiting, slått og rydding. En del beitevoller var tidligere slått og jevnlig oppgjødning med tang, fiskeavfall og husdyrmøkk. Typen er ute av hevd og i ferd med å gro igjen. Gjengroing gjør at beitetålende gras og urter er i tilbakegang. Mye av beitevollene i Froan har utgangspunkt i drenerte myrer, fuktenger og strandenger. Disse er i ferd med å forsumpes. Typen bør restaureres gjennom helårsbeiting med sau. På tidligere innmark kan typen også restaureres gjennom slått. Dreneringer bør restaureres for å motvirke ytterligere forsumping.

Velutvikla strand- og fuktenger

Typer hvor sjønære areal vil utgjøres av ulike utforminger av strandenger, mens lokaliteter lenger inn domineres av fuktenger. De fleste større og utvikla strand- og fuktengene i Froan har tidligere vært beita av husdyr eller slått til førsanking. Hevdtilstanden på disse typene varierer svært mye i Froan, avhengig om de fortsatt beites av sau eller ikke. De fleste fuktengene er i dag i ulike stadier av startende gjengroing med dominans av noen få arter (Figur 53 og 54). Disse bør skjøttes gjennom beiting med sau eller slått. Gamle dreneringer bør vedlikeholdes, slik at forsumping unngås (Figur 29 og 30). De nedre strandengtypene, saltenger og strandpanner er ikke avhengig av skjøtsel, men kan med fordel inngå på øyer med saubeiting. De øvre strandengene på øyer uten sau er stort sett grodd igjen, mens de er i god hevd på øyer med beiting. Utforminger i god hevd bør skjøttes videre gjennom beiting med sau, mens utforminger ute av hevd kan restaureres ved gjeninnføring av beitedyr.

Skrinne strandenger med mye fattig strandberg

Mange av strandengene i Froan finnes i små sprekkesoner omgitt av fattig strandberg. Typen utgjør viktige lokaliteter for fugle- og dyrelivet knyttet til sjøen. Tidligere var mange av disse strandengene beita sporadisk av husdyr. Typene er likevel lite utsatt for gjengroing, men kan godt inngå på øyer med beiting.

Kalkrike strandenger

Kalkrike strandenger på skjellsansavsetninger. Typen har som regel vært slått eller beita, derav dominansen av hestehavre. Typen er meget sjelden, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Vegetasjonen er dominert av hestehavre, med varierende innslag av blant annet mjøddurt, sløke og stemorsblomst. Typen har usikker status og bør følges opp hvert 5-10 år gjennom registreringer. Artsinventaret i typen bør registreres i detalj og utviklingen bør følges nøye. Dersom mjøddurt eller andre gjengroingsarter er i ferd med å ta over, bør typen slås eller beites med sau.

Boks 5: Brenning av kystlynghei og beiting med sau

Lyngbrenning

Av naturtypen kystlynghei, bør utforminga med røsslynghei i hevd (se Boks 4 og Skjøtselskart) brennes jevnlig, gjerne hvert 15-25 år (Kvamme m. flere 2009). Behovet for lyngbrenning må vurderes fra øy til øy av beitebrukerne, i samråd med forvaltningsmyndigheten og oppsynet. Brenningsfrekvensen vil blant annet avhenge av den lokale tilstandsutviklingen og beitepresset fra sauene. Ved jevnlig brenning holdes røsslyngen i en vekstfase (Haaland 2002, Buer 2011).

Årstall for lyngbrenning bør registreres, for å lette en systematisk brenningsfrekvens og prioritering av områder med lyng i en degenerativ fase (Kvamme m. flere 2009, Bryn m. flere 2010).

Brenning bør utelukkende foregå på vinteren (utenfor kaste-, hekke- og myteperiodene), og under kontrollerte forhold. Vinden må ikke være for sterk. Ved brenning skal grunnen være frossen eller ikke helt uttørket, slik at jordsmonnet og røttene til røsslyngen spares.

På større øyer skal mindre deler brennes av gangen i forskjellige år, slik at røsslyngen holdes i flere faser. Det kan ta noe tid før røsslyngen reetableres etter brenning, og derfor vil det være ønskelig for beiting med sau at røsslyngen på hver øy er i flere faser.

Brenning av røsslyng skal foregå på en måte som ikke forstyrrer dyre- og fuglelivet. Det skal tas spesielt hensyn til havørnreir.

Beiting med sau

Etter brenning bør røsslyngen skjottes gjennom helårsbeiting med sau. Beitinga må tilpasses lyngens vekstevne og øvrige beiteressurser på de enkelte øyene, samt husdyras velferdsbehov. Gjennom tilsyn av vekst hos sauene og slitasje på vegetasjonen, må tettheten av beitedyr justeres fortløpende etter behov. Avbeitinga vil som regel være stor i grasrike utforminger, nesten uavhengig av tettheten med beitedyr.

De beste øyene for vinterbeite med sau er dominert av ung røsslynghei i en vekstfase. De beste øyene for sommerbeite bør i tillegg til røsslyngen, ha gode innslag av strand- og fukteng, grasrike kystlyngheier eller beitevoller. For helårsbeite vil det være en fordel å bruke øyer dominert av ung røsslyng, men som også har gode innslag av de andre vegetasjonstypene. Beitepotensialet for sommer og vinter på øyene i Froan er kartfestet i kartene Sommerbeite for sau (Bryn 2011d) og Vinterbeite for sau (Bryn 2011e).

Ung røsslyng er tett, har mye skuddmasse, er mindre vedaktig og gir større energioptak ved beiting enn eldre røsslyng (Velle & Øpstad 2009). På øyer med lite røsslyng, eller der all røsslyng er storvokst og i en degenerativ fase (som regel eldre enn omkring 25-35 år), bør det fortrinnsvis bare beites om sommeren.

Tilleggsfôring kan gi en uønsket gjødslingseffekt i røsslyngheiene. Dyretallet skal derfor avstemmes mot ressursgrunnlaget på hver øy, slik at tilleggsfôring kan holdes så lavt som mulig. Innsåing av gras skal ikke forekomme i kystlyngheiene.

Tilsyn med sau på beite, inkludert tilleggsfôring, sanking og klipping, samt annen driftsaktivitet for sau, skal foregå med en fremferd som ikke forstyrrer dyre- og fuglelivet i verneområdet.

Fjerning av fremmede arter

Fjerning av fremmede arter som pinnsvin anses som lite aktuelt. Sitkagran, buskfuru og rynkerose har et stort spredningspotensial i Froan, og bør derfor fjernes. Fjerning av fremmede arter bør foregå utenfor kaste-, hekke- og myteperiodene, og med en fremferd som ikke forstyrrer dyre- og fuglelivet i verneområdet. Nye arter bør ikke innføres i verneområdet.

Fjerning av søppel og skrot

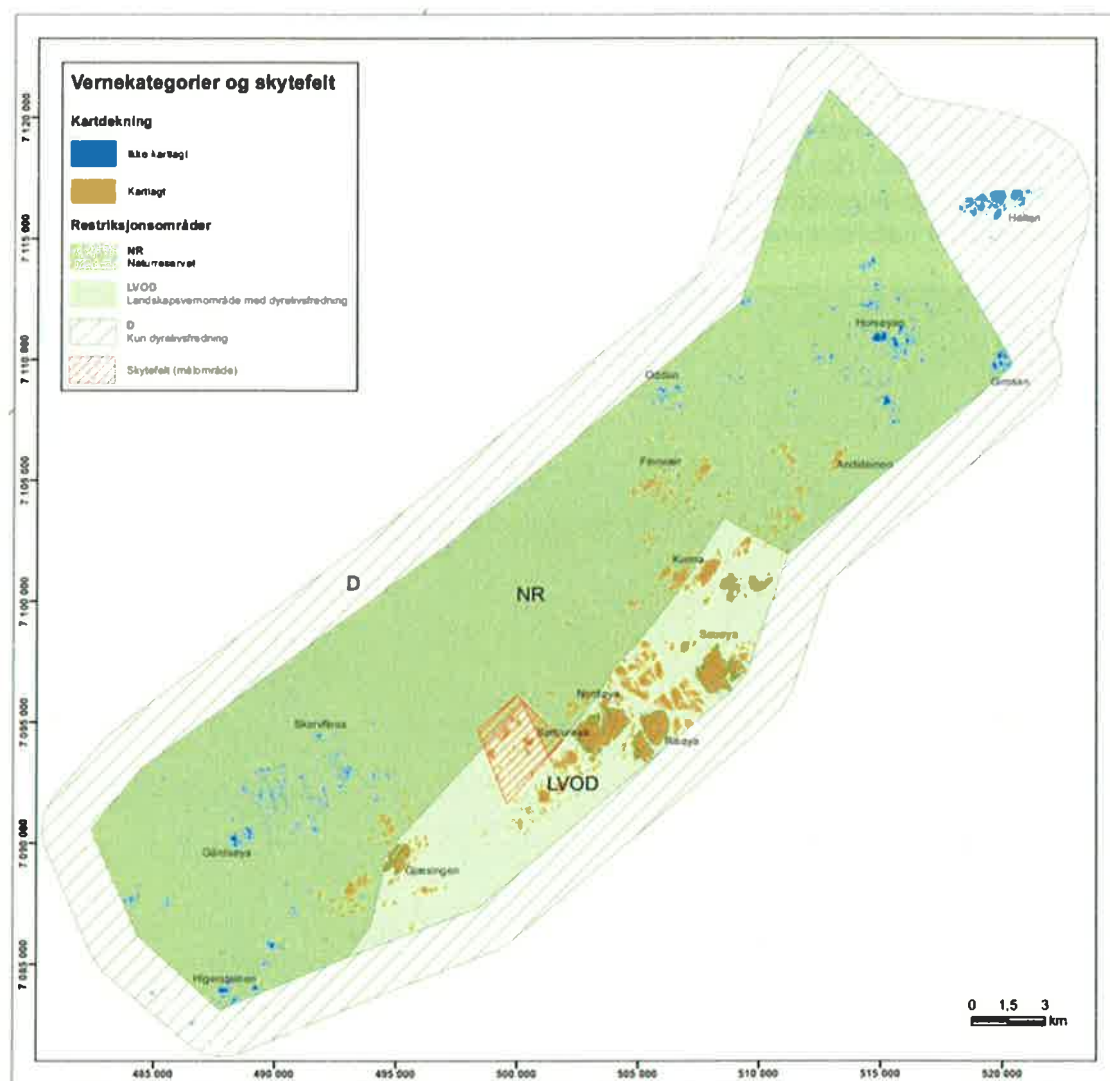
Det bør jevnlig fjernes søppel og skrot i strandsonen på øyene i Froan. Dette bør foregå utenfor kaste-, hekke- og myteperiodene, og med en fremferd som ikke forstyrrer dyre- og fuglelivet i verneområdet. Det bør opprettes et system for registrering av slike tiltak innen verneområdene.

4.5 Inndeling i delområder

Hovedinndelinga for bevaring og skjøtsel følger de ulike vernekategoriens avgrensing i Froan:

- Naturreservatet (NR)
- Landskapsvernområdet med dyrelivsfredning (LVOD)
- Kun dyrelivsfredning (D)

I 2011 er 86 % av landarealet innen yttergrensene for alle vernekategoriene kartlagt (Figur 40). De resterende 14 % (3206 dekar) er ikke kartlagt og følgelig er naturtypen og tilstanden ukjent. Omkring 72 % av dette arealet ligger i naturreservatet, mens 28 % ligger i de ytre områdene med kun dyrelivsfredning. Omkring 2297 dekar (35 %) av landarealet innen naturreservatet er ikke kartlagt. Mye av dette restarealet vil trolig utgjøres av fattig strandberg og mindre arealer med strandeng i mosaikk med fattig strandberg. Alt areal innenfor de ytre grensene for landskapsvernområdet er kartlagt.

Figur 40. Avgrensing av delområder for bevaring og skjøtsel innen Froan verneområde.

4.6 Naturreservatet (NR)

Naturkvaliteter i naturreservatet

Naturreservatet har mange viktige kvaliteter, spesielt med hensyn til fugl- og dyreliv knyttet til havet (Røv 2006). De mange mindre øyene er omgitt av et produktivt og intakt havøkosystem gir store bestander av blant annet sjøfugl og sel. Mange av øyene er sterkt hav- og vindeksponerte, med unntak av noen av øyene i Gjæsingen og Storkalven. Vegetasjonen er sparsom og lite menneskepåvirket, men omkring 20 % av det kartlagte arealet utgjøres av kystlynghei skapt gjennom beiting og lyngbrenning. I tillegg er det en fyrstasjon i Finnværet og på Vingleia, samt spor etter sporadisk torvtekt på de største øyene. Utbredelsen av naturtyper er gitt i naturtypekartet (Bryn 2011b), og tilleggsinformasjon finnes i vegetasjonskartet (Bryn 2011a), samt i tabell 2. I naturreservatet finnes avgrensa arealer av naturtypene fattig strandberg, strandeng og strandsump, kalkrik eng og kystlynghei.

Viktige landbaserte naturtyper for fugle- og dyrelivet knyttet til sjøen er fattig strandberg, samt strandeng og strandsump. Begge typene er godt representert innenfor naturreservatet. Strandengene varierer i utforming, men de fleste opptrer i mosaikk med fattig strandberg (Figur 41). Strandsump er det lite av. Naturtypen kalkrik eng er kun registrert på 3 øyer med skjellsand. Svært mange øyer har også små lokaliteter med fuglegjødsla vegetasjon,

og der kan omkringliggende kystlynghei danne viktige areal for rugende fugler. På Tromsa finnes og noen større arealer med fuglegjødsla kystlynghei. Naturtypen kystlynghei finnes for øvrig på mange av øyene, men tilstanden er varierende. Det er forholdsvis lite kystlynghei i god hevd (dominert av røsslyng), men mye av kystlynghei som trolig er i starten på vei mot naturtilstanden for hei i den ytre kystregionen av Trøndelag.

Naturtypene naturbeitemark, høgproduktive områder, kantkratt og fukteng er ikke registrert innenfor naturreservatet.

Figur 41. Fuglepåvirka strandeng i mosaikk med fattig strandberg på Andsteinen. Foto Anders Bryn.

Tilstand og aktuelle tiltak for naturtyper i naturreservatet

I følge forvaltningsplanen er hovedmålet for forvaltningen av verneverdiene i Froan at en lar den naturlige dynamikken i kystøkosystemet skje fritt, samtidig som man søker å holde negative påvirkningsfaktorer på et minimum. En ønsker å ha et økosystem i naturlig utvikling. Selv om det også innenfor naturreservatet i Froan er verdifulle skjøtselsbetingede naturtyper har forvaltningsmyndigheten valgt å prioritere at skjøtsel av slike naturtypene kun stimuleres innenfor landskapsvernområdet og områdene med kun dyrelivsfredning, for å minimere forstyrrelsen i naturreservatet og fordi en ikke vil ha mulighet til å skjøtte alt. I tabellen under har en valgt å sette opp aktuelle tiltak for naturreservatet. I tabell 2 beskrives prosentvis arealfordeling, tilstand og anbefalte tiltak for de kartlagte naturtypene innen naturreservatet nærmere.

Tabell 2. Arealfordeling, tilstand, overordnede mål og anbefalte tiltak for kartlagte naturtyper innen naturreservatet i Froan. Se også Naturtypekart (Bryn 2011b) og Skjøtselskart (Bryn 2011c).

Naturkvalitet	Areal i NR	Beskrivelse og avgrensing	Tilstand	Mål	Anbefalte tiltak
Fattig strandberg	30,3% 1,98 km ²	Blankskurt berg over fjæresonen. Finnes først og fremst på mindre øyer og holmer, men også på eksponerte yttersider av større øyer. Storparten av de ikke kartlagte arealene (2,3 km ²) utgjøres trolig av denne naturtypen.	Naturtypen er hovedsakelig inngrepsfri. God: Ingen inngrep.	Naturtypen bør forbli inngrepsfri. Naturtypen bør i størst mulig grad overlates til seg selv.	Ingen
Strandeng og strandsump	11,5 % 0,75 km ²	Strandengene i naturreservatet inngår som regel i en mosaikk med fattig strandberg. Det er lite strandsump innen naturreservatet. Noe av de ikke kartlagte arealene i naturreservatet (2,3 km ²) utgjøres trolig også av strandeng i mosaikk med fattig strandberg.	Noen lokaliteter på øyer med sau er påvirket av beiting, men de fleste har en naturlig utforming. Mange er påvirket av fuglegjødelse, men i varierende grad. Det er nye søppel og skrot i enkelte strandenger. God: naturtypen utvikler seg fritt, med unntak av noe beite som ikke reduserer kvalitetene.	Naturtypen bør forbli inngrepsfri på øyer uten beiting med sau, ferdigsel bør begrenses og naturtypen bør i størst mulig grad overlates til seg selv.	Rydding av søppel og skrot. Øyene rundt Andsteinen og Finnværet bør ryddes jevnlig.
Kalkrik eng	< 1 % <28 dekar	3 kalkrike engar på skjellsand er til nå registrert i naturreservatet. Arealen av naturtypen er meget lite. Typen er ikke registrert i gode utforminger utenfor naturreservatet, men noen meget små fragmenter av kalkrik eng på skjellsand er tidligere registrert i Froan på Nordøya og Værøya (Nordhagen 1917).	God: en regner med at naturtypen er i god og stabil tilstand. Bør overvåkes for mulige endringer over tid.	Bør bevares med dagens utforming, det vil si med dominans av hestehavre. Dersom nye lokaliteter registreres i Froan, bør disse også bevares i god hevd, men tilstanden må vurderes før eventuelle skjøtselstiltak settes inn.	Ukjent om naturtypen trenger skjøtsel. Overvåking
Kystlynghei i varierende hevd	17 % 1,1 km ²	Kystlynghei som innen naturreservatet er i ferd med å gro igjen. Grasdominert kystlynghei på Tromsa	Middels god: Heien er i en overgangsfase mot naturlig hei. Vil sannsynligvis stabilisere seg naturlig.	Kan fortsette sin suksesjon mot naturlig hei, men beiting med sau er ikke problematisk.	Ingen Endringene mot naturlig hei bør følges.

Kystlynghei i god hevd	3,5 % 0,23 km ²	skylde fuglegjødsling. Kystlynghei dominert av røsslyng. Finnes på Finnværøya, Store Flatøya, Fåfengøya, Kråkøya og Storkalven, samt noen mindre øyer sør for Finnværøya.	God: naturtypen er i god hevd innenfor arealet.	Forvaltningsmyndigheten prioriterer ikke å holde naturtypen i hevd i naturreservatet	. Det vil ikke stimuleres til videre hevd av denne naturtypen. Se forvaltningsplanen kap 2.
------------------------	-------------------------------	---	---	--	---

Figur 42. Kalkrik eng på skjellsand dominert av hestehavre på Tryggholmen. Foto Anders Bryn.

Figur 43. Kystlynghei dominert av røsslyng i en moden fase på Finnværøya. Foto Anders Bryn.

4.7 Landskapsvernområdet med dyrelivsfredning (LVOD)

Naturkvaliteter i landskapsvernområdet med dyrelivsfredning

Landskapsvernområdet med dyrelivsfredning har mange viktige kvaliteter, spesielt med hensyn til fugl- og dyreliv knyttet til havet, mens også for kulturbetingede naturtyper, og da særlig kystlynghei i god hevd (dominert av røsslyng).

Figur 44. Røsslynghei i Froan som ble brent vinteren 2011. Foto Anders Bryn.

Figur 45. Røsslynghei i Froan som ble brent for 6 år siden (i 2005). Foto Anders Bryn.

De mange øyene er omgitt av et produktivt og intakt havøkosystem som gir store bestander av blant annet sjøfugl og sel. Det er mange par med hekkende havørn, og registrert økende bestander av oter. Mange av de vestlige øyene har soner med sterkt hav- og vindeksponering. Vegetasjonen er langt mer menneskepåvirket enn i naturreservatet og dominert av kystlyngheier. Omkring 65 % av arealet utgjøres av kystlynghei skapt gjennom beiting, lyngbrenning og lyngslått. I tillegg har det vært betydelig uttak av torv på de største øyene, og mange myrer er drenerte (Bryn 2008). Utbredelsen av naturtyper er gitt i naturtypekartet (Bryn 2011b), og tilleggsinformasjon finnes i vegetasjonskartet (Bryn 2011a), samt i tabell 3.

I landskapsvernområdet med dyrelivsfredning finnes avgrensa arealer av naturtypene fattig strandberg, strandeng og strandsump, naturbeitemark, høgproduktive områder og kystlynghei.

Figur 46. Lokalitet med fuglepåvirka kystlynghei med gullris i Gjæsingen. Foto Anders Bryn.

Figur 47. Fuglegjødsla og lavdominert fattig strandberg dominert av grynragg. Foto Anders Bryn.

Viktige landbaserte naturtyper for fugle- og dyrelivet knyttet til sjøen er fattig strandberg, samt strandeng og strandsump (og fukteng). Alle typene er godt representert innenfor landskapsvernområdet med dyrelivsfredning. Strandengene varierer i utforming, men

de fleste opptrer i mosaikk med fattig strandberg. Strandsump er det lite av. Mange av de mindre øyene, og ytre deler av de større øyene, har også små lokaliteter med fuglegjødsla vegetasjon, og der kan omkringliggende kystlynghei danne viktige areal for rugende fugler.

Tilstand for naturtyper i landskapsvernområdet med dyrelivsfredning

I følge forvaltningsplanen er målet for forvaltningen av verneverdiene i Froan at en lar de naturlige svingningene i kystøkosystemet skje fritt, samtidig som man søker å holde negative påvirkningsfaktorer på et minimum. En ønsker å ha et økosystem i naturlig balanse. Samtidig ønsker man at kulturlandskapet i Froan skjottes slik at de karakteristiske kulturbetingete naturtypene bevares på en tilfredsstillende måte. I tabell 3 beskrives tilstanden og målene for de kartlagte naturtypene innen landskapsvernområdet med dyrelivsfredning nærmere.

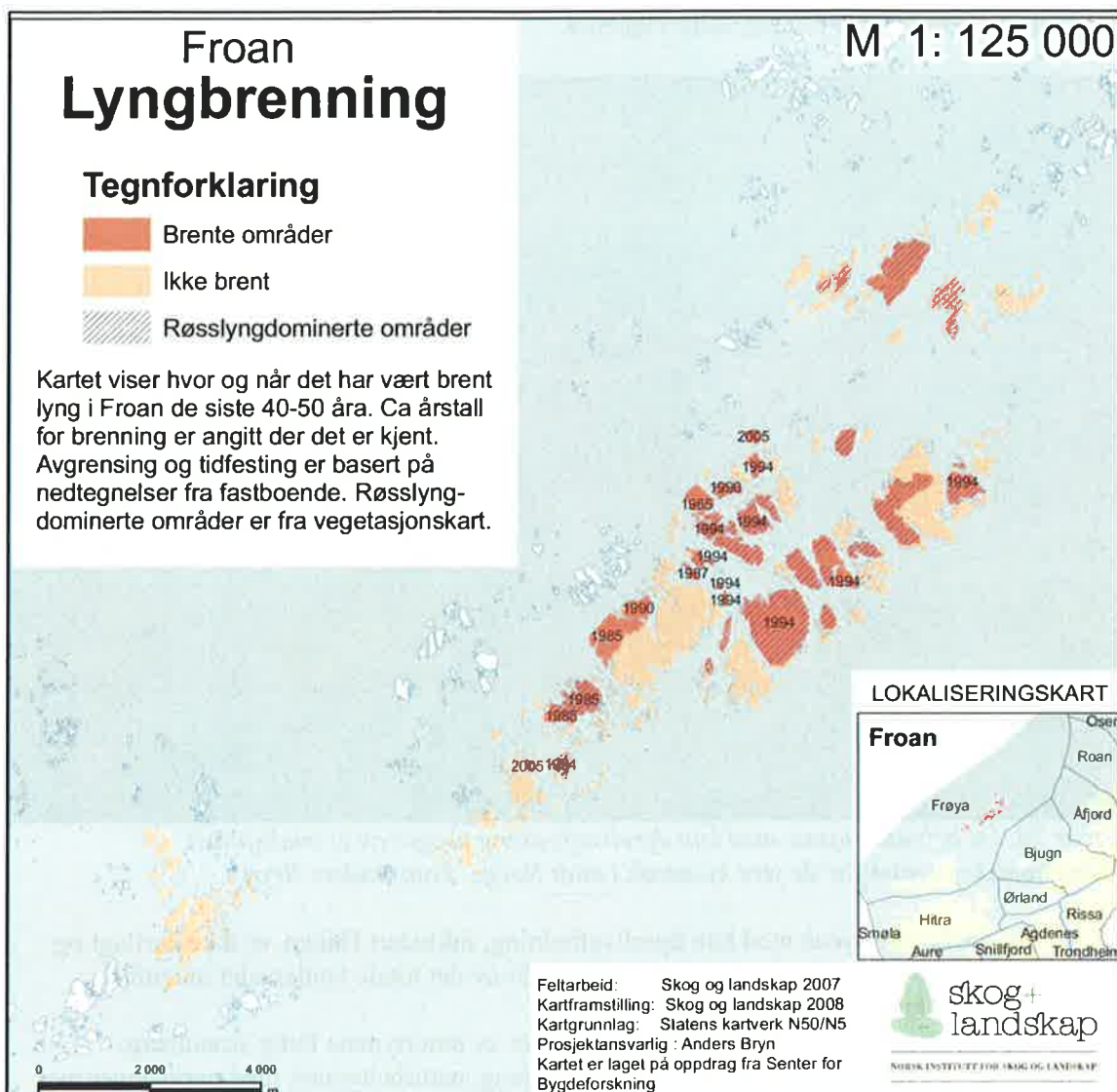

Figur 48. Beiting med villsau i grasrik kystlynghei på Sørburøya. Foto Anders Bryn.

Tabell 3. Arealfordeling, tilstand, overordnede mål og anbefalte tiltak for kartlagte naturtyper innen landskapsvernområdet med dyrelivsfredning i Froan. Se også Naturtypekart (Bryn 2011b) og Skjøtselskart (Bryn 2011c).

Naturkvalitet	Arealet i LVOD	Beskrivelse og avgrensning	Tilstand	Mål	Anbefalte tiltak
Fattig strandberg	16,7% 1,38 km ²	Blankskurt berg over fjæresonen. Finnes først og fremst på mindre øyer og holmer, men også på eksponerte yttersider av større øyer.	Naturtypen er hovedsakelig inngrepsfri. God: Ingen inngrep.	Naturtypen bør forbli inngrepsfri. Naturtypen bør i størst mulig grad overlates til seg selv.	Ingen
Strandeng og strandsump	13,2 % 1,09 km ²	Strandengene inngår som regel i en mosaikk med fattig strandberg. Med unntak av Gjæsingen og områdene mellom Arøya og Tretteskjæret er det lite strandsump.	Nesten alle strandengene på øyer med sau er påvirket av beiting, men i varierende grad. På øyer uten saubeiting er tilstanden tilnærmet naturlig. Mange er påvirket av fuglegjødelse, men i varierende grad. Det er mye søppel og skrot i enkelte strandenger. God: naturtypen utvikler seg fritt, med unntak av noe beiting som ikke reduserer kvalitetene.	Naturtypen bør forbli inngrepsfri. På øyer uten beiting med sau og naturtypen kan naturtypen i størst mulig grad overlates til seg selv.	Rydding av søppel og skrot. Ingen andre tiltak er nødvendig.
Naturbeitemark	< 1 % <25 dekar	Naturbeitemark er kun registrert med større forekomster på Kunna og Nordbuan. Grasdekninga er generelt høg og tilpasset beite og slått. Jorda i naturbeitemarka og tilgrensende grasrik kystlynghei på Kunna er sterkt påvirket av vånd.	Tilstanden i naturbeitemarka på Kunna er god, ettersom det fortsatt foregår beiting med sau der. På Nordbuan er naturbeitemarka ute av hevd og i ferd med å gro igjen.	Naturbeitemark bør bevares med høg gras- eller urtedekning gjennom tilfredsstillende avbeiting eller slått.	Beiting eller slått.
Høgproduktive områder	< 1 % < 8 dekar	Naturtypen er kun registrert på Kunna i hele Froan verneområde, og da kun i smale sprekkesoner og forsengkninger i terrenget med god tilgang på oksygen- og næringsrikt sigevann.	Ved registrering i 2007 var naturtypen sterkt beita av sau. Naturtypen domineres av høge urter, bregner og gras.	Naturtypen bør bevares med dominans av urter og bregner.	Beiteintensiteten på Kunna bør overvåkes, slik at ikke naturtypen beites for hardt.

Kystlynghei i varierende hevd	28 % 2,28 km ²	Det finnes likevel mindre soner med tilsvarende vegetasjon på Kunna som var for små til å kunne kartfestes. Typen er derfor noe underrepresentert her.	Middels god til dårlig. Heien er i en overgangsfase mot naturlig hei. Stedvis er det oppslag av ørevier, osp, rogn, einer og bjørk.	Naturtypen bør bevares som en åpen kystlynghei, med fravær av gjengroingsarter som ørevier, osp, rogn, bjørk og einer.	Beiting Bør i utgangspunktet ikke brennes, med mindre en ønsker å restaurere røsslynghei.
Grasdominert kystlynghei i hevd	1,7 % 0,14 km ²	Kystlynghei dominert av beitetående gras. Først og fremst etablert gjennom langvarig beiting med husdyr, men også påvirket av fuglegjødssel.	God: naturtypen er i god hevd innenfor arealet.	Bør skjøttes slik at dominansen av beitetående gras opprettholdes.	Beiting
Kystlynghei i god hevd	36 % 2,94 km ²	Kystlynghei dominert av røsslyng som trolig har vært brent de siste 50 åra. Finnes på svært mange av øyene, f. eks Kunna, Store Dagskjemma, Silkøya, Ørnøya, Vassøya, Flutøya, Prestøya, Nuverøya, Litlrisøya, Arøya, Edøya, Litlburøya og Brannøya (se Skjøtselsskart)	God: naturtypen er i god hevd innenfor arealet. En del øyer er nylig brent og i meget god tilstand, med ung røsslyng (se lyngbrenningskart, figur 49).	Bør skjøttes slik at dominansen av røsslyng opprettholdes.	Beiting og lyngbrenning. Tidspunkt og avgrensning for lyngbrente arealer bør registreres systematisk. Arealer som ikke har vært brent på lenge bør prioriteres fram.

Figur 49. Kart som viser omtrentlig hvor og når det har vært brent lyng i Froan de siste 40-50 åra (Bryn 2008). Legg merke til at noen områder ikke ble kartlagt i 2007.

4.8 Kun dyrelivsfredning (D)

Naturkvaliteter i områder med kun dyrelivsfredning

Områdene med kun dyrelivsfredning har mange viktige naturkvaliteter, på de bebodde øyene spesielt med hensyn til kulturbetingede naturtyper, og da særlig kystlynghei i god hevd (dominert av røsslyng eller gras) og naturbeitemark.

I Halten og på de ubebodde øyene er naturkvalitetene meget gode for fugle- og dyrelivet knyttet til havet. De mange mindre øyene omgitt av et produktivt og intakt havøkosystem gir store bestander av blant annet sjøfugl og sel.

Vegetasjonen på de bebodde øyene er generelt sterkt menneskepåvirket. Omkring 53 % av arealet utgjøres av kystlynghei skapt gjennom beiting, lyngslått og lyngbrenning. Rundt 6,4 % av arealet utgjøres av beitevoller og tidligere slåttemark. Svært mange myrer er drenert til beitemark og alle fuktengene bærer preg av tidligere drenering og slått. I tillegg har det vært betydelig uttak av torv på alle de bebodde øyene (Bryn 2008). Utbredelsen av naturtyper

på de bebodde øyene er gitt i naturtypekartet (Bryn 2011b), og tilleggsinformasjon finnes i vegetasjonskartet (Bryn 2011a), samt i tabell 4.

Figur 50. De bebodde øyene med kun dyrelivsfredning preges av et tradisjonelt kulturlandskap typisk for de ytre kyststrøk i midt Norge. Foto Anders Bryn.

De ubebodde øyene med kun dyrelivsfredning, inkludert Halten, er ikke kartlagt og utgjør omkring 910 dekar, det vil si omkring 11,2 % av det totale landarealet innenfor vernekategorien kun dyrelivsfredning (D).

På de bebodde øyene finnes avgrensa arealer av naturtypene fattig strandberg, strandeng og strandsump med overganger mot fukteng, naturbeitemark med overganger mot fukteng, kantkratt og kystlynghei. I tillegg finnes et utall av mindre tjern og dammer etter tidligere tiders torvuttak, samt et større ferskvannstjern sørøst på Sauøya.

Det er forholdsvis lite strandeng på de bebodde øyene, og de opptrer gjerne i mosaikk med fattig strandberg. En større strandpanne med overganger mot strandsump og strandeng som tidligere var regulert finnes på Sauøya. Viktige landbaserte naturtyper for fugle- og dyrelivet knyttet til sjøen er særlig strandeng og fattig strandberg. Sistnevnte opptrer som smale soner rundt ytterkanten av øyene ut mot sjøen.

Naturtypen kalkrik eng ble ikke registrert på de bebodde øyene i 2007 og 2011, men noen meget små fragmenter av kalkrik eng på skjellsand er tidligere registrert i Froan på Nordøya og Værøya (Nordhagen 1917).

Drenerte fuktenger som tidligere har vært slåttemark er registrert på Risøya, Sørburøy, Lille Lyngøya og Gjæsingen.

Figur 51. Osp og andre treslag er i spredning på flere av øyene i Froan, her fra Nordøya. Foto Anders Bryn.

Figur 52. Fukthei har forholdsvis stor dekning på de bebodde øyene, her fra Gjæsingen. Foto Anders Bryn.

Tilstand for naturtyper i områder med kun dyrelivsfredning

I følge forvaltningsplanen (FMST 2012) omfatter ikke vernebestemmelsene kulturlandskapet på de bebodde øyene med kun dyrelivsfredning. Likevel vil det være behov for ivaretagelse av kulturlandskapet på disse øyene. Kulturlandskapet her reflekterer en viktig del av den historiske ressursbruken i Froan, men er selvsagt også viktig for dagens beitebrukere. Kulturlandskapet i Froan verneområder (NR og LVOD) bør derfor sees i sammenheng med kulturlandskapet på de bebodde øyene, inkludert Halten som ikke er kartlagt. Men de oppgitte mål, tiltak og skjøtsel vil derfor kun være veiledende innenfor de bebodde øyene med kun dyrelivsfredning. Tiltak og skjøtsel kan stimuleres gjennom tilskudds- eller støtteordninger, slik som SMIL-midler, RMP-midler eller støttetiltak fra naturforvaltningen.

Figur 53. Forsumpabeitevoll ute av hevd på Sørburøya som gror igjen blant annet med sløke. Foto Anders Bryn.

Figur 54. Fukteng på Risøya som gror igjen med sløke på grunn av manglende slått og dreneringen. Foto Yngve Rekdal.

Tabell 4. Arealfordeling, tilstand, overordnede mål og anbefalte tiltak for kartlagte naturtyper innen områder med kun dyrelivsfredning i Froan. Se også Naturtypekart (Bryn 2011b) og Skjøtselskart (Bryn 2011c).

Naturkvalitet	Aralet i D	Beskrivelse og avgrensing	Tilstand	Mål	Anbefalte tiltak
Fattig strandberg	3,3 % 0,27 km ²	Blanksurt berg over fjæresonen. Finnes først og fremst på mindre øyer og holmer, samt på eksponerte ytersider av de bebodde øyene. Aralet av er underrepresentert ettersom de ubeboede øyene med kun dyrelivsfredning ikke er kartlagt.	Naturtypen er hovedsakelig inngrepsfri. God: Ingen inngrep.	Naturtypen bør forbli inngrepsfri. Naturtypen bør i størst mulig grad overlates til seg selv.	Ingen
Strandeng og strandsump, med overgang til fukteng	3,2 % 0,26 km ²	Strandengene inngår som regel i en mosaikk med fattig strandberg, med unntak av en større strandpanne, strandsump og strandeng på Sauøya. Tidligere drenerte fuktenger som har vært slått, er registrert på Risøya, Sørburøya, Lille Lyngøya og Gjæsingen. Fuktenger inngikk tidligere som viktige arealer for førsanking til husdyrbrukerne i Froan. De øvre strandengtypene vil kunne gro igjen. De nedre strandengtypene og saltengene er ikke avhengig av skjøtsel.	Nesten alle strandengene på øyer med sau er påvirket av beiting, men i varierende grad. På øyer uten saubeiting er tilstanden tilnærmet naturlig. Tilstanden til strandengene og strandsumpene er god. Tilstanden i fuktengene er mindre god. Så godt som alle fuktenger preges av gjengroing og av at tidligere dreneringer ikke er vedlikeholdt.	Fuktenger bør bevares med urte- og grasdominans, hvor dominerende gjengroingsarter som sløke, mjødurt og geitrams holdes nede. Variasjonen i beita og ubeita strandenger og strandsumper bør opprettholdes.	Rydding av søppel og skrot. En bør vurdere om dreneringer skal gjenåpnes eller vedlikeholdes, og om enga bør beites eller slås jevnlig. Strandeng og strandsump kan med fordel beites på de øyene hvor det går sau. Dette vil bidra til lokale variasjoner i strandengene, og stedvis fremme arealer for grågås.
Naturbeitemark	6,4 % 0,52 km ²	Finnes først og fremst på de bebodde øyene i Froan, med unntak av Kunna og Nordbuan.	En god del naturbeitemark er ute av hevd, og mange av disse er i ferd med å forsumpes. På Gjæsingen, på Store Lyngøya og Risøya er all naturbeitemark ute av hevd. På Sauøya, Nordøya og Sørburøya er også en del av beitemarka ute av hevd, men samtidig er det mye velskjøttet	Naturbeitemark bør bevares med høg gras- eller urtedekning gjennom tilfredsstillende avbeiting eller slått.	Beiting eller slått. Det vil trolig være fornuftig å prioritere skjøtsel av naturbeitemark som allerede er i hevd.

Kantkratt	< 1 % 8,2 dekar	naturbeitemark på disse øyene. Sauøya har hatt en klar negativ utvikling mellom registreringene i 2007 og 2011, med forsumping og gjengroing av flere naturbeitemarker sør på øya.	Typen er trolig i spredning i Froan, men potensialet er begrenset.	Lite vanlig i de helt ytterste kyststrøk. Bør få utvikle seg naturlig på Nordøya.	Ingen, men ryddingstiltak kan vurderes dersom den sprer seg inn i verdifullt kulturlandskap.
Kystlynghei i varierende hevd	27,4 % 2,22 km ²	Kun registrert på Nordøya. Preget av lys- og noe varmekrevende busker, gras og urter som ikke er konkurransedyktige i sluttet skog. Typen er relativt artsrik og forekommer på knauser og annen grunnlendt, tørr mark. Etableres på lune og solvendte lokaliteter. Busksjiktet domineres av kjøtttype, rogn og osp, men einer, ørevier og bjørk er også til stede. Kystlynghei som mange steder er i ferd med å gro igjen, og som trolig ikke har vært brent på over 50 år. Typen domineres av krekling med varierende innslag av andre lyngarter, samt torvull og slåttestart.	Middels god til dårlig: Heien er i en overgangsfase mot naturlig hei. Stedvis er det oppslag av ørevier, osp, rogn, einer og bjørk.	Naturtypen bør bevares som en åpen kystlynghei, med fravær av gjengroingsarter som ørevier, osp, rogn, bjørk og einer.	Beiting Bør i utgangspunktet ikke brennes, med mindre en ønsker å restaurere røsslynghei.
Grasdominert kystlynghei i hevd	5,5 % 0,46 km ²	Kystlynghei dominert av beitetålende gras. Først og fremst etablert gjennom langvarig beiting med husdyr, men også påvirket av fuglegjødse. Finnes blant annet på Sauøya, Store Bogøya, Værøya, Nordøya og Sørburøy.	God: naturtypen er i god hevd innenfor arealet.	Bør skjøttes slik at dominansen av beitetålende gras opprettholdes.	Beiting
Kystlynghei i god hevd	22 % 1,79 km ²	Kystlynghei dominert av røsslyng som trolig har vært brent de siste 50 åra. Dominerer vegetasjonen på Store Lyngøya, Store Bogøya og Risøya, samt vest og sørsiden av Sauøya.	God: naturtypen er i god hevd innenfor arealet. En del øyer er nylig brent og i meget god tilstand, med ung røsslyng (se lyngbrenningskart, figur 49).	Bør skjøttes slik at dominansen av røsslyng opprettholdes.	Beiting og lyngbrenning. Tidspunkt og avgrensning for lyngbrente arealer bør registreres systematisk. Arealer som ikke har vært brent på lenge bør prioriteres fram.

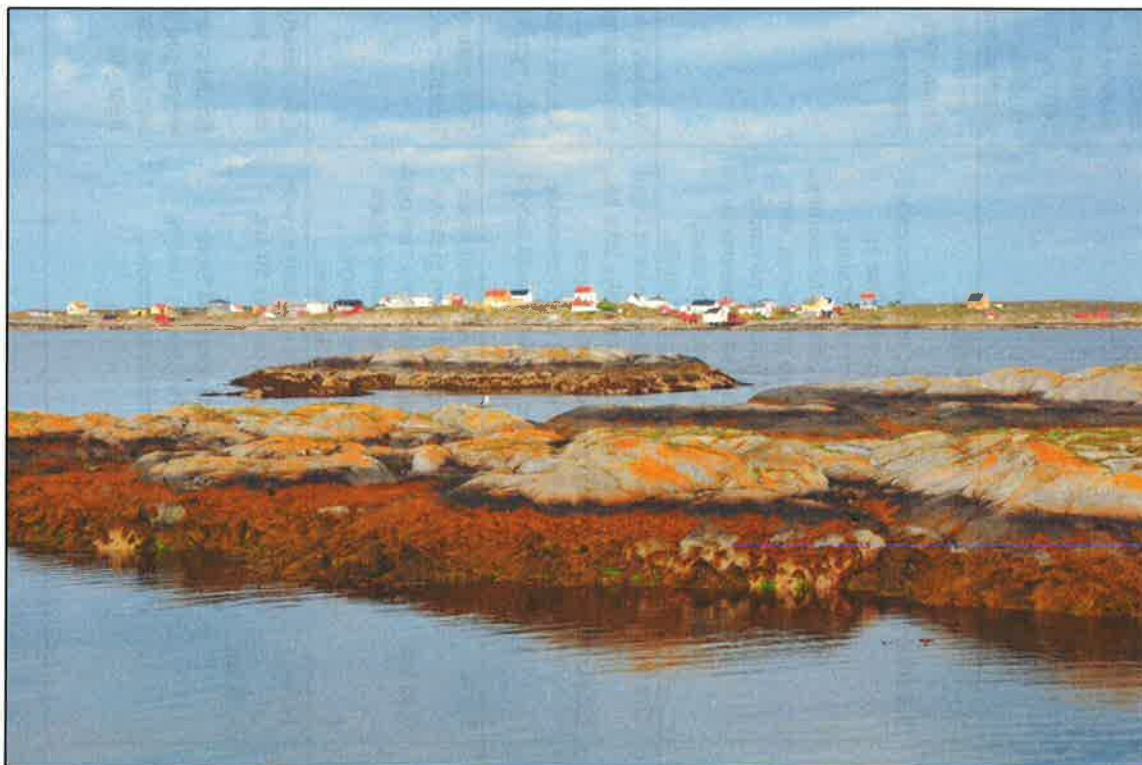
Figur 55. Naturbeitemark i god hevd på Nordøya, med klar dominans av gras. Foto Anders Bryn.

Figur 56. Kystlynghei i god hevd på Risøya, med klar dominans av røsslyng. Foto Yngve Rekdal.

5 Oppfølging av verneområdet

Med utgangspunkt i avgrensingene og anbefalingene i dette dokumentet er det laget et forslag til tiltaksplan som prioriterer skjøtselsinnsatsen i verneområdene i Froan. Denne planen er felles for forvaltningsplanen og skjøtselsplanen. Tiltaksplanen skal være et aktivt dokument. Dokumentet vil oppdateres og konkretiseres i samarbeid med blant annet rådgivende utvalg for Froan, beitebrukere og grunneiere og Frøya kommune.

Figur 57. Beboede øyer med kun dyrelivsfredning i Gjæsingen. Foto Anders Bryn.

7 Litteratur

- Anonym 2009: Lov 2009-06-19 nr 100: Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Miljøverndepartementet, Oslo. <http://www.lovdata.no/cgi-wift/wiftldrens?usr/www/lovdata/all/hl-20090619-100.html>
- Aarrestad, P.A. 2009. Trusler for kystlyngheiene. *Naturen* 2: 112-116.
- Artskart 2011: Artsdatabasen til Artsdatabanken. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Askeladden 2011: Fornminnedatabasen til Riksantikvaren. <http://askeladden.ra.no>
- Askvik, H. & Rokoengen, K. 1981: Berggrunnskart Kristiansund. Målestokk 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse, Trondheim.
- Aune, E.I. & Frisvoll, A.A. 1983: Rapport om botaniske registreringer i Froan sommaren 1982. Upublisert rapport fra Det Kongelige Norske Vitenskabers Selskap, Trondheim.
- Bryn, A. 2007: Avledning av naturtyper fra vegetasjonskart. *Biolog* 3: 10-16.
- Bryn, A. 2008: Kystlynghei i Froan. Vegetasjon, beite og skjøtsel av kulturlandskap. Oppdragsrapport 8. Norsk institutt for skog og landskap, Ås.
- Bryn, A. 2011a: Vegetasjonskart, Froan. Kart i målestokk 1:22 500. Norsk institutt for skog og landskap, Ås.
- Bryn, A. 2011b: Naturtypekart, Froan. Kart i målestokk 1:22 500. Norsk institutt for skog og landskap, Ås.
- Bryn, A. 2011c: Skjøtselskart, Froan. Kart i målestokk 1:22 500. Norsk institutt for skog og landskap, Ås.
- Bryn, A. 2011d: Sommerbeite for sau, Froan. Kart i målestokk 1:22 500. Norsk institutt for skog og landskap, Ås.
- Bryn, A. 2011e: Vinterbeite for sau, Froan. Kart i målestokk 1:22 500. Norsk institutt for skog og landskap, Ås.
- Bryn, A., Dramstad, W., Hofmeister, F. & Fjellstad, W. 2010: Rule-based GIS-modelling of coastal heath vegetation changes for management purposes: A case study from the islands of Froan, Sør-Trøndelag, mid-west Norway. *Norwegian Journal of Geography* 64: 175-184.
- Bryn, A., Dourojeanni, P., Hemsing, L.Ø. & O'Donnel, S. 2012. A high-resolution GIS null model of potential forest expansion following land use changes in Norway. *Scandinavian Journal of Forest Research* 27, XX-XX.
- Buer, H. 2011: Villsauboka. Selja Forlag, Førde.
- Christensen, A.L. 2002: Det norske landskapet. Om landskap og landskapsforståelse i kulturhistorisk perspektiv. Pax forlag, Oslo.
- DN 1999: Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim.
- DN 2005: Ramsar-områder i Trøndelag. Direktoratet for Naturforvaltning og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Trondheim.
- DN 2006: Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2006. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim.
- DN 2010: Forvaltningshåndboka. DN-håndbok 17 (2001). Oppdatert i 2010 i henhold til naturmangfoldloven. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim.
- DNMI 2008: Klimastatistikk hentet fra Meteorologisk Institutt sin nett-tjeneste e-klima http://shimmer.oslo.dnmi.no/portal/page?_pageid=35,96278,35_96303&_dad=portal&_schema=PORTAL
- FMST 2012: Forvaltningsplan for verneområdene i Froan. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvern avdelingen, Trondheim.
- Fremstad, E. 1997: Vegetasjonstyper i Norge. Temahefte 12. Norsk institutt for Naturforskning, Trondheim.

- Fremstad, E., Aarrestad, P.A. & Skogen, A. 1991: Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. NINA Utredning 29. NINA, Trondheim.
- Gaukstad, E. m. flere 1994: Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Sluttrapport fra Det sentrale utvalget for Verdifulle kulturlandskap i Norge - Del 4. Direktoratet for Naturforvaltning, Trondheim.
- Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.
- Haaland, S. 2002: Fem tusen år med flammer. Det europeiske lyngheilandskapet. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke, Bergen.
- Härdtle, W., Niemeyer, M., Niemeyer, T., Assmann, T. & Fottner, S. 2006: Can management compensate for atmospheric nutrient deposition in heathland ecosystems? *Journal of Applied Ecology* 43: 759-769.
- Kristiansen, J.N. 1988: Havstrand i Trøndelag: flora, vegetasjon og verneverdier. Økoforsk Rapport 7a. Økoforsk, Trondheim.
- Kvamme, M., Kaland, E. & Norderahug, A. 2009. «Gi oss i dag vårt daglige brød!» Bruk og produkter fra kystlyngheiene. *Naturen* 2: 76-85.
- Kålås, J., Viken, Å., Henriksen, S. & Skjelseth, S. 2010: Norsk Rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Trondheim.
- Lorentsen, S. & Christensen-Dalsgaard, S. 2009. Det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl. Resultater til og med hekkesesongen 2008. NINA rapport 439. Norsk institutt for naturforskning, Trondheim.
- Moen, A., Lillethun, A. & Odland, A. 1998: Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens Kartverk, Hønefoss.
- Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L.S. & Øien, D-I. 2006a: Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. Rapport Botanisk Serie 3. NTNU, Trondheim.
- Moen, A., Nilsen, L.S., Aasmundsen, A. & Oterholm, A.I. 2006b: Woodland regeneration in a coastal heathland area in central Norway. *Norwegian Journal of Geography* 60: 277-294.
- Naturbasen 2011: Kartdatabasen til Direktoratet for Naturforvaltning. <http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>
- Nilsen, L.S., Måren, I.E. & Pedersen, O. 2009. Fargen er purpur – kystlyngheivegetasjon i Norge. *Naturen* 2: 86-93.
- Norderhaug, A. & Johansen, L. 2011. Kulturmark og boreal hei. I Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.) Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.
- Nordhagen, R. 1917: Planteveksten på Froøene og nærliggende øer. Det Kongelige Norske Videnskabers Selskaps Skrifter 1916 nummer 8. Trondheim.
- Norge Digitalt. 2011: Nasjonal Geografisk Infrastruktur. http://www.statkart.no/?_to=914;
- Puschmann, O. 2005: Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner. NIJOS Rapport 10. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås.
- Ramberg, I.B., Nøttvedt, A. & Bryhni, I. (red.) 2006: Landet blir til: Norges geologi. Teknologisk forlag, Oslo.
- Reite, A.J. 1990a: Kvartærgeologisk kart Sør-Trøndelag fylke. Målestokk 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse, Trondheim.
- Reite, A.J. 1990b: Veiledning til kvartærgeologisk kart Sør-Trøndelag fylke. Norges Geologiske Undersøkelse, Trondheim.
- Rekdal, Y. & Larsson, J.Y. 2005: Veiledning i vegetasjonskartlegging M 1:20 000 - 50 000. NIJOS Dokument 01/05. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås.

- Røv, N. 2006: Kartlegging og overvåking av sjøfugl og sjøpattedyr i Froan. Sluttrapport. NINA Rapport 202. NINA, Trondheim.
- Solli, A., Bugge, T. & Thorsnes, T. 1997: Berggrunnskart Namsos. Målestokk 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse, Trondheim.
- Sømme, A. 1954: Jordbrukets geografi i Norge. A. Tekstbind. J.W. Eides Forlag, Bergen.
- Thorvaldsen, P. 2011. Skjøtselsplan for kystlynghei på Tarva i Bjugn kommune. Rapport 6, 134. Bioforsk, Furuneset.
- Tveraabak, L.U. 2004: Lowland Calluna heath vegetation along the coast of North Trøndelag and Nordland, Norway: present state, development and changes during the last 4-5000 years. Doctoral Thesis in Biology. University of Tromsø, Tromsø.
- Tveraabak, U. 2009. Mellom bakkar og berg – historien om kystlandskapet. Naturen 2: 67-75.
- Velle, L.G. & Øpstad, S. 2009. Utegangarsau av gammel norrøn rase, ein kulturberar. Naturen 2: 94-100.
- Verneforskriften 1979: Vernebestemmelser for Froan naturreservat og landskapsvernområde med tilhørende dyrelivsfredning, Frøya kommune. Kongelig Resolusjon av 14. desember 1979.
- Wold, K. 2001: Halten – fra fiskevær til stiftelse. Stiftelsen Halten Nikolai Dahls Minne, Trondheim.
- Wolff, F.C. 1989: Berggrunnskart Trondheim. Målestokk 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse, Trondheim.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Andreas Kvingedal
Arkivsaksnr.: 15/170

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

GODSTRANSPORT I ØYREKKA

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Frøya kommune viser til de utfordringer man har med godstransport i øyrekka og da særlig til/fra Froan etter at knutepunktet for ruteopplegget ble flyttet fra Sistranda til Dyrøya. Her må det snarest finnes løsninger både på land og ikke minst på Frovær som ivaretar de krav man må kunne stille til sikker og ikke minst hygienisk håndtering av matvarer, samt transport av større godsmengder.

Disse løsninger må skje i samarbeid mellom AtB, FosenNamsos Sjø og evt. private aktører på Dyrøya f.eks. SeaShell. Dette må være på plass når nye ruter settes i drift fra 6. april og Frøya kommune v/Trafikkrådet vil gjerne innta en aktiv rolle for å komme frem til tilfredsstillende løsninger.

Fra kommunens side er det imidlertid et klart prinsipp at de løsninger som velges må være i regi av den transportøren som har konsesjon og uten kostnader for Frøya kommune, så lenge dette er et fylkekommunalt samband.

Vedlegg:

Interpellasjon fra Frøya Høyre
Svar fra Ordfører

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

Saksopplysninger:

Etter at det nye ruteopplegget til øyrekka med knutepunkt på Dyrøya ble satt i drift, har det vært en stor utfordring angående godstransporten. Dette gjelder ikke minst transport av ferskvare utover til Froan, da man ikke har kjøleanlegg hverken på kaia eller ombord i Frovær. I tillegg til hadde man utfordringer vedrørende fisk fra Froan som skulle videre innover fra Dyrøya og ble stående på kaia.

Frøya Høyre hadde med bakgrunn i dette en interpellasjon i kommunestyret hvor man stilte spørsmål omkring hele godstransporten og hvor man ønsket en utredning om hvordan denne saken kan løses.

Vurdering:

Frøya kommune v/trafikkrådet har ved flere anledninger tatt opp spørsmålet omkring godstransporten både med AtB, Fylkeskommunen og FosenNamsos Sjø. Dette medførte at man i dag har en avtale med SeaShell når det gjelder lossing og kjøling av fisk fra øyrekka. Dette har fungert bra etter at denne ordningen ble igangsatt.

For transport av andre varer til sørværa(Mausund og Sula) så går denne transporten på hjul og er dermed løst, bortsett fra at man har en del utfordringer når det gjelder ruteopplegget. Slik det er i dag så starter ferga i rute fra Lomsøya kl. 09.00 på hverdager unntatt på fredag. Ferga har imidlertid liggekai på Dyrøya og går derfra ca. kl. 07.45 og til Lomsøya for å starte ruta kl. 09.00. Her får hverken biler eller passasjerer være med denne turen, da den ikke ligger inne i det opprinnelige anbudet. Bakgrunnen for dette er at ved anbudsutlysingen så var det forutsatt at ferga skulle ha liggekai på Sula. Slik det nå foregår så står godsbilen på Dyrøya allerede når ferga går tom til Lomsøya kl. 07.45 og kommer først med ferga kl. 10.30 via Lomsøya til Mausundvær. Dette skaper selvsagt frustrasjon og synes totalt unødvendig. På fredag som er den store «handledagen» så får ikke COOP Mausund sine varer før kl. 14.10 på ettermiddagen, som følge av at ferga ikke tar passasjerer eller biler med på turen utover fra Dyrøya for å starte ruta på Lomsøya.

Det samme gjelder for siste tur til Lomsøya på kveld og så retur fra Lomsøya til liggekai på Dyrøya. Turen fra Lomsøya til Dyrøya går med tom ferge.

Her må det skje en endring slik at man unngår at ferga går tom på denne strekningen to ganger pr. dag og dette er spilt inn til AtB senest fra Trafikkrådets møte den 05.02.2015.

Den største utfordringen for gods er imidlertid til/fra Froan. Som ovenfor nevnt har man løst transporten av fisk fra Froan i og med avtalen som er inngått med SeaShell. Imidlertid er utfordringene for godstransporten når det gjelder større volum med f.eks. byggevarer, samt ferskvare utover fremdeles ikke løst. Dette har gått bra nå i vinter med lave temperaturer, men det må løses med kjøling både på land og om bord i båten fra våren og utover sommeren/høsten.

Det vil i denne sammenheng være naturlig at man også her ser på en løsning i samarbeid med Sea Shell når det gjelder både kjølevarer og større godsmengder som f.eks. byggevarer. Slik det er i dag kommer alle mindre varer/ferskvarer i traller som trilles om bord over ferjelemmen. Dette har medført nestenulykker i og med store høydeforskjeller ved flo/fjære. Denne løsningen må derfor erstattes av en sikrere håndtering av disse varene. Selv om man løser kjøleproblematikken på land så vil man fremdeles ha en utfordring på Frovær, hvor ferskvarene må stå ute på dekk på varme sommerdager uten noen beskyttelse. Her må det finnes løsninger enten ved kjølehetter eller at det bygges et eget kjølerom. Slik det fungerer i dag vil alle kjølevarer få en forringet kvalitet og også mindre holdbarhet. Ansvar for tilstrekkelig kjøling på båten må være ansvaret til transportøren og denne løsningen må finnes i samarbeid mellom AtB og FosenNamsos Sjø.

For annet større gods må det inngås en avtale med SeaShell om at lasting/lossing kan foregå fra samme kai hvor man i dag mottar fisk. Utfordringen her er at Frovær da må anløpe to

kaier som betyr en lengre tid ved kai og som derfor går utover ruteproduksjonen. Dette må kunne løses ved små endringer i ruteopplegget når det gjelder liggetid på Dyrøya.

Rådmannen er av den oppfatning at godstransporten, særlig til Froan på langt nær tilfredsstillende de krav man må kunne stille til sikker og ikke minst hygienisk håndtering av matvarer, samt transport av større godsmengder. Det må her kunne finnes løsninger i samarbeid mellom AtB, FosenNamsos Sjø og private aktører på Dyrøya som f.eks. SeaShell. Dette må være på plass når nye ruter settes i drift fra 6. april og Frøya kommune v/Trafikkrådet vil gjerne innta en aktiv rolle for å komme frem til tilfredsstillende løsninger. Fra kommunens er det imidlertid et klart prinsipp at de løsninger som velges må være i regi av den transportøren som har konsesjon og uten kostnader for Frøya kommune, så lenge dette er et fylkekommunalt samband.

Interpellasjon fra Frøya Høyre

Godshåndteringen til og fra øyrekka.

Det har vært ekstra stort fokus på øyrekka og beboernes livsgrunnlag denne sommeren, både når det gjelder persontransport, parkeringsplasser, venterom og sist men ikke minst transport av varer til og fra øyrekka.

Det mest kritiske ved varetransport er transport av dagligvarer til øyrekka. Melk, brød og andre dagligvarer står utildekket på kai i påvente av transport mellom varebil og ferge. For denne sesongen er det inngått midlertidig avtale mellom Seashell og Sør-Trøndelag fylkeskommune om håndtering av fiskevarer. Løsningen på godstransport til og fra øyrekka er etter vår oppfatning langt fra løst på en tilfredsstillende måte og vi opplever at folk i øyrekka, leverandører av varer og transportører er frustrerte over situasjonen. Vi trenger å få på plass gode og varige måter å håndtere dette på, og det bør vi sørge for innen kort tid. Vi kan ikke være bekjent med å ha en ordning som ikke server folket i øyrekka bedre enn det som er tilfellet i dag.

Det er blitt forespeilet/foreslått en håndtering av godset til øyrekka, ved å gå til leie av en «godsterminal». Frøya Høyre foreslår å utrede denne mulighet og å søke samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune i denne saken. Sammen kan vi finne ei god og langsiktig løsning for håndtering av varer og gods.

Forslag:

1. Frøya kommunestyre ber rådmannen fremme en sak til neste kommunestyret med utredning om denne saken.
2. Rådmannen bes også å utrede muligheten for deling av kostnadene mellom Frøya kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune i denne saken.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret**Møtedato:****30.10.2014****Saksbehandler:****Frida Hanø Kvingedal****Arkivsaksnr:****14/1326****Arkivkode:****Møtebok****Sak nr:****132/14****Gradering:****Saken skal behandles i følgende utvalg:**

132/14

Kommunestyret

30.10.2014

ORDFØRERENS ORIENTERING**INTERPELLASJON FRA FRØYA HØYRE V/ Heidi Glørstad Nielsen****Godshåndteringen til og fra øyrekka.**

Det har vært ekstra stort fokus på øyrekka og beboernes livsgrunnlag denne sommeren, både når det gjelder persontransport, parkeringsplasser, venterom og sist men ikke minst transport av varer til og fra øyrekka. Det mest kritiske ved varetransport er transport av dagligvarer til øyrekka. Melk, brød og andre dagligvarer står utildekket på kai i påvente av transport mellom varebil og ferge. For denne sesongen er det inngått midlertidig avtale mellom Seashell og Sør-Trøndelag fylkeskommune om håndtering av fiskevarer. Løsningen på godstransport til og fra øyrekka er etter vår oppfatning langt fra løst på en tilfredsstillende måte og vi opplever at folk i øyrekka, leverandører av varer og transportører er frustrerte over situasjonen. Vi trenger å få på plass gode og varige måter å håndtere dette på, og det bør vi sørge for innen kort tid. Vi kan ikke være bekjent med å ha en ordning som ikke server folket i øyrekka bedre enn det som er tilfellet i dag. Det er blitt forespeilet/foreslått en håndtering av godset til øyrekka, ved å gå til leie av en «godsterminal». Frøya Høyre foreslår å utrede denne mulighet og å søke samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune i denne saken. Sammen kan vi finne ei god og langsiktig løsning for håndtering av varer og gods.

Forslag:

1. Frøya kommunestyre ber rådmannen fremme en sak til neste kommunestyret med utredning om denne saken.
2. Rådmannen bes også å utrede muligheten for deling av kostnadene mellom Frøya kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune i denne saken.

Svar fra ordfører Berit Flåmo:

Trafikkrådet har ved flere anledninger tatt opp godshåndteringen til/fra øyrekka med AtB, Sør-Trøndelag Fylkeskommune og FosenNamsos Sjø. Dessverre er ikke gods inkludert i det anbudet som ligger til grunn for de nye rutene, da det er godsbefrakteren som har ansvar for godset frem til mottaker. Dette har vært en utfordring, da særlig med tanke på Nordværa og fiskeleveranser herfra. I tillegg har man ikke kjøleanlegg på Dyrøya, noe som også medfører utfordringer da spesielt i sommerhalvåret. Fylkeskommunen har til slutt lyktes å få til en avtale med SeaShell for fisk fra øyrekka, men fremdeles er ikke situasjonen optimal for godstransport. Dette gjelder ikke minst godstransport utover.

Det ble derfor den 09.09.2014 avholdt et møte mellom representanter fra Trafikkrådet i Frøya og fra næringslivet i øyrekka, samt AtB, Sør-Trøndelag fylkeskommune og FosenNamsos Sjø. På møtet ble det fra FosenNamsos Sjø understreket at de skal frakte gods innenfor fastlagte rammer og kontrakter. De mener at justering av rutetider kan løse mange av utfordringene når det gjelder gods. Det er imidlertid stor variasjon av godsmengde sommer og vinter, og det blir ventetider for ferge når den må vente på at godsbilen skal levere varer. Det er derfor ikke bare tilstrekkelig lager/kjølelager som er løsningen, men at rutetidene i større grad tilpasses næringslivets behov for når varene ankommer Dyrøy og må være på plass i øyrekka. Det er fra AtB uttrykkelig sagt fra at den ruta som nå gjelder, ikke vil bli endret før 1. april 2015. Vi går imidlertid inn mot en kaldere årstid, slik at kjølebehovet ikke blir så stort i de nærmeste månedene. Det er fra næringslivet i øyrekka bedt om at man ser på endringer i ruteopplegget fra 01.04.2015 for bedre å tilpasse godsstrømmen. Det er derfor et ønske at ferga må ha avgang fra Dyrøya på mandag og fredag kl. 08.30, dette for at varene til butikkene kommer utover langt tidligere enn det som er tilfelle med dagens ruteopplegg. Det er imidlertid et ønske fra AtB at et slikt ruteopplegg bør være mandag og torsdag på grunn av arbeidstidsbestemmelse.

Dette er ikke ønskelig fra øyrekka.

Fosen Gods, Coop Mausund og Coop Sula skal arbeide opp mot Coop sentralt og Tine om disse ruteendringene som først kan igangsettes fra 01.04.15.

Ordfører, sammen med Trafikkrådet, vil selvsagt følge opp de utfordringene en har med godstransporten, slik at en ved neste ruteendring 01.04.2015 vil ha et ruteopplegg som er mer tilpasset befolkningen og næringslivets behov for gods til/fra øyrekka.

Det vil også bli satt fokus på den manglende kjøling av ferskvarer en har både ved ferjeleiet på Dyrøy og ombord på Frovær. Her må det finnes løsninger før våren/sommeren neste år.

Fra kommunens side vil det derfor bli tatt et initiativ overfor fylkeskommunen for om mulig å få på plass et kjøleanlegg på Dyrøya til neste vår, enten som en integrert del i et venterom, eller som en kjølecontainer. Det vil imidlertid fra ordfører sin side bli pekt på at dette må være et hovedansvar for fylkeskommunen, så lenge dette er et fylkeskommunalt samband.

1. Frøya kommunestyre ber rådmannen fremme en sak til neste kommunestyret med utredning om denne saken.

Svar på spørsmål 1:

Ordfører er enig i at vi skal bestille en sak til rådmannen. Ikke for å utrede saken, men for å komme med en henstilling fra kommunestyret om at fylkeskommunen får på plass kjøleanlegg på Dyrøya, og at rutetidene er tilpasset godsstrømmen fra 01.04.15.

Svar på spørsmål 2:

2. Rådmannen bes også å utrede muligheten for deling av kostnadene mellom Frøya kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune i denne saken.

Svar på spørsmål 2:

Når det ellers gjelder kostnader, så er dette helt klart fylkeskommunens ansvar.

Ordfører mener derfor at vi ikke skal utrede kostnadsdeling, men stille krav til fylkeskommunen om at nødvendige tiltak blir prioritert og gjennomført.

Berit Flåmo
Ordfører

Repr. Arvid Hammernes: Det er godt at Frøya Høyre tar opp sak som er aktuell for øyrekka. Er ikke fornøyd med ordførerens svar. Ønsker at kommunestyret bestiller sak til rådmann. Mener at det er behov for utredning og deretter en politisk behandling.

Repr. Helge Borgen: Dette er et kjent problem. Synes at ordføreren har tatt tak i dette på en ordentlig måte. Anbefaler at alle går for den bestillingen som ordfører har gitt til rådmann.

Ordfører Martin Nilsen: Ønskelig at hele godsstrømmen utredes.

Repr. Bjørnar Espnes: Er enig i at det nå er uaktuelt å snakke om kostnadsfordeling. Ønsker også at hele godsstrømmen utredes. Vi må tilrettelegge hvis vi skal ha en befolkning i øyrekka.

Interpellant Heidi Glørstad Nielsen: Ønsker å beholde pkt.1 med presisering og stryke pkt. 2.

Frøya kommunestyre ber rådmannen fremme en sak til neste kommunestyret med utredning om godshåndtering til og fra øyrekka.

Votering:

Ordførerens forslag: Falt med 18 mot 4 stemmer

Interpellantens forslag: Vedtatt med 18 mot 4 stemmer avgitt fra Pål Terje Bekken, Ann Kristin Kristoffersen, Gunn Heidi Hallaren og Torbjørn Taraldsen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Andreas Kvingedal
Arkivsaksnr.: 12/730

Arkiv: GNR 55/90,34

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret
Formannskapet

SÆTERVÅGEN FISKERIHAVN - FULLFØRING

Forslag til vedtak:

Formannskapet viser til saksutredningen og mener at utbyggingen av Sæthervågen fiskerihavn m/flytekai må fullføres i samsvar med vedtak i kommunestyret sak 79/14. Her ligger eneste fiskerimottak på fast Frøya og som er svært viktig for fiskerinæringen i Frøya.

Manglende finansiering pga. av redusert statstilskudd for 2015 finansieres ved bruk av ubrukte lånemidler, mot tilbakeføring i 2016 når endelig avklaring om statstilskudd for 2016 foreligger.

Vedlegg:

Søknad om tilskudd fra Kystverket til fullføring av Sætervågen havn

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

Saksopplysninger:

I k-sak 79/14 ble følgende vedtak fattet når det gjelder fullføring av Sætervågen fiskerihavn:

Frøya kommunestyre viser til saksutredningen og mener at utbyggingen av Sætervågen fiskerihavn m/flytekai må fullføres. Her ligger eneste fiskerimottak på fast Frøya og som er svært viktig for fiskerinæringen i Frøya.

Med bakgrunn i nytt kostnadsoverslag og søknad om tilskudd fra Kystverket, vedtar kommunestyret å etterbevilge kr. 19.754.179.90 inkl. mva til Sæthervågen som finansieres på følgende måte:

<i>Tilskudd fra Kystverket</i>	<i>kr. 8.227.095.00</i>
<i>Momskompensasjon</i>	<i>kr. 3.821.154.00</i>
<i>Låneopptak</i>	<i>kr. 7.705.930.90</i>
<i>Til sammen</i>	<i>kr. 19.754.179.90</i>

Med bakgrunn i dette vedtaket ble det søkt om tilskudd fra Kystverket. Det ble ved Statsbudsjettet for 2015 bevilget tilskudd på kr. 1.080.000,-. Dette betyr at vi har en manglende finansiering på kr. 7.147.000,-.

Vurdering:

Vi har vært i kontakt med Kystverket og de har åpnet for at vi nå på nytt søker om tilskudd til fullfinansiering av prosjektet, da med bakgrunn i flytekaier som skal være liggekaier for fiskebåtene, samt noe utbedring av allmenningskaia. Søknaden er utarbeidet og vedlegges saksutredningen. Søknadsfrist er 1. mars og svar på søknaden vil først foreligge ved fremlegging av statsbudsjettet for 2016. Dette betyr at vi ikke har svar på om vi får fullfinansiert prosjektet i henhold til vedtatt finansieringsplan i K-sak 79/14. Kystverket har i møte med administrasjonen signalisert at de vil stille seg positiv til søknaden, da dette er en viktig fiskerihavn for Frøya. Det må også tillegges at vi i tillegg til dette prosjektet også søker om tilskudd til liggekai på Sistranda. Begge søknadene vil bli oversendt innen fristen 1. mars 2015.

Vi er nå i en situasjon hvor vi ikke har finansiering for fullføring av prosjektet i henhold til forutsetning om et statstilskudd på kr. 8.227.000,-. Vi har muligheter for å stoppe deler av prosjektet, da vi foreløpig ikke har bestilt flytekaierne, reparasjon av allmenningskai, samt dekke(asfalt) på den nye kaia. Imidlertid må utdypingen fullføres, noe som medfører en kostnad på ca. kr. 500.000,-, samt at kaia allerede er fullført eksklusive toppdekke. Fullføringen av kaia var allerede på det nærmeste fullført da statstilskuddet ble fremlagt, slik at det uansett har/vil påløpe utgifter på ca. kr. 3,9 mill. som uansett må finansieres dersom anlegget stoppes. Da vil ikke flytekaier være bygd og heller ikke fullføring av vedlikeholdet på allmenningskaia. I den nye søknaden som nå oversendes til Kystverket er vedlikeholdet av allmenningskaia redusert i forhold til opprinnelig budsjett, da denne reparasjonen vil bli omsøkt på et senere tidspunkt i forbindelse med den kommunale bevilgning til allmenningskaier som er lagt inn i økonomiplanperioden.

Som det fremgår ovenfor så er det fullt mulig å stoppe deler av utbyggingen i påvente av behandling av tilskuddsøknaden til Kystverket. Dette vil imidlertid medføre noe kostnadsøkning i forhold til at man har en kontinuerlig fremdrift. Uansett må man imidlertid mellomfinansiere deler av utbyggingen ca. kr. 3,9 mill før evt. innvilgning av omsøkte tilskudd.

Rådmannen er av den formening at Sætervågen fiskerihavn må fullføres som planlagt og at manglene finansiering pga. av redusert statstilskudd for 2015 midlertidig finansieres ved bruk av ubrukte lånemidler fra prosjekt som ikke er igangsatt eller hvor midler er til gode, mot tilbakeføring i 2016 når endelig avklaring om statstilskudd foreligger.

Kystverket Midt-Norge

Serviceboks 2
6025 ÅLESUND

SØKNAD OM TILSKUDD TIL KOMMUNALE FISKERIHAVNETILTAK

Viser til tidligere søknad om tilskudd datert 26.03.2009 og 25.03.2014 vedrørende oppgradering av Sæthervågen fiskerihavn.

Tiltaket er under slutføring der deler av prosjektet er / blir overtatt av kommunen i løpet av vinteren 2015.

I fbm vår søknad datert 25.03.2014 der vi søkte om tilskudd på kr. 8,227,095,- som utgjorde ca 50% av prosjektkostnadene, så fikk vi et tilsagn på kr. 1.080,000,-. Dette skulle tilsi at kommunens andel ble forhøyet med kr. 7,147,095,-. Frøya kommune er i ferd med å fullføre sin plikt/avtale med Kystverket, der kommunen ferdigstiller prosjektet i hht omsøkt tiltak.

Når det gjelder tilsagnet på kr. 1,080,000,- så er vi i ferd med å fullføre resterende utdyping av havnebassenget til ÷ 6.0 m LAT for disse midlene. Samtidig så har vi ferdigstilt den nye fiskerikaia, samt holder på å prosjektere nytt flytebryggeanlegg og ferdigstille rehabiliteringen av eksisterende almenningsskai. Dette blir utført med kun kommunal finansiering.

Vi tillater oss å søke på nytt om tilleggsbevilgning på de arbeidene som vi ikke fikk tilsagns midler på ved statsbudsjettets behandling høsten 2014.

Vi vedlegger nye kostnadsoverslag over de arbeidene som gjenstår av prosjektet, og dette er følgende:

- Bygging og ferdigstillelse av ny fiskerikai.
- Utlegging av nytt flytbryggeanlegg, totalt 80 m (60 + 20) m.
- Reparasjon av molo (etter skade i fbm anleggsperioden)
- Rehabilitering av eksisterende almenningsskai.

Tiltaket omfatter som nevnt ovenfor de resterende arbeider som gjenstår for at vår avtale med Kystverket blir overholdt. Det er svært viktig for Frøya kommune å overholde denne samarbeidsavtalen og fullføre prosjektet i hht denne avtalen. Likeså er det for brukerne av havna svært fordelaktig at dem får en oppgradert og fremtidsrettet havnefasilitet.

Frøya kommune har som mål å styrke dagens fiskerinæring ved å legge til rette med gode havneforhold. Bygge ut infrastruktur og legge til rette for en satsing innenfor kommunens fiskerimiljø som kan bidra til at det blir fortsatt attraktivt å satse innenfor næringen. Frøya kommune har som mål å være ledende som fiskerikommune og på den måten legge forholdene best mulig til rette for de som allerede er etablert og nyetableringer i yrket.

For at Frøya kommune skal nå sine prioriterte mål i tråd med nasjonale mål for maritim næringsutvikling så er vi avhengige av å søke statlige midler over statsbudsjettets kap 1062 post 60.

Frøya kommune er den største fiskerikommunen mellom Lofoten og Sunnmøre. Det er 116 registrerte fiskefartøy, herav 11 nye fartøy siden 2010. Det er registrert 136 fiskere som tilsvarer ca 3.0% av befolkningen, og det er blitt 13 nye fiskere i manntallet 2013-2014 som utgjør 10% økning.

Ved fiskemottaket Seashell AS som ligger i havna ble det ilandbrakt fisk og skalldyr samt verdien av dette de siste 3 år som følger:

Mengde (tonn) i landbrakt på stedet	Siste år	I fjor	For to år siden
	880 tonn	867 tonn	951 tonn
Verdi (mill kr) av landbrakt fisk/skalldyr	18 mill	17 mill	19 mill

Havbruk og oppdrettsnæringen er i fylkessammenheng størst i landet. Disse næringene i samråd med fiskerinæringen er storforbrukere av havna i Sæthervågen. Prosjektet er en fremtidsrettet utbygging for marin næringsvirksomhet i kommunen.

3.2 Vedlegg 2: Statistiske opplysninger

Statistiske opplysninger:	Siste år	I fjor	For to år siden
1) Antall fiskere blad A på stedet	4		
2) Antall fiskere blad B på stedet	23		
3) Antall fiskefartøyer hjemmehørende på stedet:	13	11	11
Lengde < 11 meter	10	10	10
Lengde fra 11 t.o.m. 15 meter	3	1	1
Lengde fra 15 t.o.m. 21 meter	0	0	0
Lengde fra 21 t.o.m. 28 meter	0	0	0
Lengde fra 28 meter	0	0	0
4) Mengde (tonn) ilandbrakt fisk og skalldyr på stedet	880	867	951
5) Verdi (mill kr) av ilandbrakt fisk på stedet	18 mill	17 mill	19 mill
6) Antall fiskere på stedet som drar direkte nytte av tiltaket ¹	23	20	19
7) Antall fremmede fiskere som drar direkte nytte av tiltaket ¹			
8) Antall sysselsatte på land som drar nytte av tiltaket ²	12	10	10
9) Antall hjemmehørende fartøyer som drar direkte nytte av tiltaket ¹	8		
10) Antall fremmede fartøyer som drar direkte nytte av tiltaket ¹	2		

3.3 Vedlegg 3: Kostnadsoverslag

Tilskuddssats inntil 50 %

A	Faste kaier	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
	Byggeplasskostnader/rigg	800,000,00	Vurderes
	Fylling	650,000,00	0 (vurderes)
	Plastring under kai	450,000,00	100 %
	Peler/spunt/celler	850,000,00	100 %
	Dekke med dragere	1,900,000,00	100 %
	Friksjonsplate/forankring	650,000,00	100 %
	Skjørt	0,00	100 %
	Pullere/fenderverk	550,000,00	100 %
	Lovpålagt redningsutstyr/belysning	150,000,00	100 %
	Strøm fram til kai	0,00	0
	Vann og avløp	0,00	0
	Øvrige entreprisekostnader ca 10% (Byggeledelse, uspesifiserte kostnader)	600,000,00	Vurderes
	Sum eks mva	6,600,000,00	
B	Kapitalkostnader		0
	Uforutsett (maks 15 % av A)	990,000,00	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10 % av A)	660,000,00	
	Samlet kostnad ekskl. mva	8,250,000,00	

Tilskuddssats inntil 50 %

A	Faste kaier	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
	Eksisterende almenningsskai		
	Byggeplasskostnader/rigg	50,000,00	Vurderes
	Fylling	0,00	0 (vurderes)
	Plastring under kai	0,00	100 %
	Peler/spunt/celler	0,00	100 %
	Dekke med dragere	0,00	100 %
	Friksjonsplate/forankring	0,00	100 %
	Skjørt	0,00	100 %
	Pullere/fenderverk	550,000,00	100 %
	Lovpålagt redningsutstyr/belysning	100,000,00	100 %
	Strøm fram til kai	0,00	0
	Vann og avløp	0,00	0
	Øvrige entreprisekostnader ca 10% (Byggeledelse, uspesifiserte kostnader)	70,000,00	Vurderes
	Sum eks mva	770,000,00	
B	Kapitalkostnader		0
	Uforutsett (maks 15 % av A)	115,500,00	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10 % av A)	77,000,00	
	Samlet kostnad ekskl. mva	962,500,00	

Tilskuddssats inntil 50 %

A	Utdyping	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
	Byggeplasskostnader/rigg og drift	0,00	Vurderes
	Undervannssprenging	0,00	100 %
	Mudring	0,00	100 %
	Navigasjonsinstallasjoner	0,00	100 %
	Oppmåling Kartverket	0,00	100 %
	Sjeteer	0,00	Vurderes
	Øvrige entreprisekostnader	0,00	Vurderes
	Sum ekskl. mva	0,00	
B	Kapitalkostnader	0,00	0
	Uforutsett (maks 15 % av A)	0,00	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10 % av A)	0,00	Vurderes
	Samlet kostnad eks mva	0,00	

Tilskuddssats inntil 50 %

A	Flytekaier	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
	Byggeplasskostnader/rigg og drift	150,000,00	Vurderes
	Fylling for landgang	0,00	100 %
	Flytekai inkl. landgang	1,600,000,00	100 %
	Forankring	500,000,00	100 %
	Transportkostnader	500,000,00	100 %
	Lovpålagt redningsutstyr/belysning	150,000,00	100 %
	Strøm fram til kai	100,000,00	0
	Vann og avløp	0,00	0
	Øvrige entreprisekostnader ca 10% (Byggeledelse, uspesifiserte kostnader)	300,000,00	Vurderes
	Sum ekskl. mva	3,300,000,00	
B	Kapitalkostnader	0,00	0
	Uforutsett (maks 15 % av A)	495,000,00	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10 % av A)	330,000,00	Vurderes
	Samlet kostnad eks mva	4,125,000,00	

Tilskuddssats inntil 50 %

A	Molo	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
	Byggeplasskostnader/rigg og drift	75,000,00	Vurderes
	Fylling/plastring	350,000,00	100 %
	Dekke	75,000,00	100 %
	Navigasjonsinstallasjoner	0,00	100 %
	Oppmåling Kartverket	0,00	100 %
	Øvrige entreprisekostnader (Byggeledelse, uspesifiserte kostn)	50,000,00	Vurderes
	Sum ekskl. mva	550,000,00	

B	Kapitalkostnader	0,00	0
	Uforutsett (maks 15 % av A)	82,500,00	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10 % av A)	55,000,00	Vurderes
	Samlet kostnad eks mva	687,500,00	

Totalt kostnadsoverslag

Beskrivelse	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
Faste kaier	8,250,000,00	4,125,000,00
Eksisterende almenningsskai	962,500,00	481,250,00
Utdyping	0,00	0,00
Flytekaier	4,125,000,00	2,062,500,00
Molo	687,500,00	343,750,00
Total kostnad eks mva	14,025,000,00	7,012,500,00

Sistranda, 20,01,2015

Hedley Iversen
saksbehandler

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Andreas Kvingedal
Arkivsaksnr.: 13/1424

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret
Formannskapet
Kommunestyret

GODKJENNING AV FORPROSJEKT FOR LIGGEKAI PÅ SISTRANDA

Forslag til vedtak:

Teknisk forprosjekt for liggekai på Sistranda, datert 11.12.2014 godkjennes som fremlagt, med de endringer som er redegjort for i saksfremlegget.

Det søkes om tilskudd fra Kystverket på inntil 75 % av kostnaden som er beregnet til kr. 48.380.000,-. For å kunne få prosjektet realisert hurtigere bes rådmannen innhente tilbud på detaljprosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter så snart som mulig. Det forutsettes en fremdrift slik at prosjekteringen inkl. anbudsdokumentene skal være ferdig til utsending senest ved fremlegging av statsbudsjettet for 2016. Utgiftene dekkes over budsjettposten for liggekai på Sistranda, hvor det for 2015 er bevilget kr. 1 mill.

Vedlegg:

Teknisk forprosjekt for liggekai på Sistranda, datert 11.12.2015

Saksopplysninger:

Frøya kommunestyre vedtok i 2013 å utrede muligheter for en liggekai i området Nesset – Hamarvik for større båter. Det ble nedsatt en gruppe bestående av representanter fra rederinæringen, Frøya Næringsforum og kommunen. I tillegg skulle man benytte seg av kompetansen til Trondheim Havn.

Det ble tidlig klart at det mest aktuelle alternativet var på Sistranda i forbindelse med den eksisterende moloen og det ble gitt et oppdrag til Norconsult for å utarbeide et skisseprosjekt og senere et forprosjekt for en liggekai som på yttersiden hadde plass til 2 større båter, hver på inntil 100 meter, Dybden på kai skulle være på -8 meter LAT. På innsiden av kaia skulle også være muligheter for anløp av båter, men da for mindre båter og med en dybde ved kaia på -6 meter LAT.

Vurdering:

Forprosjektet er nå ferdigstilt og vi er nå i gang med å utarbeide søknad til Kystverket for tilskudd til kaia. Søknadsfrist er 1. mars for tildeling av midler i forbindelse med statsbudsjettet for 2016 som behandles til høsten 2015.

Forprosjektet viser en total kostnad for hele prosjektet på kr. 42.530.000,- ekskl. mva. I siste møte i prosjektgruppa ble det fra rederinæringen vist til de restriksjoner man har når det gjelder smitteproblematikk innen oppdrettsnæringen. Fendringen på kaia er planlagt med dekkfendring, noe som er uheldig i forhold til utfordringer man har når det gjelder smittefare. Det foreslås derfor en endret fendring som vil øke kostnaden med kr. 5 mill. Rådmannen mener at dette må legges inn i kostnadene, slik at man tilfredsstiller de krav man har for å hindre smitte. I tillegg er det fra de fremtidige brukerne av kaia bedt om en økt kapasitet for uttak av landstrøm i forhold til det som er forutsatt i forprosjektet. Økt kostnad er beregnet til kr. 850.000,-.

I kommunens budsjett for 2015 er det avsatt kr. 1 mill til videre detaljprosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter, samt at det for 2016 er avsatt kr. 21,5 mill til utbygging. Det forutsettes videre et betydelig tilskuddsbeløp fra Kystverket.

I forbindelse med Kystdirektøren sitt besøk til Frøya høsten 2013 ble behovet for liggekaia understreket både fra kommunen og ikke minst rederinæringen og med bakgrunn i dette ble det så besluttet å utrede en mulighet for liggekaia.

Det prosjektet som nå foreligger er i samsvar med næringens ønske, både når det gjelder plassering og ikke minst utførelse. Ved den plassering som er valgt kan denne løsningen skape en småbåthavn helt innerst mot land under forutsetning av at småbåtforeningen foretar mudring. Dette er drøftet med småbåtforeningen som er enig i denne løsningen og som vil være med å løse deler av foreningens behov for flere småbåtplasser. Dette er et prosjekt som fullt ut må bekostes av småbåtforeningen og vil ikke berøre selve utbyggingen av liggekaia og bruken av denne.

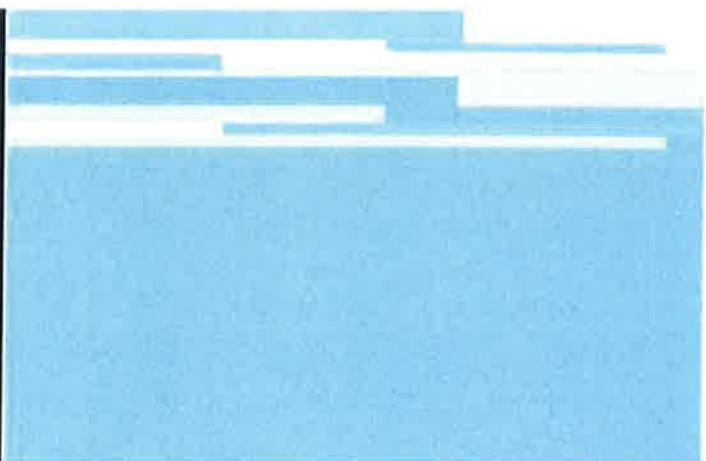
Søknad til Kystverket er som tidligere nevnt under utarbeidelse og vil bli oversendt innen fristen på 1. mars 2015. For at man ikke skal miste tid når det gjelder utbygging av liggekaia så foreslår rådmannen at de midler som er bevilget i 2015-budsjettet benyttes til detaljprosjektering, slik at prosjektet kan sendes ut på anbud så snart tilsagn om tilskudd fra Kystverket foreligger.

Frøya kommune

TEKNISK FORPROSJEKT

Liggekai Sistranda

2014-12-11 Oppdragsnr.: 814 18.82

02	11/12-2014	Teknisk forprosjekt - utsendelse	NPB	BHj	NPB
01	xx/xx-2014	Utkast	FL	BHj	BHj
Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Innledning	4
2	Grunnlag og forutsetninger	5
2.1	Kart- og tegningsgrunnlag	5
2.2	PLASSERING	6
2.3	planstatus	7
2.4	Miljø og kulturminner	8
2.5	kulturminner	8
2.6	Referansehøyde	8
2.7	Eksisterende kaianlegg	9
2.8	Dimensjonerende båtstørrelse	9
3	Marintekniske forhold	10
3.1	Dybdeforhold	10
3.2	Vendesirkel	10
3.3	Innseilingsforhold, skjerming og strøm	10
4	Anleggsbeskrivelse	12
5	Kostnader	16
5.1	Forutsetninger	16
5.2	Kostnadsoverslag	16
6	Vedlegg	17

1

Innledning

Frøya Kommune har behov for å etablere en liggekai ved Siholmen/ Sistranda på Frøya. Over kaifront skal service og proviantering til skipene utføres. Det skal være plass til minst 2 store båter samtidig som flere mindre fartøy.

Denne rapporten omhandler beskrivelse av valgt alternativ til bygging av et kaipir som langs den ene siden er tilpasset 2 skip med lengde mellom 80 og 100 m og dypgang 7,0 m og på den andre siden fartøy med dypgang mindre enn 5 meter. Planlagt dybde ved kaifront er -8 og -6, i forhold til sjøkartnull, på henholdsvis ytre og indre side av kaipir.

Kaikonstruksjonen utformes med bølgedemping for å ha mulighet til fremtidig utbygging av bukta innenfor Liggekaia til en småbåthavn.

2 Grunnlag og forutsetninger

2.1 KART- OG TEGNINGSGRUNNLAG

I forprosjektet er følgende underlag lagt til grunn.

- Reguleringsplan-detaljregulering for Siholmen-Myratangen. Planstatus: Den del av planen hvor tiltaket ligger var vedtatt 21/6-2012.
- Dybdekart fra området, oppmålt fra GeoSubSea, datert 10.07.2007
- Dybdekart fra området, oppmålt fra Nidaros Oppmåling, datert 15.05.2013
- Det er ikke foretatt grunnboringer i nyere tid. Det er imidlertid utført boringer i 1914 og 1968 i området. På tegning 3.D.NR 2512/35 med undernr H.D NR 352-6 fra Statens Havnevesen 3 Distrikt er det vist boringer i området innenfor tenkt plassering av kaia. Disse boringene viser at det er ca 4-5 meter med løsmasser over det som er anmerket som fjell eller stein. Vi har forutsatt at dette er fjell og vi har forutsatt en løsmassemektighet på 5 meter ved beregning av pelelengder for kostnadsoppsettet.

2.2 PLASSERING

Kaien plasseres på sørsiden av eksisterende molo for Sistranda fiskerihavn som vist på vedlagte tegningsutsnitt. På samme tegningsutsnitt vises også kai bygd i 2014.

Oversiktsskisse

Kaien er planlagt bygd på sørside av eksisterende molo.
(Ikke målestokkriktig)

2.3 PLANSTATUS

Gjeldende plan for området er Siholmen/Myratangen reguleringsplan. Den søndre delen av planen der liggekaia er tenkt plassert er vedtatt den 21/6-2012. Området hvor liggekaia er plassert har reguleringsformål molo og småbåthavn på innside av molo. På selve reguleringskartet er det også avmerket for dypvannskai. I og med at det ikke bygges molo så bør det vurderes om reguleringsformålet skal omreguleres til kaiområde istedenfor molo.

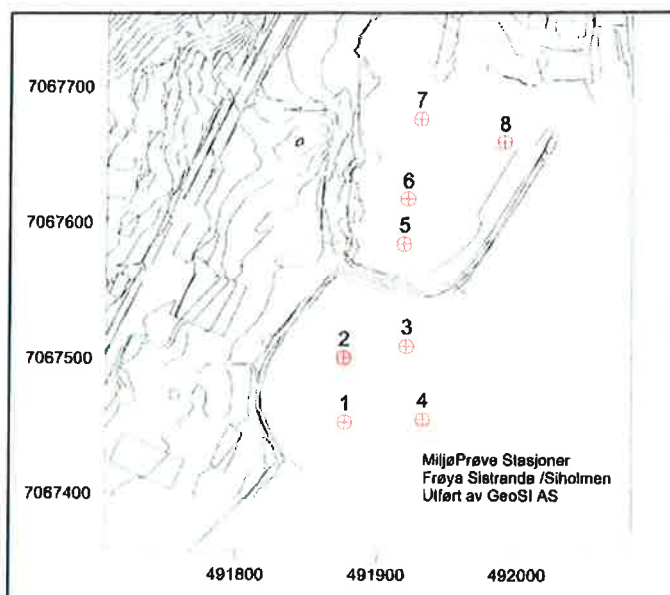
Tiltaket for øvrig tolkes å være i overenskommelse med bruk av området. Det planlegges å bygge bølgedemping på kaisidene slik at tilstrekkelig rolighet oppnås i en evt fremtidig småbåthavn på liggekaias innside.

Utsnitt av reguleringsplan for aktuelt området
Siholmen/Myratangen

2.4 MILJØ OG KULTURMINNER

I forbindelse med ny oppmåling av området i sommeren 2013, ble det tatt 4 miljøprøver for å vurdere forurensing av framtidig kaiområdet. Disse ble tatt i forbindelse med utdyping av fiskerihavnen. Det er prøve nr. 1 til 4 på figuren under som er representative for liggekaiprojektet

Miljøprøver-prøvepunkt

Resultatene ga i et prøvepunkt forurensing med TBT (tributyltinn) i tiltaksklasse III (moderat). Målt verdi på TBT var 8,8 $\mu\text{m}/\text{kg}$ mens grenseverdi for å sette i gang tiltak er på 35 $\mu\text{m}/\text{kg}$. I aktive havner er det imidlertid normalt at bunnsedimenter er noe forurensset med TBT fra tidligere aktivitet.

Ved utførelse av prosjektet må det søkes om tillatelse til mudring i henhold til forurensingsloven. Dersom en velger dumping istedenfor å ta masser i land så må dette omsøkes tilsvarende.

2.5 KULTURMINNER

Kulturminnesøk på hjemmesiden til Riksantikvaren gir ingen treff på kulturminner. Før tiltaket igangsettes må det innhentes tillatelse fra fagmyndighet.

2.6 REFERANSEHØYDE

Normalnull 1954 (NGO) legges til grunn for prosjektet.

Forskjellen mellom Normalnull (NGO-0 1954) og Sjøkartnull er 1,50 m. (Kilde: sehavniva.no)

Høyeste observerte vannstand er 2,14 NGO (3,64 m sjøkartnull), denne gjenspeiler et gjentaksintervall på 71 år. (Kilde: Arne Lothe, spesialrådgiver Norconsult)

Med en levetid på 50 år, velger vi å legge overkant kaidekke på 2,5 NGO (4,0 sjøkartnull) som er tilsvarende som den nye fiskerikaia inne i havnebassenget.

2.7 EKSISTERENDE KAIANLEGG

Ved nordside av tiltaksområdet ligger fiskerihavnen. I havnen er det ca 140 meter fast kaifront hvorav ca 90 meter er bygd i 2014. I tillegg er det flytebryggeanlegg. Havnen er beskyttet med molo mot øst.

Denne moloen benyttes for tilkomst til ny liggekai.

2.8 DIMENSJONERENDE BÅTSTØRRELSE

Dimensjonerende lengde og dypgang er oppgitt av mulig bruker av kaia.

Eksempel på aktuelt skip er Ro Fjell

For Ro Fjell er:

- Lengde (LOA): 88 m
- Dypgang: maks 6,8 m. => Nødvendig dybde ved kaifront der disse 2 skal ligge settes lik 8 m i forhold til sjøkartnull (-9,5 NGO).

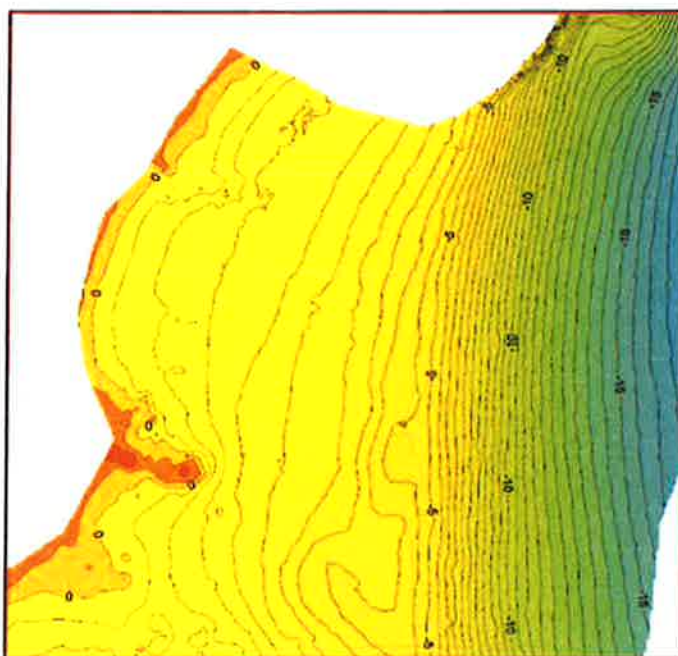
Det er lagt til grunn 2 fartøy av denne størrelse. I tillegg skal det være mulighet for at mindre fartøy med dypgang inntil 5 meter skal kunne ligge til kai samtidig som de 2 større fartøyene.

- Dypgang: for mindrefartøy maks 5 m. => Nødvendig dybde ved kaifront der disse skal ligge settes lik 6 m i forhold til sjøkartnull (-7,5 NGO).

3 Marintekniske forhold

3.1 DYBDEFORHOLD

Dybdekart utarbeidet av GoeSubSea, rådata er innsamlet 10. juli 2007 og vanndyp er relatert til NN1954 (NGO-0).

Kartutsnitt fra sjøbunnskartlegging utført i 2007.

3.2 VENDESIRKEL

Det er tilstrekkelig med plass for dimensjonerende skip til å snu utenfor kaiområdet.

3.3 INNSEILINGSFORHOLD, SKJERMING OG STRØM

Det er god plass til å komme seg til kaias ytterside både fra nord- og sørlige retning. For båter som skal ligge på kaias innside vil det være begrenset plass for manøvrering og det må påregnes at båtene bakker inn mot kai eller ut i fra kai. Det mudres ut tilstrekkelig til at en båt kan passere båt som allerede ligger til kai ved pirens ytterste del.

Planlagt kai ligger lite skjermet mot vind fra nordøst, men bølgehøyde er beregnet å være akseptabelt for å benytte liggekaia i de fleste tilfeller.

God plass for innseiling.

4 Anleggsbeskrivelse

Generelt

I skisseprosjektet så vi på to mulige utbyggingsalternativer for Frøya kommune. Alternativ 1 var utfyllt molo med en rekke dykdalber. Alternativ 2 var en betongpir fundamentert på utstøpte stålrørspeler. For videre planlegging i dette forprosjekt er alternativ 2 med peler, bjelker og betongdekke valgt. Bredden på piren er satt til 6 m.

Ved kaia skal det være 2 store fartøy (80-100 meter) og flere mindre fartøy samtidig. Det planlegges slik at de 2 store fartøyene plasseres på pirens utside, mens de mindre fartøyene plasseres på pirens innside.

Med tanke på framtidig utvikling og ønske om å etablere en småbåthavn innerst i bukta er det lagt inn kontinuerlige fendervegger på kaipiren. Disse skal fungere som bølgedemper og skjerm bukta for bølger.

Plassering av kai

Kaien plasseres slik at dybde -8 Sjøkartnull oppnås på yttersiden, se tegning 5141882-200 rev 02. Området innenfor kaien for de mindre fartøyene utdypes til kote -6 sjøkartnull. Dette feltet er av en slik bredde at fartøy kan passere fartøy som allerede ligger til kai. Et mindre felt på kaias ytterside må utdypes for å oppnå dybde på -8 sjøkartnull. Alternativet er å flytte kaia litt ut, men dette vil medføre en kostnadsøkning på kaikonstruksjonen inn mot landfeste. I og med at det skal mudres på innsiden av kaien så vil den begrensede utdypingen på yttersiden være lønnsom i forhold til å flytte ut hele kaien når mudringsutsyr allerede er tilstede på plassen.

Peler - pelelengde

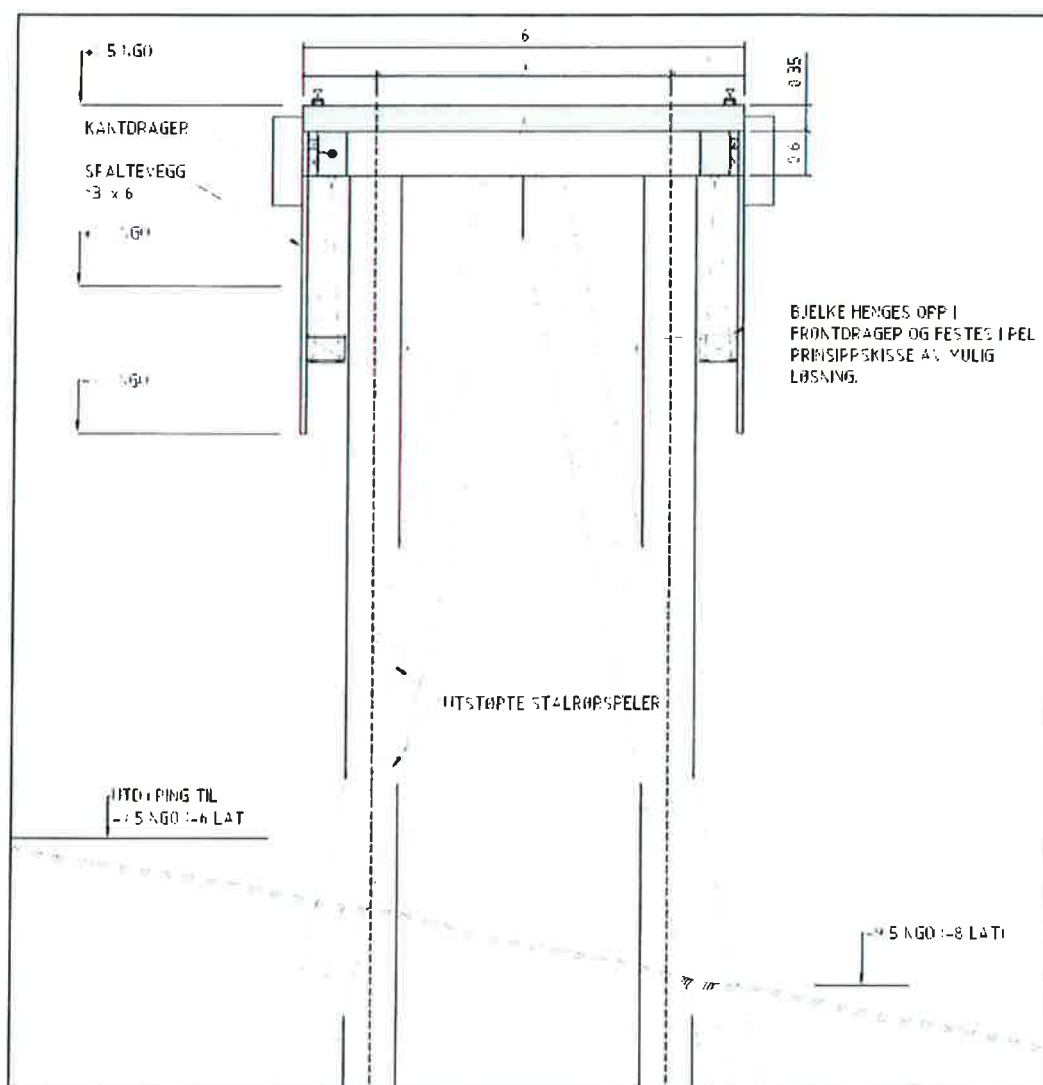
Som fundamentering av kaia benyttes vertikale utstøpte stålrørspeler som er rammet til fjell. Basert på tegning 3.D.NR 2512/35 med undernr H.D NR 352-6 fra Statens Havnevesen 3 Distrikt (se forutsetninger i kapittel 2) ser vi at det i området innenfor kaia er boringer som viser en løsmassemekthet på ca 4-5 meter. Basert på dette har antatt at fjellet ligger 5 meter under sjøbunn der kaia ligger.

Kaikonstruksjon

På pelene støpes det tverrgående og langsgående bjelker med betongdekke. Horisontalkrefter planlegges tatt opp via skråpeler som er rammet ned til fjell. Peler hvor strekkrefter kan oppstå utstyres med hul fjellspiss og nedboring av forankringsdybler/stag til fjell.

For kostnadsberegningene er det lagt til grunn en lengde på betongpiren lik 180 m. Kaia deles opp med fuger. Dette utføres ved at kaia lages i seksjoner som hver enkelt er separat stabil for opptak av krefter. Seksjonene kobles sammen slik at kaia blir kontinuerlig i hele sin lengde.

For detaljer se snitt under

Utsnitt fra tegn. 5141882-200 revisjon 02, snitt

Fendring

Kaifronten fendres både på begge sider med store dekk i aksene der vertikale peler står og med noe mindre dekk i aksene der skråpeler står. Dette for å redusere påhengskrefter langs kaifront hvor det ikke er vertikalepeler under.

Fortøyning

På kaias ytterside plasseres 8 stk 50 T pullere med ca 24 meter avstand mellom hver. På kaias innerside plasseres 15 stk 20 T pullere med ca 12 meter avstand mellom hver.

Lastbilde på kaianlegget

Jevnt fordelt nyttelast settes til 20 kN/m^2

Utdyping

På kaias innside foretas det en utdyping til kote – 7,5 NGO (-6 Sjøkartnull). På kaias ytterside vil det være tilstrekkelig dybde i det meste av kaias lengde, men et mindre felt helt i nordenden av kaia utdypes for å oppnå en dybde ned til – 9,5 NGO (- 8 Sjøkartnull). Omfanget av dette er vis på tegning 514-18-82-200. Utdypingsarealet utgjør ca 6000 m².

Basert på grunnboringer fra 1914 og 1968 kan det se ut som om hoveddelen av utdypingen er løsmasser som kan mudres. Boringene i området viser fjell eller stein på kote -6 til – 7 spring lavvann. Dette tilsvarer ca kote – 7,5 til – 8,5 NGO. Det skulle tilsi at forventet fjellnivå er ca utdypingsnivået. I kalkylen er det inkludert for en stipulert mengde med undervannsprenging for å ta hensyn til usikkerhet med fjelldybden. Det må påregnes at denne utsprenningen i hovedsak er flåsprenging.

Masser fra utdyping er i forprosjektet antatt å være rene. Dette er basert på prøvetaking i 2013. Da var det tatt 4 miljøprøver i området liggekaia er planlagt og disse prøvene viste at massene var rene. I forprosjektet er det inkludert for at massene blir tatt på land og lagret i lokalt deponi. En mulig utnyttelse er å benytte massene til utfylling i strandsonen innenfor kaia, men dette er ikke en del av forprosjektet.

Molo / Utfyllinger

Ved landfeste av kaia er det tatt med fyllingsarbeider og plastring av moloen for å sikre landkar inn på molo og en adkomst ut til kaia.

Sikkerhetsutstyr

Det er tatt med kostnader for ledere og omløpende kaifrontlist. Kaiområdet skal belyses tilstrekkelig.

VA-anlegg

Det er tatt med fremføring av vann og strøm fra eksisterende anlegg ved ny kai i fiskerihavna og ut til 4 punkter fordelt på kaia. Tilkoblingspunkt for vann er forutsatt å være tilkobling til

vannledning til vannkum i veikryss ved begynnelse av moloen. Total lengde med vannledning som er inkludert i kalkylen er 300 meter.

El-anlegg

I kalkylen er det lagt til grunn 5 belysningspunkter i stolper langs kaia. Videre er det lagt inn 4 strømuttak langs kaifront med 32 A kapasitet. Det er forutsatt at eksisterende trafo kan levere tilstrekkelig med strøm for dette anlegget. Dersom så ikke er tilfellet tilkommer det kostnader med dette. Grøfter og kabler for strøm er inkludert i kalkyle.

5 Kostnader

5.1 FORUTSETNINGER

Kostnadene er satt med utgangspunkt i enhetspriser fra tilsvarende prosjekter. Prisnivå høst 2014. Grunnerverv er ikke inkludert.

Skal arbeidet videreføres anbefaler vi at det utføres grunnundersøkelser for å fremskaffe opplysninger om grunnforhold og dybde til fjell. Kostnader for geotekniske undersøkelser er tatt med i kostnadsoverslaget. I kostnadsoppsettet etter kystverkets mal er dette plassert under "Faste kaier øvrige entreprisekostnader"

Strøm frem til kai er med som egen post, men i tillegg er det med en post på 220 000,- NOK eks MVA for strømledning og fire strømmuttak (32 A) langs kaifront under "Faste kaier øvrige entreprisekostnader"

5.2 KOSTNADSOVERSLAG

Kostnadsoverslaget gir disse anleggskostnadene. Alle tall er i norske kroner eks MVA

Beskrivelse	Kostnad
Faste kaier	33 440 000
Utdyping	7 420 000
Flytekaier	I/A
Molo	1 670 000
Total kostnad eks MVA	42 530 000

For mer detaljert oppsett vises det til vedlagte:

- Poster i kostnads kalkyle teknisk forprosjekt.
- Kostnadsoverslag for forprosjekt satt opp i henhold til mal fra Kystverket om søknad om tilskudd til kommunale fiskerihavntiltak

6 Vedlegg

- Tegning av kaia, plan og snitt – Tegningsnr.: 5141882-200-rev 02
- Poster i kostnadskalkyle teknisk forprosjekt
- Kostnadsoverslag etter Kystverkets oppsett for søknad om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak.

Liggekai Sistranda POSTER I KOSTNADSOVERSLAG TIL
FORPROSJEKT ENKEL SKISSEPROSJEKT
BETONGPIR med utdyping på innsiden

Utført av: NPB

Dato: 11-12-2014

		Enhet
0	Rigg og drift eks utdyping	%
	Drift utdyping	%
	Drift Molo utbedring	RS
1	Grunnarbeider	
1.1	Utdyping	
	Mudring/sprenging og masseflytting-løsmasse	m ³
	Mudring/sprenging og masseflytting-fjell (flåsprenging)	m ²
	Rigg av lekter med mudderapparat	RS
	Sprenging og masseflytting-fjell (flåsprenging)	m ³
1.2	Tilkomst via molo	
	Utfyllingsarbeider overgang til molo	m ³
	Dekke	RS
2	Pelearbeider	
	Vertikale peler	m
	Skrå peler	m
	Dybler til strekkpeler	stk
	Pelespiss	stk
	Betong til alle peler	m ³
	Armering til peler	kg
	Rigg av pelelekter	RS
	Oppstilling	stk
	Innmeisling i fjell	stk
	Kapping av peler	stk
	PDA målinger for pelearbeidene	stk
3	Betongarbeider	
3.1	Betongpir	
	Forskaling	m ²
	Armering	kg
	Betong	m ³
	Avtrekking/kosting	m ²
	Innstøpningsgods for kaifrontlist	stk
	Overgang til molo i betong	RS
4	Kaiutrustning	
4.1	Kai	
	Kaifrontlist	lm
	Puller 20 t	stk
	Puller 50 t	stk
	Fendring (32 store dekk/32 mindre dekk)	stk
	Leidere	stk
4.2	Vann og avløp	
	1 kumme	stk

Liggekai Sistranda POSTER I KOSTNADSOVERSLAG TIL
 FORPROSJEKT ENKEL SKISSEPROSJEKT
 BETONGPIR med utdyping på innsiden

Utført av: NPB

Dato: 11-12-2014

	Enhet
Vannledning	m
Tilknytning	RS
Spyling, rensing, des	RS
Trykkprøving	RS
Vannuttak	stk
4.3 Strøm/belysning	
Belysning	stk
Fordeling	RS
Rør og kummer+grøft	RS
Strømuttak	RS
4.4 Bølgedemping	
Trebjelker	lm
Festemidler	RS
Spaltevegg	m2
Sum spesifiserte kostnader + rigg	
Uspesifiserte kostnader	%
Sum	
Uforutsette kostnader	%
Entreprisekostnad	
Geoteknisk undersøkelse	RS
Generelle kostnader, prosjektering, byggeledelse	%
Anleggskostnad eks. mva.	

Kostnadsoverslaget er i satt opp i henhold til mal fra Kystverket om søknad om tilskudd til kommunale fiskerihavntiltak

	FASTE KAIER	Kostnad	Tilskudds- grunnlag
A	Byggeplasskostnader/rigg	2 910 000	Vurderes
	Fylling	0	0 (vurderes)
	Plastring under kai	0	100 %
	Peler/spunt/celler	9 690 000	100 %
	Dekke med dragere	6 460 000	100 %
	Friksjonsplate/forankring	280 000	100 %
	Skjørt	3 900 000	100 %
	Pullere/fenderverk	1 040 000	100 %
	Lovpålagl redningsutstyr/belysning	1 180 000	100 %
	Strøm fram til kai	170 000	0 %
	Vann og avløp	310 000	0
	Øvrige entreprisekostnader	810 000	Vurderes
	Sum ekskl. mva.	26 750 000	
B	Kapitalkostnader		0
	Uforutsett (maks. 15% av A)	4 010 000	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10% av A)	2 680 000	Vurderes
	Samlet kostnad ekskl. mva.	33 440 000	

	UTDYPING		Tilskudds- grunnlag
A	Byggeplasskostnader/rigg og drift	1 010 000	Vurderes
	Undervannssprenging	2 800 000	100 %
	Mudring	2 130 000	100 %
	Navigasjonsinstallasjoner	0	100 %
	Oppmåling Kartverket	0	100 %
	Sjøteer	0	Vurderes
	Øvrige entreprisekostnader	0	Vurderes
	Sum ekskl. mva.	5 940 000	
B	Kapitalkostnader		0
	Uforutsett (maks 15% av A)	890 000	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10% av A)	590 000	Vurderes
	Total kostnad ekskl. mva.	7 420 000	

	MOLO		Tilskudds- grunnlag
A	Byggeplasskostnader/rigg og drift	110 000	Vurderes
	Fylling/plastring	1 120 000	100 %
	Dekke	110 000	100 %
	Øvrige entreprisekostnader		Vurderes
	Sum ekskl. mva	1 340 000	
B	Kapitalkostnader		0
	Uforutsett (maks 15% av A)	200 000	Vurderes
	Planlegging/prosjektering (maks 10% av A)	130 000	Vurderes
	Total kostnad ekskl. mva.	1 670 000	

Totalt kostnadsoverslag

Beskrivelse	Kostnad	Tilskuddsgrunnlag
Paste kaier	33 440 000	
Utdyping	7 420 000	
Flytekaier	I/A	
Molo	1 670 000	
Total kostnad eks MVA	42 530 000	

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Andreas Kvingedal
Arkivsaksnr.: 14/1643

Arkiv: M71

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Hovedutvalg for drift
Kommunestyret

SAMARBEID INNEN BRANN- BRANNSYN SNILLFJORD-FRØYA- HITRA

Vedtak:

Forslag til vedtak:

1. Brannforebyggende personell i Frøya og Hitra kommuner underlegges Sør-Fosen feiervesen fra 1. januar 2015. Eksisterende stillingsressurser på forebyggende samt leder forebyggende i hver av kommunene, dv. 70 % stillingsandel overføres til Sør-Fosen feiervesen fra hver av kommunene Frøya og Hitra fra samme dato.
2. Gjenværende reststillinger på 30 % i hver av kommune skal ivareta de lovmessig definerte leder beredskapsfunksjonene i den enkelte kommune
3. Det fremlegges egen sak for kommunestyrene om en sammenslåing av Frøya og Hitra brann- og redningstjeneste våren 2015, sammenslåingen tenkes gjennomført samtidig med innføring av nytt nødnett i regionen, antatt innført høsten 2015.

Vedlegg:

Saksopplysninger:

Regionen Snillfjord - Hitra – Frøya har hatt utfordringer knyttet til tjenesteområdene Brann-Feiing og Brannsyn. Ut i fra dette har det vært ført en del samtaler rundt samarbeid mellom de 3 kommunenes administrasjoner og en felles ROS-analyse for de tre kommunene er utarbeidet. I ettertid har Snillfjord kommune etablert et samarbeid med Orkdal kommune innenfor fagfeltet brann og er som sådan ikke lenger aktuell partner i et regionalt samarbeid med Hitra og Frøya.

Brannsjefene på Frøya og Hitra har ført samtaler om mulighetene for et utvidet samarbeid innenfor brann- og redning, fra før er det et operativt samarbeid mellom Hitra og Frøya på feiing gjennom Sør-Fosen feiervesen.

Regionen ønsker å beholde kvalifisert fagpersonell i stillingene både innenfor feiing og brann. Pr. dags dato er det tilsatt 2 feiere i 100 % stillinger i Sør-Fosen feiervesen som administrativt er underlagt brannsjefen på Hitra.

Nå fremmes det ønske om et utvidet samarbeid rundt tjenestene for blant annet å skape et utvidet brannfaglig arbeidsmiljø. Spesielt det å rekruttere samt beholde brannsynspersonell med oppgave brannsyn i særskilte brannobjekt har vært en utfordring siden dette er mindre stillingsbrøker i «ensomme» stillinger.

I første omgang tenkes det her på samarbeid innen brannsynsoppgavene, men et fullt sammenslått brann- og redningsvesen vurderes også innen et kort tidsperspektiv. Tidsperspektivet defineres av når et nytt nødnett fysisk innføres og er operativt over kommunegrensene.

Nye oppgaver

NOU (Norges offentlige utredninger) 2012:8 sammen med Stortingsmelding 35 (2008-2009) oppstiller nye oppgaver for fremtidens brann- og redningstjeneste, dette gjelder innenfor samfunnssikkerhet lokalt, regionalt og nasjonalt i relasjon til kommunal beredskapsplikt.

Endringer i oppgaver og nye krav til kompetanse vil fremover gi nye utfordringer for brannvesenene, relatert til mer spesialiserte og komplekse oppdrag. Følgende eksempel understrekes i NOU 2012:8:

- Trafikkulykker inkludert tunge kjøretøy
- Livbergende innsats ved drukningsulykker
- Tauredning
- Innsats rasulykker
- Behandling farlige stoffer
- Spesielt for vår region – lange og bratte undersjøiske tunneler
- Utvidet innsats i forbyggende arbeid ut i fra sårbarhetsanalyser

Dagens oppstillinger innenfor brann/ feiing på Frøya og Hitra:

4.1.1 Forebyggende brann

	Frøya	Hitra	Totalt
Antall innbyggere, 3 kvartal 2014	4.606	4.567	9173
Antall §13-objekter	54	40	94

4.1.2 Feiing

	Frøya	Hitra	Totalt
Piper totalt	1576	1692	3268
Piper feid i 2013	298	209	507

4.1.3 Beredskap:

		Frøya		Hitra		Totalt
Antall utrykninger pr. 1. des. 2014		63		56		119
Antall øvingstimer pr. mann i 2014		30		20		
Kort beskrivelse av vaktordning		4-delt OB-vakt, 3 mann h.tider		4-delt OB-vakt,		

4.3 Personell (krav/reelt)

	Frøya	Hitra		Totalt
Ansatte totalt	36	32		68
Brannsjef	0,2	0,2		0,4

Leder forebygg.	0,2	0,2		0,4
Forebyggende	0,4	0,4		0,8
Leder beredskap	0,2	0,2		0,4
Utrykningsleder	4	4		8
Brannkonstabel	32	27		59
Feier- /feierlærling				2

Vurdering:

Kommunenes administrasjon har registrert at sannsynligheten for snarlig inntredende av utredet samarbeid i orkdalsregionen pr. dags dato ikke er realistisk. Nå er det innmeldt behov som kommunene i vår region må løse og da har det vært et administrativt fokus på en organisering som på et senere tidspunkt eventuelt kan inkorporeres i et større tjenestesamarbeid i Orkdalsregionen.

Tematikken i diskusjonene mellom kommunenes administrasjoner har avdekket følgende løsninger

1. Feiing

Hitra og Frøya kommuner har allerede etablert Sør- Fosen Interkommunale feiervesen.

Selskapet har 2 ansatte i fulltid og styret består av de 2 kommunenes brannsjefer

2. Mulige løsninger brannsyn

Oppgaveporteføljen til Sør-Fosen Interkommunale feiervesen utvides til også å omfatte brannsyn i særskilte brannobjekt. I dag samarbeider brannsynspersonellet i de 2 kommunene i en viss grad om brannsynene, men dette er ingen formell samarbeidsrelasjon. Ved et utvidet samarbeid overføres de 2 kommunens ressurser inn i Sør-Fosen Interkommunale feiervesen hvorpå hver av kommunene beholder en 30 % stillingsressurs som ledere beredskap internt i hver kommune.

Sør-Fosen Interkommunale feiervesen vil i ettertid bestå av 2 feiere i 100 % stilling samt 2 brannsynspersonell som til sammen innehar 140 % stilling. En slik

konstellasjon vil borge for utvidet fagmiljø for hele tjenesten og gjør tjenestene mer robust. En slik løsning bør inntre fra årsskifte 2014/15 og er et tiltak som etterspørres av kommunenes brannsynspersonell.

3. Mulige løsninger brann-/redningsvesen

Regionens brann-/redningsvesen omorganiseres totalt i tråd med delprosjekt Tjenestesamarbeid i Orkdalsregionen sone Frøya, Hitra og Snillfjord. Nå har Snillfjord kommune innledet et samarbeid med Orkdal på brann hvilket gjør samarbeid innover mindre aktuelt. Benytter Sør-Fosen feiervesen (endrer navn og funksjon) som overbygning med eget styre. Organiseringen kan eventuelt tre inn i samarbeid Orkdalsregionen dersom dette blir aktuelt på et senere tidspunkt. Dette innebærer et totalt samarbeid innenfor brann- redning/brannsyn/ feiing, dvs. et sammenslått brann- og redningsvesen i de to kommunene.

Effekt:

- All tjenesteproduksjon (feiing/ brannsyn/ utrykning) underlegges en administrasjon
- Utrykningsenhetene beholder sine lokaliteter
- Tilnærming til hel-stillinger medfører bedret fagmiljø.
- Økt mulig ressurstilgang for alle kommunene ved hendelser
- Mer robust organisering for de 2 kommunene innenfor lovpålagt tjenesteproduksjon innen fagområdet
- Forenkling rekrutteringsarbeid

Sone Hitra/Frøya/Snillfjord: forebyggende kontor «kysten», feiere, Hoved brannstasjonene Frøya og Hitra samt bistasjoner/depot i h.h.t. ROS-analyse. Denne soneinndelingen er i tråd med hovedprosjekt Tjenestesamarbeid i Orkdalsregionen, delprosjektrapport Brann og redning. Dette innebærer at et regionalt samarbeid mellom Hitra og Frøya senere kan inkorporeres direkte i et større samarbeid i Orkdalsregionen dersom dette på et senere tidspunkt blir iverksatt.

Oppstilling ønsket ved et totalt sammenslått brann- og feiervesen:

Hoved brannstasjon Frøya (Sistranda) tilknyttet 16 mannskaper inklusiv stasjonsleder

Hoved brannstasjon Hitra (Fillan) tilknyttet 16 mannskaper inklusiv stasjonsleder

Bistasjon Nordskaget i h.h.t. ROS-analyse, tilknyttet 8 mannskaper

Bistasjon Sandstad tilknyttet 8 mannskaper

Depot Sula tilknyttet 6 mannskaper inklusiv depotleder

Depot Mausundvær tilknyttet 6 mannskaper inklusiv depotleder

Depot Kvenvær tilknyttet 6 mannskaper inklusiv depotleder

2 årsverk feiing.

2 årsverk forebyggende, leder beredskap og leder forebyggende

Brannsjef 50 %

Fordeling kostnader

Ved kun overføring av feiertjenesten/ branntilsynsfunksjonen overføres stillingsandelene avsatt i kommunene fra kommunene til det interkommunale selskapet Sør-Fosen feiervesen. Dersom det blir et felles brannvesen foreslås følgende økonomisk oppsett som Rådmannsgruppa i Orkdalsregionen har lagt frem om kostnadsfordeling mellom kommunene:

Det betales en fast sum pr. kommune til det interkommunale brannvesenet på kr. 200.000,- indeksregulert. Restsummen fordeles etter følgende 2 formler jfr. tidligere utarbeid kostnadsfordeling benevnt Agdenesmodellen utledet under arbeidet med Tjenestesamarbeidet i Orkdalsregionen.

Basis-/grunnprinsipp for kostnadsfordeling/finansiering i tjenestesamarbeid:
Påløpte utgifter til drift, nyetablering og investeringer inndekkes av deltakerkommunene basert på slik kostnadsfordeling/finansiering (hver for seg eller i kombinasjon):

$$\text{Utjevningsfaktor} = \frac{\text{Kommunens frie inntekter pr innbygger}}{\text{Snitt frie inntekter pr innbygger i regionen}}$$

$$\text{Fordeling (kommunens andel)} = \frac{\text{Kostnader til fordeling}}{\text{Innbyggere i regionen}} * \text{Utjevningsfaktor} * \text{Innbyggertallet i kommunen}$$

Generelle kommentarer

Utfordringsbildet på Frøya og Hitra er gitt og spesielt fokus har vært rettet mot kompetanse samt «ensomme» stillinger/ brøkstillinger. Det er en omforent administrativ oppfatning om at tjenestene innenfor brann faglig best lar seg betjene gjennom et utstrakt samarbeid og helst da i faste strukturer. Det er videre en oppfatning, ut fra utfordringsbildet og tjenesteinnhold, av at på sikt bør regionens brann- og redningstjeneste slås sammen til en enhet. Spørsmålet er om det skal foretas en trinnvis utvikling mot målsettingen via sammenslåing av enkelte fagelement som feiing/ brannsyn eller om det skal velges allerede nå en totalt sammenslått brann- og redningstjeneste. Det antas at fremtidig kostnadsbilde blir best håndtert via en totalt sammenslått struktur.

De 2 kommunene har pr. dags dato ulikt behov for samarbeid.

Frøya kommune ser for seg en snarlig overføring av avsatte brannsynsressurser, men hvor en total sammenføring av brann- og redningstjenesten gjennomføres i løpet av 2015. Dette begrunnes med at dette er tidspunktet hvor nytt nødnett innføres i vår region, hvilket muliggjør kommunikasjon over kommunegrensene. Dette innebærer at det på sikt kan opprettes en felles overordnet vaktordning for de 2 kommunene. Dette vil nødvendiggjøre bruk av utrykningsledere i hver av kommunene.

Både Frøya og Hitra kommuner har inntil dette tidspunkt tilgang på nødvendig kompetanse og personell for å håndtere utrykningstjenesten.

Hitra kommune sine primærbehov retter seg hovedsakelig mot fremtidig rekruttering, arbeidsmiljø og et lærende fagmiljø. Det har de senere år vært problematisk regionalt å skaffe kompetent arbeidskraft til utlyste fagstillinger uten at disse er forankret i et hensiktsmessig fagmiljø. For de to kommunenes del vil en måloppnåelse innenfor utvidet fagmiljø være en stor gevinst i et regionalt samarbeidskonsept. Samtidig kan det oppnås en rasjonaliseringsgevinst gjennom sammenslåing av tjenestene på sikt, også da relatert til vaktordningene.

Generelt utfører små brannvesen arbeidsoppgavene sine så godt de kan, det blir allikevel problematisk å stå alene med det utvidede utfordringsbildet som nå kommer til uttrykk gjennom nylig fremlagt NOU 2012:8 som tidligere referert til. Et sammenslått brannvesen kan lære gjennom fagmiljøer, det er organisatorisk mer kostnadseffektivt, det bør gi økt kvalitet på tjenestene til befolkningen og både forebyggende personell og innsatsmannskapene får en enklere hverdag med bedre kompetanse og materiell som en konsekvens av utvidede læringsnett/ ressurser.

For å berede grunnen for et utvidet samarbeid ble det høsten 2014 gjennomført felles lønnsforhandlinger innenfor brann/ feiing i de to kommunene. Ved fremleggelse av sak om en sammenslåing av brann- og redningstjenesten vil det bli nødvendig med en total revidering av gjeldende vedtekter, ved kun inntreden av forebyggende tjenester kan dagens vedtekter fortsatt benyttes i et kortere perspektiv.

Med basis i dette fremmes saken for politisk behandling i de to kommunene

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Beathe Sandvik Meland

Arkiv: 630 &10

Arkivsaksnr.: 14/271

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskap

Kommunestyret

IKT VERTSKOMMUNEAVTALE - FRØYA OG HITRA KOMMUNER 2014

Forslag til vedtak:

- 1) Frøya kommunestyre godkjenner «IKT vertskommuneavtale mellom Frøya og Hitra kommuner» slik som vedlagt.
- 2) Hitra kommune blir vertskommune for samarbeidet og blir med det arbeidsgiver for personalet i felles IKT-tjeneste.
- 3) Avtalen trer i kraft fra og med 01.04.2015.
- 4) Avtalen godkjennes under forutsetning av at Hitra kommune fatter tilsvarende vedtak.

Vedlegg:

1. IKT vertskommuneavtale mellom Frøya og Hitra kommuner
2. Felles eKommunestrategi for Frøya og Hitra kommuner 2014-2018
3. Trinnvis fremdriftsplan for etablering av felles IKT- tjeneste for Frøya og Hitra kommuner 2015- 2016

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt): Gjeldende IKT planer for kommunene

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:

Avtalen inngås med bakgrunn i avklaringer i deltakerkommunene om at de ønsker en felles IKT – tjeneste for de to kommunene, og med slik hovedsakelig årsak:

- Ikke grunnlag for ønsket / tiltenkt Orkdalssamarbeid innenfor IKT
- Behov for mer felles og samordnet IKT – tjeneste for de interkommunale tjenestene som kommunene har felles
- Felles IKT – tjeneste for Frøya og Hitra i tråd med anbefalinger fra Sør Trøndelag fylkeskommune

Kommunene har i utredningsarbeidet forut for avtale belyst følgende som FORMÅL for felles IKT – tjeneste:

- Større fagmiljø og med det mindre sårbar
- Økonomiske besparelser gjennom felles innkjøp, oppgradering og opplæring

Frøya kommunestyre gjorde følgende enstemmige vedtak i sak 126/14 av 30.10.14.

1. *Det skal etableres en felles IKT-tjeneste for kommunene Frøya og Hitra. Etableringstidspunktet settes når administrasjonen har utarbeidet en trinnvis framdriftsplan for arbeidet, der målet er at kommunene får en fullstendig integrasjon og samordning av alle IKT-baserte systemer i Hitra og Frøya kommuner.*
2. *Det etableres felles datarom for Frøya og Hitra kommuner på Hitra / Hitra rådhus*
3. *Som vertskommune for den felles IKT tjenesten velges Hitra kommune. Relevant avtaleverk mellom kommunene utarbeides.*
4. *Felles kostnader knyttet til integrasjon gjennomføres innenfor en ramme for 2015 på totalt 1 Mkr, der kommunene dekker 50 % hver. Kommunene tar høyde for dette i økonomiplanarbeidet.*
5. *Arbeidet gjennomføres etter samme strategi som ble utredet for IKT-samarbeidet i Orkdalsregionen.*
6. *Det forsettes at både Frøya og Hitra kommuner gjør samme vedtak.*

Hitra og Frøya kommuner deltok i utredning om et bredt anlagt Orkdal-samarbeid. I dette inngikk også vurdering av mulig felles IKT-tjeneste for kommunene. Utredningene endte med at dette ikke ble realisert. Hitra og Frøya kommuner vurderer at et egne IKT-tjenester for kommunene kan medføre at vi blir sårbare i framtida. I tillegg gir interkommunalt samarbeid på mange tjenesteområder det naturlig og nødvendig å vurdere samarbeid.

Det foreligger nå prinsippavklaringer i Frøya og Hitra kommuner om at IKT-tjenestene skal slås sammen, og at Hitra kommune skal være vertskommune. Med utgangspunkt i disse avklaringene legges det nå fram forslag til avtale med vedlagte dokumenter for trinnvis framdriftsplan fram mot en fullt ut samordnet IKT-tjeneste. Dette er i samsvar med vedtak som ligger til grunn for sammenslåingen.

Det etableres felles datarom på Hitra (p.t. Hitra rådhus) for de nye og felles IKT-serverne.

Vurdering:

Med utgangspunkt i at det ikke ble funnet grunnlag for et bredt IKT-samarbeid i Orkdalsregionen og et stort interkommunalt samarbeid etablerer nå Frøya og Hitra et IKT-samarbeid med Hitra som vertskommune. Det etableres videre et felles datarom for Frøya og Hitra kommuner på Hitra hvor felles IKT servere blir plassert. Det er videre enighet om at det bevilges kr 500.000,- av hver av kommunene til å starte opp samordningen i 2015. Frøya kommunestyre bevilget derfor kl 500' til dette formålet i budsjett/handlingsplan 2015.

For 2016 og senere vil nivået på tidligere bevilgninger ligge som grunnlag for videre investeringer og drift i den nye felles IKT-tjenesten. Vertskommunen legger fram forslag til drift- og investeringsbudsjett i oktober for kommende år. Ved avtaleinngåelse blir det til sammen 4 årsverk i den nye felles IKT-tjenesten, 2 fra hver av kommunene. Personell som tidligere har hatt Frøya som arbeidsgiver overføres til Hitra kommune som ny arbeidsgiver i tråd med etablert praksis og regler rundt virksomhetsoverdragelse. Det betales ikke husleie for tjenesten, i tråd med gjeldende praksis for det øvrige interkommunale samarbeidet. Hitra og Frøya kommuner har begge relativt nye IKT-planer. Med utgangspunkt i disse to planene utarbeides det et nytt felles strategidokument som legges fram til behandling i de to kommunestyrene. I god tid før oppstart avklarer kommunene hvilket utstyr som skal inngå i felles IKT-tjeneste og hva som fortsatt skal kjøpes, eies og vedlikeholdes av kommunene hver for seg.

eKommunestrategi 2014 – 2018

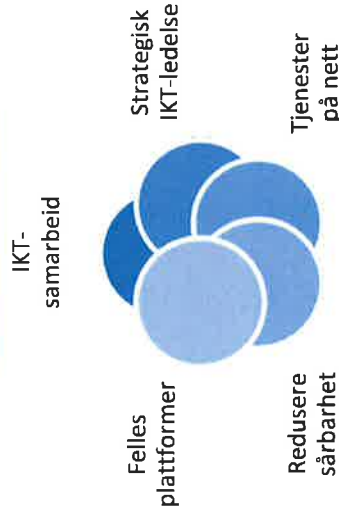
Visjon: I fellesskap skaper vi innovative og effektive digitale løsninger for innbyggere og næringsliv i Hitra og Frøya kommuner

Hovedstrategi: Kommunene i skal gjennom forpliktende IKT-samarbeid tilby effektive, moderne og tilgjengelige tjenester

Hovedmålsettinger

- Ansatte i Hitra og Frøya kommuner i skal ved hjelp av gode og samordnede IKT-verktøy utføre tidsmessig og effektiv tjenesteproduksjon.
- Kommunene har vedtatt at det skal etableres en felles IKT-tjeneste lokalisert på Hitra Kommune.
- Målet er å gjennomføre en fullstendig integrasjon og samordning av alle IKT-baserte systemer i de to kommunene.
- Sammen skal vi etablere tjenester som til en hver tid tilfredsstiller krav og føringer fra KS og DIFI.

Fokusområder

eKommunestrategien skal:

- være et styringsdokument for politisk ledelse, administrativt opplegg og virksomhetsledere.
- være et arbeidsdokument for IKT-tjenesten og grunnlag for årlige handlingsplaner.
- være et levende dokument som revideres etter behov.
- beskrive viktige satsingsområder for inneværende strategiperiode.
- gi en oversikt over prioriterte mål.

12 prioriterte mål

1. Ved utgangen av 2014 skal utredningen om eKommunestrategi og en felles IKT-tjeneste være ferdig til politisk behandling.
2. I løpet av 2015 skal kommunene (administrative senter/rådhus) i være knyttet sammen med minimum 100 Mbit.
3. Når administrasjonene har utarbeidet en trinnvis framtidsplan skal det etableres en felles IKT-tjeneste for Frøya og Hitra kommuner.
4. Kommunene skal fortløpende vurdere mulighetene for effektivisering og kvalitetsheving av forvaltning og tjenesteproduksjon gjennom interkommunalt IKT-samarbeid.

5. Alle kommuner skal være tilknyttet Norsk Helsenett og følge "Norm for informasjonssikkerhet i helse-, omsorgs- og sosialsektoren".
6. Kommunene skal ha vedtatt en felles plan med tilhørende styringsmodell for etablering av felles IKT-tjeneste i begynnelsen av 2015.
7. Felles IKT-tjeneste skal ta ut målbare stordriftsfordeler gjennom en felles IKT-tjeneste.
8. Innen 2017 skal kommunene kunne utveksle ressurser, kompetanse og systemer på tvers av kommunegrensar etter ønsker og behov.

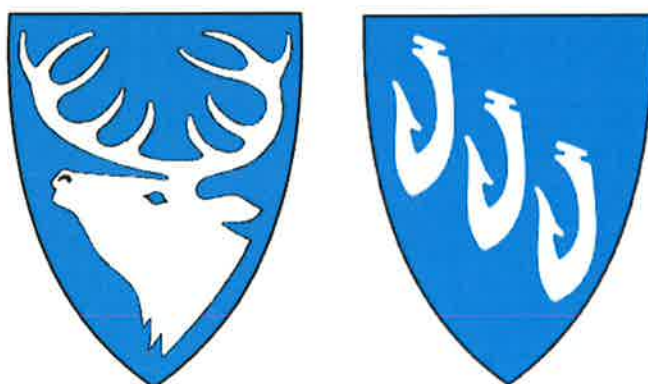
9. All dokumentasjon i helse- og omsorgstjenesten skal skje i elektronisk journalsystem.
10. Innen 2018 skal alle kommunene oppnå 5 stjerner i kvalitetskriteriene for offentlige nettsider.
11. Kommunene i samarbeid med fylkeskommunen skal ha sørget for bredbånd med tilstrekkelig kapasitet til alle kommunale virksomheter.
12. Toppledere i kommuner skal ha opparbeidet tilstrekkelig kompetanse til å kunne lede arbeidet med å utvikle en IKT-strategi.

Trinnvis framdriftsplan

Hitra og Frøya kommuner

Mål og tiltak 2015 – 2016

Versjon 1.1 fra 28.11.2014

Felles IKT-tjeneste

Innholdsliste

Innholdsliste	- 1 -
Felles vedtak	- 2 -
Bakgrunn for saken	- 2 -
Framtidsutfordringer:	- 3 -
Kommit.....	- 3 -
Helse- og omsorgstjenestene	- 3 -
IKT- samarbeid Frøya og Hitra:	- 4 -
Hva sier fylkeskommunen?	- 4 -
Arbeidsgruppas anbefaling:	- 5 -
Hvorfor en felles IKT tjeneste?	- 6 -
Felles IKT-tjeneste for Frøya og Hitra – hva vil det koste?	- 6 -
Tiltak som gjennomføres i første omgang.....	- 6 -
Vurdering	- 7 -
Organisering av arbeidet	- 7 -
Prosjektgruppe	- 7 -
Arbeidsgruppe IKT	- 7 -
Mål som skal innfris i 2015 og 2016	- 8 -

Felles vedtak

1. Det skal etableres en felles IKT-tjeneste for kommunene Frøya og Hitra. Etableringstidspunktet settes når administrasjonen har utarbeidet en trinnvis framdriftsplan for arbeidet, der målet er at kommunene får en fullstendig integrasjon og samordning av alle IKT-baserte systemer i Hitra og Frøya kommuner.
2. Det etableres felles datarom for Frøya og Hitra kommuner på Hitra / Hitra rådhus
3. Som vertskommune for den felles IKT tjenesten velges Hitra kommune.
Relevant avtaleverk mellom kommunene utarbeides.
4. Felles kostnader knyttet til integrasjon gjennomføres innenfor en ramme for 2015 på totalt 1 Mkr, der kommunene dekker 50 % hver. Kommunene tar høyde for dette i økonomiplanarbeidet.
5. Arbeidet gjennomføres etter samme strategi som ble utredet for IKT-samarbeidet i Orkdalsregionen.
6. Det forutsettes at både Frøya og Hitra kommuner gjør samme vedtak.

Bakgrunn for saken

Kommunestyrene i Frøya og Hitra kommuner har vedtatt at kommunene skal samarbeide om forvaltning- og tjenesteoppgaver på helse- og omsorgsområdet på flere områder, jfr politiske vedtak i begge kommunene i august/september 2012.

Prosjektet «samhandling i øyregionen» er en videreføring av kommunenes arbeid for å forberede seg på samhandlingsreformen som ble iverksatt fra 01.01.12. Samarbeidet omhandler både lovpålagte og ikke lovpålagte oppgaver med tjenesteproduksjon til kommunenes innbyggere som hovedfokus. Samarbeidsavtalene er lagt frem til politisk behandling i nemda fortløpende.

Prosjektet «samhandling i øyregionen» startet 01.09.12 og ble avsluttet 30.06.13. Alle samarbeidsområdene er fordelt mellom Frøya og Hitra kommuner, og samarbeidet er da over i en driftsfase.

Det interkommunale samarbeidet – et større omfang:

Frøya og Hitra kommuner har interkommunalt samarbeid om PP- tjeneste sammen med Snillfjord kommune (PP-tjenesten i Sør-Fosen) og interkommunal Barne- og familietjeneste (barnevern). I tillegg til de nye områdene, psykisk helsearbeid, folkehelse, livsstil- og folkehelsesenter, forvaltningskontor og kompetanseutvikling, har vi allerede avtaler om samarbeid på legevakt, jordmortjeneste, sosialtjeneste i NAV, og samarbeid om plasser i sykehjem.

De interkommunale samarbeidsområdene innenfor helse- og omsorgsområdet har et økonomisk omfang på vel 30 millioner kroner.

Status IKT samarbeid regionalt og lokalt:

Referat fra møte i Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen og styringsgruppene for tjenestesamarbeidprosjekt av 14.12.12 sier sitat;

«Orkdalsregionen finner ikke noe grunnlag for å etablere det skisserte IKT-samarbeidet der alle kommuner er med. Regionen ser gjerne at noen av kommunene går videre med et slikt samarbeid, også i dialog med fylkesmannen om å løse ut tilsagn om skjønnsmidler til formålet. Samtidig organiseres et felles nettverk der alle kommunene i regionen kan drøfte felles IKT-utfordringer i tida framover. I dette nettverket må det også være deltakere fra rådmannsnivået.»

Framtidsutfordringer:

Føringer for bruk av informasjonsteknologi i kommunesektoren har det siste tiåret kommet fra flere hold.

KommiT

KS etablerte våren 2012 KommiT (Program for IKT-utvikling i kommunesektoren). Bakgrunnen var nettopp erkjennelsen av at kommunesektoren trenger et sterkere samarbeid for å løse utfordringene på IKT-området. Programmet eies av KS og styres av et programstyre bestående av kommuner, fylkeskommuner og KS. Programmet skal i første omgang gå ut 2015, og skal i siste fase evalueres for å komme fram til en egnet organisasjons- og finansieringsform fra 2016. KommiT skal gjennomføre forvaltnings- og utviklingsoppgaver allerede fra oppstarten, slik at sektoren på relativt kort sikt kan se gevinster ved samordningen.

I handlingsplanen til KommiT er det tiltak for å bistå kommunene og fylkeskommunene til å nå målene i digitaliseringsstrategien. KommiTs nettside vil gi forslag til tiltak som kommunen og fylkeskommunen kan velge for å nå målene i digitaliseringsstrategien.

KS har det interessepolitiske ansvaret for IKT-utviklingen i kommunesektoren. Dette følges opp med en interessepolitisk strategi for KS på digitaliseringsområdet. Overfor KommiT har KS en pådriverrolle, og er premissgiver og bestiller for en koordinert IKT-utvikling.

Digitaliseringsstrategien har følgende visjon, basert på KS' langtidsstrategi:

«En samordnet kommunal sektor leverer digitale tjenester som gir innbyggere og næringsliv et reelt digitalt førstevalg».

Digitaliseringsstrategien konkretiserer visjonen i seks tverrgående og tre sektorielle satsnings-områder.

Tverrgående satsningsområder:

1. Digital dialog
2. Strategisk ledelse og IKT
3. Kompetanse
4. Arkiv og dokumenthåndtering
5. Personvern, taushetsplikt og informasjonssikkerhet
6. Arkitektur og standardisering

Sektorielle satsningsområder:

1. Helse og velferd
2. Oppvekst og utdanning
3. Plan, bygg og geodata

Kommunene har i første omgang fokusert på helse- og omsorgstjenestene, da disse tjenestene allerede i dag har et betydelig innslag av interkommunalt samarbeid. Utfordringer knyttet til de øvrige områdene må utredes og belyses etter hvert.

Helse- og omsorgstjenestene

For helse- og omsorgstjenestene gjelder mange styringsdokumenter for e-helse som; Nasjonal strategi for elektronisk samhandling 2008-2013, og St. melding nr. 9 En innbygger – en journal 2012-2013, digitale tjenester i helse- og omsorgssektoren.

Utviklingen vil gå i retning av mere standardiserte løsninger med mulighet for digital kommunikasjon mellom samarbeidspartnere i kommunen på tvers av kommuner og mellom ulike nivå i helsetjenesten.

Helse- og omsorgstjenestene på Frøya og Hitra står overfor utfordringer knyttet til en relativt sterk økning i antall eldre i årene framover. For at vi skal kunne møte denne økningen uten tilsvarende økning i ansatte, må bruk av ny teknologi innen pleie- og omsorg tas i bruk. Eksempel på type omsorgsteknologi er sensorer, smarthus, selvbetjeningsløsninger og roboter. Slik teknologi er tradisjonell utenfor myndighetsområdet til IKT - avdelingen, men kravene om at slik teknologi skal fungere sammen med administrative systemer for pasientjournaler, turnusplanlegging og fagsystemer er allerede her.

IKT vil spille en rolle i denne utviklingen og et sterkt fagmiljø for omsorgsteknologi vil være enklere å realisere sammen for kommunene Frøya og Hitra.

IKT- samarbeid Frøya og Hitra:

Erfaringer etter 10 års samarbeid i øyregionen (lagt fram av PP-tjenesten i Sør-Fosen og Barne- og familietjenesten), er at IKT- løsningene ikke tilrettelegger for interkommunale tjenester, selv om dette teknologisk er mulig. Det etableres ulike IKT- løsninger fra samarbeid til samarbeid eks. PP-tjeneste, barnevern og NAV.

Hvordan skal vi kunne ta ut samarbeidsgevinster på samarbeid når IKT oppleves «tungvint»?

De ansatte rapporterer om en hverdag preget av løsninger som skaper frustrasjoner og "plunder og heft" og som er til hinder for å utvikle en "interkommunal identitet" og vi-følelse.

Felles systemer som bygger opp under gode løsninger for dokumentasjon, kommunikasjon og effektivitet i oppgaveløsningen vil gi trygge og fornøyde medarbeidere og gode tjenester til brukerne (bygge opp under hovedoppgaven).

I rapport av mai 2012 – Plan for felles IKT-tjeneste i Orkdalsregionen (Evry Consulting) sies det «For at et tjenestesamarbeid innen ulike områder i kommunene i det hele tatt skal være mulig, må IKT – systemene samordnes på tvers av kommunegrensene»

Hva sier fylkeskommunen?

Fylkeskommunen, ved Asle Brustad, har gitt følgende uttalelse vedrørende om det er lurt av Frøya og Hitra etablerer en felles IKT tjeneste, i påvente av et større samarbeid (mail av 12.03.14)

«Det viktigste svaret mitt er vel at det «er mye som taler for at det er en fornuftig løsning at dere, i alle fall i første omgang, etablerer en felles IKT-enhet for Hitra og Frøya.... Min mening er derfor at det er en dyd av nødvendighet at det så raskt som over hodet mulig etableres et IKT-samarbeid for deres 2 kommuner» Et interkommunalt samarbeid på IKT- området vil være avgjørende for hvordan vi lykkes med det interkommunale samarbeidet på helse- og omsorgsområdet, og vil være en forutsetning for interkommunalt samarbeid på andre fagområder.

Sitat fra ny mail fra Asle Brustad av 12.09.14: «Det er etter det jeg vet svært lite nytt som rører på seg på dette området. Det som jeg vet er på gang er et tettere samarbeid mellom Meldal og Orkdal. Tror de har bestemt seg for å samarbeide fremover og utreder hvordan de skal gå fram for å få på plass vertskommuneavtale, databehandleravtale».

Arbeidsgruppas anbefaling:

Frøya kommunestyre gjorde, følgende enstemmige vedtak 30.04.14 i K-sak 44/14

«Rådmann setter ned en arbeidsgruppe som får følgende mandat:

Fremme forslag til IKT – samordning for Frøya og Hitra kommuner, der følgende vurderes:

Mulighet for ett datarom, med felles indre sone og sammenslått domene og infrastruktur. Forslaget skal løses innenfor dagens bemanning og ressursbruk, på linje med revidert og alternativ plan for Orkdalsregionen.

Forslaget skal inneholde forslag til framdriftsplan for realisering av samarbeidet, herunder forslag på vertskommune. Videre skal det medtas fulle investeringskostnader, så langt disse er kjente, for realisering av samarbeidet. Samarbeidet skal ikke være til hinder for et kommende større samarbeid i regionen, men et første steg i så henseende»

Som medlemmer fra arbeidsgruppen fra Frøya kommune foreslås:

Representant(er) fra rådmann, IKT avdelingen, en ansatt fra en interkommunal tjeneste, fra helse og skole. Det forutsettes at Hitra kommune gjør det samme vedtaket»

Mandatet ble gitt 30.04.14. Arbeidsgruppen har bestått av 6 medlemmer, 3 fra hver kommune. Fra Frøya: Beathe Sandvik Meland, ass.rådman, Roger Tvervåg, fagleder IKT, Heidi Midtsian, superbruker IKT innen pleie og omsorg/ servicevert. Fra Hitra: Kjell Roar Sæther, kommunalsjef oppvekst, Eskild Lervik, IKT sjef, Arve Granum, IKT ansvarlig innen pleie og omsorg på Hitra.

Gruppen har hatt 2 fellesmøter, egne kommunale, interne møter samt at IKT tjenestene har hatt fellesmøter. Gruppen konkluderte tidlig med at den beste løsning på dette mandatet, er at kommunene etablerer et felles datarom. Gjøres dette kan «alt» det andre løses enklere og mer effektivt, og på sikt kostnadsbesparende.

Begge kommunene har i dag egne datarom, - og begge kommunene kan i prinsippet «huse» den andre kommunens datapark. Etter en befaring i begge kommunenes datarom konkluderte gruppen på at det pr dato er Hitra som har det beste datarom når det kommer til størrelse, avkjøling og tekniske krav som ligger til slike rom. Dette er også så stort at det uten ekstra kostnad kan være datarom for begge kommunene. Skal dette datarommet ligge på Frøya må datarommet utvides eller flyttes og oppgraderes mtp. på kjøling. Derfor anbefaler arbeidsgruppen at felles datarom legges til Hitra rådhus, da dette er mest kostnadsbesparende. Det er naturlig at også noe av serverparken blir liggende igjen på Frøya – hvordan fordelingen blir rent praktisk må fremkomme i videre prosess.

Det er også da naturlig at Hitra kommune ivaretar vertskommunerollen for den felles IKT tjenesten siden det vil generere mindre kostnader å etablere felles serverrom på Hitra, og at det er uhensiktsmessig i forhold til drift å skille vertskommuneansvar og serverrom.

Det er ikke i denne prosessen tatt stilling til om alle personene som jobber innenfor IKT tjenesten fysisk skal ha tilholdssted på Hitra rådhus. Dette må også fremgå av videre prosess, - men en ser for seg at begge kommunene må ha kontorer tilgjengelige for de som jobber innen IKT tjenesten. En naturlig forutsetning for samarbeidet er at sluttbrukeren (de ansatte ute i virksomhetene) skal få like gode- bedre IKT leveranser om du jobber på SørBurøy eller Kvenvær, og disse skal ikke «merke» om den ansatte sitter på Fillan eller Sistranda.

Hvorfor en felles IKT tjeneste?

Driftsfordeler

- mindre sårbar - økt effektivitet – jobbe mot 24 timers service
- større fagmiljø
- økonomiske besparelser i forhold til drift
- opplæring i organisasjonene – informasjonssikkerhet jfr. kravene i personopplysningsloven med tilhørende forskrifter
- samordne oppgraderinger av bl.a. programvare og utstyr
- nye felles investeringer
- ta i bruk hverandres løsninger – like løsninger – kostnadseffektiv drift
- står sterkere sammen med tanke på «slagkraft» - søke om midler til bl.a. bredbåndstilgang via fiber

Felles IKT-tjeneste for Frøya og Hitra – hva vil det koste?

Erfaringer fra andre IKT-samarbeid viser at det er vanlig å hente ut gevinster forbundet med tjenestekvalitet og kompetanse, men at det kan være mer utfordrende å realisere økonomiske gevinster. Her kan likevel nevnes at et samarbeid vil gi oss en robust og mindre sårbar infrastruktur som vil gi oss høyere tjenestekvalitet og effektivitet i hverdagen.

Kritiske suksessfaktorer for å lykkes med IKT-samarbeid, vil være samarbeidsklima, fleksibilitet og god forankring i kommunene.

Hva et IKT-samarbeid for Frøya og Hitra kommuner etter samme modell vil koste, er vanskelig å beregne eksakt. Fagfolk innenfor IKT har anslått at felles kostnader knyttet til integrasjon kan gjennomføres innenfor en ramme på totalt 1 Mkr, der kommunene dekker 50 % hver. Begge kommunene legger i tillegg drifts- og investeringsbudsjetter for sine IKT-tjenester for 2015. Det er mulig ved en beslutning om samarbeid som vist overfor, å disponere disse midlene i en samarbeidsretning med sikte på en felles IKT-tjeneste for Frøya og Hitra kommuner.

Forholdet til NDS (Frøya kommunes driftsleverandør)

Dersom det vedtas at Frøya og Hitra kommuner skal ha en felles IKT tjeneste, vil det bli naturlig i prosessen å si opp noen/alle- av de etablerte avtalene Frøya kommune har med NDS. Hvilke og hvordan må den felles IKT tjenesten ta stilling til i den videre prosessen.

Tiltak som gjennomføres i første omgang

Som nevnt over er det utfordrende for de etablerte interkommunale tjenestene å forholde seg til systemer i to kommuner når jobben skal gjøres. Kommunene er enige om at følgende arbeid skal prioriteres i første omgang:

- Flytte fagprogrammer som brukes innenfor de etablerte interkommunale tjenestene innenfor helse- og sosialområdet (Felles server for personopplysninger, såkalt «Indre sone»)
- Felles lagringsplass for data slik at de blir tilgjengelige for alle fra samme sted («Ytre sone»)
- Felles e-post og kalendersystem for de to kommunene.

Framdrifta på arbeidet må planlegges av den felles IKT-avdelingen, da det er snakk om andre tekniske løsninger enn det kommunene har i dag. Kommunene må vurdere om de trenger bistand til dette arbeidet, da fra en nøytral part som har kompetanse fra lignede prosesser (viser her til pågående prosess mellom Meldal og Orkdal kommuner)

Vurdering

Et interkommunalt samarbeid på IKT- området vil være avgjørende for hvordan vi forbedrer, og lykkes enda bedre med det etablerte, interkommunale samarbeidet på helse- og omsorgsområdet. Samtidig som det vil være en forutsetning for interkommunalt samarbeid på andre fagområder.

På bakgrunn av dette mener rådmann at det er et fornuftig trekk - for på denne måten å få bedre utnyttelse av eksisterende, knappe ressurser og kompetanse, - og mer rasjonell og helhetlig drift. Ikke minst dette at vi får samordnet brukerdatabase med muligheter til å gi rettigheter på tvers av kommunegrenser på en enklere måte.

Videre mener rådmann at det ikke er realistisk å tenke et større IKT samarbeid (med flere kommuner) nå, - enn med nabokommunen – med tanke på den pågående kommunereformen.

Det er en forutsetning at kommunene gjør likelydende vedtak.

Organisering av arbeidet

Arbeidet organiseres på følgende måte.

Prosjektgruppe

Prosjektgruppa består av 6 medlemmer, og har slik sammensetning:

- a) Rådmenn (eller den rådmannen bemyndiger) i de to kommunene
- b) IKT lederne i de to kommunene
- c) To representanter for fagområdene, en for hver av kommunene

Arbeidsgruppe IKT

Består av de ansatte ved IKT – seksjonene i de to kommunene.

Mål som skal innfris i 2015 og 2016

Nr.	Målformulering	Hvordan	Hvorfor	Måles når
1	Like vedtak i begge kommuner om etablering av en felles IKT-tjeneste for kommunene Frøya og Hitra med Hitra som vertskommune	Felles saksframlegg	Forankring / politisk avklaring / bestilling	Nov. 14
2	Utarbeidelse av trinnvis framdriftsplan	Lage utkast – redigere og koordinere innspill og synspunkter	Blir omforent om planen / kvalitetssjekk	Des. 14
3	Bekjentgjøring av framdriftsplan og den nye tjenesten	Presentasjon og informasjon i begge kommuner	Informasjon / avstemme forventningene	Jan. 15
4	Relevant avtaleverk mellom kommunene utarbeides.	Vertskommuneavtale – etter mal fra andre interkommunale tjenestesamarbeid	Inngå en forpliktende og formell avtale om etablering av tjenesten	Jan. 15
5	Kartlegging av utstyr og planlegging av hurtig etablering av felles datarom	Arbeidsmøter (IKT-seksjonene)	Se på gjenbruk for å holde kostnadene nede	Feb. 15
6	Grenseoppgang	Arbeidsmøter (arbeidsgruppa)	Avklare ansvarsoppgaver mellom hver kommune og IKT-tjenesten (arbeidsstasjoner, nettverkskomponenter, linjer etc.) *se plan for Orkdalsregionen	Feb. 15
7	Forberedelse til etablering	Si opp, revidere eller inngå nye avtaler	Legge til rette for en problemfri overgang uten unødige overraskelser	Feb. 15

Nr.	Målformulering	Hvordan	Hvorfor	Måles når
8	Harmoniseringa av Indre sone	Samordne versjoner og legge til rette for migrering	Forenkle flytting av Indre sone	Feb. 15
9	Planlegge etablering av felles IKT-tjeneste	Avklare ansattforhold, arbeidsavtaler, utlysninger etc.	Bestilling	Mar. 15
10	Felles indre sone	Samordne og flytt av applikasjoner fra Frøya kommune	Delmål	Mar. 15
11	Etablering av Felles IKT-seksjon	Plassering og praktiske løsninger	Bestilling	1. april 2015
12	Felles katalogtjeneste	Etabler felles katalogtjeneste for Windows-domenenettverk (Active Directory - forkortet; AD)	Delmål	Okt. 15
13	Videre framdrift	Administrativ avklaringer, budsjett etc. Oppdatere og tilpasse «Plan for felles IKT-tjeneste» (rapport fra Evry til Orkdalsregionen) til en ny IKT-plan for Hitra og Frøya kommuner	Se på handlingsrom og rammer for videre utvikling av IKT-tjenesten i forhold til hovedmålet; fullstendig integrasjon	Nov. 15
14	Felles Outlook (kalender)	Felles MS Exchange server	Delmål	Jan. 16
15	Felles lagring av data	Planlegge, strukturere og flytte eksisterende data over til felles lagring- og backupløsning.	Delmål	Mai. 16

Nr.	Målformulering	Hvordan	Hvorfor	Måles når
16	Fullstendig integrasjon	Utarbeide en framdriftsplan for å samordne (harmonisere) alle applikasjoner og fagsystemer i de 2 kommunene. Synliggjøre gevinster og muligheter utover delmålene i denne planen. Felles applikasjoner er iht. rapporten fra Evry, en forutsetning for etablering av felles datarom.	Hovedmål	Okt. 16

IKT

Vertskommuneavtale

Avtale mellom samarbeidskommunene Frøya og Hitra om
tjenestesamarbeid på området informasjonsteknologi

Gjeldende fra 01.04.2015

Vedtatt av Hitra kommunestyre xx.xx.xxxx og Frøya kommunestyre xx.xx.xxxx

07.01.2015

Innholdsfortegnelse

<i>1</i>	<i>Vertskommuneavtale</i>	<i>2</i>
1.1	Vedlegg	2
<i>2</i>	<i>Bakgrunn, innhold og formål.....</i>	<i>2</i>
2.1	Bakgrunn.....	2
2.2	Formål	2
2.3	Innhold og omfang	2
<i>3</i>	<i>Myndighet og oppgaver</i>	<i>3</i>
<i>4</i>	<i>Vertskommunen.....</i>	<i>4</i>
4.1	Myndighet og oppgaver	4
<i>5</i>	<i>Økonomi.....</i>	<i>4</i>
5.1	Kostnadsfordeling	4
5.2	Årsavregning.....	4
5.3	Forfall.....	4
<i>6</i>	<i>Samråd, nettverk, informasjon og arkiv.....</i>	<i>5</i>
6.1	Rapportering.....	5
6.2	Arkiv	5
<i>7</i>	<i>Ikrafttredelse, endringer.....</i>	<i>5</i>
<i>8</i>	<i>Mislighold.....</i>	<i>5</i>
<i>9</i>	<i>Tvister.....</i>	<i>5</i>
<i>10</i>	<i>Avtalens varighet.....</i>	<i>5</i>
<i>11</i>	<i>Oppsigelse</i>	<i>5</i>
<i>12</i>	<i>Utvikling av samarbeidet - evaluering</i>	<i>6</i>

1 Vertskommuneavtale

Mellom

Frøya kommune (deltakerkommune) og **Hitra kommune** (vertskommunen)

om felles interkommunale IKT tjenester.

1.1 Vedlegg

Vedlegg til avtalen viser mer framdriftsplan for realisering av samarbeidet.

Vedlegg:

- 1) Felles eKommunestrategi for Frøya og Hitra kommuner 2014 – 2018
- 2) Trinnvis framdriftsplan for etablering av felles IKT – tjeneste for Hitra og Frøya kommuner 2015 – 2016

Ikke – trykte vedlegg:

- 1) Gjeldende IKT – planer for hhv Frøya kommune og Hitra kommune

Deltakerkommunene og vertskommunen utgjør samarbeidskommunene.

2 Bakgrunn, innhold og formål

2.1 Bakgrunn

Avtalen inngås med bakgrunn i avklaringer i deltakerkommunene om at de ønsker en felles IKT – tjeneste for de to kommunene, og med slik hovedsakelig årsak:

- Ikke grunnlag for ønsket / tiltenkt Orkdalssamarbeid innenfor IKT
- Behov for mer felles og samordnet IKT – tjeneste for de interkommunale tjenestene som kommunene har felles
- Felles IKT – tjeneste for Frøya og Hitra i tråd med anbefalinger fra Sør Trøndelag fylkeskommune

2.2 Formål

Kommunene har i utredningsarbeidet forut for avtale belyst følgende som FORMÅL for felles IKT – tjeneste:

- Større fagmiljø og med det mindre sårbar
- Økonomiske besparelser gjennom felles innkjøp, oppgradering og opplæring

2.3 Innhold og omfang

- En felles ikt – tjeneste for kommunene Hitra og Frøya, i et administrativt vertskommunesamarbeid og med Hitra kommune som vertskommune. Målet er å få til en mest mulig fullstendig integrasjon og samordning av alle IKT – baserte systemer i Hitra og Frøya kommuner. Innfasing av samarbeidet er vist i eget vedlegg med tittel «Trinnvis framdriftsplan, mål og tiltak 2015 – 2016, mot felles IKT – tjeneste».
- Felles datarom for Frøya og Hitra kommuner på Hitra (p.t. Hitra rådhus)
- Kostnader for innfasing i 2015 dekkes med 50 % av hver av kommunene innenfor en total investeringsramme for oppstart samordning på 1 mill kroner, dette dekker kostnader knytta til felles integrasjon – strategi i hovedsak likt det som var satt for planlagt Orkdals - samarbeid
- Det utarbeides felles driftsbudsjett som gjelder fra dato for oppstart, satt til 1. april 2015

- Ved oppstart vil bemanningen i felles IKT – tjeneste bestå av til sammen 4 årsverk, to fra hver av kommunene
- Det avklares våren 2015 hva som er felles IKT – utstyr og hva som fortsatt kjøpes og eies av hver av deltakerkommunene

3 Myndighet og oppgaver

Hitra kommune skal ivareta ansvar for daglig drift av IKT tjenestene som inngår i avtalen.

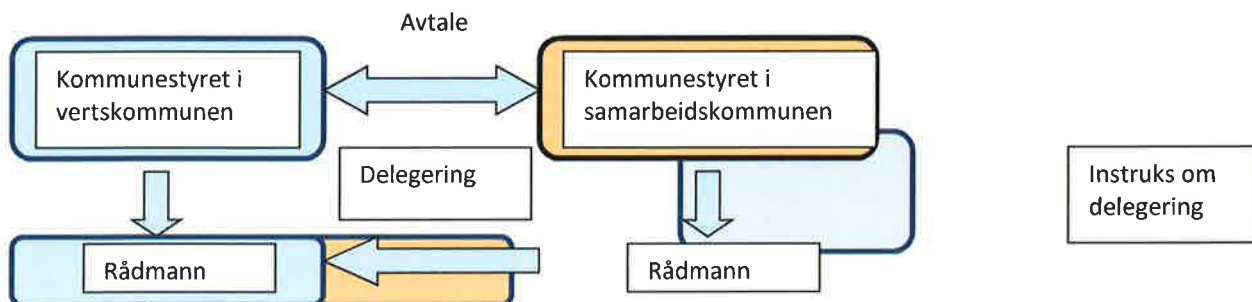
Vedlagte trinnvise framdriftsplan er å anse som instruks for arbeidet med samordningen. Kommunene skal utarbeide en egen ny framdriftsplan for fullstendig integrasjon som skal ferdigstilles høsten 2016.

Kommunene skal for øvrig drøfte behov for investeringer og drift, for det som inngår i felles IKT – tjeneste, senest ved utgangen av oktober forut for året det gjelder.

Kommunene har ansvar, hver for seg, til å si opp eksterne avtaler som ikke skal inngå i framtidig samarbeid. I løpet av våren 2015 vil det bli gjennomført en endelig avklaring av hvilket utstyr som skal inngå i felles IKT – tjeneste og hva som vil ligge fortsatt til hver av deltakerkommunene.

Frøya som samarbeidskommunen delegerer skriftlig til Hitra som vertskommune å utføre de oppgaver og treffe avgjørelser i de typer saker som inngår i samarbeidet. Delegering skjer formelt ved at kommunestyret i samarbeidskommunen gir instruks til rådmannen om å delegere myndigheten sin til rådmannen i vertskommunen.

Figur: Administrativt vertskommunesamarbeid – kommunelovens § 28 - 1b

Kommunestyret i vertskommunen har bare instruksjons og omgjøringsrett for saker som stammer fra egen kommune.

4 Vertskommunen

4.1 Myndighet og oppgaver

Vertskommune er tillagt følgende oppgaver:

- a) å følge opp kommunenes ansvar for områdene som omfattes av samarbeidsavtalen
- b) å ansette og ha arbeidsgiveransvar for alle ansatte i IKT – tjenesten
- c) å utarbeide økonomiplan og årlig driftsbudsjett for tjenesten
- d) å utarbeide årsregnskap og årsmelding for tjenesten
- e) å sørge for at deltakerkommunen får nødvendig informasjon om tjenesteområdet

5 Økonomi

Arbeidet med forslag til handlingsplan / handlingsprogram og økonomiplan og årlig driftsbudsjett følger, så langt ikke annet er særskilt avtalt, vertskommunens rutiner og regelverk.

Handlingsplan / handlingsprogram og årsbudsjett er gyldig når kommunestyret i vertskommunen har vedtatt disse, og deltakerkommunens kommunestyre har vedtatt størrelsen på kommunens tilskudd.

Nye tiltak som det ikke er budsjettdekning for, kan ikke iverksettes før deltakerkommunen har gitt sin godkjenning.

5.1 Kostnadsfordeling

Deltakerkommunene i samarbeidet dekker netto kostnader til drift med 50 % hver til lønn, sosiale utgifter og ordinære driftskostnader. Kommunene dekker videre 50 % hver til investering i felles framtidige fagsystemer og IKT – utstyr som inngår i den felles IKT – tjenesten.

Oppstår ekstraordinære eller uforutsette kostnader, må vertskommunen ta dette opp med rådmannen i samarbeidskommunen, med sikte på at kostnadene blir dekt inn.

Det beregnes ikke husleie for tjenesten, i tråd med gjeldende praksis for interkommunalt samarbeid mellom kommunene. Det skal forefinnes kontor lokalitet for IKT – personell i begge kommuner, i Hitra for alt personale og i Frøya for inntil 50 % av personalet. Evt. særskilt IKT – utstyr for Frøya som ikke blir overført til felles IKT – tjeneste skal ha dataromsplassering i Frøya kommune.

5.2 Årsavregning

Årsavregning skjer ultimo januar.

Underskudd dekkes inn med kostnadsfordeling/finansiering som forutsatt i kap. 7.1. Kostnadsfordelingen beregnes etter de samme parameterne som i budsjettet.

5.3 Forfall

Deltakerkommunenes andel av fastsatte utgifter forfaller til betaling 1. juli. Eventuelt underskudd som følger av årsavregning forfaller til betaling 15. februar.

6 Samråd, nettverk, informasjon og arkiv

6.1 Rapportering

Vertskommunen utarbeider nærmere rutiner for alle former for rapportering i tråd med gjeldende praksis for rapportering i vertskommunen.

Vertskommunen oversender årsrapport og regnskap til deltakerkommunen.

6.2 Arkiv

Vertskommunen har arkivplikt etter arkivloven. Den felles IKT-tjenestens arkiv er en del av vertskommunenes arkiv. Ved en eventuell oppsigelse / opphør av denne avtale overføres deltakerkommunens del av arkivet til deltakerkommunen.

7 Ikrafttredelse, endringer

Denne avtalen er utstedt og underskrevet i 2 – to – eksemplarer, hvorav partene beholder 1 – ett - eksemplar hver.

Avtalen trer i kraft fra 01.04.2015. Deltakerkommunen overfører samtidig myndighet og oppgaver til vertskommunens rådmann.

Avtalen er ikke gyldig før begge kommunestyrene har akseptert avtalen.

Det kreves enighet mellom samarbeidskommunene for å endre avtalen, herunder for å legge nye oppgaver til vertskommunene.

8 Mislighold

Dersom vertskommunen vesentlig misligholder sine forpliktelser, kan deltakerkommunen kreve at samarbeidet opphører med øyeblikkelig virkning.

9 Tvister

Eventuell uenighet mellom partene i denne avtalen skal søkes løst i minnelighet. Dersom partene ikke kommer til enighet, kan tvisten bringes inn for de ordinære domstolene. Vernetting skal være Sør-Trøndelag tingrett.

10 Avtalens varighet

Avtalen er inngått uten tidsavgrensning, men med rett til oppsigelse for den enkelte samarbeidskommune i samsvar med bestemmelsen i punkt 14.

11 Oppsigelse

Deltakerkommunene kan ved skriftlig varsel til vertskommunen si opp de enkelte tjenesteavtalene med ett års varsel regnet fra det tidspunkt vertskommunen mottar oppsigelsen, se også eget punkt om dette i den enkelte avtale.

Vertskommunen kan ved skriftlig varsel til deltakerkommunen si opp avtalen med ett års varsel regnet fra det tidspunkt deltakerkommunen mottar oppsigelsen. Sies avtalen opp av vertskommunen anses samarbeidet

opphørt ett år etter at varsel er mottatt av deltakerkommunen.

Ved uttreten av avtalen bortfaller kommunens forpliktelse til å betale refusjon regnet fra 1. januar året etter at uttrede har skjedd.

Ved uttreten av samarbeidet refunderes ikke utlegg eller øvrige kostnader som kommunene har hatt gjennom samarbeidet.

Stillinger (ansatte) som ved inngåelse av vertskommearbeidet er overført deltakerkommunen ved virksomhetsoverdragelse jfr. Arbeidsmiljølovens kap.16, skal tilbakeføres til opprinnelig kommune ved en uttreten av samarbeidet.

12 Utvikling av samarbeidet - evaluering

Evaluering av samarbeidet gjennomføres etter 2 år felles drift, evalueringen legges frem for kommunestyrene i de to kommunene innen utgangen av 2017.

Hitra kommune

Frøya kommune

Dato, sted.....

Dato, sted.....

.....
Ordfører

.....
Ordfører

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Kjersti Myhre
Arkivsaksnr.: 15/73

Arkiv: 203

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

HØRINGSUTTALELSE - OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVERFUNKSJONEN FRA KOMMUNENE TIL SKATTEETATEN

Forslag til vedtak:

Frøya kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Vi mener dagens kommunale løsning gir de beste resultatene og framstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Vi mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktspolitikk, fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering da lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Vi mener Frøya kommune, i form av å være organisert under «*Kemnerkontoret i Orkalsregionen*», selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Vedlegg:

1. Høringsbrevet
2. Høringsuttalelsen fra KS
3. Rapport fra Oslo Economics
4. Årsrapport skatt for 2014 for Frøya kommune

Saksopplysninger:

Vi viser til høringsbrev av 01.12.2014, og til eget brev fra departementet til alle landets kommuner av 04.12.2014 om at regjeringen ønsker å statliggjøre den kommunale skatteoppkrevingen. Frist for høringsuttalelser er satt til 02.03.2015.

Skatteoppkreverne står for fellesinnkrevingen av de fleste direkte skattene som fastsettes av Skatteetaten. Skatteoppkreving brukes om de samlede oppgaver som ligger til skatteoppkrevefunksjonen:

- **Innkreving** av inntekts- og formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Fellesinnkrevingen innebærer at skatteoppkreveren krever inn skatter og avgifter på vegne av skattekreditorene (staten, fylkeskommuner og kommunene).
- **Arbeidsgiverkontrollen** omfatter primært kontrollen av lønnsområdet. Formålet med kontrollen er å påse at skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift blir beregnet, oppbevart, innberettet og innberalt i samsvar med de bestemmelsene som gjelder. Siden likning av lønnstakere baserer seg på innsendt lønns- og trekkoppgave fra arbeidsgiver, er kontrollen svært viktig for å oppnå korrekt skattegrunnlag.
- **Føring av skatteregnskapet** – oppkreverne fører skatteregnskapet for den enkelte kommune i Skatteregnskapssystemet (Sofie), som driftes av Skatteetaten. Skatteregnskapet avlegges månedlig for å fordele skatteinntektene i kommunene.

I dag har kommunene det administrative ansvaret for skatteoppkreverfunksjonen, mens Skatteetaten har ansvar for faglig oppfølging og styring.

Vurdering:

Skatteoppkreverfunksjonen i Frøya kommune er organisatorisk underlagt *Kemnerkontoret i Orkdalsregionen*. Kontoret ligger på Hitra, og betjener kommunene Frøya og Hitra med 2 årsverk i form av to ansatte med kontorsted Hitra rådhus.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Vi mener dagens kommunale løsning er den beste, da den gir svært gode resultater. Dagens skatteinnkreving har en innbetalingsgrad på 99,8 % av samlede krav for de viktigste skatteartene.

Vi mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for netto inntekstap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell.

Vi vil også peke på at spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den varslede kommunereformen.

Forslaget innebærer en klar risiko for provenytap (netto inntekstap til staten). Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått igjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkreivingsprosent (vedlagt rapport). Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Årsrapport for 2014 beskriver resultatene for Frøya kommune (vedlagt rapport).

Bergningene fra Oslo Economics viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytnap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomme, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut. For de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsening for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravift og MVA har den kommunale innkrevingen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal løsningsgrad på 99,8 % mot statlig løsningsgrad på 99,4 %. Da det her er snakk om meget store beløp, vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for Frøya kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenytnap synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for ovennevnte momenter, og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Nærheten til innbyggerne er også viktig for å bistå de vanskeligstilte skatteyterne. Lokalkunnskap og nærhet er viktig for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

Departementet hevder at skattinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det utøves «*liten grad av skjønn*». Vi mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til de gode resultatene. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

FRØYA KOMMUNE	Mottatt
Arkiv: 203	Pr: 275/15
Saksbeht: KJM	Jr: 15/73-1
Kassasjon:	Bever:

Alle kommuner

Deres ref

Vår ref
14/3202 SL SWN/HKT

Dato
04.12.2014

Høring - overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten

Finansdepartementet sendte forslag om overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten på høring 1. desember 2014.

Høringsbrevet er sendt til KS, men ved en feil ble dessverre kommunene ikke inkludert i høringslisten. Vi sender herved også høringsbrevet til alle kommuner, se vedlagt høringsbrev. Frist for å avgi høringsuttalelse er 2. mars 2015.

Med hilsen

Amund Noss e.f.
ekspedisjonssjef

Øystein Schønberg-Grevbo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Month	AYO IF
Year	2000
Day	1
Time	10:00

Høringsinstansene iht. liste

Deres ref

Vår ref
14/3202 SL SWN/KR

Dato
01.12.2014

Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten - høring

1. Innledning

Finansdepartementet sender med dette på høring forslag om overføring av skatteoppkreverfunksjonen (skatteoppkrevingen) til Skatteetaten.

Skattedirektoratet fikk 23. juni 2014 i oppdrag å utrede hvordan skatteoppkrevingen (arbeidsgiverkontroll, innkreving og føring av skatteregnskapet) kan organiseres i Skatteetaten for å oppnå en bedre og mer effektiv skatteoppkreving. Utredningen skulle også inneholde forslag til nødvendige regelverksendringer, plan for ev. endringer i IKT-systemløsninger og vurdering av arbeidsrettslige- og personalmessige forhold.

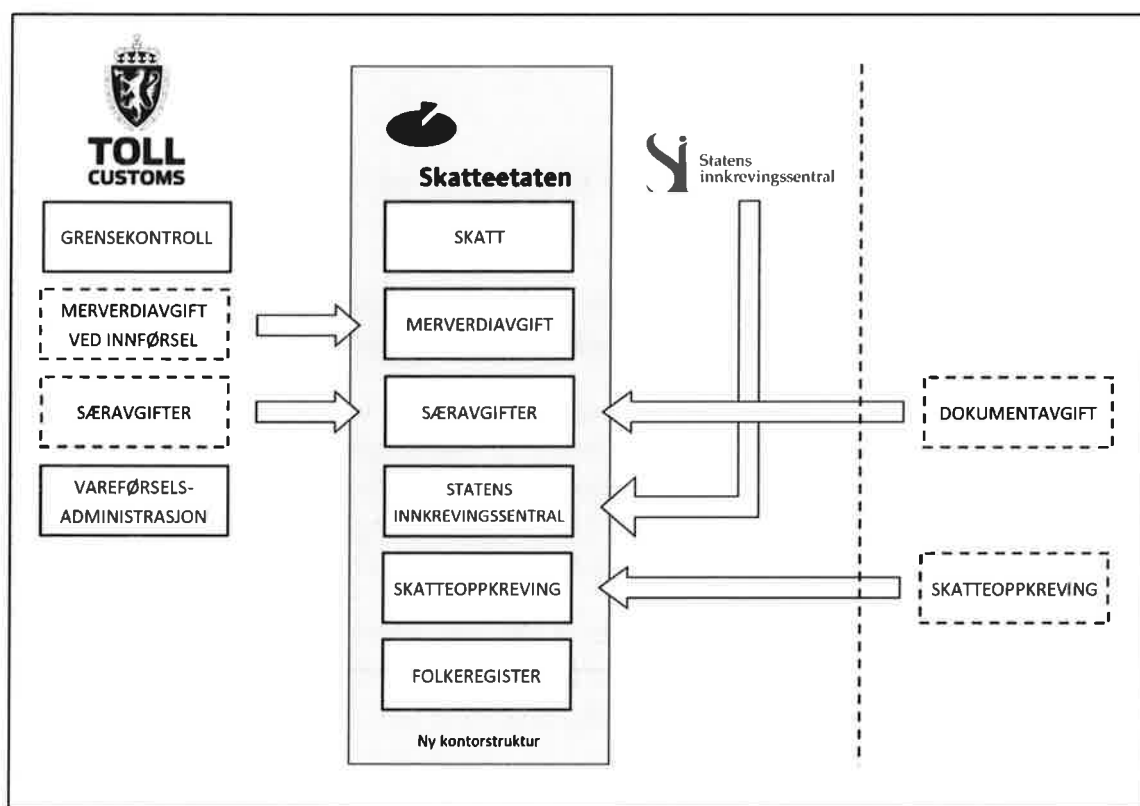
Skattedirektoratets rapport ble oversendt Finansdepartementet 24. november 2014. Rapporten med vedlegg er tilgjengelig på Finansdepartementets hjemmesider <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/hoeringer.html?id=1832>

Regjeringen har satt i gang et arbeid med sikte på overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten. Regjeringen vil ta stilling til Skattedirektoratets konkrete forslag til organisering av skatteoppkreverfunksjonen etter at høringen er gjennomført, herunder den regionale fordelingen og omfanget av satsingen på arbeidsgiverkontroll i kampen mot svart økonomi. Skattedirektoratets forslag følger føringene regjeringen har lagt for arbeidet, og rapporten danner et godt grunnlag for å arbeide videre med sikte på å overføre skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten for å få en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning.

2. Bakgrunn for tiltaket

Regjeringen har iverksatt en rekke endringer i etatene som håndterer skatt, avgift, toll og innkreving, og i oppgavefordelingen mellom disse, jf. Prop. 1 S (2014-2015). Målet med tiltakene er styrket innsats mot svart økonomi, bedre rettssikkerhet, redusert ressursbruk, forenkling for innbyggerne og bedre grensekontroll.

Regjeringen vil overføre forvaltningen av særavgift og merverdiavgift ved innførsel fra Toll- og avgiftsetaten til Skatteetaten. Statens innkrevingssentral tas inn i Skatteetaten fra 1. januar 2015, og det arbeides også med sikte på å overføre ansvaret for forvaltningen av dokumentavgiften fra Kartverket til Skatteetaten. Skatteetaten vil med disse tiltakene få et samlet ansvar for å fastsette, innkreve og kontrollere skatter og avgifter, jf. figuren under.

Overføring av den kommunale skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten innebærer at skatteinnkrevingen, føring av skatteregnskapet og arbeidsgiverkontrollen legges til Skatteetaten og koordineres med tilstøtende og til dels overlappende oppgaver i Skatteetaten. Samordning av skatteoppkreverne og Skatteetaten gir stordriftsfordeler både faglig, administrativt og for drift og utvikling av IKT-systemer. Skatteetatens innfordring av merverdiavgift og skatteoppkrevernes innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift kan samordnes. I stor grad omfatter dette de samme skyldnerne. Tilsvarende vil det gi en bedre og mer helhetlig løsning å samordne skatteoppkrevernes arbeidsgiverkontroll med Skatteetatens kontrollvirksomhet. Et samlet ansvar hos Skatteetaten vil gi mer lik behandling av skattyterne og bedre

rettssikkerhet. Det vil samtidig gjøre det enklere for de skatte- og avgiftspliktige ved at de får én etat å forholde seg til.

2.1 Skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverne står for fellesinnkrevingen av de fleste direkte skattene som fastsettes av Skatteetaten. Skatteoppkreving brukes om de samlede oppgaver som ligger til skatteoppkreverfunksjonen:

- **Innkreving** av inntektsskatt- og formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Fellesinnkrevingen innebærer at skatteoppkreveren krever inn skatter og avgifter på vegne av skattekreditorene (staten, fylkeskommunene og kommunene).
- **Arbeidsgiverkontrollen** omfatter primært kontrollen av lønnsområdet. Formålet med kontrollen er å påse at skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift blir beregnet, oppbevart, innberettet og innbetalt i samsvar med de bestemmelsene som gjelder. Siden likning av lønnstakere baserer seg på innsendt lønns- og trekkoppgave fra arbeidsgiver, er kontrollen svært viktig for å oppnå korrekt skattegrunnlag.
- **Føring av skatteregnskapet** – skatteoppkreverne fører skatteregnskapet for den enkelte kommune i Skatteregnskapssystemet (Sofie), som driftes av Skatteetaten. Skatteregnskapet avlegges månedlig for å fordele skatteinntektene til kommunene.

Skatteoppkrevernes oppgaver og plikter i forbindelse med skatteoppkrevingen følger av skattebetalingsloven¹ med tilhørende forskrifter og Instruks for skatteoppkreverne. Etter skattebetalingsloven § 2-1 skal den myndighet og de plikter som er lagt til skatteoppkreveren i skattebetalingsloven, utøves av den kommunale skatteoppkreveren. Loven setter ingen krav til hvordan funksjonen skal organiseres internt i kommunene. Kravet er ikke til hinder for at flere kommuner har felles skatteoppkrever så lenge det føres ett skatteregnskap for hver kommune.

2.2 Dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen

Dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen er ikke hensiktsmessig, verken faglig-, styrings- eller ressursmessig.

I dag har kommunene det administrative ansvaret for skatteoppkreverfunksjonen, mens Skatteetaten har ansvar for faglig oppfølging og styring. Skatteetaten bruker 71 årsverk på å følge opp de kommunale skatteoppkreverkontorene. 288 kommunale skatteoppkreverkontor bruker om lag 1 411 årsverk på skatteoppkrevingen. Flere kommuner har etablert interkommunalt samarbeid, men de fleste fagmiljøene er svært små. Over 60 pst. av kontorene benytter to eller færre årsverk på oppgaven.

¹ Lov av 17. juni 2005 nr. 67, Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav

Skatteoppkreving er heller ikke en naturlig kommunal oppgave, men en oppgave som kjennetegnes av stram regulering, liten grad av skjønn, og sterkt behov for rettsikkerhet og likhet på tvers av kommunene, uavhengig av hvor skattyter eller arbeidsgiver bor eller holder til. Kommunen utfører oppgaven på vegne av skattekreditorene (staten, fylkeskommunen og kommunene). I behandling av kommuneproposisjonen i vår, sluttet Stortinget seg til at «oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar».

Den informasjon som er viktig i innfordringssammenheng, er nå i all hovedsak tilgjengelig i registre og databaser. Sammen med elektronisk rapportering og kommunikasjon reduserer dette behovet for lokalkunnskap og for at oppgaven utføres nært skyldneren. Videre har mange kommuner allerede i dag til tross for redusert nærhet valgt å etablere interkommunale løsninger for skatteoppkreverfunksjonen. Nærhet kan også være problematisk, spesielt i små kommuner. At den som krever inn eller kontrollerer kjenner skyldneren personlig eller har andre koblinger til skyldner, kan gjøre det vanskelig å gjennomføre skatteoppkrevingen eller kontrollen på en god måte.

Resultatene for innbetalt skatt, folketrygdavgift og arbeidsgiveravgift er gode, men dette skyldes i liten grad dagens organisering med 288 kontor. Årsaken er kravenes karakter, velfungerende IT-systemer og en forskuddsordning hvor arbeidsgiver gjennom skattetrekket i praksis er den viktigste «skatteoppkreveren» overfor lønnsinntakere og pensjonister. For inntektsåret 2012 var totalt innbetalt forskuddstrekk 99,9 pst. Av dette ble hele 99,7 pst. frivillig innbetalt, dvs. til forfall eller etter en maskinell purring. Dette skjer uten innkrevingstiltak fra skatteoppkreveren, og skyldes i stor grad arbeidsgivernes skattetrekk. For arbeidsgiveravgift (inntektsåret 2012) var resultatet 99,8 pst., hvor hele 99,2 pst. er innbetalt frivillig.

Spørsmålet om å flytte skatteoppkrevingen har vært utredet flere ganger, senest i 2004 (NOU 2004:12 *Bedre skatteoppkreving*) og i 2007 (NOU 2007:12 *Offentlig innkreving*). I NOU 2004:12 konkluderte flertallet av utvalgsmedlemmene med at en statlig organisering av skatteoppkrevingen var mest naturlig, oppgavens innhold og karakter tatt i betraktning. Mindretallet mente at de fleste argumentene talte for fortsatt kommunalt ansvar for skatteoppkrevingen. I NOU 2007:12 foreslo flertallet i utvalget at alle statlige innfordringsoppgaver og innfordringsoppgaver knyttet til skatte- og avgiftskrav som høres inn under fellesinnkrevingen, skulle samles i en statlig innfordringsetat. Mindretallet (ett medlem) støttet ikke den delen av forslaget som innebar å innlemme skatteoppkreverfunksjonen i én statlig innfordringsetat.

3. Skattedirektoratets forslag til organisering

Skattedirektoratet har i sin utredning vurdert organiseringen ut fra føringer i oppdragsbrevet fra Finansdepartementet av 23. juni 2014. I tillegg er utredningen basert

på «Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon».² Direktoratet har spesielt lagt vekt på følgende kriterier:

- helhetlig skatte- og avgiftsforvaltning
- redusert ressursbruk gjennom effektiv oppgaveløsning
- videreføring av kompetanse i gode fagmiljøer
- god regional fordeling av arbeidsplasser

Skattedirektoratet har i utredningen vurdert ressursbehov, organisering og lokalisering for hver av oppgavene som skatteoppkreverne utfører i dag: skatteregnskap, arbeidsgiverkontroll, innkreving og veiledning/informasjon.

3.1 Forslag til organisering

Skattedirektoratets forslag til organisering av oppgavene i Skatteetaten viser at oppgavene kan og bør løses på betydelig færre steder enn i dag: Skattedirektoratet foreslår at oppgaven skal utføres på tilsammen 27 kontor.

Forslaget innebærer at oppgavene kan utføres med 526 færre årsverk enn de kommunale skatteoppkreverne bruker i dag. Samtidig foreslår Skattedirektoratet å styrke arbeidsgiverkontrollen med 29 årsverk, slik at den samlede innsparingen blir netto 497 årsverk. Denne innsparingen, sammen med innsparing på kontorplass- og bl.a. kostnader til diverse IT-systemløsninger, gir totalt en samlet innsparing på om lag 370 mill. kroner årlig.

Direktoratet foreslår følgende organisering i Skatteetaten av de ulike oppgavene som ivaretas av skatteoppkreverne i dag:

Føring av skatteregnskapet

Skattedirektoratet foreslår at denne funksjonen samles på Lillestrøm (Skedsmo kommune) med en underavdeling i Vadsø. Enheten vil få et landsdekkende ansvar for føring av skatteregnskapet. Oppgaven bemannes med 45 årsverk på Lillestrøm og 15 i Vadsø, totalt 60 årsverk mot dagens 251. Kommunene vil få en spesialisert enhet som vil gi de samme rapportene og inntektsoversiktene som i dag, og som i tillegg vil kunne tilby alle kommuner analyser til sin økonomiforvaltning.

Skatteetaten er avhengig av å rekruttere tilstrekkelig med kompetanse for å opprettholde en god drift fra 1. januar 2016. Avgjørende for valget av lokalisering på Lillestrøm har derfor vært rekrutteringsgrunnlaget fra de største kontorene på det sentrale Østlandsområdet. Ingen andre steder i landet har tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag som kan sikre forsvarlig drift fra 1. januar 2016.

² Av 16. september 2011

Arbeidsgiverkontrollen

Skattedirektoratet foreslår at arbeidsgiverkontrollen samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer og lokaliseres på 22 steder. Oppgaven bemannes med 400 årsverk. Dette innebærer en styrking på 29 årsverk. I tillegg blir arbeidsgiverkontrollen vesentlig styrket ved at den samles i større fagmiljøer og samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer. SKD har vurdert organisering av arbeidsgiverkontrollen ut fra hvor arbeidsgiverne holder til, hvor skatteoppkreverne har kompetansemiljøer på oppgaven i dag og hvor Skatteetaten i dag har kontrollmiljøer. Arbeidsgiverkontrollen krever ikke at etaten er fysisk til stede overalt, men at det er mange nok til å reise ut på kontroller der det etter en risiko og vesentlighetsvurdering vurderes at det er behov.

Innkrevning

Skattedirektoratet foreslår at innkreving spesialiseres og lokaliseres på totalt 19 steder. Det skilles mellom innkreving mot næringsdrivende/arbeidsgivere og innkreving mot personlig skattytere (lønnsmottagere og pensjonister). Innkreving mot næringsdrivende samles i fem regionale innkrevingsmiljøer hvor Skatteetaten allerede har innkrevingsmiljø for merverdiavgift. Innkreving mot personlige skattytere samles i 19 fylkesvise enheter, hvor fem av disse også har innkreving mot næringsdrivende. Oppgaven bemannes med til sammen 453 årsverk, mot dagens 639 årsverk.

Veiledning, informasjon og arkiv

Veiledning, informasjon og arkiv knyttet til skatteoppkreverfunksjonens inkluderes i Skatteetatens telefon tjeneste, veiledningsfunksjon og de regionale dokumentsentrene. Oppgaven bemannes med til sammen 55 årsverk.

3.2 Fordeler med Skattedirektoratets forslag til organisering

Etter Finansdepartementets vurdering er det mange og vesentlige fordeler med Skattedirektoratets forslag til organisering av skatteoppkreveroppgavene:

Mer effektiv oppgaveløsning

Oppgavene foreslås løst i færre og større enheter med bedre fagmiljøer. Antall kontorsteder reduseres fra 288 til 27 og oppgavene løses med 526 færre årsverk. Dette tilsvarer en årlig innsparing på 370 mill. kroner årlig.

I Skattedirektoratets forslag samordnes innfordring av merverdiavgift og direkte skatter fra næringsdrivende. Innkrevingarbeidet blir samlet sett mer effektivt og enhetlig ved at oppkreveren for eksempel kan ta utlegg eller begjære konkurs for flere krav samtidig.

Arbeidsgiverkontrollen er viktig for kvaliteten på lønnsrapporteringen fra arbeidsgiverne, som er en avgjørende forutsetning for ordningen med forhåndsutfyllt selvangivelse. I tillegg er kontrollen også et meget viktig virkemiddel i innsatsen mot svart økonomi og arbeidskriminalitet. Større kompetansemiljøer, samordning og en

styrking i antall årsverk vil gi bedre kvalitet på grunnlagsdataene, redusert sårbarhet og større kontrolldekning.

Føring av skatteregnskapet blir mer effektivt. En landsdekkende enhet med ansvar for føring av skatteregnskapet innebærer en betydelig effektivisering, med en reduksjon fra 251 årsverk til 60 årsverk. Dette gir store kompetente fagmiljøer, og kommunene vil få en spesialisert enhet som vil gi de samme rapportene og inntektsoversiktene som i dag, og som i tillegg vil kunne tilby alle kommuner analyser til sin økonomiforvaltning. I tillegg blir det én konto for innbetaling av skatt, noe som gjør regnskapsføringen mer effektiv.

Bedre bekjempelse av svart økonomi og arbeidsmarkeds kriminalitet

Arbeidsgiverkontrollen er viktig i innsatsen mot svart økonomi og arbeidsmarkeds kriminalitet.

I dag er det kommuner som knapt foretar arbeidsgiverkontroller. Mer enn 70 prosent av skatteoppkreverkontorene bruker mindre enn ett årsverk på arbeidsgiverkontroll, og 16 kommuner gjennomfører ikke arbeidsgiverkontroll i det hele tatt.

Manglende eller dårlig arbeidsgiverkontroll øker risikoen for konkurransevridning, hvor det seriøse næringslivet taper for de som velger å drive uredelig virksomhet. Vi kan også risikere at useriøse aktører i større grad velger å etablere virksomheten sin i kommuner der de vet at kontrolldekningen er lav.

Skattedirektoratet foreslår at arbeidsgiverkontrollen styrkes med 29 årsverk. Denne styrkingen, og en samordning av arbeidsgiverkontrollen med Skatteetatens øvrige kontrollmiljøer, vil gi større og mer kompetente kontrollmiljøer og gjøre det lettere å foreta en mer helhetlig og risikobasert kontrollutvelgelse. Dette vil bidra til en vesentlig bedre bekjempelse av svart arbeid og arbeidsmarkeds kriminalitet. Det vil gi mer korrekt fastsettelse av skatter og avgifter, øke etterlevelsen og dermed sikre skatteinntektene til fellesskapet. I tillegg vil samhandlingen mellom kontrolletater og politiet bli enklere da det blir færre aktører som skal samarbeide.

Økt rettsikkerhet

Lik behandling av like saker er et sentralt rettssikkerhetsprinsipp. Å samle oppgaven i én etat legger til rette for dette. Også større og mer kompetente fagmiljøer vil bidra til bedre kvalitet på saksbehandlingen, som er viktig for å sikre likebehandling og at skattyters rettigheter ivaretas.

Forenkling for skatte- og avgiftspliktige og arbeidsgiverne

Skattedirektoratets forslag gjør at skatte- og avgiftspliktige får én etat å forholde seg til. Næringsdrivende skylder ofte både skatt og mva. og får i slike tilfeller bare én kreditor å forholde seg til. Næringslivet får også færre kontrollaktører å forholde seg til.

Mer kompetente fagmiljøer legger til rette for bedre kvalitet i saksbehandlingen. Bedre kvalitet i saksbehandlingen gir mindre behov for klage og færre konflikter mellom skattyter/arbeidsgiver og skattemyndighetene.

I dag må brukerne forholde seg til to ulike etater i samme sak. Det er ikke alltid gitt for brukerne hvem som kan gi veiledning på det de lurer på. Hittil i år har i underkant 30 000 brukere ringt Skatteetaten med spørsmål om innbetaling av skatt, mens omtrent like mange ringer til skatteoppkrever og blir henvist til Skatteetaten. Skatteetaten ønsker å ta ansvaret for veiledning om hele skatte- og avgiftsområdet. Brukerne vil få ett kontaktpunkt for alle henvendelser om skatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift.

God regional politikk

Dagens skatteoppkreverkontor har store variasjoner i størrelse og 60 pst. av kontorene benytter to eller færre årsverk på oppgavene totalt. Skattedirektoratets forslag til organisering samler de ulike skatteoppkrevingsoppgavene i egne, større fagmiljøer. Større fagmiljøer gir mulighet for spesialisering og skaper attraktive regionale kompetansearbeidsplasser.

Det foreslås kontorer i alle landets fylker, og Skattedirektoratets forslag opprettholder en god regional balanse i antall arbeidsplasser. Det er flere kommuner som *får* mer enn 10 årsverk enn som *mister* mer enn 10 årsverk. Å bygge sterke fagmiljøer rundt om i landet åpner også for at en kan flytte oppgaver ut fra sentrale områder. Skatteetaten er allerede et godt eksempel på at arbeidsoppgaver kan flyttes ut fra de største byene. Skatt nord behandler de om lag 500 000 selvangivelsene for innbyggerne i Oslo.

4. Regelverksendringer

Mange av de foreslåtte lovendringene er tekniske tilpasninger som følge av at skattekontoret overtar arbeidsoppgaver fra skatteoppkreveren. I skattebetalingsloven kapittel 2 er det foreslått endringer som blant annet tar høyde for at innkreving av toll- og avgiftskrav skal overføres til Skatteetaten. Hvem som i dag er rett innkreivingsmyndighet for de ulike kravene er regulert i forskjellige bestemmelser i skattebetalingsloven og i skattebetalingsforskriften. Det foreslås å samle disse bestemmelsene i skattebetalingsloven kapittel 2.

I forlengelsen av at skatteoppkreverfunksjonen overføres til Skatteetaten, foreslås det å avvikle de kommunale skatteutvalgene. Skatteutvalget kan av rimelighetshensyn gi betalingsutsettelse eller sette ned eller frafalle skattekrav. Dersom kravet som søkes ettergitt er høyere enn 200 000 kroner, ligger derimot avgjørelsesmyndigheten hos skattekontoret. Skattekontorets vedtak kan påklages, mens det ikke er klageadgang over vedtak som treffes av skatteutvalgene. Ved å samle avgjørelseskompetansen hos skattekontoret, tilrettelegges det for enhetlig behandling av sakene og det kan innføres en generell adgang til å klage over vedtakene.

Departementet viser til kapittel 7 i rapporten og vedlagte lovforslag.

5. Konsekvenser for kommunene

Skatteoppkreveren kan for enkelte kommunale krav avholde forretning for utleggspant og nedlegge utleggstrekk og foreta motregning i tilgodebeløp ved skatteoppgjøret og i til gode merverdiavgift etter reglene om dette i skattebetalingsloven. Dette forutsetter at det i særloven for det aktuelle kravet foreligger en henvisning til skattebetalingsloven. For andre krav eller dersom kommunen velger å ikke bruke skatteoppkreveren, må kravene tvangsfullbyrdes via den alminnelige namsmannen.

Direktoratet foreslår at kommunene fortsatt skal ha særnamskompetanse for kommunale krav og avgifter. Forslag til ny lovtekst i de enkelte særlovene er tilpasset dette, ved at kravet om at skatteoppkreveren må forestå innkrevingen er tatt ut. Kommunene kan etter forslaget selv bestemme hvem i kommunen som eventuelt skal utøve særnamskompetansen, samt foreta motregning i tilgodebeløp ved skatteoppgjøret og i til gode merverdiavgift.

6. Arbeidsrettslig og personalmessige konsekvenser

Skattedirektoratets rapport (kapittel 13) inneholder en vurdering av arbeidsrettslige og personalmessige forhold. Direktoratets viser til at det ved overføring av skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten må gjøres en vurdering av om det skjer en virksomhetsoverdragelse. Hver enkelt kommune med skatteoppkreverfunksjon må foreta en vurdering av kriterier og vilkår for virksomhetsoverdragelse er tilstede eller ikke. Rettslig sett vil dette kunne medføre at arbeidstakere i de ulike kommuner får ulike rettigheter med hensyn til om de kommer inn under reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven eller ikke.

Skatteoppkrevingen er ulikt organisert fra kommune til kommune og det kan derfor ikke gis en helt generell beskrivelse av de personalmessige konsekvensene. Skattedirektoratet og Finansdepartementet vil legge vekt på gode personalprosesser, og det er en grunnleggende forutsetning at omstillingsarbeidet skal skje i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner. Det skal utredes konsekvenser for ansatte og planlegges et omstillingsløp som ivaretar involvering fra tillitsvalgte for de ansatte som er berørt av overføringen.

I prosessen vil informasjon til berørte ansatte bli vektlagt. Det vil bli etablert et samarbeidsorgan mellom partene tilsvarende det som ble etablert ved gjennomføringen av vergemålsreformen.

7. Administrative og økonomiske konsekvenser

Skattedirektoratets forslag til organisering av skatteoppkrevingen viser at oppgavene kan løses med betydelig færre årsverk. Oppgavene skal løses med 985 årsverk, en samlet innsparing på 526 årsverk. Samtidig foreslås en styrking av arbeidsgiverkontrollen med 29 årsverk, noe som reduserer den samlede innsparingen til netto 497 årsverk. Denne innsparingen, sammen med innsparing på kontorplass- og systemkostnader, gir totalt en samlet innsparing på om lag 370 mill. kroner årlig.

Det vil påløpe kostnader til omstilling i en overgangsperiode.

Skatteetaten

For Skatteetaten vil forslaget føre til økte kostnader til lønn og ulike administrative tjenester. Skattedirektoratet har tatt utgangspunkt i foreslått lokalisering og at Skatteetaten får 985 nye årsverk til å løse oppgavene. Lønns- og administrasjonskostnadene er beregnet til 732 mill. kroner per år.

I tillegg vil etaten ikke ha kostnader til godtgjørelse til skatteutvalgsmedlemmene. Totalt utgjør dette 1,9 mill. kroner årlig.

Kommunen

Det er foreløpig ikke tatt stilling til hvordan gevinsten i kommunene av overføringen blir tatt ut.

Skatteoppkreverne har også ansvar for innkreving og regnskapsføring av kommunale krav. Disse oppgavene skal fortsatt være kommunale. Etter reglene i skattebetalingsloven kan skatteoppkrevere i innkreving av en del av disse kravene bruke sin særnamskompetanse (avholde forretning for utleggspant og nedlegge utleggstrekk) og/eller foreta motregning i tilgodebeløp fra skatteoppgjør og i merverdiavgift til gode. Skattedirektoratet foreslår i sin rapport at kommunene beholder disse innkreivingsvirkemidlene etter overføring. Overføringen vil derfor ikke gjøre det vanskeligere eller mer kostbart for kommunene å drive innkreving av kommunale krav.

Samfunnet

Næringsdrivende, arbeidsgivere og skattyterne vil få én etat å forholde seg til, uavhengig av om det gjelder pågående kontroll, skattesak eller betaling. For eksempel vil en helhetlig behandling være kostnadsbesparende for skyldner, ved at samordning av kravene vil gi færre utleggsforretninger.

Overføringen av oppgavene vil også legge til rette for en mer digital forvaltning og brukervennlige løsninger.

8. Avsluttende bemerkninger

Frist for å avgi høringsuttalelse er 2. mars 2015. Høringsuttalelsene sendes elektronisk til postmottak@fin.dep.no.

Liste over høringsinstansene følger vedlagt. Vi ber den enkelte høringsinstans om å vurdere behovet for om høringsbrevet bør sendes til underliggende etater eller virksomheter, tilknyttede virksomheter, medlemsorganisasjoner eller lignende.

Med hilsen

Amund Noss e.f.
ekspedisjonssjef

Øystein Schönberg-Grevbo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Høringsinstanser

Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030 OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030 OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030 OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030 OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030 OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032 OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030 OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032 OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033 OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030 OSLO
Akademikerne	Fr. Nansens plass 6	0160 OSLO
Arbeidsgiverforeningen Spekter	Postboks 7052 Majorstuen	0306 OSLO
Bedriftsforbundet	Rådhusgata 5 b	0151 OSLO
Datatilsynet	Postboks 8177 Dep	0034 OSLO
Den Norske Advokatforening	Kr. Augusts g. 9	0164 OSLO
Den norske Revisorforening	Henrik Ibsens gt 100	0255 OSLO
Direktoratet for økonomistyring	Postboks 7154 St. Olavs pl.	0130 OSLO
Domstolsadministrasjonen	Postboks 5678	7485 TRONDHEIM
Finans Norge (FNO)	Postboks 2473 Solli	0202 OSLO
Finanstilsynet	Postboks 1187 Sentrum	0107 OSLO
Hovedorganisasjonen Virke	Postboks 2900 Solli	0230 OSLO
Kommunene		
KS	Postboks 1378 Vika	0114 OSLO
Landsorganisasjonen i Norge	Youngsg. 11	0181 OSLO
NITO - Norges ingeniør- og teknologorganisasjon	Postboks 9100 Grønland	0133 OSLO
Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening	Postboks 99 Sentrum	0101 OSLO
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135 OSLO
Norges Fiskarlag	Pirsenteret	7005 TRONDHEIM
Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund	Henrik Ibsens gate 20	0255 OSLO
Norges Rederiforbund	Postboks 1452 Vika	0116 OSLO
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Øvre Vollg. 9	0158 OSLO
Norsk Øko-Forum (NØF)	Postboks 9070 Grønland	0133 OSLO
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)	Postboks 5250 Majorstuen	0303 OSLO

Oslo kommune	Rådhuset	0037 OSLO
Skattebetalerforeningen	Postboks 213 Sentrum	0103 OSLO
Skattedirektoratet	Postboks 9200 Grønland	0134 OSLO
Statistisk sentralbyrå	Postboks 8131 Dep	0033 OSLO
Unio, hovedorg. for universitets- og høyskoleutdannede	Stortingsgaten 2	0158 OSLO
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund YS	Postboks 9232 Grønland	0134 OSLO
ØKOKRIM	Postboks 8193 Dep	0034 OSLO
Skatteetatens Juristforening	Kristian Augustsgt 9	0164 OSLO
Skatterevisorenes Forening - UNIO	Stortingsgata 2	0158 OSLO
Skatteetatens Landsforbund	Lakkegata 3	0187 Oslo
NTL Skatt	Youngsgata 11	0181 Oslo

Til Kommunene

Vår referanse: 14/01529-8
Arkivkode: 144038
Saksbehandler: Rune Bye
Deres referanse:
Dato: 15.01.2015

Høringsuttalelse fra KS om statliggjøring av skatteinnkrevingen - forslag

Vedlagt følger administrativt forslag til høringsuttalelse om overføring av skatteoppkrevingen til staten. Hovedstyret skal behandle forslaget på sitt møte den 21. januar 2015. Den endelige uttalelsen vil bli lagt ut på KS.no, men pga stor etterspørsel fra kommunene sender vi ut forslaget til vedtak selv om det er kort tid til endelig vedtak fra KS foreligger.

KS minner om at høringsfrist er 2. mars. Vedlagte forslag kan brukes i kommunenes arbeid med høringsuttalelsen.

Med vennlig hilsen

Gunn Marit Helgesen
styreleder

Lasse Hansen
administrerende direktør

Høringsuttalelse – Overføring av skatteoppkrevingen til staten.

Det vises til høringsbrev av 01.12.2014 til høringsinstansene vedrørende forslag om overføring av skatteoppkreverfunksjonen (skatteoppkrevingen) til Skatteetaten.

Landsstyret i KS vedtok i mai 2014 en enstemmig uttalelse om kommunereformen hvor KS mener det er galt å gjøre skatteinnkrevingen statlig. Skatteinnkrevingen i Norge er svært effektiv, og det er vanskelig å se at en statliggjøring vil forbedre den. Samtidig fjerner man en viktig oppgave fra kommunesektoren, stikk i strid med målene i den nylig igangsatte kommunereformen.

Forslaget om overføring av skatteoppkrevingen til skatteetaten har vært vurdert flere ganger tidligere, men saken har da enten ikke blitt fremmet fra tidligere regjeringer eller blitt avvist av Stortinget. KS kan ikke se at det fremkommer nye momenter av betydning i Finansdepartementets høring. At forslaget fremmes som egen sak uavhengig av pågående kommunereformarbeid er også etter KS's mening uheldig og i strid med reformen.

KS er opptatt av at skatteoppkrevingen skjer på en effektiv måte med høye krav til rettssikkerhet. KS kan ikke se at en overføring av skatteoppkrevingen til staten gir noen garantier for bedre resultater.

Dagens skatteinnkreving har svært gode resultater med en innbetalingsgrad på om lag 99,8 av prosent av samlede krav for de viktigste skatteartene. Dette er marginalt høyere enn innbetalingsgraden av den statlige innkrevingen av merverdiavgift (99,4 pst i følge statsbudsjettet). Kravenes karakter, innkreving via arbeidsgiver og automatiserte prosesser er viktige forklaringer på de gode resultatene. Hensiktsmessig og effektiv organisering i kommunene med entydig arbeidsdeling mellom skattekontorene (tidl. ligningskontor) og de kommunale skatteoppkreverne er en annen. Skattedirektoratet gir ingen begrunnelse for at den statlige innkrevingen av merverdiavgift skal være lavere enn resultatet for arbeidsgiveravgift.

Forslagene i høringen innebærer betydelig sentralisering av arbeidsplasser til nasjonale kontorer eller til region-/fylkessentra. Dagens 288 kontorsteder reduseres til 27. Næringslivet på mindre steder vil miste en av sine viktigste, offentlige informasjonskanaler og samarbeidspartnere. Det antas at dette kan være spesielt krevende for bedrifter i etableringsfasen. I tillegg får skatteoppkreverne informasjon om mulig useriøs virksomhet fra lokalt næringsliv og innbyggere, og denne informasjonskanalen vil antagelig svekkes ved en statliggjøring.

I det pågående kommunereformarbeidet er målet å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Kommunalt ansvar for skatteoppkrevingen har bidratt til at kommunene har kunnet bygge opp innfordringsmiljøer i egen organisasjon med god kompetanse for innfordring av både skattekrav og kommunale krav. KS mener en overføring av skatteoppkrevingen til staten vil gjøre at kommunene mister denne synergien, og kommunene blir da mindre robuste på innkrevsområdet.

Skattedirektoratets utredning peker på muligheter for kostnadsbesparelser sammenlignet med dagens organisering, og effektiviseringsgevinsten er beregnet på grunnlag av dette. Skattedirektoratets utredningsarbeid er gjennomført som en lukket prosess og har svakheter. Utredningen belyser i liten grad konsekvensene av innsparingsforslagene. Det har derfor ikke vært mulig å vurdere disse for KS. Den valgte tilnærmingsmåten innebærer i tillegg en mulig overvurdering av effektiviseringsgevinstene ved at det ses bort fra at mye av disse kunne vært oppnådd med dagens oppgavefordeling, og da kanskje spesielt med interkommunalt samarbeid og ny kommunestruktur.

KS mener dagens organisering av skatteoppkrevingen har klare fordeler, og vil advare mot at ansvaret overføres fra kommunene til staten. KS vil spesielt framheve følgende uheldige konsekvenser:

- **Effektiviteten og resultatene i skatteinnfordringen kan svekkes.** Skatteoppkrevingen i Norge har over tid vist seg å være meget god sammenlignet med andre vestlige land, f.eks. har skatterestansene i Danmark økt etter at innfordringen ble statliggjort (fra 50 mrd. i 2006 til 82 mrd. i 2012 i følge den danske Riksrevisjonen). En omfattende omorganisering har klare risiki, der selv marginale svekkelser i innkrevsgradene vil føre til at inntektene reduseres mer enn Finansdepartementets anslag for besparinger ved statliggjøring.

KS mener skatteoppkrevingen bedre kan sikres gjennom forbedringstiltak innenfor rammen av dagens organisering.

- **Bortfall av mulighetene for en enkel og effektiv innkreving.** Skatteoppkreveren driver også innfordring av visse typer kommunale krav og avgifter, og kommunens særnamskompetanse er et effektivt virkemiddel for kommunene, samtidig som det sparer innbyggerne for betydelige beløp i innfordringsgebyrer. Uten særnamskompetansen vil betydelig flere kommunale krav måtte oversendes namsmannen for innfordring. For innbyggerne vil dette medføre at det i svært mange saker vil påløpe et innfordringsgebyr på 2 500 kr. Dette er gebyr som i mange saker kan være høyere enn det skyldige beløpet. Dette betyr at f.eks. en renovasjonsregning på 1 500 kr. vil øke til 4 000 kr. når innfordringsgebyret kommer i tillegg.

Skattedirektoratet peker i sin utredning på at en statliggjøring av skatteinnkrevingen utløser behov for en ny kommunal særnamskompetanse, iallfall i en overgangsperiode. Skattedirektoratet går imidlertid ikke nærmere inn i problemstillingen og viser til at dette krever en grundigere utredning.

Forslagene fra Skattedirektoratet har samtidig vidtrekkende negative konsekvenser for kommunene ved at den kommunale særnamsfunksjonen ikke vil få tilgang til informasjon fra verken arbeidsgiver-/ arbeidstakerregisteret eller arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold. I tillegg må det antas at kommunene heller ikke lenger vil ha tilgang til skattesystemet SOFIE, noe som må til for å ivareta personvern hensyn i den organiseringen som nå foreslås. Dette er dramatisk for kommunene og vil i realiteten bety at man ikke har informasjon til å kunne benytte seg av særnamsmyndigheten. At disse problemstillingene ikke belyses av Finansdepartementet og Skattedirektoratet er kritikkverdig.

Kommunene vil altså de facto ikke lenger kunne gjøre bruk av særnamsmyndigheten. Dette vil medføre at innfordring av kommunale krav må forventes å bli langt mindre effektiv enn i dag. KS mener derved at forslaget viser at statlige myndigheter har liten forståelse for kommunale behov, og KS vil advare mot forslaget.

- **Begrenser mulighetene for for god kommunal likviditetsstyring** og derigjennom kommunenes evne til å innfri sine forpliktelser ved forfall ved at kommunene ikke lenger kan styre gjennomføringen av forskudd på periodisk oppgjør. Skattedirektoratet sier de vil erstatte dette med en eller annen type ordning med forskudd på periodisk oppgjør. Dette kan gi et rentetap for kommunesektoren på 150 – 200 mill. kroner.
- **Svekker kommunenes ansvar for eget inntektsgrunnlag.** En overføring av skatteoppkrevingen til staten betyr at kommunenes skatteinntekter blir enda sterkere styrt fra staten. Interkommunale samarbeid kan ikke, slik Finansdepartementet antyder, tas til inntekt for at kommunene ikke lenger vektlegger nærhetsprinsippet i skatteinnfordringen. Snarere er dette et uttrykk for at kommunene vil oppnå best mulig innfordringsresultater, med effektiv ressursbruk, samtidig som hensyn som nærhet, rettsikkerhet o.a. ivaretas på en tilfredsstillende måte.
- **Innbyggerne mister nærheten til skatteoppkreveren.** Innbyggere med betalingsvansker kan ved å kontakte den kommunale skatteoppkreveren, som kjenner de lokale forholdene i kommunen, få en samordnet betalingsordning for sin skattegjeld og skyldige kommunale krav. Med en statlig skatteinnfordring organisert i regionale innkreivingskontorer vil disse innbyggerne ofte måtte forholde seg til to innkreivingsinstanser (staten og kommunen), og dette kan gjøre kontakt vanskeligere og heve terskelen for innbyggerne.

- **Rettsikkerheten til skattyterne kan svekkes.** I dag ivaretas rettsikkerheten på en meget god måte ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (ligningen/staten) og på den annen side innkrevingen av skatten (kommunene). Hensynet til rettsikkerheten tilsier at det må være avstand mellom den som fastsetter og den som innkrever skatten. Dette er også slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteoppkrevingen.
- **Reduserte muligheter for bekjempelse av svart økonomi.** Skatteoppkreveren har god kontakt med og kjennskap til lokalt næringsliv, og dette bidrar til bekjempelsen av svart økonomi også der arbeidsgiverkontrollen er organisert som interkommunalt samarbeid. Lokalt folkevalgt innsyn, bl.a. gjennom kontrollutvalgene, er en annen styrke. Statliggjøring med sterk sentralisering kan vanskeliggjøre bekjempelsen svart økonomi.

Skattedirektoratet har i sin vurdering belyst risiko og tiltak ved oppgaveoverføringen. Analysen er i hovedsak av kvalitativ karakter, og inneholder også innslag av subjektivitet. KS mener at mangelen på kvantitative analyser utgjør en ikke uvesentlig svakhet, særlig tatt i betraktning det begrensede mulighetsrommet som ligger i å oppnå bedre resultater enn i dag. KS mener at risikoanalysen også burde sett hen til tilsvarende reformer i andre land, f.eks. Danmark. Selv om en del er annerledes er det også likheter i form av betydelig nedbemanning, sentralisering av oppgaveløsning og gjennomføring i en tidsperiode med endringer i kommunestruktur. KS mener videre at det er en svakhet at det ikke ses på forbedringsmuligheter innenfor dagens organisering. Gjennom dette ville en fått synliggjort effektiviseringspotensialet mot antatt beste alternativ.

KS har også merket seg at Skattedirektoratet har sett på ressursbruken til innkreving ved et 40-talls skatteoppkrevere for å vurdere fordelingen av ressurser til nærings- og personinnkreving. I de kommunene som er vurdert har ikke Skattedirektoratet funnet at det er noen sammenheng mellom variasjoner i ressursbruk og resultatene. Samtidig konkluderes det med at man har fått et godt grunnlag for å evaluere dagens ressursinnsats og vurdere det framtidige bemanningsbehovet i en ny organisering. Etter KS's vurdering bør det gjøres ytterligere analyser, der også ulike sosioøkonomiske forskjeller inkluderes i analysene, før en trekker konklusjoner om ressursinnsats. Uten denne type analyser vil risikoen for ikke optimal ressursdisponering øke, og en kan heller ikke se bort fra at dette vil ha konsekvenser for innfordringsresultatene.

Dersom regjeringen likevel skulle velge å arbeide videre med en sak til Stortinget om en overføring av skatteinnkrevingen har KS følgende kommentarer og merknader:

KS vil framheve at en eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen ikke er et ønske fra kommunene, men vil være et statlig pålegg. Staten må derfor ta ansvar for at dette skjer på en måte som ivaretar arbeidstakerne. Staten må ta hovedansvar for å gjennomføre virksomhetsoverdragelsen, herunder ta ansvar for de som blir overtallige. Dette innbefatter også eventuelt omplassering til andre stillinger i staten. Skattedirektoratet har ikke foretatt en fullstendig kartlegging av antall ansatte som arbeider med skatteinnkreving, bl.a. er det usikkerhet knyttet til ansatte som dels jobber med skatteinnkreving og dels med andre kommunale oppgaver. KS mener at staten må foreta en detaljert kartlegging av antall personer/årsverk i god tid før eventuell overføring.

KS forutsetter at staten tar ansvar for det kompetansetapet som kommunene får som følge av overføringen. KS forventer også at staten, som i vergemålsoverføringen, avsetter ekstra midler som kommunene vil kunne få til å gjennomføre omstilling som følge av personaltap. Staten må videre ta den økonomiske risikoen knyttet til overføring av skatteoppkrevingen slik at kommunesektorens skatteinntekter ikke påvirkes negativt om de fremtidige innfordringsresultatene blir svakere enn de resultatene de kommunale skatteoppkreverne leverer.

KS vil være svært opptatt av at Skattedirektoratet sørger for at kommunene får like god tilgang på rapporter og informasjon som i dag ved en eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen. Skatteinntektene utgjør om lag 40 pst av kommunesektorens inntekter. KS legger til grunn at informasjonen gjøres tilgjengelig for kommunene gjennom en web-løsning eller tilsvarende. Det må også etableres en eller flere analyseenheter som kan bistå kommunene med raske svar på spørsmål, bistand til analyse av skatteinngangen og utarbeidelse av prognoser.

KS viser til at Finansdepartementets forslag vil gi en sterk sentralisering - ved å gå fra 288 til 27 kontorer. KS mener at det må velges en mer desentral modell enn det er lagt opp til, og at det i lokaliseringen av kontorsteder må legges mer vekt på distriktpolitiske utfordringer.

Når det gjelder ordning med forskuddsfordeling på periodisk oppgjør forutsetter KS at dagens «beste praksis» legges til grunn, slik at det unngås et rentetap for kommunesektoren på 150 – 200 mill.

Enkelte av de foreslåtte lovendringene vil begrense informasjonstilgangen for kommunenes særnamsmyndighet. KS mener at folketrygdloven § 25-1 og lov om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. § 8 må endres slik at kommunenes særnamsmyndig får tilgang til disse opplysningene.

KS vil avslutningsvis også få bemerke at de store omstillingene det legges opp til, sammen med behovet for nærmere vurderinger på flere punkter, tilsier at fremdriften i en eventuell overføringsprosess må forskyves. At departementet ønsker å starte prosesser og bruke tid på disse i forkant av at beslutning i Stortinget om eventuell overføring er tatt tydeliggjør dette ytterligere. En for rask implementering av eventuell oppgaveoverføring antas også å kunne øke risikoen i prosjektet.

Oslo, 15. januar 2015

Mulige provenyeffekter ved flytting av skatteinnkreving

Rapport utarbeidet for Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund

Om Oslo Economics

Oslo Economics utreder økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, myndigheter og organisasjoner. Våre analyser kan være et beslutningsgrunnlag for myndighetene, et informasjonsgrunnlag i rettslige prosesser, eller et grunnlag for interesseorganisasjoner som ønsker å påvirke sine rammebetingelser. Vi forstår problemstillingene som oppstår i skjæringspunktet mellom marked og politikk.

Oslo Economics er et samfunnsøkonomisk rådgivningsmiljø med erfarne konsulenter med bakgrunn fra offentlig forvaltning og ulike forsknings- og analysemiljøer. Vi tilbyr innsikt og analyse basert på bransjeerfaring, sterk fagkompetanse og et omfattende nettverk av samarbeidspartnere.

Samfunnsøkonomisk analyse

Oslo Economics tilbyr samfunnsøkonomisk utredning for departementer, direktorater, helseforetak og andre virksomheter. Vi har kompetanse på samfunnsøkonomiske analyser i henhold til Finansdepartementets veileder og rundskriv, som er særlig relevant i forbindelse med offentlige budsjettprosesser og beslutninger. Vi utarbeider også andre nytte-kostnadsanalyser, sektoranalyser og evalueringer.

Mulige provenyeffekter ved flytting av skatteinnkreving/2014-413-1010

© Oslo Economics 2014

Kontaktperson:

Jostein Skaar / Partner

jsk@osloeconomics.no, Tel. 959 33 827

Innhold

Sammendrag og konklusjoner	4
1. Innledning	6
1.1 Bakgrunn for prosjektet	6
2. Dagens skatteoppkrevingssystem og forslaget om statliggjøring	7
2.1 Organisering	7
2.2 Kommunens oppgaver	7
2.3 Skatteetatens oppgaver	7
2.4 Sentralisering av skatteoppkrevingen	8
2.5 Tidligere utredninger	8
2.6 Argumenter for og mot kommunal eller statlig organisering	9
3. Provenyeffekter	12
3.1 Forutsetninger for beregningene	12
3.2 Inndata	12
3.3 Overføring fra kommune til stat	14
3.4 Overføring av mva. fra stat til kommune	18
3.5 Sammenligning av skatteartene og vurdering av betydningen av nærhet	20
4. Samlet vurdering	22
Litteraturliste	23
Vedlegg 1	24

Sammendrag og konklusjoner

Med sikte på å forenkle og avbyråkratisere offentlig sektor har regjeringen fremmet forslag om en reform hvor skatteoppkrevingen flyttes fra de kommunale skatteoppkreverne til Skatteetaten. Denne rapporten ser på mulige økonomiske effekter på skatteprovenyet av at skatteinnkrevingen overføres fra kommune til stat.

Gjennomgang av tidligere dokumenter og utredninger som omhandler organiseringen av skatteoppkrevingen viser at det hersker uenighet om hvilken organisasjonsmodell som er den beste. De viktigste argumentene fra dokumentgjennomgangen er gjengitt under:

Argumentene for kommunal organisering:

- Høy løsningsgrad
- Stor nærhet
- God brukerservice og tilgjengelighet for skattyter
- God rettsikkerhet
- Synergieffekter av et godt fagmiljø og kompetanse
- Styrket kommunalt selvstyre

Argumentene for statlig organisering:

- Mindre variasjon i innsats og resultater som følger av kontorstørrelse
- Mer enhetlig organisering av faglig og ressursmessig ansvar
- Enklere styring og effektivisering
- Færre parter å forholde seg til for skattyter
- Økt kompetanse ved spesialisering
- Stordriftsfordeler

Denne rapporten har kun sett på de økonomiske effektene på skatteprovenyet under ulike forutsetninger. Vi tar således ikke stilling til øvrige samfunnseffekter som potensielt følger av en endring. Våre beregninger viser et totalt provenytap på 1 560 millioner kroner hvis skatteartene foreslått overført til staten får endret innkreivingsprosent til 99,4 prosent, som er statens nåværende løsningsgrad for merverdiavgift. For arbeidsgiveravgift alene er det beregnet et provenytap på 520 millioner kroner.

Vi har ikke funnet entydig data som gir grunnlag for å konkludere med at skatteoppkrevingen blir av dårligere kvalitet ved at den flyttes fra kommune til stat, og det finnes heller ikke data som entydig konkludere med at skatteoppkrevingen blir av bedre kvalitet ved en statliggjøring. Det er ikke mulig å sammenligne innkreivingsandeler av forskjellige skattetyper direkte. Det lar seg derfor ikke gjøre å si noe sikkert om provenyeffekten ved en statliggjøring.

Store endringer vil alltid medføre en risiko. Vår beregninger viser at en nedgang i innkreivingsprosent på 0,05-0,15 prosentpoeng¹ medfører at reformen er ulønnsom for det offentlige, selv når det forutsettes betydelige stordriftsfordeler på bemanningssiden. Det er derfor en risiko for at statliggjøring av skatteoppkrevingen kan vise seg å bli en ulønnsom reform. Vi kan heller ikke utelukke at en statliggjøring vil gi en økt skatteinnkreiving, men betydelig usikkerhet i kombinasjon med en reform som i liten grad er reverserbar tilsier etter vårt syn at man skal være varsom med å gjennomføre endringer.

En alternativ reform hvor innkreiving av merverdiavgift flyttes fra stat til kommune har en beregnet provenyeffekt på 830 millioner kroner. Dette forutsetter at innkreivingsprosenten for merverdiavgift øker med 0,4 prosentpoeng, og tilsvarer innkreivingsprosenten for arbeidsgiveravgift. Vi tar her ikke

¹ Avhengig av hvilke skattearter som inngår i beregningen

stilling til hvorvidt en slik økning i innkreivingsprosenten er sannsynlig. Beregninger viser imidlertid at en økning på bare 0,1 prosentpoeng gir en provenyeffekt på 210 millioner kroner. Vi har ikke vurdert om en slik alternativ innkreivingsreform totalt sett vil være lønnsom.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Regjeringen Solberg har i regjeringserklæringen tatt til orde for å gjennomgå strukturen i departementene og direktoratene med sikte på å forenkle og avbyråkratisere. Ett av de foreslåtte tiltakene er å flytte skatteoppkrevingen fra de kommunale skatteoppkreverne til Skatteetaten. Dette fører til at ansvaret for å fastsette, innkreve og kontrollere skatter og avgifter blir samlet i en etat. Regjeringen forventer at denne overføringen over tid kan redusere antall årsverk brukt på skatteinnkreving og skatteregnskap med 400-500.

Flere stiller seg kritisk til denne reformen, deriblant Kommunenes Sentralforbund (KS) og Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund (NKK). Det hevdes blant annet at en sentralisering vil bidra til en mindre effektiv skatteinnkreving.

På bakgrunn av regjeringens sentraliseringsforslag ønsker NKK å få utredet konsekvenser av at skatteinnkrevingene sentraliseres. Et ledd i denne utredningen er å besvare følgende problemstillinger:

1. Hvordan vil skatteprovenyet påvirkes av at skatteinnkrevingen som i dag gjøres av kommunene, flyttes fra kommune til stat slik det er foreslått av regjeringen?
2. Hvordan ville skatteprovenyet blitt påvirket av en alternativ reform der kommunen overtar innkrevingen av merverdiavgift (mva) fra staten?

Dette er komplekse spørsmål der det er svært krevende å konkludere innenfor et rimelig usikkerhetsnivå. Det kan være mange forhold som påvirker skatteinnkrevingen, som for eksempel skattens art, egenskaper hos skyldner og organiseringen av innkrevingen. I tillegg til de rent økonomiske følger av skatteinnkrevingen kan det også være andre viktige samfunnsverdier som knytter seg til innkrevingen, som for eksempel kommunalt selvstyre og kommunal kontroll, rettferdighet og rettsikkerhet. Vi har i denne utredningen fokusert på de økonomiske konsekvensene, og har gjennom drøfting og sensitivitetsanalyse vist hvordan forskjellige forutsetninger gir forskjellige resultater.

Forutsetninger og metode

En viktig del av oppdraget har vært å kartlegge egenskaper ved de ulike skatteartene og organiseringen av dagens oppkrevingssystem. På bakgrunn av dette har vi vurdert hva som synes å være rimelige forventede effekter av en statliggjøring av skatteinnkrevingen, og beregnet tilhørende provenyeffekter.

Vi har i vårt arbeid satt oss inn i tidligere analyser på området, med særlig vekt på hvilke positive og negative effekter som er beskrevet knyttet til en endring av skatteinnkrevingen. Ut fra dette har vi dannet oss en samlet oppfatning av hvilke effekter man kan forvente. For å underbygge dette har vi benyttet data for skatteinnkreving slik dette er beskrevet i tidligere arbeid. Vi har således ikke innhentet nye kvantitative eller kvalitative data i denne utredningen.

Samfunnsøkonomisk gevinst og tap

Konsekvensene av en overføring av skatteoppkreverfunksjonen fra stat til kommune er mange og sammensatte. En samfunnsøkonomisk analyse vil måtte se på hvordan disse konsekvensene slår ut for alle interessentene i samfunnet. I dette oppdraget har vi kun vurdert de direkte effektene på skatteprovenyet av endret kvalitet på innkreving, og ser således ikke på tapet/gevinsten for hele samfunnet. Som eksempel på samfunns effekter som dermed ikke berøres i denne utredningen kan nevnes effekten for de ansatte som mister jobben og lokalsamfunnene som mister arbeidsplasser. Det er heller ikke blitt vurdert mulige organisatoriske/administrative effekter eller overgangskostnader som oppstår ved en endring i innkrevingssystemet.

Et av regjeringens hovedargumenter for sentraliseringen er en forventet innsparing på 400-500 årsverk. Dersom kvaliteten på innkrevingen, og dermed det innkrevde skattebeløp, endrer seg i negativ retning som følge av overføringen av oppgavene, kan dette redusere eller utligne denne positive effekten. Det er denne risikoen for at reformen viser seg å være mindre positiv for det offentlige kontantstrøm (skatteinntekter fratrukket innkreivingskostnader) som er hovedtemaet for vår rapport.

All skatteinnkreving medfører et effektivitetstap for samfunnet, og et optimalt skattesystem minimerer dette tapet. Endringer i skatteoppkrevingen kan bidra til et mindre optimalt skattesystem. Eksempelvis vil en redusert innkreivingsprosent gi redusert skatteproveny for det offentlige. Dersom dette tapet skal dekkes gjennom innføringen av nye skatter eller avgifter, kan dette medføre samfunnskostnader grunnet negative vridningseffekter. Slike effekter er heller ikke medtatt i denne utredningen.

2. Dagens skatteoppkrevingssystem og forslaget om statliggjøring

I dette kapitlet skal vi se nærmere på bakgrunnen for de beregninger og vurderinger vi gjør senere i rapporten. Vi ser da først på hvordan skatteinnkrevingen er organisert i dag. Deretter gjennomgår vi kort hva forslaget om statliggjøring innebærer. Til sist bruker vi en del plass på å vise hvilke utredninger som er gjort tidligere om dette temaet, og hvilke argumenter som er fremmet for og mot statliggjøring. Dette er for å sette våre beregninger i en kontekst, samtidig som vi understreker at vi ikke har vurdert gyldigheten av andre argumenter enn de som retter seg direkte mot kvaliteten på innkreivingsarbeidet, og dermed effekter på skatteprovenyet.

2.1 Organisering

I Norge er skatte- og avgiftsadministrasjonen delt i to etater, Skatteetaten og Toll- og avgiftsdirektoratet, begge underlagt Finansdepartementet. Skatteetaten er organisert med ett hovedkontor (Skattedirektoratet) og fem regioner. Skatteoppkreverne i kommunen er underlagt Skatteetaten som har det faglige ansvaret for fastsettelse og innkreving av skatt og merverdiavgift, samt oppfølging. Etter skattebetalingsloven § 2-1 skal den myndighet og de plikter som er lagt til skatteoppkreveren i skattebetalingslovene, utøves av den kommunale skatteoppkreveren. Det er den enkelte kommune som har det administrative ansvaret for skatteoppkrevingen. Skattebetalingsloven legger ikke føringer for hvordan kommunen internt organiserer oppkrevingen og oppkreverfunksjonen kan organiseres i et interkommunalt samarbeid.

2.2 Kommunens oppgaver

Det er i dag 288 kommunale skatteoppkreverkontorer som bruker i overkant av 1 400 årsverk på skatteoppkrevingen. Skattebetalingsloven², med tilhørende forskrifter og Instruks for skatteoppkreverne, legger føringer for skatteoppkreverens oppgaver og plikter i forbindelse med skatteoppkrevingen. Det er tre hovedoppgaver som inngår i skatteoppkreverfunksjonen:

- Innkreving av inntekts- og formueskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift
- Arbeidsgiverkontroll
- Førings av skatteregnskapet

Det er verdt å merke seg at det mange av de kommunale skatteoppkreverkontorene i tillegg har ansvaret for kommunale oppgaver i form av innkreving av kommunale krav, håndtering av kommunale lønninger og regnskap og kommunal inkasso.

Det er skattekontorene som har ansvar for fastsettelse av inntekts- og formueskatt og utskriving av forskudds- og forhåndsskatt.

2.3 Skatteetatens oppgaver

Skatteetaten forvalter tre store systemer:

- Folkeregistersystemet
- Skattesystemet
- Merverdiavgiftssystemet

Det overordnede målet til Skatteetaten er å sikre at pliktig skatt og avgift blir korrekt fastsatt og innbetalt. Over 80 prosent av de totale skatter og avgifter til stat og kommune kommer inn gjennom skatte- og avgiftssystemene som etaten forvalter.

Skatteetaten har ansvar for å fastsette, kontrollere og kreve inn merverdiavgift. I tillegg har etaten faglig ansvar for de kommunale skatteoppkreverne, noe som medfører veiledning og bistand i faglige spørsmål, mål- og resultatstyring, samt ettersyn og restansekontroll hos skatteoppkreveren. Merverdiavgift fastsettes og innkreves av skattekontoret i den regionen der den næringsdrivende er registrert.

Andre oppgaver for Skatteetaten er fastsettelse og kontroll av folketrygdavgift, utskrift av skattekort, håndtering av forskuddsskatt, kontroll av selvangivelsene og ansvar for folkeregisteret.

² Lov av 17. juni 2005 nr. 67, Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgifts krav

2.4 Sentralisering av skatteoppkrevingen

Regjeringens fremlagte reform foreslår å overføre skatteoppkreverfunksjonen fra kommunene til Skatteetaten. Bakgrunnen for beslutningen er ønsket om å effektivisere offentlig sektor og redusere bruken av fellesskapets ressurser.³ Regjeringen har varslet og igangsatt flere tiltak for å oppnå dette, deriblant er det foreslått innlemmelse av deler av Toll- og avgiftsetaten til Skatteetaten. I tillegg er det besluttet at Statens innkreivingsentral tas inn i Skatteetaten fra 2015.

Forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen fra kommune til stat innebærer at skatteinnkrevingen, føring av skatteregnskapet og arbeidsgiverkontrollen legges til Skatteetaten og koordineres med tilstøtende og til dels overlappende oppgaver.

Regjeringen har i brev av 23. juni 2014 gitt Skattedirektoratet i oppdrag å utrede hvordan skatteoppkreverfunksjonen skal organiseres i Skatteetaten.

2.5 Tidligere utredninger

Det finnes en rekke offentlige dokumenter og studier som tar for seg organiseringen av skatteoppkrevingen. Temaet har vært gjenstand for samfunnsdebatt og engasjementet kommer fra mange hold. Sentrale aktører som er engasjert i ulike sammenhenger er Stortinget, regjeringen, Finansdepartementet, Riksrevisjonen, KS, NKK og kommunene.

Det er viktig å merke seg at flere av utredningene er gjennomført relativt langt tilbake i tid og tar således ikke innover seg endringer i organiseringen av skatte og avgiftsadministrasjonen som er gjort i den senere tid. Dette bidrar til å gi utredningene begrenset verdi.

Under følger en oversikt over sentrale dokumenter/utredninger, og hovedinnholdet i disse:

- **NOU 1993:1 Reorganisering av skatte- og avgiftsadministrasjonen:** Konkluderer med at ansvaret for innkrevingene fortsatt bør ligge i kommunene, og at den faglige styringen fra statens side blir styrket
- **St.prp. nr. 44 (1993-94) En felles skatte-, avgifts- og tolletat, St.prp. nr. 41 (1995-96) Om organiseringen av den statlige innbetalings- og innfordringsfunksjonen for skatter og avgifter m.v.:** Konkluderer med at ansvaret for innkrevingen fortsatt bør ligge hos kommunene. Arbeidsgiverkontrollen knyttet til fastsetting blir foreslått overført til staten.

- **Riksrevisjonens Dokument 3:8 (1995-96):** Kartlegger hva kommunerevisorene og skattefogdene har gjort for å påvirke arbeidet med fellesinnkreving, samt forskjeller i metoder og strategier for innfordringen. Overordnet styring og tiltak er vurdert.
- **Econ-rapport 69/99 (1999):** Vurderer kvaliteten på skatteinnkrevingen ved å undersøke om kvaliteten på innkreving av restskatt varierer mellom kommuner og hvordan kvaliteten varierer mellom skattearter.
- **Riksrevisjonens Dokument 3:12 (1999-200):** Undersøker effektiviteten i skatteoppkrevernes innfordringsarbeid.
- **NOU 2000:22 Om oppgavefordelingen mellom stat, region og kommune:** Omhandler oppgavefordelingen mellom stat, region og kommune og anbefaler en statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen.
- **Econ-rapport 62/01(2002):** Drøfter 12 kriterier som fremholdes som viktige for å vurdere en kommunal eller en statlig organisering av skatteoppkrevingen.
- **NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving:** Flertallet anser en statlig organisering av skatteoppkrevingen som mest naturlig, oppgavens innhold og karakter tatt i betraktning.
- **SNF-rapport nr. 37/05 (2005) Konsekvenser av en statliggjøring av skatteinnkrevingen:** Tar for seg ulike problemstillinger knyttet til endret organisering av skatteoppkrevingen fra å være en kommunal oppgave til å integreres i skatteetaten.
- **Skattedirektoratet (2006): Bedre skatteoppkreving- videre utredning:** Vurderer en kommunal skatteoppkreving med sterkere statlig styringsgrep eller en statliggjøring av skatteoppkrevingen.
- **NOU 2007:12 Offentlig innkreving:** Det foreslås at det skal opprettes en statlig innfordringsetat for det offentlige krav mot privatpersoner og næringsdrivende.

Vi henviser til vedlegg 1 for en nærmere beskrivelse av utredningene.

³ Sundvolden-erklæring, 7. oktober 2012

Oppsummert ser vi at organiseringen av skatteoppkrevingen tidligere er blitt vurdert i henhold til følgende vurderingskriterier:

1. *Kvalitet og effektivitet:*
 - Resultatoppnåelse/løsningsgrad
 - Styring og samordning
 - Administrativ ressursbruk
 - Utnyttelse av teknologi
 - Kompetanse
 - Nærhet
2. *Hensynet til brukerne:*
 - Brukervennlighet og tilgjengelighet
 - Rettsikkerhet, herunder likebehandling
3. *Andre hensyn:*
 - Synergieffekter
 - Distriktpolitiske hensyn
 - Folkevalgt kontroll og innsyn
 - Kommunalt selvstyre
 - Overgangskostnader

En utfordring er at det ikke nødvendigvis er enighet om at dette er de relevante vurderingskriteriene. I tillegg er det slik at kriteriene kan tillegges ulik vekt, og at forskjellige interessenter kan komme frem til forskjellig størrelse og forskjellig fortegn på effektene når de vurderer statlig versus kommunal organisering. En annen utfordring oppstår fordi det finnes relativt lite data som egner seg til å analysere organisatoriske modeller for skatteoppkrevingen. I NOU 2004:12 vises det til at «vurderingene av modellenes egenskaper baserer seg på skjønn da det i liten utstrekning finnes erfaringsdata som kan nyttes til en konkret analyse av effekten av de ulike organisasjonsmodeller og av endret organisering».

Kvalitet og effektivitet i skatteoppkrevingen

En rekke argumenter for og imot en statliggjøring av oppkrevingen fremkommer i utredningene. Felles for alle interessenter er ønsket om en høy kvalitet og effektivitet i innkrevingen. En utfordring oppstår ved at det ikke finnes noen entydig definisjon på hva som blir lagt i disse begrepene. På et overordnet nivå synes det likevel som at kvalitet omhandler det at fastsatt skatt faktisk blir innbetalt, mens effektivitet omhandler ressursinnsatsen i innkreivingsarbeidet.

Kvaliteten og effektiviteten i skatteoppkrevingen har blitt analysert i flere utredninger. I NOU 2004:12 gjennomføres en omfattende analyse av kvalitet og effektivitet. Analysene viser at misligholdet av skattekrav varierer betydelig mellom kommunene. Mye av forklaring på dette ligger i sosiale og økonomiske forskjeller blant skattyterne. Noen kommuner har skattytere som er mer enn

gjennomsnittlig velstående og ressurssterke, mens det er motsatt for andre kommuner. Videre viser analysene at når man korrigerer for forskjellene i sammensetningen av de misligholdte kravene, samt for antall misligholdte krav, oppnår de større kontorene jevnt over bedre resultater enn de små.

Det er i NOU 2004:12 videre blitt utført analyser der det er foretatt en sammenligning mellom de kommunale skatteoppkrevernes innkreving av arbeidsgiveravgift og den statlige innkrevingen av merverdiavgift. Resultatene fra analysen viser at de statlige kontorene totalt oppnår bedre resultater enn de kommunale både når det gjelder totalt innkrevd beløp og når det gjelder innfordring. Det ser ut til å være en tendens at merverdiavgiften misligholdes i større grad enn arbeidsgiveravgiften. På samme tid innfordrer de statlige kontorene en større andel misligholdte krav. Når kontorstørrelse tas i betraktning oppnår de større kommunale skatteoppkreverne resultater på lik linje som de statlige skattefogdkontorene. Det er imidlertid viktig å bemerke seg at resultatene er beheftet med usikkerhet.

2.6 Argumenter for og mot kommunal eller statlig organisering

Basert på de dokumenter og utredninger beskrevet ovenfor vil vi i det følgende gå noe nærmere inn på hovedargumentene for kommunal og statlig skatteoppkreving, slik disse fremkommer i tidligere utredninger. Vi tar her ikke stilling til hvorvidt det enkelte argument er relevant eller viktig.

Argumenter for en videreføring av kommunal skatteoppkreving

Erfaringene med skatteinnkrevingen som en kommunal oppgave er svært positiv. Det vises til en god **kvalitet** på innfordringsarbeidet med en innkreivingsgrad på nesten 99,7 %. Det argumenteres for at en av hovedårsakene til at skatteoppkreverne ikke klarer å kreve inn 100 % er det store antall skjønnsligninger og lovgivningens beskyttelse av skattyter.⁴ I NOU 2004:12 og NOU 2007:12 er det gitt forslag til forbedringsmuligheter som ytterligere kan forsterke skatteinnkrevingen i Norge.

Nærhet er et av hovedargumentene for at dagens organisering av skatteinnkrevingen skal opprettholdes. Nærhet er et viktig prinsipp for både innkrever og bruker. Grunnleggende dreier skatteinnkreving seg om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter. Nærhet kan bidra positivt til å styrke kommunikasjonen. En større avstand mellom skatteoppkrever og skattyter vil virke negativt inn på

⁴ KS Saksframlegg 08/970-4

innkreivingsresultatet hvis man mister kunnskap om lokale forhold og debitormassen. Lokalkunnskap har særlig betydning når betalingsavtaler skal fremforhandles, ved vurdering av iverksettelsesstrategier og ved arbeidsgiverkontroll. Synergieffekter kan oppstå mellom arbeidsgiverkontroll og innkreving. Ved arbeidsgiverkontroll vil skatteoppkreveren utføre kontroll ute hos skyldnerne og kan dermed tidlig fange opp og komme i inngrep dersom det oppstår utfordringer med skattebetalingen.

Avstand mellom fastsettelse og innkreving av skatt er i tidligere utredninger og stortingsbehandlinger slått fast som et grunnleggende prinsipp for **god rettsikkerhet**. Dette prinsippet vil kunne bli svekket ved en statliggjøring av skatteoppkrevingen.

Det er dokumentert **god brukervennlighet** hos de kommunale skatteoppkreverkontorene. Norsk Gallup gjennomførte i 2002 en landsomfattende undersøkelse av skattekontorene. Resultatene fra undersøkelsen viser at de kommunale skatteoppkreverne scoret vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene på tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandling, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. En statliggjøring kan på bakgrunn av dette føre til dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøet. Skattytere vil kunne oppleve økt avstand til oppkreivingskontoret ved en statliggjøring. Dette vil igjen redusere **tilgjengeligheten** for skattyter.

Det **kommunale økonomiske selvstyret** kan styrkes av en kommunal skatteinnkreving. Dette henger sammen med kommunens mulighet til å påvirke inntektsgrunnlaget. En statliggjøring av innkrevingen kan føre til at innkreivingskompetansen i kommunene faller bort. Dette påvirker inntektsfundamentet og kan dermed virke negativt inn på selvstyret.

Folkevalgt innsyn og kontroll vil kunne svekkes hvis en statliggjøring medfører et mer «ugjennomsiktig» system med store, statlige sektorkontorer og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.

Distriktpolitiske konsekvenser av en statliggjøring knytter seg til tap av arbeidsplasser i utkantstrøk og medfører en lengre vei mellom lokalt næringsliv og offentlige samarbeidspartnere. Det er antatt at en statliggjøring av skatteinnkrevingen gir en reduksjon i antall årsverk i de kommunale innkreivingskontorene med 75 % fra dagens nivå.⁵

Tap av **kompetanse** ved en statliggjøring av skatteinnkrevingen vil kunne svekke annen kommunal innkreving. Et **godt fagmiljø** på innkreivingsområdet gir synergieffekter og danner grunnlag for god

økonomistyring for kommunene. Denne synergieffekten vil kunne reduseres ved en overføring av innkrevingen til staten.

En omorganisering og statliggjøring av skatteoppkrevingen vil antagelig medføre **overgangskostnader**. Det er ikke utredet hvor store disse overgangskostnadene vil kunne bli. SNF (2005) har i sin rapport beregnet omstillingskostnader på i underkant av 100 millioner kroner, men tallet bør tolkes med forsiktighet. Det argumenteres også for at årsverksreduksjonen som følger av oppgaveoverføring fra kommuner til stat kan bli begrenset av at de kommunale innkreverne fortsatt vil ha oppgaver knyttet til øvrig kommunal administrasjon og annet kommunalt innkreivingsarbeid.

Fra NOU 1993:1, St.prp. nr. 44 (1993-94) og St.prp. nr. 41 (1995-96) er argumentene som veier tyngst for en fortsatt kommunal innkreving knyttet til:

- Nærhetsprinsippet
- Behovet for innfordringskompetanse og etablert fagmiljø.
- Kommunenes egeninteresse i oppgaveløsningen.

Argumenter for en statliggjøring av skatteoppkrevingen

Flere utredninger identifiserer en sammenheng mellom innkreivingsresultat og størrelse på oppkreivingskontorene. Det synes som at større kontorer har en større innkreivingsgrad. Dette brukes som et motargument mot viktigheten av nærhet i innkreivingsarbeidet. Det faktum at flere kommuner velger å inngå **interkommunalt samarbeid** kan synes å styrke dette argumentet. Videre argumenteres det for at nærhet kan føre til forskjellbehandling og konflikter som virker negativt inn på skatteinnkrevingen. En statliggjøring vil redusere sannsynligheten for at slike situasjoner oppstår og begrenser muligheten for bruk av lokalt skjønn.

En sentralisering av skatteoppkrevingen vil kunne øke **kompetansen**. Det legges til rette for større innfordrings- og kontrollenheter med større muligheter for faglig spesialisering og fleksibel omdisponering av kompetanseressurser.

Brukervennligheten i dagens desentrale organisering kan oppfattes som uoversiktlig og tungvint, særlig for næringsdrivende som må forholde seg til en rekke ulike kontorer. En samlet organisering i staten vil kunne bedre brukervennlighetene ved at skattyteren får færre parter å forholde seg til.

Prinsippet om **rettsikkerhet** vil fortsatt bli ivaretatt ved en statliggjøring av skatteoppkrevingen. Argumentet

⁵ NKK Høringsuttalelse – NOU 2007:12 – Offentlig innkreving

bygger på at oppgavene med fastsettelse og innkreving av skatt ikke vil bli utført av samme ansatt. Det finnes i dag eksempler på skatter som både fastsettes og innkreves av stat eller kommune. Eksempler på slike skatter er merverdiavgift, eiendomsskatt og kommunale avgifter. Dette viser at det er mulig å opprettholde en god rettsikkerhet også ved en statliggjøring.

En samordning av kontrollressurser og aktiviteter, utnyttelse av informasjonsteknologi og samordning av innfordringsoppgaver har et stort potensial hvis skatteoppkrevingen samles statlig. Færre enheter danner grunnlaget for en økt standardisering. Dette bidrar til enklere **styring** og **effektivisering**.

Basert på spørreundersøkelsen gjengitt i NOU 2004:12 tegnes det et bilde av betydelig variasjon kommunene imellom når det gjelder skatteoppkrevingen. Dette går dårlig sammen med et ideal om at skattyter bør behandles likt på tvers av

kommuner og kan derfor tale for en statliggjøring av oppkrevingen.

Faglig, styrings- og ressursmessig vil en sentralisering av skatteoppkrevingen kunne bidra til **stordriftsfordeler**. Regjeringen argumenter for at dette på sikt kan redusere den samlede ressursbruken med 400-500 årsverk.

Det argumenteres for at prinsippet om styrket **lokalforvaltning** er av liten betydning da det er lite eller intet rom for lokalt skjønn i skatteoppkrevingen. På samme måte vil ikke kommunalt økonomisk selvstyre avhenge av hvem som utfører innkrevingen, men av frihet til å påvirke eget inntektsgrunnlag gjennom å vedta skattenivåer.

Oppsummering

Tabell 1 gir en oversikt over de viktigste argumentene for og imot en kommunal og statlig organisering av oppkreivingsfunksjonen.

Tabell 1 Argumenter for og imot ulik organisering

	Kommunal oppkreving	Statliggjøring av oppkreving
Argumenter for	Høy løsningsgrad (kvalitet)	Eliminerer variasjon i innsats og resultater mht. kontorstørrelse
	Stor nærhet	Enhetlig organisering av faglig og ressursmessig ansvar
	God brukerservice	Enklere styring og effektivisering
	God rettsikkerhet	Skattyterne får færre parter å forholde seg til
	Synergieffekter av et godt fagmiljø og kompetanse	Økt kompetanse (med mulighet for spesialisering)
	Styrket kommunalt selvstyre	Stordriftsfordeler
Argumenter mot	Lokalpolitisk press og inhabilitet	Dårligere tilgang for brukeren
	Stor variasjon i ressurser og resultat	Reduserer folkevalgt innsyn og rettsikkerhet
	Brukere må forholde seg til mange kontororer	Redusert kompetanse/ fagmiljø i kommunene
	Ikke være rom for lokalt skjønn i oppkrevingen	- Økt stigmatisering (frivillig betaling og tvangsinnkreving skilles) - Overgangskostnader

3. Provenyeffekter

3.1 Forutsetninger for beregningene

Vår utredning tar for seg mulige effekter på kvaliteten i skatteinnkrevingen ved endret organisering. Redusert kvalitet vil medføre redusert innkreivingsandel. Vi beregner således mulige økonomiske effekter av at skatteartene som kommunen i dag har innkreivingsansvar for blir overført til staten. Vi beregner også mulige økonomiske effekter av en alternativ reform hvor innkreivng av merverdiavgift overføres fra stat til kommune.

Det er beregnet provenyeffekter for følgende skattetyper:

- Forskuddstrekk
- Forskuddsskatt
- Restskatt
- Arbeidsgiveravgift
- Merverdiavgift

Forskuddstrekk, forskuddsskatt, restskatt og arbeidsgiveravgift kreves i dag inn av kommunale skatteoppkrevdere. Det er Skatteetaten (staten) som står for innkreivng av merverdiavgift.

Vi har i rapporten ikke vurdert hvordan føring av skatteregnskap og arbeidsgiverkontroll blir påvirket av endret organisering.

Vi har heller ikke i dette kapitlet tatt stilling til hva en sannsynlig endring i kvaliteten på innkreivng vil være som følge av endret organisering.

3.2 Inndata

Som inndata til beregningene har det tatt utgangspunkt i data for de ulike skatteartene fra Prop 1 S (2013-2014). Tabell 2 viser sum krav og innkreivingsprosent, i perioden 2009-2011, for de ulike skatteartene kommunene i dag har det administrative innkreivingsansvaret for, samt for merverdiavgift med statlig innkreivingsansvar.

Tabell 2 Inndata for skattearter krevd inn av kommune og stat

		2009	2010	2011
Forskuddstrekk	Sum krav	319 651	336 991	358 556
	Innkrevingsprosent	99,9 %	99,9 %	99,9 %
Forskuddsskatt (personlig skattyter)	Sum krav	26 649	28 242	29 331
	Innkrevingsprosent	98,6 %	98,9 %	99,2 %
Forskuddsskatt (upersonlig skattyter)	Sum krav	46 366	54 373	54 863
	Innkrevingsprosent	99,8 %	99,9 %	99,9 %
Arbeidsgiveravgift	Sum krav	119 856	123 629	130 876
	Innkrevingsprosent	99,8 %	99,8 %	99,8 %
Restskatt (personlig skattyter)	Sum krav	14 011	15 467	
	Innkrevingsprosent	93,0 %	94,0 %	
Restskatt (upersonlig skattyter)	Sum krav	17 782	22 941	
	Innkrevingsprosent	98,2 %	98,8 %	
Merverdiavgift	Sum krav	190 488	199 680	208 462
	Innkrevingsprosent	99,2 %	99,3 %	99,4 %

Merk: Restskatt måles per 31. desember 2 år etter inntektsåret. Omlegging til det nye skatteregnskapet SOFIE i 2007 fører til at innkrevingsprosenten over tid ikke nødvendigvis er sammenlignbar. Det gjelder særlig for restskatt og forskuddsskatt.
Kilde: Prop. 1 S (2013-2014)

Av tabellen ser vi at forskuddstrekk har den høyeste innkrevingsprosenten. Forskuddstrekk er den personskatten som trekkes fra arbeidstagernes lønn før lønnsutbetaling.

Arbeidsgiveravgift har hatt en stabil og høy innkrevingsprosent på 99,8 %.

Innkrevingsprosenten for merverdiavgift har økt fra 99,2 % i 2009 til 99,4 % i 2011. I samme periode har antall aktive restanser blitt redusert, mens størrelsen på det samlede restansebeløpet har økt i perioden.⁶

Det er en tydelig forskjell i innkrevingsprosenten for forskuddsskatt og restskatt avhengig av om innkrevingen er rettet mot personlig skattyter eller upersonlig skattyter. Det er en betraktelig lavere

innkrevingsprosent for personlig skattyter, særlig for restskatt.

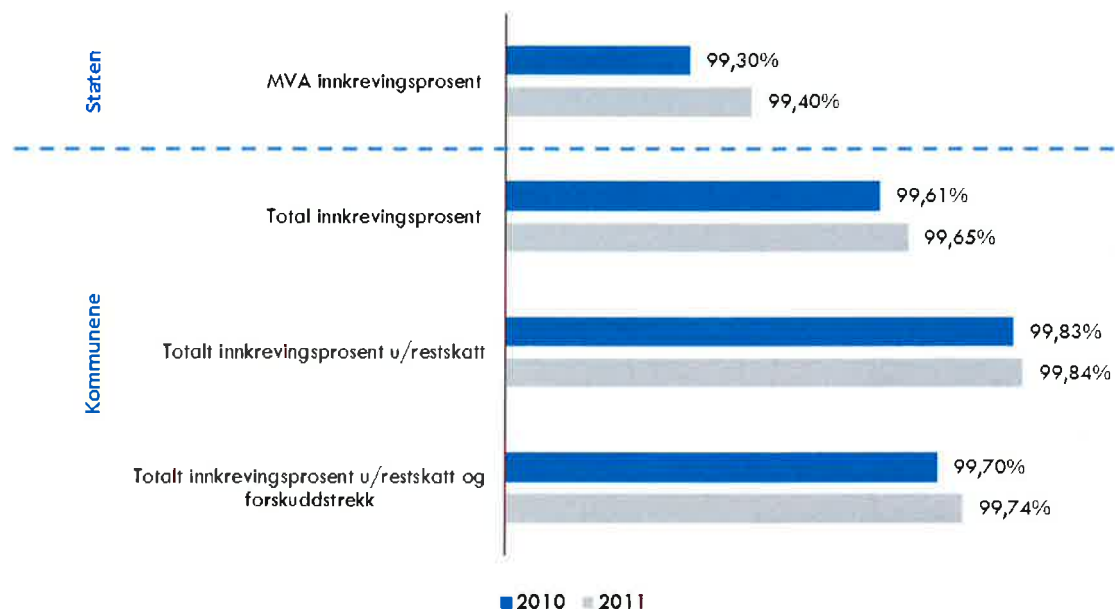
Av tabellen ser restskatt ut til å være den skattearten det er vanskeligst for kommunene å innkreve. Analyse gjort av restanseandelen⁷ i NOU 2004:12 viser at denne øker med omfanget av skjønslignede og misligholdte krav. Det kan være mange grunner til at restskatt er en skatteart det er vanskelig å innkreve. Forhold som størrelse og antall krav, betalingsregler, egenskaper hos skyldner og organisering av innfordringen er av betydning. Vi har i denne rapporten ikke vurdert hvorfor restskatt har en lavere innkrevingsprosent enn øvrige skattearter.

Figur 1 gir en grafisk fremstilling av innkrevingsprosenten for ulike skattegrupper.

⁶ Prop. 1S (2013-2014)

⁷ Antall restskatt-restanser som andel av antallet restskattekrav

Figur 1 Innkreivingsprosent for ulike skattetyper

Den totale innkreivingsprosenten inneholder alle skatteartene kommunen i dag har ansvaret for å innkreve på vegne av staten, jf. Tabell 2. Figur 1 viser at total innkreivingsprosent for kommunal innkreiving i 2011 er 99,65 prosent. Ser man bort i fra restskatt øker denne til 99,84 prosent. Det kan argumenteres for at den høye innkreivingsprosenten for forskuddstrekk skyldes at manglende avsetning til skattetrekkskontoen er straffesanksjonert, samt at innbetaling til skattetrekkskontoen skjer hyppig (hver måned). Ser man bort i fra både restskatt og forskuddstrekk er innkreivingsprosent på 99,74 prosent.

Merverdiavgift kreves inn av staten fra upersonlige skattytere, og hadde en innkreivingsprosent på 99,4 prosent i 2011.

Vi ser her at statens innkreivingsandel er vesentlig lavere enn kommunens, men det er ikke dermed sagt at staten er dårligere til å innkreve. Som nevnt tidligere kan forskjellene skyldes ulike skattearter og ulike forhold hos skyldnere.

3.3 Overføring fra kommune til stat

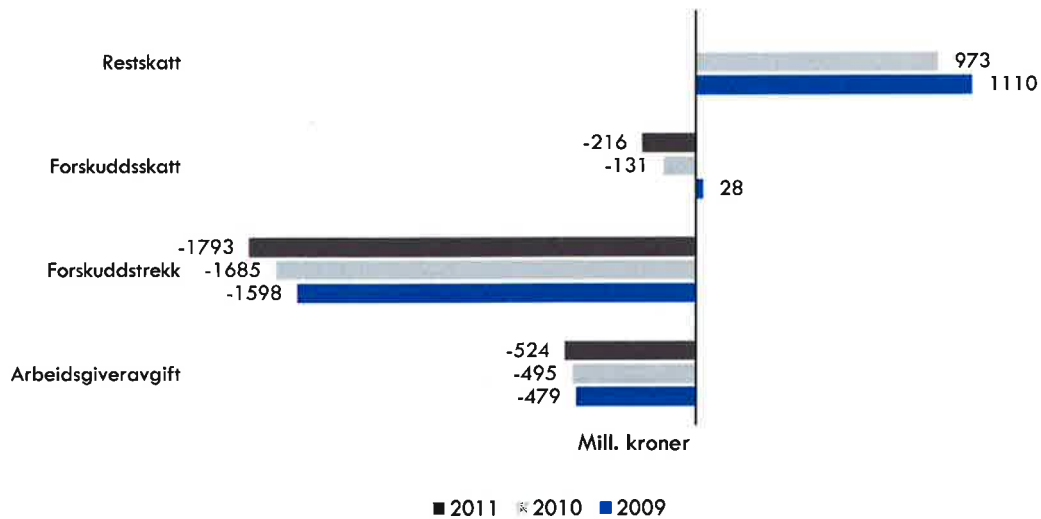
I det følgende vil vi belyse mulige effekter på skatteprovenyet av at skatteinnkreivingen som i dag gjøres av kommunene, flyttes fra kommune til stat. I disse beregningene antas det at innkreivingsprosenten for alle skatteartene settes lik innkreivingsprosenten for merverdiavgift. I Prop 1S (2013-2014) er denne opplyst til å være 99,4 prosent i 2011.⁸ Vi beregner også hvor sensitiv provenyeffekten er for andre endringer i innkreivingsprosenten.

Provenyeffekt av endret innkreivingsprosent

Figur 2 viser provenyeffekten på de ulike skatteartene av at innkreivingsprosenten endres til 99,4 % for årene 2009-2011. Figur 3 viser hvordan provenyeffekten for 2011 (2010 for restskatt) endrer seg når man inkluderer forskjellige skattearter.

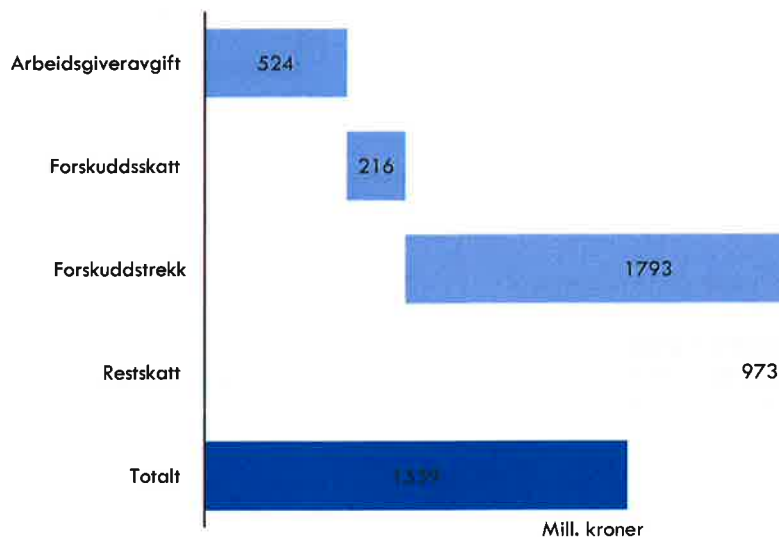
⁸ Per 31. desember 2012, fastsatt for avgiftsåret 2011

Figur 2 Provenyeffekt av endret innkreivingsprosent

Merk: Forskuddsskatt og restskatt er oppgitt som total som krav av personlig og upersonlig skattyter

Figur 3 Endret proveny for skatteartene ved endre innkreivingsprosent, tall oppgitt i mill. kroner

Merk: Beregningene er utført med innkreivingsprosent for skatteartene fra 2011 (2010 for restskatt)

Den totale provenyeffekten, ved å ta i betraktning alle skattearter samlet, er på -1 559 millioner kroner. Den totale innkreivingsprosenten for kommunen er da redusert med 0,25 prosentpoeng.

For restskatt vil antagelsen om en innkreivingsprosent på 99,4 prosent gi en provenygevinst på 973 millioner kroner. Det er lite som tilsier at det vil bli en betydelig økt innkreivingsprosent for restskatt ved en statliggjøring av innkreivingen. Dette kan være et argument for å holde denne skattearten utenfor

beregningen. Gjør man dette vil provenytapet øke ytterligere til 2 533 millioner kroner.

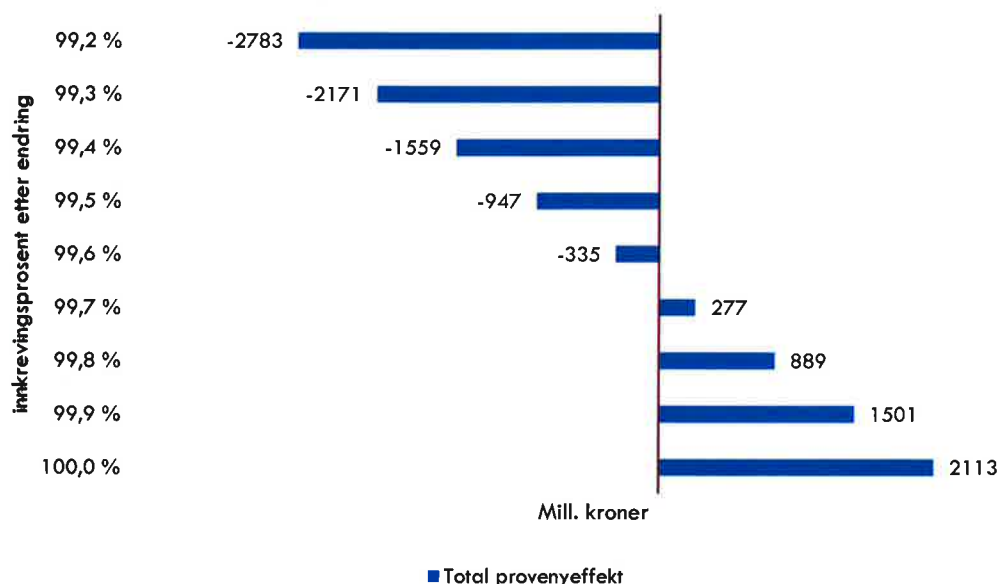
På samme måte kan det argumenteres for at forskuddstrekk bør utelates fra beregningene. Det er sannsynlig at den høye innkreivingsprosenten kommer på bakgrunn av automatisk innkreiving og i liten grad blir påvirket av innkreivingsorganiseringen. Når dette tas i betraktning får vi et lavere provenytap på 740 millioner kroner. Tapet kan fortsatt sies å være betydelig.

Arbeidsgiveravgift og merverdiavgift kreves begge inn fra upersonlige skattytere. De aller fleste av disse skattyterne er betalingspliktige for begge skattene. Det anses derfor som mest relevant å sammenligne disse to skatteartene. Arbeidsgiveravgiften får en redusert innkreivingsprosent på 0,4 prosentpoeng når innkreivingsprosenten til merverdiavgiften legges til grunn. Dette gir et provenytap på 524 millioner kroner.

Sensitiviteter i beregningene

Det er stor usikkerhet knyttet til hvordan kvaliteten på skatteinnkreivingen blir påvirket ved en overføring av skatteinnkreivingen til staten. Vi har derfor sett på hvordan provenyeffekten påvirkes ved ulike innkreivingsprosenter. Figur 4 gjengir resultatene av sensitivitetsberegningene på total provenyeffekt. Det er her benyttet 2011-tall, og alle skattearter som innkreives kommunalt er medtatt.

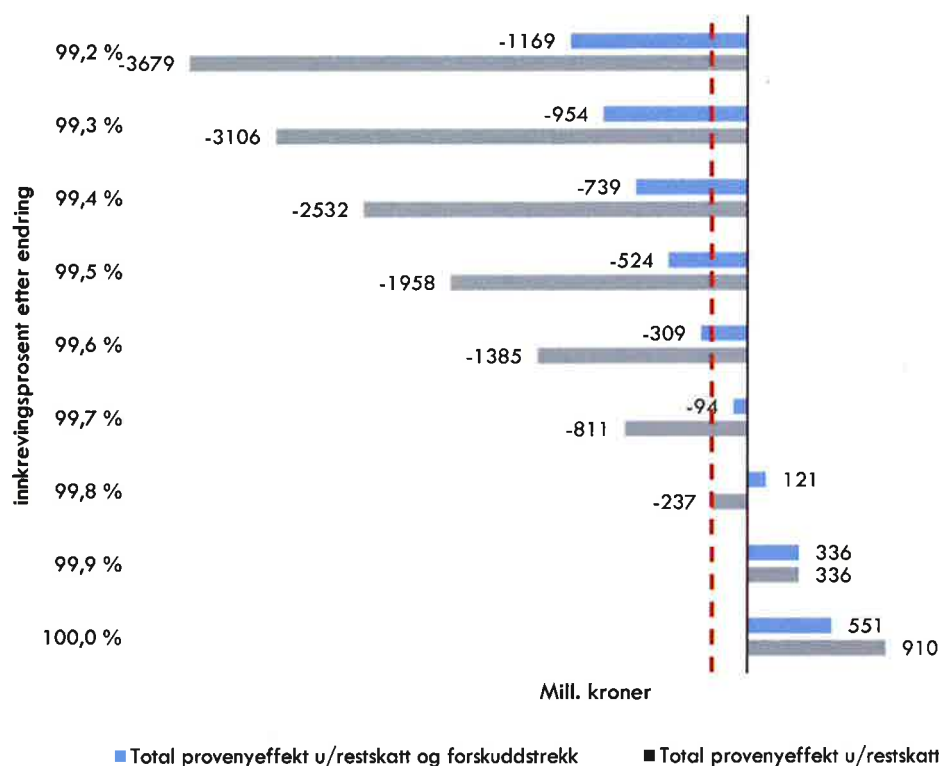
Figur 4 Sensitivitetsberegninger for totalt skatteproveny ved ulike innkreivingsprosenter

Fra Figur 4 ser vi at det totale skatteprovenyet er følsomt for endringer i innkreivingsprosenten. En endring av innkreivingen på 0,1 prosentpoeng medfører en provenyendring på 612 millioner kroner. Dette gjelder uavhengig av om innkreivingsprosenten endres opp eller ned.

Det er også av interesse å se hvordan total provenyeffekt endres når restskatt og forskuddstrekk ikke inkluderes. Resultatene fra disse sensitivitetsberegningene er vist i Figur 5.

Figur 5 Sensitivitetsberegninger med ulike skattearter utelatt fra total provenyeffekt

Av figuren ser vi at skatteprovenyet fortsatt er følsomt for endringer i innkrevingsprosenten. Ved å ikke inkludere restskatt vil en endring av innkrevingen på 0,1 prosentpoeng medføre en provenyendring på 574 millioner kroner. Denne provenyendringen reduseres til 215 millioner kroner når man i tillegg ser bort fra forskuddstrekk. Dette viser at den totale provenyeffekten er vesentlig mindre følsom for endringer i innkrevingsprosenten hvis man antar at innkrevingsprosenten på forskuddstrekk forblir uendret.

For å synliggjøre betydningen av beregningene kan det gjøres en sammenligning opp mot mulige ressursbesparelser som oppstår ved en overføring

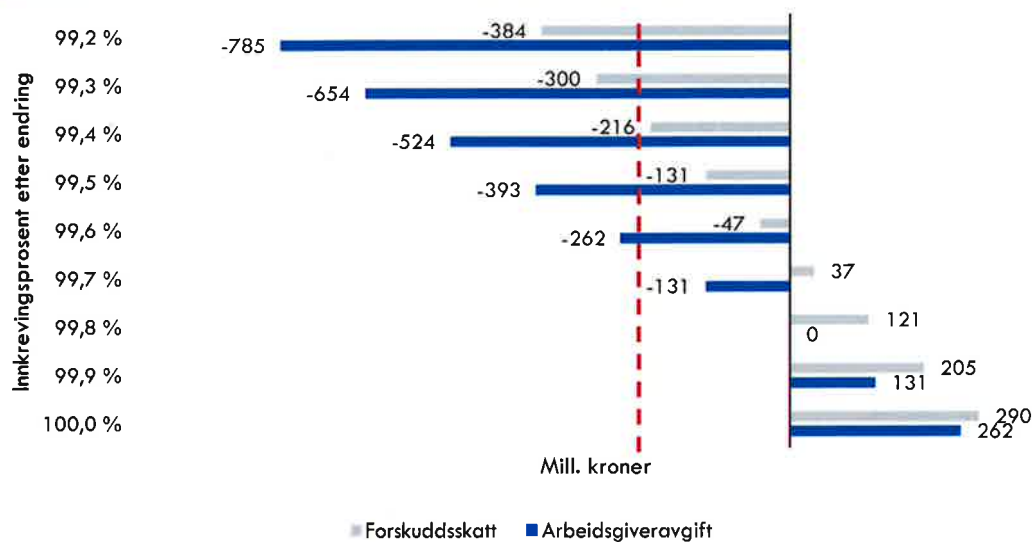
av skatteinnkrevingen til staten. I pressemelding nr. : 32/2014 anslår regjeringen at en slik ressursbesparelse vil være i størrelsesorden 400-500 årsverk. Dette utgjør om lag 30 prosent av dagens bemanning. Vi har beregnet at en slik effektivisering gir en årlig innsparing på 210-260 millioner kroner.⁹ Denne besparelsen er markert med rød linje i Figur 5. Vi ser at en nedgang i innkrevingsandelen på 0,05-0,15 prosentpoeng vil være nok til at reformen blir ulønnsom for det offentlige, selv dersom man legger til grunn en slik betydelig effektivisering av antall årsverk.

Det er av særlig interesse å se hvor følsom arbeidsgiveravgiften er ovenfor endringer i innkrevingsandelen. Sensitivitetsberegninger av dette, samt for forskuddsskatt, er illustrert i Figur 6.

⁹ Beregnet ved bruk av gjennomsnittlig årslønn for kommune/fylkeskommune, SBB tabell 08702. Beregningene

inkluderer feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader.

Figur 6 Sensitivitetsberegninger av provenyeffekten på arbeidsgiveravgift og forskuddsskatt

For arbeidsgiveravgiften vil en 0,1 prosentpoengs endring i innkrevingsprosenten medføre en provenyendring på 131 millioner kroner. For forskuddsskatten er denne endringen på 84 millioner kroner.

Det kreves en nedgang i innkrevingsandelen på i underkant av 0,2 prosentpoeng for arbeidsgiveravgiften før tap av proveny veier opp for ressursbesparelsene. Hvis en statliggjøring av skatteinnkrevingen fører til at arbeidsgiveravgiftens innkrevingsprosent reduseres fra 99,8 prosent til 99,6 prosent kan dette være nok at en foreslått reform om statliggjøring av skatteoppkrevingen ikke lenger er lønnsom. Det er viktig å bemerke seg at dette kun er mulige provenyeffekter som vurderes opp mot mulige ressursbesparelser. Det vil således kunne være mange andre faktorer som kan trekke i retning av gevinst/tap for denne reformen.

3.4 Overføring av mva. fra stat til kommune

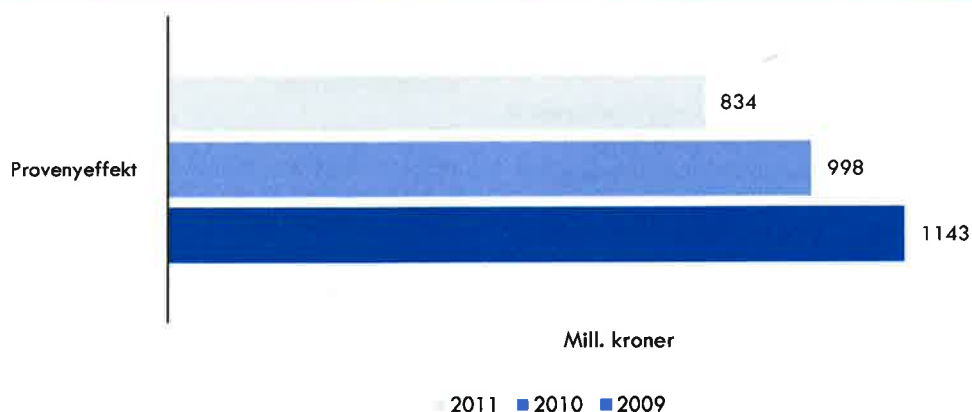
Som en mulig alternativ reform er det beregnet provenyeffekter av at merverdiavgiften overføres fra stat til kommune. I disse beregningene er det tatt utgangspunkt i en innkrevingsprosenten lik den for arbeidsgiveravgift. I Prop 1S (2013-2014) er denne gitt til å være 99,8 prosent i 2011.¹⁰ Vi beregner på samme måte som tidligere hvor sensitiv provenyeffekten er for endringer i innkrevingsprosenten.

Provenyeffekt av endret innkrevingsprosent

Figur 7 viser provenyeffekten på merverdiavgift av at innkrevingsprosenten endres fra 99,4 prosent til 99,8 prosent for årene 2009-2011.

¹⁰ Per 31. desember 2012

Figur 7 Provenyeffekt av endret innkreivingsprosent

Av figuren viser at det er en betydelig positiv provenyeffekt for alle tre år. Provenyeffekten er noe redusert fram til 2011, noe som skyldes at innkreivingsprosenten for merverdiavgift har økt i perioden. I 2011 er provenyeffekten på 834 millioner kroner.

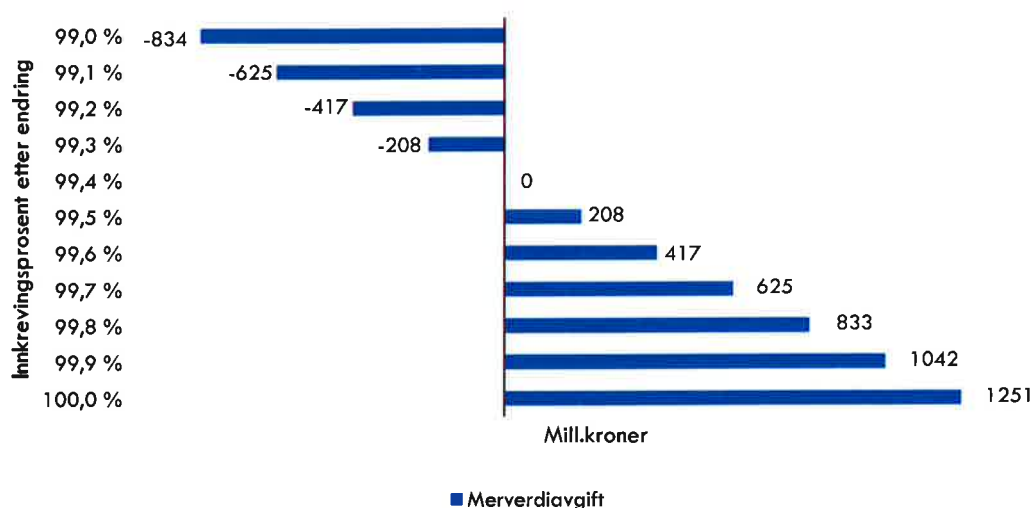
Sensitiviteter i beregningene

Vi har ikke funnet data som gir oss grunnlag til å vurdere hva ventet effekt på innkreivingsprosent for merverdiavgift blir hvis den overføres fra stat til

kommune. Et slik forslag er etter det vi kjenner heller ikke blitt utredet tidligere.

Ved å beregne sensitiviteten på provenyeffekten ser vi mulige gevinster/tap hvis innkreivingsprosten for merverdiavgift endres ved overføring fra statlig til kommunal skatteinnkreivning. Figur 8 illustrerer resultatene. Beløpene i figuren er oppgitt som endringer fra merverdiavgiftens innkreivingsprosent i 2011.

Figur 8 Sensitivitetsberegninger for skatteproveny

Hvis innkreivingsprosenten endres med 0,1 prosentpoeng fra 99,4 vil det gi et tap/gevinst på 208 millioner kroner. Hvis en overflytting av merverdiavgift fra kommune og stat øker kvaliteten på innkreiving vil dette kunne gi betydelige

økonomiske gevinster. Likeledes vil en redusert kvalitet bidra til et betydelig økonomisk tap.

3.5 Sammenligning av skatteartene og vurdering av betydningen av nærhet

Det er vanskelig innenfor et rimelig usikkerhetsspenn å sammenligne innkreivingsprosjenter på tvers av skattearter. Dette begrunnes med at skatteartene har ulike egenskaper som gjør at det kan være enkelt eller mer komplisert å innkreve skatten. For eksempel kan antall krav, størrelsen på kravet eller sammensetningen av kravene påvirke innkreivningen. Det kan også være egenskaper ved skatteskyldneren som påvirker innkreivningen og innkreivnings suksessgrad.

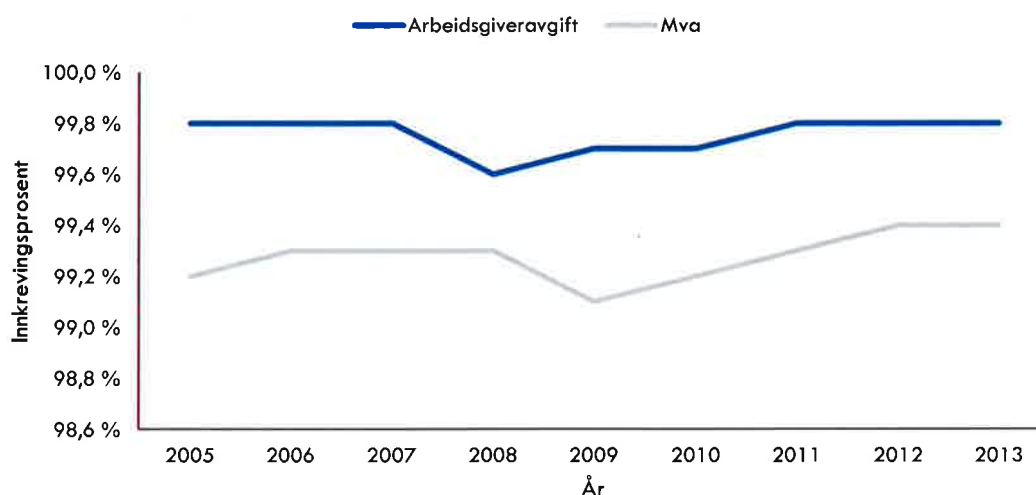
Ulike betalingsregler og regelverk for skatteartene er et eksempel på forhold som kan påvirke innkreivingsprosjenten. Den som unnlater å betale forskuddstrekk kan straffes med bøter og fengsel, og

dette må antas å gi sterkere intensiver for skattyteren å betale. Derfor er det antagelig slik at ekstra høy innkreivingsandel av denne skattearten i hvert fall ikke alene skyldes godt arbeid fra den kommunale skatteinnkreveren.

Når det gjelder arbeidsgiveravgift og merverdiavgift er det vanskeligere å se stor forskjell mellom skatteartene. Merverdiavgiften innkreves fra upersonlige skattytere. Det samme gjelder for arbeidsgiveravgiften. De fleste bedrifter som er merverdiavgiftspliktige har også plikt til å betale arbeidsgiveravgift. Dette bidrar at det kan synes å være ekstra relevant med en sammenligning av disse to skatteartene.

Figur 9 viser utviklingen i innkreivingsprosjenten for arbeidsgiveravgift og merverdiavgift over tid.

Figur 9 Utvikling i innkreivingsprosjent for merverdiavgift og arbeidsgiveravgift

Kilde: Tallene er hentet fra SSBs Tabell 08458, Tabell 09049 og NOU 2007:12.

Av figuren ser vi at både merverdiavgiften og arbeidsgiveravgiften har hatt en relativ stabil innkreivingsprosjent. Forskjell i innkreivingsprosjent mellom de to skatteartene har variert mellom 0,3 og 0,6 prosentpoeng.

Det sentrale spørsmålet er da: Hva skyldes forskjellen i innkreivingsprosjenten mellom de to skatteartene?

Det kan være en rekke ulike forhold som bidrar til at de to skatteartene har forskjellig innkreivingsprosjent. Som vår gjennomgang av tidligere utredninger viser er nærhet et av hovedargumentene for en bedre kvalitet i den kommunale skatteinnkreivningen. Det er imidlertid vanskelig å konkludere om viktigheten av nærhet:

- NOU 2004:12: Analyse av merverdiavgift og arbeidsgiveravgift viser at de statlige kontorene jevnt over oppnår bedre resultater både målt i totalt innkreivd beløp og innfordring. Resultatet er beheftet med stor usikkerhet.
- NOU 2004:12: Spørreundersøkelse blant skatteoppkreverne viser at 97 prosent mener at nærhet/lokalkunnskap er viktig for å få nødvendig informasjon.
- Econ-rapport 69/99 (1999): Dokumenterer at desto mindre en kommune er, desto større del av restansene klarer kommunene å innfordre.
- Skattedirektoratet (2006): Indikerer at det er en sammenheng mellom løsningsgrad og størrelsen på skatteoppkreverkontorene. Det synes som at

større kommuner har en større innkreivingsgrad, men at utviklingen ikke er lineær.

- SFN (2005): Undersøkt endring i innkreivng som følge av etablering av interkommunalt samarbeid, ikke funnet noen negative effekter.

Det ser dermed ut til å finnes empiri som både understøtter og svekker hypotesen om at nærhet er viktig for kvaliteten i innkreivng.

Det kan tenkes at nærhet bidrar til den høye innkreivingsprosenten for arbeidsgiveravgift. Nærhet mellom skattyter og innkreiver kan bidra til at skattyteren betaler rettmessige skatt. Sannsynligheten for å møte den kommunale skatteoppkreveren i

lokalmiljøet kan tenkes å øke disse insentivene. Da kan også være at skattyteren har en større betalingsvilje når skatten betales til egen kommune.

Videre kan koblingen mellom arbeidsgiverkontroll og innkreivng av arbeidsgiveravgift virke positivt inn på innkreivingsprosenten. Ved arbeidsgiverkontroll er oppkreveren ute hos skyldnerne. Dermed kan oppkreveren komme tidlig i inngrep dersom det oppstår utfordringer med betaling av arbeidsgiveravgiften.

4. Samlet vurdering

Det synes klart at nærhet kan gi en bedre oppfølging av og økt betalingsmotivasjon for skyldnere, og denne nærheten vil svekkes ved en statliggjøring av skatteinnkrevingen. Vi har likevel ikke funnet entydige data som gir grunnlag for å konkludere sikkert med at skatteoppkrevingen blir av dårligere kvalitet ved at den flyttes fra kommune til stat, og det finnes heller ikke data som entydig konkludere med at skatteoppkrevingen blir av bedre kvalitet ved en statliggjøring.

Kommunene har i dag en god kvalitet på innkrevingen med en total innkreivingsgrad på nesten 99,7 prosent. Dette tyder på at man i dag har et velfungerende innkreivingsystem.

Store endringer vil alltid medføre en risiko. Således vil det være en risiko for at kvaliteten på innkrevingen kan reduseres med den foreslåtte reformen. Hvis man antar endret innkreivingsprosent til 99,4 prosent for alle skatteartene foreslått overført til staten, viser våre beregninger et årlig totalt provenytap på 1 559 millioner kroner. Ser man bort i fra restskatten i beregningene øker dette provenytapet til 2 533 millioner kroner. Utelater man i tillegg forskuddstrekk fra beregningene er det årlige provenytapet redusert til 740 millioner kroner. Ser vi kun på arbeidsgiveravgiften vil den reduserte innkreivingsprosenten gi et årlig provenytap på 524 millioner kroner.

Det er ikke mulig å sammenligne innkreivingsandeler av forskjellige skattetyper direkte. Det lar seg derfor ikke gjøre å si noe sikkert om provenyeffekten ved en statliggjøring. Det er heller ikke sannsynlig at alle skatteartene vil påvirkes likt. Vi har derfor beregnet hvor følsom skatteprovenyet er ovenfor endringer i innkreivingsprosenten. Sensitivitetsberegningene viser at provenyeffekten varierer betydelig med innkreivingsprosenten. En nedgang i innkreivingsprosenten med så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil medføre at reformen er ulønnsom for det offentlige, selv når man forutsetter betydelig redusert bemanning. Risikoen for at statliggjøring kan være en ulønnsom reform må sies å være betydelig.

Samtidig kan det heller ikke utelukkes at en statliggjøring vil kunne gi økt skatteproveny. Usikkerheten gjør seg gjeldende både i positiv og negativ retning. Det kan argumenteres for at det er større sannsynlighet for en negativ utvikling enn for en

positiv utvikling, siden kommunene i dag innkrever så mye som 99,7 prosent av kravene. Oppsiden er langt mindre enn nedsiden.

Når man gjennomfører en reform der det knytter seg stor usikkerhet til resultatet, vil det, alt annet likt, være en fordel om reformen er lett reverserbar. Muligheten til å reversere reformen vil redusere nedsiden, mens oppsiden forblir den samme.

I dette tilfellet vil antagelig reformen være krevende eller kostbar å reversere. Kommunenes kompetanse på området kan ha blitt betydelig svekket, og de tidligere ansatte som er blitt overtallige er antagelig i stor grad i annet arbeid. Det er ikke sikkert at det vil være realistisk å bygge opp igjen en kommunal innkreivingsjeneste av samme kvalitet som dagens.

Etter vår oppfatning er den foreslåtte statliggjøring av skatteoppkrevingen en reform som er krevende å reversere, samtidig som det knytter seg stor usikkerhet til hvilke effekter som vil følge av reformen.

Provenyeffekter av en alternativ reform hvor merverdiavgift antas overført fra stat til kommune er beregnet til 834 millioner kroner årlig. Beregningene forutsetter at innkreivingsprosenten for merverdiavgift settes lik innkreivingsprosenten for arbeidsgiveravgift på 99,8 prosent. Vi har ikke tatt stilling til hvorvidt det er sannsynlig at innkreivingsprosenten endres til 99,8 prosent ved en flytting av innkreivingen av merverdiavgift til kommunen. Sensitivitetsberegningene viser i midlertid at en økning i innkreivingsprosenten på 0,05 prosentpoeng vil gi en provenygevinst på over 100 millioner kroner. En slik begrenset endring ville kunne være en mulig følge av økt nærhet i innkreivingen, men samtidig ville en slik «omvendt reform» også gi risiko for en redusert innkreivingsprosent.

Uavhengig av hvilken endring i organiseringen som vurderes, ser vi at det er svært usikkert hvordan provenyeffekten slår ut. Dersom man med stor grad av sikkerhet skal kunne konkludere med at en endring av dagens skatteinnkreiving vil gi økonomiske gevinster for det offentlige, vil det være nødvendig å ha et langt sikrere grunnlag enn det vi kan se foreligger i de gjennomførte utredninger. Dette er etter vårt syn et argument for å beholde dagens organisering.

Litteraturliste

Econ (1999): Kvalitet på skatteinnfordring. ECON-rapport 69/99

Econ (2000): Kommunal eller statlig skatteoppkreving. ECON-rapport 62/01

NOU 1993:1 Reorganisering av skatte- og avgiftsadministrasjonen

NOU 2000:22: Om oppgavefordelingen mellom stat, region og kommune

NOU 2004:12: Bedre skatteoppkreving

NOU 2007:12: Offentlig innkreving

Riksrevisjonen (1995-1996): Antegnelse vedrørende kontrollen og den overordnede styring med skatteoppkrevingen av skatt og folketrygdavgiften. Dokument nr. 3:8

Riksrevisjonen (1990-2000): Undersøkelse vedrørende innfordring av skatter. Dokument nr. 3:12

Prop 1 S (2013-2014). Finansdepartementet

SSB (2014) Tabell 08702:

<https://www.ssb.no/statistikbanken/SelectVarVal/sa/veselections.asp>

Skattedirektoratet (2006): Bedre skatteoppkreving – videre utredning.

SNF (2005): Konsekvenser av en statliggjøring av skatteinnkrevingen. SNF-rapport nr. 37/05

St. prp. nr. 44 (1993-94): En felles skatte-, avgifts- og tolletat.

St.prp. nr 41 (1995-196): Om omorganiseringen av den statlige innbetalings- og innfordringsfunksjonen for skatter og avgifter m.v.

Vedlegg 1

Tabell 3 Oversikt over sentrale utredninger som tar for seg organiseringen av skatteoppkrevingen

Utredning	Formål	Konklusjon
NOU 1993:1	Utredet behovet for reorganisering av den samlede skatte- og avgiftsadministrasjonen og fremmer konkrete forslag til organisatoriske endringer	Flertallet anbefaler en reorganisering av skatte- og avgiftsadministrasjonen til en samlet etat, men med fortsatt kommunal skattebetaling/innfordring. En viktig forutsetning for fortsatt kommunal oppgaveløsning er en styrket faglig styring fra staten. Flertallet foreslår en statliggjøring av arbeidsgiverkontroll, men kommunene skal fortsatt utføre kontrollaktiviteter for å oppnå effektiv innkreving.
St.prp. nr. 44 (1993-1994)	Følger opp NOU 1993:1. Finansdepartementets forslag er i hovedsak basert på flertallsinnstillingen. Arbeidsgiverkontrollen blir foreslått overført til staten	Fortsatt kommunal innkreving. Hovedargumentene for dette baserer seg på kommunenes egeninteresse i å påvirke skatteinngangen, et nært forhold til eget inntektsgrunnlag og behov for innfordringskompetanse. Motargumentene bygger på bekymring for utøvelse av lokalpolitisk skjønn, effektiviseringsgevinster og samlet ansvar. Stortingets flertall sluttet seg ikke til en statliggjøring av arbeidsgiverkontrollen.
St.prp. nr 41 (1995-96)	Finansdepartementet legger til grunn at kommunalt ansvar for innkreving videreføres. Fastsettelsesdelen av arbeidsgiverkontrollen blir foreslått overført til staten mens kommunene fortsatt har ansvaret for selve innkrevingen.	Påpeker viktigheten av at statens styring med den kommunale innkrevingen blir styrket for å sikre rasjonell og effektiv drift, samt at nødvendige tiltak blir iverksatt. Viser til et behov for å styrke alle sider av arbeidsgiverkontrollen. Stortingets flertall sluttet seg ikke til en statliggjøring av arbeidsgiverkontrollen.
Riksrevisjonens Dokument 3:8 (1995-96)	Undersøker 26 store kemnerkontorer ved å se på ressursbruk og restanser. Formålet er å kartlegge kontroll og overordnet styring med fellesinnkreving og eventuelle forskjeller i vurderinger av innfordringen.	Finner til dels stor variasjon mellom sammenlignbare kommuner mht. ressursbruk til innfordring. Det blir identifisert et behov for flere ressurser til innfordringsarbeidet i kommunene. Påpeker at det er for lite kontroll og styring fra overordnet hold.
NOU 2000:22	Vurderer oppgave- og ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene, antall forvaltningsnivåer og forslag til ansvarsfordeling av oppgaver hvis antall forvaltningsnivåer blir redusert.	Etablerer retningslinjer til å evaluere eksisterende organisering. Anbefaler at ansvaret for fellesinnkreving blir overført fra kommune til stat på bakgrunn av oppgavens karakter. En statliggjøring vil bedre legge til rette for å utnytte mulighetene informasjonsteknologi gir for en mer effektiv fellesinnkreving.

Econ-rapport 69/99	Vurderer kvaliteten på skatteinnkrevingen i Norge. Undersøker om kvaliteten på innfordringen av restskatt varierer mellom kommuner og mellom ulike skattearter.	Finner at desto mindre en kommune er, desto større del av restansen klarte kommunene å innfordre. Restansen for arbeidsgiveravgift var klart lavere enn restansen for mva., men kan ikke fastslå om det skyldes kvalitetsforskjeller på innfordringsarbeidet.
Riksrevisjonen Dokument 3:12 (1999- 2000)	Undersøker 14 kommuner med ulikt innbyggertall ved å se på restanser for restskatt. Analyserer effektiviteten i skatteoppkrevernes innfordringsarbeid.	Fant stor variasjon mellom kommuner når det gjaldt ressursbruk til innfordringsarbeidet. Skatteoppkreverne iverksatte innfordringstiltak for sent og ikke i henhold til fastsatte krav. Til dels store forskjeller mellom kommuner mht. valg av innfordringstiltak.
Econ-rapport 62/01	Drøfter en kommunal og en statlig organisering av skatteoppkrevingene ved hjelp av 12 etablerte kriterier.	Konkluderte med at de fleste vurderingskriteriene trekker i retning av en statlig organisering av skatteoppkrevingen.
NOU 2004:12	Vurderer og foreslår tiltak som skal forbedre skatteoppkreverfunksjonen. Behovet for forbedring/tiltak og økonomiske og administrative tiltak blir også vurdert.	Flertallet anbefalte en statlig organisering av skatteoppkrevingen. Det ble vurdert at dette gir bedre ressursutnyttelse og resultat, samt legger til rette for en mer brukerorientert innretning av hele skatteforvaltningen.
SNF-rapport nr. 37/05	Vurderer samfunnsøkonomiske virkninger av å endre skatteoppkrevingen fra å være kommunal til å integreres i Skatteetaten. Informasjonsgrunnlaget ble innhentet via spørreskjemaer og intervjuer.	Betydning av lokalkunnskap og synergieffekter i kommunal innkreving blir vurdert til å være stor og kommunestørrelse gir ikke utslag i effektene. Interkommunalt samarbeid ser ikke ut til å gi tap i lokalkunnskap av betydning. Omstillingen fra kommune til stat blir vurdert til å være moderat kompleks.
Skatte- direktoratet (2006)	Videreføring av arbeidet som ble gjort i NOU 2004:12. Vurderer en videreføring av kommunal skatteoppkreving med sterkere statlig styringsgrep og en statliggjøring av skatteoppkrevingen.	Det blir gitt en beskrivelse av tiltak og konsekvenser for de ulike organisering av skatteoppkrevingen. Disse er vurdert ut ifra samhandling, organisering, ressursinnsats, rekruttering, kompetanseutvikling og oppgaveløsning. Det er ikke gjennomført nye resultatvurderinger eller regresjonsanalyser enn de som ble gjort i NOU 2004:12.
NOU 2007:12	Utrede den samlede offentlige innkrevingfunksjonen. Det fremmes forslag til forbedring. Tar utgangspunkt i eksisterende analyser og dokumentasjon, samt egen kartlegging og beregninger.	Flertall foreslår at alle statlige innfordringsoppgaver inklusiv kravene i Fellesinnkrevingen (som kommunene i dag har ansvar for) skal samles i en statlig etat. Mindretallet sier seg enig i forslaget om at de statlige kravene samles i en etat men er uenig i at dette også skal gjelde skatteinnkrevingen.

oslo**economics**

www.osloeconomics.no

post@osloeconomics.no
Tel: +47 21 99 28 00
Fax: +47 96 63 00 90

Besøksadresse:
Dronning Mauds Gate 10
0250 Oslo

Postadresse:
Postboks 1540 Vika
0117 Oslo

Årsrapport for 2014

**Skatteoppkreveren i
Frøya kommune**

Innhold

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret	3
1.1.1 Ressurser	3
1.1.2 Organisering	3
1.1.3 Ressurser og kompetanse	4
1.2 Internkontroll	4
1.3 Vurdering av skatteinngangen	4
1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret	4
1.3.2 Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret	4
1.4 Skatteutvalg	5
2. Skatteregnskapet	5
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet	5
2.2 Margin	5
2.2.1 Margin for inntektsåret 2013	5
2.2.2 Margin for inntektsåret 2014	5
2.2.3 Kommentarer til marginavsetningen	6
3. Innfordring av krav	6
3.1 Restanseutviklingen	6
3.1.1 Totale restanser og berostilte krav	6
3.1.2 Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser	6
3.1.3 Restanser eldre år	7
3.1.4 Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år	7
3.2 Innfordringens effektivitet	7
3.2.1 Vurdering av kontorets resultat pr. 31.12.2014	8
3.2.2 Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat	8
3.2.3 Omtale av spesielle forhold	8
3.2.4 Kontorets eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen	8
3.3 Særnamskompetanse	8
4. Arbeidsgiverkontroll	8
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen	8
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller	8
4.3 Resultater fra arbeidsgiverkontrollen	9
4.4 Vurdering av arbeidsgiverkontrollen	9
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører	9
4.6Gjennomførte informasjonstiltak	9

1. Generelt om skatteoppkrevers virksomhet

1.1 Skatteoppkreverkontoret

1.1.1 Ressurser

Ressursfordeling	Årsverk	%-andel fordelt
Antall årsverk ved skatteoppkreverkontoret som kun er benyttet til skatteoppkreverfunksjonen i regnskapsåret	1,4	100 %
Ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk	-----	-----
Skatteregnskap	0,2	14,28 %
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	0,75	53,57%
Arbeidsgiverkontroll	0,35	25,00 %
Informasjon og veiledning overfor skatte- og avgiftspliktige og regnskapsførere/revisorer		
Skatteutvalg		
Administrasjon	0,1	7,15%
(Andel fordelt skal være 100 %)	Sum	100%

1.1.2 Organisering

Fra 1. februar 2013 ble Skatteoppkreveren i Meldal, Skatteoppkreveren i Snillfjord og Skatteoppkreveren i Hitra/Frøya samordnet med Kemneren i Orkdal, Rindal og Agdenes. Det nye navnet på kontoret ble Kemnerkontoret i Orkdalsregionen med etablering av et avdelingskontor på Hitra.

Kemnerkontoret i Orkdalsregionen har i 2014 hatt 7 ansatte, derav 6 ansatte i 100% stilling og 1 ansatt i 80% stilling. I tillegg er det kjøpt tjenester tilsvarende 1,1 årsverk i felles (interkommunal) arbeidsgiverkontroll. Totalt blir det 7,9 årsverk ved kontoret. 4 av de ansatte har arbeidsplass på Orkanger (hovedkontoret), mens 3 ansatte har arbeidsplass på Hitra (avdelingskontoret).

2 saksbehandlere ved kontoret jobber både med skatteregnskap og innfordring, mens 3 saksbehandlere primært jobber med innfordring.

Kemner arbeider i hovedsak med tyngre innfordring, administrasjon samt noe informasjonsvirksomhet.

Personen som er ansatt i 80% stilling på Hitra, har jobbet 60% som arbeidsgiverkontrollør for Hitra og Frøya. I tillegg har hun jobbet 20% som avdelingsleder, hvor hun primært har hatt koordinerende oppgaver mellom hovedkontoret på Orkanger og avdelingskontoret på Hitra. Hun sluttet i sin stilling pr. 31.12.2014.

1.1.3 Ressurser og kompetanse

Kemnerkontoret har tilstrekkelig med kompetanse og ressurser både på skatteregnskap og innfordring. Kompetanse på arbeidsgiverkontrollen har vært ivaretatt da kontoret har hatt fast ansatt arbeidsgiverkontrollør i 60% stilling. Arbeidsgiverkontrolløren har deltatt på den årlige kontrollkonferansen. I tillegg har det vært kjøpt tjenester (noen få kontroller) hos interkommunal arbeidsgiverkontroll.

En av saksbehandlerne på Hitra har gjennomført et høyskolebasert innfordringskurs i regi av SKD høsten 2013/våren 2014.

En saksbehandler sluttet i sin stilling ved Hitra-kontoret pr. 31.05.14. Ny saksbehandler med juridisk kompetanse startet opp i samme stilling pr. 18.08.14.

Alle ansatte har i løpet av året deltatt på kurs og møter for kompetanseheving og oppdatering.

1.2 Internkontroll

Kemnerkontorets interne kontroll og rutinebeskrivelser skal sikre at oppgaveløsningen er forsvarlig og i samsvar med gjeldende lover og instruks.

Tilganger, rollesett og fullmakter er kontrollert og ajourført pr. 31.12.2014.

Rutinebeskrivelsene blir jevnlig oppdatert.

Kemnerkontoret utarbeider hvert år en virksomhetsplan som er styrende for arbeidet ved kontoret.

1.3 Vurdering av skatteinngangen

1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret

Total skatteinngang	2014	2013	Endring	Endring i %
	568 293 358	464 937 058	103 356 300	22,2%

Det registreres en økning i skatteinngangen i forhold til 2013 med 22,2%. Året før var det en nedgang på 7,3%.

Årsaken til økningen er større inngang i arbeidsgiveravgift (12%), inntektsskatt personlige (21%), kildeskatt (21%) og selskapsskatt (45%).

1.3.2 Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Kommunens skatteinngang	2014	2013	Endring	Endring i %
	128 167 764	118 131 023	10 036 741	8,5%

Det registreres en økning av kommunens andel av skatteinngangen fra 2013 til 2014 med 8,5%.

Årsaken til nedgang skyldes hovedsaklig følgende forhold:

- Økning av forskuddstrekk innbetalt fra arbeidsgivere – ca kr 12 mill.
- Økning i bruk av margin – ca kr 0,9 mill.
- Nedgang i inntektsskatt person – ca kr 0,5 mill.
- Nedgang i inntektskorreksjon RAFT – ca 2,5 mill.

1.4 Skatteutvalg

Kemneren har ikke behandlet noen saker som er sendt til skatteutvalget i 2014.

2. Skatteregnskapet

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Avleggelse av skatteregnskapet

Kemnerkontoret i Orkdalsregionen bekrefter at skatteregnskapet for 2014 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jfr. instruks for skatteoppkrevere § 3-1.

Det er mottatt 1 pålegg om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet fra regional kontrollenhet.

Årsregnskapet for 2014 følger som vedlegg til årsrapporten, og er signert av skatteoppkreveren.

2.2 Margin

2.2.1 Margin for inntektsåret 2013

Innestående margin for inntektsåret 2013, pr. 31.10.2014	kr 17.304.547
--	---------------

For mye avsatt margin for inntektsåret 2013	kr 17.304.536
---	---------------

Marginprosent

Prosentats marginavsetning: 15 %.

Gyldig fra:

2.2.2 Margin for inntektsåret 2014

Marginavsetning for inntektsåret 2014, pr. 31.12. 2014	kr 52.240.152
--	---------------

Årsrapport 2014 20.01.2015 Kemnerkontoret i Orkdalsregionen

Gjeldende prosentsats marginavsetning: 15 %

Gyldig fra:

2.2.3 Kommentarer til marginavsetningen

Gjeldende prosentsats anses som noe høy, og må vurderes i løpet av året.

3. Innfordring av krav

3.1 Restanseutviklingen

3.1.1 Totale restanser og berostilte krav

Skatteart	Restanse 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Restanse 31.12.2013	Herav berostilt restanse 31.12.2013	Endring i restanse Reduksjon (-) Økning (+)	Endring i berostilt restanse Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	10 316 912	116 090	10 484 963	116 090	-168 051	0
Arbeidsgiveravgift	70 874	0	72 982	0	-2 108	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Forsinkelsesrenter	716 909	0	618 397	0	98 512	0
Forskuddsskatt	0	0	0	0	0	0
Forskuddsskatt person	2 569 627	0	2 335 511	0	234 116	0
Forskuddstrekk	414 691	0	503 605	0	-88 914	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	52 362	0	53 860	0	-1 498	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt	37 580	0	200	0	37 380	0
Restskatt person	6 454 869	116 090	6 900 408	116 190	-445 539	0
Sum restanse diverse krav	0	0	2 491	0	-2 491	0
Diverse krav	0	0	2 491	0	-2 491	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	10 316 912	116 090	10 487 454	116 090	-170 542	0

3.1.2 Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Restansesituasjonen pr. utgangen av 2013 viser en nedgang på kr 170.542.

Avskrivning/etternivelser:

Kravtype	Antall skatteyttere	Avskrevet beløp	Sum kravtyper
Avskrivning	11	kr 533.444	
Etternivelse	0		
Nedsettelse pensjons-givende inntekt	10	kr 171.483	
			Kr 704.927

Avskrivningene skyldes følgende forhold:

- Aksjeselskap som er sletta i Foretaksregisteret etter avslutning av konkursbehandling og opphør – kr 8.103
- Krav mot personlige skatteyttere etter gjennomført gjeldsordning – kr 501.102
- Foreldelse – kr 24.239

3.1.3 Restanser eldre år

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2012	895.498	614.729
2011	979.847	699.512
2010	947.544	565.440
2009 – 19XX	4.876.095	

3.1.4 Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Gi kommentarer til restanseoppfølgingen for eldre år:

Kontoret har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2014.

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2014: 0

Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2014: kr 0

Kemnerkontoret i Orkdalsregionen har en intern rutinebeskrivelse på oppfølging av eldre restanser. Der fremkommer det at eldre restanser skal gjennomgås hvert halvår, i tillegg til arbeidet med eldre restanser som pågår kontinuerlig.

3.2 Innfordringens effektivitet

Skatteart	Resultatkrav pr. 31.12.2014		Resultat pr. 31.12.2014	
	Innfordret	Totalt innbetalt	Innfordret	Totalt innbetalt
Arbeidsgiveravgift 2013		99,9%		100,00%
Forskuddstrekk 2013		100,0%		100,00%
Forskuddsskatt person 2013		99,2%		99,6%
Forskuddsskatt upers. 2013		99,9%		100,00%
Restskatt person 2012	72,0%	94,8%	69,9%	96,9%
Restskatt upersonlige 2012		99,4%		100,00%

3.2.1 Vurdering av kontorets resultat pr. 31.12.2014

Kontoret har nådd alle resultatkrav på alle skattearter. Vi er meget tilfredse med at det er oppnådd 2,1% høyere på restskatt person enn resultatkravet.

3.2.2 Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Det er oppnådd særdeles gode resultater i 2014. Kontoret har tilpasset innfordringen til DTI-strategiene (debitortilpasset innfordring) og ser at det gir stadig større positiv effekt.

Innfordringen mot bedrifter og selvstendige næringsdrivende er skjerpet, som viser at det har gitt positive utslag i innbetalingen av arbeidsgiveravgift og forskuddsskatt personlige.

Antall utleggsforretninger er holdt på samme nivå som i fjor.

3.2.3 Omtale av spesielle forhold

Ingen kjente.

3.2.4 Kontorets eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

Kontoret vil i tida framover ha økt fokus på tyngde innfordring samt prøve å finne løsninger for skyldnere med store restanser.

3.3 Særnamskompetanse

Det er avholdt 34 utleggsforretninger i 2014. I 2013 ble det avholdt 36 utleggsforretninger.

Særnamskompetansen har stor betydning for innfordringsresultatet. Det viser seg at flere skyldnere tar kontakt med oss først når de mottar berømmelse av utleggsforretning. I tillegg gjør flere skatteyttere opp for seg når de får varsel om utleggsforretning.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Arbeidsgiverkontrollen er blitt foretatt av egen arbeidsgiverkontrollør ved kontoret. I tillegg er det foretatt 4 kontroller av Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2014: 11

Som utgjør: 4,8% av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller 2014: 11

Som utgjør: 4,8% av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2013: 11

4.3 Resultater fra arbeidsgiverkontrollen

	2014	2013
Antall avdekkingskontroller	11	11
Antall avdekkingskontroller med avdekket beløp	5	1
Endringsforslag - inntektsgrunnlag	0	1.491.129
Endringsforslag – grunnlag arbeidsgiveravgift	0	1.042.929

4.4 Vurdering av arbeidsgiverkontrollen

Det er gjennomført likt antall kontroller som planlagt.

Kontroller med avdekking: 5

Totalt avdekket beløp: 0

Kemnerkontoret har i motsetning til tidligere år oppnådd et tilfredsstillende resultat i 2014. Regnskapskontrollør sluttet i sin stilling pr. 31.12.14, og hele arbeidsgiverkontrollen blir innlemmet fullt og helt i den interkommunale Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag fra 01.01.2015.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

4.6 Gjennomførte informasjonstiltak

Det er sendt informasjonsbrev til 30 nye arbeidsgivere i 2014.

Sted/dato: Orkanger, 20. januar 2015

Eva Soler

Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2014 - signert av skatteoppkreveren.

Arsregnskap - Skatteoppkreveren i Frøya for 2014 - avlagt etter kontantprinsippet

	Valgt år	Forrige år
Likvider	55 143 207	50 970 884
Skyldig skattekreditorene	-2 731 044	-542 849
Skyldig andre	-172 010	-34 752
Innestående margin	-52 240 152	-50 393 281
Udlsponert resultat	-1	-2
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	-66 912 293	-54 529 791
Kildeskatt	-22 404 987	0
Personlige skatteyttere	-389 723 988	-367 311 782
Selskapsskatt	-88 120 191	-41 564 882
Renter	-1 015 274	-1 451 384
Innfordring	-116 625	-79 219
Sum	-568 293 358	-464 937 058
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	66 912 294	54 529 791
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	100 632 123	87 543 363
Fordelt til Fylkeskommunen	22 463 129	22 416 151
Fordelt til kommunen	128 167 764	118 131 023
Fordelt til Staten	250 105 633	182 316 202
Krav som er ufordelt	-1	-1
Videresending plassering mellom kommuner	12 416	529
Sum	568 293 358	464 937 058
Sum totalt	0	0

Orkanger, 19. januar 2015

Eva Solli

Eva Solli
kemner

Forklaring til årsregnskapet

Skatteregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Skatteregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet

- **Likvider**

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

- **Skyldig skattekreditorene**

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, samt renter og gebyrer.

- **Fordelt til skattekreditorene**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Frida Hanø Kvingedal
Arkivsaksnr.: 14/1229

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret
Valgstyret

OPPDATERING/ENDRING AV VALGKRETSET

Forslag til vedtak:

Følgende stemmekretser slås sammen:

- Titran/Nordskag/Klubben med midlertidig stemmested for valget 2015
- Skjønghalsen/Dyrøya med stemmested Dyrøy skole
- Mausund/Sula/Froan med stemmested Mausund skole

Nabeita, Sistranda, og Nesset opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita krets fra grendahuset Svanheim til Nabeita skole og Nesset krets fra grendahuset på Nesset til Frøya Næringspark.

Vedlegg:

Brev til grendalagene.

Svar fra Skjønghals kretslag og Klubben grendalag.

Skjema som viser stemmeberettigede og stemmekretser de 3 siste valgene.

Saksopplysninger etter forrige behandling i Valgstyret:

Valgstyret fattet flg. enstemmige vedtak 13.11.14.

"Saken utsettes. Viser til Valgstyresak 1/13, hvor Valgstyret ba om at grendalagene involveres i prosessen."

Det ble utsendt brev til flg. berørte grendalag: Titran, Klubben, Skjønghalsen, Sula og Sørburøy.

Det er kommet uttalelser fra Skjønghals kretslag og Klubben grendalag.

Det er kommet forslag på endring av navn på noen av kretsene dersom det blir sammenslåing.

- Titran/Nordskag/Klubben: Nytt navn
- Skjønghalsen/Dyrøya: Nytt navn "Ut-Frøya krets"
- Mausund/Sula/Froan: Nytt navn "Øyrekka krets"

Nye vurderinger er tatt etter høringsuttalelsene. Det er ikke kommet vesentlige nye momenter som tilsier at rådmannen ønsker å endre innstillingen.

Hovedårsaken til forslag om sammenslåing av stemmekretser er at Frøya kommune har alt for mange stemmekretser per i dag. Ved en eventuell kommunesammenslåing vil det bli enda færre kretser.

Saksopplysninger:

Frøya kommune har per i dag 11 stemmekretser.

Til sammenligning har Hitra per i dag 6 stemmekretser.

Ved en evt. kommunesammenslåing i fremtiden bør Frøya kommune allerede nå ta stilling til sammenslåing av stemmekretser. Ved å redusere antallet stemmekretser for 2015, vil overgangen til ytterligere reduksjon bli enklere å forholde seg til.

Flere av valgkretsene er så små at det ligger på grensen til å få gjennomført en stemmegivning i tråd med bestemmelsen om hemmelig valg pga gjenkjennelseeffekt.
Det betyr at stemmesedlene ikke kan grovtelles ute i enkelte kretser.
Uansett må urnen brytes da det skal foretas opptelling av stemmesedler når stemmestyreprotokollen skal føres.
Dette medfører at stemmestyrene kan se alle stemmesedlene og danne seg et bilde over hvem som har stemt hva.

Større kretser vil ivareta kravet om gjennomføring av hemmelige valg.

I dag er det de færreste som går til valglokalene. De aller fleste har mulighet til å ta bil.
De eldre blir uansett godt ivaretatt da de kan be om ambulerende stemmemottak i heimen noe flere og flere benytter seg av. Det samme gjelder forhåndsstemmegivning.

Ved å gjennomføre forhåndsstemmemottak på Sørburøy og Sula, slik vi har gjennomført det på Bogøya og Gjæsingen i mange år, vil innbyggerne bli godt ivaretatt.

Rekruttering av medlemmer til stemmestyrene i små kretser har vært vanskelig i mange år. Ved flere valg har det vært store utfordringer med å få enkelte stemmestyre på plass, spesielt på Sula og Sørburøy. På Sula har vi de siste valgene sendt folk fra fast-Frøya utover for å avvikle valget.
For valget i 2013 klarte vi på Sula å få til et stemmestyre med 3 personer med bare 1 vara.
På Sørburøy klarte vi å få til et stemmestyre på 3 personer med bare 1 vara.
Dette er veldig sårbart hvis det oppstår sykdom på valgdagene.

Kommunal og moderniseringsdepartementet har utviklet valgprogrammet "EVA" som alle kommunene i hele landet benytter.

Det har ved valgene i 2013 og 2015 vært vurdert om elektronisk avkryssing i manntallet skal tas i bruk i alle kretser i alle kommuner. For valget i 2013 var det 25 kommuner som hadde elektronisk avkryssing som prøveordning med meget godt resultat.
Det blir i tillegg til disse 25 kommunene utvidet med en del bykommuner for valget i 2015.

Bakgrunn for at det heller ikke for valget i 2015 blir elektronisk avkryssing i manntallet for hele landet er at KMD har satt ned et utvalg som skal revidere valgloven som forutsettes vedtatt i god tid før valget i 2017.

Elektronisk avkryssing i manntallet vil f.o.m. valget i 2017 bli gjennomført i alle stemmekretser i hele landet.
Utdrag fra "EVA":

"Det er ønskelig (men ikke påkrevet) at kommunene har PC i valglokalet på valgdagen i 2015. Denne kan da brukes til å skrive ut stemmestyrets møtebok fra EVA, som er en rapport i systemet. Dette skal gjøres elektronisk i EVA. I tillegg kan man benytte PC til oppslag i manntallet for å kontrollere fremmedstemmer (ikke sette kryss, men kun oppslag). I 2017 planlegger vi for at alle kommuner skal kunne krysse av elektronisk i manntallet, så en oppkobling i 2015 vil forberede kommunene på valget i 2017. Hvis kommunene ønsker å ha PC i valglokalet på valgdagen, anser vi at denne bruken i 2015 ikke er kritisk. Derfor er det ikke nødvendig med Simula-bokser i valglokalet valgdagen i 2015, men for 2017 vil det bli påkrevd."

Det vil bli tatt i bruk PC-er i valglokalene for elektronisk avkryssing i manntallet i 2017 noe som vil by på utfordringer i de kretsene hvor vi ikke har lokaler med breibåndtilgang.

Mobilt nettverk er ikke tilrådelig da dette er veldig ustabilt.

I tillegg må det installeres Simulabokser i alle stemmekretsene slik at de som er operative på valg i KMD kan se at alle kretser i landet er tilgjengelig på valgdagen.

For gjennomføring av valget i 2017 i 11 kretser som vi har per i dag, må det kjøpes inn 11 PC-er, 11 Simulabokser samt installeres breibånd i de kretsene hvor skoler ikke kan benyttes.

Vurdering:

Som redegjort for ovenfor vil det komme store endringer for valget i 2017. En stor fordel vil være om det allerede ved valget i 2015 kan forberede slike endringer. Hitra kommune gjorde allerede store endringer ved valget i 2011 med reduksjon av stemmekretser, noe som gjør at de har fått en tryggere valg gjennomføring og er godt forberedt på kommende endringer i valgloven.

Stemmelokalet på Nabeita må flyttes til Nabeita skole og stemmelokalet på Nesset må flyttes til Frøya Næringspark.

Stemmelokalet på Nordskag må ved valget i 2015 flyttes fra Nordskag skole til evt. SalMar sine lokaler grunnet renovering av Nordskag skole som ikke vil være ferdig ombygd.

Når det gjelder sammenslåing av kretser foreslås følgende felles valgkretser:

- Titran/Nordskag/Klubben med stemmested Nordskag skole (midlertidig løsning for 2015)
- Skjønhsalen/Dyrøya med stemmested Dyrøy skole
- Mausund/Sula/Froan med stemmested Mausund skole
- Nabeita, Sistranda, og Nesset opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita og Nesset.

Dersom en velger å slå sammen alle stemmekretsene i øyrekka, kan evt. øyrekka få et annet navn.

FRØYA KOMMUNE

Kraft og mangfold

Til grendalagene på Titran, Klubben, Skjønhsalen, Sula og Sørburøy.

Viser til vedtak i Valgstyremøte 13.11.14 hvor valgstyret ber administrasjonen involvere grendalagene vedr. endring/sammenslåing av stemmekretser

Det er kommet reaksjoner fra innbyggere på Sula og Sørburøy på at innbyggerne må til Mausund for å avgi stemme. Dette medfører **ikke** riktighet.

Innbyggerne på Sula og Sørburøy kan avlegge stemmen sin hvor som helst i kommunen hvor det er et stemmelokale, men innbyggerne må stå i et manntall i en valgkrets.

Dersom stemmekretsene Sula og Sørburøy (Froan) blir lagt ned, vil ansatte i valgadministrasjonen dra utover for å ta mot forhåndsstemmer slik vi har gjort på Bogøyvær og Gjæsingen i mange år med god tilfredshet blant innbyggerne.

Øyrekka kan med fordel skifte navn hvis ønskelig.

For eksempel: Sør- og Nordværa krets eller Øyrekka krets eller?

Det vil bli tatt i bruk PC-er i valglokalene for elektronisk avkryssing i manntallet i 2017 noe som vil by på utfordringer i de kretsene hvor vi ikke har lokaler med kablet breibåndtilgang. **Det må være installert kablet nettverk i alle stemmelokaler. Mobilt nettverk kan ikke brukes.**

I tillegg må det installeres tekniske installasjoner (Simulabokser) i alle stemmekretsene slik at de som er operative på valg i KMD kan se at alle kretser i landet er tilgjengelig på valgdagen.

Med bakgrunn i at alle valglokalene må ha kablet nettverk, må stemmelokalet på Nabeita flyttes til Nabeita skole og stemmelokalet på Nesset flyttes til Frøya Næringspark.

Stemmelokalet på Nordskag må ved valget i 2015 flyttes fra Nordskag skole til evt. SalMar sine lokaler grunnet renovering av Nordskag skole som ikke vil være ferdig ombygd.

Når det gjelder sammenslåing av kretser foreslås følgende felles valgkretser:

- **Titran/Nordskag/Klubben med stemmested Nordskag skole (midlertidig løsning for 2015)**
- **Skjønhsalen/Dyrøya med stemmested Dyrøy skole**
- **Mausund/Sula/Froan med stemmested Mausund skole**
- **Nabeita, Sistranda, og Nesset opprettholdes som egne stemmekretser med flytting av stemmelokaler for Nabeita og Nesset.**

Dersom en velger å slå sammen alle stemmekretsene i øyrekka, kan evt. øyrekka få et annet navn.

Frist for å gi tilbakemelding settes til 15. januar 2015

Med hilsen
Frøya kommune

Frida Hanø Kvingedal
Valgstyrets sekretær

Vedlegg: Særutskrift fra Valstyremøte 13.11.14

Frida Hanø Kvingedal**Fra:** Synnøve [synnove58@live.no]**Sendt:** 16. januar 2015 00:41**Til:** Frida Hanø Kvingedal**Emne:** Valgstyret,

Frøya kommune v/valgstyret.

014
FHK
19/1-15
257-15
14/1229-6

Viser til rundskriv mottatt des.2014 om sammenslåing av stemmekretser:

Vi konstanterer at elektronikken holder sitt inntog også i stemmelokalene og innser at vi ikke kan tilby "kablet nettverk".

Vi vil imidlertid ikke unnlate å minne om at det er et langt over 100 år gammelt stemmested som nå blir lagt ned og dette kan nok ha sin virkning på valgdeltagelsen..... Når det gjelder benevnelse vil vi foreslå: Ut-Frøya stemmekrets m/stemmested Dyrøy skole

ettersom alt utenfor Langstraumbrua blir med her.

Mvh/ Skjønne hals krets v/Synnøve Stordal.

FRØYA KORTAUNE	Mottatt: 14.01.15
Arkiv: 01	Ans: 14/01/15
Saksbehandler: FHK	Jnr: 14/1229-5
Utskriftssted:	Besvar:

Fra
Klubben Grendalag

Klubben 12.01.2015

Til
Valgstyret i Frøya Kommune

Vedrørende endring/sammenslåing av stemmekretser

Klubben Grendalag er forundret over valget med å slå sammen vår stemmekrets med Nordskag og Titran.

Klubben Krets er en av de største grendene på Frøya, og Klubben Grendalag begynner å bli provosert over hvordan holdningen i Frøya Kommune begynner å gå utover våre grendafolk.

Vi har mulighet til å oppfylle kravene som stilles til valget i 2017, allerede til valget i 2015, hvis Valgstyret stiller med Simulabokser. Vi er åpen for å «teste» dette hvis Valgstyret ønsker det under valget i 2015. Vi er pt i ferd med å installere kablet nettverk i Grendahuset/Valglokalet, som kommer til å være installert i god tid før valgdagen i 2015. PC vil også være operativ.

Klubben grend er langstrakt med mange sideveier, og det blir langt og komplisert for mange av våre innbyggere å avlegge stemme på Nordskag. Klubben Grend har ikke noen kobling til Nordskag, og har heller ikke ett kollektivt tilbud slik at våre innbyggere kan avlegge stemme der.

Til sammenligning må de som bor på Sistranda kjøre til Gurovikdal for å stemme, det blir samme strekning for de som bor i Gurovikdal som må kjøre til Nordskag. Klubben Grendalag er overbevist om at valgdeltagelsen i Klubben Krets vil reduseres hvis vi «må» avlegge stemmer på Nordskag. Dette tar vi som en selvfølge att Valgstyret ikke ønsker, og innser at Klubben Grendahus må opprettholdes som stemmelokale for Klubben Krets.

Nestleder fra Stemmestyret i Klubben Krets kjenner seg ikke igjen i det dere beskriver som utfordringer med små stemmekretser iht bestemmelsene om hemmelig valg pga gjenkjennelseeffekt, i Klubben Krets. Representanten ser ikke at det kan være noen gjenkjennelseeffekt ved grovtellingen i Kretsen, og at Stemmestyret ikke kan danne seg ett bilde av hvem, som har stemt hva. Stemmestyret i Klubben Krets har dessuten taushetsplikt, og snakker ikke engang innad i Stemmestyret om valget, hverken under valgdagen eller etter valget. Nestlederen regner med at Valgstyret ikke tenker på Klubben Krets vedrørende dette punktet.

Klubben Grendalag krever at Valgstyret i Frøya Kommune opprettholder Klubben Krets som egen Valgkrets.

Oppsummert begrunnelse fra Klubben Krets:

- Vi har det som kreves til ett valglokale i fremtiden
- Langstrakt Grend, med dårlig kommunikasjon- og langt å dra til Nordskag for å stemme
- Valgdeltagelsen vil reduseres
- Det er ingen fare for «gjenkjennelseeffekt» med å opprettholde Klubben Krets som egen stemmekrets.

Med hilsen
Klubben Grendalag
V/Sekretær Trude S Eidsvaag

Antall stemmeberettigede (alle kretser) og avgitte stemme på forhånd og valgting de 3 siste valgene:

Stemme- kretser	Antall stemme- berettigede 2009	Avgitte stemmer forhånd 2009	Avgitte stemmer valgting 2009	Antall stemme- berettigede 2011	Avgitte stemmer forhånd 2011	Avgitte stemmer valgting 2011	Antall stemme- berettigede 2013	Avgitte stemmer forhånd 2013	Avgitte stemmer valgting 2013
Titran	136	21	65	139	17	73	111	13	70
Nordskag	233	27	137	291	29	122	232	20	134
Nabeita/Bekken	671	114	323	719	92	315	687	111	347
Sistranda	580	89	312	633	73	299	595	109	301
Neset	495	91	243	550	66	275	544	92	295
Klubben	215	9	133	224	17	121	207	15	127
Skjønhsalen	142	14	81	151	8	77	138	10	81
Dyrøya	149	12	95	163	20	84	158	26	87
Sula	82	4	51	71	8	45	66	8	32
Mausund	227	20	130	218	27	114	208	29	115
Froan	35	7	16	31	2	18	29	8	15

Ut fra manntallet i 2013 viser antall stemmeberettigede i kretser som evt. bør bli sammenslått:

Titran/Nordskag/Klubben	550	stemmeberettigede	Nordskag stemmekrets
Skjønhsalen/Dyrøya	296	stemmeberettigede	Dyrøya stemmekrets
Mausund/Sula/Froan	303	stemmeberettigede	Mausund Stemmekrets

Tidligere er Bogøya og Gjæsingen lagt inn under Mausund stemmekrets.

Ved valget i 2009 ble Bekken krets innlemmet i Nabeita stemmekrets med godt resultat.

Blir Mausund valgt til stemmested for øyrekka kan evt. hele øyrekka få annet navn.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Frida Hanø Kvingedal
Arkivsaksnr.: 15/207

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

ORDFØRERENS ORIENTERING

Forslag til vedtak:

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Frida Hanø Kvingedal
Arkivsaksnr.: 15/206

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

RÅDMANNENS ORIENTERING

Forslag til vedtak: